

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MIRANDA GLOVER

BASYAPIT

ROMAN

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
NİL ALT

Can Yayınları: 1704
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 685

Masterpiece, Miranda Glover

© Miranda Glover, 2005

Tüm hakları saklıdır.

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2006

Bu eserin Türkçe yayın hakları Aslı Karasuil Ajans ve

Transworld Publishers/Random House Group Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: Ocak 2008

Yayına Hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi

Kapak Düzeni: Semih Özcan

Dizgi: Gülay Yıldız

Düzeltili: S. Asaf Taneri

Kapak Baskı: Çetin Ofset

İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-0883-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Miranda Glover

BAŞYAPIT

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
NİL ALT

CAN YAYINLARI

Miranda Glover, Oxford Üniversitesi'nde öğrenimini tamamladıktan sonra yayıncılık mesleğini seçerek sanat, tasarım ve web alanında uzmanlaştı. Sanatla ilgili bir takım önemli kitapların editörlüğünü yapmanın yanı sıra sanat konusunda referans kitapları da yazdı. Romanları ise *Başyapıt* ve *Ruh İkizleri*.

Nil Alt, İstanbul Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyasal Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü'nü bitirip Boğaziçi Üniversitesi Çeviri Bilim Bölümü'nde yüksek lisans yaptıktan sonra Boğaziçi Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı. Daha sonra da Koç Lisesi'nde çevirmen olarak görev aldı. Bu arada çeşitli yayın evlerine kitap çevirileri yaptı.

Charlie'ye

“İyi ressam iki temel şeyi resmetmelidir: insan ve zihnindeki amaç. İlki kolay, ikincisi ise zordur.”

Leonardo da Vinci'den resim üzerine

***“Kadınlar var odaya giren çıkan
Ve Michelangelo'dan söz eden.”***

T.S. Eliot, Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı

“Bu sanat değil,” dedim, gazeteyi Aidan’ın masasına fırlatarak.

Galericim yüzündeki sırtmayı gizleyemeyerek gazeteye bir göz attı. İlk sayfada bir tarlada cırılçıplak uzanmış esrar içen bir oğlan deseni vardı. Resmin altında benim eşsiz yazımla çiziktirdiğim ‘üfle bebeğim, üfle’ sözcükleri görünüyordu.

“Bu kimdi Esther?”

“Fark eder mi?”

“Elbette etmez.”

“İsmi Kenny’ydi. Oğlanın yırtıklığını aklım almıyor.”

Aidan kendi kendine sessizce güldü.

“Herifi suçlayamazsın, tek yaptığı desen başına üç bin papeli cebe indirmek. Sende bunlardan daha var mı?”

Cevap vermedim.

“Bahse girerim annen birkaç tane daha bulup çıkarabilir.”

Kaşlarımı çattığımı görmezden gelip beni tatlı sözlerle kandırmaya çalıştı. “Bunu bir emeklilik fonu gibi düşün – geleceğimiz gibi. Eğer biri Esther Glass’ın elinden çıkmış bir ergen eskizini satın alacak kadar salaksa...”

“Başka hangi parçalarımı satmak isterdin?” diye sordum meydan okuyarak.

“Pekâlâ, bacaklarınla başlayabiliriz.” Güldüğü sırada Aidan’ın elleri kafasının arkasına gitti. Arkasındaki duvarda asılı duran çerçevenin içinden sayısız kedi gözü sertçe bana baktı: Billy Smith’in en son bağışydı. Duvara daha yeni asılmıştı. Bu özel resmi üç saatlik bir zaman dilimi içinde galerideki yerini almıştı.

“Billy’nin kirli çamaşırlarını müzayedeye çıkarmana izin vereceğini mi sanıyorsun?”

“Bundan söz açmış olman komik, şu anda yaşlı annesiyle bir telefon konuşması yapıyor, arayıp neler çıkarabileceğine bir bakmak için.”

“Seninle sanat sanat içindir görüşünü paylaştığımızı sanıyordum. Üzerindeki etiket fiyatı her ne olursa olsun.”

“Paylaşıyoruz, Est, ama gerçekçi olmak zorundasın, hepimizin yaşamak için paraya ihtiyacı var.”

Bir kibrit çıkıp sigaramı yaktım ve içime çektim. Aidan bir kafa işaretiyle beni yanına çağırdı, ama ben görmezden gelip onun yerine havaya dumandan halkalar üflemeğe koyuldum.

“Bununla yüzleşmek zorundasın,” dedi, “satılık olan her bir parçanı satın almaya hazırlar. Sen de bu durumdan faydalanabilirsin.”

Gerçek şu ki o eskizin görüntüsü tüylerimi diken diken ediyordu, ama bunun nedenini Aidan’a açıklayamıyordum, bunun hiçbir yolu yoktu. Bunu öyle uzun zaman önce yapmıştım ki, gerçekten de çok uzun zaman önce, eskiz sanki başka birinin geçmişine aitmiş gibi hissediyordum. Yeniden icat etmeler ve kararlı deri değiştirmelerle geçen yıllar boyunca yok saymayı becerebileceğimi sandığım bir geçmiş. Gazeteye baktığımda gördüğüm, kendi vahim hatamın bana dik dik baktığıydı. Geçmişte benden kaçmış insanları hafızamdan silebileceğime ahmakça inanmıştım, çünkü onların asla dönüp bana doğru koşacaklarını düşünmemiştim. Ancak çok önemli bir konuda direnmeyi başaramadım: ünlü oldum ve ünlümlle birlikte değerli bir mala dönüştüm. Bir de elinizde benim satabileceğiniz bir parçam varsa... Kurnaz ihtiyar Kenny Harper’ın o çizimi eski kutulardan birinin dibinde bulduğunda ne kadar şanslı olduğuna inanmadığına bahse girerim.

“Esther, sen iyi misin?”

Aidan’ın sesi yumuşamıştı, beni merakla izledi.

“Sanırım,” dedim, “sadece, onca zaman önce yaptığım bir şeyin halka mal edildiğini görmek çok garip. Biliyorsun, bu yalnızca bir çiziktirmeydi. Şimdi ise Sotheby’s gidip onu bir sanat eseri oluşunu tasdik ediyor. Bu çılgınlık.”

“Şunu unutmamalısın, Esther,” diye karşılık verdi Aidan

yumuşak ve nazik bir sesle, “çevreni saran bu medya histerisini ve halkın saplantısını sen teşvik ettin. Elinde olanak varken bundan faydalan.”

Söylediklerinde mantık payı vardı ve ikimiz de bunu biliyorduk. Benim sanatım “an” ile ilgiliydi – ne zaman geçip gideceğini bilen an ile.

“Lütfen, Aidan, bunu daha fazla kurcalamasak olur mu?” “Tabii ki, Est,” diye cevap verdi iç çekerek, “sonuçta söz konusu olan senin geçmişin. Başka kimseyi ilgilendirmez.”

Sözlerinde ince bir takaza, o anda aldurmamayı seçtiğim alttan alta bir sitem seziliyordu. Bilgi paylaşma meselesinin bundan önce sanatımın merkezini hiç işgal etmemiş kişisel bir mesele olduğunu ikimiz de biliyorduk. Galeri kapısının bir tıkırtıyla açıldığını duydum. Dönüp baktığımda Katie O’Reilly’nin beyaz zeminde topuklarını tıkırdatarak bize doğru geldiğini gördüm. Elinde bir tepsi vardı. Aidan’ın cam kapısını açmak için ayağa kalktım. Yanımdan geçerken tatlı tatlı gülümsedi, sonra sırtı bana dönükken nasıl olduğumu sordu – bunun huzursuzluk verici bir temas olduğunu hissettim.

Katie, Aidan’ın kadrosunun çok önemli elemanlarından biriydi, en çok güvendiği çalışanı ve yorulmak bilmez kişisel asistanıydı. Yirmili yaşlarının sonlarında, çekici kısl saçları, Zümrüt Ada’ya¹ anımsatan gözleri ve kedileri andıran fiziğiyle şık bir Dublinli’ydi: aynı zamanda fazlasıyla hızlı ve verimli çalışan, fazlasıyla tatlı ve iletişim gücü fazlasıyla yüksek biriydi; tüm bunların da ötesinde, beş yıldır bir yolunu bulup yoldan çıkmamamı sağlamayı başarmıştı. Aslına bakarsanız, Aidan Jeroke Galerisi ekibinin vazgeçilmez bir parçası haline gelmişti. Son zamanlarda Aidan koleksiyonuna ciddi miktarda para yatırmış, galerinin alanını genişletmiş ve Katie’ye yardımcı olarak işe iki yeni sergi elemanı almıştı. Üstlenmiş olduğu role saygı gösterildiğini fark etmenin Katie üzerindeki etkisi hayret vericiydi. Artık eskisinden de özgüvenli ve galerinin günlük idaresine daha hâkim görünüyordu. Katie de Aidan kadar iyi biliyordu ki yaratıcılık konusunda uzun süredir yaşadığım bir tıkanmanın acısını hâlâ çekmekteydim. Altı ay önce, şimdi gözümü korkutan bir teslim tarihi kararlaştırıp onlara bildirmiş-

¹ İrlanda (Ç.N.)

tim ve şimdiye dek fikir düzeyinde bile herhangi bir şey teslim etmeyi başaramadım. Tate Modern tarafından uluslararası bir çağdaş sanat sergisinde İngiltere'yi temsil etmek üzere seçilmiştim. Serginin destekçileri dünyanın farklı yerlerindendi ve içlerinde New York'dan MOMA (Modern Museum of Art), Sydney'den The Museum of Modern Art ve Berlin'den Kunsthaus vardı. Benim seçilmem yalnızca benim değil aynı zamanda Aidan'ın da geçtiğimiz on yıl içinde tüm başardıklarının alenen tanınmasıyla eşanlamlıydı. Kısa süre içinde ortaya bir şeylerle çıkmazsam ikimizin de itibarı zedelenecekti.

Katie bana kahvemizi uzatırken “Şimdilik tam olarak oraya varmadığımı söylemekle yetineceğim,” dedim usulca.

Anlayışla kafasını salladı, sonra gazeteyi alıp üzerindeki çizime aval aval bakmaya başladı. “Tanrı aşkına bu da kimdi?” dedi hayretle bağırarak.

Bunun gitmem için bir ima olduğunu hissettim. Billy'nin açılışı için hazırlanmam gerektiğini söyleyip çiseleyen ikinci yağmuruna daldım. Taksi beni eve götürürken içinde bulunduğum berbat durum üzerine uzun uzun düşündüm. Eleştirmenler çoğunlukla Aidan'ın galerisinin paraya odaklanmış bir fikir fabrikasından başka bir şey olmadığını söyler dururdu: Dikkat çekici halkla ilişkiler gösterileri, sabit fiyatla satışlar ve abartılı reklam politikalarıyla beslenen bir makine. Hepimizin popüler kültür dalgasına kapılıp yüksellere çıktığımızı ve bunun arkasından gelen şöhretimiz sayesinde elde ettiğimiz maddi ödüllerden büyük zevk aldığımızı ilk itiraf eden ben olurdum. Ancak sanat eserlerimiz ne kadar cüretkâr ve kendine gönderme yapan eserler olsalar da yalnızca ironiyle de sınırlanmamışlardır. Hepimizin başlangıçta bir eleştirmenin bizi tanımlamak için kullandığı gibi “kişilikleri olan post-modernistler” olarak, tekrar bakmak konusunda söyleyeceğimiz daha çok şey vardı. Ama belki de bizim devrimiz geçiyordu: bazılarımız ilkelere ihanet etmeye başlıyordu. Bu davranışın arkasındaki fikir sinir bozucuydu. Bana göre, hatırlanmaya değer bulduğum şeylerin açık artırmaya çıkarılması sonun başlangıcını simgeliyordu ve eğer benim bununla bir ilgim varsa, çocukluğum sanatsal malzememin bir bölümünü oluşturmayacaktı. Eğer şimdiye kadar başkalarının eline geçmemişse, uzak geçmişime ait eskizler satılık değildi.

Bir deponun en üstündeki iki kattan oluşan ve yalnızca bana ait özel bir asansörle erişilebilen dairem benim sığınağımdır: komşu yok, davetsiz misafir yok. Katlardan birinde ana stüdyo var. Burası geçen iki hafta boyunca yatağımı da taşıdığım muazzam bir alan. Bir plan yapmak için her şeyi göze alarak gerçekleştirdiğim girişimin sonucunda, kendimi sanatıma vermeye, sanatımla yaşayıp onunla nefes almaya karar vermiştim. Şimdi orada bir aşağı bir yukarı yürüyüp geçmişte kendimi güçlü hissetmemi sağlayan eşyayı gözden geçiriyor, her şeyi yeniden düşünerek anlamaya çalışıyordum. Benim neyim vardı böyle? Sanatın gelişi her zaman kolay olmuştü; hep biraz oyun gibi, biraz eğlenceliydi.

Bir duvar boydan boya aynalarla, diğeri ise bir beyaz tahayla kaplıydı. Güneye doğru cam tuğlalarla örölmüş duvar bir terasa, oradan da Doğu Londra'nın ötesine bakıyordu. Alana dağılmış birkaç cansız manken, kamera gereçleri, ışıklar ve bir şövale vardı. Kendimi eleştirel bir gözle aynalarda gözlemledim: şu aralar peroksitle açılmış sarı saçlarım kafa derimden iki üç santim uzunlukta kesilmişti; renk tenimin solukluğunu vurguluyordu ve karanlık gölgeler gri-mavi gözlerimin altında birikintiler oluşturmıştu. Kendimi -ve dairemi- toparlamam gerektiğini biliyordum, ama bunu yapabilecek enerjim yoktu. Her neyse, bu doğru zaman değildi. Billy'nin açılışı için hazırlanmam gerekiyordu. Terasta bir şişe şarap açıp karakalemin kâğıdın üzerinde bıraktığı izler gibi bulanıklaşarak griye çalan şehre yukardan bakarken bir sigara içtim. Kasımın ortasıydı; hava soğumaya, hafif bir rüzgâr esmeye başlıyordu.

Çalan telefonla huzurum kaçtı. Telefonu alıp arkadaşım Sarah Carr'ın sesini duymayı bekleyerek tekrar dışarı çıktım; Billy'nin sergisine birlikte gitmek üzere arayacağına söz vermişti. Ama hattın sesini duyar duymaz arayanın o olmadığını anladım. Bu, nispeten uzak bir mesafeden ya da dahili bir telefon şebekesinden arayan biriydi. Hat, netleşene kadar bir ya da iki kez gidip geldi. Bir pazarlama şirketinden arıyor olabileceklerini düşündüm, ama sonra onun sesini duydum.

“Merhaba Esther, hayat nasıl gidiyor?”

İçimde bir şeylerin kasıldığını hissettim. Telefondaki adam neşeliymiş gibi davranıyordu ve en az benim kadar iyi biliyor-

du ki bir giriş konuşması yapmaya hiç gerek yoktu. On beş yıl geçmiş olabilirdi, ama sesinin tonu hiç değişmemişti. Belki yıpranıp biraz incelmışti, zenginliğinin bir kısmı fazla ekilip biçilmekten verimliliğini yitirmiş bir tarla gibi tükenmişti. Hızlı düşünmeye çalıştım. Kenny Harper'ın yaşamıma tekrar girmesine hiçbir şekilde hazırlıklı değildim. İlk aklıma gelen telefonu kapatmak oldu, ama onun da bilmesi gerektiği gibi bunu yapmayacağımı – aslında yapamayacağımı biliyordum. Kenny bir sıfır öndeydi, en azından şu an için. O neden aradığını biliyordu ve benim de bunu öğrenmem gerekiyordu.

“Ben de ne zaman ortaya çıkacağını merak ediyordum,” dedim kayıtsız görünmeye çalışarak, ama sözcükler sesimdeki kaygıyı gizleyemeyecek kadar boğuk bir sesle çıktılar ağzımdan.

“Sen de şu kaprisli sanatçılardan biri oldun, değil mi?” diye karşılık verdi, ama bu şakacı tonun altında sık ve nemli nefes alış verişlerini duyabiliyordum. Demek o da huzursuzdu.

“Senin hayatın nasıl gitti?” diye sordum, kararlılıkla lafı benim dünyamdan uzaklaştırıp onunkine getirerek.

“Pek, nasıl söylesem, güllük gülistanlık değil,” diye yanıtladı. Gülüyordu, ama gülüşünün altında yatan acı, bana tokat gibi çarptı. Benden istediği bir şey vardı, buna emindim.

“Açık artırma seni memnun etmiş olmalı,” dedim soğuk bir sesle.

Gerçeklerden saklanmanın hiçbir anlamı yoktu. Ciddi konulara ne kadar hızlı geçiş yaparsak, ondan paçamı kurtarmam o kadar kısa zaman alacaktı. Gülüşünde neredeyse bir utanç tınısı seziliyordu, tıpkı önemsiz, ama yanlış bir şey yaparken suçüstü yakalanmış bir öğrenci gibi. Burnundan solumayla karışık bir kıkırdama.

“Ah evet, ister istemez,” diye cevap verdi, patlamasını kontrol altına almayı başarıp başarmaz. “Biz senin şu aralar olduğun kadar zengin değiliz.”

“Bunca zaman sonra beni neden arıyorsun Kenny?” diye sordum biraz fazla saldırgan bir sesle, endişem hızla öfkeye dönüşüyordu.

Bir anlık bir sessizlik oldu.

“Sadece sohbet etmenin güzel olabileceğini düşündüm,” diye yalan söyledi. Bu hiç de inandırıcı değildi.

Hâlâ teraşa duruyordum ve birdenbire şiddetle titremek

-te olduğumu fark ettim- bunun nedeni soğuk değildi. Hızla bir şeyler düşünmeye çalışarak içeri girdim. Ne kadarını biliyordu - yani o gittikten sonra bana olanların ne kadarından haberdardı? Bildiğim kadarıyla hiçbir şeyden haberi yoktu. Pekâlâ o istediği neydi? Ama bunu sormama gerek kalmadı, Kenny merakımı giderme konusunda fazlasıyla hevesliydi.

"Geçen gün nazik bir adam beni aradı ve ona bizimle ilgili bir şeyler anlatmak isteyip istemediğimi öğrenmek istedi," duraksadı, "yani bizim *maceramızla* ilgili."

Terimin kullanılışı Kenny'ye açıkça yabancı olsa da onu pohpohladığı kesindi. Hâlâ, uzun vadeyi bırakın, orta uzunlukta bir şey bile yaşamak istemeyen "kısa süreli gönül eğlendirmelerin" adamıydı büyük olasılıkla.

"Görünüşe bakılırsa bayağı değere binmişiz," diye devam etti, sesindeki keyif gittikçe artıyordu, "bulvar gazeteleri için falan. Ama bizim yaşadıklarımız özeldi ve onları medyayla paylaşmak bana pek doğru gelmiyor. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?"

Bir an için kusacağımı zannettim. Kenny duygusal anlamda çocuksu, yontulmamış biri olabilirdi, ama aptal değildi ve beni nasıl oltaya getireceğini çok iyi bilirdi.

"Adam kimdi ve ona ne anlattın?" dedim soğuk bir sesle.

"Hiçbir şey anlatmadım, Esther," diye cevap verdi sahte bir masumiyetle, "paniğe kapılma, ona sadece bu konuda düşünmem gerektiğini söyledim. Sanırım ismi John'du, evet, John Herbert, son günlerin yeni bombası *Clarion* gazetesinden John Herbert."

John Herbert yıllardır bir açığımı arar dururdu. En sert eleştirmenim ve geçmişimi deşmesine en son ihtiyacım olan kişiydi. Endişem iyice arttı.

"Sana ne kadar para teklif etti?"

"On bin," dedi gururla.

"Bence doğru şeyi yaptığın çok açık," diye cevap verdim, hiç rahatsız olmamış gibi konuşmaya çalışarak, "ama doğru davranışın yüzünden paradan olduğunu düşünmekten de nefret ediyorum."

Çocuksu gülüş geri dönmüştü.

"Ne kadar da düşüncelisin," dedi, "Biliyor musun, başka eskiz olup olmadığını da sordu."

Nasıl onları unutacak kadar aptal olabilirdim ki. Kenny ile birlikte geçirdiğimiz acınası bir hafta boyunca, durmadan onu çizmiştim, ama ona resimlerden yalnızca birini verdiğimi hatırlayabiliyordum, gazeteye satmış olduğu resmi. Bununla birlikte, Kenny'nin yalan söylediğine inanmam için de hiçbir neden yoktu. Elindeki her ne idiyse, utanç verici, açık saçık ve üzeri örtülü kalması tercih edilecek türden bir şey olduğu kesindi.

"Sende başka eskizler olduğunu bilmiyordum," dedim. "Onları görmeyi çok isterim. Belki sana daha iyi bir fiyat önerebilirim."

"Evet, evet, benim aklımdan geçenler de tam olarak buydu," diye cevap verdi. Sesi birdenbire daha endişeli gelmeye başlamıştı. Ardından sesinin tonu tamamen değişti ve sözcükler ağzından hızla dökülmeye başladı.

"Esther, gitmem gerekiyor, ama belki tekrar konuşabiliriz. Haftaya aynı saatte, olur mu? Görüşürüz."

Hat santralden kapatılmış gibi kesiliverdi. Ahizeyi tiksintiyle kanepenin üzerine fırlattım, sanki mikroplarını ona da bulaştırmıştı. Atölyemde bir aşağı bir yukarı yürümeye başladım; bir yandan da kollarımı ovalayıp duruyordum. Her yanımın tir tir titremesine rağmen vücudumdan ter boşanıyordu. Oldukça renkli olaylarla dolu sanat kariyerim boyunca başımdan pek çok şey geçti, ama şu ana dek şantaj onlardan biri değildi.

Gerçekten istediği neydi? Eğer onun medyaya konuşmasını engellemenin yolu sadece paraysa, bunu halledebilecek param vardı; ya da elinde başka eskizler varsa, onları da kendisinden satın alırdım. Ama telefonu bundan daha sinir bozucuydu. Geçmişimle ilgili bildikleri değildi beni endişelendiren, çünkü açıkçası fazla bir şey bilmediğinden emindim. Beni rahatsız eden medyanın nefret ettiğim çocukluğumu ve ergenliğimi didik didik etmeye başlaması düşüncesiydi. Beni biçimlendiren geçmişle arama kararlılıkla bir mesafe koyup sanatımı büyük bir gayretle hep şimdiki zaman sınırları içinde tutmuştum. On yedime basıp Londra'ya taşındığımda bunların hepsini arkamda bıraktım ve sürekli peşimden gelmelerini istemedim. Kenny tamamen kendime sakladığım bir dönemden geliyordu, yaşamımda pek çok şeyin olduğu, kim -yoksa 'ne' mi demeliyim?- olduğumu gerçekten şekillendirmiş olan bir dönemden. Aslında beni kaygılandıran dalgalanma etkisiydi. Kenny bir

taştı ve şimdi suya atılmıştı. Buna karşı bir tepki oluşmak zorundaydı, ben önlerini kesmek için bir şey yapmazsam dalgalar merkezden dışarı doğru daireler halinde büyüyecekti.

Duş yapıp giyinmeye başladım. Gerçek beni gizlemem gerekiyordu, korkunç görünüyordum. Bu nedenle, uzun siyah bir peruk takıp dudaklarımı gelincik kırmızısına boyadım ve en iyi dostum ve tasarımcım Petra Luciana'nın yeni bir kreasyonunu giyindim. Kendimi yeniden yaratırken Kenny'yi durdurmanın bir yolunu düşünmeye çalıştım, ama aklıma basit bir fikirden başka hiçbir şey gelmedi. Temelde, ben aynı suya daha büyük bir taş atabilirsem, dikkatleri onun küçük çakıl taşından tekrar kendi üzerime döndürecek daha büyük dalgalar oluşturdum. 'Kendi'mden kastım bugünkü 'ben'di. Keşke onun ergenlik çağına ait bir aşk macerasına dayanan aptal, küçük öyküsünde koca bir delik açabilecek bir plan yapabilseydim. Belki o zaman onunla ve uzun, zorlu bir arayışın ardından öğrendikleri geçmişimle ilgilenen medyanın dikkati yeterince uzun bir süreliğine başka yöne çevrilmiş olacaktı. Telefon tekrar çaldığında mide-me kramplar girdi, ama bu kez arayan Sarah'ydı.

"Saat 7'de sende olacağız."

"Neden nefes nefesesin sen?" diye sordum.

"Koşu bandından şimdi indim," dedi hızlı hızlı nefes alarak, "sıradaki gösterimiz için şekle girmeye çalışıyordum da."

Sarah Carr ve Ruth Lamant iyi dostlarımdan ikisiydi. Bir gösteri çifti oluşturunuyorlardı. Bu sanat sahnesinde popülerleşmiş yeni bir temanın parçasıydı: "birlikte çalışan sanatçılar". Gilbert ve George ya da Chapman kardeşler gibi birlikte tek bir şey yapıyorlardı, ama ilk çiftten çok daha genç ve hoştular; ikincisinin ise cinsel sapkınlıklarından uzaktılar. Ayrıca bildiğim kadarıyla, eski ustaların resimlerini bozmayı da huy edinmemişlerdi. Kızların bir avantajı da -güzel sanatlarla uğraşan sanatçılardan çok kabare sanatçıları gibi- şarkı söyleyebiliyor olmalarıydı herhalde. Gösterileri de oldukça fazla akrobasi içeriyordu. Bazı insanlar onların sanatçı olarak sınıflandırılmalarından bile şüphe ediyorlardı, ama son zamanlarda medya her şeyi karmakarışık etti ve sınırlar belirsizleşti. Sanat, fotoğrafçılık, sinema, moda, medya, hepimiz aynı potada eridik. Eğer etniklik konusunda konuşuyor olsaydık, yan yana yaşıyor, bizden olanların arasında mücadele verirken sokakta yanından

geçtiğimiz diğer herkesi görmezden geliyor olacaktık. Sanat dalları söz konusu olduğunda görünen o ki hepimiz birbirimizin alanına zorla girmeye uğraşıyoruz. En iyi parçaları çalıp geri kalanları tozlanmaya bırakıyoruz.

“Sesin gergin geliyor,” dedi Sarah, “her şey yolunda mı?”

“Evet yolunda,” diye yalan söyledim, “sadece kafam biraz meşgul, yeni projemle ilgili.”

“Şu aralar Aid’in davranışları nasıl?”

“Nasıl yani?” Sesimin sert çıktığını biliyordum, ama buna engel olamadım.

“Onu dün gördüğümde oldukça keyifsiz görünüyordu.”

Aidan’ın kişisel kaygılarımızı bu kadar açık bir biçimde ortaya sermesinden hoşlanmıyordum. Keyifsizliği sanatımın içinde bulunduğu durumla ilgili olabileceği gibi ilişkimizin içinde bulunduğu durumla ilgili de olabilirdi, ama bundan emin olamıyordum. Yeni bir iş üretmek için uğraştığımdan, aramız bir süredir kötüydü. İçime kapanıp ondan uzaklaşmıştım ve yoğun bir kasvet çökmüştü.

“Şu an üzerinde çok fazla baskı var,” dedim pek de inandırıcı olmayan bir şekilde.

“Sanırım öyle, senin başarına çok fazla para yatırdı,” diye karşılık verdi Sarah içten duygularla, “ama, Est, ortaya bir şeylerle çıkması gerekenin eninde sonunda sen olacağını aklından çıkarma, o sadece senin pezevenğin.” Telefonu kapattıktan sonra giyinmeyi bitirdim, sonra da Sarah’nın gelmesini beklemek üzere tekrar terasa çıktım. Sarah –Aidan konusunda– haklıydı, ama onun için paradan daha fazlasını ifade ediyordum ya da öyle sanıyordum. Hava almaya, düşünmek için kafamı temizlemeye ihtiyacım vardı. Telefonum tekrar bipledi. Tanrı’ya şükür bu kez Aidan’dan bir mesaj gelmişti. Okumak için tuşlara tıkladım.

Üzgünüm, şaka ediyordum – seni asla satmam, Est; sen benim başyapıtımsın, Aidx.

Yazacak bir cevap düşündüm, tereddüt ettim, mesajı yeniden okudum, sonra telefonun kapağını sertçe kapatıp Bow boyunca uzanan teraslara baktım. Bakışlarım gecenin kapladığı gökyüzüne kaydı. Mesajı açıp tekrar okudum.

“Seni asla satmam.” Belki de bu sözcüklerde bir şey vardı, bir temanın başlangıcı. Sanatımla ilgili her şey tam şu anda benim değerim üzerine odaklanmış görünüyordu. Herkes benim bir parçamı istiyordu: Kenny, Aidan, medya, koleksiyoncular, Tate galerisi, halk. Belki de anlamaya çalıştığım şey şuydu: gerçek değerim. Sıradaki projemle bu sorunu birleştirmemin bir yolu olmak zorundaydı. Bir yoğunlaşabilseydim. Onun yerine kendimi diken üstünde ve karmakarışık hissediyordum. Kenny Harper’ı kafamdan atmaya karar verdim, en azından bu hafta için. Tahminen bir sonraki konuşmamıza öylesine kilitlenmişti ki aradaki zaman içinde *Clarion*’la başka herhangi bir şey yapamayacaktı. Kesinlikle benim daha iyi bir teklifle gelip gelmeyeceğimi görmek için beklemek isteyecekti. Eğer haklıysam, bu bana rekabetçi bir hücum planı geliştirmek için yedi gün veriyordu. Belki de olanlara iyi tarafından bakmayı başarabilirsem, Kenny’nin bana orta karar bir iyilik yapıyor olduğunu varsayabilirdim. En azından artık kendimi yoğun bir şekilde keyifsiz hissetmiyordum. Aklım hızla çalışmaya başlamıştı. Bir çözüm bulunması ve bunun çabuk olması gerektiğini biliyordum.

Biz vardığımızda, görünüşe bakılırsa Billy'nin sergisi en hareketli zamanını yaşıyordu: galerinin dışındaki dar sokakta kapı görevlisinden geçemeyen insanların oluşturduğu kalabalık durmaktaydı. Alman birası içiyorlar, birbirlerinin sigaralarından birer nefes çekiyorlardı. Ben Katie'ye bir mesaj gönderirken Sarah da taksi parasını ödedi. Mesajıma cevap gelince arabadan indik. Bir yanımda Ruth, diğer yanımda Sarah vardı. Kolkolaydık. Meraklı gözlerle bakan yüzler bize döndü, bir flaş patladı, ardından bir tane daha, sonra koca bir yığın. İlgiye alıştık ve bu ilginin bize kattığı hızı seviyorduk. Özel girişe doğru ilerlerken birlikte gülümseyip kıkırdadık. Dairemden uzakta olmak bana iyi gelmişti, kalabalık içinde olmak güvenliydi ve parti kalabalıktı.

Katie kurnaz bir tilki gibi bir anda ortaya çıkıp bizi içeri sokuverdi. Bir başka kapıdan geçip ana galeriye ulaştık ve grup halinde dosdoğru ilerleyip Billy'nin işlerinden biriyle karşı karşıya geldik. Alanı kaza yapmış iki araba doldurmaktaydı; canlı gibi görünen bedenlerin bağırsakları açık pencerelerden dışarı fırlamıştı. Arabalardan birinin önünde yanıp sönen farların önünde kocaman, hareketsiz gözlerle kalakalmış bir tavşan vardı. Diğer arabanın teybinde teneke sesini andıran pop müzik çalmaktaydı. Ancak izleyenlerin gürültüsü müziği neredeyse bastırıyordu. Sanattan uzaklara, yarı aydınlatılmış alana bakan konuklar salona tıkmışlardı. Kimse segilenmekte olan işle ilgilenmiyordu; birbirlerinin kıcını kollamak, art niyetli dedikodu alışverişinde bulunmak ve son döneme ait işleri kötülemekle fazlasıyla meşgullerdi. Kalabalığın içinde tanıdık yüzler gördüm. Bunların arasında sonradan sanat eleştirmenliğine so-

yunmuş eski arkadaşım Lincoln Sterne de vardı. İki heykeltıraşla haince bir sohbete dalmıştı. Eski arkadaşlar ve galerinin 'ilkleri', en başından beri Aidan Jeroke'nin yanında olan ayrıcalıklılar için kullanılan terimlerdi.

Gidip Lincoln'ün omzuna hafifçe vurdum. Arkasına dönüp beni görünce yüzünde fattan bir gülümseme belirdi. Yaşı ilerledikçe kır saçları ve genç görünüşü iyice belirginleşmişti. İstese herkesi David Hockney'nin küçük erkek kardeşi olduğuna inandırabilirdi.

"Bana öğle yemeği sözü vermiştin," dedim.

Ellerini özür dilermişçesine havaya kaldırdı ve zihninden bir hesap yaptı.

"Milano'ya gidiyorum. Önümüzdeki hafta her zamanki yer sana uyar mı?"

Başımı sallayarak onayladım.

"Konuşmamız gerek," dedim.

Nedenini bildiği halde masum bir şaşkınlık ifadesiyle sırttı. Lincoln, bir hafta önce *The Sunday Times*'ta benim hakkımda rızam olmadan inceden inceye eleştirel bir yazı yayınlamıştı. Aramızda dile getirilmeyen bir güven duygusu her zaman var olmuştu. O hep önceden bana danışır, ben de işlerimle ilgili yalnızca özel insanlara anlattığım yeni öykülerimi ona anlatırdım. Yazdığı yazı ilk kez aramızdaki güvenin sarsılmasına neden olmuştu. Bunu yaparken aramıza yeni bir mesafe koymaktan başka ne elde edeceğini sandığını anlayamıyordum. O daha yaptıklarını savunmaya başlayamadan biri kolumu sıkıca kavradı. Aidan'ın parmaklarını, dokunuşunun titiz ölçülülüğünü tanıyarak arkama döndüm.

Biraz tedirgin görünmesine rağmen beni gördüğüne memnun gibiydi.

"İyi misin, Esther? Seninle bir dakikalığına üst katta konuşabilir miyiz?"

"Elbette," diye karşılık verdim.

"Birazdan ofiste görüşürüz," diye devam etti, "Billy az önce işinin maşürbasyondan ibaret olduğunu söyleyen, ArtFuture'dan bir gazeteciyi benzetmekle tehdit etti."

Ben Katie'den bir bardak şarap alırken o ofise çıktı. Billy her zaman kaşınırdı. Bir gün biri dünyasını fena karartacaktı. Tekrar çevreme bir göz attım. Lincoln şimdi de çizgili takım el-

bise giymiş, züppe kılıklı bir genç adamla derin bir sohbeta dalmıştı. Genç adam ya şehirde çalışıyor ya da cool görünmek özentisindeydi. Hangisinin doğru olduğuna karar veremedim; bu zaten çok da umurumda değildi.

Sarah ile Ruth ise Dreamland Stüdyoları'ndan bir sanatçıyla flört etmeye başlamışlardı. Her biri bir kolunu onun beline dolamıştı ve o konuştukça uyum içinde başlarını sallayarak sözlerini onaylıyorlardı. Kendilerine ait bir alan oluşturmak onların alışkanlığıydı; çocuk da oyunun bir parçası olmuş, oyunu anlamıştı. İkisinin de üzerinde tişört vardı. Ruth'un kinde *Bol*, Sarah'nın kinde *Locks* yazıyordu. Bunun büyük bir gecenin yalnızca başlangıcı olduğunu şimdiden görebiliyordum. Bazen sergi açılışları böyle olurdu. Bizi uyarır, enerjiyle doldurur, daha fazlasını ister bir halde bırakıp giderlerdi. Sanat şiddetle gıpta edilen uyuşturucularımızdan biriydi. Hipnoz gücüne sahipti, bağımlılık yaratıyordu ve gerçekten iyi olduğu zamanlarda en inanılmaz kafayı o yapıyordu. Ama şu anda aklımda daha ivedi başka sorunlar vardı. Üzerimdeki bütün gözlerden kaçınarak sessizce kalabalıktan sıyrıldım ve beklemek üzere Aidan'ın ofisine doğru ilerledim.

Sonra kapının çit diye kapandığını, ardından anahtarın döndüğünü duydum. Güvenlik anlayışı beni gülümsetmişti doğrusu. Aidan gelip masanın kenarına oturdu. Büyümüş gözleri sağa sola oynayıp duruyordu ve sözleriyle eşzamanlı olarak parmaklarını hafifçe masaya vuruyordu. Koyu teninde bir parlaklık vardı. Partinin iyi gittiği belliydi.

"Esther," diye başladı, "sadece üzgün olduğumu söylemek istedim. Bu öğleden sonra söylediklerim çizgiyi aştı. İşine değer verişini anlıyorum ve onu küçümsemek istemedim."

Gülümsemeden edemedim. Aylar sonra ilk kez aramızdaki buzlar çözülüyordu.

"Belki de hakkın vardı," dedim belirsiz bir tavırla.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu. Artık kafası karışmış görünüyordu.

"Bilmiyorum, ama bütün bu *değer verme* konuşmaları var ya, bunun bir sonraki projemin temelini oluşturmak zorunda olduğunu anlamaya başladım."

Aidan masanın diğer tarafına dolaştı; beni sıkıca tuttu ve uzun uzun öptü. Ben de aynen karşılık verdim.

“Aşağıya inmemiz gerek,” dedi sonunda, “ama bu gece benimle kalacağına söz ver.”

Diğerleri özel sergiden sonraki partiye katılmak üzere gitti. Aidan ve ben onun arabasına atlayıp dikkat çekmeden uzaklaştık. Meslek yaşamını Doğu uçta sürdürse de yaşamak için Kuzey Londra’nın zenginliğini tercih eder. Evi fundalıkların üstleri ile gece göğü boyunca uzanan manzaraya bile yukarıdan bakmaktaydı. İkimiz de görkemli manzaraları, yaşamlarımızın günlük ayrıntısının dışında kalan alanı severdik. Açık pencerenin karşısında birlikte dururken manzarayı içimize çektik. Sonra dışarıdaki dünyayı kapatıp birbirimizi fırtınalı bir karanlığa batırdık. Sonunda sınırlarımız yatışana kadar birbirimizin bedenlerinin derinliklerinde gezinip durduk. Haftalar olmuştu. Son dönemde yaşadığımız duygusal uzaklaşma ikimizin de böyle bir bedensel yakınlığı paylaşmak için fazla korkak davranmamıza neden olmuştu. Geçmişte bunu hep zevkle yapmıştık; acı içinde birleşmeyi düşünmek çok korkutucuydu. Sonra, Aidan yanıma uzanıp bir parmağını belkemiğimde yukarı aşağı gezdirmeye ve karanlığın içine sessizce konuşmaya başladı.

“Senin endişelenmen gerekmiyor Esther,” diye fısıldadı, “eğer yeni bir iş çıkaramazsan, *Boyalı Çıplak*’ı ya da zaten yapmış olduğun bir dizi eski parçayı sunabilirsin.”

“Sorun değil,” diye cevap verdim, “her şey artık bir odakta toplanmaya başlıyor. Gerçekten çok geçmeden bir şey bulaçağım, söz veriyorum.”

Sessizliğin içinde öylece yatıp Aidan’ın kalp atışlarının yavaşlayışını, nefesinin derinleşişini, hatta duruşunu dinledim. Keşke ben de uyuyabilseydim, ama son zamanlarda tecrübe ettiğim felç hissi şimdi yerini inatçı bir huzursuzluğa bırakmıştı. Sorunlarım zihnimin koridorlarında sakarca yürüyor, ilerledikçe bir şeylere toslayıp anılarımı sarsıyorlardı. Kenny’nin telefonu beni önemli konuları düşünmeye zorluyordu; bir sanatçı olarak gerçek değerimi ve Kenny’nin benim dünyama olan ilgisini nasıl durduracağımı düşünüyordum. Bunun sıradaki projemle yapılması gerekiyordu, sıradaki parlak fikri bulmakta neden bu kadar zorlanıyordum? Benim işim şok etkenini kullanan sanat yapmaktı. Sansasyonel gazetelere manşet, *Late Review*’da birbirlerine giren tatlısu entelektüellerine de malzeme olan türden bir sanat. Ancak gün geçtikçe artan popülerli-

ğim başıma yeni dertler açmaya başlamıştı. Halkın gözlerinin üzerimde olması, söylediğim ya da yaptığım her şeye beklenmedik bir ağırlık yüklüyordu. Eleştirmenler beni izliyor, fikirlerimi ya ciddiye alıyor ya da onları haince parçalıyorlardı. Halk, işlerimdeki gerçek anlamların nerede yattığını anlamak istemeye başlamıştı. Son projem *Boyalı Çıplak* gerçekten büyük heyecan yaratmış, beni gündelik yaşamda ismi sıkça geçen birine çevirmişti.

Bu proje için bedenime sözcükler yazıp bunları boyamış ve art arda 12 gün galerideki bir şezlongda yatmıştım. Bu benim imzamı taşıyan bir günah çıkarma işi olmuştu çıplak sırtımdan aşağıya, kollarım ve bacaklarım boyunca, hatta ayaklarımın altında derimin üzerine kınayla yazılmış düz yazı şiirler vardı. Gösterimi sunduğum 12 günün her birinde yeni sözcükler ve onların kaynakları, yılın her ayı için mevsim dönümlerinin beni nasıl etkilediğini anlatan bir mecaz ekleniyordu. Film ekranları ortama atmosfer –güneş, yağmur, sis, fırtına– katan bir fon oluşturuyordu. Fısıldayan sesim yazılı sözcükleri boşluğun dört bir yanına yansıtıyordu. Aidan benim resmimi taşıyan ilan tabelaları yaptırıp bir reklam kampanyası yürütür gibi beni ülkenin her yerine astı. Bu işe yaradı. Esther Glass bir gece içinde ulusal bir marka haline gelmişti – en büyük hayranlarım da genç kızlardı. Artık benim fikirlerimi kendi derilerine kopya ediyor, sırlarını boyayla yazılmış bir yazıya döküyorlardı. Onların tepkileri beni huzursuzlandırmıştı; onlar benim ‘kült’üme katılacak ilk kız çocuklarıydı ve onlar takipçilerim olduktan sonra hiçbir şey bir daha asla eskisi gibi olamazdı. Artık ne yaparsam yapayım, onları aklımda tutmalıydım. Bir sonraki projem az rastlanır bir fırsat, onlara kadınlığın değeri ve sanatın değeri hakkında daha fazlasını öğretmek için bir şanstı. Eğer başarısız olursam, öğrenecekleri tek şey şöhretimin pahası olacaktı. Onlar yüzünden dairemden kılık değiştirmeden çıkamaz olmuştum. Çocuklar dışarıda takılıp bina duvarına bana hitaben notlar çiziktiriyor, cadde boyunca peşimi bırakmıyorlardı. Bu hafta –sırf yeni bir sanat filminin galasında kuşkusuz Petra tarafından *Dior* için tasarlanmış, yer çekimine meydan okuyan bir elbiseyle boy gösterdiğim için– *OK* ve *Hello*’nun kapağındaydım. Elimizden geldiğince, hepimiz birbirimize birtakım iyilikler yapardık. Bütün bunlar sansasyonla ilgili, düzeni bo-

zup ortalığı dalgalandırmakla ilgili şeylerdi. Bir de Kenny'nin birdenbire sahneye fırladığı düşünülürse, sıradaki proje yalnızca artık kendim için belirlemiş olduğum niteliksel kıstaslara uymak zorunda olmakla kalmıyor, aynı zamanda görkemli olmak zorunda kalıyordu. *Boyalı Çıplak* serisinden daha görkemli, daha önce yapma girişiminde bulunduğum her şeyden daha görkemli ve sansasyonel olmak zorundaydı.

Kenny'nin sesinin bana bu kadar tanıdık gelmesinin beni çılgına çevirdiğini fark ettim, hem de böylesi bir zaman uçurumunun ardından. Gerçekten de arkamızda hiçbir şey bırakmamış mıydık? Geçmişimiz zihinlerimizde sadece yeniden oynatılacakları anı bekleyen temiz film montajları gibi mi korunuyordu? Kenny de benim kadar iyi biliyordu ki bu çizim yaşamımın önemli bir gününe damgasını vurmuştu. O sonuçların tamamı düşünüldüğünde bir taraf oluşturmamış olsa bile... Sanırım başka kimse de taraf olmamıştı. Çizimi tam olarak nerede ve ne zaman yaptığımı saatine kadar hatırlıyordum. Çünkü o benim için genç bir oğlan resminden çok daha fazlasını temsil ediyordu. O çizim, yaşamımda hiçbir geri dönüşü olmayan bir ana damgasını vurmuştu.

On yılı aşkın zamandır ilk kez Kenny Harper'ın kaba hatlı yüzünün ince ayrıntıları ite kaka ilerleyerek aklımdan en ön sırasına yerlerini aldılar. Öteki tarafa dönüp bedenimi Aidan'ın uyku formuna uydurdum ve Kenny'yi aklımdan atmak için gözlerimi sıkıca kapadım. Ama yüzü kafamın içinde kazınmış bir şekilde durmaya devam etti. Onu karanlığın derinliklerine bile itip uzaklaştırmadım.

Harika bir uyku mahmurluğuyla yavaş yavaş kımıldanarak gözlerimi yarıya kadar araladım ve kısık gözlerle yukarıdaki uçuk mavi gökte koşuşturup duran Constable¹ bulutlarına baktım. Üzerimden bir gölge geçerken sırtıma saman sapları battı. Yanımda sessizce uzanmakta olan figür bilincimin açıldığını hissetti ve bana döndü. Şimdi Kenny üzerime çıkıp boynuma ve yanaklarıma titrek kelebek öpücükleri konduruyordu. Ardından dudakları benimkileri arayıp buldu. Dudaklarının tadı ılık ve toprağımsı, ilkbahar güneşi kadar tatlıydı. Ellerimi onun pürüzsüz, çıplak sırtında gezdirdim.

“Saat kaç?”

Yumuşak bir kahkaha attı. “Altıyı geçti, bir saatten fazladır uyuyorsun.”

Onu iterek üzerimden atıp dimdik oturdum ve öğleden sonra pikniğimizden arta kalanlara bir göz atarak mini kot eteğimi kalçalarımın üzerinden aşağıya doğru çekeledim. Ağzı yukarı bakan, boş bir elma şarabı şişesi, Kenny’nin yaşlı kayın ağacının kalın gövdesine yaslanmış ‘Fizzy’ model Yamaha bisikleti, hardal sarısı bir espadrilin yanbaşıda buruşuk bir yığının halinde duran tişörtüm. Eskiz defterimde, o öğleden sonra Kenny’nin halının üzerinde cırılçıplak uzanırken çizdiğim resmi açtı; kalemler defterin çevresindeki çimenlerin arasına saçılmıştı. Ayakkabımın öteki teki samanlığın uzak bir noktasında, birkaç saat önce şen bir teslimiyet duygusuyla fırlatıp attığım yerde duruyordu. Pembe külotum bunun arkasından ge-

¹ John Constable, 1776-1837 arasında yaşamış bir İngiliz ressam. (Ç.N.)

lenlerin heyecanı içinde ortadan kaybolmuşa benziyordu.

“Kahretsin! Ava öfkeden kuduracak. Onun konuşmasında olmam gerekiyor.”

Kenny kıkır kıkır gülerək beni tekrar altına alıp yüzüme düşmüş saçlarımı düzeltmeye başladı. “Tasalandığında daha da seksi oluyorsun.”

Aksanında hafif bir Batılı tonlaması, başlangıçta ondan etkilenmemi sağlayan, Hardy'ninkine benzer bir tını vardı. Bu yüzden ben d'Urbevilles Kontesi'ymişim, Kenny'yi de orman köylülerinden biriymiş gibi hissediyordum. Rol yapmayı, karakterler canlandırmayı severdim. Kontes de son zamanlarda en sevdiğim karakterdi. O, benim İngiliz kökenimden geliyordu. Hardy'nin yabancı meyvelere karşı duyduğu mecazi ilginin sonucu olarak satın almış olduğum bir sepet dolusu çileğe baktım. Birbirimizin ağzından birkaç tane yemiş, geri kalanı güneşin altında iyice ısınıp pelteleşmeye terk etmiştik. Bu da bizim her zaman daha tatlı olan başka zevklere yönelmemizi sağlamaya yetmişti.

Kenny ile bundan birkaç gün önce The Hobnails'de¹ tanışmıştık. Burası gür kayın ağacı ormanının içine saklanmış eski bir yerel pub'dı. Sadece yöre sakinlerinin bildiği, ihtiyar meyhaneci Gabriel'in kendi yasalarını uygulamakta tamamen serbest bırakıldığı güvenli bir ev gibiydi. Gabriel yaş sınırının altındakileri ve içki servisinin kanunen bitmesi gereken saatten sonra devam etmesini denge adına görmezden gelirdi. Bira kilerdeki fıçılardan geliyordu. Kişilere tanınan ayrıcalıklar bir kenara, hiçbir şey servis edilmiyordu. Herkes öyle ya da böyle cinsel maceraların peşindeydi. Devriye gezen yerel polis memuru Pete Sargeant –işine son derece uygun bir soyadı vardı²– bile düzenli müşterilerden biriydi. Buralarda kimse sorunsız istemiyordu; her şey rahat bir yaşam sürdürmeye ve zor duruma düşenlere yardım elini uzatmaya odaklıydı. Eminim Çavuş Sargeant içtiği buraları masraf olarak gösterebiliyordu – yerel başbelalarıyla ilgili tüyoların çoğunu ‘The Hob'da gecenin ilerleyen saatlerinde alkolden dilleri çözölenlerden topluyordu.

Kenny bir süredir bulanık, karamela rengi birasının başında, kalın dirseğini bara dayamış; barın ihtiyar çoban köpeği

¹ Ayakkabıların altına çakılan kibaralar. (Ç.N.)

² İngilizce Sargeant çavuş anlamına geliyor. (Ç.N.)

hoşnut bir şekilde ayaklarının dibinde yatarken alçak sesle Gabriel'le konuşuyordu. Çevremizi saran kırsallıktan büyük bir özenle işlenerek elde edilmiş gibi görünüyordu. Ağaçlar gibi uzun ve geniş gövdeliydi. Geniş bir yüzü ve kocaman bir yığın kalın telli, uzun ve kıvrırcık saçı vardı. Doğal, kirlenmemiş ve bakımsızdı. Onunla ilgili her şey bir parça yabandı, özellikle de bakışları.

Kenny kendisine yaklaştığını görünce kafasını kaldırıp yukarı baktı. Gabriel ise sıcak bir şekilde gülümseyip neşeyle beni ona tanıştırdı:

“Bak Kenny, bu Esther Glass, buranın yeni müdavimlerinden biri – IckField Malikanesi'nden.”

Kenny açık bir ilgiyle beni süzdü, kafasını salladı, sonra birasından ağır ağır uzun bir yudum aldı. Kalın ellerinin üzerindeki kemiklerde dövmeler vardı, sağ elinin üzerinde *güç*, sol elinin üzerinde de *şeref* yazıyordu.

“Kenny Mike Harper'ın küçük oğlu,” diye konuşmayı sürdürdü Gabriel sesinde özlem dolu bir tınıyla, “Onun barımdaki varlığını özlüyorum. Onunla geçmişimiz ta savaşa kadar uzanır,” ikimizin arasına doğru baktı ve kendi kendine güldü, “o zamanlar siz bacaksızlar daha dünyaya bile gelmemiştiniz.”

Mike Harper'ın kim olduğunu biliyordum ve dikbaşı oğluyla ilgili her şeyi duymuştum. Kimse Kenny'yi birkaç yıl görmemişti. Söylentiye göre bu süre boyunca hapisteydi. Bu sırada Mike öldü. Hatırlayabildiğim kadarıyla, Bayan Harper yıllardır ortalıkta yoktu. Kulüpleri boş kalmıştı. Evin nerede olduğunu biliyordum. Ormanın sınırında, malikânenin karşı tarafındaydı.

Gabriel, sözleri tartışmasız kabul görmeliymiş gibi bir tavırla, “Köyde yeniden onun etinden ve kanından birinin bulunması iyi,” dedi ve düzenli olarak gelen başka bir müşteriye servis yapmak üzere barın diğer tarafına gitti.

Kenny ile tutuk bir sohbe başladı. Bana bir süreliğine babasının eski evinde kalacağını söyledi. Oradan ayrılırken çok geçmeden ormandaki yollarımızın tekrar kesişeceğini biliyordum.

Şimdi kasığının karnıma yaptığı baskıyı net bir şekilde hissedebiliyordum. Yan tarafa doğru kıvrılarak, azimle kendi-

mi ondan kurtardım ve ayağa kalkıp saçlarımdaki tohumları silkeledim. *Echo and the Bunnymen* tişörtümü biraz daha yukarı çekip onunla yüzümü örttüm. Üzerimde sutyen yoktu. Buna ihtiyacım da yoktu; göğüslerim gergin ve dikti. Daha önce, göğüs uçlarımin siyah pamuklu kumaşın altından kışkırtıcı bir şekilde kabardıklarını fark etmesini istemiştım ve planımın etkili olduğu ortaya çıkmıştı.

Şimdi çizim defterimi ve kalemlerimi toparlamaya başlar-ken, Kenny yenilgiyi kabul etti ve o da ayağa kalkıp düğmeleri hâlâ ilikli olan gömleğini kafasından geçirerek giydi. Ardından kulağının arkasından düzgünce sarılmış esrarlı bir sigara çekip yaktı. Henüz yanmaya başlayan marihuananın kokusu kusursuz bir şekilde erken başlayan akşam esintisine karıştı. Bir an için dönüp onu izledim. Kenny pis sakallı, geniş omuzluydu; barda tanıştığımız ilk gece bana işveli bir şekilde anlattığına göre annesinin soyundan gelen Çingenelik nedeniyle meyan kökü renginde, nefis, uzun lüleleri vardı. Beni heyecanlandırıyordu. Tadında farklı, yabancı bir dünya vardı; entelektüel ideolojilerle ve benim alışkın olduğum grup yaşamı tarafından dayatılan sınırlamalarla hiçbir ilgisi olmayan bir dünya. Yalnızca tek bir bireyin, kendisinin durumuna odaklandığını, tüm dikkatini içinde yaşamakta olduğu ana verdiğini bana şakayla kendisi söylemişti. O dışarıdan biriydi, yaşam içinde özgürce dolaşan, asla yerinde durmayan, huzursuz, değişken, yalnızlığı bir parça seven ve hepsinden de iyisi, benden yaşça oldukça büyük bir gezgindi. *Olgundu*. Yirmisine daha geçen hafta girmişti.

“Haydi, Est,” diye gönlümü almaya çalışıyordu şimdi. Batmak üzere olan güneşin ışığı yüzünden simsiyah gözlerini kırıştınyordu, “sana bir tur attırayım.”

Kasksız bir halde, yaban maydanozu dolu yeşil çalıların oluşturduğu çitlerin arasından uçarken, Kenny’nin beline sıkıca sarıldım. Eski motosikleti sakınleştirilmiş bir kedi gibi mırıldıyordu. Üzerimizde, çiçekleri kandil gibi sarkan kestane ağaçlarından bir gölgelik vardı. Ağaçlar birbirlerinin dallarına dokunabilmek için dar yolun diğer tarafına uzanıyorlardı. Gömleğinin yaka kısmından görüldüğü kadarıyla, Kenny’nin teni bu yıl güneşle olan ilk teması sonucu kırmızımsı kahverengiye dönmüştü. Burnumu boynuna gömüp gözlerimi kapadım. Ko-

yu renkli, uzun saçlarım arkamda uçuşuyordu. Mayıs'ın sonlarıydı. Ben on altı yaşındaydım ve tutkulu, her şeyden daha önemli bir aşkın ta derinlerine dalmış durumdaydım. Bundan da önemlisi, sonunda çocukluğumdan azat edilmiştim. Kenny hiçbir zorlama olmaksızın onu benden almıştı. Aslına bakılırsa, ben de onu bunu yapmaya fazlasıyla teşvik etmiştim. Beni motoruyla malikâneye götürürken, bu yeni his bana büyük bir haz verdi; artık 'gerçek' bir kadındım. Canım bile yanmamıştı. Kuşkusuz, yaşadıklarımızdan pek bir zevk almamıştım - ama bunun belki de sonradan geleceğini düşündüm.

Yolculuk keyiften nefesimi kesmişti. Ana kapıya geldiğimizde motosikletten indim, Kanny beni öpmek için öne doğru eğildi. Derin, insanın içine işleyen bu öpücük tir tir titrememe neden oldu. Sonra geri çekildi ve kurnazca gülümseyerek yüzüme düşmüş saçları bir kez daha eliyle geriye itti. Aramızdaki bu anı hafızalarımıza kazımak istedim ve çizim defterimdeki sayfayı çabucak koparıp ona uzattım,

"İşte sana teşekkürüm," dedim kıkırdayarak, sonra dönüp ayaklarımın çakılları gürültüyle ezmelerini engellemeye çalışarak eve giden patikanın kenarı boyunca koştum.

Ana salon sessizdi. Kapıyı sessizce açmaya çalıştım, ama tam olarak hangi noktada gıcırdayacağını biliyordum. Tahmin edilebileceği gibi tam o noktada da gıcırdadı. Otuz adet izleyici (bunu iyi biliyordum, çünkü sandalyeleri önceden ben yerleştirmiştim) geç gelene zamanı hatırlatmak istercesine hep birlikte dönüp baktı. Bir grup kaybeden, diye düşündüm başımı dikleştirip arkada duran tek boş siyah plastik sandalyeye oturdum. Uzun bacaklarımı dikkatlice yerleştirdim, altımda çamaşır olmadığını şimdi fark etmiştim. Eteğimin dikiş yerinden serseri bir saman parçasını çekip çıkardım ve parmaklarımın arasında burdum. Sonra kafamı kaldırıp ana konuşmacıya bir göz attım. Gözlüğünü burnunun ucuna yerleştirmiş olan Ava çoktan kürsüdeki yerini almıştı. Kafasını sağ elinde tuttuğu notlardan kaldırmış doğrudan bana bakmaktaydı. Gözlerimi onunkilere odaklarken kaşlarında hafif bir çatılma sezdim; ardından bakışlarım onunkilere kilitlendi. Kendimi tutamayıp meydan okurcasına sııttım. Rastık çekmiş olduğu gözleri, o iki kusursuz, zarif opal bana doğru soğukça parıldadı. Parlak gri

saçlarını düzgün bir topuz halinde toplamış, yaka kısmı dümdüz kesilmiş, ördek yumurtası mavisi, keten bir elbise giymişti. Mücevher takmamıştı. Aslında daha fazla süse ihtiyacı yoktu. Ava uzun boylu, güzel boyunlu ve ince bilekliydi. Bir kuğu kadar zarıftı; kızdırıldığı durumlarda da yine bir kuğu gibi tısladığını iyi bilirdim.

Babam Simeon da doğrudan bana bakıyordu. Ama onun bakışları anneminkilerden çok daha bıkkındı. İzleyicilere bakacak şekilde öne, annemin kürsüsünün yanına yerleştirilmiş sandalyesinin arkasına yaslanmıştı. Uzun, ince bacaklarının bilek kısımlarını üst üste koymuştu; ayaklarında bej rengi yumuşak deriden terlikler vardı. Rengi solmuş, eski kot bir pantolon ve düz beyaz tül bentten bir gömlek giymişti. Kollarını kafasının arkasında birleştirmiş, grubu alaycı bir ilgiyle inceliyordu. Tepkilerini ölçmeye her zaman hevesli olurdu, sonuçta bunlar bir sonraki yazısı için malzeme teşkil ediyordu.

Herhalde Ava'yı takdim etme işini yeni bitirmişti. Şimdi onun yanında, ama aşağısında dururken Ava'nın bulunduğu ortamda çoğu kişinin olduğu gibi babam da silikleşmişti. Birdenbire fark ettim ki o anda babam gerçekten belli belirsiz, neredeyse saydam görünüyordu. Çevresinde hiç enerji yoktu, hem de hiç. Yaşlı görünmeye başlıyordu. Bunu daha önce hiç fark etmemiştim. Ama 66 yaşına gelmişti. Annem hâlâ kırklı yaşlarının ortasındaydı ve saçları tamamen gri olmasına rağmen (tabii ki onları boyamayı reddediyordu) cildi hâlâ kusursuzdu; yüzünde tek bir kırışık yoktu. Simeon ona para saçan yaşlı sevgilisi gibiydi –belki de yol göstericisi demeliyim. Ona alternatif bir geleceğin kapılarını açan Simeon olmuştu gerçekten. Malikaneyi kiralama hakkını alan, orada onlara katılan ilk birkaç hayalperesti davet eden Simeon'du. Ava'nın o zamanlar kimsenin öngöremediği bir yetenekle yönetmeye başladığı bu dünyanın ilk mimarı Simeon'du.

Ava kendi alternatif felsefe türünü uyguluyordu. Uç noktalarda feminist ilkeleri olan bir akademisyendi. Bunlar Simeon'un ve onun dostlarının liberal tavrıyla uyuşuyordu. Ava burada özerkti. Bugünlerde Simeon'la olan ilişkisi tamamıyla platonikti. Aslında, anlayabildiğim kadarıyla benim ana rahmine düştüğüm günden beri bu böyleydi. Bırakın aynı yatağı, hiçbir zaman bir yatak odasını bile paylaşmadılar. Ava şimdi şair John

Cressfield’la birlikteydi. Aşk maceralarının temelini anlamaya pek uğraşmamış olsam da bu her ikisi için de bir şey ifade ediyor gibi görünüyordu. Görünüşe bakılırsa ilişkilerini başlatan keyifsiz bir şeydi. O kadar uzun süredir bir aradaydılar ki ilişkilerinin nasıl olup da birdenbire güçlü tutkuları ateşleyebildiğini anlayamıyordum. Bu sağlıksız ve gereksiz görünüyordu. Ava’yı izlerken onların fazla yaşlı olduklarını düşündüm. Ayrıca yakınlıklarının malikânedeki dengelerin bazılarını altüst ettiğini hissediyordum. Ortada daha az birliktelik olması her zaman daha iyiydi. Sanırım Simeon da böyle düşünüyordu, ama bunu asla söylemezdi. Kıskançlık ya da öfke gibi güçlü duygular ifade etmek için tarafsız davranmakla fazla meşguldü.

Simeon doğabilimci inançlarıyla ilgilenen meraklılar için bir haftalık bir seminer hazırlamıştı ve konferansın kapanış konuşmasının her zamanki gibi annem tarafından yapılmasına karar verildi. İki tarafın da işine gelen bu oyun oldukça elverişliydi. Simeon anneme üzerinde durabileceği sahneyi ayarlıyordu. Annem de bunun karşılığında izleyiciyi cezbederek tüm gösterinin sürekliliğini sağlıyordu.

“Margaret Thatcher feminizmin hiçbir olumlu niteliği olmayan bir hareket olduğunu söylüyor...” diye söze başladı Ava. O sırada benim aklım Kenny’yle geçirdiğim şehvet dolu öğleden sonrasına kaymaya çoktan başlamıştı bile. Uyluklarımda hâlâ terinin damlalarını hissedebiliyordum. Daha sonra, seminer biter bitmez, bisiklete atlayıp yine ormana gidecek ve onunla pub’da buluşacaktım. O zaman, belki kulübede, ateşin önünde bugün yaptıklarımızı tekrar yapabildik. Bu kez çizim defterimi evde bırakacaktım. Sonuçta, bu kişisel projeyi ortaokul bitirme sınavı için sunmam neredeyse imkânsızdı. Sınava giren öğretmenin tepkisini hayal edin. Kenny desenlerimin bütün sınıftakilerin üretmeyi hayal edebileceği her şeyden daha iyi olduklarını biliyordum – hatta bu çizimlerde Klimt’in¹ ilk zamanlarını andıran bir şeyler vardı belki de. Okulda özen ve dikkatle çalışmayı gerektiren derslerle ilgilenmiyor olabilirdim, ama çizebildiğim ve rol yapabildiğim kesindi. Amacım sahneye çıkmaya başlamaktı. Şu an ‘çekingeni’ oynuyordum ki

¹ Gustav Klimt, 1862-1918, Avusturyalı ressam. (Ç.N.)

bunun Kontes'i oynamaktan daha zor olduğunu anlamaya başlıyordum, özellikle de eteğimin uzunluğu, külotumun olmayışı ve aklımdan geçen düşüncelerin doğası düşünüldüğünde. Ancak Simeon ve Ava'nın liberal yetiştirme tarzlarının lüksüne sahip olmaya devam etmek istiyorsam, bunun karşılığında onları masumiyetimin sürdüğüne ikna etmem gerekecekti. Eğer Çingene'nin tekiyle ormanda seviştiğimden şüphelenirlerse, geceleri malikâne kapılarının sıkıca kapatılacağını, bisikletime el konulup kilit vurulacağını biliyordum.

Şiddetli bir gümbürtü düşüncelerimi yarıda kesti. İzleyiciler hep bir ağızdan "Ay!" diye bağırıp ayağa fırlarken ben de kafamı kaldırıp yukarı baktım.

Ava çoktan kürsüden inmişti ve sonra onu fark ettim: Simeon yerde yatıyordu ve bedeni kasılıyordu. Sandalyemin üzerinde öylece donakalmıştım; yardım etmek üzere bir adım bile atamıyordum.

"Biri doktor getirsin," diye talimat veren Ava'nın sesi alışılmadık şekilde yüksek ve nefes nefeseydi.

Simeon'un başını ellerine almış, ona bir şeyler mırıldanıyordu. Simeon ise yakalandığı nöbetten kurtulamıyor; yüzünün rengi öfke dolu, patlamaya hazır, koyu bir mora dönüyordu. İşte o anda Simeon'un alçak perdeden (kalın), adeta tarih öncesi çağlara ait bir sesle avcı kapanına kısılmış vahşi bir hayvan gibi inlediğini duymaya başladım. Birileri göğsüne elleriyle bastırarak bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Sanırım şöyle dediklerini duydum: "Ben doktorum."

Bitmek bilmeyen bir sürenin ardından iniltiler kesildi ve Simeon hareketsizleşti. Ağzının kenarından incecik bir çizgi halinde kan geldi ve yüzünden aşağıya dümdüz inerek parke- nin üzerinde küçük, kıpkırmızı bir birikinti oluşturdu. Basınç çok geç olsa da tahliye edilmişti. Açık, ama cansız kahverengi gözleri tavana bakıyordu.

Simeon'un iniltisi kesilince daha acınası, ikinci bir sızlanma duydum. Bu kafasını Simeon'un göğsüne bastırmış, onun üzerinde yaralı bir köpek gibi titreyen Ava'nın sesiydi. Topuzu çözülmüş, saçları gevşek bir halat gibi beline inmişti. İnsanlar saygıdan başlarını öne eğip, omuzlarını düşürdüler ve başka ne yapabileceklerini bilmez bir halde uzaklaşmaya başladılar. O sırada biri omzuma elini koydu ve ben dokunuşu hisseder his-

setmez irkiliverdim, ama bu beni kendime getirdi. Ayakta durdukça üşümeye başladım, bu yüzden öne doğru yürümeye başladım. Kalabalık yarıldı ve ben, beni izleyen kocaman gözlerin önünden geçerek kendi gözlerimin kilitlendiği hedefe, babamın cansız bedenine doğru ilerledim.

Sonunda uyuyan Aidan'ın yanından ayrılıp eve gittim. Düşünmek, zihnimi arındırmak için yalnız kalmaya ihtiyacım vardı. Bütün gün atölyemde bir aşağı bir yukarı yürüdüm, arada beyaz yazı tahtasına bazı notlar ve fikirler yazdım; ama hiçbiri bir yere varıyor gibi görünmüyordu. Kimse aramadı. Yalnızca Aidan'dan uyandığında beni özlediğini söyleyen bir mesaj geldi. Bense şu sözlerle cevap verdim: *Üzerine alınma, sadece çalışmam gerekiyordu!*

Bunu onaylayacağından emindim. Kenny'nin beni altüst ettiği doğrudu, ama çözüm hâlâ erişilemez görünüyordu. Akşama doğru kendimi yatağıma atıp gözlerimi kapadım. Bütün karalamalarım rağmen ışığa çıkan hiçbir şey yoktu. Ama sonra birdenbire, ortada hiçbir şey yokken, tam olarak ne yapmam gerektiğini buldum. Birileri bana sihirli ayakkabılar vermiş gibi yatağımdan fırladım ve beyaz yazı tahtasına boylu boyunca aldığım notların hepsini deli gibi sildim. Sonra çabucak telefonumu alıp mesajlarımı gözden geçirmeye başladım, ta ki düşünce zincirimi tetikleyen o önemli mesaja rastlayana dek. Aidan'ın sözlerini kocaman büyük harflerle duvara yazdım: **SE-Nİ ASLA SATMAM, EST; SEN BENİM BAŞYAPITIMSIN.**

Geri adım atıp sözcüklere uzun uzun, dikkatlice baktım ve bütün sorunlarımın çözümünün karşında yüzüme bakmakta olduğunu anladım. Ben daha düşünüp bir sonuca varamadan, fikrin kendisi üzerine çimento dökülmüş gibi zihnimde belirdi. Belki de Aidan'ın satması gereken bendim – ve benim bir başyapıt olmam fikri hiç de kötü sayılmazdı. Bu şimdiye dek aklıma gelen en sansasyona yönelik fikirdi. Aidan'ın beni açık ar-

tırmaya çıkarmasını, yaşayan, nefes alan bir sanat eseri olarak satışa sunmasını sağlayacaktım. Sonuçta ben bir oyuncuydum. Yüzüm de işlerim kadar meşhurdur; aslına bakılırsa tüm tasarı ve amaçlar doğrultusunda bu benim sanatımdı. Ben bir gösteri yıldızıydım, kendi kendimin başyapıtıydım; kültürümüzün 'kafayı kendine takmak' hastalığının en büyük simgesi idim. Değerim etimde ve kanımda saklıydı – sonuçta bunlar işimi yaparken kullandığım tek gerçek araçlardı. Çocukça çiziktirmeleri boşverin, Kenny Harper ve onun aptal küçük öyküsünü boşverin. Bu şekilde hepimiz değerimin gerçekten ne olduğunu keşfedebilecektik. Haberi, Kenny Harper'a yaptıkları tekliften vazgeçmeleri karşılığında sadece *Clarion*'a vermeyi önerecektim. Bunu reddetme olanakları yoktu; oynadıkları oyunu çok iyi biliyordum. Odak yer değiştirecekti. Kontrolü tekrar elime alacaktım ve yaşam eskisi gibi devam edecekti. Kalbim çok hızlı çarpıyordu. Aidan'ı görmem gerekiyordu; ona derhal anlatmalıydım.

Aidan galeride birtakım kâğıtlar üzerinde çalışıyordu ve kapı ziline bastığımda yüzünde şaşkın, ama memnun ifade belirdi.

Konuşmasına fırsat bile vermeden sözcükler ağzımdan dökülüyordu,

"Bulduum."

Sandalyesinin arkasına yaslandı, kollarını kavuşturdu ve devam etmem için kafasını salladı. Dudaklarında çarpık bir gülümseme duruyordu.

"Beni satmanı istiyorum," dedim biraz meydan okurcasına ve gülümsedim.

Aidan yeşile çalan mavi gözlerini kıstı.

"Neden bahsediyorsun sen?" dedi.

"Çocukluğumdan kalma çizimleri unut gitsin," diye cevap verdim sakince, "beni Sotheby's'de canlı bir sanat eseri olarak açık artırmaya çıkar," kalbim yerinden fırlayacak gibiydi, "gerçekten ne kadar ettiğimi bilmek istiyorum."

Aidan'ın gözleri bir saniye daha benimkilere baktı, sonra onları başka bir tarafa çevirdi.

"Bu çok saçma," dedi kesin bir ifadeyle. Bir taraftan, yere yapışmış bir bant parçasını tekmeleyen ayağına bakıyordu.

“Neden?”

Kafasını iki yana salladı ve banda daha sert tekme atmaya başladı, sonra tekrar yukarı bakıp gözlerinin benimkilere kısacık bir an için bakmalarına izin verdi.

“Bu aptalca bir fikir, Esther, açık artırmada herhangi biri senin için fiyat artırabilir, bu lanet olası delinin biri de olabilir. Bunu yapmana izin vermeyeceğim.”

Panik hissettim, sonra içimde bir şeyler alev aldı.

“Daha dün eskiden kalma satılabilecek her bir parçamı satmamızı tasasızca öneren sen değil miydin?” dedim, “neden gerçek parçayı satmayalım ki? Sana da yüklü bir komisyon düşeceğine eminim.”

Aidan bir an için şaşırmış göründü, ardından gözlerinden kırık cam parçacıkları gibi fişkıran gümüşü ışık parçaları gördüm.

“Hepsi gerçekten bu mu?” dedi, gururu kırılmış gibiydi.

O anda neredeyse ‘unut gitsin’ deyip zamanı geriye alabilmeyi istedim. Ama içgüdülerim bana bu fikrin işe yarayacağını söylüyordu. Onu beni desteklemeye ikna etmeliydim. İşimi Tate’e teslim etmeden önce, bunu yapacak zamanımız vardı. Bu fikir tek seferde bütün sorunları çözecekti.

“Fikri tetikleyen senin tepkin oldu,” diye cevap verdim kararlı bir sesle, “ama bu konuda düşündükçe, bunun sıradaki projem için en mükemmel fikir olduğuna daha da ikna oluyorum.”

“Pazarlama taktiklerini bulması gerekenin ben olduğumu sanıyordum,” dedi, kendisinden beklenmedik bir alaycılıkla.

“Bu bir taktik değil.”

“Pekâlâ, nedir o zaman? Lanet olası bir oyun mu?”

“Bu kariyerimde oyun olmayan ilk proje olabilir,” diye cevap verdim sesimi yükselterek, “son derece ciddiym; değerimi sorgulamak istiyorum, bütün bu kahrolası endüstrinin değerini. Gerçekten ne kadar ettiğimi bilmek istiyorum.”

“Bence gidip uyumalı ve uyandığında bunu tekrar düşünmelisin, Esther,” dedi sakın bir ifadeyle.

“Eğer sıradaki projemi üstlenmek istemiyorsan, o zaman bunu yapacak bir galerici bulmam gerekecek,” diye bağırdım.

Açık kahverengi teninin altından bile Aidan’ın yüzündeki kanın çekildiğini görebiliyordum. Ardından iki elini de masası-

nın üzerine koyup bana doğru eğildi. Titrediğini görebiliyordum,

“İstediğin gerçekten bu mu?” diye fısıldadı, kısa ve öz.

Cevap vermedim. Görünüşe bakılırsa söylenecek daha fazla bir şey yoktu.

Pes eden Aidan ayağa kalktı, topukları üzerinde döndü ve uzun adımlarla ilerleyip kapıyı arkasından kuvvetle çarparak odadan çıktı.

Eve döndüğümde gururum kınlanmış duygusunu yaşıyordum. Aidan’la yaşamlarımız tuval ile üzerindeki fırça darbeleri kadar birbirinin içine gömülüydü. Bir izi diğerinden kurtarmak olanaksızdı. Aramızdaki bağları koparmayı önerdiğime inanamıyordum, ama sonra, aynı şekilde, Kenny Harper’ın da yaşamıma geri geldiğine de inanmadığımı fark ettim. Aidan’la bugünü ne kadar çok paylaşıyor olursak olalım, ona geçmişimle ilgili hiçbir şey vermemiştim. Tanıştığımızda sanat akademisini bitireli çok olmuştu. Kendi yolumu çoktan çizmiş, sanatım aracılığıyla kendimi anlatmamı sağlayacak öyküler uydurmaya çoktan başlamıştım – bu Aidan’ın ilk tanıştığı Esther Glass’tı ve ona bir başka ‘ben’i göstermeyecektim, gösteremedim; bu üzerinde var olduğumuz zemini tamamıyla değiştirecekti. Ertesi gün neler olacağını bilmiyordum. Ama yüreğimi acıtan tek bir gerçeği biliyordum. Bu projeyi sonuna kadar götürmeye kararlıyım, Aidan’ın desteği olsun ya da olmasın. Sadece medyayı Kenny’nin kapısından uzak tutmak değil, ayrıca mesleğimin ön sıralarındaki yerimi kaybetmeyeceğimden emin olmak birdenbire gözüme çok gerekli göründü. Fikir kıvılcımlar saçıyordu, uçlardaydı, sansasyoneldi. Aslına bakılırsa, fikir şu anki berbat durumum ve kendim için mükemmeldi. Bunun sonunu getirmekten başka bir şansım olduğunu düşünmüyordum.

Ertesi gün Aidan beni arayıp ofisine gelmemi istedi. Sesi sakın geliyordu ve herhangi bir şeyi ele vermiyordu. Meydan okumaya kararlı bir şekilde uyanmıştım ve ofisine vardığımda bir başka tartışma için hazırdım. Ancak kavga etmeye gerek kalmamış olduğunu görmek beni çok şaşırttı.

“Tamam, Esther, projeyi desteklemeye karar verdim,” dedi

kesin bir ifadeyle. "Ama dostun olarak, senin bir hata yapmakta olduğunu düşündüğümü bilmeni istiyorum."

İçime bir rahatlama dalgası yayıldı. Aidan'ın desteği olmadan hiç çalışmamıştım. Bunu nasıl yapacağımı bildiğimden emin değildim.

"Teşekkür ederim," dedim fısıldayarak, "üzerinde durduğum zemine meydan okumak zorunda olduğumu biliyorsun."

Aidan bir süre sessiz kaldı, ardından konuşmaya başladı:

"Bu meseleyi neden halka açık bir sahnede oynayarak halletmen gerektiğini düşündüğünü anlamıyorum. Eğer değerlerle, gelecekle ilgili endişelerin varsa, bunu birlikte özel olarak konuşmalıyız. Seni istismar etmeye çalıştığım fikri, açıkça söylemem gerekirse, bir hakaret."

"Sanatım her zaman bir oyun oldu, Aidan, sen bunu herkesten daha iyi biliyorsun. Ben böyleyim."

Gözleri bana meydan okuyordu.

"Emin misin?"

"Neden emin miyim?"

"Bunun sanatınla ilgili olduğundan emin misin?"

Omuz silkтім. "Bir şeylerin yıkılıp yeniden yapılanması gerek," diyerek akıl yürüttüm.

"Belki kendimi galeriye, kamuoyuna fazla kaptırdım," dedi Aidan mırıldanarak, "Sana destek olamadıysam özür dilerim."

"Hayır, bunu yapmak senin işin. Bunu anlıyorum, ama değerimin ne olduğuna dair artık hiçbir fikrim yok. Bunu hiç bilip bilmediğimden de emin değilim. Sanırım bu bir adım geri atıp nesnel bir gözle bakabilmemim bir yolu olabilir."

"Kendine mi, sanatına mı, yoksa bize mi?"

Duraksadım ve dürüst bir cevap bulmaya çalıştım. Ona Kenny'nin tehdidinden bahsedersen, belki anlamaya başlayacaktı. Ama o zaman ona olayın geri kalanını da anlatmam gerekecekti. Bunu yapamazdım. İlişkimiz benim geçmişim nede niyle değil, sanatım sayesinde başlamıştı ve beni satma işi her zaman merkezde yer almıştı.

"Hepsi aynı şey değil mi?" dedim sonunda.

"Est, işini yaşamınla karıştırma. Eğer bu fikri gerçekleştirmeye kararlıysan, sattığının ruhun olmadığını hatırlamaya çalış. Geriye hem kendin hem de bizim için bir parça bırak."

Aidan yeni projemi kabul ettikten sonra aramızdaki gergin havanın yumuşadığı bir dönem yaşandı. O öğleden sonra fikri, ayrıntılarıyla birlikte geliştirmeye derhal başlayacağımı söyleyerek galeriden ayrılmadan önce dört gün sonra planları gözden geçirmek üzere Katie ile buluşmaya karar verdik. Bu süre içinde ne Aidan beni aradı ne de ben onu aradım. Ben de eşit ölçüde endişe ve heyecan duyuyordum. Her sabah *Clarion* gazetesini alıyor, benimle ilgili yazı var mı diye bakıyordum; ama hiçbir şey çıkmıyordu. Her telefon çalışında arayanın Kenny olduğunu düşünüp heyecandan olduğum yerde zıplıyordum. Ama arayan soran yoktu.

Böylece kendimi düşünmeye verdim ve yepyeni bir atılganlıkla, yepyeni bir hızla çalıştığımı fark ettim. Oysa ki bu özelliklerimi son aylarda tamamen yitirmiştim. Sanki bu olay üzerime çökmüş kocaman, kara bulutu tamamen kaldırmıştı. Parlak, yakıcı ışığın ötesine keskin gözlerle bakabiliyordum.

Bir başyapıt olarak satılma fikri etkili bir fikirdi. Ama hangi başyapıt olmalıydım? Satıldığımda koleksiyoncum ödediği para karşılığında tam olarak ne alacaktı? Bütün bu sanat olayı bir oyun olarak başlamıştı – geçmişini geride bırakıp dünyevi şeylerden kaçınmanın bir yoluydu. Ciddi bir plan falan yoktu. Yeteneğimi tesadüfen bir giyinme kabini bulup heyecanla içindeki bütün kostümleri deneyen bir çocuk gibi keşfetmiştim. Şimdiye kadar her yeni çalışmamın ortaya çıkışı bir öncekiyle bağlantısız bir şekilde olmuştu, hiçbirini yaratmak uzun zamanımı almamıştı ve her biri bir öncekinden daha başarılı, yap-

ması daha eğlenceli olmuştı. Tınel yaklaşımım giyinip kendi görüntülerimi kaydetmek, uydurulmuş eski yaşamlarımla ilgili hayal ürünü öykülere ait fotoğraflar çekmekti. Ama bu yeni projeyle birlikte, tek bir tane öykü değil bir dizi başka kadın öyküsü anlatmak istediğime karar verdim. Resimlerde yaşayan kadınların, geçmişe ait başyapıtlarda yer alan kadınların öyküleri.

Sotheby's'de yedi gün boyunca açık artırmaya çıkacaktım. Her gün koleksiyoncum için farklı bir sanat eserini canlandıracaktım. Her bir oyunun başlangıç noktası bir başyapıt, bir kadın portresi olacaktı. Onlara çağdaş bir bakış açısıyla yeniden değer biçmeye çalışacak, böylece değiştirilmiş, dişil gözlerle algılanmış bir sanat tarihi aktaracaktım.

Dünyanın dört bir yanındaki müzeler başyapıtlarla dolu ve bu eserler tam anlamıyla birer 'başyapıt'. Başyapıtlar: insanlar tarafından yapılan, resmedilen ve çoğunlukla insanların bakmaları için tasarlanmış sanat eserleri. Bir resmin değerinin diğerinden daha yüksek olmasının nedeni işin niteliklerinden çok ona kimin parasal destek verdiği ve kimin sahip olduğuyla ilgilidir. Otuz yıl öncesine kadar, kadınlar sanat dünyasında sadece çerçevelerin içinde oturanlar olarak yer aldılar – birkaç istisna dışında elbette. Yani geçmişte eksik olan önemli bir unsur var: kadının bakış açısı.

Fikrimin ana dayanaklarını belirledikten sonraki üç günüm en iyi ortakları bulmak üzere müze kataloglarını incelemek ve Victoria&Albert Müzesi'ndeki kitapları sayfa sayfa taramakla geçti. Kendilerine seve seve bir tepki verebileceğim, söyleyecek daha fazla şeyi varmış gibi görünen kadınların portrelerini seçmek istiyordum. Onların sırlarını keşfetmek ve gerçek yaşam öykülerini anlatmak istiyordum. Çok hızlı bir şekilde yirmi portre buldum, ama bu sayıyı önce ona, sonra da yediye indirmeye uğraştım. Ama dördüncü günün sabahı seçimimi yaptım. Kaybedecek hiç zamanım yoktu ve kusursuz atışı yaptığımı hissedebiliyordum.

Galerideki toplantımıza birkaç dakika önce gittim. Aidan masasında oturuyordu. Yorgun görüntüsü dikkatimi çekti. Bana karşı mesafeli, ciddi davranıyordu. Sanırım bunu bekliyordum, ancak ne olursa olsun planımla ilgili heyecan duymadan edemiyordum. Projenin ayrıntıları yerlerine öylesine rahatça

oturmuştı ki doğru yolda olduğuma, bunun işe yarayacağına emin olmuştum. Açıları tek tek düşünüp tasarlamıştım. Her şey kusursuzdu. Aidan'ın bu seriyi nasıl eleştirebileceğini düşünemiyordum. Çok geçmeden Katie de bize katıldı. Gözleri umutla parlıyordu. Sonunda bir fikir bulmuş olmam onu rahatlatmış olmalıydı. Ve toplantı başladı.

Projeyi anlattım ve seçtiğim yedi portrenin kopyalarını Aidan'la Katie'ye gösterdim. Ben deneyimli bir oyuncuydum, insanlar her zaman benim performansımı izlemek için para verirlerdi. İşlerimi kalıcı eserlere çevirmek için onları videoya çekiyordum. Ama yaptığım şeyin canlı görünüşü önemliydi. Ben bir izleyici önünde oynamayı seviyordum, benim için işin büyüğü orada –sanat eseriyle izleyiciler arasındaki boşlukta bir yerlerde– yatıyordu. O nedenle, bu hafta için koleksiyoncuma onar dakikalık yedi oyun planlamayı önerdim. Sahip olduğum her gün için bir oyun, doğasına göre özel olarak ya da halka açık bir şekilde sergilenecek bir gösteri. Petra'dan kostümlerim üzerinde bizimle birlikte çalışmasını isteyecektik. Eskiden benim için pek çok kıyafet yapmıştı, üniversiteden eski arkadaştık. Şu anda Paris'te *Dior* için çalışıyordu. Aidan ve Katie bunu uygun buldular. Bunun üzerine telesekreterine bizi aramasını isteyen bir mesaj bıraktık.

Her bir oyunu filme çekip onlardan Tate'e sunmak üzere bir seri meydana getirecektim. Koleksiyoncu, sergi turu biter bitmez bütün işin sahibi olacaktı. Bu oyunların ne anlama geleceklerini tam olarak planlamam gerekecekti, ama şimdilik tek bildiğim ana temaydı. Bu en geniş –ve en vahşi– anlamıyla sahip olma olmak zorundaydı. Sadece bunların hepsini bir araya toplamak için bir araç bulmam gerekiyordu. Alt kattaki hurda arabaları düşündüm ve projemin de onlar gibi kazaya kurban gitmemesini diledim.

Biz konuşurken Aidan adres defterini karıştırıyordu. Katie ortaya tuhaf sorularından birini attı, sonra bilgisayarda ayrıntı-ları yazdı. Dört saatin sonunda her şeyi somutlaştırmıştık. Şubat sonunda Sotheby's'de bir açık artırma yapılacaktı. Benim satışımı planlamam, Aidan'ın ise nakit zengini bir koleksiyoncu bulması için on altı haftamız vardı. Aidan işin gelişimi için 40.000 Sterlin yatırmaya razı oldu. Bu Petra'ya kostümler için 20.000 Sterlin, bana da yolculuklar ve aksesuar için 20.000

Sterlin demekti. Ancak Aidan'ın masrafını karşılamak üzere, benim 60.000 Sterlin'e satılmam gerektiğini hesap ettik. Bu bana makul bir fiyat gibi geldi.

Dünyanın dört bir yanından yedi farklı koleksiyonun içinden resimler seçtim ve böylece projeye tarihi ve coğrafi bir erişim alanı belirlemiş oldum. Açık artırmadan önce gidip resimlerin hepsini sırayla görecektim. Katie yolculuk programımı planlamayı kabul etti. Londra'da tüm olup bitenler düşünüldüğünde, uzaklara kısa yolculuklar yapmak için bir bahanemin olması iyi olacaktı. Araştırma on iki hafta boyunca altı şehirden ibaret kısa bir tur yapmamı gerektiriyordu. Londra'dan başlayıp Paris'e, oradan Nantes'a, sonra tekrar Londra'ya, oradan New York'a, Viyana'ya, son olarak da Venedik'e gidecek ve satışımın gerçekleşeceği geceye hazırlanmak üzere tam zamanında geri dönecektim.

Katie ile birlikte ayrıntılar üzerinde yapabileceklerimizi konuşurken Aidan bizi dinledi, ama planlarımıza hiç karışmadı.

Fikrin Katie'yi çok açık bir şekilde çekmiş olması beni memnun etti. Onun şevki zaman içinde Aidan'a da geçebilirdi. Katie yazmayı bitirdiğinde Aidan belgeye baktı, kafasını kaldırıp gözünü bana dikti. Gülümsedim ve o, kendine rağmen, karşılık verdi. Bu belli bir çeşit gülümsemedir, görünenin altında kini okumayı bilmediğin sürece körler için yapılan kabartma yazı gibi gevşek ve geneldi. Katie gülümsemeyi gördü, ama altındaki anlamı anlayamadı. Bu şekilde sadece bana gülümserdi ve bunu görmek endişelerimi giderdi.

"Sotheby's ile bir toplantı ayarlayacağım," dedi sakince. "Seni şubat satış programlarına sokmamız gerekecek – tabii eğer seni kabul ederlerse. Sanırım şimdilik hepsi bu."

Defterini kapattı, Katie de kalktı. Toplantı bitmişti. Katie gider gitmez oturduğum yerde öne eğildim.

"Bir şey daha var," dedim, elimden geldiğince kayıtsız davranmaya çalışarak.

"Söyle," diye karşılık verdi Aidan.

"Clarion'dan John Herbert'a projeye ilgili özel bir röportaj vermek istiyorum. Bu seferkinde bize karşı savaşmalarını istemiyorum. Lincoln bir süredir *Sunday Times*'de bana ikili oynuyor. Bence bağlantılarımızı değiştirmemiz gerek – sadece bu proje için. Mesajı iletebilmek, uygun koleksiyoncuları bulmak için

medyanın ilgisini elimizden geldiğince çok çekmemiz gerektiğini düşünüyorum. *Clarion*'ın tirajı diğer gazetelerin hepsinden daha yüksek – ve tıpkı benim gibi en sansasyonelleri de o.”

Aidan beni kuşkuyla süzdü.

“Gerçekten neler olup bitiyor Esther?” diye sordu sakın bir ifadeyle. “Ellerinde sana karşı ne var?”

Yüzümün kıpkırmızı olmaya başladığını hissedebiliyordum ve onu kontrol altına alabilmek için elimden geleni yaptım.

“Ne demek istediğini anlamıyorum,” diye cevap verdim gözlerimi kaçırarak. “Sadece en iyisinin bu olduğunu düşünüyorum. John Herbert’i bizzat arayacağım. Sonra sen ve Katie fiyat konusundaki ayrıntıları halledersiniz, tamam mı?”

Aidan masanın karşı tarafına doğru eğilip dikkatlice bana baktı.

“Bu projeyi yapmanın gerçek nedenlerini bilmiyorum,” dedi alçak sesle. “Benim görüşümü biliyorsun ve bu değişmeyecek. O yüzden sen süreci yönetmeye başla, Esther. Her nasıl istersen. Ben de arkama yaslanıp bana düşen kısıma yoğunlaşacağım, seni satma işine yani.”

Eve varır varmaz John Herbert’i aradım.

Sesimi duyduğuna şaşırılmıştan çok memnun gibiydi.

“Nasılsın Esther? Konuşmayalı uzun zaman olmuştu,” dedi. Sesi içinden çıktığı bok yolu gibi rahatsız ediciydi.

“İyiyim, iyiyim,” diye cevap verdim, “ve sana bir önerim var. Konuşabilir miyiz?”

“Senin için her zaman zamanım vardır, Esther, şimdi bana aklımdan neler geçtiğini söyleyecek misin?”

Adımlarımı dikkatlice attım. Kenny’den ya da resminden hiç bahsetmemeye dikkat ettim. Ancak üstü kapalı olarak bu konuda yapılan teklifler olduğunu bildiğimi açıkça belli ettim. John da gerçeği reddetmek için hiçbir girişimde bulunmadı. Elimde onlara verecek daha önemli ve daha iyi bir şey olduğunu açıkladım: Sıradaki projemle ilgili ilk röportajı onlara verecektim. Projenin sansasyonel ve haber yapılmaya değer olduğunu da anlattım, ancak öykü karşılığında bir para ödemeleri gerekeceğini söyledim. O anda aklıma gelmiş gibi yaparak bir şartım daha olduğunu ekledim: Desenimle ilgili satış ve bu sa-

tışın ardındaki insan, öngörülebilir gelecekte *Clarion*'da yer almayacaktı. Bunun üzerine John kurnazca güldü ve bana hemen o anda sözünü verdi. Ona şart koşacak kadar güvenmiyordum, ama şansımı denemek zorundaydım.

“Peki yeni sanat eserine ilgili ayrıntıları nasıl alacağım?” diye sordu hevesle. Ona Katie’yi aramasını, ancak şu önemsiz desen konusundan bahsetmemesini yeğleyeceğimi söyledim. Derhal razı oldu ve ben telefonu John Herbert’in anlaşmamıza en azından kısa vadede saygı duyacağından emin olarak kapattım. Şu anda bir medya kişisi olarak değerim, onun tarafında olmamı istemezlik edemeyeceği kadar fazlaydı.

Kenny’nin söz verdiği aramayı yapmasından önce beklemem gereken bir gece daha vardı. O yapmam gereken en son ayarlamaydı ve işbirliği yaptığı sürece, tek umudum bu berbat olayı tamamıyla unutup işime gücüme bakmak, sanat yapmaya devam etmektir. Beklemeye sabrım yoktu. Atölyemin duvarında seçtiğim yedi portrenin renkli kopyaları sırayla asılı duruyordu. Yatağıma sırtüstü uzanıp ortak geleceğimizin nelere gebe olduğunu düşünerek, azalan ışığın onları hayaletlere çevirip izledim. Beni ümit dolu gözlerle süzüyor gibilerdi. Sanki benden talimat bekliyorlardı. Projeye devam etmek, resimlere –tabii birkaç çağdaş değişiklik yaparak– yeni bir yaşamın soluğunu vermek için sabırsızlanıyordum. Ama öncelikle Kenny’yi sırtımdan atmalıydım, sonra portreleri hayattaki tek iş ortağıma tanıtmalıydım. Petra’dan başka kim bu projeyi ayağa kaldırmama yardım edebilirdi ki? Prensipite görevi kabul etmişti. Haftasonu hızlı bir Londra ziyareti yapması ve oturup konuşmamız için bir plan yapmıştı. Soyunup yatağına girdim. Huzursuz ve gergin bir şekilde Kenny’den yakında gelecek olan telefonu düşünüyordum. Sonunda uykuya daldığımda Kenny hâlâ aklımda dolaşıyordu ve rüyalarım beni yine doğrudan oraya, sorunun kalbine götürdü.

Kapıya hafifçe vurdum ve kocaman, kasvetli yatak odasına usulca girdim. Ava odanın uzak köşesinde, maun tuvalet masasına sırtı bana dönük olarak oturmuş, kulakmemelerine büyük, yusyuvarlak, gümüş küpeler takıyordu. Havadaki *Cacharel* kokusunu alabiliyordum, tıpkı serin bir sabaha çiseleyen taze yağmur gibi. En son ne zaman parfüm sürdüğünü hatırlamıyordum.

“Hazır mısın?”

“Bir dakikaya kadar olacağım,” dedi fısıltıdan birazcık yüksek, titrek bir sesle. Uzun, mavi-yeşil, ipek bir elbise giyiyordu. Elbisenin kumaşı iskelekuşunun kanatları gibi yumuşak ve titrek bir ışıkla parıldıyordu ve omuzlarına ıhlamur yeşili, altın rengi ince tellerle işlenmiş bir şal almıştı. Saçlarını büyük, parlak, sedef bir tarakla kafasının tepesinde toplamıştı. Egzotik, tropikal bir kuşa benziyordu.

Kafasını kaldırıp bana baktığında Ava’nın gözlerinin camdaki yansımaları yakaladım. Derhal gözlerini uzaklaştırdı. Gözlerinde yaş yoktu, ancak gözlerinin altında, derisi alışılmadık biçimde solgun ve şişkindi. Masaya yaklaşıp elimi uzattım. O da dönüp ellerimi ellerinin arasına aldı. Elleri buz gibiydi.

“Simeon seni çok, ama çok seviyordu. Bunu biliyorsun, değil mi?” Sözcükleri kırılgan bir sesle söylemişti. Karşılık vermek yerine gözlerimi kaçırıp yere baktım. Bu benim hakkımda konuşmak için doğru zaman gibi görünmüyordu.

* * *

Herkes alt kattaki ana salonda toplanmış, bizi bekliyordu. Ava ile birlikte merdivenlerden indiğimiz sırada bütün kafalar bize döndü ve fısıltı halindeki konuşmalar yerini yavaşça yoğun bir sessizliğe bıraktı. Benim dışımda herkes Ava gibi gökkuşağı renklerinden birinde giyinmişti – Simeon’un vasiyetinde rica etmiş olduğu gibi.

Bense tepeden turnağa siyah giyinmiştim – siyah spor ayakkabıları, siyah boncuktan yapılmış bir bileklik, uzun, siyah bir krep etek, siyah düğmeli siyah bir gömleğin altına giydiğim siyah *Echo and the Bunnymen* tişörtüm, siyah bir pelerin, boynuma doladığım siyah tilki kürkü ve kontrast oluşturması için pamuklu, beyaz bir yaka ve manşetler siyah göz makyajı, siyah ruj, simsiyah parıldayan klipsli küpeler – az kalsın unutuyordum, kıyafetin sertliğini birazcık kırmak için de bir oğlak derisinden bir çift yumuşak, bej eldiven. Saçlarımı yüzümden arkaya atmış ve kafama siyah kadife bir başlık geçirmiştim. Hippi saçmalıklarına lanet olsun! Kendimi çok kötü hissediyordum. Sonuçta bu babamın cenazesiydi.

Yatak odasından çıkarken “Holbein seninle gurur duyardı,” diye fısıldamıştı Ava kulağıma, yüzünde tatlı bir gülümsemeyle.

Göndermeleri fark edeceğini biliyordum. Bu bizim gizlice paylaştığımız bir resimdi. Simeon da onu çok severdi. Banyosunda *Danimarkalı Christina, Milan Düşesi*’nin duvara çivilenmiş, köşelere doğru solmuş ve kıvrılmış bir posteriydi. Onu Simeon’a yaklaşık beş yıl önce, Ava beni Ulusal Galerî’ye ilk götürdüğünde almıştık. Christina’yı koleksiyonun en sevdiğimiz işi seçmiştik. Ava onda bana benzeyen bir şeyler olduğunu söylemişti, ama ne olduğunu bulup gösteremiyordu. Simeon da aynı fikri paylaşmıştı.

Alacakaranlık çökerken komünün en kıdemli erkek üyeleri eski liderlerinin, akıl hocalarının ve dostlarının bedenini basit bir sedyenin üzerinde kütüphaneden çıkardılar. Formaliteler halledilene kadar bedeni Simeon’un ölümünü izleyen yetmiş iki saat boyunca burada yatmıştı. Şimdi onu kat kat doğal kenevire sarmışlardı. Kefeni dayanıksız, bir insanın bedenini taşımak için fazla küçük görünüyordu.

Simeon’u taşıyanların arkasından yürüyerek malikânenin geniş meşe kapılarından geçtik. Önde yanında John’la birlikte

Ava, komün arkadaşlarım Kay ve Jo ile ben vardık. Arkamızdan klanın geri kalanı geliyordu. On sekizimiz bir olmuştuk; yetişkinler ve çocuklar eşit bir şekilde toplu yasa katıldılar.

Yola bağlanan çakıllı patikada çatırtılar çıkarak ilerledik. Yolun sonuna gelindiğinde, alayımıza üç yüz kadar dost ve destekçi katılmıştı. Adı kötüye çıkmış festivallerimizden biri için toplanmışlardı sanki. Herkes rengârenk giyinmişti, olayın sıradışı doğasını tek belli eden insanların ruh haliydi. Oradan sola dönüp yabancı çiçeklerin yetiştiği çayırdan geçen yola girdik. Yol cenaze nedeniyle kapatılmıştı. Havada ıtırşahi ile gülhatminin keskin kokusu vardı. Simeon'un akşam üstü polenlerini çılınca yiyen bal arıları dokunaklı bir şekilde vızıldıyorlardı. Sonra tek sıra halinde zengin meyve bahçelerinin yanından ayaklarımızı sürüyerek geçtik. Tabutu taşımak için kullanılan tekerlekli sedye çalılarından oluşan çitlere çarpmasın diye tehlikeli bir biçimde yukarı kaldırılmıştı. Yolumuz bizi küçük ormanın serin karanlığına götürdü; ardından komünde yaşayan çocukların genellikle oyun oynadıkları ağaç evi ve iyice yıpranmış ipli salıncakları geçtik. Burada mumlar yakılmış, köy bayramının yaklaşmakta olduğunu müjdeleyen süslere benzer rengârenk ipek kurdeleler dallara hoş bir şekilde bağlanmıştı. Sonunda, elde yapılmış ahşap bir kapıdan geçip küçük taş duvarlı bir bahçeye girdik: Burası Simeon'ın nihai dinlenme yeri idi.

Bahçe, arazinin sınırında, bitişikteki çiftliğin hemen yanında uzanıyordu. İki elma, bir armut, bir de narin kiraz ağacı ile çiçek açmış bembeyaz su nilüferleriyle dolu, ufak, yuvarlak bir gölet vardı bahçede. Bahçedeki her şey geçtiğimiz yirmi yıl boyunca Simeon tarafından dikilmişti. Nilüferlerin kokusu tüm bahçeyi sarmıştı: mide bulandırıcı bir biçimde tatlı ve sarhoş ediciydi. Komünün evcil hayvanlarından birkaçı araya giren yıllarda burada tutulmuştu, ama Simeon bu dünyevi topraklara gömülen ilk insandı. Oraya ilk giden olması çok mantıklıydı, çünkü topluluğumuzun kurucusu ve insanın doğaya defnedilme hakkının en büyük şampiyonu oydu.

Herkesin bahçede toplanması biraz zaman aldı. Ava ve ben en önde, dar, derin çukurun yanı başında hareketsiz duruyorduk. Keşke Kenny yanımda olsaydı. Simeon'un bedeni toprağa verilirken Kay ile Jo eski bir halk şarkısı söylediler. Öne doğru

sallandığımı fark ettim. Sanki ruhumda ona katılmam için tuhaf bir manyetik çekim oluşmuştu. Ava beni kolumdan yakalayıp geri çekti. Sonra John cenaze için yazılmış uzun, karmaşık bir şiir okudu. Zihnimin bembeyaz bir hal aldığını hissediyordum. Güneş için için yanarak gökteki yerini alırken çocuklardan biri flüt çalmaya başladı ve her birimiz kocaman bir sepetten avuç avuç kırmızı gül yaprağı alıp mezara attık. Gül yapraklarını avuçlar dolusu nemli, zengin toprak izledi. Sonra ağır ağır döndük ve gelirken en önde olanlar en arkada olmak üzere malikâneye doğru hızla solmakta olan ışığın içinde ilerledik. Hava artık daha nemli gibiydi ve onca kıyafetin altında üşüyordum. Artık içeri girmenin, Simeon'un yaşamını kutlamanın zamanı gelmişti.

Üç saat sonra, kocaman esrarlı sigaradan ve anılardan payımı almıştım. Müzik grubu çalmaya başladığı sırada, dikkat çekmeden yukarı çıktım ve yas kıyafetimi çıkardım. Onları bir yığın halinde yerde bıraktım ve kot pantolonumla kazağımı kapıp tekrar sessizce aşağıya indim ve bulaşıkhaneye kapısından çıkarak malikâneneden ayrıldım. Gizlice çayırın diğer tarafına geçip ambara girdim. Bisikletimi kapıp yolun kenarına kadar çakıl taşlarının olmadığı kısımda sessizce ilerledim. Sonra, malikânenin pencerelerinden gelen ışığın dar yolu artık aydınlatmadığı noktaya kadar çılgın gibi pedal çevirdim. Çalılar boyunca uzanan yabani çiçeklerin beyaz taçyapraklarını artık sadece yarım ayın hafif pırıltısı ve yıldızların ışıltısı aydınlatıyordu. Daha da hızlı sürdüm. Hava bereketli, taze ve çok nemliydi. Fazla hızlı nefes almak başımı döndürdü. Ama pedallara sertçe basmaya devam ettim. Varış yerime öyle odaklanmıştım ki başka hiçbir şey umurumda değildi. Kenny'yi görmek, kollarını bedenime doladığını hissetmek için sabırsızlanıyordum. Ama kulübeye vardığımda karanlığın her yeri kapladığını gördüm. Geçen üç gece boyunca Kenny dışarıdaki ışığı yolumu bulmaya yardımcı olmak için yanık bırakıyordu. Bisikletimi bir ağaca dayadım ve içeriye bakmak üzere sessizce yatak odasının penceresine tırmandım. Belki de çoktan yatmıştı ya da hâlâ pub'daydı. Ama saat gece yarısını çoktan geçmişti. Hâlâ dışarıda olması hiç olası görünmüyordu. Ona bir fırsatını yakalar yalamaz geleceğimi söylemiştim. Simeon'un ölümünden beri her gece burada, kocaman, eski ve nemli çift kişilik yatakta,

Kenny'nin beni sıkıca saran rahatlatıcı kollarının arasında derin ve rahat uyku uyumuştum. Malikânedeki kimse gecenin geç saatlerinde ortadan kaybolduğumu ya da kahvaltı için tekrar ortaya çıkmadığını fark etmemişti. Kafaları ölümün varlığıyla öylesine meşguldü ki yaşayanların gizlice yaptıkları antikalıkları düşüncecek durumda değillerdi.

Ama şimdi gözlerim karanlığa alıştıkça kulübenin boş, yatağın toplu olduğunu fark ettim. Kenny orada değildi. Sadece emin olmak için, örümcek ağıyla kaplı pencerelerden içeriye tek tek bakarak evin çevresinde kısa bir tur attım. Turu daha yeni tamamlamıştım ki mutfak penceresinin eşiğine sıkıştırılmış beyaz bir zarf gördüm. Mektubu aldım ve önünde eğik, büyük harflerle yanlış yazılmış ismimi gördüm. Zarfı yırtıp açtım. İçindekini okumak biraz zamanımı aldı. Işık o kadar loştu ki kâğıdı aya doğru tutmam ve Kenny'nin çarpuk çarpuk karalamalarını okumak için bana yol gösterecek güçlü ışınları beklemem gerekti - bu, onun el yazısını ilk ve son görüşümdü.

Esta,

Sana veda etmediğim için üzgünüm, ama yol beni çağırıyor ve gitmek zorundayım. Ben ve ihtiyar bisikletim hiçbir yerde uzun süre kalamayız. Eğer seninle tanışmamış olsaydım, buradan pazartesi günü sıvışacaktık. Baban için üzgünüm, gerçekten yazık oldu. Kendine iyi bak ve resim çizmeye devam et!!!

Kenny xxx

Ellerim titriyordu. Orman birdenbire çok derin, karanlık ve tekinsiz göründü. Sanki gizli anlamlar ve anılarla doluydu. Işık çalan ağaçların kadim kökleri yıpranmış yaşlı toprağın, Simeon'un artık yatıp sonsuz uykusuna daldığı toprağın altında kımıldayıp duruyordu sanki. Dizlerimin boşaldığını hissettim, kafam ellerimin arasında kapının taştan eşiğine yığılıverdim ve Simeon'un ölümünden beri yaşamımda ilk kez ağladım.

Uyandığımda gün, yaz ortasına özgü göz kamaştırıcı bir parlaklıkla doğmaktaydı. Kuşlar zalim bir keyifle ağaçların arasından tiz çığlıklarını atıyorlardı. Saat sabahın üçünden ya da dördünden daha geç olamazdı. Kaskatı kesilmiş kollarımı ve

bacaklarımı zorla yerden kaldırdım, bisikletime bindim ve malikâneye döndüm.

Ava, üzerindeki tavuskuşu kuyruğunu andıran çok renkli kıyafeti ve omuzlarına aldığı kalın bir kilimle ön verandaya tünemişti. Yana düşmüş kafasını evin kırmızı tuğla duvarına yaslamıştı. Beni gördüğünde sendeleyerek ayağa kalktı ve yoldan aşağıya, bana doğru koşmaya başladı. Arapsaçına dönmüş gri saçları yüzüne düşmüştü, gözlerinde uykudan yoksun, tekinsiz bir bakış vardı. Ben bisikletten iner inmez kendini kollarıma attı. Soluk soluğaydı. Gözlerinden yol yol yaş iniyordu: derin iki ısırap ırmağı.

“Seni de kaybettiğimi sandım,” dedi inleyerek.

Bazı açılardan benim gidişimin yasını tutmakta, biraz zamansız da olsa haklıydı. O yazın sonunda malikâneden bir daha dönmek üzere ayrıldım ve asla geri dönmedim, tek bir kez bile.

Telefon çaldığında rüyamda düştüğümü görüyordum. Başucumda duran saate baktım, sabahın sekiziydi. Asla erken kalkabilen biri olmamıştım. Ahizeyle bir süre boğuşuktan sonra telefonu açtım.

“Hâlâ yatakta mısın?”

Kenny'nin sözleri irkilerek ayılmama sebep oldu. Kulağa fazla tanıdık, fazla yakın geliyorlardı. Bu insanı artık tanııyordum ve adam tüylerimi ürpertiordu. Ama teklifimin kabul edilmesi için onun yardımına ihtiyacım vardı. Çaba gösterip sesini duyduğuma memnun olmuşum gibi davranmak zorundaydım.

“Kalkmak üzereydim, nasılsın?” diye sordum.

“İyidir işte.”

Doğrulup dizlerime sarıldım ve onları göğsüme bastırdım.

“Eskizleri senden satın alabilir miyim?” diye sordum çabucak. “Onları geri almayı çok isterim.”

Kenny kıkırdadı.

“Biliyor musun?” dedi, “o yaz çekip gittikten sonra, babanın olayından filan sonra, şey, seni görmek için geri döndüm.”

Yüreğim sıkılmaya başladı. Yani çizimler işin sadece başlangıç kısmıydı. Sessiz kaldım. Söyleyeceklerini sonuna kadar dinlemek zorunda kalacaktım.

“Komik olanı ise senin birdenbire çekip gitmiş olmandı. Kimse nereye gittiğini bilmiyordu.”

“Londra'ya geldim,” dedim yavaşça. Birdenbire kendimi ciddi biçimde melankolik hissetmeye başladım. “Etrafta bekleyecek pek bir şey kalmamışa benziyordu.”

“Evet, o kadarını biliyorum,” diye devam etti yavaşça. “Gabriel’i hatırlıyor musun? O bana senin nerede olduğunu söyledi, ben de seni aramaya geldim.”

Sersemledim, kafam karışmıştı. Gabriel herkesle ilgili her şeyi bilirdi, pub’ı köy ahalisinin merkeziydi, ama nereye gitmiş olduğumu kimsenin bildiğini sanmıyordum, Gabriel’in bile.

“Bana senin belli bir adreste olduğuna dair söylentiler olduğunu söyledi,” diye sessizliğime aldırmadan konuşmayı sürdürdü, “Paddington Meydanı yakınlarında bir dairede. Maida Vadisi’ydi galiba. Bunun üzerine bisikletime atladım, ama oraya geldiğimde kapıyı Afrikalı bir herif açtı. Bunu gerçekten iyi hatırlıyorum çünkü elinde otlı sigara vardı. Neyse, bana üst katında Emmeline falan gibi havalı bir ismi olan bir kızın yaşadığını ve karnının burnunda olduğunu söyledi. Ben de yanlış eve geldiğimi düşünüp heriften biraz ot aldım ve ayrıldım.”

“Evet, öyle yapmış olmalısın,” dedim soğuk bir sesle.

“Birkaç yıl sonra gazetede yüzünü gördüğümde nasıl hayrete düştüğümü düşünsene,” diye devam etti. “Esther Glass ünlü bir sanatçı oluyor. Nasıl güldüğümü bir düşün.”

“Benden ne istiyorsun, Kenny?” diye sordum yavaşça, soğuk bir sesle. Bu konuşmadan nefret ediyordum ve onun def olup gitmesini istiyordum.” Anılara geri dönmekten pek hoşlanmıyorum.”

Güldü.

“Gerçekten hiçbir şey istemiyorum. Sadece sana kendi öykümü anlatabileceğimi düşünmüştüm – anlarsın ya, eğer gazete bunu yayınlasaydı, çıkacak sonuç sanırım bu olurdu, değil mi?”

“Öykünü yayınlamayacaksın Kenny,” diye cevap verdim kararlı bir sesle. “John Herbert dün beni aradı, fikrini değiştirmiş.”

Kenny duraksadı. Herbert’la vardığım anlaşmadan haberi olmadığı açıktı.

“Ama söyledığım gibi,” diye devam ettim, “O eskizleri satın almak istiyorum. Paranın üzerine onca zaman önce boşuna yaptığın o Londra yolculuğu ve *Clarion* konusunda kaçırdığın fırsat için de, nasıl söylemeli, bir miktar tazminat ekleyeceğim. Ne diyorsun?”

“Bu bana çok yardımcı olacaktır, Esther,” diye cevap verdi

yavaşça. “Evet, çok yardımcı olacaktır.” Boğazını temizledi. “Hımmmm, aklında ne kadar var?”

“Yirmi beş bin Sterlin,” dedim buz gibi bir sesle. “Nakit.”

Bunun beklediğinden daha fazla olmasını umuyordum. Ona iyi davrandığımı düşünmesini istiyordum. Şükürler olsun ki *Boyalı Çıplak*’tan komisyon çekimi daha yeni almıştım.

Bir an için duraksadı sonra telefondaki çıtırtının arttığını duydum. Nereden arıyordu acaba?

“Olaya benim tarafımdan bakacağını biliyordum, Esther. Her zaman anlayışlıydın, hiçbir şeyin değişmemiş olması beni memnun etti.”

Neşesini gizleyemiyordu.

“Çizimleri nasıl alacağım?”

Bu işi bitirmek istiyordum. Telefondaki bu sesi bir daha asla duymak istemiyordum.

Kenny bana Clapham’da bir adres verdi ve önümüzdeki perşembe öğleden sonra üçte elimde nakit parayla birlikte oraya gitmemi istedi. Hemen kabul ettim ve telefonu sertçe kapatmadan önce ondan bir daha haber almayı beklemediğimi söyledim.

“Endişelenme,” diye karşılık verdi, “Ay sonunda uzun bir yolculuğa çıkacağım.”

Sonra, bir önceki konuşmada olduğu gibi, telefon birden kapandı ve Kenny gitti.

Tekrar örtünün altına girip gözlerimi kapadım. Kendimi kirlenmiş ve kötüye kullanılmış hissettim.

Ertesi sabah *Clarion* benim öykümü kapaktan vermişti. Manşette ESTHER KENDİNİ SATIYOR yazıyordu ve yazı planladığım projeye ilgili ayrıntılı bilgi veriyordu. Gazete, olası satış fiyatımı kesme elmadan, ekmeğin somununa kadar bir sürü başka ürünle karşılaştırmış, şimdiye dek satılmış en pahalı beş başyapıtı sıralamıştı. Ödül puanlarıyla ve 'bir tane fiyatına yedi tane' kampanyalarıyla ilgili bir sözcük oyunu yapılmıştı; ama onun dışında iltifat konusunda cömert davranılmış, yazı destekleyici bir yaklaşımla devam ettirilmiş ve eskizlerin satışıyla ya da geçmişimdeki erkek arkadaşlarımla ilgili hiçbir şeye değinilmemişti. Bundan iyisini gerçekten isteyemezdim. Bu yüzden, teşekkür etmek için John Herbert'ı aradım. Benimle kendinden memnun bir sesle konuştu, nerede olduklarını unutmamamı söyledi ve projenin açık artırma salonuna kadar tüm gelişimini izleyeceklerine söz verdi. Bunu bir iltifat mı yoksa bir tehdit olarak mı algılamam gerektiğinden emin olmadım. Sonra ikincisi olduğuna karar verip her ne kadar Kenny Harper'dan kurtulabileceğimi hissetsem de, attığım adımlara dikkat etmeye devam etmem gerektiğini düşündüm.

Sahiplik serisi konusunda ise gizli tutulan her şey açıklanmıştı. Sabah saat on olduğunda Katie şimdiden medyadan yirmi telefon aldığını ve bilgi isteyenlerin sel gibi aktığını söyledi. Lincoln'la bir öğle yemeği ayarlamıştım. Yapmam gereken bazı açıklamalar olduğunu biliyordum. Sonra Petra geliyordu, akşamı planlarım üzerine çalışarak geçirmeyi planlamıştık. Meşgul olduğuma memnundum, bu bana dünkü telefon konuşmasını düşünecek zaman bırakmıyordu. Kenny ile kurduğum her tür-

l  bağlantı kendimi tecavüze uğramışım gibi hissetmeme neden oluyordu. Beni etkilemesine engel olmam gerekiyordu.

Lincoln'le buluşmak üzere hazırlandığım sırada Petra aradı. Paris'de Eurostar Terminali'nde trene binmeyi bekliyordu ve bekleyemeyecek çok önemli haberleri olduğunu söyledi. Yine  şık olmuştu, ama bu seferki gerçek  ştı. Adam Alman bir besteciydi. Yaşamının yarısını Paris'te geçirmiş, yükselen bir yetenektir ve Petra onun doğru adam olduğundan emindi. Petra'yı bir taraftan gülümseyerek yarım yamalak dinledim. Onun  şk maceraları her zaman hararetili ve kısa süreli olurdu, ama başlangıçta her birinin sonsuza dek s re eğine inanırdı. O konuşurken aynada kendime dikkatle baktım. Uzun boyluydum. Vücudumun şekli armuda benziyordu, kal alarımla neredeyse omuzlarımla genişliğindeydi, buz beyazı bir tenim, kömür karası kasık tüylerim vardı. Yukarıya odaklandım. Gözlerim puslu,  sttekinden daha önde duran alt dudağımla kuruydu. Dudağımla yaladım ve parmaklarımla saçlarımda gezdirdim. K pk r ydu. Korkunç görünüyordum, bütün bu dram beni çok yıpratmıştı.  nceki hafta yaptığım çılgınca planlamanın ardından döküntüler atölyenin her yerine saçılmıştı; kartpostallar, üzerlerinde resmedilmiş kadın yüzleri bulunan açık kitap sayfaları, gazeteler ve kitaplar, kirli giysiler, kahve fincanları, hazır yemek artıkları. Bütün bunların ortasında kafasında siyah peruğuyla bir galeri mankeni.

Petra yeni  şkını daha ayrıntılı anlatmaya başladığı sırada siyah sutyenimi ve k lotumu giydim, dudaklarımla kan kırmızısına boyadım, ardından kot pantolonumu, bluzumu ve anahtarlarımla yerden aldım. Ben daireyi hızla şöyle bir toparlarken, Petra gevezeliğe devam etti. Sesini rahatlatıcı buldum ve kendimi yeniden daha çok kendim gibi hissettim. Son dönemde öyle çok içime kapanmıştım ki açılmaya ihtiya ım vardı. Bunu yapabilecek biri varsa o da Petra'ydı. şehre geliyor olmasına memnundum. Sonunda telefonu kapattım, kalın suni kürküme sarınıp düğmeye bastım, asansör kapısı kayarak açıldı.  ğle yemeği zamanı gelmişti. Sokağa çıktığımda tanidik bir vızılta, bir dizi sert ve kesik ses duydum... İki fotoğrafçı otobüs durağının altında birbirlerine sokulmuş, yağmurdan korunmaya çalışıyordu. Taksiye bindiğimde onlara en güzel *Mona Lisa* g l c ğ m  gönderdim.

Lincoln, üzerinde Jermyn Street'den alınmış birtakımla restoranın uzak bir köşesine oturmuş, *The Evening Standard*'a göz atarak beni bekliyordu. Ben içeri girdiğimde ani bir sessizlik çöktü. Müşteriler arkamdan bana bakıyorlardı. Sessizlikten rahatsız olan Lincoln kafasını kaldırıp bana baktı, sonra çabucak sandalyesinden kalktı. Lincoln Sterne ile ilgili her şey bejdir – cırcırböceği yeşili gözlerinden başka. Ufak tefek, yarı keçi yarı insan olan mitolojik yarattığı andıran, kadife ruhlu bir adamdı: yirmi birinci yüzyılın Quentin Crisp'i.¹

"Esther, hayatım, sen neyin peşindesin Tanrı aşkına?"

"Demek *Clarion*'ı gördün," diye mırıldandım, ikimiz de boşluğu öperek kucaklaşırken.

"Kirazdan ilk ısırtığı bana vermediğin için sana çok gücendim," diye karşılık verdi, sandalyemi çekerken. Sesindeki heyecan huzursuzluğunu gizlemesine engel oluyordu.

Siyah saçlı bir garson elinde mönülerle masaya yaklaştı. Lincoln mönülerden birini alırken garsona cilveli cilveli gülümsedi. Yemeği Clerkenwell'deki St. John's'da yiyorduk. Burası orta halli, ama müşteri profili iyi bir restorandı. Bugünkü hesabı Rupert Murdoch ödüyordu.

"Belki de son yazını yayınlamadan önce benimle konuşmalıydın," dedim gülümseyerek yerime otururken, "Senin bana böyle bir yumruk sallayacağını hiç düşünmemiştim. Bunu hak etmek için ne yaptığımdan emin değildim."

Lincoln bardağıma su koyarken, "Senin her şeye el atan birine dönüşmen konusunda bir şeyler söylüyordum, o kadar," diye cevap verdi, "Şimdi de kendini açık artırmaya çıkarma fikriyle ortaya çıkıyorsun, Esther, Tanrı aşkına, insanların ne düşünmesini istiyorsun? Herkes bundan bahsediyor."

"Umarım kanımı dökmek için ulumuyorlardır."

"Bu kez değil, hayır, bence çoğu insan bu işin altından başarıyla kalktığını gerçekten görmek istiyor. Ama bu son şansın olabilir. Kendini sattıktan sonra geriye ne kalacak? Haklısın, bundan sonra halkın önünde idamını isteyecekler."

"Haydi Lincoln, hakkımda yazdığın son makalen çağdaş sanat konusundaki cehaleti körüklemekten başka hiçbir işe yaramadı. Senden daha fazlasını bekliyorum."

¹ 1908-1998 yılları arasında yaşamış olan, marjinalliğiyle ün salmış İngiliz yazar, oyuncu. (X.N.)

“İşte şimdi koltuklarım kabardı. Nasıl?”

Lincoln sinir bozucu bir şekilde cezalandırılmaktan hep zevk alırdı.

Onun sözlerini kasten yanlış aktararak, “Çağdaş sanatı, ünlü diye geçinenlerin ‘sahte şöhrat ve düzüşmeden ibaret’ dünyasıyla –ya da sen buna her ne diyorsan onunla– kıyaslanmıyıp – yanal bağlantıları açığa çıkarmakta ustasıdır,” dedim.

“Zina, Esther,” diye sözlerimi kibarca düzeltti. Yüzündeki memnuniyet sırtışını gizlemek için dudaklarını peçeteyle hafifçe dokunarak sildi.

Eskiden Lincoln en büyük sırdaşlarımdan biriydi. Ben Saint Martin’s’deyken o Billy Smith’le birlikte Courtauld’da okumuştı ve ikimizin işlerini de teriyerlere özgü bir azimle her zaman desteklemiş ve savunmuştu. Ama saflar değişiyordu. Hepimiz büyüyorduk. Artık Lincoln’ün elinde önemli güçler vardı ve son yazısı gazetenin satması için yazılmıştı, beni memnun etmek için değil. Ne yazık ki o andan itibaren gözümü onun yaptıklarından da ayırmamam gerektiğini anlamıştım.

“Bifteğe ne dersin, pek entelektüel sohbet edecek havamda değilim de,” dedi Lincoln.

Kafamı sallayarak onayladım.

“Biraz demir almak bana da uyar,” dedim.

Garsona bakarak gözlerini bir kez daha devirdi ve “kanlı olduğundan emin olun,” dedi.

Beni tanıyan garson siparişimizi not etti.

“İşinin entelektüel bir derinliği olduğunu inkâr etmiyordum, Esther,” diye devam etti Lincoln neşeli ve tasasız bir şekilde, “Tek söylediğim senin, işin parçalarının toplamından daha büyük bir şeye dönüştüğündü. Bu yeni bir olgu. Sanatçının şöhrati öne çıkıyor, işin değeri ise ikinci plana düşüyor.”

“Ama bu doğru değil. İzleyicilerimi eğlendirmeyi amaçlayabilirdim, ama gerçek değer sanatımda.”

Lincoln teatral bir şekilde kuvvetle burnundan soludu. “Kamuoyunun bakış açısından böyle gözüküyor. Onlar için sen sanatın kendisisin, hayatım.”

Birdenbire gittikçe artan sessizliğin farkına vardım. Kafamı çevirip çevreme baktığımda bir sürü yüz tabaklara döndü. Dikkatli davranmazsam, yarınki gazetelerin manşetinde bir ‘kavga’dan söz ediliyor olacaktı.

Sesimi alçalttım.

“Tanınmaktan asla çekinmedim, şöhret konusu benim genel temamın bir parçası.”

“Belki de yazıyı sana bir uyarı olarak yazmışımdır, Esther.”

“Devam et.” Ne söyleyeceğini gerçekten merak ediyordum.

Gözleri yağlıboya gibi titrek bir ışıkla parlıyordu. “Şöhretin çok yakınlarında uçuyorsun. Senin Ikaros’a¹ dönüştüğünü görme fikrinden nefret ediyorum.”

Söylediklerinde içten miydi yoksa çoğu insan gibi onun da asıl hoşuna gidecek şey düşüşümü izlemek miydi merak ediyordum.

Yemeklerimiz geldi, ikimiz de etlerimize daldık. Sanırım durumu lehime çevirip ondan istediğimi almamın zamanı gelmişti.

“Galeriden Katie seninle bağlantı kurdu sanırım,” dedim.

“Evet, beni dün yakaladı. Keşke bana önceden söyleseydin.”

“Kara listemdeydin,” dedim ve suyumdan bir yudum aldım, “yazdıkların hâlâ kafamın içinde dönüp duruyor. Hatta bu projeye soyunmamın ana nedenlerinden biri senin yazın.”

“Nasıl yani?”

“Benim bir markaya dönüştüğümü söylemişsin. Bu gerçekten ne kadar ettiğimi düşünmeme neden oldu.”

Lincoln’ın gözleri kısıldı. Olayların başlangıcında yer almaktan çok hoşlanırdı.

“Peki koleksiyoncu ödediği paranın karşılığında tam olarak ne alacak?”

“Beni,” dedim sırtarak, “ve yaşayacağım deneyim sonucu üreteceğim seriyi, bir haftalığına. Tabii tur bittikten sonra.”

“Tema?”

“Sahiplik.”

“Hadi daha fazlasını anlat bana,” diye beni konuşturmaya çalıştı, yüzünde komplocu bir gülümsemeyle.

Ona aktardığım bilgileri, arada bir olumlu yorumlar yaparak dikkatle dinledi.

¹ Yunan mitolojisinde ünlü mimar Daidalos’un oğlu. Babasıyla birlikte balmumundan ve tüylerden yapılmış kanatlarla Girit’ten kaçmaya çalışırken, babasının uyarısına kulak asmayarak fazla yükselmiş ve güneşe yaklaşmıştı. Güneşin sıcaklığı kanatlarını eritti ve Ikaros denize düşüp boğularak öldü. (Ç.N.)

“Kullanacağın işler tam olarak hangi değerleri temsil ediyor?” diye sordu, seçtiğim portrelerden kısaca bahsetmeyi bittirdiğimde.

“Değerin farklı anlamlarını,” diye açıkladım, “hepsi sahipliğin farklı birer türü – cinsel, estetik ya da maddi. Ayrıca hepsinin öyküsü birbirinden anlamlı. Beni mecazi anlamda kim satın alırsa, yedi farklı karaktere ve onların gönüllü aracıları olan bana sahip olmuş olacak.”

Ben konuşurken Lincoln bifteğini ağır ağır çiğnedi. Fikrin onu heyecanlandırıldığını görebiliyordum. Memnun olmuştum. Bu öğle yemeği için beni Aidan zorlamış, bunun gerçek satıştan önceki haftaya kadar tahammül etmem gereken tek medya tacizi olacağına söz vermişti. Umudu Lincoln’un sergiye uluslararası çapta bir ilgi uyandırabilmesi, böylece yeni koleksiyoncuların altın kaplı mağaralarından çıkmalarını sağlayabilmesiydi. Beni satın alan her kim olursa, ödediği para karşılığında bir değer isteyecekti. Bunun çelik gibi sağlam temeller üzerine kurulmuş, benzersiz bir proje olması gerekiyordu, Lincoln’u ve beni eleştiren diğerlerini susturabilmeliydi.

Bıçağı ile çatalını dikkatle masaya bıraktı ve öne eğildi.

“Peki bundan ne öğrenmeyi umuyorsun, Esther?” diye sordu, bıçak gibi keskin bakan yeşil gözlerle.

Durup düşündüm.

“İlk olarak,” diye cevap verdim sonunda, “kendimi satarak şu günlerde geçerli olan parasal değerimi öğreneceğim ve bir hafta boyunca birine ait olarak, belki de değerli bir sanat eseri olmanın nasıl bir his olduğunu anlayacağım.”

İşaretparmağını havaya kaldırıp sağgörülü bir ifadeyle salladı.

“İyi, ama sanatın hisleri yoktur, Esther.”

“Gösteri sanatının vardır,” diye cevapladım kendimden emin bir şekilde, “ve çerçevelerinin içinde oturan kadınların da hisleri vardı.”

Ellerini dua ediyormuş gibi çenesinin altında birleştirdi.

“Hımmm, şimdi anladım. Demek kadınlar projeye böyle dahil oluyorlar.”

“Tuvale boyanmış yüzlerinin altındaki gizli derinlikleri araştırmak istiyorum,” dedim ona, “kendilerine sahipleri tarafından çeşitli yöntemlerle değer biçilmesine rağmen hepsi de

birer değer simgesi, her biri sanat eseri olarak birer mal, kadın olarak da öyleler.”

Yüzü aydınlandı.

“Söylediklerinden alıntı yapabilir miyim?”

Eskiden birer dostken bu konular üzerine konuşabilirdik. Oysa şimdi açıklanmaması gereken bir şey varsa bunu ona hatırlatmam gerektiğini fark etmek beni üzdü. Temkinli yaklaşımımı alışılmadık bir isteklilikle kabullendi ve yardım etmek için ne yapabileceğini sordu. Bunun kendisinden bir iyilik istemem gereken an olduğunu anlayabiliyordum.

“Eh, beni destekleyerek başlayabilirsin. Medyanın tepkisi beni ya çıkaracak ya da batıracak. Eğer yüksek fiyattan bir alıcı bulmak istiyorsak projenin başarılı olmasına ihtiyacımız var.”

“Dert değil,” diye cevap verdi, beni aç gözlerle süzerek, “Ama açık artırmanın yapılacağı gece bana özel bir röportaj vermen için seninle epey didişeceğiz.”

Yaptıklarım Aidan’ı memnun edecek diye düşündüm. Oysa ortada üzerinde anlaşmaya varılacak hiçbir şey yoktu. Lincoln çoktan Kanal 4’ten ortak bir dostumuzla telefonlaşmaya başladığını açıkladı. Satışına kadar giden süreci anlatacak, açık artırma aşamasını da kapsayacak bir belgesel çekmek istiyorlardı. Tabii hepsinin başında Lincoln olacaktı. Söylediğı her sözcükte ses tonu biraz daha ciddileşiyordu ve o da benden bir şey istemek için mükemmel zamanı seçmişti. Onun desteğine ihtiyacım olduğunu biliyordu, ama benim asla özel röportajlar vermediğimi de biliyordu.

Beni ikna etmek üzere pazarlamacı ağızıyla söyleyecekleri tükenir tükenmez, “Baştan söyleyeyim, çocukluğum ya da ailemle ilgili konuşmam,” diyerek onu sakince uyardım.

“Elbette,” diye karşılık verdi yine sahte bir ciddiyetle, “sanatının tarihinden bahsetmeye ne dersin?”

Yemeklerimizi bitirdik. Ben bir sigara yakıp külünü tabağıma yayılmış kanlı et suyunun üzerine silktim.

“Bunu düşünmem için bana kırk sekiz saat ver,” dedim.

Eve dönüş yolunda Aidan’ı aradım ve ona olanları anlattım.

“Aferin sana,” dedi duygudan yoksun sözcüklerle. Lincoln’ün bizim tarafımızda olmasının ne kadar faydalı olduğunu anlı-

yordu, ama anlayışını biraz daha coşkulu gösterebilirdi. *Clarion*'la hileli bir ortaklık yapmış olduğum gerçeğinden nefret ettiğini biliyordum. Bunu medyadaki konumum açısından hâlâ geriye atılmış bir adım olarak görüyordu ve onlara gidiş nedenlerime hâlâ inanmadığını biliyordum. Aidan beni neredeyse açık bir kitap gibi okuyabilirdi. Ondan bir şeyler sakladığımı seziyordu, ama bir açıklama yapmamı istemeyecek kadar gururluydu. Konuşmamız kısa sürdü, ama telefonu kapatmadan önce annemin galeriyi aradığını söyledi. Eğer Lincoln'un belgesel fikrini kabul edersem, annemi de işin içine çekmesi kaçınılmazdı. Ava'yı birlikte takılmaya başladığımız ilk zamanlardan beri tanırdı. Onun öyküyü kendi bakışıyla anlatma fırsatına atlayacağını biliyordu, özellikle de işin içinde Kanal 4 varsa.

Medya her zaman 'farklı yetiştirilişim' ile aşırı ilgilenmişti ve hiçbir şey Ava'yı feminist kuramlarını açıklamaktan, bir de benim onları yeniden yorumlayışımı eleştirmekten daha mutlu edemezdi. Son yıllarda kendi kariyerinde geri planda kalmayı yeğlemiş, bu ona benim yaptığım her şeye yenilenmiş, yoğun bir ilgi duyacak zamanı vermişti. Onun ilgisini mütecaviz buluyordum. Her zaman söyleyeceği karşıt bir şeyi vardı. Birbirimizle kedi fare oyunu oynuyorduk ve bu bir süredir bu şekilde devam ediyordu. Artık deneyecek olsam bile onunla tekrar nasıl bağlantı kuracağımı bilmiyordum. Ancak ona Lincoln'den önce ulaşmam gerektiğini biliyordum ve Lincoln'e benim iznimi beklemek konusunda hiç güvenmiyordum. Yaşamım şu haliyle uzun bir kriz yönetimi serisiymiş gibi geliyordu bana. Eve gider gitmez ilk yaptığım şey Ava'yı aramak oldu.

Sesini duyduğum anda bunun bir hata olduğunu anladım.

"Esther, Tanrı aşkına bu kez neyin peşindesin sen?"

"Sen nereden biliyorsun?"

Öykü ertesi sabaha kadar gazetelerde yayınlanmayacaktı.

"Sevgili Lincoln aradı," diye cevap verdi kendini beğenmiş bir sesle, "küçük bir belgesel fikri için benden tavsiye almak istemiş."

Lincoln onunla öğle yemeği yememizden önce konuşmuş olmalıydı. Tüylerim diken diken oldu.

"Enerjini boşa harcama Ava. Bunu yapmayacağım."

"Sakin ol hayatım. Sana onu yüreklendirdiğimi söylemedim, sadece neler olduğunu merak ettim."

Cevap vermeden önce üçe kadar saydım, sonra sakın bir sesle:

“Meraklanma, önümüzdeki birkaç ay boyunca basın eteklerine yapışıp duruyor olacak sanırım. Seni rahatsız ederlerse şimdiden özür dilerim, ama onları galeriye yönlendirmekten fazlasını yapmazsan iyi olur.”

“Anlıyorum – fikrimi söylememi istemiyorsun, öyle mi?”

Sesinden huysuzlaştığı anlaşıyordu.

“Bu sana kalmış, Ava?”

“Bu projede Petra’yla çalıştığını görmek beni şaşırttı,” diye devam etti umursamaz bir sesle, “sen her zaman böyle,” vurulamak için duraksadı, “rekabetçi oldun.”

Midem kasıldı.

“Petra moda tasarımcısı, bense ressamım. Farklı dünyalarda çalışıyoruz.”

“Mesleki anlamda demedim, Esther, kişisel anlamda demek istedim.”

Teşki göstermemeyi seçtim. Aramızdaki konuşmalar hep bu şekilde son bulurdu. Ama moralimi bozmasına izin vermeye kararlıydım, sözlerinin önümde uzanan akşamı karartmasına izin vermeyecektim. Sonunda boşluğu dolduran yine kendisi oldu.

“Neyse seni ne zaman göreceğim? Görünüşe bakılırsa aylar sonra.”

Eğer gitmezsem kendini Lincoln’le kayıtsız şartsız uğraşma yetkisine sahipmiş gibi hissedecekti, bunu biliyordum ve bunu bildiğimi bildiğini biliyordum. Ama şu an en son ihtiyacım olan şey annemle birlikte bir seyirci daha olmasıydı. Bu beni her zaman yoldan çıkarırdı. Şükürler olsun ki sunabileceğim bir bahanem vardı.

“Önümüzdeki hafta Paris’e gitmem gerekiyor,” dedim ona, “gidip bir portreyi görmem gerek. Geri döndüğümde sana uğrarım.”

Petra’nın gelmesine az kalmıştı, hazırlanmam gerekiyordu. Anneme duyduğum bastırılmış öfkeyle bütün daireyi temizledim. Ava’nın sözleri hâlâ kulaklarımda çınılıyordu, “Sen her zaman böyle rekabetçi oldun.” Petra’yı düşündüm. Bu yakınlarda tasarımcı olarak Dior’la sözleşme imzalama şansını

yakaladı, bana da Dior'dakilerin onun projemde yer almasından son derece memnun göründüklerini söyledi. Belki de benim şöhretimin onunkini ateşleyeceğini düşünmüşlerdi. Birbirimizi birkaç aydır, aslında onun Paris'e taşınmasından bu yana hiç görmemiştik. Dior onunla sözleşme imzaladığından beri kariyeri gerçekten tırmanışa geçmişti. İkimiz de kendi dünyalarımızda hızla ilerlemekteydik. Aramızda rekabet olması söz konusu bile değildi. Artık değil. Ancak ilk tanıştığımızda ikimizin de birbirimizde aynı meydan okuma tavrını sezdiğimize eminim. Şimdi dönüp o günlere bakınca, o zamanlar ikimizin de risk almak için farklı nedenlerimiz olduğunu söyleyebilirim. Benimkinin çok açık bir şekilde çocukken içinde yaşadığım komün dünyasından uzakta kendi kimliğini belirlemekle ilgisi vardı. Tam aksine, Petra zenginliğin sağlayabileceği tüm süslü eşyanın içinde, daha rahat bir yetiştirilme tarzının tadını çıkarıyordu. İçinde bir şeyler aile servetinin dışında hâlâ kendi değerlerine sahip olduğunu kanıtlaması için onu dürtüp duruyordu ve her zaman başladığı işi bitiren, öngörülü biri olmuştu.

Sonunda gelip zile bastı. Gittikçe büyüyen bir sabırsızlıkla asansörü aşağıya gönderdim. Kapı yana kayarak açıldı ve Petra dışarı çıkar çıkmaz, karanlığın içinden bir zamanlar iyi bilinen, şimdi ise hayal meyal hatırlanan şeylerin anısı gibi yavaş yavaş meydana çıkan yedi yüzle karşı karşıya geldi. Işıkların çoğunu bilerek açmamıştım. Tanıştırma anının yumuşak olmasını istiyordum. Çabucak birbirimize sarıldık. Petra'nın kokusu, pahalı bir parfümün içine akıtılmış bir deniz esintisi gibi serin ve hafif tuzluydu, tavrılarında da yeni bir özgüven vardı. Paris ona iyi geliyordu. Hemen beni hafifçe kenara itti, o her bir portreyi pür dikkat incelerken kıvrıkcık sarı kafasının arkası hafifçe yukarı aşağı hareket ediyor, sonra sıradakine geçiyordu. Sıranın sonuna geldiğinde dönüp bana baktı. Mercan dudaklarının yarımaya gibi yukarı doğru kıvrılmış olduklarını görmek beni çok rahatlatmıştı. Atölyenin tüm ışıklarını yaktım ve Petra her bir portrecinin ismini sırayla saymaya çalışırken gidip bir şişe şarap açtım. "Ingres, Holbein, Manet, da Vinci, Whistler, Klimt, Raphael... ama bu sonuncusundan emin olamıyorum, Esther, beni yakaladığını itiraf ediyorum."

Güldüm, ama ona yardımcı olmadım. Bu asırlık bir oyun, sanat akademisinde paylaştığımız öğrencilik yıllarına kadar

uzanan bir yarışmaydı. Üstün sanat tarihi bilgimizle birbirimizi alt etmeye çalışıyorduk. O zamanlar Ulusal Galeride bize hemen hemen kişisel sayılabilecek sonsuz sayıda bakış açısı, ayrıca uzun saatler süren ateşli ergen çözümlemeleri yapma fırsatı veriyordu. Bunların hepsi de tamamen bedavaydı. Birlikte, geçmişin büyük başyapıtlarının önünde en büyük amaçlarımızı ayrıntılarıyla planlamıştık.

Petra, altın rengi, işlemeli, arkası açık ayakkabılarını çıkarıverdi ve omuz silkerek yenilgiyi kabullenip bir İran kedisi gibi pembe kanepeme kıvrıldı.

“Sonuncusu Titian’ın,” dedim kendini beğenmiş bir ifadeyle ona şarap bardağını uzatırken.

“Tabii ya,” diye karşılık verdi önemsemeyerek, “ondan hiçbir zaman hoşlanmadım. Peki, şimdi bana bunları seçme işini nasıl ele aldığını anlatsana.”

Beyaz tahtaya boylu boyunca yeni notlar çiziktirdim. Bunlar benim dışımdaki herkese saçma dizeler, bir dizi çizim, sözcükler, karalamalar, üstü çizilmiş yazılar ve listeler gibi görünüyordu. Şimdi planlarımı ona yavaş yavaş aktarırken arada bir dönüp tahtadakilerin yardımına başvuruyordum. Petra’nın fikri net bir biçimde anlamış olması diğer herkesten daha gerekliydi. Lincoln’e açıkladığım gibi, her kadını kendi özel ve benzersiz simgeciliği için seçmiştim: siyaset, güzellik, güç, saflık, cinsellik, estetik ve mit. Portredeki kadınların her biri hakkındaki elimden gelen her şeyi bulmak, ardından her biri için kendi ana özelliklerini vurgulayacak bir performans tasarlamak, böylece her birinin kendi kişisel öyküsüyle ilgili daha fazla şey söylemek niyetindeydim. Ayrıca onları parasal değerleri bağlamında da ifade etmek istiyordum, hem resmedildikleri zaman hem de şimdi paha biçilemez sanat eserleri olarak.

Ben açıkladıkça Petra daha da ilgilenmeye başladı. Aklına şimdiden eskizler geliyordu. İnciyle kaplanmış çantasına elini daldırıp bir kurşunkalem ve bir bloknot çıkardı ve eskizler çiziktirmeye başladı.

Sonunda yeterince açıklama yaptığımı hissettim.

“Pekâlâ. Ne düşünüyorsun?” diye sordum, kendimi kanepede onun yanına bırakarak.

Petra kaleminin arkasını kemirdi, sonra sırtarak yan göz-

lerle beni süzdü.

“Bence bu çok Baudrillard,” dedi.

Bu eski ve az sayıda insanın anlayabileceği bir espriydi. Bize post – modern sanatın öğretildiği akademiden beri paylaştığımız esprilerden bir başkası. Sözleri beni çok rahatlatmıştı. Projeye katılacağını biliyordum, fikri çok iyi anladığını da biliyordum. Sonuçta, espri bir kenara, *Sahiplik Serisi*’nin ilham kaynağı açık bir biçimde Baudrillard’dı. Onun felsefesine göre çağdaş sanat, geçmişten malzeme çalmaktan ve ona yeni anlamlar katmak için çağdaş bir değişiklik yapmaktan öteye gidemezdi. Petra tam üstüne basmıştı.

“Hemen işe girişmek istiyorum,” dedi kulağa sabırsız gelen bir sesle, “ne zaman başlayabilirim?”

Şarabı bitirirken birlikte bütçenin üzerinden geçtik. Bu arada Petra bana eşlik etmek istediği birkaç sanat yolculuğunu belirtti. O buradayken Kenny Harper tehdidi bana çok daha az korkutucu geliyordu. Ona az daha olanları anlatacaktım, ama Aidan’la ya da başka herhangi biriyle olacağını düşündüğüm gibi, başlarsam ona öykünün tamamını anlatmak zorunda kalacaktım ve bu hayal bile edilemezdi. Bu yüzden bu yakınlarda bana şantaj yapılmasına ramak kaldığından hiç bahsetmedim ve ziyaretinin ruh halimi iyileştirmesine izin verdim. Çok geçmeden Güney Londra’daki eski bir tiyatrodaki özel bir sergi açılışına gitmek üzere yola koyulmuştuk. Açılışa pırıltıyla dolup taşan porseleri helalara bir göz atıp sanat akademisinden bir grup eski arkadaşla rastladık. Sonunda kendimizi Brick Sokağı’ndaki eski lokalimizde bulduk. Petra’yla olduğum için kendimi güvende hissediyordum, hele ki çevremi eski dostlar sarmışken. Kapanış saatinden sonra kapılar kapatılıp jaluziler indirildiğinde hâlâ içerdeydik. Artık millet yavaş yavaş gidiyordu. Petra bir süredir ortalıkta yoktu. Kendimi bir çeşit mezunlar toplantısında hissettim, sanki onun sonunda böyle biri olmuş olması kutlanıyordu. Ama bazı şeyler asla değişmez. Partileri zıvanadan çıkarmak konusunda hâlâ ustaydı.

Hafta sonu bir partiler sisi halinde uyuşturucularla geçti. Pazar günü ise bütün gün uyuduk. Sonunda Petra pazartesi sabahı ayrıldı, bense bir hayli ihtiyatlı davranarak, biraz da çekinerek Sotheby's'e doğru yola koyuldum. Aidan müşteri yöneticisi Jacqueline Quinet'le ilk toplantımızı o güne ayarlamıştı. Esmer, incecik, Fransız manikürlü Jacqueline, iyi bir tasarımcının imzasını taşıdığı belli olan kömür karası takımından narin bileklerinden yayılan Channel 5 kokusuna kadar Avrupalı şıklığının kusursuz bir örneğiydi. Aidan'ın onun karşısında hafif bir cinsel heyecan duyduğunu görmek beni dehşete düşürdü. Oyuncularla oynamayı her zaman sevmişti. Belki de aralarında bir şeyler geçti, diye düşündüm paniğe kapılarak. Bunu çok uzun zamandır birbirimize yapmamıştık, ama şu sıralar aramız o kadar soğuktu ki Jacqueline belki de çoktan zırhımızda açılan çatlaktan içeri sızmıştı.

İlk toplantımızın sadece bir "tanışma sohbeti" olması planlanmıştı, ama bu beni şüphe içinde bırakmıştı. Şimdi düşünüyorum da, Jacqueline'nin Aidan üzerindeki hızlı etkisinin mi yoksa görüşmenin ticari doğasını mı daha altüst edici bulduğumdan tam olarak emin değilim. Hangisi olursa olsun, kendimi gerçekten nasıl bir işin içine sokmuş olduğumu kavramak zordu, çünkü kadının ofisinde galericimin yanında oturmuş yaklaşmakta olan satışımın koşullarını konuşuyorduk.

Jacqueline daha yerlerimize oturmadan başladı.

"Son derece heyecan verici fikriniz için sizi tebrik ederim. Yıllardır çağdaş eser olarak satışa sunduğumuz en önemli parçasınız," dedi heyecanla, ceviz rengi gözlerini bana kilitlemişti.

En yüksek fiyat size verilmeyebilir, ama takvimin tamamı içinde medya en çok size yer ve zaman ayıracak.

Jacqueline'den içgüdüsel olarak hoşlanmamıştım, ama ellerinde kendimi güvende hissetmemek elimde değildi. İşini çok ciddiye aldığı açıktı.

“Söyler misiniz,” diye devam etti, konuşmasına iyice ısınarak, “fikrinizin temeli nedir? Kendimi işin içinde hissetmek istiyorum, böylelikle sizi en uygun şekilde satışa çıkarabiliriz.”

Eğer Jacqueline'in tam ortaklığı kabul etmesini istiyorsam, onu memnun etmem gerekeceğinin farkındaydım. Ben yedi adet modelimi, performans planlarımı, satışın içindekileri açıklamaya başladığımda, küçük, güzel ellerini çenesinin altında birleştirip düzgün dirseklerini masaya dayayarak öne doğru eğildi. İlgisinin yüzde yüzü üzerimdeydi.

“Bu harika bir fikir,” dedi kesin bir sesle, açıklamamı tamamladığımda. “Satış gecenizin gelmesi için sabırsızlanıyorum. Londra'da ve New York'da herkes bunu konuşacak.”

Eğer böyle bir sonuç çıkmasını istiyorsa, o sonucun gerçekleşeceğinin kesin olduğuna dair bir hisse kapıldım.

“Peki ya olası müşteriler?” diyerek söze girdi Aidan kıbarca. Jacqueline'in müşteriyle müşteri yöneticisini ayıran deri masasının karşısında duran sandalyelerimiz birbirlerine yaklaştırılmıştı. Aidan'ın uyluğunun benimkine yaptığı baskının gittikçe arttığını hissedebiliyordum. En azından bu gösteriden memnun görünüyordu. Jacqueline konuştuğum süre boyunca tüm dikkatini bana verdi. Ama Aidan'ın soru sorması üzerine bakışlarının yönünü değiştirdi, gözleri saniyenin onda biri kadar bir süre için Aidan'ın kileri alıkoydu – o kadar. Aynı anda Aidan'ın bacağıma yaptığı baskının kalktığını hissettim.

Aidan katlanmış bir kâğıt parçasını açtı ve bahis başlatıyormuş gibi, alabildiğine açılmış parmaklarla masanın karşı tarafına kaydıldı.

“Şimdiye kadar projeye ilgilenen üç ya da dört kişi var,” dedi Aidan Jacqueline'e, kendisinden beklenmedik bir yumuşaklıkla.

Listeyi dikkatle okumaya başlamadan önce, Jacqueline onun ellerini dikkatle süzdü.

“Sağlıklı bir başlangıç,” dedi sonunda kafasını sallayarak,

sonra dönüp beni soğukkanlılıkla baştan aşağı süzdü. Tekrar para konusuna gelmiştik.

“Görünüşe bakılırsa İngilizler ikinci bir uluslararası ilgi dalgasına kapılmaktalar. Ama Esther seninle nereden başlayacağız?”

Dikkatle bakan gözlerine baktım, ama sessiz kaldım.

“Bütçemiz iki yüz binin altında bir fiyattan gitmesine el veremez,” diye söze girdi Aidan, bacağımdaki baskı bir kez daha artıyordu.

Jacqueline ona yan bir bakış attı.

“Ben daha çok yüz elli bin civarında bir taban fiyat düşünüyordum ama?”

“Almanlardan iki yüz elli bin alabileceğimizi biliyorum,” dedi Aidan, sesinde kararlılık vardı.

Onlara henüz açık artırma safhasına geçmediğimizi hatırlatmam gerektiğini hissettim, ama bunca yıldır ağzımı kapalı tutmamın ve işin pazarlık kısmıyla Aidan’ın ilgilenmesine izin vermemin en iyisi olduğunu öğrendim. O her zaman daha iyi fiyat alır. Jacqueline tekrar kafasını salladı, ama bu kez daha sertçe. Görünen o ki para onu da canlandırıyordu. O açıdan, Aidan’la tencere kapak gibiydiler. Masasının üzerinde hiçbir kişisel eşyası olmaması tuhaftı, bir aile fotoğrafı bile yoktu.

“Şimdilik seçeneklerimizin ucunu açık bırakalım,” diye nazikçe karşılık verdi; yüzündeki gülümseme büyüyordu, ama bu kez gözlerine doğru değil, “ve ilginin satış gününe doğru nasıl yapılandığını görelim.”

“Peki Jacqueline, başka neyin iyi sattığını görmeyi bekliyorsun?” dedi Aidan, anlaşılan daha genel bir konuya geçme vaktinin geldiğinin farkındaydı. Jacqueline ünlü isimlerden oluşan bir listeyi hızla okurken yüzünde anlamlı bir gülümsemeyle elini öne uzatarak sandalyesinden yavaş yavaş kalktı. Görüşme bitmek üzereydi. Elini sıktığımda kalbimin hızla çarpıştığını fark ettim. Bir tarafta Lucian Freud, diğer tarafta Francis Bacon’la nasıl mücadele edebildim ki? Fikri bulduğumdan beri ilk kez *Sahiplik Serisi*’nin aslında koca bir hata olup olmayacağını düşündüm. Kenny yüzünden duyduğum korkulara fazla hızlı tepki vermiş olabilir miydim? Ona olan borcumu böyle aşırı uçlarda bir çözüme koşmadan da ödeyebilir miydim? Ama artık pişman olmak için çok geçti. Birlikte kakhaha-

lar atıp gülümsedik, ama ben içten içe korkuyordum. O masanın etrafında sanatla hiçbir ilgisi yokmuş, ama tamamen parayla ilgisi varmış gibi görünen bir heyecan vardı, bir sürü para... ki bu harika bir durum olmalıydı, ama benim tek bir endişem vardı; bu kez satılacak nesne bendim.

“Aidan bununla devam etmen gerektiğini söylüyor,” dedi Katie.

Telefonun diğer ucundan inledim.

“İptal edemez miyim? Araştırmam için Clapman’da biriyle buluşmam gerekiyor, bu çok önemli.”

“Bekle bir dakika, bağlayacağım,” dedi Katie ve telefon kapandı.

Aidan’ın aradığımda ‘meşgul’ olması beni kızdırmıştı. O gece Selfridges mağazasının içinde en son serimden bir parçayı, *Boyalı Çıplak*’ı sunacaktım. Günlerden perşembeydi ve daha yeni bir sürü nakit para yitirmişken en son ihtiyacım olan şey buydu. Zaman kısıtlı olacaktı.

“Selina’ya bir iyilik borçlusun,” dedi Aidan ifadesiz bir sesle. Sonunda telefona gelebilmişti, “bu senin işleri yoluna koyma için iyi bir fırsat, ayrıca açık artırma için de iyi bir reklam.”

Selina bir kaç yıl önce bir anlaşmazlık yaşadığım, bağımsız bir sergi organizatörüydü. Düzenlediği bir sergideki ana sanatçı bendim ve ona sergilemesi için bir iş veremedim. Böylelikle sadece sergiyi mahvetmekle kalmayıp bulmayı başarmış olduğu sponsoru da kaybetmesine neden olmuştum. Bu işleri yoluna koymam için tek fırsattı ve Aidan’ı ikna edemeyeceğimi anlayabiliyordum. Bu eski bir yarayı iyileştirmenin bir yoluydu ve *Sahiplik Serisi* ile uğraşmayı seçmiş olduğum için Aidan’ın tutumu sertleşiyordu.

“Sen de geliyor musun?” diye sordum.

“Hayır, hayır, ben gelemem,” diye cevap verdi Aidan.

“Belki sonrasında gelirsin?” diyerek onu tatlı sözlerle ka-

dırmaya çalıştım, “Eskiden olduğu gibi? Kınayı yıkayıp çıkar-mama yardım etmek için?”

Daha mutlu zamanlardan bahsetmenin buzları eriteceğini umuyordum, ama Aidan’ın soğuk sesinde değişen bir şey olmadı.

“Gelip gelemeyeceğime bir bakacağım. İşin bittiğinde beni ara. Ah, bu arada Lincoln yanında bir kameramanla birlikte orada olacağına söz verdi. Kanal 4’ün belgeseli için bir şeyler çekmek istediğini söyledi. Bu bir kaç yeni kare elde etmek için mükemmel bir fırsat.”

Beni Clapham’a götürmesi için bir araba çağırdım. Muha-sebecilerimden ikisi aracılığıyla havale ettirip elli Sterlin’lik desteler halinde çektiğim yirmi beş bin Sterlin’i eski, kırmızı bir valizin içine yerleştirmiştim. Verilen adrese doğru güney yönünde hızla giderken, taksinin arka koltuğunda kendimi huzursuz hissettim. Oraya vardığımda ne beklemem gerektiğini bilmiyordum. Kenny bunu açıklamamıştı. Dolandırılacağımdan endişeleniyordum ve beni kandırmamış olduğunu umup duruyordum. Yedek bir planım olmaksızın risk alıyordum. Aldığım tek önlem mutfak masasına üzerine verilen adresi yazdığım bir not bırakmaktı. Başıma bir şey gelirse, en azından ne-reye gitmiş olduğumu bileceklerdi.

Araba tipik bir banliyö caddesinin ortasında, sıradan teraslı bir evin önünde durdu, şoföre beklemesini söyledim. Sessiz sakin bir ikindi vaktiydi. Tanınmamak için kafama bir şapka, gözüme güneş gözlükleri takmıştım. Çabucak ön kapıya gittim. Zili çalıp bekledim. Perdenin oynadığını net bir şekilde gördüm, ardından kapı ağır ağır yarısına kadar açıldı. Yaklaşık benim yaşlarımda, fareye benzeyen bir kız kapının aralığından meraklı gözlerle bana baktı. Arkasında dizlerine sıkıca sarılmış bir bebek duruyordu. Benden daha gergin görünüyordu, bu yüzden o anda onun için tuhaf bir şekilde üzüldüm. Yaşamın zorluklarıyla boğuşmuş olduğu ve bunun pek de eğlenceli olmadığı yüzünden okunuyordu. Gözlerinin çevresinde endişe çizgileri vardı, saçının yıkanmaya ihtiyacı olduğu görülüyordu. Eski, yırtık bir kot pantolon ve kesilmiş bir tişört giyiyordu. Çok zayıftı ve göbeğinde sahte bir elmas küpe vardı.

“Kenny için bir şey getirdim,” dedim alçak sesle.

Kafasını salladı ve elime kocaman, kahverengi bir paket

tutuşturdu. Paketi bavulu ona vermeden önce açmam gerekip gerekmediğini düşündüm, sonunda bunun çok da anlamlı olmayacağına karar verdim. Büyük bir risk almıştım ve şimdi sonuna kadar gitmeliydim. Parayı ona uzatırken benimle göz teması kurmaktan kaçındı. Parayı aldı ve ben daha bir kelime bile edemeden kapıyı yüzüme kapatıverdi. Dönüp taksiye bindim ve şoföre Selfridges'e gitmesini söyledim. Yolda paketi açtım ve içinden üç desen çıkardım. Eski çizimlerimi görmek çok tuhaf bir duyguydu. Kenny'nin onlara açıkça iyi bakmış olması beni şaşırttı. Yapraklar hiç bozulmamış, renkler çok az solmuştu. Onları çok uzun zaman önce yapmıştım, ama her bir çizgi bana hâlâ tanıdık geliyordu. Tamamen gerçektiler. O zamanlar Klimt'den esinlenerek ince uçlu, sivri tükenmez kalem ve mürekkep çizgileriyle çalıştığım bir aşamadan geçmekteydim. Ayrıca Kenny'nin cinselliğe olan apaçık ilgisinden de esinlenmiştim. Çizimlerin içeriği çekinme duygusundan yoksundu. Resimler Kenny ile beni üç farklı açıdan sevişirken gösteriyordu. Rahatlayarak göğüs geçirdim. En azından bunların kamuoyuna sunulmasına engel olabilmıştım. Onları geri aldığım için kendimi iyi hissediyordum. Artık bana aitlerdi ve Kenny Harper ile kız arkadaşının bundan sonra cinsel içerikli bu çizimlere çapkın gözlerle bakma özgürlüğüne sahip olmayacaklarına memnundum. Araba Selfridges'in önünde durdu. Paketi de yanıma alıp içeriye girdim. Bu gece beni izleyeceklerin karşısında soyunup çıplak kalacak olmam tuhaf bir tesadüf gibi göründü.

Katie beni personel girişinde karşıladı.

"Kasım'ı yapıyorsun," dedi notlarına bakarak. Aceleyle içeri girdik.

"Lettie Sykes kitabından bir parçayla başlayacak, ardından sen çıkacaksın, sonra da kitaplar imzalanacak."

"Kitapları ilk önce ben imzalayıp gösteri biter bitmez yola koyulamaz mıyım?" diye yalvardım.

"Bir şey yapıp yapamayacağıma bakacağım," diye söz verdi.

Lettie Sykes, çağdaş İngiliz sanatçıları üzerine yayınlanmış yeni bir dizi içinde yer alacak bir kitap yazmak için bir süredir benim öykümü izlemişti. Selfridges da bu kitabı ve dizinin diğer kitaplarını pazarlıyordu. Ayrıca parti masraflarını da onlar karşılıyordu. Bir alışveriş merkezinin böyle bir diziyi bir

güzel sanatlar yayıncısının danışmanlığı ve Tate'in onayıyla yayınlanması, tuhaf bir yeni girişimdi. Herkes büyük işletmelerin çağdaş sanata gösterdiği yeni ilgiyi anlamaya, satışları artırmak için iş merkezleriyle işbirliği yapıp yapmayacağını görmeye çalışıyordu. Bu, gelecekte bu alana yapılabilecek pazarlama girişimleri için de bir deneme olanağı sağlıyordu.

Sarkık yanaklı bir güvenlik görevlisi bizi bir gün önce inşa edilmiş geçici 'galeri'ye götürdü. Kırmızı şezlongum yükseltilmiş beyaz bir platformun tam ortasında, 'genç giysileri' bölümünün yanında duruyordu. Bu gecenin geç saatlerinde yapılan alışverişlerdendi. Tüketiciler kitap satışı sürerken hâlâ orada olacaktı; böylelikle çağdaş sanat sahnesinde yer alan 'gerçek nesnelere' de bir göz atma fırsatları olacaktı. Teneke sesini andıran bir pop müzik parçası flüt ezgileriyle salonda dolaşıyor, birkaç meraklı alışverişçi koca bir piramit şeklinde dizilmiş kitaplarımdan birer tane alarak çevrede turluyordu. İsilikli yüzü ve sümüklü burnuyla yeni yeni yürüyen bir bebek platformun çevresinde koşuşturuyor ve şezlonga giden kestirme bir yol keşfetmişe benziyordu. Tam o sırada Selina'nın ileri doğru hamle eden iskeletinin formunu tanıdım: morlar içinde olağanüstü bir figür. Selina bebeğin sümüklü parmaklarını kırmızı ipeğe sürmesini tam zamanında engelledi.

Saat yedi olduğunda iki yüz elli kitap imzalamış, çıplak bir şekilde beyaz bir perdenin arkasındaki şezlongumun üzerinde yerimi almıştım. Bir zamanlar Tennyson'dan esinlendiğim düz yazımda resmedilmiş Venüs pozundaydım. Günün ruhu, her nasılsa, dizideki en bunaltıcı aya uymuştu:

berbat bir şekilde çiseleyen yağmur
boş cadde
anlamsız günü doğuruyor
yağlarımı ye
tatlı coffee sıska latté
dudaklarımı yala
belkemiğim boyunca
yağmur acımdır
bırak dalayım uykuya
yine kaçırdım

Hava durumu kayıtları arkamda oynamaktaydı, film müziğim de çalmaya hazırdı. Ancak perdenin diğer tarafından çok fazla gürültü geliyordu. Lettie o gürültüde kitaptan okuduğu bölüme çaresizce devam etmeye uğraşıyordu. Anlaşılan dinleyen hiç kimse yoktu. Katie telefonda Aidan'la konuşurken önümde bir aşağı bir yukarı yürüyordu.

"Dışarıda bin kişi filan olması lazım, çılgınlık bu," diye feriyat ediyordu.

Yayıncılar, onların halkla ilişkiler şirketi, Selfridges ve bizim galerimiz tarafından açılışa binden fazla kişi davet edilmişti. Görünüşe bakılırsa çoğu katılmaya karar vermişti, tabii bir de dar yollardan oluşan labirentin bir yerlerinden çıkıp duran alışverişçiler vardı. Herkes sabırsızlanmaya başlamıştı, bir şeyler 'görmek' istiyorlardı. Anlaşılan içkiler çoktan tükenmişti. Katie sahneyi korumaları için beş güvenlik görevlisi istemişti. Ancak şimdiye dek tek bir görevli gelmişti; o da beni korumaktan çok sarışın bir satış asistanıyla sohbet etmekle ilgileniyor gibi görünüyordu.

Sonunda durum kontrol altına alındı ve perdeler açılırken salona belirsiz bir sessizlik indi. Tanrı'ya şükür izleyicilere sırtım dönüktü, böylece onlara bakmak zorunda kalmıyordum; ama kameraların ve gözlerin bedenimi incelediklerini hissedebiliyordum. Kalabalık heyecanla çene çalarken sessizce yere yatıp gözlerimi kapattım. Bunu, içinde bulunduğum sahneyle bağlantımı kesmeme yetecek kadar çok yapmıştım. Sonra zihnimin *Sahiplik Serisi*'ne kaymasına izin verdim. Bir itişmenin patlak verdiğini duydum, ama aldırmadım. Sonra gürültü seviyesi tekrar yükselmeye başladı ve perdeler süratle indirildi.

Kaskatı kesilmiş, üşümüştüm. Katie yumruk gibi yüzle çikageldi.

"Adamın biri biraz önce bir yumruk indirdi. Bir daha asla böyle bir boka bulaşmayacağız."

"Bana söyleme, Aidan'a söyle," dedim.

"Lincoln ve kameramanı da spor bayramına gitmişlerdi," diye söylendi, dövmelemin üzerine bir elbise giymeme yardım ederken. "Tanrı bilir belgeselde ne gösterilecek. Senin etinden fazlası olduğu kesin."

Katie, Lincoln, Selina, Lettie ve halkla ilişkiler sorumlularıyla birlikte *The Groucho Club*'a doğru yola çıktı. Ben daveti

geri çevirdim. Katie, dışarıda bekleyen arabaya gitmek üzere arka kapıdan çıkarken bana eşlik edecek bir güvenlik görevlisi ayarladı. Araba tam hareket ediyordu ki Katie gelip pencereye vurdu.

“Affedersin,” dedi. “Sana bunu vermeyi unuttum.”

Pencereyi indirdim. Katie kucağıma bir zarf attı.

“Bunu sana ulaştırmam için adamın teki verdi, herhalde erkek hayranlarından biri,” diye devam etti. “Ama eline geçeceğinden emin olmak için acil olduğunu da söyledi.”

Gecenin içine dalarken zarfı yırtıp açtım ve içindeki kısa notu okudum:

Sevgili Esta,

Aradan onca yıl geçti, ama sen hâlâ o zamanki kadar harikasin – en azından arkadan öyle görünüyorsun! Üzgünüm daha erken gelemedim. Umarım desenler hoşuna gitmiştir. Bu kadar anlayışlı olduğun için teşekkür ederim. Artık yeniden havalanmamın zamanı geldi. Kenny xxx.

Öpücükler midemi bulandırdı, ama her şeyin bittiği düşüncesi beni rahatlatmıştı. Bu gece orada durup gösterimi izlediğini düşünmek tuhaftı. Ayrıca öğleden sonra ben parayı bırakırken neden orada olmadığını da merak ediyordum. Her iki durumda da, notun tınısından ve içeriğinden Kenny’nin parayı alıp kaçmayı planladığını çıkardım, hem de bu kez dönmek üzere. Ucuz kurtulduğumu düşündüm. Paradan vazgeçmek acı vericiydi, ama dünyanın sonu değildi. Desenlere gelince... şimdi bana buna değermiş gibi geliyordu.

Eve dönerken gelip gelmeyeceğini öğrenmek için Aidan’ı aradım. Onu görmeyi ve özür dilemeye çalışmayı deli gibi istiyordum. Telefonuma cevap vermedi. Kendimi çok kötü hissediyordum. Bu projeyi ayrılmamıza neden olmak için geliştirmedim; ancak görünüşe bakılırsa merkez bizden uzağa kayıyordu ve ben bunu nasıl durdurabileceğimi bilmiyordum, *Sahiplik Serisi* bitene kadar da bu kesinlikle mümkün görünmüyordu. Ama eve vardığımda arabasının kapıda olduğunu görmek beni çok rahatlatmıştı. Çoktan içeri girmiş, eline bir kadeh viski almış, duvar boyunca asılı duran yedi portreyi dikkatle inceliyordu. Üçüncü sıradaki, Jean Dominique Ingres tarafından yapılmış

portre, dikkatini çekmişti. Bu *Madam de Senonnes* adında kırmızı kadifeler giyinmiş, insanda erotik hisler uyandıran bir güzeldi. Ağır adımlarla yürüyüp Aidan'ın tam arkasında durdum.

"Onun hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordum.

"Tam anlamıyla karşı konulamaz bir etkisi var," diye fısıldadı yavaşça. "Erotik ve gizli anlamlarla dolu." Bana döndü. Rahatlamış, hatta mutlu görünüyordu. "Elbisesi bile senin satış gecen için mükemmel." Açık artırma için en iyi ortağımın Marie de Senonnes olduğuna çoktan karar vermiştim. Kendisini satılığa çıkaran bir kadın için kırmızı kadifeye bürünmüş bir hanımefendiden daha iyi bir mecaz olabilir miydi?

"Gece nasıl gitti?"

"Şey, iyi," diye cevap verdim, gösteriyi çoktan unutarak, "ama şu anda açlıktan ölüyorum. Eve gelirken suşi aldım." Desenleri ve elimdeki torbaları bıraktığım kanepeye gittim.

"Biraz alır mısın?"

Aidan dikkatini yeniden resme yöneltti. "Ben yedim," dedi dikkati dağılarak.

"Kiminle?"

"Şey, Jacqueline Quinet'le," diye cevap verdi, sesi dikkati çekecek kadar kayıtsızdı. "Ayrıntıların üzerinden geçmek istedi."

Cevap vermedim. Onun yerine kendimi kanepeye atıp ilk yemek paketini açtım. Yemek çubuğumun ucunu som balıktan yuvarlanmış bir suşiye sapladım ve ağızma attım. Ardından vahşice geri kalanlara saldırıp midemi tıka basa doldurdum. Aidan onunla ilgileniyordu, bundan emindim.

"Jacqueline seninle çok ilgileniyor, biliyor musun?" dedi Aidan sonunda. "Senin muazzam bir başarı yakalayacağına inanıyor. Kendisine seninle ilgili bilgi almak isteyenler gelmiş. Çin'den iki, New York'tan birkaç kişi. Bugün Greg Weiz'la da konuştum. Elinde açık artırmaya katılmayı düşünen birkaç koleksiyoncu olduğunu söyledi."

Greg Aidan'ın Manhattan'dan eski oyun arkadaşıydı. Aslında Yukarı Doğu Yakası'ndaki Greg Weiz Galeri'de Aidan'ın hâlâ küçük bir hissesi vardı. Yakınlarda birkaç ufak çalışmamı pazarlamışlardı ve Aidan beni bir üst basamağa yükseltmek için çok uğraşıyordu. Ama şu an için odak noktam tamamen kişiseldi.

"Nerede yediniz?" diye sordum, kızgınlığımı gizleme giri-

şiminde bile bulunmadan.

“Ne?” dedi doğrudan. Sesinde öfke vardı, gözleri duyduklarına inanamıyormuşçasına parıldıyordu.

“Sen ve Jacqueline, yemeği nerede yediniz?”

“Tanrı aşkına, Esther, bu neden önemli?”

“Önemli değil,” diye cevap verdim sakın bir şekilde. “Sadece merak ettim.”

Dudaklarını büzüp çantasını aldı ve içinde bir şeyler aramaya başladı. Aidan’ın açıklama yapmayışı tipik bir davranıştı. Sorgu ışığı altında bulunmaktan hoşlanmazdı. Kendi deyimiyle benim ‘küçük – nevrozlarım’la uğraşmayı hep doğrudan reddetmiş, yaşamla birlikte yaşamayı öğrenmem ve her şeyin her zaman açık ve kesin olmasını beklememem gerektiğini söylemişti. Haklıydı, ama bahsettiği gri gölgeler genellikle bizimkinin dışında tuttuğum ilişkilerimde (medyayla, arkadaşlarla, eleştirmenlerle olan ilişkilerimde) vardı. Yakın zamana kadar aramızdaki, sınırları iyi belirlenmiş bir ilişkiydi, uzun yıllardır gizlice yürümekte olsa bile. İkimizin de başka, rasgele maceralar yaşadığı eski günlerde birbirimizden uzaklaştığımız birkaç dönem olmuştu, ama bu konularda birbirimize her zaman açık ve dürüst davranmıştık. Bu tavır, aramızda büyümeye başlayan korkutucu biçimde kuvvetli ilişkiyi, ikimizin de taahhüt altına girmek istemediği bir dönemde kontrol altında tutmanın bir yolu olmuştu. Ama son üç yıl içinde ilişkimiz oldukça sağlam temeller üzerine oturmuştu. Bildiğim kadarıyla bu böyleydi. Sahneye olası bir rakibin çıkması sadece ilişkimizin temellerinin sallanmaya başladığına dair duyduğum endişeyi şiddetlendiriyordu.

“Bana senin için bir şey verdi,” dedi, ucuz bir numara yapıp soğukkanlı bir tavır takındı ve küçük, siyah, karton kapaklı bir kitabı yavaşça bana doğru attı: bir Penguin Klasığı. Ellerini kalçalarına koydu ve ne tepki vereceğimi izlemeye koyuldu.

“Bir duşa ihtiyacım var,” dedim, kitabı başlığını bile okumadan, umursamaz bir tavırla masanın üzerine bırakarak, “şu lanet olası dövmeleri çıkarmam gerek.”

* * *

Yarım saat sonra tekrar ortaya çıktığımda, Aidan pembe kanepeye uzanmış kitabı okuyordu. Kafasını kaldırıp bana

baktı ve çekinerek gülümsedi.

“Sen bu gece iyi misin, Est?” diye sordu yumuşak bir sesle. “Huzursuz görünüyorsun.”

Duşta bu konuyu kurcalamamaya karar vermiştim. Büyük bir kavga işleri yoluna sokmayacaktı.

“Sanırım kafam biraz meşgul. Proje yüzünden. Kendimi iyice işe vermem gerek.”

Onun önünde yere oturuverdim ve Aidan omuzlarıma masaj yapmaya başladı. Tüm hissettiklerime rağmen rahatlamaya başladığımı fark ettim. Ancak Jacqueline konusu ve bugün olan diğer her şeyden sonra, bu gece yatağa yalnız girmeye kararlıydım.

“Gösteri beni çok yordu,” diye yalan söyledim birkaç dakika sonra, “uykuya ihtiyacım var.”

Beklediğimin tersine, Aidan hiç itiraz etmedi. İkimiz de ayağa kalktık. Kot ceketini giyişini izledim, sonra yanağıma yumuşak bir öpücük kondurdu ve sessizce ayrıldı.

Yatağa girip gözlerimi kapadım ve rüyamda bir kez daha kendimi korumak için uğruna 25.000 Sterlin verdiğim o yazın son günlerini gördüm.

“Bayan Glass?”

Kafamı Vogue'dan kaldırıp resepsiyon memuruna baktım.

“4 numaralı muayene odası, bu taraftan lütfen.”

Ayağa kalktığımda bekleyen diğer insanlara kaçak birkaç bakış atmadan edemedim; beş altı kadın yüzlerini ve utançlarını sıkıca tuttukları dergilerin arkasına saklamıştı. Kalpleri tıpkı benimki gibi dışarı çıkmaya çalışıyormuşçasına gırtlaklarında küt küt atıyordu. Bir tanesi kırıştırdığı gözlerini yukarı kaldırdı ve saniyenin binde biri kadar bir süre için bana baktı. Sonra kendisini bir yemek tarifinin püf noktasının ya da dert ortağı teyzesinin nasihat köşesinin göreceli güvenliğine geri çekti. Ama bunun için ya da burcunuzu okumak için artık çok geçti. Kendinizi o mavi naylon kaplı sandalyelerden birinin üzerinde bulduğunuzda zaten çoktan zarar görmüşünüz.

“Hepsi bu kadar. Artık giyinebilirsiniz.”

Bay Nicholls bana sırtını dönmüştü. Lastik eldivenlerini sırayla çekip tombul ellerinden çıkarırken, eldivenler şakladı. Sol ayağıyla çöp kutusunun pedalına basıp aynadaki kırmızı yansımasını incelediği sırada eldivenleri sistemli bir şekilde çöp kutusuna bıraktı. Metal kapak odanın beyaz sessizliği içinde yankılanan keskin bir sesle kapandı. Bu alışılmış bir işlemdi. Ne de olsa işinde tecrübeliydi, kim bilir bunca yıl boyunca her gün parmaklarını kaç kez sokup çıkarmıştı?

Bacaklarımı diğer tarafa döndürdüm ve hafif bir baş dönmesiyle muayene masasında dimdik oturdum. Sonra uzanıp limon sarısı külotumu aldım; bacaklarımdan geçirip dizlerimden yukarıya doğru çekelemeye başladım.

“Hazır olduğunda gel,” dedi sakın bir sesle, arkasına bakmadan. Sonra perdenin diğerk tarafına geçip gözden kayboldu.

“Pekâlâ. Şimdi, Esther, işlemle ilgili kafanda her şey net mi?”

Formları doldurmayı bitirmiş, ceninimden vazgeçtiğime dair imzayı atmış ve kâğıtları köşedeki küçük bir masaya boyunu halkalı kumrular gibi tünemiş hemşireye geri vermiştim. Kadının genç olduğunu düşündüm, benden fazla büyük değildi. On yedi yaşında yapmak için ne garip bir iş. Nasıl olur da bir sabah uyanıp “Evet, Harley Caddesi’nde bir kürtaj kliniğı, işte benim yaşamım bu,” diye düşünürsün ki?

Hemşirenin Barbie tipi bir güzelliğı vardı. Pembe rujunu sürmüş, beyaz tuniğini ve bej taytını giymiş, derli toplu bir sarışın. Ben hiç bej tayt giymemiştim, gerçekten üniforma giydiğim de söylenemezdi. Okulda bize giydirdikleri üniformaya en yakın şey uçuk mavi tişört ve lacivert etekti. Benimki uzunluk söz konusu olduğunda kurallara hep meydan okurdu – ki burada olmamın kısmen ilk nedenlerinden biri belki de buydu. “Kurallara karşı gelersen sonuçlarına katlanırsın,” derdi okul müdürü Bay Drewell, kendimi ne zaman bir başka ufak suç yüzünden azarlanmak üzere onun ofisinde bulsam. Evet, bu kez haklı çıkmıştı. Bunu inkâr edemezdim.

“Peki seninle birlikte gelecek kimse var mı?” diye sordu Bay Nicholls, içtenliksiz bir duyarlılıkla. “Operasyon öncesinde ve sonrasında duygusal destek görmek sana iyi gelebilir.”

Zihnimde Ava’nın yüzü çabucak belirip yok oldu. Bebeğı doğurmam söz konusu bile değildi. Hızla durumu kontrolü altına almış, bebekle aramızdaki duygusal ayrılmayla tıbbi ayrılma arasında pek bir fark bırakmamıştı. Sanırım hâlâ Simeon’un ölümünün şokundaydı, bütün duyguları tükenmişti. Benim hiçbir şeyden haberim yokken Ava gerekli adımları atmış, hatıfatırayı bile ödemişti. Ava elbette kadınların kürtaj hakkını savunanların önünde geliyordu. On yıl önce yasa değışikliğı için tartışmaları başlatanlardandı. Ben niçin bağırdığımızı anlamak için fazla küçük olsam da, ikimiz elimizde pankartlarla kürtaj karşıtı protesto yürüyüşlerine bile katılmıştık. Tek bildiğim bunun kadınların hakkı olduğı ve ikimizin de bu kulübün üyeleri olduğumuzdu.

Ona durumu açtığımda, “Önünde koca bir gelecek var, Esther,” demişti Ava kesin bir ifadeyle. “Bu konuda duygusal davranmanın hiçbir anlamı yok. Bir sürü kadının yaşamı genç yaşlarında istemedikleri çocukları doğurdıkları için mahvoldu.”

Onunla tartışmanın pek bir anlamı yoktu. Seçilebilecek bir duygusal yol şıkkı olmadığı açıktı. Benim ne şartlarda dünyaya geldiğim düşünülduğünde, durum aynı zamanda belli belirsiz bir ironi barındırıyor gibi görünüyordu. Sonuçta benim de doğması planlanmış bir çocuk olduğum söylenemezdi. Beni niçin bir yatak lazımlığına bırakmadığını ona sormayı düşündüm. O ve Simeon asla birbirlerine âşık olmadıklarını, benim uyuşturucu etkisi altında, tutkuyla geçirilen tek bir gecenin ürünü olduğumu çok açık bir şekilde belirtmişlerdi. Benim 70’lerin başında tam bir ‘aşk çocuğu’ olmam fikrinde biraz romantizm buluyor gibiydiler ve Ava hiçbir zaman tam bir anne örneği olmamıştı. Ben onun yaşamına, komünle birlikte sürdürülen yaşama eklenen bir şey olmuştum, ama merkezde her zaman işi olmuştu. Eğer ben gelmemiş olsaydım, yaşamı boyunca bir çocuk edinmeyi ‘deneyeceğini’ bile sanmıyordum. Ellerini uygulamayla kirletmeyi seçemeyecek kadar feminist kuramla meşguldü. Ama onu sorgulamanın akıl kârı olmadığına karar verip bunu yapmaktan vazgeçtim. Bundan hoşlansam da hoşlanmasam da, onun yardımına ihtiyacım vardı.

Bugün ‘bu işin bittiğini görmek’ için benimle gelmeyi önermişti. Ama ben bunun fazla bir yakınlık göstergesi olduğunu düşündüm. Bu üstesinden benim gelmem, kendi başıma atlatmam gereken bir şeydi. Kendimi biraz zayıf hissediyordum, ama kafamı Bay Nicholl’a doğru belli belirsiz sallayıp mırıldanarak ‘evet’ dedim. Ona bir arkadaşımın birlikte geleceğim yanını söyledim. Dilim damağıma yapışıyor. Damağımdaki yapışkan, kurtulması olanaksız asidin tadını alabiliyordum. Bu tat, âdet görmem gereken günden bir kaç gün, Simeon’un cenazesinden ve Kenny’nin ortadan kaybolmasından ise iki hafta sonra oraya yerleşmişti; gelecek olan felakete dair yerinden kılmıdamayan bir uyarı işareti.

Ertesi gün için randevu almıştım. Temmuz sıcağına dalıp içime ağır Londra havasından derin bir nefes çektim. Sonra Marylebone Yolu’na giden köşeyi döner dönmez kaldırım kenarındaki oluğa kustum. Bu sırada 18 numaralı otobüsün üst ka-

tından tanımadık yüzler beni izliyordu. Uyuşturucu yüzünden kustuğumu düşünmüşlerdi büyük olasılıkla.

Bu deneyimin üstesinden gerçekten gelmem bir yılını aldı ve bu süre boyunca, Ickfield Malikânesi'ne geri dönemedim; oradan herhangi birini görmeyi de reddettim. Simeon herkesi şaşırtacak biçimde bana önemli bir miktar para bırakmıştı. Sanırım komün yaşamı çok az paraya mal oluyordu ve asla bir mülk sahibi de olmamıştı. Seminerleri için ödenen katılım ücreti birikip oldukça iyi bir meblağ oluşturmuştu. Birdenbire on yedi yaşındaki bir kız çocuğu için oldukça hali vakti yerinde bir konuma gelmiştim. *The Evening Standard*'daki ilanlardan kendime Maida Vadisi'nde bir oda buldum. Bir köşesinde lavabov ve masa üstü ocağı olan kocaman, yüksek tavanlı bir oda. Başlangıçta oda haşlanmış lahana ve her yere sinmiş sigara dumanı kokuyordu ki bu sadece mide bulantımın geri gelmesine yaradı. Ama odanın yemyeşil bir parka bakan kocaman bir balkonu ve haftada sadece 20 Sterlin kirası vardı. Ucuz kadife perdeler ve Church Caddesi'ndeki süpermarketten birkaç Sterlin'e alınmış bitki saksıları ile odaya tiyatro dekorunu andıran bir görüntü vermem uzun zamanımı almadı.

Alt katımdaki çocuk, Ahmed adında, temiz yüzlü, çok esmer bir Faslı'ydı. Üçüncü sınıf bir uyuşturucu taciri ve Çoban Çallığı'ndaki *The Astoria*'nın dj'siydi. Benimle içtenlikle ilgilenip 'küçük kardeşim' demeye başladı ve bana bedava esrar getirip benimle geç saatlere kadar özgüven artırma sohbetleri ederek ilk birkaç ayımı geçirmeme yardımcı oldu. Orada saklandığım ilk birkaç ay boyunca deli gibi çizim yaptım. Sonra kendime bir şövale, biraz yağlıboya aldım. Böylece yağlıboyanın keskin kokusu lahananın kokusunu bastırdı. O mağara gibi, rutubetli, yıpranmış ev cankurtaran halatım olmuştu. İçinde geçmişimdekinden çok da farklı olmayan bir ruha sahip bir topluluğu barındırıyordu, ama burada kimsenin kimseye bir yükümlülüğü yoktu. Bu yüzden burası neredeyse daha özgür, daha adil bir yerdi. Temel fark şuydu: Kimseye bir şey vermek istemediğinde sadece istediğini verip kapıyı kapatabilirdin, bu yüzden sahte bir yardımseverlik sergileyen de yoktu.

Ava bütün yıl boyunca bana eve dönmem, ortaokul bitirme sınavlarımı tamamlamam, o ve John'la olmam ve doğru olanı

yapmam için yalvarmıştı. Ama benim için masumiyet balonu Simeon'un öldüğü gün patlamıştı ve o çatının altında tek bir gece daha geçirmem mümkün değildi. Ava bunu anlamıyor, anlayamıyordu. Ben de anladığımdan emin değildim. Ama bu konuda benimle tartışmadı, sadece onu her gün arayacağıma söz verdirtti. Böylece hepsinden kurtulmuştum; yaşamımda ilk defa her hareketimi izleyen on sekiz çift göz üzerimde olmadan istediğim her şeyi yapma özgürlüğüne sahiptim.

Yeni arkadaşlarımla arasında üst katımda yaşayan George isminde işsiz bir aktör vardı. Birkaç ay sonra hem menajeri hem de sevgilisi olan Clara yanına taşındı. Tamamen şans eseri, Clara RADA'da¹ yarı – zamanlı çalışan özel bir diksiyon öğretmeni idi. Onunla tanışma şansına sahip olmam geleceğimin akışını tamamen değiştirdi. Clara sayesinde kendimi bir sonraki sonbahar döneminde RADA'da kısmi bir bursla okumak için sınav heyetinin önünde otururken buldum. Teatral yeteneklerimle gösteriş yapma fırsatını tabii ki kullandım. Nasıl olduğunu anlamadan okuldaki ilk dönemime tam – burslu bir gösteri sanatları öğrencisi olarak başlamıştım bile.

Çok geçmeden komüne dönmek için zaten çok geç olmuştu. Simeon'un ölümünün ardından mekânın sahibi geri gelip mülkünün iadesini istemişti. Rüya birdenbire son bulmuştu. Kiracılara çıkmaları için 12 ay mühlet verilmişti. Ben olayın sonuçlarına maruz kalmaktan kurtulduğum için mutluydum. Bu, mahkûmları serbest bırakmak gibiydi.

Yollarını şaşırmuş ve perişan durumdaydılar. Asla geri dönmeye hiç olmadığım kadar kararlıydım, veda partilerine de katılmadım. Şimdi kendilerini bavullarını toparlayıp Londra'ya yollanırken bulan Ava ile John olmuştu. Bunu hiçbir zaman gerçekten planlamamış olsak da hepimiz şehre savrulmuştu.

Paradoksal olarak, Londra benim için bir nefes temiz hava olmuştu. Başka bir şekilde ifade etmem gerekirse, orada bulduğum bunun tam zıttıydı. Orayı bu kadar çok sevmemin nedeni de buydu. Londra daha önce bildiğim ya da olduğum her şeyin tam zıttıydı. Bu nedenle burası bana anormal bir şekilde güven veriyor, tamamen evim gibi geliyordu.

¹ Royal Academy of Dramatic Art (Kraliyet Tiyatro Akademisi). (Y.N.)

Sahiplik Serisi'nde hangi başyapıtın birinci sırada olması gerektiğini içgüdüsel olarak biliyordum. Milano Düşesi¹ göz ardı edilemeyecek kadar uzun bir süredir benim tılsımım olmuştu. Ava beni resimle tanıştırdığından beri onun bana ait olduğunu hissettim – tabii ki ruhsal anlamda. Londra'daki ilk yılım boyunca pek çok kez, sonraki on yıl boyunca ise daha seyrek bir şekilde ona geri dönüşlerim olmuştu. Kendi yaşamımdaki şeyler anlaşılamaz görüldüğünde kendimi tamamen onun yüzüne verirdim. Bakışlarında tuhaf bir biçimde güven verici bulduğum, tarifi zor bir şey vardı.

Belki garip gelecektir, ama resimde bu kadar canlı bir şekilde yakalanmış bu genç kızın görünen hatlarının altına bakmayı daha önce hiç istememiştim. Belki yaşamıyla ilgili trajik bir şeyler ya da ona karşı beslediğim doğal benzerlik hissinden korkmama neden olacak bir şeyler bulacağımdan korkuyordum. Ama şimdi, ilk kez, onun kişiliğiyle yakından ilgilenmem ve yeniden on altı yaşında olmanın nasıl bir his olduğuyla yüzleşmem gerektiğini hissediyordum, belki de bunları hem onun için hem de kendim için yapmalıydım. Onu rahatsız etmemin zamanı gelmişti.

Şansım varmış ki daimi ikametgâhı benim dairemde sadece iki mil uzaklıktaydı. Bundan da iyisi, şu aralar Billy Smith'le aynı adresi paylaşıyordu. Billy bir yıldır Ulusal Galerî'nin halka açık alanının arkasındaki geniş atölyede yaşıyor-

¹ Oğul Hans Holbein'in 1538'de yaptığı, Danimarka Kralı II. Christian'ın kızı Milano Düşesi ya da Danimarka prensesi Christina'nın tablosu. Ressamın bir kadını boydan gösteren tek yapıtıdır. (Y.N.)

du. Ulusun kudretli başyapıtlarının arasında hayvan postu dol-duran, birazcık kokain bağımlısı bir sanatçı. Temelde kulağa bir felaket formülü gibi geliyor. Aslında, Billy doğal yaşam or-tamındaydı. Orada geçmişteki fikirleri tekrar şekillendirip önümüzdeki ilkbaharda National'ın *Sainsbury Kanadı*'nda gösterilmek üzere bir dizi yeni iş üretiyordu.

Billy benim Danimarkalı Christina'mı, tam da işimin ko-nusuna uygun düşecek bir biçimde, politik sahipliğin güçlü bir simgesi olarak tanımladı ve onunla ilgili özel bilgilere sahip ol-duğunu iddia etti. Goldsmiths'ten mezun olduktan sonra Cour-tauld'da –dik başlı sanat eleştirmeni dostumuz Lincoln Stern' le birlikte– sanat kuramı okumuştı. Genç Hans Holbein özel ödevlerinden biri olmuştu. Bunun üzerinden bayağı zaman geçmişti, ama notlarını bulup çıkarmanın kendisini mutlu etti-ğini söylemişti. Hevesi güven vericiydi. Basının fark etmemesi için, Christina'nın tarihi kostüm kitabından bir yaprak kopar-dım ve ziyaretimi yapmak üzere yüzüme bir peçe taktım. Tab-loda Christina'nın elbisesi vücudunun büyük bölümünü ve ba-şını örtüyordu. Ben ise bir adım daha ileri gidip peçesiyle yüzü-mün tamamını örten siyah bir burka taktım. Bu, gerçek kimli-ğimi saklamanın temiz bir yoluydu. Kendimi siyaha bürüdük-çe geçmiş bir kez daha aklıma girmeye başladı. Christina'yı seçmemin, geçmişimin hissettirmeden bana geri gelmesine ne-den olacağını tahmin etmeliydim. Sonuçta yolun başından beri o hep yanımda olmuştu. Belki de, bilinçaltımda, gençliğime ait örümcek ağlarını çözmeye hazırdım, belki de bu projenin asıl amacı buydu. En son on altı yıl önce onun gibi giyinmişim. Ama durum tamamen farklıydı, tanınmamak için kılık deği-ş-tirmekle hiçbir ilgisi yoktu – bir oyunda rol de almıyordum.

Müslüman burkası, Londra'nın sokak kültürünün Levi's kotları kadar ayrılmaz bir parçası. O nedenle, Trafalgar Meyda-nı'ndan geçerken hiç kimse ikinci bir kez dönüp bana bakma-dı. Ulusal Galeri'nin tabloya giden labirentini o kadar iyi bili-yordum ki onu gözlerim bağlıken bile bulabilirdim. Gitmem gereken yere zamanından on dakika önce vardım. Christina, Holbein'in diğer büyük başyapıtı *The Ambassadors*'a dik bir açı yapacak şekilde asılmıştı, ama bugün ona bir kez daha bakacak durumda değildim. Onun yerine gözlerimi doğrudan ilk hede-

İme diktim; o da aynı şekilde beni süzerek karşılık verdi. Kalbim göğsümün içinde çırpınıyordu. İşte o an gelmişti, gerçek başlangıç bu olacaktı. Benim için yeni bir işin ortaya çıkma olasılığı bir aşk ilişkisinin başlangıcı gibidir, sevinçten havalara uçmama neden olur. Bu kez ise fikrin hiç olmadığı kadar cezbedici olduğunu fark ettim.

Christina'nın çok etkileyici, meydan okuyan bir görüntüsü vardı. Bunun nedeni, kısmen, gerçek insan boyutlarında çizilmiş olması ve garip bir biçimde gerçekmiş hissini vermesiydi. Belki de beni ona çeken her zaman bu olmuştu. Onun sonsuzluğu, ölümsüzlüğü temsil ettiği gerçeği. Yüzüne uzun uzun, yavaş yavaş inceleyerek baktım. Fidan gibi ve zarıftı, buna karşılık şaşırtıcı biçimde sade ve hepsinden önemlisi, aşırı derecede genç görünüyordu. Ellerindeki yumuşak, bej eldivenleri çıkarılmıştı ve birbirlerine hafifçe değen fildişi rengi elleri siyah kadifenin katları arasından görünüyordu. Sol elinde yakut taşlı, altın bir yüzük vardı. Kat kat kumaş ve mücevher onun bakışını vurguluyor, böylece ince bir şehvetin ipuçlarını veriyordu. Üzerindeki kaftanın kenarları kürkle kaplıydı ve bembeyaz ketenden kırmalı bir yaka ve bilekler, boynuna ve bileklerine zıtlık ve keskinlik ekliyordu. İnce ve narin bedeni kaftanının içinde kayboluyordu. Işık kumaşın ipeksi yüzeyinde yumuşak ve titrek bir ışıkla parıldayarak hislere hitap eden şekiller meydana getiriyor, kocası Milano Dükü'nün daha yeni öldüğü bilgisi göz önüne alınırsa, keder içindeyken bile izleyicilere zenginliğin ip uçlarını veriyordu.

Teni yarısaydamdı ve gençlikle pırıldıyordu. Saçları siyah bir yas başlığının altında geriye doğru toplanmış; bu, badem şeklindeki yüzüne sade bir ferahlık vermişti. Geniş bir alnı, etli yanakları, köşeli bir çenesi ve tatlı bir dolgunlukta, şeftali rengi bir alt dudacı vardı. Bunun rahatlıkla taklit edebileceğim bir özellik olduğunu düşündüm. Ölçüleri ve anlamlı ifadesi onun canlıymış gibi görünmesini sağlıyor, insana daha bir önceki gün atölyenin birinde boyanmış hissini veriyordu. Aslında resmin neredeyse beş yüz yaşında olduğunu anlamakta her zaman güçlük çektim.

“Beklettiğim için özür dilerim.”

Arkama döndüğümde Billy'nin uzun adımlarla bana doğru

yürüyen bodur vücuduyla karşılaştım. Mavi dekoratör önlüğü giymişti. Kıvrıkcık siyah saçlarında dans eden gri lekeleri ilk kez fark ettim. Beyaz boya, taze bir yumurta kabuğunun üzerindeki benekler gibi izler bırakmıştı ellerinde. İngiltere sanat camiasındaki bir liderden çok, Ulusal Galeri'nin duvarlarına bakım yapmak için işe alınmış bir boyacıya benziyordu.

"Beni nasıl tanıdın?"

Sırttı.

"Ortalıkta üzerine çadır giymiş başka kimse yok."

Güldüm, o da kolunu omzuma doladı. Omuzlarımı silkerek kolundan kurtuldum. "Yapma Billy," diye yalvardım fısıldayarak, "oyunu bozacaksın."

Teslim olurcasına ellerini havaya kaldırdı; birlikte resme bakmak üzere döndüğümüzde bana bilgi aktarmaya başlamıştı bile.

"Onun değerinin ne olduğunu bilmek istiyorum – politik bir sahiplik simgesi, bir kadın ve bir sanat eseri olarak," diye fısıldadım.

"Aslında," diye açıklamaya başladı Billy, "Holbein'in portresi on altıncı yüzyıl için bir pasaport fotoğrafı gibiydi – bu hanımefendinin görevi yolculuk etmektir. Kendi zamanında, yüksek fiyatlı bir mal gibiydi. Değiş tokuş edilebilir, fiyatta anlaşıldığında satın alınabilir ya da satılabilirdi. Sanatçı, onun resmini Avrupa'da VIII. Henry için gelin aramaya çıktığı bir iş gezisi sırasında yapmıştı. Holbein'e Brüksel'de üç saatliğine modellik yapmış, ressam bu süre içinde resmin eskizini çıkartmıştı. Resmin çizildiği saat ve tarih alışılmadık bir biçimde tam olarak biliniyor: 12 Mart 1538'de, öğleden sonra 1'de.

Holbein eskizleriyle İngiltere'ye döndü, onları boyadı, sonra da bunu, yani ortaya çıkan bu resmi, kral için bir seçenek önerdiği olarak kullandı. İnternet flörtünün on altıncı yüzyıldaki dengi gibi, Henry'nin şöyle bir göz gezdirip ondan hoşlanıp hoşlanmadığını anlaması için yapılmış bir şey. Görünüşe bakılırsa Henry 'siteden satın al'a tıklamış, ama Christina'nın başka fikirleri varmış. Güya iki boynu olsaymış birini memnuniyetle Henry'e vereceğini itiraf etmiş. Ancak onun yerine Bar Dükü François'yla evlenmeyi seçti. O 1545'te öldüğünde Christina Lorraine'in kral naibi oldu. Artık kusursuz kellesinin yanı sıra kendisine miras kalan krallığı da koruması gerekiyordu.

“Yani bu noktaya kendi kararlarıyla değil şansla mı geldi?” diye sordum.

İpuçları yakalamak için yüzünü incelediğimizde savunmasızlığının tadını dilimde hissedebildim. Christina, Kenny Harper için o desenleri yaptığım zamanki yaşımdaydı. Ergenlik dönemlerimizi nasıl da farklı geçirmiştik. Onunla zamansız bir ölümden başka paylaştığımız herhangi bir deneyim olup olmadığını merak etmeden edemedim.

Billy, polistiren fincanının üzerinden bakarak, “Pekâlâ, takımındaki ilk kadına karşı neler hissediyorsun bakalım?” diye sırttı. Onun atölyesine çekilmiştik. Dünyanın en büyük müzelerinden birinin içine saklanmış bu kocaman beyaz alan öyle büyük bir düşüşti ki. Bir şövalenin üzerine yaslanmış kocaman tuvalin yanında duran şapka asacağına dört tavşan postu asılmıştı. İzgaranın çizgiler halindeki izleri yanık aşiboyasıyla postun üzerine çıkmıştı.

“Onun büyüüne kapılmaya engel olamıyorum,” dedim alçak sesle, “o her zaman tüylerimi diken diken etti, onu annemle birlikte ilk görüşümden beri. Herhalde 12 yaşımdan daha büyük değildim.”

Billy bir boks ringinden fırlamışa benziyordu, ama gülümseydiğinde gözlerinin çevresinde binlerce çizgi meydana geliyor, sadece kışkırtıldığında saldırıya geçen, yoksa tatlı tatlı mırılda-yan ruhunu gözler önüne seriyordu. Bir anda gözümün önünden onun en son sergisinin açılışındaki itiş kakış geçti.

“Fikrimle ilgili ne düşünüyorsun?” diye sordum.

“Hoşuma gitti, satışa çıkarılman falan,” diye cevap verdi dalgın bir ifadeyle, “ama işin içinde bir alaycılık var. Bilmiyorum, yani gerçekten geçerliliği olan sanat yapma konusunda havlu atıyormuşsun gibi. Bu senin için gerçekten tamamıyla kişilik ve şöhret kültü ile mi ilgili?”

Yarama basmıştı, ama hakkı vardı.

Tavşan postlarını okşadım, tüyleri beklediğimden daha ince, ama inanılmaz derecede yumuşaktı.

“Biliyor musun,” diye karşılık verdim sonunda, “aslında bu, söylemek istediğimin bir parçası. Ne yaptığımız gerçeğiyle karşılaşmak, yüz yüze gelmek istiyorum. Bunun aşırı bir iş olduğunu, işin içine edebileceğimi biliyorum. Ama ortada büyü- yüp önemli bir ifadeye dönüşebileceğini düşündüğüm bir fikir

tohumu var. Değerimle, seçtiğim kadınların değerleriyle ilgili.”

Billy gülümsemeye devam etti, bir fırça alıp onu tuvalinin üzerindeki çizgiler boyunca gezdirdi.

“Şu uluslararası zıkkım için teklif aldığında seni epey kıskanmışım doğrusu,” diye itirafıta bulundu, “ama en azından Ulusal Galeri’deki atölyeyi ben aldım. Bir anlamda ödeşmiş olduk. Başarılı olmanı istiyorum, Est, bunu biliyorsun, değil mi?”

Son yıllarda ikimiz de Turner Ödülü için aday gösterilmiş-tik, ama ikimiz de kazanamamıştık. Ödül bir zamanlar olduğu kadar önemli görünmüyordu artık. Martin Creed, ışıkları söndürdüğü için ödülü aldığından beri ödülü kimse umursamaz olmuştu. Ödül den bahsetmek, trafik kilitlendiğinde arabada gevezelik ederek vakit öldürürken hava durumundan söz etmek kadar sıradanlaşmıştı. Ama bizim için Billy’nin atölyesi de, benim gösterim de çok daha fazlasını ifade ediyordu.

“Peki ya sen? Sen bundan sonra ne yapmak istiyorsun?” diye sordum.

Billy düşüncelerine yoğunlaşınca fırçanın hareketi durdu, sonra geri adım atıp fırçayı yerine koydu. Ellerini sertçe önlüğünün ceplerine daldırdı ve dişlerinin arasından nefes alıp kafasını sallayarak, “sanırım kulübü kapatmak zorunda kalacağım. Orası tam anlamıyla lanet olası bir kargaşaya dönüştü.”

Asıl yaratıcılık alanının dışındaki riskli bir işe niçin bulaştığını asla tam olarak anlamasam da, Billy için üzüldüm. Aidan bile onu bunu yapmamaya ikna etmeye çalışmıştı. “Yer” açılalı üç yıl olmuştu. Şöhret/mutfak hevesine kapıldı, Çağdaş İngiliz mutfağına bir parça anarşi ekleyebileceğini, hepsini şöyle bir karıştırıp aynı zamanda biraz para kazanabileceğini düşündü. Ancak hayallerinin aksine, özel yemek salonları için görev başına gelen aşçılar istifa edip durdular, bar konusunda ise sürekli kadro krizleri yaşandı. Genel görüş kendini mekâna yeterince vermediği, bir taraftan sanatını icra ederken diğer taraftan işini telefonda yürütebileceğini sandığı yönündeydi. Ayrıca geçen yılın dört ayını Yeni Zelandalı, genç bir yönetmenle bir film yapmayı planlayarak Yeni Zelanda’da geçirmişti. Film gerçekleşmedi, ama onun yerine yurda çok güzel, tasarımcı bir eşle döndü. Şimdi bir bebek bekliyorlardı. Bu durum onu değiştirmekteydi.

“Onun yerine ne yapacaksın?”

Yüzüne sinsi bir ifade yerleşti.

“Carrie ile bir çiftlik gördük, Bath’ın dışında.”

O gülerken ben inanamayarak kafamı salladım.

“Belki de ayağımın altında biraz inek boku olmasına ihtiyacım vardır. Hayvanları doldurmak yerine yetiştirmek – belki orası bu ihtiyar adama hayat verir.”

* * *

Ayrılırken bana Holbein üzerine yazdığı eski yazılarını verdi. Eve varır varmaz bir fincan çay alıp pembe, süet kanepeme oturdum ve yazıları dikkatlice incelemeye başladım. Christina tüm dikkatimi üzerine toplamaya devam ediyordu.

Christina, Henry’i reddedince, kralın gelin arayışı tekrar başladı. Çok geçmeden Holbein’i tekrar görevlendirdi. Bu kez onu Almanya’ya Protestan Prensesi Cleves’li Anne’in portresini çizmeye gönderdi. Henry bir kez daha sanatçının resme katıldığı duyguya âşık oldu ve görür görmez ‘malı’ satın almaya karar verdi. Bu kez evlenme teklifi derhal kabul edildi ve çok geçmeden kralın satın aldığı yeni mal elinde evlilik sözleşmesiyle İngiltere’ye çıkageldi. Ancak kralın resimde gördüğü kesinlikle canlı olarak gördüğüyle bir ağıldı. Holbein, Henry’ye Anne’in sahte bir resmini vermişti. Henry “şişman bir Flandra kısırağı” ile evlenmesi için tuzağa düşürüldüğünü ısrarla iddia edip kısa süre içinde Anne’den kurtuldu. Birkaç yıl sonra Holbein vebadan öldü. Sanırım, Henry Tanrı’nın ilahi adaletinin onu cezalandırdığına inanmıştı.

O akşam Billy’yi arayıp daha fazla öykü istedim. Ulusal Galerî’deki küratörlere ellerinde Christina ile ilgili ufak tefek başka bilgiler olup olmadığını soracağına söz verdi. Telefonu kapatmadan önce, yapmaya çalıştığım şey karşısında duyduğu hevesi bir kez daha dile getirdi ve daha önce söylediklerini yanlış anlamadığımı umduğunu söyledi. Samimi davrandığını düşünüyordum. Ayrıca Londra’dan olası ayrılma planlarını göz önüne alırsak, bundan sonra mesleki yaşamımızda kafa kafaya giden rakipler olmayacaktık. Sanat çemberimiz içinde birazcık nefes alma alanı olması iyi olacaktı. Benim taşraya taşınmam

gibi bir şey söz konusu değildi. Orası her şeye başladığım ve tıpkı Christina gibi on altıma basar basmaz kaçtığım yerd.

Sözüne sadık Billy ertesi gün arayıp Holbein'in başyapıtıyla ilgili daha fazla bilgi verdi. Küratörlerden biri ona VIII. Henry'nin ölümünden sonra resmin nereleri dolaştığı hakkında bilinmesi gereken tüm önemli bilgiyi vermişti. Christina'nın resmedilmiş tarihinin de kişisel öyküsü kadar merak uyandırıcı olduğu ortaya çıktı.

Araya giren yüzyıllar boyunca, Holbein'in resmi birkaç aristokrat arasında el değiştirmişti, ta ki Danimarkalı Christina'ya sonsuza dek İngiltere'ye kaptırabilecek dramatik bir olaydan sonra, 1909'da nihayet kamu malı sayılana dek. O sıralarda resim onu korunması için Ulusal Galerî'ye ödünç vermiş olan Norfolk Dükü'ne aitti. Burası değerli bir resmin korunması için en güvenli yerd. Ama Dük güç duruma düşünce başyapıtı satmaya karar verdi. Kimseye duyurmadan meşhur sanat tüccarları Colnaghi's'i tuttu, onlar da gerektiği gibi resimdeki hanımefendiye çok güçlü tutku duyan Amerikalı bir milyoner buldular. Satış için 72.000 Sterlin'lik yüklü bir anlaşma imzalandı. Görünüşe bakılırsa bilmecemiz okyanusun karşı tarafına doğru ilerliyordu. Ama tek bir koşul vardı: Norfolk Dükü Ulusal Galerî'ye karşı bir öneriyle gelmesi için bir ay vermeyi teklif etti.

Ancak dük halkın bu genç kıza duyduğu tutkuyu azımsamıştı ya da olacakları tahmin edip yüksek riskli siyasi bir oyun oynamaya soyunmuştu. Basında yer alan yazılar ve Parlamento'da soruları sorularla olay bir hafta içinde ulusal bir skandala dönüştü. Christina ulus için nasıl elde tutulabilirdi? Resmi kaptırmamak için Ulusal Sanat Koleksiyonları Fonu 32.000 Sterlin topladı, ama yine de devasa bir açık vardı. Görünüşe bakılırsa her şeyi kaybetmişlerdi, ama tuvalin üzerindeki Christina soğukkanlılığını korudu. Sanırım bunları daha önce yaşamıştı, ama son defasında konu krallar arasında, bu defa ise halkla özel sermaye arasındaydı. Anlamlı gülümsemesini taşımaya devam etti ve bunun iyi bir nedeni olduğu daha sonra anlaşıldı. Teknesinin yelken açmasından sadece birkaç dakika önce, paranın geri kalanı bağış yapmaya karar veren isimsiz bir kadın tarafından bankaya yatırıldı ve böylece Danimarkalı Christina Ulusal Galerî'nin duvarında kaldı. Sonunda, Christina'nın değerini gerçekten anlayan yine bir kadınd.

Billy bu kadar çok bilgi topladığı için kendisiyle gurur duyuyordu –bu ona projemde rol alma fırsatı veriyor, aynı seviyede kalmamızı sağlıyordu– ayrıca şimdi o da Christina’yla çalışmak istediğini söylüyordu. Christina’nın bir kere tuzağına düştün mü kendisinden kurtulmanın imkânsız olduğu tür kadınlardan olduğunu da söyledi. Christina’yı Ulusal Galeri’nin daimi koleksiyonuna verdiği tepkiye bir madde olarak dahil ediyordu. Ama benden farklı olarak, Billy onun aklından geçen düşüncelerden çok kaftanının kenarlarını kaplayan kürkle daha fazla ilgileniyordu.

İşlerin bu şekilde başlamasından oldukça memnundum. Ama sonra Billy’nin notları arasında Christina’nın ikinci bir portresi olduğu bilgisine rastlayınca tüylerim diken diken oldu. İlkinden beş yıl sonra resmedilmişti. Yine yastaydı, ama bu kez ikinci kocası le Duc du Bar’ın kaybı nedeniyle. Üzerinde Holbein’in başyapıtındakiyle aynı tarzda bir yas kıyafeti vardı, sadece bu kez beline kadar resmedilmişti ve elinde eldivenler yerine bir dua kitabı tutuyordu. Parmakları yüzük doluydu. Christina’nın masumiyeti buharlaşıp yok olmuş görünüyordu. Bu Flaman ressam onun bilmecelerle dolu ruhunu yakalamayı başaramamış mıydı, yoksa Christina’nın yaşam tutkusu gerçekten sönüp gitmiş miydi? Görünüşe bakılırsa, Michael Croxie tıpkı kendisinden önceki Holbein gibi Christina’yı aralarında ciddi bir mesafe varken resmetmişti. Aslına bakarsanız, onu hiçbir zaman gözleriyle görmedi. Eskizleri yanlış okumuş olabileceğini umdum. Görünüşe göre o sırada ikinci kocası ölmüş ve iki çocuğuyla birlikte dul kalmıştı. Kaderinde ise yaşamının geri kalanını yalnız geçirmek yazılıydı. Bu bilgi beni altüst etti. Neden onun yaşamının bu kadar içinde olduğumu hissediyordum? Onun deneyimleri neden benim kendimle ilgili bu kadar korku duymama neden oluyordu?

Kendimi onunla karşılaştırmamak elimde değildi. Son aylarda Aidan’la ilişkim berbat bir hal almıştı ve bu sanırım büyük oranda benim hatamdı. Sık sık işimin arkasına saklanıp son günlerdeki şantaj olayını tamamen gizledim. İlişkimiz yaşamımın merkezinde yer alsada sanatımın önce geldiği, Aidan için rahatsız edici bir biçimde açıldı. Hepsi bu kadar basitti. Bu kesin ve zorunlu bir seçimdi. Kendime hâkim olmak yıllar boyu kullanışlı ve gerekli bir savunma olmuştu benim için, tıpkı Christina için olduğu gibi.

Portreleri yeniden yorumlarken Christina'nınkinin mesafeli bir performans, *Sahiplik Serisi*'ni koleksiyoncuma tanıttak üstü kapalı bir giriş olmasına karar vermiştim. Filme alınacak, satın alındığım gün koleksiyoncumun kişisel tüketimi için canlı olarak sergilenecekti -bu sırada Christina orijinal resimle uyum içinde ama çağdaş, teknolojik ve belirsizlik katmanları arasında gizlenmiş bir değişikliklerle bir adım geride duracaktı. Sonuçta o da benim bir zamanlar olduğum gibi genç ve çekingen biriydi. Tecrit edilmiş görünüyordu. Bunun gençliğimde son derece doğal bir şekilde tepki duyduğum bir nitelik olduğunu şimdi görüyordum; ben de aynı şeyleri hissediyordum. Kimliği henüz oturmamıştı, cevapları bulmak için kendi dışarına bakıyordu. Yüzüne her bakışında kendimden bir şeylerin geçmişe süzüldüğünü görüyordum. Önünde belirsiz bir gelecek olan on altılık, masum ben... Zincirlerini kırıp başarılı olabilmek için kendi kimliğini tanımlamak zorunda kalacak ben... Artık biliyordum ki Christina sonunda büyütmesi gereken iki çocukla birlikte çok zengin, ama çok yalnız biri oldu. En azından şimdiye dek ben o olasılıktan kaçmayı başarmıştım - kıl payı olsa bile.

Petra'dan benim için benzer, ama çağdaş cenaze kıyafetleri, yüzüm için ise yarısaydam yedi peçeden oluşan bir set tasarlamasını ve açık renkli, en yumuşak çocuk eldivenlerden bir çift bulmasını isteyecektim. Antika bir dua kitabı bulmaya ve Christina'nın yüzüklerinin birer kopyasını yaptırmaya karar verdim. Böylece yaşamının daha sonraki kısmı da performansıma eklenmiş olacaktı.

Christina'nın kısa ömürlü kimliğinden faydalanacak, estetik bir ticari mal olarak geçireceğim kendi haftam boyunca proje hakkında bilgi verecek yedi kadının hepsini tanıtmak için onu kullanacaktım. Koleksiyoncumun beni inceleme fırsatını ilk kez elde edeceği zamanla VIII. Henry'nin kendisine ait resmedilmiş mala ilk kez göz gezdirdiği zaman arasında önemli bir fark olacağını biliyordum. Benim örneğimde, hem sanatsal hem de fiziksel alım çoktan yapılmış olacaktı. Koleksiyoncum böyle üstü kapalı tek bir performansla değerim hakkında nasıl bir yargıya varacaktı? Daha derinde yatan mesajım sadece hafta ilerledikçe çözümlenebilecekti. Christina, daha sonra karşılaşılabilecek şeylere dair ağızlara çalınan bir tat olacaktı sadece.

Her köyde, yılda bir kez evlilik yaşına gelmiş bütün kızlar bir yerde toplanır, erkekler de çevrelerinde bir daire oluştururlardı; sonra bir mezatçı sırayla kızlardan her birini çağırır... ve en güzel görünen kızla başlayıp o iyi bir fiyata satılır satılmaz ikinci en güzelle devam ederek hepsini satışa sunardı. Bu ticari işlemin amacı evlilikti. Zengin erkekler.. en güzel kız için birbirleriyle yarışırken, karısının güzel görünmesi hiçbir işine yaramayan daha mütevazı erkeklere çirkin kızları almaları için para verilirdi. Mezatçı bütün güzel kızları bitirdiğinde, en vassıfız kızı, hatta büyük olasılıkla sakat olanı ayağa kaldırır ve onunla evlenmek için kimin en az parayı istediğini sorardı ve her kim en düşük parayı kabul ederse mezatçı kızı ona bırakırdı. Para güzellerin satışından gelirdi; bu yolla güzeller çirkin ya da biçimsiz kardeşlerini almaları için erkeklere drahoma verilmesini sağlıyorlardı.

Herodot pek çok öykü anlatmıştı ve bunların çoğu abartılmıştı. Babil kadınlarıyla ilgili bu öykünün yaratıcı bir kalem-den çıkmış olduğunu umuyorum. Paris'e giden Eurostar treninde oturmuş *The Histories*'deki bu özeti okuyarak listemde yer alan bir sonraki portreye bakmaya gidiyordum. Jacqueline kitap sayfasının köşesini bana gereken bölüme çabuk ulaşabilmem için kıvrırmıştı. Sayfaya iliştirdiği notta şöyle diyordu: Esther, Aidan senin satılman fikriyle bana ilk yaklaştığından beri açık artırmaya çıkarılan kadınlar üzerine bulduğum her şeyi araştırdım. Bu bulduklarım içinde en ilginç olandı. Araştırmamda iyi şanslar.

JQ.

Öykünün temelinde yatan bir mesaj olmak zorundaydı. Belki Jacqueline satılmama olasılığım olduğunu ima ediyordu. Dolayısıyla asıl başyapıtlar açık artırmada satıldıktan sonra, bu benden, işe yaramaz bir artıktan kurtulmak için faydalı bir yöntem olabilirdi. Belki de öykü daha kişisel bir mecaz barındırıyordu. Daha kişisel bir cephede açık artırma yapmayı düşünmediğini nereden biliyordum?

Kitabı sertçe kapadım ve dikkatimi ondan uzaklaştırıp Victorine Meurent'e odaklamaya zorladım. Listemde görüntüsü –belki de ifadesi demeliyim– yüzünden reddedilen tek kadın oydu. İlk sergilendiğinde, bırakın alıp götürmek üzere ona para ödemeyi, kimse ona dönüp bakmadı bile. Aslında, Edouard Manet 1863'te Victorine'in ilk nü tablosunu Paris Sergi Salonu'nda satmaya çalıştığında resim öyle bir öfkeye neden oldu ki duvara bile asılmadan derhal reddedildi. Aynı yılın ilerleyen aylarında, resim *Salon des Refuses*'de (Reddedilenler Sergisi) *Le Bain* ismiyle tekrar ortaya çıktı. Bugün ise daha çok *Le Dejeuner sur l'Herbe* olarak biliniyor.

Bütün bu yaygara neden kopmuştu? Bunun nedeni birlikte piknik yaptığı tamamen giyinik iki adam elbette değildi. Sorun, öncelikle, çıplak bir kadının onların yanında ne işi olduğuydu. Manet bir fahişeyi resmetmiş olabilir miydi? Reddedilenler Sergisi'nde Manet kıymetli Victorine'ine 25.000 Frank değer biçti ve ona sahip olmak için aslında kimseye bir ödeme yapmış olmamasına rağmen sonunda çok düşük bir teklifi kabul etti. Dönemin şarkıcılarından Faure olarak bilinen biri, onu işi için gereken dekorun bir parçası olarak sanatçının daha eski iki resmiyle birlikte satın aldı. Hepsine sadece 3.000 Frank ödedi. Bu hem sanatçı hem de modeli için yüze inen sert bir şamar etkisi yapmış olmalı. Victorine'in kendisini küçümsenmiş hissedip hissetmediğini ya da satış fiyatını gerçek değeri olarak kabul edip etmediğini merak ediyorum.

Victorine listemdeki ikinci kadındı. Onu gerçek yaşamda modellik yapmış birini oynamak istediğim için seçmiştim. Sonuçta, kendi sanat kariyerimin gerçekten başladığı noktada ben de ressamlar beni çizerlerken orada öylece çırlıçıplak yatıyordum. Victorine'in ifadesinde hem çekici hem de merak uyandıran bir meydan okuma vardı, çatlatılması zor olan sert bir kabuk

gibi. Dönüp Saint Martin's'deki halime baktığımda, o zamanlar tıpkı onun gibi çözülmesi güç biri olduğumu görebiliyordum – en azından psikolojik düzeyde. Aramızdaki temel fark çok açıktı. Victorine'den farklı olarak bugünlere gelene kadar yattığım ressamlar, karşılığında bana para ödememişlerdi.

Onun yanıma aldığım ikinci röprodüksiyonuna baktım. Manet *Le Dejeuner sur l'Herbe*'i çizdiği yıl Victorine'i bir kez daha kullandı, bu kez klasik *Olympia* pozunda. Bu işte kendimle model arasında daha da büyük bir benzerlik kurdum. Sonuçta, yılın ilk aylarında ben de aynı pozu vererek günler geçirmiştim. Resmin saygıdeğer pek çok örneği içinde sadece son projeme esin kaynağı olmuş Velasquez'in Rokeby Venüsü değil, Titian'ın Urbino Venüsü ve Ingres'nin Köle ile Odalık'ı da vardır. Manet'nin yorumu 1865'te *Salon des Refuses*'de sergilenmişti. Küratör onu duvardaki bir başka resmin oldukça yukarısına yerleştirmekte ısrar etmişti, ama bu dikkat çekmek için yeterli değildi. İzleyiciler bu kez daha çok öfkelenmişlerdi. Hatta bir eleştirmen kalabalığın müstehcen *Olympia*'nın çevresinde morgdaymışçasına toplandığını iddia etti. Resmin neden bu kadar gerilim yarattığını hayal etmek zor değil. Parisli erkekler için gecenin geç saatlerinde Pigalle sokaklarında fahişeleri ziyaret etmek bir şeydi, aileleriyle birlikte bir sanat galerisine gidip kendilerine duvardan bakan bir fahişe bulmak başka bir şeydi.

Klasik "Olympia" terimi 1870'lerin Paris'inde başka çağrışımlara da yol açmaktaydı. Aslına bakılırsa bu isim pohpohlamanın yozlaşmış bir formuydu. "Olympia" şehirdeki en çok arzulanan fahişeler için kullanılan sözcüktü.

Bu resimle ilgili her şeyi Londra'dan ayrılmadan önce okumuştum. 1898'de Manet öldüğünde Victorine günlerini absent¹ denizlerinde yüzerek tüketiyordu. Ama resmedilmiş değeri ciddi biçimde yükselmişti. Etienne Moreau-Nelaton *Olympia* ve *Le Dejeuner sur l'Herbe*'i çağın seçkin galericisi Druand-Ruel' den satın almıştı. Moreau-Nelaton 1907'de öldüğünde ise bütün koleksiyonunu ulusuna bıraktı. Böylece Victorine devletin malı haline geldi ve Musée des Arts Decoratifs'e yerleştirildi, 1934'te Louvre'a taşınana kadar da burada kaldı. Ama Victorine için

¹ Pelin ve bazı başka otlarla yapılan, acı bir meyankökü lezzetine sahip, sert ve yeşil bir içki. Şu anda Batılı ülkelerin çoğunda kullanımı yasaktır. (Ç.N.)

gösteri artık bitmişti. Tuvallerin üzerindeki kadın 1927'de Montmartre'da fakirliğe yenik düşüp ölmüştü. Öldüğünde sanatsal değerinin alın yazısının fazlasıyla üstüne çıktığının tamamen farkındaydı. Şimdi resimleri Louvre'a eklenen 19. yüzyıl binasında, Musée d'Orsay'da asılı duruyor. İşte ben de bugün Petra'yla orada buluşacaktım.

Tren Londra'dan kalkar kalkmaz yağmur durdu. Paris'te hava iri bir buz parçasıyla soğutulmuş curaçao¹ gibiydi. Taksi güneyden nehre doğru hızla ilerledi, sonra, eskiden tren istasyonu olan, bugün ise Rive Gauche'un üzerinde etkileyici bir şekilde yükselen Musée d'Orsay'in karşısında durduk. Erken gelmiştim, ama bu gerçekten hiç sorun değildi. Aslına bakarsanız buraya ilk gelen olduğum için memnundum. Victorine'i arkadaşım ile paylaşmak zorunda kalmadan önce onunla baş başa bir iki dakika geçirmek istiyordum.

Galeri şaşırtıcı derecede sessizdi. Biletimi aldığımda arkasında Victorine'in yüzünün minyatür bir baskısı olduğunu fark ettim. Onu dosdoğru cebime koydum. Basit kopyalarla zaman harcamayacak kadar gerçeğine yakındım artık. Ana salona girdim. İçeride boylu boyunca eşit aralıklarla yerleştirilmiş heykeller bir sonraki trene binmek için bekleyen yalnız yolcular gibiydiler.

D'Orsay'ın tavanları çok yüksekti ve cam duvarların arkasından galeriler arasında koşuşturan belirsiz figürleri görebiliyordum. 19. yüzyıla ait yağlıboya tablolara bir göz attım. Delacroix, Courbet, Ingres: Fransa son realizm çalkantılarını yaşıyor. Victorine'i aramaya başlamadan önce tam olarak nerede olduğumu ve ne yöne gitmem gerektiğini saptamak için bir dakikaya ihtiyacım olduğunu hissettim. Ama Victorine olmasını beklediğim yerde, yukarıdaki diğer izlenimci resimlerin yanında yoktu. Onun yerine giriş katında, küçük bir yan odaya yerleştirilmişti. Bu yüzden kendimi hiç hazırlayacak zamanı bulamadan onunla karşılaştım.

Victorine'in Sergi Salonu'ndan atılması hiç de şaşırtıcı değilmiş, diye düşündüm ona gözlerimi dikip bakarken. İfadesinde yakışıksız bir cesaret, utanmazlık hatta meydan okuma var-

¹ Turunç kabuğuyla tatlandırılan bir içki. (Ç.N.)

dı. Resimdeki tavrı neredeyse koklayabiliyordunuz. Yeni gelen bir müşteriye, resmin çerçevesinin hemen dışında duran birine –ki şimdi orada ben duruyordum– değer biçiyor gibi görünmesine çalışıldığı açıktı. Manet’nin *Olympia*’sı beni doğrudan süzüyormuş gibi görünüyordu, derhal tuzağa düşürülmüştüm. Gözlerim onunkilerden ayrılıp tuvalin diğer tarafına hareket etti. Bir yatakta, buruşuk beyaz çarşafların üzerine serilmiş fil-dişi rengi, işlemeli bir şalın üzerinde uzanıyordu. Baldırlarını üst üste atmıştı ve sol ayağından altın ve mavi renklerde ipek bir terlik kışkırtıcı bir biçimde sallanıyordu; sağ ayağındakinin düşmesine izin vermiş, tekrar giymek içinse hiçbir girişimde bulunmamıştı. Bakır tonlarındaki kafasının arkasına kocaman iki yastıkla destek yapılmıştı, yüzü ise hafif kızarmıştı. Biraz önce esnemiş olabilirdi. Kulaklarından birinin arkasına cilveyle takılmış bir çiçek, boğazında fiyonk yapıp bağlanmış siyah, kadife bir kurdele vardı. Sağ bileğine kalın bir altın bilezik takmıştı. Bütün bu süslemelerin dışında çıplaktı. Victorine’in bedeni sıra dışı ve olağanüstüydü. Teni zevk ve heyecan verici değildi. Gövdesi sarımsı, tıknaz vücudu kaslı ve zarafetten yoksun, göğüsleri dolgundu. Şaşırtıcı biçimde androjendi ve cinselliği açık bir şekilde sergilemesinde erkeksi bir hava vardı.

Tam bir kontrast oluşturacak şekilde, parlak maun derili bir hizmetçi kadın Victorine’e dalından yeni kesilmiş çiçeklerden yapılmış dağınık bir demet uzatıyor. O sırada parlak tüylü bir kara kedi şeytanca bakan gözlerle yatağın ayakucundan onu süzüyor.

Resmin Victorine’nin bakışından sonra en vurucu özelliği yine Victorine’nin büyük, cansız sol eli. El kucığında, resmin kompozisyonunda merkezi bir noktada duruyor. Manet, büyük olasılıkla, elin altındakinin görünmesini engelleyerek Victorine’e bir nebze de olsa saygı duyulmasını sağlamanın yanı sıra kendisine güçlü bir tepki duyulmasını da engellemeyi umuyordu. Ne kadar yanıltmış olabilirdi ki? Eleştirmenler resmin utanmazlığını, ahlaksızlığını ilan edip kınamakta hiç gecikmediler.

Aslında Victorine *Olympia*’da iki temayı temsil etmektedir: cinsel anlamda sahiplik ve değişim aşamasındaki sanat. Sanat tarihinin ilk modern estetik denemelerinden biri olarak, *Olympia* izleyeni şok etmek için resmedilmiştir. Manet, Vic-

torine'e o pozu verdirirken tam olarak ne elde etmeye çalıştığını biliyordu. Victorine tuvalinde belirmeye başlar başlamaz, daha önce yapılmış bütün resimler tarihsel bir nitelik kazandı. Ondan sonra gerçek bir değerle yaratılan tüm sanat eserlerinin ise çağdaş/modern olmaktan başka seçeneği kalmadı.

Victorine'in nasıl bir dünyası olduğunu, Manet ile birbirlerine ne kadar yakın olduklarını ve Victorine'in onun kuramsal amaçlarının ne kadar farkında olduğunu hayal etmeye çalıştım. Victorine'in kendini Manet'nin büyük fikirlerine adanmış olduğunu, onun da ressamın planlarının bir parçası olduğunu umuyordum. Aksi takdirde, kamuoyunun ve eleştirmenlerin Manet'nin işlerine gösterdikleri tepki, onun için oldukça korkunç bir şok etkisi yaratabilirdi. Fiziksel anlamda acı verici olan, bir ressam için oturup poz verme işini lanet olası yabancılarla yatarak para kazanmaya -ki bu hiç şüphesiz çok daha hızlı ve belli açılardan daha kolay bir işti- tercih edip etmediğini merak ettim. Sonra da Manet ile yatıp yatmadığını merak ettim. Belki poz verme işinden önce ya da sonra yatmışlardı, belki de hiç yatmamışlardı. Kendisinin resmini yapan ressamla yatan ne ilk ne de son model olmadığımı eminim. Bu düşünce beni her şeyin başlangıç noktasına, çağdaş sanat dünyasındaki kariyerimin tohumlarına götürdü.

Boynum ağrımaya başlıyordu. Tahta bir sandalyede bacak bacak üzerine atmış, sağ dirseğimi sol dizime dayamış, kafamı vücuduma göre kırk beş derecelik bir açıyla çevirmiş çırılçıplak oturuyordum. Bugünlük dördüncü ve son poz verişimdi. Dışarıda biri bağırdı, bir arabanın kornası öttü, sonra bir başkasının daha duyuldu. Bir perşembe sabahı saat 10:45 trafiğinin çılgınlığı. Covent Garden uyanıyordu. On çift göz vücuduma yoğunlaşmak üzere ara ara yukarı bakıp algıladıkları görüntüyü kâğıda dökmek üzere eskiz defterlerine dönüyordu.

Onlar sessizce çalışırken, ben doğrudan görüş alanıma giren öğrenciyi inceliyordum. Kız yirmi yaşlarında ve ince yapıydı; ince ince örülmüş sarı saçları, geniş bir ağzı, ince dudakları ve çıkık elmacık kemikleri vardı. Büyük olasılıkla İskandinavyalıydı. Yüzünde zerre kadar makyaj yoktu, düzgün küçük burnunun kemerinde güneşin öpücüğüyle ortaya çıkmış azıcık çil dışında teni süt gibi bembeyaz ve pürüzsüzdü. Bulutlar atölyenin Kraliçe Victoria dönemine ait ince uzun pencerelerinin önünden geçerken üzerine düşen gölgelerin anlık etkilerine bağlı olarak bir an mavimsi yeşil bakan, ardından granit dönmeden hemen önce gökmavisine çalan deniz rengi gözleri vardı. Her yanı balık ve deniz kabuğu şeklinde pamuklu baskılarla yamanmış bir kot pantolon giymişti. Üzerinde ise şeffaf kumaştan menekşe rengi uzun ve ince bir şeridi belinden yukarıya doğru sararak meydana getirdiği boyundan bağlı bir bluz vardı. Ayaklarında morumsu kırmızı bağcıkları olan bir çift koyu mavi koşu ayakkabısı vardı. Hâlâ resim yapıyor olsaydı ancak Matisse böyle bir şey çizebilirdi. Onun resmini yap-

mak istediğimi düşündüm. O anda beni çizenin o olduğunu düşünürsek, bu oldukça ironikti.

Atölyedeki sessizlik darmadağınık görünen, orta yaşlı bir adamın belirmesiyle bozuldu. Adamın üzerinde rengi tamamen solmuş, kahverengi, fitilli kadife bir pantolon; açık yakasından kıvrıkcık, siyah ve beyaz renklerde birkaç tüy görünen kırmızı mavi kareli, pamuklu bir gömlek vardı. Gözler Jeff Richards'a döndüğünde, yoğun konsantrasyon bir anda yok oldu ve sanat öğrencileri eşyalarını toplamaya başladılar. Boynumu gevşetmek için sağa sola çevirdim, sonra sandalyeden kalkıp siyah tişörtümü kafamdan geçiriverdim.

Deniz kabuklularını andıran kız Jeff'le konuşuyordu. Onlara yaklaştım, sonra bir an duraksadım.

"Saat dörtte, salon ikide Baudrillard üzerine ders veriyor olacağım," diyordu kıza. Sesinin tonu iyi ve candandı, "belki de gelmelisin."

Kız olumlu bir ifadeyle kafasını sallarken yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi. Onu çekici buluyor diye düşündüm.

Jeff oyalanmakta olduğumu fark edip bana döndü.

"Merhaba, bugün nasıl geçti bakalım?"

"İyi," dedim sakın bir sesle. Gözlerimi onunkilerden kaçırıyordum. "Önümüzdeki hafta yine bu saatler uygun mu?"

Kafasıyla onaylarken eliyle saçını düzeltti. Fark etmesine izin verme, dedim kendi kendime. Aslında ikimiz de biraz önce bahsettiği dersten sonra Jeff'i atölyesinde göreceğimi biliyorduk. Bir başka öğrenci yaklaşınca oradan ayrıldım. Kapıya deniz kabuklusu kızla aynı zamanda varmıştım.

"Merhaba," dedi kız, beni net bir ilgiyle süzüp ondan önce çıkmam için kapıyı tutarak.

Telaffuzu bütün geçmişini ele veriyordu. 'Merhaba'nın "e" sini daha çok "i" gibi söylemiş, sonunu ise "haba" olarak uzatmıştı. Sanat öğrencisi tonuyla konuşmaya özenen orta sınıftan bir piliçti. Konuşmasına başka bir yerden geldiğini belli eden hafif bir tını, standart İngilizce'ye benzemeyen bir ses dalgalanması karışmıştı. İskandinav bağlantısı konusunda haklı olabileceğimi düşündüm.

"Seni akademide hiç görmedim," diye konuşmayı sürdürdü, "ismim Petra."

"Hayır, ben burada okumuyorum," diye cevap verdim umur-

samazca, “sadece Jeff’in sınıflarına modellik yapıyorum. Aktarılık eğitimi alıyorum ben.”

Petra’nın yüzü aydınlanıverdi.

“İlginç,” dedi, “bir sigara alır mısın?”

Petra’yla birlikte Ulusal Galeri’nin içinde eski ustaların işleri karşısında ara sıra duraksayıp düşünerek, ama üzerlerine fazla yoğunlaşmayarak doyurucu bir öğleden sonra geçirdik. Birbirimiz hakkında bilgi edinmekle sanattan çok daha fazla ilgilendiğimiz açıktı. Petra’nın güzel sanatlar ve modayı birlikte okuduğunu öğrendim. Gürültülü ve aykırı bir kahkahası, fazlasıyla bayat bir espri anlayışı vardı. Sonunda gerçek bir dost bulduğumu sezgilerimle anladım ve onun daveti üzerine ömrümdeki ilk sanat dersine onunla birlikte girdim.

“Filozof Jean Baudrillard, çoğu post-modern sanatçının merkeze koyduğu felsefeyi özetleyen ‘simulakrum’ terimini türetmiştir. Buradaki temel nokta yaptıkları hiçbir şeyin yeni olmadığı, her şeyin yoruma ve yeniden sahiplenilmeye açık olduğudur.”

Jeff duraksadı ve kafasını kaldırıp sınıfa bir göz attı. Bir hayli etkilenmişim. Ulusal Galeri’nin ana konferans salonu neredeyse doluydu. Ava’nın trajik bir biçimde yarıda kesilmiş son performansını izleyişimden bu yana hiçbir akademik konuşma dinlememişim. Onun üzerinden de iki yıl geçmişti. RA-DA’daki ilk sömestrim neredeyse tamamen uygulamaya yönelikti ve dersleri genellikle normal üniversite sınıflarında küçük gruplar halinde yapardık.

“Temsille gerçekliğin örtüştüğü görüşündedirler,” diye devam etti Jeff ağır ağır, suç ortaklığı barındıran bir tonla, “bu nedenle kendi sanat eserlerini değerli kılmak için gördüklerinin yüzeydeki değerini beklenmedik yan yana koymalarla ve bağlamlarla yıkarlar ki anlam kayması burada yaşanır.”

Yan gözle Petra’ya baktım, o da kaşlarını kaldırdı. Kıkırdamamak için kendimi zor tuttum. Bu Baudrillard oyunu biraz iddialıydı doğrusu, ama bir açıdan da ilginç olabilirdi. “Beni gelmeye ikna ettiğine inanamıyorum,” diye çiziktirdim bir kâğıt parçasının üzerine ve okuması için Petra’ya doğru ittim.

Petra notuma şöyle bir baktı, sonra daha uzun bir cevap yazıp bana itti. “Ders sıkıcı olabilir, ama itiraf etmelisin ki Jeff’i

izlemeye değer. Sence de seksi değil mi (hem de Brian Ferry tarzında, huysuz yaşlı bir adam için?!!!)”

Cevap yazmayı aklımdan geçirdim, ama sonra bir kez daha düşündüm. En iyisi ilk tanıştığımız gün bütün günahlarımı itiraf etmemem olacaktı.

Dersten sonra bir bahane uydurup ayrıldım. Ama dağılmadan önce, önümüzdeki haftanın figür çizme dersinden sonra tekrar takılmak üzere sözleştik. Ayrıca Petra’dan kendisini çizmeme izin vereceğine dair söz almayı da başarmıştım.

Saint Martin’s’deki modellik işini Jeff Richards’la British Museum’dan geleneksel güzel sanatlar malzemesi tedarikçisi Cornellisen’s’da tanışma fırsatını yakalamamın ardından aldım. RADA’daki ilk sömestrimin yarısına gelmiştim. Londra’ya ilk geldiğimde başlayan ve tüm enerjimi tüketen bir bunalımın üstesinden gelmeye uğraşıyordum. Doktor bundan değişen hormon düzeylerimi sorumlu tutuyordu, ama ben bundan pek emin değildim. İçimdeki bir şeyler boşalmış gibi hissediyordum, bir şeylerden yoksun kalmıştım. Bu büyük olasılıkla önceki şene olup bitenlerin bir sonucuydu. Belki de tekrar resme başlamak iyi gelir, diye düşündüm. İki ay önce RADA’ya başladığımdan beri bunu yapmaya hiç zamanım olmamıştı. O cumartesi Simeon’dan kalan mirasın hemen hemen son kuruşlarını altı tane kaliteli yağlıboya almak için kullanmaya karar verdim. En solgun gül kırmızısından en koyu kan portakalı kırmızısına, kırmızının pek çok değişik tonunu kullanarak içimdeki hissi yansıtan, küçük bir soyut resim çizmek istiyordum.

Beni bir sanat dükkânına salmak bir çocuğa şekerinin anahtarlarını vermek gibidir. Adamın birinin gırtlığını temizlediğini duyduğumda, pastel tablalarının arasında diz çökmüş, seçme işine derinlemesine dalmıştım.

“Bu size daha yoğun bir ton verecektir,” dedi alçak, sakın bir sesle.

Kafamı kırmızı tabladan kaldırdığımda asimetrik, ama cana yakın bir yüzün bana gülümsediğini gördüm. Adamın parmağı elimde tutmakta olduğum pastelinkinden biraz farklı bir tonu işaret ediyordu.

“Bir de şu,” diye devam etti, artık ilgimi çektiğini bildiği için artan bir şevkle, “size etin yarısaydam özelliklerinden pek çoğunu verecektir.”

“Tüyo için teşekkürler,” diye karşılık verdim, seçtiklerimi onun önerdiği iki pastelle değiştirerek. Sözcük seçiminde inceden inceye bir müstehcenlik vardı. Bunun ilgimi hızlandırdığını hissettim. Birbirimize anlamlı anlamlı gülümsedik ve sonsuz renk tablaları arasında fısıldaşarak konuşmaya başladık. Jeff, başlangıçtaki yüz kırmızı tonu içinden aklımdaki resme tam olarak uygun olan altı tona inmemeye yardımcı oldu. Bu sırada da güzel sanatlar fakültesinde ressam ve hoca olduğunu anlattı ve ben kendimi ona neşeyle RADA’dan bahsederken buldum.

Ben malzemelerin parasını öderken kartını uzatarak, “Yapacağın resmi görmeyi çok isterim,” dedi. “Öğrencilerimin çizim sınıfı için yeni bir model arıyorum. Belki ilgilenirsin.”

Kartı aldım. Paraya ihtiyacım vardı ve böyle bir teklif almak koltuklarımı kabartmıştı. Ayrıca Jeff’den etkilenmiştim. Kenny macerasından sonra erkeklerden tamamıyla uzak durmuştum. Ama o farklıydı. Her şeyden önce kırkına yaklaşmış olmalıydı ki bu benim yaşımın iki katından fazla ediyordu ve bu durum kendi içinde bana garip bir güven veriyordu.

Ertesi hafta Jeff’in çizim dersi için modellik yapmaya başladım ve tahmin edilebileceği gibi iki hafta içinde ona özel modellik de yapar oldum.

Jeff’in atölyesi Batı Hampstead’de, bitki ve otlarla kaplı küçük sebze tarlalarıyla çevrili eski bir sanayi tesisinin içinde saklıydı. Kömür tozunun kuru kokusu ile beziryağının hafif tatlı, kuvvetli aroması atölyenin derin sessizliğine iyi eşlik ediyorlardı. İlk buluşmamız için oraya vardığımda, kocaman, boş bir tuval gerilmiş bekliyordu. Sonraki aylarda, haftada iki gece mi resme ayırıyordum ve Jeff çalıştıkça aramızda gelişen erotik gerilim, sonunda ileride yaşanacak pek çok çılgın cinsel birleşmenin ilkiyle sonuçlandı. Resmim yavaş yavaş ortaya çıktığında, ilişkimizle ilgili bir model de çıkmıştı ortaya. Her sean-sın sonunda kendimizi fiziksel anlamda daha da yaratıcı fantezilerle ödüllendiriyorduk. Bu ilişki sayesinde çok fazla şey öğrendim – sadece resimle ilgili değil, aynı zamanda ressam ve model arasındaki ilişkinin ne kadar güçlü olabileceği ve aynı derecede, kişinin sanat icra etmek konusunda ne kadar saplantılı bir hal alabileceği hakkında bilgi edindim.

Sonraki aylar boyunca Petra’yla arkadaşlığım ilerleyince,

Central Saint Martin's'de daha fazla zaman geçirmeye başladım. Birlikte sık sık resimlere bakıyor, yaratıcı projeler tasarlıyorduk. Bu sırada ben hem akademide hem de Jeff için özel olarak modellik yapmaya devam ettim. Bir süre sonra kaçınılmaz şekilde ilişkimiz gücünü yitirdi ve bitti. İçinde net bir noktalamaya barındırmadan karmakarışık başlayıp sonradan suya düşen, yaşamımda bir sonuç ihtiyacı duymayan, bitmemiş bir paragraf. Ancak maceramızın bitişi yaşamımda yeni bir sayfa açtı. Jeff aracılığıyla Petra'yla tanışmıştım. Petra aracılığıyla da geleceğimin sahnede rol yapmakta değil sanat yapmakta olduğunu anlamıştım.

RADA'daki temel aşamayı tamamladıktan sonra hiç beklemeden –önce modanın, daha sonra da Jean Baudrillard'ın samimi bir takipçisi olarak– Saint Martin's'deki güzel sanatlar bölümüne geçiş yaptım. Başlangıçtan itibaren yeni şeyler yaratmak için sadece geçmişin ustalarıyla şimdiki zamana ait düşünceleri karıştırmakla kalmadım, ayrıca işlerimi vücuda getirmek için kendimi ve geçmişime ait uydurma öyküleri de kullandım. Görünüşe bakılırsa böyle yaparak doğal mesleğimi bulmuş oldum. Baudrillard post-modernistlerin temsili gerçeklikle nasıl karıştırdıklarını anlatır. Bu kuram benim ellerimde esaslı bir harmana dönüştü.

Kenny Harper'ın iyi bir belleği vardı. Bazı gerçekleri yanlış anlamış olabilirdi, ama onca yıl önce, o yaz ne yapıp edip Londra'daki dairemin yolunu bulmuş olduğuna da hiç şüphe yoktu. Komünden ayrıldıktan sonra ismimi Emmeline olarak değiştirmiştim. Başka biri olmak, saklanmak istiyordum. İsim değişikliği o zaman sadece Kenny'nin kokumu almasına açıkça engel olmuştu; belki de durumu anlamış, ama arkasına bakmadan kaçmasına aslında hamile olduğum düşüncesi neden olmuştu. Saint Martin's'e girdiğimde tekrar Esther'e dönmeye karar verdim. O yılı atlatmıştım ve hamileliğimi izleyen derin, marazi bunalım da dahil olmak üzere –bunu şimdi anlıyorum– tüm korkunç olaylar da onunla beraber geçip gitmişti. Tekrar Esther Glass olarak canlanmanın, yeni bir ben olmanın ve ileriye bakan çok farklı bir yol tutturmanın zamanı gelmişti.

Victorine Meurent'in portresinin karşısında durup hayallerde dalmışken beni gerçek dünyaya döndüren birtakım sesler duydum. Petra deniz yeşili parıl parıl bir kıyafetle süzülerek bana doğru geliyordu. Yanında bir yabancı vardı. Koluma girerek coşkuyla konuştu. "Esther, sana Guy Simeon'u tanıştırmama izin ver."

El sıkıştık. Genel tavrından, burada kendini kesinlikle evinde hissettiği gerçeğinden yola çıkarak onun ya Fransız bir küratör ya da bir sanat tarihçisi olduğunu anlamıştım. Rahat, ama heyecan verici bir karakteri vardı. Şöhretle dolup taşan bu etkileyici salonlarda sadece müze görevlileri ya da sanatçılar o rahatlık düzeyini tutturalırlardı. Ayrıca üzerinde de klasik küratör kıyafetleri vardı: tüvit ceket, kalın yün pantolon. Cebinde eski, kırmızı deri kapaklı, ince bir kitap görünüyordu.

"Guy Louvre'da küratör olarak çalışıyor ve on dokuzuncu yüzyıl Fransız resmi üzerine ihtisas yapıyor, sence de çok şanslı değil mi?"

Petra usta bir adam-bulucuydu. Onun üslubuna bayıldım. Bir dolap çevirdiğini ve bunun sanatla ilgisi olmadığını derhal anlayabilirdim.

"Ne büyük şans," diye cevap verdim, "belki bana anlaşılması güç Victorine Meurent hakkında bir şeyler anlatabilirsin."

Guy benden fazla uzun değildi, bir seksen civarında, geniş yapılı, zeytin tenliydi. Uzunca ve hafif dağınık duran kalın telli, koyu renkli saçları vardı. Galliler'e özgü bir tavırla omuz silkti.

“Eğer bildiğim bir şeyse sana yardım etmekten zevk duyarım,” diye cevapladı, çekici bir savruklukla gülümseyerek.

Dönüp dikkatlerimizi tekrar resme verdik. Yoğunlaşmaya çalıştım. Keşke nihai resmin Victorine için önem taşıyıp taşımadığını ya da devamlı müşterilerine yaptığı gibi Manet’yi de duygusuzca hiçe sayıp saymadığını bilebilseydim. Manet onu becermektense resmini yapıyor olma ayrıcalığının karşılığında daha mı çok yoksa daha mı az ödüyordu? Ancak beklenmedik misafirler yüzünden dikkatimin dağıldığını hissediyordum – Victorine’i başkalarının gözleriyle paylaşırken ona hakkını veremedim. Ertesi sabah yeniden tek başıma gelmeye karar verdim.

Guy bizi müzeden çıkardı, bir köşeyi dönüp sessiz bir caddeden Le Café de Lettres’i barındıran gizli bir avluya doğru yürümeye başladık. Mekâna okunmaktan eskimiş sayfaların, taze kahvenin ve sıcak çikolatanın kokusu sinmişti.

“Bana imkânsız bir iş verdin,” diye şikâyet etti Petra sipariş verdiğimiz sırada.

Guy hararetle başını salladı.

“Senin için nasıl bir kıyafet tasarlayabilir ki?”

Bu doğrudu. Victorine’in çıplaklığı, üstesinden gelmesi biraz güç bir engeldi. Ama kararımı çoktan vermiştim, onu Olympia olarak kullanmak zorundaydım.

Gözlerini üzerime dikmiş beni dikkatle inceleyen Guy bir sigara yakıp bana uzattı. Bir nefes çektim. Kırklarının ortasında herhalde, diye tahminde bulundum. Petra bunu bilerek mi ayarlamıştı yoksa?

“Onun bedeninden ilham almak zorunda kalacaksın,” dedi sakın bir ifadeyle. Sözleri buram buram müstehcenlik kokuyordu. Yüzümün kızardığını hissettim.

Guy’ın bir bilgi hazinesine sahip olduğu ortaya çıktı. Bunun üzerine bir taraftan kahve içerken –ve ben onun sigaralarından üst üste içerken– Petra’yla birlikte ayrıntıları öğrenmek için onu iyiden iyiye sıkıştırdık. İlk olarak ona Victorine’in sol elini sordum. El farklı bir estetik zevkiyle resmedilmiş gibiydi, ölü derisi gibi gri.

“O zamanlar kasık tüylerini resmetmek müstehcen olarak değerlendiriliyordu,” diye cevapladı Guy, Petra ile benim aramda bir yerlere bakarak, “ve Manet izleyicileri daha fazla zorlayamayacağını bilincindeydi. İsteddiği Victorine’i idealleştirmek değildi, ama müstehcenlikle suçlanmak da istemiyordu.”

Guy doğuştan komik biriydi ve sanatta kasık tüyünün doğuşunu anlatarak bizi çok eğlendirdi. Örneğin polisin 1917’de bir Modigliani sergisini, resmettiği boylu boyunca uzanan çıplakların tüyleri olduğu gerekçesiyle kapattığını anlattı. Ama daha erken dönemlere ait istisnalar da olduğunu söyleyip d’Orsay’da bulunan Courbet’in *Dünya’nın Başladığı Yer*’inden bahsetti.

“Tablo özel bir koleksiyoncunun¹ erotik zevki için yaptırılmıştı, bu nedenle kimsenin yüzyıl boyunca ondan haberi olmadı,” diye açıkladı komplocu bir yaklaşımla. “Çıplak bir kadının sadece gövdesi ve uyluklarının bir kısmı resmedilmiştir.”

“Yani aslında resim pornografik mi?” diye sordum, coşkuyla anlatımından etkilenmiş bir halde.

Kalın kaşlarını kaldırarak kafasını “evet” anlamında salladı.

Akşamüstü güneşinin son demlerinde birlikte Seine boyunca yürüdük, gök leylak rengine çalıp bir portakal kabuğu gibi tutuşmaya başladığında Notre Dame’a varmıştık. Petra’ya bir telefon geldi, Petra Paris’e sadece bir günlüğüne gelmiş, on dokuzuncu yüzyıla ait ipek şallar satan bir Japon hakkında bir şeyler söyleyip izin istedi. Gemi aızıya aldığını, Victorine’in eşarabının bir örneğini mutlaka alacağını söyledi. Ona inanmasam da müdahale etmedim. Belki de yeni Alman sevgilisi şehre gelmişti. Böylece Guy beni Place des Vosges’de küçük bir restoranda yemeğe davet etti. Victorine hakkında konuşabileceğim biri olduğu için mutluydum, bu yüzden davetini kabul ettim ve birlikte gezinerek yavaş yavaş Bastille’e doğru ilerledik.

Guy’in iyi tanındığı, insanların samimi davrandığı, küçük bir restoranda yemek yedik. Restoranın hemen üzerinde oturuyordu ve burayı hafta içleri mutfağı gibi kullandığını söyledi. Kırmızı şarap söyledik ve garsonun tavsiyesi üzerine koca bir güveç dolusu deniz ürünleri yedik. Yemek yerken Guy sohbeti ustaca dönüp dolaştırıp benim dünyama getirdi. Sıkı bağlantıları vardı. Hazırlamakta olduğum sergimin küratörünü ve Londra piyasasındaki birtakım isimleri tanıyordu. Bir baş belası olabileceğini –kişisel anlamda demek istiyorum– hissedebilmeme rağmen şehre bir sonraki gelişinde onunla buluşmaya söz verdim. Ama şu anda istediğim benim yaşamıma odaklanmak de-

¹ Sözü edilen koleksiyoncu Osmanlı diplomatı Halil Şerif Paşa’dır. (Y.N.)

ğildi. Victorine’le ilgili daha fazla şey öğrenmek için çıldırıyordum. Aklımı ele geçirmişti ve ben bu anı kaybetmek istemiyordum. Uygun bir anını yakalar yakalamaz, sohbetin ona dönmesini sağladım. Guy duruma çabucak uyum sağladı.

“Victorine’in özel yaşamı gizliliğe gömülmüş görünüyor,” diyerek düşüncemi dile getirdim, “onun hakkındaki gerçekleri gün ışığına çıkarmanın neredeyse imkânsız olduğunu anladım. Kurulu düzen onu sadece reddetmekle kalmamış, bir yolunu bulup sesinin kesilmesini sağlamış sanki.”

“Bir noktaya kadar haklısın, ama elde bazı ilginç öyküler var,” diye açıkladı Guy. “Ne kadar doğrudur bilemem, ama öncelikle ileri yaşlarında, geçinebilmek için zincirle bağlı bir maymunla Montmartre sokaklarında gösteriler yaptığı söylenir – hem de resimleri binler değerindeyken.” İroniyi düşünerek kafasını salladı.

“Kimse hiçbir zaman güzel sanatlarla para arasında karşılıklı bir ilişki olduğunu söylemedi, Guy,” diye karşılık verdim sertçe.

“Bizim durumumuzda olacağını umalım, Esther. Manet’ nin onu tuval üzerinde neden o kadar yavan resmettiği üzerine bir kuram geliştirdim.”

Bilgisi son derece ilginç ve heyecan vericiydi.

“Bence onu canlı haliyle tanıdığı gibi,” diyerek konuşmayı sürdürdü, “fotoğraflarından da iyi tanıyordu.”

“Onu karşısına alıp çizmiş olmalı,” diye araya girdim. “Manet’nin ten rengi için doğru tonu bulana dek derisini on beş kez filan ovaladığını okumuştum.”

Guy bu öyküyü yalanlamadı, ama Victorine’in kariyerinde Manet’ye modellik yapmaktan daha fazlasının yer aldığını açıkladı.

“Ressamların, fotoğrafçıların, gösteri dünyasındakilerin ve müzisyenlerin arasına karıştı. Ayrıca kendine çağdaş bir para kazanma yolu da buldu. Sadece resim çizip gitar çalmıyor, aynı zamanda pornografik fotoğraflar için de poz veriyordu.”

Bu bilgi çok ilgimi çekti. Guy artık konuya ısınmıştı, hızlı ama otoriteyi elden bırakmadan konuşmaya devam etti.

“Delacroix onun pornografik fotoğraflarından birkaçını resmetti. *Le Dejeuner*’ye ya da *Olympia*’ya baktığında, eskiden fotoğrafçılığın boyutları nasıl yassılaştırdığını, eğri perspektif-

leri düşün. İnsanlar gerçeğin bir lensle bükülmüş halini ilk kez görüyorlar, sonra bu yeni perspektiflere tuvalin üzerinde yenisinden hayat veriyorlardı.”

Bu yeni bilgiler beni şaşkına çevirdi. Guy şaşkınlığımı fark etti. “Erotik sanat koleksiyoncusu olan bir arkadaşımda Victorine’in ender bulunan üç fotoğrafı var. Sana göstermek için onları almaya çalışacağım,” dedi.

Arkasına yaslanarak gülümsedi. Sanırım ders bitmişti. Onun devamlı öğrencilerinden biri olmak heyecan verici olmaydı. Bahse girerim derslerini her zaman alabilecek olandan fazla öğrenci seçmişti.

Guy garsona işaret edip hesabı istediği sırada aklım fazla mesaiye geçmişti. Victorine performansımı gözlerimin önünde canlandırabiliyordum. O bir sanat eseri ve pek çok anlamda cinsel değeri olan bir maldı.

“Esther, kalkmaya hazır mısınız?”

Dikkatimi tekrar Guy’e çevirdim. Victorine müşterileriyle yatıyor, karşılığını ise mal ya da hizmet olarak alıyordu. Aidan’ın Londra’da ne yapmakta olduğunu düşündüm. Acaba bu gece Jacquelin’le miydi? Guy bilgi konusunda son derece cömert davranmış, projeme çok büyük katkıda bulunmuştu. Ayrıca çok yararlı ve çekici bir erkekti. Aklımdan eve onunla gitmek geçti. Aidansız kendimi yalnız hissediyordum ve şu aralar takındığı soğuk tavırlar umut kırıcıydı. Ancak ona olan, bize olan inancımı yitirmemem gerektiğini biliyordum, yoksa bu proje için yapılan hiçbir şeyin değeri kalmayacaktı. Bu yüzden biraz üzülerek Guy’e yemek için teşekkür ettim ve bir taksiye atlayıp yalnız başıma Petra’ya döndüm. Guy’in hayal kırıklığı yüzünden okunuyordu, ama ondan ayrılır ayrılmaz doğru şeyi yaptığımı anladım. Telefonum cebimde biplemeye başladı, açtığımda Aidan’ın sesini duydum.

“Sadece iyi geceler demek istedim,” dedi sessizce.

Telefonum bipledi ve bunu duyan gözetmen kaşlarını çat-tı. Guy'den mesaj gelmişti. "Şimdi öğle yemeğine çıkar mıyız? Fotoğrafları aldım."

Yine *Olympia*'nın karşısında durmaktaydım. Onu bir saat-ten fazla zamandır inceliyordum. Kadın incecik bir ipin üzerin-de yürüyen cambaz gibiydi, bu nedenle onun tuval üzerindeki olağanüstü etkisine layık bir performans üretip üretemeyece-ğimden emin değildim. Dürüst olmam gerekirse, Victorine be-ni çok şaşırtıyordu. Sonunda ondan ayrılıp dışarıdaki kızgın güneşin altına çıktım ve Guy'e mesaj gönderdim.

Louvre'un önündeki piramidin yanında buluştuk. Fıskiye-lerden birinin yanına tüneyip beklemeye başladım. Beş dakika sonra Guy, emin ve uzun adımlarla sütunların arasından bana doğru yürüyordu. Gelip beni çabucak dışarı çıkarttı. Seine'in karşısına geçip St. Germain des Prés arkasındaki dar yan so-kaklardan birinde kalabalık bir restorana girdik. İçerisi az tuz-lu ve zengin çeşnili sıcak et suyu ve kızarmış et kokuyordu. Gü-rültülüydü ve öğle yemeğinin tadını çıkaran Parislilerle tıka basa doluydu. Coq au vin¹ yedik. Yemeğin yanında kırmızı şa-raplarımızı yudumlarken Guy, "Arkadaşım fotoğrafları gönder-di. Tam anlamıyla olağanüstü, hatta neredeyse hayvansı," diye neşeyle haberi verdi.

"Onları görebilir miyim?"

Şevkle kafasını sallayıp ağzına koca bir lokma attı, düşünce-li bir ifadeyle çiğnedi ve ardından, "Bu sabah Lincoln Sterne'ün yazısını okudum. Yazıda senin tüm dünyaca bilinen bir markaya dönüştüğünü söylüyor."

¹ Mantar, soğan ve domuz pastırmasıyla birlikte kırmızı şarapta pişirilen tavuk. (Ç.N.)

Şimdi şaşırma sırası bendeydi,

“Tanrı aşkına nerede gördün o yazıyı?”

“Çevrilmiş ve Paris Match’ta yayınlanmış – kapaktaki fotoğrafını görmedin mi? Paparazzilerin gözleri üzerinde, sen onları fark etmesen de.”

Çevreye bir göz attım ve o sürüye ait hiçbir iz göremedim, ama o anda kendimi tekrar görüntüleniyormuşum gibi hissetmeye başladım. Bugün tanınmamak için kılık değiştirmeliydim, ama her nasılsa kendim olduğum için kendimi aptalca bir biçimde çıplak hissediyordum.

“Kapaktaki neyin fotoğrafıydı?”

Gözleri parıldadı, “Sen ve Londra’daki erkek arkadaşın. Bir arabadasınız, o senin ellerini tutmuş parmaklarını öpüyor.”

Yine kızarmakta olduğumu hissedebiliyordum. Utancıma aldırmayıp ustaca bir manevrayla konuyu değiştirdim. Ancak haber beni dehşete düşürmüştü. Şu an en son isteyeceğim şey Aidan’la aramızdakilere basın burnunu sokmasıydı. Her zaman çok dikkatli davranmıştık, fotoğraflar ben önceki gün Eurostar trenine yetişirken Waterloo Garı’nda çekilmiş olmalıydı. Bunu her zaman unutuyorum, fotoğrafçılar asla uyumazlar.

“Endişelenme, Esther,” dedi Guy tedirginliğini gidermeye çalışarak. “Şimdi, yemekten sonra seni Victorine’in fotoğraflarına götürüyüm mi?”

Guy’le olmaktan keyif alıyordum. Babacan bir yanı vardı, olaylar üzerinde hâkimiyet kurabiliyordu ve bitmez tükenmez bir bilgiye sahipti. Zamanımın çoğunu onunla geçirmeyi ve arkadaş olabileceğimizi ummaya başladım.

Beni Louvre’un dördüncü katında, deri ciltli deneme ve sanat eleştirisi kitaplarıyla dolup taşan küçük ofisine götürdü. Masa, üzerindeki kâğıtlar, bir dizüstü bilgisayar, dolu bir kül tablası, çeşit çeşit tükenmez kalem ve ailesinin bir başka resmi nedeniyle görünmüyordu. Bana masasının arkasında duran, odadaki tek sandalyeye oturmamı işaret etti. O telefonla bir yerleri ararken ben sabırla bekledim. Fransızcası anlayabilmem için fazla alçak sesli ve hızlıydı. Jaluziyi indirdi, artık oda yarı aydınlıktı. Çok geçmeden kapı hafifçe çalındı ve kahverengi gözlü, kısacık saçlı hoş bir kız Guy’e bir arşiv dosyası verip gitti. Dosyayı masaya getirdi ve bir kafa hareketiyle bana kül

tablasını kaldırmamı söyledi. Ardından masanın üzerindeki tüm kâğıtları bir kenara itip çekmeceyi açtı ve büyük ellerine bir çift beyaz eldiven geçirdi. Dosyanın içinden plastikten yapılmış ikinci bir zarf çıkarıp masanın üzerine koyuşunu izledim.

Fotoğraf, on beşe on boyutunda, kenarlardaki görüntü bulanıklaşmış bir Daguerreo baskısıydı.¹ Victorine, tahta bir seyyar merdivenin ikinci basamağına oturmuş, karşımda duruyordu işte. Resimdeki kesinlikle Victorine'di. Yarısı gölgede kalmış olsa da, Manet'nin portrelerine olan benzerliği çarpıcıydı; ama yüzü daha çirkin görünüyordu, ağzını hafifçe çarpıtmış, bebekleri öfkeyle kararmış gözlerini uzaklara dikmişti. Üzerinde düğmeleri göğüslerinin altına kadar açılmış, dantelli bir korsa vardı. Dolgun göğüsleri fotoğrafın tam merkezine sereserpe yayılmıştı. Göğüs uçları solgundu ve kabarmamıştı. Bacaklarını iyice ayırmıştı.

Guy diğer iki fotoğrafı da gösterdi. İçerik olarak birbirlerine benziyorlardı. Manet'nin tuvalde muhteşem bir ustalıkla neyi yakalamış olduğunu birdenbire gördüm. Bu fotoğrafların hepsinde Victorine Meurent belli bir asalete sahipti, aslına bakılırsa galip oydu. Kendisine bakanın tavrını ve amacını sağlıklı bir biçimde önemsememeyi başarmıştı. Her şeyi içine alan bu büyük düzenin içinde, kendi etinin önemsizliğini hissettiriyordu. Sonuçta bedeni uzun süredir istismar ediliyordu. O, aklındaki düşünceleri bedeninin zorunlu hareketleri aracılığıyla yansıtan bir fahişeydi. *Olympia*'da Manet'nin Victorine'i nasıl boynunda dantelli kadifeden siyah bir fiyonkla resmettiğini hatırlayın. Mecaz artık açıklığa kavuşmuştu. Bedeninin yaptıkları aklının istediklerine sahip olmasını sağlıyordu. Bu ister bir şişe absent, ister hastalığı için gereken ilaçlar, isterse de bedenini ısıtacak ateş için kömür olsun.

Projemin ana karakterleri içinde hızla en sevdiğim karaktere dönüşmekte olan kadına dair edinmiş olduğum izlenim bu görüntüler yüzünden mahvolabilirdi. Aslında fotoğraflar onun mücadele gücünü, işçi sınıfına özgü gururunu pekiştiriyordu. Manet'nin resimlerinde Victorine'in günlük yaşamına ait donuk bir röprodüksiyondan çok daha ötesini görmüştüm. Tüm

¹ 1839'da icat edilmiş, artık kullanılmayan bir fotoğraf tekniği. Bu teknikte, gümüş levha üzerine düşen görüntü cıva buharının etkisi ile görünür duruma getirilir. (Ç.N.)

zorluklara rağmen, ne pahasına olursa olsun hayatta kalmaya kararlı, kibirli bir ruh. Fotoğraflarda hâlâ değersiz bir mal gibi, benim zihnimdeki bir başyapıt gibi duruyordu. Pencereye doğru yürüdüm. Aşağıda bir grup insan Piramit'in kenarlarından çıkıyor, bir grup insan da yine aynı yerde gözden kayboluyordu. Hava çoktan kararmış, Londra'ya dönme zamanı gelmişti. Eve gitmeye hazırdım, ama orada bulabileceklerim beni korkutuyordu.

Korkacak hiçbir şey yoktu. Kenny'den hiçbir işaret yoktu, *Clarion*'da ya da başka bir yerde ikimizle ilgili hiçbir öykü yayınlanmamıştı, ama yokluğum nedeniyle basının dikkati *Sahiplik Dizisi*'nden uzaklaşmış ve Aidan'la benim Eurostar terminalinde çekilmiş fotoğrafımıza yoğunlaşmıştı. Ofisine gittiğimde Aidan yan yan gülere bana kupürleri gösterdi.

"Bu proje sana olan ilgilerini inanılmaz şekilde ateşledi Esther, ki sanırım asıl amaç da buydu. Şimdi özel yaşamına odaklanıyor olmaları büyük bir sürpriz değil. Bunun olması zaten an meselesiydi. Nasıl bir cevap vermek istersin?" Aidan'ın sesinde alaycılık vardı. Son dönemde medya ilgisi sağanağını teşvik ettiğim için elinden kolayca kurtulmama izin vermeyecekti. Ayrıca beni suçlamakta haklı olduğunu da biliyordum. Ama ilgilerini 'bugünkü bana' yöneltmeyi sürdürdükleri sürece, hakkımızda söylediklerini gerçekten umursamıyordum.

"Medya projeye ilgili ne diyor?" diye karşılık verdim saldırısına aldırmadan, "Dikkatlerini proje üzerinde tutmalarını sağlamaya çalışamaz mıyız?"

"Hepsi senden bir parça istiyor," diye cevap verdi endişeyle. "Amerikan basını da konuyla ilgileniyor. Katie daha demin *Washington Post*'la bir telefon görüşmesi yapıyordu."

"Bu harika," dedim endişelerimi gizlemeye çalışarak. Beklentiler giderek artıyordu. Aidan'ın ifadesi değişti, artık bana boş gözlerle bakıyordu.

"En azından halka ilişkiler açısından bakıldığında, Esther Glass dergilerdeki sanat bölümlerine uygun olduğu kadar sanat pazarı sayfalarına da uygun düşüyor. Halinden memnun olmalısın, bir taşla iki kuş vurmaya başardın."

İgneleyici sözlerini duymazlıktan geldim ve kupür yığını nı hızla elden geçirdim. Gazete parçalarından birinde gözüme

yazar olarak Martha Bloom'un ismi takıldı. Martha, Ava'nın yandaşlarından biriydi. İçeriği zaten en başından tahmin edilebilir yazıyı çabucak, üstünkörü okudum.

... Glass'ın 'kadın'ın sanatçısı olduğu savunuluyor. Kendisinin etkileyici biçimde feminist bir temeli var. Eserlerinin içinde 60'ların çok satan kitabı "Kadınları Ayaklandırmak" da bulunan annesi Ava Glass, kadın hareketinin ilk savunucularından biriydi. Peki ama Ava Glass'ın yetiştirdiği bu kadın aslında nasıl biri? Ressam kızı sonunda annesinin ideallerini kişisel çıkarları için satılığa mı çıkarıyor?

Glass şöhreti –ironik olarak kullandığını söyleyerek– şevkle kucaklıyor, ama şöhreti yetkinliğini mi azaltıyor? Son olarak yaptığı açıklamada, "Feminist mücadele annemin kuşağına aitti, şimdi ise biz bu mücadelenin dışına ve ilerisine bakabiliyor, sorunların daha geniş bir biçimde ele alındığı, erkek – dişi çekişmesinin sadece bir etmen kabul edildiği başka çeşit bir dünya görebiliyoruz," demişti.

Belki de temel sorunları bu şekilde indirgemek için henüz fazla erken. Eşitlik hâlâ gündem teşkil etmekte; erkek-kadın ücretleri konusunda hâlâ eşitsizlik yaşanıyor, medyada sürekli ve tehlikeli bir cinsiyet ayrımcılığı yapılıyor.

Eğer son dönemde yaygınlaşan, genç kadın oyuncularla izleyici toplamayı amaçlayan peri masalı kıvamındaki filmler bize kadınların gerçekten tek istediklerinin bir erkek olduğunu söylüyorsa, o zaman Ava Devrimi'nin kızları, Esther'in yakışıklı galericisi gibi değerli bir parçayı ağına düşürmüş olduğu gerçeğini alkışlayacaklardır. Ancak kutluyor olmaları gereken şey belki de galericisinin Bayan Glass'ı kazanma konusunda göze çarpan yeteneğidir. Yok eğer Esther, günümüz kuşağı için örnek alınacak böylesine güçlü bir model oluşturunca, onlar bu keşiften kendilerine ne ders çıkaracaklar? Kusursuz bir dünyada, para kazanmanı sağlayan adamı aynı zamanda yatağına alman gerektiği dersini mi? Bu bağlamda, Esther onların gözünde en büyük sanat ödülünü kazanmış olacak.

Size bir uyarıda bulunayım Bayan Glass, etkinizi azımsamayın ve sorumlu bir biçimde kullanın. Aksi takdirde, sadece kendinizi değil, annenizin size bağımsızlık fırsatını vermek için onca zaman harcayan kuşağını ve gerçek özgürlük yolunda sizi takip eden kuşağı da küçük düşürürsünüz.

Gazeteyi aldığım yere attım.

"Ayrıca Ava'nın Lincoln'le birlikte neyin peşinde olduğunu henüz görmedik," dedi Aidan.

Lincoln ve bir el kamerasıyla dolaşan efemine Dylan'dan ibaret "film ekibi" Paris'ten döndüğüm günü benimle atölyemde geçirmişler, onlara bazı planlarımdan bahsetmiştim. Petra'yla görüşmek üzere Paris'e uçmak üzereydiler. Gitmeden önce Dylan ağzından Ava'yla görüşmeye gittiklerini kaçırdı. Lincoln olayı tipik umursamaz tavrıyla geçiştirdi. Sinirlendirilmeyi reddettim, ama bir hasar – sınırlama önlemi olarak Ava'yı bizzat gidip görmeye karar verdim. Ondaki uzak durmaya çalışıyordum. Satışım hakkında duymak istediğimden emin olmadığım daha pek çok görüşü olduğuna emindim. Bununla birlikte, bilginin modern dünya gücü olduğunu da çok iyi biliyordum.

"Ah, hazır söz Lincoln'den açılmışken," diyerek devam etti Aidan, "Katie'yle görüşmek üzere yolda. Araştırma için bütün eski kataloglarının ve basın bildirilerinin birer nüshasını almak istiyor."

Gitme zamanımın geldiğine karar verdim. Bir gün için daha fazlasını kaldıramayacağım kadar çok medya konuşması olmuştu.

Daireme dönüp Victorine'in üzerimdeki etkisini özümsedim. Victorine sonunda ne olacaktı? Ona bir anlam yüklenmişti: o, boyun eğmesi sağlanmış ve cinsel sapkınlığa yönlendirilmiş cinsel bir meta idi. Ayrıca sanat tarihinde de önemli bir dönüm noktasına damgasını vurdu. Onu dizimde nerede ve nasıl sunmak istediğimi biliyordum. Performansımda Victorine'in bütün yanlarını – sokak sanatçısı, ressam modeli, ressam, fahişe, müzisyen ve bozuk para dilenen yoksul yaşlı kadın – gösterecektim. Bunu yapmak için de mim kullanacaktım. Victorine'inki temelde özel bir performans olacaktı, ancak kendi yaşamında olduğu gibi kapalı, ama halka açık bir alanda gerçekleşecekti. Herkes Victorine'i belli bir para karşılığında bir fotoğrafta, yatağında, müzik çalarken ya da maymunuyla gösteri yaparken izlemek için para ödeme fırsatını yakalamıştı. Sahibimden bir galeride onun seçeceği davetliler için izle – öde yöntemiyle işleyecek özel bir gösteri ayarlamasını isteyecektim.

Kendimle izleyiciler arasına üzerinde gözetleme delikleri olan bir paravan koyduracaktım, böylece paravanda Victorine'in yaşamından farklı kesitler görünürken deliklerden beni izleyebileceklerdi. O zaman herkes bir kadına ve bir sanat eserine bir an için sahip olmanın nasıl bir his olduğunu anlayacaktı. Gale-riden sahipliğin çoğu kez sadece izleyicilerin gözlerinde olduğunu kavrayarak çıkacaklarını umuyordum. Sonunda, Christina gibi gerçek Victorine'in de tek sahibi kendisiydi, sadece santsal karakteri devletin mülkiyetindeydi.

Tokyo'da geleneksel Japonya'ya ve Doğu'ya özgü -on dokuzuncu yüzyıl ortalarında Fransa'da büyük rağbet görmüş olan- paravanlar yapan bir şirket buldum. Onlardan, Armand Seguin'in zengin renkler ve belirsiz figürler kullanarak bir dizi şekiller ve şablonlar işlediği döneminden kalma yarı-soyut ve tanınmış deseni *Yaşamın Zevkleri*'ni temel alan çok özel bir numune üretmelerini istemeye karar verdim. Paravan, kırmızı meşe ve huştan kesilmiş dört ahşap panelden yapılacaktı. Panneller üç kat el yapımı pirinç kâğıdıyla kaplanacak, sonra akrilik ve suluboya kullanılarak elle boyanacaktı. Çerçeve siyah vernikli kavaktan imal edilecek, kenar süsleri som pirinci elle oyup kazıyarak işlenecekti. Yaklaşık bir metre seksen santim yüksekliğinde, iki metre kırk santim eninde olacaktı ve ben paravanın arkasındayken izleyicilerin beni izleyebilmeleri için paravanın üzerinde on gizli gözetleme deliği bulunacaktı.

Petra'nın araştırmaları da eşit verimlilikte sonuçlar vermişti. Ayrıca yalan da söylememişti. Victorine'in *Olympia*'da üzerinde yattığı ipek şalın benzeri ipek bir Japon şalı ısmarlamış ve biri Victorine'in ayağında duran, diğeri yatağa düşmüş terliklerin tarzında bir çift antika terlik bulmayı başarmıştı. Bunların yanı sıra, kadınlarımdan her birinin kendileri hakkında biraz daha ipucu veren bir kitabı olmasına karar verdim. Christina'nın dua kitabı vardı. Victorine'inki ise Japonlar'ın geleneksel yastık kaplı kitaplarından olacaktı. Erotik bir maceranın fotoğraflardan oluşan güncesi olacak kitapta sadece benim soyutlanmış, belli belirsiz çıplak bedenim gösterilecekti. Aidan'a fotoğraflarımı çekip çekemeyeceğini sorsam mı diye düşündüm, ama şu sıralar aramızdaki güven çok kırılgan bir haldeydi. Aşk maceramız olağanüstü ve hararetili bir şekilde başlamıştı. Onu hep hem galericim hem de sevgilim olarak bil-

dim. Belki de bu krizi yaşıyor olmamızın nedeni buydu. Eğer paylaşabileceğimiz bir gelecek elde etmek istiyorsak ikisini ayırmanın bir yolunu bulmamız gerekiyordu belki de. Aidan'la sanatım sayesinde tanışmıştım. Aslında, başlangıçta özellikle beni arayıp bulmasının nedeni buydu.

“O da kim?”

Omuz silktim.

Petra düzgünce çizilmiş kaşlarını kaldırdı ve rimelli kirpiklerini kırıştırarak videolarımdan birini görünüşe bakılırsa büyük bir ilgiyle izleyen, siyah takım elbiseli adamı işaret etti.

Otuzlarında, Latin, hatta belki Asyalı görünümlü, en az bir seksen boyundaydı; kısacık kesilmiş siyah saçlara ve neredeyse kadınsı denebilecek zarafette yüz hatlarına sahipti. Mezuniyet sergisinin açılış kalabalığının neden olduğu kargaşanın tam ortasında yersiz kaçıyordu. Her şeyden önce, sergidekilere yoğunlaşan tek kişi oydu. Ayrıca mekânda spor ayakkabı giymeyen tek kişi oydu.

“Öğrenci ya da öğretmen olmadığı kesin,” diye tahminde bulundu Petra, “yabancılar benziyor ve çok parası varmış gibi görünüyor.”

“Zenginliği saptama konusunda sana güveniyorum.”

“Para parayı çeker,” diye cevap verdi göz kırparak.

Sivri topuklarının üzerinde dönüp kalçalarını sallayarak kalabalığı yardı ve ona doğru ilerledi. Adam yan yan gülümse-di ve elini uzattı. Çok geçmeden kafaları birbirine iyiden iyiye yaklaşmış, belli ki aralarındaki sohbet koyulaşmıştı.

Görünüşe bakılırsa ona rehberlik etme görevini üzerine almış olan Petra, adamı benim işlerime yöneltti. Petra’nın üzerinde 70’lerden bir British Airways üniforması vardı; saçının örgülü kısımlarını kesmiş, düzgün bir topuz yaptırmıştı; aşırı boyalı dudakları takma kirpiklerini tamamlıyordu: tam bir süs be-

beğiydi. Adam işlerimle fazlasıyla ilgileniyor gibiydi. Belki de Petra adama onları satmaya çalışıyordu. Bu tam ona göre bir davranış olurdu. Petra'nın zaman zaman ölümcül olabilen bir cesareti ve cazibesi vardı. Zavallı adam büyük olasılıkla aslında istemediği, aklı başına geldiğinde aldığına pişman olacağı bir şeyleri satın almaya mecbur kalacaktı.

Diploma projem için hazırladığım bu parçalarda hayali bir 'ben'in beş farklı yorumu yer almaktaydı. Çocuk, ergen, genç, orta yaşlı ve ihtiyar kadın gibi giyinip öyküler anlattığım bu dizi üzerinde Petra ile birlikte çalışmıştık. Petra bana bir dizi kostüm tasarlamıştı. Görünüşte içerik hep Esther Glass'la, geçmişimle, kişisel ilişkilerimle ilgili olsa da, parçalar son derece yaratıcı bir hayal gücüyle bezenmiş itiraflardan oluşuyordu. Aslına bakılırsa, öykülerin kahramanı Esther'in benim gerçek dünyamla ya da çocukluğumdaki dünyamla hiçbir ilişkisi yoktu. O, karanlık bir yüzü olan tek kişilik bir pembe dizinin başrol oyuncusuydu. Önce senaryoları filme aldık, sonra estheris.com'dan internete yerleştirdik; böylece artık küreselleşmiş ve sanallaşmıştım.

Birden Petra'nın dönüp beni işaret ettiğini fark ettim. Bir an için gözlerim yabancınkilerle buluştu. Onunkiler kibarca, benimkilerse onu gözetlerken yakalanmış olduğum için utançla bakıyordu. Gözlerimi çabucak başka tarafa çevirdim. Biraz sonra onun bir kez daha Petra'nın elini sıkıldığını gördüm. Sonra kalabalıkta yol açarak kapıya doğru ilerledi. Diğer öğrencilerin işlerinden herhangi birine göz atmakla ilgilenmemişti bile.

Salonun diğer tarafında duran Petra bir an için dikkatimi çekti. Kötü kötü sırtıyordu. İçerisi aşırı derecede sıcak ve gürültülüydü, bu yüzden yanıma geri dönmesi için bir süre mücadele etmesi gerekti.

Sonunda yanıma vardığında, "Sanırım sana bir galerici buldum," dedi yılan gibi tıslayarak. Gözlerinde haylazlığın titrek ışığı parılıyordu.

Ava şu aralar Kentish Town'un en berbat yerinde yaşıyordu –İckfield Malikânesi nerede, burası nerede– ama buranın yaşamının bu dönemine uygun olduğunu ve kesinlikle taşınma niyetinde olmadığını söylüyordu. Sanırım insanlarla dip dibe yaşamak ona hayatın içinde olduğunu hissettiriyordu. Zili üstten dördüncüydü, alttakilerin hepsinde eski kiracıların üzeri çizilmiş isimleri vardı. Burası genellikle insanların fazla uzun kaldıkları bir yer değildi, ama Ava buraya yerleşeli on yıldan fazla zaman olmuştu ve bu kendi seçimi olduğu kadar bir zorluluktan da.

Kapıyı kimse açmadı. Ava her zaman ayaklı bir şölen olmuştur. İnsanları bekletmek oyununun bir parçasıydı. Beklemek çok mantıklı gelmese de, herkes her zaman beklerdi. Zile –bu kez sabırsızca– tekrar bastım, sonra geri adım atıp kafamı oturma odasının penceresine doğru uzattım. Temizlikçi çekine-rek dışarıya baktı. Yağmur tekrar çiselemeye başlamıştı.

Sokak kapısı sonunda açıldı. Taş çatlasa on dokuzunda, Batı Hint Adaları'ndan bir kız olan Desirée yan konaktandı. Dar kalçalı, yuvarlak popoluydu ve kendisine pek yakışmamış mavi tozluklar ve önünde Nike arması olan koyu kırmızı bir eşofman üstü giymişti. Tozlu ayaklar grileşmekte olan beyaz spor ayakkabıların içine yerleştirilmiş, ayakkabının bağları bağlanmamıştı.

“Anneniz alışverişe çıktı,” dedi miskin miskin.

“Geleceğimi bildiğini sanıyordum.”

Ağzındaki çikleti öyle yüksek sesle çiğniyordu ki sorumu duymadı bile.

“High Street’e indi.”

Bunun üzerine onu aramaya gittim. Muzlar ve tatlı patatesler müşterilerin dikkatini çekmek için kıpkırmızı acı biberler ve boğum boğum zencefile yarışıyordu. İyi dikimli (ama güve ısırıklarıyla dolu) tüvit mantosunu giymiş Ava uzun boylu olduğu için omuzları ve başı kalabalığın arasından seçiliyordu. Ona Noel için gönderdiğim siyah DKNY spor ayakkabıların burunları görünüyordu. Önündeki pazar arabasını bir kalkan gibi lterken ehlileşmemiş bir yeleyi andıran kır saçları rüzgârda uçuşuyordu. Belki de ona biraz daha kalkınmış bir yerden bir ev kiralamayı önermeliyim, diye düşündüm. Ama bunu kabul etmeyeceğini, vermeyi önerdiğim paraya kirli para diyeceğini biliyordum. Bana doğru yaklaşıyordu. Aceleyle pencereye vurdum. Ava içeri bakıp beni gördü. Alnına bir tereddüt gölgesi iniverdi. Bunu fark ettiğimi fark ettiğinde, ifadesi değişiverdi ve yüzüne tedbirli bir gülümseme yerleşti.

Hantal hareketlerle arabaya bindiğinde, beraberinde rutubetli havayı da getirmişti. Şoför pazar arabasını bagaja sokmaya çalışırken arkamızda oluşan sıradakiler kornaya basıp duruyordu.

“On bir dediğini sanıyordum,” dedi Ava.

Karşı çıkmadım.

Geri döndüğümüzde Ava’nın poşetlerini ön kapısına kadar çıkardım. Ben poşetleri çok az ışık alan mutfığa taşıırken, Desirée koridorun duvarına yaslanıp izlemeye başladı. Ava dosdoğru ön odaya girdi, Desirée de köpek gibi peşinden gitti. Ava yanan gaz sobasının yanında duran rengi solmuş, çiçekli koltuğa oturdu. Desirée ise elindeki toz beziyle üzerinde sıra sıra kitap bulunan rafları parlatmaya başladı. Yapraksız bir ağaç ile bir telgraf direği, kalın kadife perdeli pencerelerin ardındaki kasvetli, gri gökyüzü manzarasını bozuyordu.

Karşısındaki koltuğa oturdum.

“Desirée çaydanlığa su koyar mısın? Çay içersin, değil mi?”

Ava belli bir hızda konuşurken kafamı ‘evet’ anlamında salladım. Açık bir şekilde kaygılı görünüyordu. Lincoln’le neyin peşinde olduklarını merak ediyordum. Diz boyu çizmelerin içindeki bacaklarıma korku iniverdi.

“John çaya geliyor. Sıcak haç çöreği aldım, Ocak’ta onlardan bulduğuma inanabiliyor musun? Bir alana, bir bedava. Bir paket sadece 20 peni.”

Bir nebze sevgi dolu bir kakhaha attım, Ava da anlamlı anlamlı gülümsedi. Doğuştan gelen çileciliğinden asla kurtulmayacaktı, bununla birlikte telif haklarından gelen paranın çoğu bankada birikiyordu.

“Buradan taşınmayı hiç düşünmüyor musun, Ava?”

Aramızdaki dostane anlar geçip gitmişti. Bana çelik gibi sert bir bakış attı,

“Gerçekliğin fazlasına dayanamadığımı mı düşünüyorsun?”

“Bunu kastetmemiştim.”

“Hepimiz cam kulelerde yaşayamayız.”

“Sadece merdivenlerin, kalabalığın yazı yazmana yardımcı olabileceğini düşünüyorum.”

“Yazmak mı?” diyerek sahte bir kakhaha attı. “Geriye söylenecek ne kaldı ki?”

“Demek istediğinin bu olduğuna bir an için bile inanmam.”

Dalgın gözlerle ateşe baktı.

“Belki de gerçekten söylemek istediğim,” dedi sonunda, “görünüşe bakılırsa dinleyecek kimsenin kalmamış olduğudur.”

Desirée elinde tepsi ve onun üzerinde tıkırdayan çay fincanlarıyla yeniden ortaya çıktı.

Gerginliği azaltmak üzere Desirée çayları koyarken John’un nasıl olduğunu sordum. Birbirlerine her şey sonunda dar-madağın olduğunda kenetlenmişlerdi. Üzerinden on sekiz yıl geçmiş olmalıydı. Ayrı evlerde yaşıyorlardı, ama çelik yünden örülmüş bir örgü gibi birbirlerine sıkı sıkıya bağlıydılar.

“John iyi. Yapılacak onca şey varken New Statesmen’de köşe yazıları yazıyor. Bunu yaptığı için kendini prensiplerine biraz ihanet etmiş hissediyor,” dedi, sesinde özlem vardı, “ama hepimizin geçinmek için para kazanmamız gerekiyor.”

Çayım açık, ama çok sıcaktı.

“İlkbaharda onun Fransa’daki evine gitmeyi düşünüyoruz. Ama senin satışını kaçırmak istemem tabii.”

Akıllı ihtiyar Ava, konuyu açmak için yine bir yol buluvermişti.

“Endişelenme, eminim ki olup bitenleri basından okuyabilirsin.”

“Ama bu o kadar büyük bir sansasyon yaratacak ki. Daha önce hiç böylesi bir medya galeyanı görmemiştim.”

Sobanın yanında duran gazete yığınının bir bakış attı. Tek bir kupürü bile kaçırmamıştı.

“Lincoln bunun gelmiş geçmiş en büyük sanat olayı olacağını söylüyor.”

“Lincoln canını sıkıyor mu?”

“Tam aksine hayatım. Bu benim için çok eğlenceli oldu. Sadece geçmişimizle ilgili belli soruları, vahşi bir çocuk yetiştiren bir feminist olmanın nasıl bir şey olduğunu filan sordu,” dedi hafif neşeli bir sesle. Ava kendi mitlerinin efendisi olmaya bayılırdı. Korkum arttı. “Ama sanatınla gerçekten hiç ilgilenmedi. Sanırım o konuda gereken her şeyi Katie’den alabilir.”

“Dikkatli ol,” diye cevap verdim sakince. “Filmi kesip yeniden birleştirdiklerini unutma, oradan bir saniye, şuradan bir saniye. Tekrar oynatıldıklarında söylenenler anlamlarının tam aksini ifade ediyor olabilir.”

Sırtıttı, oyundan keyif aldığı açıktı.

“Mesajlar sık sık karışıyor, değil mi? Cidden, şu Martha denen kadın neden bahsediyordu öyle tanrı aşkına? Peki ya o korkunç eskiz nereden çıktı? Harperlar’ı hatırlıyorum, ama bisikletçi oğullarının senin erkek arkadaşlarından biri olduğunu bilmiyordum.”

Ava betimin benzimin attığını gördü ve bir an için durakladı. O saniyede, geçmiş on beş yıl boyunca bilmeyi isteyeceği bir şeyi öğrendi. Bebek onundu. Artık bu konu üzerinde tek bir sözcük sarf etmeye gerek yoktu. Her şey çözülmüştü.

Kaynar çayımдан aldığım yudumu yuttum ve ona bir sigara ikram ettim. Kabul etmedi, bense bir tane yaktım.

“Sanırım Martha söylediklerinde haklı,” dedim, sohbeti kasten güvenli bir konuya yönlendirerek. “Eğer halk Aidan’ın kuklası olduğumu düşünürse, bağımsız bir ses olarak kazandığım saygılarını kaybederim.”

Ava bir an için şaşkın göründü, sonra dikkatini toparlayıp savıma varış yolumu izledi.

“Saygı mı?” Kendini kıs kıs gülmemek için zor tutuyor olması sinir bozucuydu. “Elbette, tüm yaptıklarından sonra umursadığın en son şey saygınlık olmalı.”

“Son projem hakkında ne düşünüyorsun Ava?”

Parmaklarını boynunda asılı duran kırmızı boncukların aralarında gezdirip onları sağa sola çevirdi.

“Dürüst olmam gerekirse,” diye karşılık verdi yavaşça, artık boncukları daha sertçe çeviriyordu, “ne elde edeceğini zannettiğini anlamıyorum. Bu sadece medyanın dikkatini çekmek için gerçekleştirilen bir gösteri mi?”

“Tabii ki değil. Kadınlarla, sanatla ve onların algılanan değerleriyle ilgili ciddi konuları tartışmaya açıyorum.”

“Ah, şimdi anladım. Yani kendini satmak kendini değerlendirmenin bir biçimi.”

“Belli bir düzeyde, evet.”

“Yetki elbette içeriden doğmalı,” diye karşılık verdi sertçe, boncukları çevirmeyi bırakmıştı, “izleyicilerini artırıp mali durumunu iyileştirmekten değil.”

“Ben bir sanatçıyım, Ava.”

“Ne yani – sizin mesajlarınız biz zavallı ölümlülerin anlayabilecekleri dile çevrilemiyor mu?”

“Hayır, bir sanatçı olarak ben kendi kendimin öznesiyim. Kendimi kullanmak zorundayım.”

Düşünceli, hatta biraz üzgün görünüyordu ki bu beni çok şaşırttı.

“Kendini kullanmak mı? Peki o ‘kendin’ kim olabilir Esther?”

Cevap vermedim, onun yerine sobasının sahte alevlerine dumanımı üfledim.

Başını ağır ağır salladı.

“Gerçekten ne düşündüğümü bilmek istemiyorsun,” dedi iç geçirerek.

“Aslına bakarsan, senden birkaç destek sözcüğü duymayı umuyordum.”

Kendime acıma hissi uyandırmasından nefret ediyordum. Bunun tam olarak neye bağlı olduğunu hiçbir zaman anlamadım. Ama her birimizin bir anne ya da babanın özgeci sevgisine ihtiyaç duyduğunu iyi biliyordum. Bu, hemcinslerimizin tümünü özgür kılmak için savaşılan bir anneyle nasıl aynı şey olabilir ki? Anneliği sanatımdan ayrı tutmamayı güç bela başarmıştım. Ava’dan farklı olarak, ben kadınların hepsine sahip olmayı deneyebileceklerine inanıyordum, sadece aynı anda değil.

“Esther, sana yaşam boyu öğretebildiğimi umduğum tek

şey insanın kendi kararlarını kendi kendine verdiğidir. Senin yaptıklarını yargılamak bana düşmez.”

Bazen aklımı okuduğuna yemin edebilirdim. Bu konuşma adeta içimi boşaltmıştı. Saatime baktım.

“Bir açılışa yetişmem gerekiyor.”

Yorgun gözlerle bana bakıp gülümsedi.

“Git o zaman. Seni kapıya kadar geçirmememin bir sakıncası var mı? Şu rutubet kemiklerime işledi de.”

“Sen iyi misin?”

“Elbette, sadece yorgunum.”

Geri çekilişime çeşni katmak için bir anda suçluluk duygusuna kapıldı. Onu yanaklarından öptüm. Yanakları şaşırtıcı biçimde yaşlı, solgun ve yumuşaktı.

“Aidan’a saygılarımı gönder,” dedi.

* * *

Galeri Serpentine’e davet edilmiştik. Aidan beni altıda alacağını söylemişti. Ava’yla görüştüktan sonra kendimi ne onunla, ne izleyicilerle, ne de basınla görüşebilecek durumda hissediyordum. Böylece davetten paçamı kurtarmayı denemek için Aidan’ı aradım.

“Bunu kaçıramazsın, Esther,” diyerek itiraz etti, “The Sunday Times ve Hello sırf senin gelişini çekmeleri için fotoğrafçılar gönderiyor. Biraz önce de Tate Modern’in basın sözcüsü arayıp açılışa katılıp katılmayacağını sordu.”

Cevap vermedim.

“Esther?”

“Satıştan önce daha fazla medya tacizi yok’ lafı için fazla kalabalıkmış,” dedim.

Telefonun diğer ucunda Aidan’ın gerginliğinin cızırtısını hissedebiliyordum.

“Başka ne bekliyordun ki Esther? Fikir senin fikrindi.”

“Biliyorum,” diye cevap verdim, “ama senin beni korumak için burada olduğunu sanıyordum, beni bir leşmişim gibi akbalalara sunman için değil.”

“Bu gerçek alıcılarından biriyle işlerin nasıl yürüyeceğine dair bir fikir edinmen için iyi bir fırsat,” dedi kısa ve öz bir biçimde. “Altıda görüşürüz.”

Gerçek şu ki gösteriyi planlayan küratörlerle karşı karşıya gelme fikri beni endişelendiriyordu. Şimdiye kadar basın fikirden hoşlanmıştı, peki yönetici takımı bu konuda ne düşünüyordu? Elleriinde yalnız sendika üyelerinin çalıştırıldığı bir fabrika tutmayı severlerdi, ama her zaman ortalığı karıştırmaya hevesli bir küratör ya da sergi organizatörü olacaktı, özellikle de dedi-kodular sevmedikleri bir sanatçıyla ilgiliyse. Yine de şimdiye dek kaynaklarımdan olumsuz hiçbir haber almamıştım. Belki de herkes ortaya bir fikir atmadan önce satışının gerçekleşmesini bekliyordu. Serpentine'deki gösteri ana teması ironik bir biçimde neşeli oyunlar olan bir grup olayıydı. Bence bu kulağa biraz fazla rahat geliyordu, ama yargılamayı gösteriyi kendi gözlerimle görene kadar ertelemem gerektiğini biliyordum.

Aidan gidiş yolu boyunca telefonda bir heykeltıraşla konuştu. Aklındaki tek şeyin ben olmadığımı göstermeye çalıştığını hissine kapıldım. Araba durduğunda, bu gecenin sanat eserlerine bakmak için pek uygun olmayacağını fark ettim. Hyde Park'ın çevresinde dolanıp duran kalabalık, birer sosyetik eğlence olarak algılanan özel açılışların Londra için bir saplantıya dönüşmüş olduğunun kanıtıydı. Davet edilmiş herkes gelmek zorundaydı. Galerilerin katılımı artırmak için ellerinden gelen her şeyi yaptıkları –suşi kanepeleri, ünlü patronlar da bunlara dahil– günler henüz çok da geride kalmamıştı. Bugün ise bunların hiçbirisi gerekli değildi. Aslına bakarsanız, tıpkı ucuz havayolları gibi, artık rahatlıkla –VIP'ler için ayrılmış şampanyanın dışında– hiçbir yiyecek ya da içecek ikramı olmayan özel bir açılış da bulabiliyordunuz. Arabadan inmeden önce, kendimi basına hazırladım. Beynimde hâlâ sürekli yanıp sönen bir flaşın olmaması beni şaşırttı. Bir anda yüzüme çevrilmiş bir kamera olmadan yürüyemez hale gelmişim. İlk zamanlarda ilgi hoşuma gidiyordu ve medyanın benimle ilgilenmesinin sanatım için gerekli olduğunu hep kabullenmişim. Ancak Kenny olayından beri, onlardan gerçekten korkmaya başladığımı fark ettim. Keşke bu gece kafama bir yağmurluk örtüp onların meraklı gözlerinden kaçabilseydim.

“Şubat'ta Tate Britain'da bir panele başkanlık etmeye ne dersiniz? Sanatta Kişilik üzerine bir sempozyum düzenliyoruz. En uygun aday siz görünüyorsunuz.”

Tate Modern'ın küratörü beni satış fikrim için tebrik etti. Projemden memnun görünüyordu, ama kartlarını hâlâ sıkı sıkı kapalı tutuyordu. Uсталıklarının ve güçlerinin bir kısmı, gerçekte gözlerinin ardındaki düşünceleri kimsenin okuyamamasında yatıyordu.

“Prensipte elbette kabul ederim,” diye cevap verdim temkinli bir gülümsemeyle.

“Katie, tarihi teyit etmek için galeriden biriyle konuş,” diye araya girdi Aidan, elini bel kıvrımına koymuştu. “Esther’in programı iş anlamında o kadar yoğun ki satış hazırlıkları için benim enerjimden faydalanması gerekiyor.”

“Elbette,” diye cevap verdi Katie, “herhangi bir şeyin bu özel performansla Esther’in arasına girmesini hiçbirimiz istemeyiz.”

Kısa zaman sonra galeriden ayrıldık. Arabaya binmeden önce fotoğrafçılara birkaç poz verdim. Aidan tereddüt etti, ama görünüşe bakılırsa hepsi aramızdakileri biliyordu. İlişkimiz konusunda açıklama yapmamızı istediler. Ben tahrik edilmeyi reddettim. Aidan da sessiz kaldı, ama gerçek şu ki oradan birlikte ayrıldık.

Doğu’ya doğru ilerlemeye başlamıştık ki Aidan “Bravo Esther, iyi idare ettin,” dedi şaşırtıcı bir sevecenlikle.

“Hangisini, basını mı yoksa küratörleri mi?”

“Her ikisini de,” diye cevap verdi, “ama biz bir açıklamada bulunana kadar basının bizi rahat bırakmayacağını biliyordun.”

“İşler fazla karmaşıklaştı,” dedim, “tek istediğim projeye yoğunlaşmak.”

Aidan kafasını çevirip gecenin içine baktı ve eve kadar tek kelime etmedi, sonra beni ön kapıda bıraktı.

Saint Martin's'i bitirince bağımsız sanatçılar olarak "bir sonraki aşamamız" için hazırlanmak üzere Petra, Billy, Sarah, Ruth ve ben Shoreditch High Street'ten biraz ileride kullanılmayan bir meyve deposunda kaçak olarak yaşamaya başladık. Burası Victoria dönemine ait, dört katlı, metal pencereleli eski bir binaydı ve merkezi ısıtma sistemi filan yoktu. Ama mevsimlerden yazdı ve bunu umursamadık. Billy temel tesisatçılık becerilerine sahipti. Bir arkadaşıyla birlikte suyumuzu bağladılar. Artık her katın orta yerinde sıcacık sularla edepsizce yıkanabilmemiz için Victoria döneminden kalma eski küvetler vardı. Elektriği de yeniden bağlamayı başarabildiler. Var olduğu sürece burası bizim oyun alanımız oldu ve ona Doğu Sarayı ismini taktık.

Petra ile ben ikinci katı paylaşıyorduk ve birkaç hafta içinde kendi katımızı yaratıcı bir vahaya çevirdik. Şövalelerim ve video gereçlerim boş alanın dörtte birini, Petra'nın dikiş makinesi, çalışma masası, kumaşları, kostümleri ve mankenleri ise bir başka çeyreğini işgal ediyordu. Orta yerde duran küvetin üzerinde mumlu bir avize sallanıyordu. Avizenin üzerine Crivelli'nin¹ işlerini andıran plastik meyveler, elmalar, armutlar, karpuz dilimleri ve üzüm salkımları astık. Diğer uçta, metal raylardan sarkan, boyanmış, upuzun pamuklu kumaşlarla birbirlerinden ayrılmış uyuma ve ilkel yemek yeme bölmemiz yer alıyordu.

Doğu Sarayı'nda her zaman müzik çalardı; dünyamız sanatçı topluluğumuzun sosyal merkezi halini almıştı. Bütün ar-

¹ 15. yüzyılda yaşamış İtalyan ressam. (Ç.N.)

kadaşlarımız Doğu Londra'ya taşınmıştı, her gece toplanıp partiler yapıyorduk. Rol yaptığımız, en son projelerimizi birbirimize gururla gösterdiğimiz, sanattan ve gelecek projelerden bahsettiğimiz 90'lar 'sanat olayları'nı biz yaratmıştık. Ayrıca Petra, odanın uzun kısmını podyum olarak kullanıp belirli aralarla moda gösterileri düzenlerdi. Gösterinin ardından kıyafetleri satarı. Ben de ara sıra yemek masraflarına katkıda bulunmak için satmak üzere bazı nesneler yapardım. Peş parasız ve mutluyduk. Bana Simeon'dan kalan para biteli uzun zaman olmuştu. Petra ise, "Ailemden maddi destek almak istemiyorum," safhasından geçmekte olduğundan yaşamak için kişisel servetini yağmalamayı reddediyordu.

Çoğunlukla gecenin çok geç saatlerinde Esther dizisinden bir performans yapardım ve her seferinde karakterimin yaşamına bir kat daha ekler, performanslarımla onun uydurma tarihini geliştirdim. Filmler her gün sanal ortamda izlenebilmeleri için internete yükleniyorlardı. O gece evdeki kalabalık otuz kişiye varmıştı ve beklenti yüklü bir hava vardı. Benim "büyük bir sahne" için hazırlanmakta olduğum söylentisi yayılmıştı. Esther'in öyküsü önemli bir noktaya gelmişti, çocukluğunda erkek kardeşini öldürdüğünü itiraf etmek üzereydi.

Petra ile birlikte bütün gün beni gösterime hazırlamak için uğraşıyorduk. Oyunda on iki yaşındaydım ve kırmızı ekose, pamuklu kumaştan bir elbise, uzun, beyaz, pamuklu çoraplar, eski moda, kahverengi, bağcıklı ayakkabılar giymiş, örgüleri yüzümün iki yanından aşağıya inen kumral bir peruk takmıştım. Bir de koyu kırmızı kurdelelerle dolu hasır şapkam vardı. Performansım için kullanacağım tek malzeme bir atlama ipiydi. İp atlayıp şarkı söyleme niyetindeydim ve çocuk şarkısının mısralarıyla birlikte erkek kardeşimin öldürölüş öyküsü hem -olaya dair tüm anılarını şimdiye dek yok saymış- benim için, hem de önceki performanslarda kardeşimin ölümüne bir yüzme kazasının sebep olduğuna inanması sağlanmış izleyiciler için açığa çıkacaktı. Melodinin tatlılığı ile sözlerle açığa çıkan korkunç itiraf arasında ürkütücü bir zıtlık olması gerekiyordu.

Ayrıca performansın meşum doğasına katkıda bulunmak için benim bulunduğum köşeyi aydınlatmak çok ama çok zamanımızı aldı. Bu aydınlatma sayesinde Esther figürü duvarların üzerine upuzun gölgeler düşürebiliyordu. Video ekipmanı

çekime hazırды ve ilk kez performans internetten canlı olarak izlenebilecekti. Beni ve sahneyi gizlemesi için perdeyi kapattık. Petra da konukları bir araya topladı. Performans gece yarısı yapılacaktı. Sonunda, herkes sahnenin önünde ya çömelmiş ya da birbirlerine sokularak oturmuşken saatler gece yarısını vurdu ve Petra perdeleri açtı. Sahneye çıktım.

Dosdoğru uzaklara bakarak açılış pozumu korudum; başlamaya hazırđım. İşte oradaydı, doğrudan gözlerimin içine bakıyordu: diploma sergimdeki adam. O geceden sonra onu tamamen unutmuşum. Petra'ya kendisiyle ilgili çok az şey anlatmış olmasına rağmen, Petra onun bütün işlerimi satın alacak başarılı ve saldırgan bir koleksiyoncu olduğuna ikna olmuştu. Petra'nın hayal gücüne dayanan öyküsünü ihtiyatla dinledim. Bu her akademi mezununun hayaliydi ve Petra bunun olmasını benim adıma o kadar çok istiyordu ki düşünce yoluyla gerçekleştirmeyi neredeyse başaracaktı. Ancak aradan bir haftadan fazla zaman geçmiş ve ondan bir daha haber almamıştık. Aklım gerekenden fazla çalışıyordu. Buraya nasıl gelmişti? İnternet sitemde bu geceki performanstan söz etmiş, herkesin davetli olduğunu duyurmuşum. Performansın haberini oradan almış ve buraya kendi iradesiyle gelmiş olmalıydı. Varlığının dikkatimi dağıtmasını istemiyordum, ama dağıtmıştı bile. Bu yüzden kısa bir süreliğine gözlerimi kapadım ve yeniden açtığımda bakışlarımı onun yüzünden uzak bir noktaya odakladım. Sonra başladım.

Petra performans sonrası için çılgın bir parti düzenlemişti. Stockholm'ü birkaç arkadaş yanlarına popüler müzik üzerine yaptıkları tuhaf bir kayıtle birlikte gelmişti. Ben performansımı bitirir bitirmez, plaklar dönmeye başladı. Herkesin kafası o kadar iyiydi ki gerçek bir eleştirel tepkiyi ayırt etmek çok zordu. Yine de gösteri oldukça iyi gitmişe benziyordu. Bununla birlikte, işinizi videoya almanın iyi yanı onu aklınız başınızdayken tekrar gözden geçirebilecek olmanızdı ve ben montajda çok iyiydim. Bir havayaratmak ya da daha derin bir anlam katmanı oluşturmak için akıllıca kurgular ve yeni seslendirme sayesinde de olsa, her performanstan genellikle iyi bir şey çıkarılabilirdi.

Çabucak kostümü çıkardım, kot pantolonumu çekip parti-

ye geri döndüm. Yabancıyı bulmak için odaya şöyle bir göz attım, ama çoktan yok olmuştu. Onu kaçırdığı için küplere binen Petra adamın varlığını bile fark etmediğini iddia etti. Dışlanmış hissetmekten nefret ederdi, bu yüzden beni gördüğümün bir hayaletten başka bir şey olmadığına ikna etmeye çalıştı. Bu bilinçaltımda yatan galerici bulma arzusunun bir simgesiydi o kadar.

Ertesi sabah Petra'nın yanıldığı ortaya çıktı. Önceki gecenin enkazının ortasında ısrarla çalınan kapının sesiyle uyanımdım. Petra partiden sonra bir yerlere gidip geri dönmemişti. Kendimi doğrulmaya zorladım ve bir kumaşa sarınıp kapıya ilerledim. Petra'dan önce eve gelen bir Stockholm'ü görmeyi bekliyordum, ama onun yerine takım elbiseli yabancıyla karşı karşıya geliverdim. Bu kez kot pantolon ve siyah bir tişört giyiyordu. Temiz görünüyordu. Onun karşısında kendimi pislikle kaplıymışım gibi hissettim. Yatmaya giderken makyajımı temizleme zahmetine bile katlanmamış, partinin sonunda sızmıştım.

"Üzgünüm, sizi uyandırmak istememiştım," dedi. Aksanında ölçülü bir özgüvenin yanı sıra beysbol ve ufak restoranlar, sarı taksiler ve kaldırımlar vardı. Görünüşüm yüzünden özür dilemek için artık çok geç olduğunu fark ettim, onun yerine elimi saçlarımda şöyle bir gezdirip kenara çekildim ve ona içeri gelmesini işaret ettim.

"Sizi dün gece gördüm," dedim, o peşimden odaya yürürken, "ama sizinle tanıştırlmadan ortadan kayboldunuz. Buyurun, oturun," diyerek kanepenin üzerindeki yığını iterek onun için yer açtım.

Davetimi görmezden gelip ayakta durmaya devam etti.

"Eğer o anda gitmeseydim bütün gece kalacaktım. New York'tan yeni dönmüştüm ve uçak yorgunluğunu üzerimden atamamıştım."

Kanepenin koluna tüneyip onu izledim.

"Hmmm, demek gerçek bir Amerikalı hayranım var," dedim. "Bu birilerinin işlerimi aslında internette gördüğü anlamına mı geliyor?"

"Elbette, New York'un merkezinde sizi takip eden epey bir insan var."

"Öyle mi?"

“Evet, kendini Esther’in dünyasına kaptırmış en az on kişi varız.”

Büyük bir heyecan hissettim. İşlerimin herhangi bir şekilde binlerce kilometre uzaktaki bir grup insanın ilgisini çekmiş olduğunu düşünmek biraz çılgıncaydı. Deney işe yaramıştı.

“Peki bu insanlar internetteki tuhaf projeleri araştırma-dıkları zamanlarda ne yaparlar?” diye sordum.

“Aslında bunun için buradayım,” diye itiraf etti omuz silerek. “Ben bir galericiyim ve sizi benim için bir grup sanatçı arkadaşım buldu.”

“Bir isminiz var mı?”

Gülüp elini bana doğru uzattı. Tokalaştık. İnce, zarif parmaklar, pürüzsüz, koyu sarı bir ten.

“Ben Aidan. Aidan Jeroke.”

İsminin alışılmadık tınısı, yedinci dalga tarafından kumsala atılmış iri ve yuvarlak bir çakıl gibi benliğimi dağıtarak geçti, sonra içimdeki kuyunun dibine kum gibi çöktü.

“Tuhaf isim,” dedim elini bırakarak.

“Yarı Hırvat, yarı Amerikalı.”

“Demek öyle,” dedim, “peki sizin için ne yapabilirim Bay Jeroke?” İsminin dilimde bıraktığı tat hoşuma gitmişti.

“Her şeyi bana satabilirsiniz,” dedi, sıradan bir şey söylüyormuşçasına.

“Her şeyi mi?”

“Tabii,” diye cevap verdi.

Üzerinde çalışılmış bir umursamazlıkla kolayca fark edilen şaşkınlığıma gülümsüyordu. Böyle bir teklifi ilk kez yapmadığına emindim. Belki de önce onun hakkında daha fazla şey öğrenmeli, bir avukat edinmeli ya da yapılması gereken her neyse onu yapmalıydım işte. Ama Aidan’ın samimi bir tarafı vardı ve aslında ona güvenmiştim.

“Tamam,” dedim, “teklifiniz nedir?”

Bundan sonraki bir saat boyunca açıklama yaptı. Aidan’ın amaçları Londra üzerine odaklanmıştı. Burada yeni bir girişimi gerçekleştirerek galeri kurmaya niyetleniyordu.

Bu benim için büyük bir fırsat gibi görünüyordu. Aidan bir yıl içinde, üç ya da dört başka sanatçının işleriyle birlikte benimkileri de Doğu Londra’da bir depoda sergileyeceğine söz

verdi. İnce ayrıntıları ise hâlâ planlaması gerekiyordu. İngiliz sanat dünyasında yeni bir ekibin doğuşunu bir süredir izlediğini ve onun bir parçasını istediğini itiraf etti. O konuştukça ben daha da hevesleniyordum.

Ama Aidan'da gözle görülenin ötesinde bir şeyler vardı. Bunu sormadan hissedebiliyordum. Londra'ya gelişinin arkasında sanatla hiçbir ilgisi olmayan başka nedenler vardı. Bir şeyden –ya da birinden– kaçıyordu. Koyu yeşile çalan mavi gözlerinin ardında neyin ya da kimin gizlendiğini öğrenmemin sadece an meselesi olduğunu biliyordum.

Galeri Serpentine'deki açılışın ertesi günü Paris'e doğru yola çıktım. Madam de Senonnes'yi görmeye gitmeden önce Petra'yla bir gece geçirmek niyetindeydim. Gözlerimin Birinci Marie Marcoz'la ilk buluştuğu an, tıpkı Aidan gibi, satışım için kusursuz bir kişiliğe sahip olduğunu anladım. Değeri ve diğer herkesin anladığından emin olacak şekilde kendisini nasıl yansıtmaması gerektiği hakkında her şeyi biliyordu. Görünüşe bakılırsa Jean Dominique Ingres de öyle. Marie onun tuvali için kusursuz bir modeldi. Senonnes Vikontu 1814'te Ingres'i güzel eşinin bir başyapıtını yaratması için görevlendirildiğinde, ressam sevinçten haykırmış olmalı. Aidan'ın onca yıl önceki hali gibi, Madam de Senonnes'in de sırları vardı. Bunu hissedebiliyordum. Sırların ne olduğunu öğrenmek için gidip onunla görüşmem gerekiyordu ki bu da Nantes'taki Musée des Beaux Arts'a bir yolculuk demekti.

Petra'nın dairesi aşırı derecede şıktı, dolambaçlı bir yan sokak üzerinde, bir yanı simsiyah Montparnasse kulesine, diğer yanı Sartre'ın ve de Beauvoir'in yattığı mezarlığa bakan geleneksel bir Fransız apartmanının tepesine eğimli bir şekilde inşa edilmiş cam bir ev. Leylak rengi pancurlarla örtülmüş yüksek pencerelerin dışında duvarlar, yerler, mobilyalar, yani her şey bembeyazdı. Hepsi bir yığın aksesuarla süslenmişti: renkli cam eşya, ince işçilikle yapılmış Doğu'ya özgü zengin duvar süsleri, kalın örgülü halılar ve kilimler, vitray kapılar ve el yapımı vazolar, nakışlı örtüler. Hatta yaldızlı kafeste bir kanarya bile vardı, tavanlardan parlak kristalli avizeler sarkıyordu.

Bu "art deco"¹ daire, 1920'lerde ana yapıya eklenen ve Mont-

¹ 1920'lerde gelişmiş dekoratif sanat tarzı. Başlıca özellikleri geometrik motifler, kıvrımlı formlar ve çok net biçimde belirlenmiş kontürlerdir. (Ç.N.)

marte'daki kiralar fazla tırmanınca nehrin karşı kıyısına taşınmak zorunda kalan sanatçılar tarafından gökyüzüne inşa edilen pek çok atölyeden biriydi. Mülk Petra'ya 60'larda Paris'te bir parfümeride çalışan ve uzaktan akrabası olan İtalyan teyzesinden kalmıştı. Petra'nın ailesinde para ve mülk yakın ilişkili görünüyordu ve ikisinin de hiçbir zaman kıtlığı çekilmemişti. Erkek kardeşinin Roma'da bir dairesi, küçük kız kardeşinin Los Angeles'da bir evi vardı. Her ikisi de yaratıcı kariyerler peşindeydi: erkek kardeş ressam, kız kardeş aktristi. Hiçbirinin sahip oldukları konforu karşılayabilecek bir maaşı yoktu. Ama Petra'yı kendisine miras kalan maddi güvence yüzünden ona garaz duyamayacak kadar çok seviyordum. Bugünlerde benim de ihtiyacım olandan fazla param vardı. Bir bakıma, gidip ihtiyaç duyduğu şeyleri alabilmek onu daha özgüvenli biri yaptı belki de. Buna erkekler de dahildi.

Kapıdan girdiğimde Petra, "Guy bu akşam bir aperitif için uğrayacak," dedi teklifsizce.

Onu geride bırakıp oturma odasına ve terasından görünen nefes kesici manzaraya doğru yürüdüm. Paris doğudan batıya uykusunda gerinen bir masal prensesi gibi zarafetle yükselip alçalıyordu. Dışarı çıkıp manzaraya baktım, kuzeyde Sacre Coeur, en doğuda Seine boyunca kıvrım kıvrım duman bırakan sanayi kuleleri.

"Aidan'a Guy hakkında ne söyledin?" diye seslendi Petra.

Cevap vermedim. Şu anda Petra'nın beni onunla tanıştirmasının arkasındaki nedenlerle, Aidan'ın bu konudaki tepkilerini nasıl idare edeceğimden daha çok ilgiliyordum.

"Çekici bir adam, değil mi?" diye ısrar etti, elinde bir tepsi kahve ve pötiförle görüldüğünde.

Petra kendi yaşamı kadar benimkini karıştırmaktan da her zaman zevk almıştı.

"Onu kendine saklamaya çalışmaman beni çok şaşırttı," diye iğneleyici bir cevap verdim. Duymazlıktan geldi.

"Bana göre değil, ben daha uçlarda tipleri tercih ediyorum. Her zaman burjuvalara bayılan sensin."

"Petra, ne demek istiyorsun sen?"

Tepsiyi masaya bıraktı.

"Aidan avangardın bir üyesi sayılmaz, değil mi?" diye cevap verdi tatlı dille. "Tek yaptığı avangart ateşinin yanmasını sağlamak."

Beyaz kanepeye oturdu, dudakları sedef gibi hafifçe parılıyordu, küçük düzgün ellerini deniz kızlarınınkini andıran çenesinin altında kavuşturmuştu. Her zamanki gibi işleri karıştırmaya kararlıydı.

“Petra, sen ne işler karıştırmaya çalışıyorsun?” diye sordum doğrudan. Birbirimizi bunu sorabileceğim kadar uzun zamandır tanıyorduk.

Güldü.

“Dürüstçe söylemem gerekirse, şu anda başkalarıyla görüşmenin senin için daha sağlıklı olduğunu düşünüyorum.”

Sözleri beni tedirgin etmişti.

“Görünüşe bakılırsa bu gerçekten zevk alıyorsun.”

“Belki de. Ama bunun tek nedeni Aidan’a fazla bağlanmış olman. Bu projenin başarılı olması için yola kendi başına çıkman gerekecek, galericinin paltosunun eteklerinin ardına saklanamazsın. Ayrıca bunlar bir kenara, bence senden bir süre için o kadar da emin olmaması iyi olacaktır.”

Espressomdan bir yudum aldım ve meraklı gözlerle ona baktım.

“Nasıl yani?”

“Sen onun için çok değerlisin, Esther. Galerideki herkesi geride bıraktın. Sana ihtiyacı var, aslında işin yürümesini sağlayan sensin. Satışa yaklaştıkça her şey daha da geriliyor. Araya biraz mesafe koymanın sağlıklı olacağını düşünüyorum.”

“Bilmediğim bir şeyler mi biliyorsun?” Paris’ten birinin ona Aidan’ın Jacqueline’le bir ilişkisi olduğunu söylemiş olup olamayacağını düşündüm.

“Hayır,” dedi, gerçekten şaşırmış görünüyordu. “Hayır, ama bu açık artırmanın sandığından daha büyük bir olay olacağını düşünüyorum. Dikkatli olmalı ve sanatının kontrolünü elinde tutmalısın. Seni ya da sanatını kullanmasına izin verme. Bu da hıce bir fikir, ama sadece sen bağımsızlığını sert bir şekilde korusan başarılı olacak. Senin başarısızlığa uğradığını görmek istemiyorum.”

Yanına oturdum.

“Öğütlerin için teşekkür ederim, Petra, bu bir süredir benim de aklımda, ama şu sıralar aramız bok gibi. Benim satılmam fikrinden nefret ediyor, ancak benim araya mesafe koyma yöntemim Fransız bir küratörle yatmak değil. Bu sadece beni

altüst etmeye yarar o kadar. Aidan'la iniş çıkışlar yaşamış olabiliriz, ama birbirimize sadığımız - en azından ikimizin de öyle olduğunu düşünüyorum. Son zamanlarda üstesinden gelmesi zor sorunlarımız oldu. Bu ilişkimizdeki çatlamalara bir tane daha eklemekten başka işe yaramaz. Bir de öykü basının eline geçerse, hepsi bayram eder.”

Gözlerimi dolduran yaşların acısını hissetmek beni şaşırttı. Petra fark etmemiş gibi görünüyordu ya da kendime acıma dakikalarımı görmezlikten gelmeyi seçmişti. İç geçirdi ve dikkatini masanın üzerindeki portföye çevirdi. “Pekâlâ tatlım, ama sonra seni uyarmadığımı söyleme. Aidan paraya düşkündür. Bunu sana onunla ilk tanıştığımızda söylemiştim.”

Aidan'la ilk temas kuruşumuzun üzerinden neredeyse on yıl geçmişti ve bu zamanın çoğunluğunda o ve ben birlikteydik. Petra'nın şimdi onun karakterinin iç yüzünü benden daha iyi anlayabildiğini düşünüyor gibi davranmasını biraz küstahça buldum.

“Teşekkürler Petra, ama bu konuda aynı görüşte olmadığımız konusunda hemfikir olmalıyız. Ayrıca bir yanlış anlamayı ortadan kaldırmak için şunu söylemeliyim ki Aidan'la ilk tanıştığım zaman bana onun zenginliğinin kokusunu alabildiğini söyleyen sendin. O zamanlar Aidan'ın bir altın avcısı olduğunu düşünmüyordun.”

“Tamam, tamam,” diye cevap verdi Petra, “ama her şey ilerliyor ve sen ne kadar ikonlaştığını fark ediyor gibi görünmüyorsun. Eğer proje üzerindeki kontrolünü korumak istiyorsan, kendi rolünü oynamaya başlasan iyi edersin.”

Petra bir yığın çizimle birlikte masaya geçtiğinde, Ava'nın rekabetçilik üzerine söylediklerini düşündüm. Aslında kastettiği belki de hırsı. Petra'nın amaçları konusunda her zaman benden daha net olduğunu düşünmeye başlıyordum. O başarı konusunda kararlıydı. Bense eğlenmek için, bir tür *yer değiştirme tedavisi* olarak sanat yapıyordum ve zaman geçtikçe bu benim için daha fazla şey ifade eder oldu. Aslında fark edilmek isteyerek başlamadım bu işe. Ün kazanmaya başladığımda şöhreti incelenecek bir tema olarak kullandım. Değişken kimlikler fikri güçlü, sürekli bahsi geçen bir fikir olmuştu. Bu şeyler benim sayemde değil, bana rağmen oluyorlardı. Şimdi Petra'nın durumunu düşündüğümde geleceğinin her zaman

nasıl p[lan]lanmış olduğunu anlayabiliyordum. Arka planda ř[ö]h-retin olması durumunda daha da iyi işleyecek bir planı vardı onun.

“Haydi bebeğim,” dedi beni harekete ge[ç]irmek i[ç]in, “senin aşk maceralarıyla daha fazla zaman harcamayalım. ř[un]lara bir göz at bakalım.”

Petra insanların başarılı oldukları bir aileden geliyordu. Çok genç yaşta en önemli ilkeleri öğrenmişti. Bu özelliğinin altında yatan oydu. Eğer Petra bir şey yapacağına söz vermişse, sözünü her zaman geciktirmeden tutar. *Sahiplik Dizisi*’nin daha önce üzerinde birlikte [çalıştığımız işlerden hiçbir farkı olmadığını keşfetmek üzereydim. O daha şimdiden benđen çok yol almıştı.

Ona katılmak üzere masaya gittim. İlk çizimlerini birer birer masaya yaydı ve sırayla üzerlerinden ge[ç]tik. Yedi kadının hepsini [çırıl[ç]ıplak soymuştu ve onları eşsiz tarzıyla yeniden giydirmeye başlıyordu. Fikirleri aşırı ve maceracı yaklaşımlardı. şimdiye dek gördüklerim arasında en ince düşünölmüş, en keskin olanlarıydı. Petra yaratıcı bir dönem yaşıyordu, belki de güçlerinin dorukta olduğu bir dönem. Bu durumun bende de heyecan uyandırdığını hissettim.

Petra’nın bir şeyler bulma konusunda iyi olduğunu zaten söylemiştim, ama bununla sadece insanları kastetmiyordum. Projenin başlangıcından bu yana ge[ç]en haftalar i[ç]inde, o ve ekibi kadınlarımların kostüm tasarımlarına uygulamak üzere otantik kumaş ve aksesuvar arayışları sırasında yorulmak bilmemişlerdi. Ayrıca son günlerde Paris’te çok tutulan yeni mücevher tasarımcısı Thierry le Comte’la yedi kadınımların takılarını [çalıştıran çağdaş takılar üretimi üzerine yoğun bir şekilde [çalışmaya başlamıştı. Ben kadınlarımların i[ç] yüzlerini anlamaya [çalışırken, Petra benimkine eş bir yoğunlukta onların dış görünüşleri üzerine [çalışmıştı.

İkimize de öğrencilik günlerimizi anımsatan bir konsantrasyonla saatlerce mutlu mutlu [çalıştık. [Çalışmanın sonuna geldiğimizde Petra’nın başlamadan önce söylediklerinin sebep olduğu tüm endişeler aklımdan silinmişti ve kendimi devam etmek i[ç]in yeniden canlı hissediyordum.

Guy söylediği gibi akşamüstü uğradı ve bana eski bir dost

rahatlığıyla davranması beni çok ferahlattı. Günlerden cumaydı, hafta sonunu eşiyile geçirmek için trene atlayıp şehri terk edeceğini neşeyle ilan ettiğinde ise iyice rahatlamaya başladım. Ancak Nantes ziyaretimin sebebini açıkladığımda, anlamlı gözlerle bana baktı.

“Ah, şehvetli Madam de Senonnes. Onun neden bu kadar hoşuna gittiğini anlıyorum.”

“Bakışlarında göze görünenden daha fazla bir şeyler olduğunu düşünmekte haklı mıyım?” diye sordum.

“Ah, evet,” diye cevapladı açıkça keyiflenerek, “ama bu kez bulmacanın eksik parçasını bulmayı sana bırakacağım. Hiç zor olmayacak, ayrıca onun iç yaşamını kendi başına keşfetmek seni çok eğlendirecek.”

O zamana dek resimle ilgili araştırmalarımın yetersiz olduğunu itiraf etmek zorunda kaldım. Madam de Senonnes’ı yüzüne göre değerlendirip seçmiştim. Inges’nin resimlerini severdim ve bütün portreleri içinde bana en çok bu portrenin uyduğunu biliyordum. Ayrıntılar üzerine pek fazla düşünmek zorunda kalmamıştım. Marie’yi dinginliği, dünyeviliği için seçmiştim ve onun en karmaşık durumu bile idare edebileceğinden emindim. Zenginliğiyle tamamen barışık, varlıklı bir adamın malı olmaktan tam anlamıyla memnun bir kadın. Bununla birlikte, resmin yapıldığı yıllarda benim şu anki yaşıma otuz bir yaşında olduğunu öğrenmek bana büyük keyif verdi.

Ancak birlikte çalışmayı seçtiğim diğer bütün kadınlar gibi Marie Marcoz’da da dışarıdan görünenden daha fazlası vardı. Gözlerindeki kendinden duyduğu kuşkunun, ihtiyatının belirtisi miydi? Yoksa sadece sorgulama eksikliği, her istediğini elde edebildiği bir yaşam sürmenin sıkça rastlanan bir sonucu olarak çevresindeki dünyaya duyduğu ilgisizlik miydi?

Ertesi sabah sorularımın cevaplarını bulma umuduyla Nantes’a iki saatte giden hızlı trene¹ atladım. Tren şehir dışına çıkar çıkmaz, yolculuk için yanıma aldığım monografilerden birini açtım ve ilk sır kendiliğinden çözüldü. Guy’in Madam de Senonnes geçmişi kendi başıma araştırmam konu-

¹ TGV: Tres Grande Vitesse. (Ç.N.)

sundaki ısrarını şimdi anlayabiliyordum. Madam de Senonnes'nin hiç de görüldüğü gibi biri olmadığı doğrudu. Portrenin yapılış yılı olan 1814 Madam'ın gerçek kimliğiyle ilgili ilk ipucunu, evlendiği yıl olan 1815'te ikinci ipucunu veriyordu. Trenin hızlanmasıyla yanlarından geçerken bulanıklaşmaya başlayan tarlalar kesik kesik görünen yeşil çizgilere dönüştüğü sırada, Fransız erkeklerinin ve kadınlarının derdi neymiş böyle, diye sordum kendi kendime. Lyon'da doğan Marie Marcoz (1783-1828) aristokrat bir gelin filan değildi. Mevki açısından Vikont'tan aşağıda olduğu pekâlâ açıktı. O tam anlamıyla bir burjuvaydı, bir kumaşçının kızıydı. Ingres'nin portresine poz verdiği dönemde aristokrat konumu sürekli olmaktan çok uzaktı. Evet, ortada bir evlilik vaadi vardı, ama yüzük yoktu.

Öyküsü oldukça basitti. Marie, bir Fransız'la nişanlıydı ve adamın tekstil işi sebebiyle çift Roma'ya gitmişti. 1809'da ayrılmalarından birkaç ay sonra Marie Senonnes'nin metresi olmuştu. Senonnes Vikontu Alexandre de la Motte-Baracée Roma'da yaşayan varlıklı bir koleksiyoncu ve amatör bir sanatçıydı. Kendini sanat hamiliğine adanmıştı. Yaşamının ileriki yıllarında Kraliyet Müzeleri Genel Sekreteri ve Academie des Beaux Arts'in bir üyesi oldu. Anlaşılacağı gibi, portre çoğunluk tarafından Madam de Senonnes ya da Vicomtesse de Senonnes olarak biliniyordu. Böylece izleyicilerin çoğunluğu tarafından –ki buna ben de dahilim– Marie'yi Vikont'un eşi olarak kabul etmek uygun görülmüştü. Ancak şimdi gerçek öykü görmek üzere olduğum şeye bakışımı değiştirmişti.

Tren Nantes'a yaklaşırken beklentilerim artmaya başlamıştı. Resmin Marie'nin isminin önünde evli kadınlara mahsus bir unvanla tanınmış olmasının pek de şaşırtıcı olmadığını fark ettim. Özellikle de resmin değerinin astronomik bir biçimde nasıl yükseldiği ve Ingres'nin ününün tarihe nasıl kazındığı düşünüldüğünde. Madam de Senonnes, Ingres'nin nispeten ilk dönem işlerindendi. Kendisi resmi yaptığında daha otuz dört yaşındaydı. Bununla birlikte, bu en iyi portrelerinden biri olarak sayılır. Kimse resmin modelinin herhangi bir açıdan alt sınıftan olduğunu, Ingres'nin en başarılı başyapıtlarından birinin karakterinin namus lekesi taşıdığını ima etmek istemezdi. Daha sonra bu konuda haklı olduğumu keşfedecektim – ama sadece bir dereceye kadar.

Nantes'ta iki gün geçirmek niyetindeydim: gidip Marie'yi görecektim, özüksediklerimi sindirmek için bir gece geçirecektim, ertesi sabah görüşümü pekiştirmek için onu ikinci kez ziyaret edecektim... Burası toplumdaki konumunu yükselten bu genç hanımefendi için son derece uygun bir burjuva şehriydi. Bindiğim taksinin şoförü bir taraftan araba kullanıp diğer taraftan bozuk İngilizcesi'yle Nantes'ın nasıl "yeni Paris"e dönüşmekte olduğunu gururla anlattı. Burası artık yüksek kiralar ve başkent yaşamının hengâmesi canına tak etmiş, meslek sahibi genç aileler tarafından tercih edilen bir şehirdi.

Bunun nedenini anlayabiliyordum. Nantes yüzyıllar boyunca denizcilikle ilgili değerlerini ve nehre dayalı geçmişini korudu. On sekizinci yüzyılda yaşamış gemi sahiplerine ait, Erdre Nehri'ne bakan bir dizi evin yanından geçtik. Binaların üzerinde aslan kafaları, elle yontulmuş taş maskeler, ferforje parmaklıklı balkonlar vardı. Sonra şehri ve nehri Atlantik okyanusuna bağlayan haliç boyunca uzanan hareketli bir limanı geride bıraktık. Şehrin köprülerinden birini geçtik, sonra ortaçağdan kalma bir meydana girdik. Meydan katedralin çevresinde yoğunlaşıyor, güneydoğu köşesindeki şato göze çarpıyordu. Musée des Beaux Arts şatoyla botanik bahçelerinin arasında bulunuyordu. *Madam de Senonnes* müzenin tacındaki tartışmasız en değerli taşı.

Müzenin beyaz mermerden kocaman, zarif fuayesine girdiğimde telefonum çaldı.

"Merhaba Esther, ben Guy."

Loire'de aile saadeti yaşarken beni araması şaşırtıcıydı, ama sesi oldukça rahat geliyordu.

"Nasıl gidiyor?"

"Artık Vikontes'in bütün sadakatsizliklerini biliyorum," diye cevap verdim.

Guy kıkır kıkır güldü.

"Buna memnun oldum. Dinle Esther, müzedeki küratörlerden biri seni arayacak. Kendisi Madam de Senonnes'den sorumludur. Daha fazlasını söyleyemem."

Ona teşekkür ettim, ama Madam'ı kesinlikle yalnız görmek istiyordum. Victorine'i o ve Petra'yla paylaşmaya çalıştıktan sonra, resme tek başına bakmanın değerini fark ettim. An-

cak telefonu kapatır kapatmaz tekrar çalmaya başladı. Önce bir duraksadım, sonra cevap verdim.

“B n Sandrine Macon. Guy’ın arkadaşıym.”

Gelip benimle buluşmayı önerdi ve günlerden cumartesi olduğu için şu an galeride olmadığı için özür diledi. Ona akşam üzeri otelimde birlikte çay içmeyi önerdim ve kabul etmesi beni çok rahatlat tı. Böylece Madam de Senonnes ile tek başıma tanışabilecektim.

Müze haritasını takip ederek ona doğru ilerlemeye başladım. Onu, büyük mermer merdivenleri tırmanıp ilk ana galeriden geçtikten sonra en sondaki küçük, yuvarlak salonda yer alan özel odasında bulmak kolay oldu. Bütün yollar bu başıyapıtta varıyordu.  nemli resimler ünlü insanlar gibidir. Sizi doğal olarak kendilerine çekiyor g r n rl r, ama karşı karşıya geldi inizde çoğunlukla bekledi inizden daha az etkilenirsiniz. Bu Marie Marcoz için kesinlikle geçerli değildi. Otururken çizilmiş portresi hayal kırıklığına mahal vermiyordu. Bir metre yüksekliğindeki resim varlığını hissettiriyordu. İlk tepkilerimden biri şaşkınlıktı. Miskinliği insanı altüst ediyordu. Size düşüncelerini iletme  istiyor gibi görünen Christina ya da Victorine’den farklı olarak, verdiği kışkırtıcı pozun aksine Marie Marcoz binbir emek verip bir ilişki kurmak konusunda sakıngandı. Geçmişini, aslına bakılırsa o anki yaşamını, kimseyle paylaşmak istemiyordu. Bu duruşundan ötürü o anda kendimi ona yakın hissediverdim.

Marie, sağa hafif bir açı yaparak oturmuş, kafasını doğrudan izleyicilere bakacak şekilde çevirmiş, siyah saçlı bir g zelikti. Bu Leonardo da Vinci tarafından *Mona Lisa*’yla pop lerle tirilmiş etkin bir pozdu ve portre ressamları o zamandan beri bu pozu kendilerine mal etmişti. Ancak bu örnekte, Ingres Marie’yi şatafatlı, altın rengi minderlerin üzerinde hafifçe öne doğru eğmiş, böylece belini ve göğsünü  ne çıkarıp göğüslerinin olduğundan daha dolgun görünmesini sağlamıştır. İnsanın dev aynasında beliren görüntüsünü andıran bu pozda, oval yüzündeki kapalı ifadeyle net bir kontrast oluşturacak şekilde açık bir cinsellik vardı. Portenin bir rüyayı andıran görüntüsü Madam’ın kafasının arkasının aynadaki yansımasıyla vurgulanıyor, Ingres’in onun sa ına taktığı yakut ve elmas tarağı göstermesine im  n tanıyordu.

Koyu kırmızı kadife bir elbise giymiş, kumaşın katları, bu elbisenin daha önce de giyilmiş olduğunu düşündürecek şekilde, yer yer hafifçe solmuştu. Ingres ayrıntının fazlasıyla farkındaydı ve zamanının modasını aynen resmetmek konusunda tam bir fanatikti. Ama bu resme baktığımda kadının da elbisesi gibi “elden düşme oluşu” ima edip etmediğini merak ediyordum. On altıncı yüzyıla özgü, kumaşın üstteki katını kesip alttan kontrast yaratan elbiseyi gösterme modasını taklit ederek, elbise gümüşü gri-beyaz saten parçalarla süslenmişti. Tuhaf bir şekilde uzun ve biçimi bozuk görünen sağ kolu, yılan gibi kıvrılıp kucağına yerleşmişti.

Marie'nin boynunda zamanın modası olan incecik ipekli Sarı Dantelden, üç katlı kırmalı bir yaka vardı. Şampanya köpüğü gibi fışkıran yaka, kadının pürüzsüz, badem teniyle kontrast yaratıp onu öne çıkarıyordu. Yakayla kadife elbise arasında göğsünü ve omuzlarını üstünkörü örten, sinesine titrek bir ısıltı, sedefli bir parlaklık katan yarısaydam ipek bir bölüm vardı. Göğüslerinin arasındaki çizgi üç tane taşı zincirle vurgulanmıştı. Zincirlerden birinin ucunda ufak bir parfüm şişesi, diğerlerinininde ise bir haç ve ortasında yeşim taşı bulunan bir demet taş vardı.

Marie'nin ilk performansım için en uygun araç olduğuna karar verdim. Madame de Senonnes'nin bedeninden cinsellik akıyordu. Satışa çıkacaktım ve satılmak için elimden geleni yapmam gerekiyordu. Kırmızı elbise taklit edilemez bir anlam ifade ediyordu. Açıkça ortaya koyduğu şehvetinin, değerinin yüksekliğini ve elde edilebilirliğini ima eden süslülüğünün bir ederi vardı. Ayrıca üzerinde değersiz süs eşyası gibi duran bir sürü mücevher takmıştı. Bunların Vikont'un aşkını simgeleyen armağanlar olduğunu düşünüyordum. Çok azı ince bir zevki yansıtıyordu. Marie Marcoz tam anlamıyla üst sınıftan değildi. Dürüst olmam gerekirse ben de değildim. Vikont'un züppe ailesinin onu ne hale getirebileceğini düşündüm. Kulaklarının delik olduğunu da fark ettim. Kulak delikleri ve kesilmiş kumaşlar: aristokratların –en azından halk içinde– itibar etmeyeceği süsler.

Marie'nin sağ eli, parmaklarındaki yedi yüzüğe dikkat çekecek şekilde beyaz, keten bir mendil tutmaktaydı. Geride du-

ran mindere dayadığı sol kolunun arkasından Hint işi bir şal çıkıp bir çay gibi çerçevenin dışına akıyordu. Belirli bir eleman daha gözüme çarptı. Marie'nin arkasındaki aynanın çerçevesine birkaç kartvizit sıkıştırılmıştı ve bir tanesinin üzerinde ressamın imzası vardı. Bunlar aristokrasiye özgü yöntemler değil, daha çok Marie'nin mütevazı köklerine yapılan kesin göndermelerdi. Bu araç gereçleri performansına dahil etmenin bir yolunu bulmaya karar verdim.

Sahiplik Dizisi'nde, Madam de Senonnes'nin zenginliği ve cinselliği mecazi anlarda ortaya koyarak güzelliği simgeleyeceğini çoktan planlamıştım, ama şimdi altta yatan gizli anlamı görebiliyordum. Kadın biraz da samimiyetsiz ve çıkar peşindeydi. Kazanmak için oynuyordu –ve daha sonraki tarihinin de doğruladığı üzere– kazanıyordu da. Açık artırmada ondan birazcık şans ödünç alabilmeyi umuyordum.

“Sizin gibi ünlü bir sanatçıyla tanıştığım için kendimi ayrıcalıklı hissediyorum.”

Sandrine Macon ellili yaşlarının başında, sık, gri bukleleri ve küçük, düzgün burnunun ucunda minik, yuvarlak gözlükleri olan bir kadındı. Bir façe kadar ufak tefekti, ama ciddi biçimde planlı hareket ediyordu. Oyuncak bebeklerinkine benzeyen pürüzsüz elini hafifçe elimin üstüne koydu. “Nantes’de kalmamız bizim için şeref,” dedi.

Sanırım duygularını sözcüklere dökerken arada bir şeyleri kaybetmişti, ben yine de gülümseyerek karşılık verdim. Guy’in dostu benim dostumdu. Otelin ruhsuz yemek odasında bergamotlu, siyah çay içtik. Sandrine’in dört dörtlük bir öykü anlatıcısı olduğu çok geçmeden belli oldu. Bana Marie hakkında cömertçe bilgi vermeye başladı.

“Vikont metresiyle evleneceğini duyurduğunda ailesi dehşete düşmüştü,” diye konuşmaya başladı son derece teatral bir ifadeyle, gözleri parlıyordu. “Marie onların soyadlarını taşımaya hiç uygun görülüyordu –ne ahlaki ne de toplumsal açıdan. Vikont her şeye rağmen evlendi onunla. Birliktelikleri Marie’nin on dört yıl sonra 1828’de gelen ölümüne kadar devam etti. Bundan yedi yıl sonra ise Vikont yeniden evlendi ve eski eşinin resmini evinden uzaklaştırmaya karar verdi. Marie’nin

Vikont'un ağabeyine verilmesi uygun görüldü, ama Marie'nin ölümü ağabeyin kardeşinin ilk eşine duyduğu nefreti hiç mi hiç azaltmamıştı. Onu duvara asmak yerine tavanarasına kaldırdı. Bunu izleyen birkaç yıl içinde, birisi yukarı çıkıp onu bıçakla yarı. Ne kimse bu cinayeti üzerine aldı ne de böylesi değerli bir sanat eserine neden zarar vermek istenileceğine dair bir tahminde bulunmaya cesaret etti. Büyük olasılıkla Vikont'un nefretten gözü dönmüş ağabeyi onu kesmişti. Belki de Ingres'nin tuvalin üzerine yerleştirdiği delikler ve çiziklerden esinlenmişti, kim bilir? Sır bugüne dek çözülemedi."

Otel odam küçük ve sıradandı. O gece yatağında uzanıp havalandırmanın uğultusunu dinleyerek Marie'yi düşündüm. Onu başarılı, halinden memnun bir ev hanımı zannederek edindiğim ilk izlenimler artık daha karmaşık ve paradoksal bir şeylere dönüşmüştü. Resmi hâlâ gözümün önünde net bir biçimde canlandırabiliyordum. Gözlerimi sıkıca kapayıp anlamını özümsedim. Marie güzelliğinin bilincindeydi ve toplumsal konumundan ya da değerinden emin olmaktan çok, güzelliğinin etkisinden emindi. Ingres bu ruhsal ikiliği yakalamıştı: dışa dönük bir kendine güven, ama içsel bir bocalama. Bu ikilik Marie olarak gerçekleştireceğim performans nasıl etkileyecekti? Endişeyle fark ettim ki bu benim şu anki psikolojik durumumu yakından etkiliyordu. Bu projede halkın merhametine sığınıyordum. Marie gibi ben de yüzeysel bir hayranlığın farkındaydım. Bu hayranlık, benim durumumda, geçmişteki projelerime ve şimdiki saçma şöhretime dayanıyordu. Ancak içten içe hem bir kadın hem de bir sanatçı olarak gerçek değerlerimle uzlaşmaya uğraşıyordum. Satış gecemde benzer bir pervasızlık ile tedirginlik karışımını izleyicilere etkili bir biçimde aktarmak için çok uğraşmam gerekemeyecekti. Marie'nin esrarengiz ruhunu yansıtabilmeyi umuyordum, ama halkın korkumun kokusunu alabileceğinden endişe duyuyordum.

Ayrıca artık Marie'nin bir sahiplik sembolü olarak çok yönlü olduğunu görebiliyordum. Başlangıçta hamisi tarafından güzelliği ve karakteri, ressam tarafından ise estetik nitelikleri nedeniyle sevililiyordu. Ancak Senonnes Ailesi'nin bağışlamaz ellerinde bir mal sıfatıyla hem bir kadın hem de bir sanat eseri olarak kendisinden sakınıldı. Portresinin bugün paha biçilmez

olması ve Senonnes Ailesi'nin Marie'nin taşıdığı soyadı dışında tamamen unutulmuş olması son derece ironikti. Tuvali fesatça parçalamış oldukları gerçeği bile restorasyon ustasının sanatı sayesinde bugünkü hayranları için görünmez kılınmıştır.

Tam uykuya dalmıştım ki telefon çaldı. Aidan olduğunu tahmin ettim, ama arayan Petra çıktı. Sesi uykusuzluktan kısık ve ciddi geliyordu. Endişeyle başucumdaki lambayı yaktım.

“Bütün gece internette dolaşıp Birinci İmparatorluk Dönemi'ne ait bir miktar orijinal kırmızı kadife aradım – Madam de Senonnes elbisesi için,” dedi Petra.

“Tanrı aşkına Petra, saat sabahın dördü.”

“Biliyorum, ama dinle. Kumaş öyle değerli ki koleksiyoncuların çoğu kesilip dikilmemesi için onu top halinde satmayı reddediyor. Bu, ahlâka aykırı sayılıyor.”

“Boş ver,” dedim onu rahatlatmaya çalışarak. Bir taraftan da bunun neden beni gecenin bir yarısında aramasını gerektirdiğini merak ettim. “Bunun şart olmadığı konusunda fikir birliğine varmıştık. Hâlâ günümüzde imal edilmiş bir şeyler kullanabiliriz.”

“Biliyorum, Esther, ama zaten bu yüzden aramıyorum,” dedi Petra zaferiyle övünen bir sesle, “onun şalını buldum.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Orijinal, rengi, tasarımı, her şeyi birebir aynı. İnternet sitesinin asıl temel aldığı resmin kendisi.”

Bacaklarımı kendime doğru çekip yatakta oturdum.

“Bu olağanüstü.”

“İnternete girip bak, sana adresi gönderdim. Başka birileri ona el atmadan önce onu hemen satın al.”

Petra'nın coşkusu bulaşıcıydı.

“Tamam, tamam. Gidip bir baktıktan sonra sana elektronik-posta gönderirim.” Dizüstü bilgisayarımı yanıma getirdim, açtım ve onun gönderdiği elektronik-postaya ulaştım, sonra da gönderdiği internet adresine girdim. Ekranda piksel piksel belirmeye başlayan fotoğraf kesinlikle Madam de Senonnes'nin fildişi rengi şalına aitti. Resmin kitabımdaki röprodüksiyonuna baktım. Petra haklıydı, şallar birebir aynıydı. antiquetextiles.com adresindeki bilgileri büyük bir hevesle okudum. Mağazaları Amerika'nın derinliklerinde belirsiz bir yerlerdeydi.

Koleksiyoncular için bir hazine! Düz zeminleri ve desenli kenar çizgileri olan dikdörtgen şeklindeki şallar İmparatorluk dönemine özgü moda aksesuarlarıydı. Bu şalın zemini fildişi rengi, kabarık dokunmuş ipekten yapılmış, kenar süsleri ve stilize çiçeklerle çevrilmiştir. 48.75 cm. eninde, püskülleriyle birlikte 240 cm. boyundadır.

Heyecanla “Satın al” ibaresine tıkladım ve gerçekten de 2000 Dolar karşılığında Ingres şalının kırk sekiz saat içinde bana gönderileceği vaadiyle karşılaştım. Hemen Petra’yı aradım.

“Şalı aldım.” Fiyatından söz etmedim. “Umalım ki orijinal olsun. Başka neler buldun? Victorine’in özel odasına ne oldu? Oradan orijinal eşya bulma şansımız var mı?”

Petra gülüyordu.

“Şal bulmak tahmin edemeyeceğimiz kadar büyük bir şanstı. Geçen hafta V&A’dan Caroline Jones’la konuştum, bana o döneme ait orijinallerin çok ender bulunduğunu söyledi.”

“Bunun sahte olmadığını umalım,” dedim şaka yollu bir ifadeyle. “Şimdi git ve uyu.”

“Bir şey daha var,” diye ekledi sahte bir umursamazlıkla, “Madam de Senonnes’nin elbisesinin kol ağızları ve yakası Sarı Dantelden. Fırsat bulduğunda, sana gönderdiğim ikinci internet adresine bir göz at. On sekizinci yüzyılda, Normandiya’da, Caen’de ve çevresinde imal ediliyormuş – Paris’ten aşağı yukarı iki saat uzaklıkta. Oranın yakınlarında Bayeux’da yaşayan bir antika dantel satıcısı buldum. Elinde bazı orijinaller olabileceğini söyledi. Bir ziyaret etmeye değerbilir. Guy gidip görmeyi çok istiyor, pazartesi oraya gitmeye ne dersin?”

“Guy’in ne ilgisi var?” diye sordum kuşkuyla.

“Dönem onun uzmanlık alanına giriyor hayatım.”

“Bu konuda düşüneneğim, şimdi uyu bakalım.”

Petra’ya yatağına dönmesini söyledikten sonra fark ettim ki tekrar uykuya dalamıyorum. Böylece Petra’nın sözünü dinleyip gönderdiği ikinci adrese girdim ve Guy’i düşünmemeye çalışarak Madam de Senonnes’nin danteli hakkında bir şeyler okudum.

Sarı Dantel on sekizinci yüzyılda Fransa’da, ağartılmamış, açık bej renkte Çin ipeğinden yapılan bir tür ma-

kara dantelidir. Daha sonraları, “Sarı” terimi ağartılmış ipekten (beyaz sarı) ve siyaha boyanmış ipekten (siyah sarı) yapılan dantelleri kapsamak üzere genişletildi. Sarı dantel, 1 Fransa’da Caen yakınlarındaki Bayeux’da ve Chantilly’de on sekizinci yüzyıl ortalarında, İngiltere’de (Dorset) ise 1754-80 arasında imal edilmekteydi.

1789 Devrimi’nden hemen önce Sarı Dantel hafifti ve çiçeklerle süslenirdi. Sonraları bu tarz daha abartılı “İspanyol” tarzının gelişmesine sebep oldu. Sarının yeniden canlanması –daha önceki tarzlar da dahil– on dokuzuncu yüzyılda Fransa’da yaşandı. 1800’de evlenen Abrantes Düşesi’ne göre sarı dantel yazları bir zorunluluktan ve çeyizindeki elbiseleri süslemek için çok fazla kullanılmıştı.

Sabahın beş buçuğunda oturup antika danteller üzerine bir şeyler okuyacağım kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi, ama konu ilgimi çekmişti. Tan, sarı ışığını ocak ayı göğüne nazikçe itiverdiği sırada kafamı kaldırıp Madam de Senonnes’ye baktım. O ve ben kariyerimin en zorlu sınavıyla karşı karşıya gelmek üzereydik. Sotheby’s’de dünya medyasının ve sanat dünyasının ağır toplarının önünde birlikte yürüyecektik ve birisi kelimem için bir fiyat biçecekti. Orıun yanıma alabileceğim her bir orijinal parçasının beni tuhaf bir biçimde rahatlatacağını biliyordum. Nedenini açıklayamıyordum. Yatağa dönmeden önce Petra’ya hızla bir mail yazdım:

Danteli almak zorundayım. Orijinal bir şeyler giymem birden şart görünmeye başladı. Geri kalanı antika olduğu sürece kafanı kadifeye takmana gerek yok. E

Not: Guy gelirse sevinirim, belki satın alacağım herhangi bir şeyin orijinallliğini teyit etmeme yardım edebilir?

Güneş, Normandiya tarlalarının karşısından yükselen hafif sisi delip geçmekteydi. Guy Paris otoyolunda hızla ilerlerken arabada yüksek sesle Miles Davis çalıyordu. Gölgelekler inmiş, pencereler yarı açık bir halde orijinal Sarı Dantel bulma umuduyla Bayeux’daki antika dantel satıcısına gidiyorduk.

Petra geziye son bulgularıyla ilgili öykülerle renk kattı: Isabella d’Este için gereken kürklü şalı Prag’da bulmayı başa-

mıştı. Sonra övünerek ‘bomba’ haberi verdi: Christina olarak taşımam için 1550’lerde Kraliçe Birinci Elizabeth için yaptırılmış dua kitabını bulmuştu. Çok etkilenmişim. Bu özellikle konuyla ilgili bir seçimdi: Sekizinci Henry’nin kızı olan Elizabeth, Christina’nın sağlığında tahta çıkmıştı.

Dantel satıcısı minik dantel parçalarını kemikli parmaklarıyla birer mücevher gibi tutuyor, her birini siyah kadife kaplı, küçük bir masanın üzerine diziyordu. “Sarı dantel” ipeksi bir parlaklık kazanana dek çırpılmış koyu krema rengindeydi ve dokunuşa karşı çok hassastı. Adam Petra’nın zoruyla kırmalı yakayı denememe izin verdi. Yaka, boynuma tenimi hafifçe gıdıklayarak, kolaylıkla oturdu. Büyülenmiş gözlerle bakan Guy satıcıya alçak sesle bir şeyler söyledi. Oldukça iyi bir fiyatta anlaştık. Sonra, satıcının kızı olduğu anlaşılan genç bir kız sessizce karanlığın içinden ortaya çıkıp dantelli yakayı katladı ve gece mavisini, kadife bir kılıfa yerleştirip mor kurdeleli siyah bir kutuya koyuverdi.

Elimizde ödülümüz, dondurucu soğuk, ama berrak aydınlığa çıktığımızda Guy’in ağzı kulaklarındaydı.

“Bunu kutlamalıyız, çünkü bu harika bir durum. On sekizinci yüzyıla ait bir şatoda bildiğim bir gurme restoranı var. Buraya sadece yirmi dakika uzaklıkta. Tam Madam de Senonnes’in ve çevresindekilerin bir araya geleceği türden bir yer.”

Haklıydı. Şatoya gitmek zamanda iki yüz yıl geriye dönmek gibiydi. Görkemli yemek salonunda yemeklerini yerken alçak sesle konuşmakta olan birkaç müşteriden yükselen hafif bir uğultu vardı. Yerden tavana kadar yükselen pencereler, şekilli budanmış çalılar ve çakıllı patikalarla donatılmış, içinde gittikçe kızgınlaşan güneş ışığına doğru su püskürten küçük bir fıskiye bulunan süs bahçelerine bakıyordu.

Taze ıstıridye, Calvados ve kremayla pişirilmiş tavuk, Petit Livarot peyniri ile şerbetli armut tatlısı gibi yerel yemekler ısmarladık ve hepsini limonlu Sancerre ile mideye indirdik.

Kadehimi kaldırdım:

“Olağanüstü dostum ve tasarımcıma.”

Petra gülümsedi, Guy göz kırptı ve içkilerimizi içtik.

Paris’e döndüğümüzde hava çoktan kararmıştı. Guy bizi

Montparnasse'a bıraktı. Gün boyu aramızda gittikçe tırmanan bir gerginlik vardı. Bana onunla akşam yemeği yemek isteyip istemediğimi sordu.

"İstemediğimden değil, ama bunu yapmamalıyım. Yine de teşekkürler."

Anlayışla kafasını salladı, ama yüzünde sinsi bir ifade vardı. Veda etmek üzere birbirimize sarıldığımızda elime kkk bir paket sıkıştırdı.

Petra'nın evine varır varmaz paketi açtım. Ucundan kolye ucu gibi cam bir parfüm şişesi sarkan, uzun, taşlı bir zincir çıktı paketin içinden. Kolyeyi dikkatle inceleyen Petra'nın gözleri parladı. Sonra gidip içeriden Ingres monografimi getirdi.

"Bu Marie Marcoz'un "parfüm şişesi" olarak bilinen kolyesinin bir kopyası," dedi.

Kkk bir kâğıt parçası rulo yapılp cam şişenin içine güzelce yerleştirilmişti.

"Satış gecende sana şans getirmesi için büyülü bir muska, son derece büyülenmiş bir Parisli'den, G."

Aidan'ın yüzünde şimşekler çakıyordu.

"Clarion'ı gördün mü?" diye sordu öfkeyle.

Midem kasılarak kendimi gazetenin kapağına bakmaya zorladım. Tanrı'ya şükür yazı Guy'le ilgiliydi ve yanında Petra'nın evinin önünde bir gece önce beni yanağımdan öperken çekilmiş bir fotoğraf vardı. John Herbert açık artırmama kadar benim isteğim dışında yayınladıkları bütün haberler konusunda beni uyaracağına söz vermişti, bu konudaki bağlılık sözüne meğer boşuna inanmışım. Bununla birlikte, içim öyle rahatlamıştı ki kahkahayı koyuverdim.

"Aranızda ne olduğunu söyler misin?" diye sordu Aidan, zannettiğimden fazlasını biliyormuşçasına.

"Adam Petra'nın iyi bir dostu," dedim, tartışmaya girmeye kararlıyım, "Ondan oldukça hoşlandım –komik ve eğitimi biri– ayrıca araştırma konusunda bana muazzam yardımcı dokundu."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Haydi Aidan, lütfen şu sahiplenme şeyini yapma."

"Est," dedi, sinirli bir sesle.

"Bunu kasten yapmadım. Sadece arabasından iniyorduk. Performansım için gereken ve nadir bulunan dantel bir yakayı almak üzere bizimle Normandiya'ya geldi. Petra da bizimleydi."

Kaşlarını kaldırıp sigaralarımдан bir tane yaktı. Yıllardır sigara içmemişti.

"Belki de zamanlama oldukça iyidir. İnsanların bizim birlikte olup olmadığımızdan şüphe etmeleri için yani," dedim çekingen bir tavırla.

Sigaradan bir nefes aldı.

"Biliyor musun, o sahneye çıktığım zaman, izleyicilerin 'pezevenk' galericim tarafından bir haftalığına satıldığımı düşünmelerini istemiyorum. Değerin bana ait olduğunu anlamlarını istiyorum."

"Peki Fransız bir küratörle yattığına dair ipuçları vermek bu fikri nasıl sağlamlaştıracak?" diye sordu sertçe.

Petra'nın sözleri kafamda dönüp duruyordu.

"Bu tasarlanmış bir şey değildi ve sana yemin ederim ki onunla gerçekten ilgilenmiyorum. Tek söylediğim, onunla ilgilenmeleri dikkatleri bizim üzerimizden uzaklaştırabilir ve böyle bir şeyin satıştan hemen önce gerçekleşmesi iyi bir şey olabilir. Aslında, önümüzdeki hafta sen New York'tayken Tate Modern'da verilecek akşam yemeğinde bana eşlik etmesi için belki de Guy'i davet etmeliyim"

"Adamın kendisini bu şekilde kullanmana izin verecek kadar aptal olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Aidan, adamın mutlu bir evliliği var."

"Şu an için öyle. Medya ona bulaşana kadar bekle. Sen adamı bu işe karıştırmadan önce durumu eşine anlatmasını umalım."

"Durumu abartıyorsun."

"Esther, medyayı kendi oyunlarıyla oyuna getirmeyi sevdiğini biliyorum, ama onlar senden daha dayanıklı ve kötü niyetliler. Çok daha kötüler."

"Bunu bir iltifat olarak alıyorum," diye cevap verdim, "Neyse, sen New York'a ne zaman gidiyorsun?"

Konuyu değiştirmeye pek hevesli değildi. Sessiz kaldı. Tekrar denedim.

"Orada işler nasıl gidiyor?"

"İlginçleşiyor," diye cevap verdi asık bir suratla sigarayı söndürerek. "Pazartesi gitmeyi, üç hafta kalmayı, senin için olası alıcılarla tanışmayı ve Greg'le genel olarak gelecek hakkında konuşmayı düşünüyorum. Bir de Sam'i de elimden geldiğince sık görmeyi planlıyorum."

"Ya Carolyn?" Eski eşini sorma ihtiyacını neden hissetmiştim ki?

"Elbette. Carolyn'i görmeden Sam'i göremem, öyle değil mi?" diye cevap verdi, "O oğlumun annesi. Sen de gelecek

misin?”

“İki hafta içinde Frick’e gitmem gerekiyor. Bunu Tate’in yemeğinden hemen önce yapmayı planlıyordum. Sen ve Greg geleceği ne anlamda tartışacaksınız?”

Ne kadar çabalarsa çabalasın heyecanını gizleyemedi.

“Kesinlikle daha yakın bir işbirliği üzerinde uzlaşma olasılığımız var. Oradaki koleksiyonculara doğrudan ulaşan bir kanala ihtiyacımız var. Avrupa sanatçılarımızın çoğunluğunu kesmiyor.”

Satışımın sonucunun bu hırsı ne kadar etkileyeceğini merak ettim.

“Sen şanslısın.”

“Ah, teşekkür ederim Aidan. Bunun şanstın çok karar alma yeteneğiyle ilgisi olduğunu düşünüyordum.”

“Sana kendi şansını kendin yaratmadın demek istemiyorum, ama sen de bu satış işini herkes kadar iyi anlıyorsun, itiraf etmeliyim ki bu durum senin şöhretler listesinde üst sıralara fırlamana neden oldu. Eğer bu projeyi başarıyla tamamlarsan, bu herkes için iyi olacak. Sadece suyun üstünde kalman için sana yardım etmeye çalışıyorum. Hepimizin iyiliği için.”

“Anlıyorum, ama bu tamamen parayla ilgili değil, biliyorsun.”

“Esther, para olmadan yaratıcılığını kim besleyecek? Sen ucuz işler yapıyorsun ki.”

Duraksadım. Daha önce Aidan’ın ekonomik anlamda bu kadar hesaplı konuştuğunu hiç duymamıştım.

“Maliyeti çok yüksek olmadıkça, Aidan.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Sanırım demek istediğim estetik ilkelerimi unutmak istemediğim. Kendimi unutmak istemediğim. İşin para kısmı sinirlerimi altüst ediyor.”

Sanki bocaladığımı duymayı bekliyormuşçasına, benimle doğrudan konuştu.

“İyi ama bu fikri bulan sendin, bunu unutma.”

Ciddileştigimi hissettim, heyecanlanmıştım.

“Evet, ama benim için bu iş sanatsal bir amaç taşıyor.”

“Biliyorum ve o yüzden buradayım, Est, işin ticari kısmını süzgeçten geçirip ondan bir şey çıkarmak için. Endişelenmene gerek yok.”

“Aria ortada üstesinden gelmem gereken bir baskı var.”

“O farklı. Bu senin sanatsal h nerlerinden son noktasına kadar faydalanmanla ilgili. Para sana bunu yapma  zg rl  n  veriyor.”

“Umarım haklısındır.”

“Satış konusunda endişeleniyor musun?” diye sordu şaşkınlıkla.

Cevap vermedim, ona tereddüt ettiğimi görme fırsatını vermeyecektim. Onun tarafında gerçekleşen görüşmeler ve pazarlıkların seviyesi karşısında biraz dehşete düşmüş olsa da projeye ısınıyor gibi görünmesi beni memnun etmişti.

Çok sinirlenmeye başladığımı fark ettim. Sahnedeysen alay konusu olmayı, itibarımın adi bir maskaralık haline gelmesini istemiyordum. Keşke Jacqueline Quinet bana Herodot’u vermemiş olsaydı. İstenilmeyenleri elden çıkarmak için düşük satış fiyatı belirleme fikri sınırlarımı bozmuştu.

“Bu gece nerede yatalım?” diye birdenbire sordu Aidan sakince. Çok şaşırmıştım.

“Basın her yerde”, diye cevap verdim hüzünle, “saklanacak hiçbir yer yok.”

Cebinden bir anahtar kümesi çıkarıp gözlerimin önünde salladı.

“Bunlar ne için?”

Halinden memnun görünüyordu. “Kaçıp saklanabilece imiz bir yer buldum.”

“Nasıl yani, şehir dışında mı?”

Güldü. “Hayır, benimle anıların dar sokaklarında bir geziye çıkmayı, kimsenin kim olduğunu bilmediği ya da bunu umursamadı ı bir zamana geri dönmeyi isteyebilece ini düşündüm. Ayrıca tanınmamak Soho’nun merkezinde daha az kalabalık olan herhangi bir yere göre daha kolay. Biraz başbaşa zaman geçirmemiz gerektiğini düşünüyorum, sence de öyle değil mi?”

Anahtarları elinden aldım ve anahtarlıktaki adresi okudum. Burası onun Soho Meydanı’nın dışında, Beak Caddesi’ndeki asıl dairesinden bir sonraki sokaktaydı.

“Bu portreler sayesinde altıncı hissim gelişmeye başladı sanırım,” dedim.

“Nasıl yani?”

“Marie Vikont’la ilk birlikte olmaya başladığında, Vikont

başka biriyle evliydi.”

Aidan’ın yüzü ekşidi.

“Aralarındaki ilişki, en azından, gizliydi,” diye devam ettim. “İngres onun resmini yaptığında, Marie Vikont’un eşi değildi, metresiydi.”

“Bu çok eskide kaldı, Esther. Ben ilişkimizi halka duyurmak istiyorum, dünyanın seni ne kadar çok sevdiğimi bilmesini istiyorum.”

Yaklaşımındaki değişiklik karşısında şaşakalmıştım.

“Peki Jacqueline ne olacak?” diye sordum dikkatle.

Şaşkın gözlerle bana baktı.

“Guy ne olacak?”

“Sana yemin ediyorum Aidan, hayatımda senden başka kimse yok.”

Benden ayrıldı ve gözlerime bakarak doğru söyleyip söylemediğimi anlamaya çalıştı. Ellerini dirseklerimin altına koydu ve sıkıca tuttu. Gözlerinin beyazları hatırladığımdan daha parlak, gözbebekleri ise iğne başları gibi sivri görünüyordu.

“Belki de birbirimize biraz daha fazla güvenmeye başlamamız gerekiyor. Bizi köklerimizden kemirmeye çalışan bu sinisi çürümeye bir son ver,” dedi.

O akşam geç bir saatte kalabalığın içinde dikkat çekmeden ilerleyip Soho’daki daireye gittim. Daire bir ayakkabı kutusu büyüklüğündeydi, içinde bir duş, bir yatak/oturma odası ve minicik bir mutfak vardı. Bütün duvarlar manolya rengine boyanmıştı. Aidan yatağın üzerindeki duvara bir resim asmıştı: Ruth’un ya da Sarah’nın yıllar önce çektiği ikimizin siyah beyaz bir fotoğrafı. Gün batımında Waterloo Köprüsü’nde idik. Kameralarımı yatağın ucuna yerleştirip uzandım ve Aidan’ın affetme konusundaki olağanüstü yeteneğini ve ortak geçmişimizin karmaşık hayaletlerini düşündüm.

“Esther, senin daha önce kimse için böyle hissettiğini görmemişim.”

Petra ve ben, kocaman banyomuzda bir baloncuk yığınının altında baş ayağa yatmış, ot içiyorduk. Meyveli avizemizin bütün mumlarını yakmıştık, yoksa atölye kapkaranlıktı. Birer ilham perisi gibi görünmemiz gerektiğini düşünmeyi severdik. Aidan'ın gelip bütün çalışmalarımı satın alışından sonraki pazar günüydü. “Yakınımdayken söylediği hiçbir şeye yoğunlaşmıyorum. Varlığı beni çok güçlü bir biçimde etkiliyor,” dedim. Petra kaşlarını çattı ve sigaradan bir nefes aldı.

“Bedeninin her hareketi benimkiyle uyumlu gibi, sanki gizliden gizliye koreografik bir dansın içindeymişiz gibi.” Petra kıs kıs gülmeye başladı. “Kolunun açısının benimkiyle olan ilişkisinin farkındayım, kafalarımızın birlikte eğilişinin, aramızdaki havanın hareketinin de – aramızdaki atomlar adeta sekip fişirdiyorlar.”

Petra kıkırdamaya başladı, birazdan ben de ona katıldım. Tam anlamıyla zaptedilemez hale gelene dek güldük. Güçlü bir aşkla hafif bir uyuşturucunun birleşimi, hiç şüphesiz, lirik tarafımı serbest bırakmama neden olmuştu. Ama anlattıklarım gerçektir. Aidan beni tam anlamıyla büyülemişti.

Onun gibi biriyle hiç tanışmamıştım. Her şeyden önce, son erkek arkadaşlarımın çoğundan çok daha gençti – özellikle de Jeff'den. Aidan otuzdan fazla değildi; tutkulu ve yaşam enerjisi doluydu. Önünde bir parçasını kendine almak istediği bir gelecek görüyordu ve ona ulaşmak için acele içindeydi. Ayrıca yabancydı, benim için kavraması güç, yine de simgesel olan baş-

ka bir yerden geliyordu. Amerika'ya hiç gitmemiştim ve New York her zaman aklımı meşgul etmiş olan bir hayaldi. Orası Andy Warhol'un fabrikasını yaptığı, Peggy Guggenheim'ın galerisini kurduğu, Yves Klein'ın Dükkân'ı yarattığı şehirdi. MO-MA (Museum of Modern Art-Modern Sanat Müzesi) ve Frick, gezegen üzerindeki diğer koleksiyonların çoğuna her iki elle de hareket çekecek koleksiyonlar oradaydı.

Aidan benim için tüm bunların yaşayan, nefes alan bir simgesiydi. Aynı zamanda o da kafasını sanata en az benim kadar takmıştı ve sanat tarihi konusunda en az benim kadar bilgiliydi. Aramızdaki ana fark onun pratikte bir şeyler üretmiyor olmasıydı. Aslına bakarsanız ticarete karşı duyduğu şevk, yüzünden okunuyordu. Bu İngilizler'de kesinlikle bulunmayan başka bir nitelikti. Maddi değerim ve gösterimizin genel olarak pazarlanma olasılığı konusunda açıksözlü davranmıştı. Partileri severdi, ama uyuşturucudan uzak dururdu. İlk tanıştığımız yıl boyunca her hafta, işi ile evi arasında trenle gidip gelen birinin soğukkanlılığıyla New York'la Londra arasında mekik dokudu. Son derece karizmatik biriydi de. Sanırım bunun doğasındaki dinamizmle bir ilgisi vardı. Tanıştığı herkeste heyecan uyandırıyordu.

İlk tanıştığımız gün verdiği sözü tutarak ilk grup sergimi o yıl içinde gerçekleştirdi, kısa süre sonra da Billy, Sarah, Ruth ve bizim sınıftan birtakım başka sanatçıları işin içine soktu. Londra bir sera idi, Aidan da o serada yetişecek bitkileri gübreliyordu. İlk başlarda işleri satmaya çalışmıyordu. Onları elinde tutup algılanan değerlerinin artmasını izliyordu. İşlerimizi satışa çıkarmaya başladığında, değerleri ilk baştaki satış fiyatının on misline çıkmış oluyordu.

İş yaşamındaki ataklığının tersine, Aidan özel yaşamında çok daha suskun biriydi. İlk yıl boyunca birlikte sonsuz zaman geçirdik, ama Atlantik'in karşı yakasındaki yaşamı hakkında çok az şey öğrenebildim. Aidan benden onu tanıdığım haliyle değerlendirmemi bekliyor, sıklıkla gününü yaşamaktan hoşlandığını dile getiriyordu. Bu mutlulukla paylaştığım bir politikaydı. Sonuçta ben de geçmişimden uluyan hayaletleri sürüklemek konusunda onun kadar isteksizdim.

Sonunda ilişkimiz iyice geliştiğinde, Aidan'ın atölyeye uğrayıp beni darmadağın bir yığının ortasında bulduğu o ilk sa-

bahtan itibaren bunun olacağından emin olsam da yaşadığım deneyimin hayal edebileceğimden çok daha tuhaf olduğunu fark ettim. Kendimi sabırlı hissediyor, bana yaklaşmaktaki kontrollü tavrıyla ilgilenmiyordum. Zaten aradığım bir ilişki değildi, kimseye vaatle bulunmak istemiyordum, ama aramızda bir anda gelişen yakınlık birlikte yaptığımız her şeyde saklıydı, tıpkı zımnî bir anlaşma gibi.

Tooley Sokağı'nın hemen arkasındaki eski bir antikacı dükkânını geçici bir ofis ve depo olarak kullanmak üzere kiralamıştı. Aylar geçtikçe birlikte daha fazla zaman geçirmeye başladık. Aidan'ın kadroya başka sanatçılar almasına yardım ettim, o da ilk grup sergimizi planlamaya başladı. O New York'a gittiğinde kendimi tekrar işime veriyor, daha önce yaptığım gibi arkadaşlarımla takılıyordum; ama zaman ilerledikçe o haftalar benim için daha zor geçmeye başladı. O yanımda değilken uyuşturucudan kesilince ortaya çıkan belirtilere benzer bedensel belirtiler göstermeye başlamıştım. Aidan bunu bilmiyordu ve o zamana kadar aramızda hiçbir şey olmamıştı. Ayrıca New York'taki etkinliklerini kendine saklıyordu. Orada başka bir kadın olduğundan, bir karar aşamasından geçen bir tür ilişki yaşadığından şüphe etmeye başlamıştım. Ama onun yanımdayken kendimi bunu soramayacak kadar zayıf hissediyordum.

New York gezilerinden birinden döneceği gün ofisine gittim ve gelmesini bekledim. Birbirimizi yaklaşık on aydır tanıyorduk ve bu kez dört haftalığına gitmişti. Yokluğunda beni korkutan bir yâşşilikle çalışmıştım. Asla ıkına sıkına çalışan biri olmamış, sanatımı her zaman tutkuyla yapmıştım, ama oldukça rahat ve acelesiz bir şekilde. Ama bu seferki farklıydı, işlerimi Aidan için yaptığımı hissediyordum ve her şeyin yolunda gitmesini istiyordum. Sonuçlardan memnundum ve onları paylaşmak için sabırsızlanıyordum.

Ofis merdivenlerine gizlenip onu izlemek üzere bekledim yerden, elinde çantasıyla başı önde kaldırım taşı döşeli bahçeden geçişini izledim. Duruşu beni dehşete düşürmüştü, ciddi bir terslik olmuş olmalıydı. Beni gördüğünde yüzüne belli belirsiz bir gülümseme yayıldı, ama gözleri hâlâ dumanlıydı, tıpkı denizin üzerindeki sis gibi.

“Ne oldu?” diye sordum yumuşak bir sesle.

“Biraz zor birkaç gün geçirdim,” diye muğlak bir cevap vererek kapıyı açtı.

Gelirken süpermarkete uğramıştım. Aldıklarımı onun çalışma masası yerini tutan masanın üzerine boşalttım ve bir bira açıp ona uzattım. Üzüntüyle gülümsedi ve bir yudum aldı. Sonra sandalyesine yaslanıp derin bir iç geçirdi ve gözlerini kapadı.

Ondan hiçbir ayrıntı talep etmedim, onun yerine sırtına masaj yapmayı önerdim.

“Bunu yapabildiğini bilmiyordum,” dedi.

“Bana o komünde ne öğrettiler sanıyordun?” diye sordum ve arkasına geçtim. Başparmaklarımı boynunun dibine yerleştirdim ve yumuşak hareketlerle daireler çizmeye başladım. Daha önce çıplak tenine hiç dokunmamıştım ve bu ilk temas beni sersemletti.

Kasları düğümlenmiş gibiydi, dolayısıyla onları gevşetmem bayağı bir zamanımı aldı. Yavaş yavaş kürek kemiklerine doğru indiğim sırada zaman mefhumumu tamamen kaybetmiş bir haldeydim. Bir noktada, Aidan arkaya uzanıp ellerimden birini tuttu ve parmak uçlarımı hafifçe öptü. Sonra hâlâ kapalı tuttuğu gözlerle arkasına döndü ve beni çekip kucağına oturttu, kendine iyice yaklaştırdı. Aramızdan saf, kusursuz bir akım geçti. Yavaş, ama emin adımlarla bedenlerimiz birbirine karıştı, saatler sonra ikimiz de bitkin düşene dek. Sonunda, çevremizdeki dünyayla tekrar bağlantıya geçtiğimizde kendimizi tozlu yerde, boş alana tıka basa doldurulmuş karton kutuların, enstelasyonların ve tuvallerin arasında yatar bulduk. Aidan yavaşça doğruldu ve başını ellerinin arasına aldı. Derin derin nefes alıyordu. Uzanıp onu izledim. Ne düşündüğünden emin olamıyordum. Sonunda dönüp bana baktı ve parmağıyla yanağımı okşadı. Ben ise ona uykulu gözlerle gülümsedim. Kendimi yaşamım boyunca hiç hissetmediğim kadar mutlu, tamamlanmış hissediyordum. Sanki kendimin merkezine ulaşmıştım.

“Bunun olmasını istememişim,” dedi boğuk bir sesle.

Sözcükler bedenime bir bıçak gibi saplandı. Aidan’ın yüzündeki ifadeyi şimdi görebiliyordum. Yüzünde endişe vardı. Biraz önce yüzme havuzunun derin tarafına dalmış ve ancak o zaman yüzme bilmediğini fark etmişti sanki.

İşaretleri nasıl bu kadar yanlış yorumlayabilmişim? Dilim damağıma yapıştı ve kalbim göğsümün içinde yanmaya başladı. Konuşamadım. Bir anda ayağa fırladım ve bulabildiğim bü-

tün giysileri yerden çabucak topladım. Aidan beni durdurmaya çalıştı, ama benim derhal uzaklaşmam gerekiyordu. Ofisten koşarak çıktım, kaldırım taşlı bahçeden geçtim ve Tooley Sokağı'na çıktım. Hiç durmadım. Koşarak nehre indim, nehir boyunca ilerleyip Tower Köprüsü'nden geçtim. Uyku sessizliğine bürünmüş şehrin içinden geçip sonunda kendimi Doğu Sarayı'nın kapılarından içeriye bırakıverdim.

O zaman fark ettim ki ayakkabılarımı giymek üzere hiç durmamıştım. Ayaklarım kapkaraydı ve kanıyordu. Petra beni orada bulup Billy'yi aradı. Birlikte beni bizim kata taşıdılar ve yatağa yatırdılar. Sonra Petra beni banyoya soktu, yıkanmama yardım etti. Tek bir soru bile sormadan saçlarımı yıkadı, vücudumu temizledi ve sabun ile buharın yardımıyla yavaş yavaş itiraf etmemi sağlayıp beni rahatlattı.

Kendimi bir uçurumdan aşağıya yuvarlanmış gibi hissediyordum, tamamen korumasızdım. Frances Bacon'ın portrelerini düşündüm ve yaşamımda ilk defa onlardaki dehşeti anlayabildim. Eğer isterse Aidan'ın beni ikiye bölmesine ve organlarımı birer birer sökmesine, her birini sırayla tahlil etmesine, ardından beynimi parçalara ayırmasına, her bir kanalı okuyup her ayrıntıyı anlamasına, her bir hattı köküne kadar takip etmesine izin verirdim. Kendimi ona kurban edip karşılığında hiçbir şey beklemezdim. Gözümde canlanan görüntüler beni dehşete düşürdü. Kendimi her türlü saldırıya açık ve yapayalnız hissediyordum. Yatağıma uzanıp bekledim, ama uyku bir türlü gelmiyordu. Gecenin bir yarısında Aidan aradı.

"Esther, çok üzgünüm," dedi fısıldayarak.

"Ne oldu?" Sesim beynimden bağımsız çıkmıştı.

"Şu anda o kadar çok yük taşıyorum ki bunun seni kırmasını istemiyorum."

"Artık çok geç," dedim sessizce, "Ben çoktan senin oldum."

Sessizce durdu. Nefes alışverişini duyabiliyordum.

"Oraya gelebilir miyim?" diye sordu sonunda.

"Neden ben sana gelmiyorum?" dedim. "Burada Petra var."

Tan vakti Beak Caddesi'ndeki minik dairesinin zilini çaldım. Yukarıdan otomatikçe bastı.

Hiç konuşmadan soyundum, onunla yatağa girdim ve birlikte uzanıp ucuz Çin yemeği, eşcinsel klüpleri ve yasadışı seksle geçen yeni bir gecenin ardından yavaş yavaş sakinleş-

mekte olan Soho'yu dinledik. Işık pencerelerden içeri girmeye çalışmaya başladığında Aidan bana New York'u anlatmaya koyuldu.

"Altı yıldır evliyim," dedi sessizce, "Carolyn isminde bir kadınla. Kendisi güzel, zeki bir avukat ve Sam isminde ondan da güzel ve zeki, dört yaşında bir oğlumuz var."

Büyük bir korku kalbimi sarmaya ve sıkıştırmaya başladı. Gözlerimi kapadım.

"Yanlış giden ne oldu?"

Aidan duraksadı.

"Geçen yıl Carolyn artık benimle yaşayamayacağını söyledi. Başka biriyle tanışmıştı."

"Senin adına üzıldüm," dedim. Kalbimi sıkkan eller gevşedi.

"Dahası var. Âşık olduğu bir kadındı. Carolyn birbirlerine derinden adanmış olduklarını söyledi."

"Bu olanları daha da mı kötüleştiriyor?"

"Bilmiyorum, bazen evet, bazen hayır. Ama bu Sam'i harap etti. Üçümüz birbirimize öylesine yakındık ki. Birden her şey değişmek zorunda kaldı."

"Onu affedebilecek misin?"

"Elbette, ama durum biraz karışık. O tanınmış bir ticari avukat, cinsel tercihi itibarını zedeleyebilir."

"Yani bu bir sır mı?"

"Yakın arkadaşlarımız dışında kimse bilmiyor. Sam bunu anlamak için çok küçük. Şimdi ikisi New York'taki dairemizde yalnız yaşıyorlar."

"Carolyn'in kız arkadaşına ne oldu?"

"İlişkileri aniden bitiverdi. Sevgilisi bu düzenbazlığın içinde yer almak istemedi - o da evli ve çocukluydu, sonunda eşiy-le kalmayı seçti."

"Peki ya Carolyn, o şimdi ne yapıyor?"

"Hiçbir şey, bana zor gelen de bu. Başka kimse yok. Mut-suz ve yalnız. Ben ise onu ve her şeyin eski halini özleyorum. Ama artık geriye dönüş yok. Her şey bitti."

"Bitmemiş olmasını umuyor musun?"

Sessiz kaldı.

"Onu ve Sam'i canımdan çok seviyorum. Bunu kabul etmek benim için çok zor oldu. Ama Carolyn beni sevmeye ihtiyacım olduğu şekilde sevmeyeceğini itiraf etti. Asla seveme-

yecek. Bunu atlatmak zorundayız, yolumuza devam etmek ve Sam için en iyi olanı yapmak zorundayız.”

“Aileleriniz biliyor mu?”

“Carolyn avukatlarla dolu bir aileden geliyor. Cumhuriyetçi beyaz Amerika bağışlayıcı olmayabilir. Sam’in onları kaybetmesini istemiyor, o yüzden konuyu şimdilik gizli tutmayı tercih etti.”

“Neden ayrıldığınızı şaniyorlar peki?”

Aidan biraz sinirli bir kahkaha attı.

“Sorunun bir parçası da bu. Onun tarafında görünen bir sebep olmadığı için suçun odağı bana dönmüş durumda. Ben ise onu ve Sam’i kendimi aklayamayacak kadar çok seviyorum. Bu yüzden suçu kabul edip her şeyin sakinleşmesi için evden ayrıldım.”

Uzun bir süre sessiz kaldıktan sonra hiç acele etmeden ağır ağır tekrar seviştik.

Ertesi gün akşama doğru uyandık ve ben Aidan’a ne yapmak istediğini sordum.

“Londra’ya seni bulmaya geldiğimde macera peşinde filan değildim,” dedi, “ayrıca kendimi ciddi bir ilişkiye kesinlikle hazır hissetmiyordum. Sam’in babasının onu başka biri için bıraktığını düşünmesini istemiyordum.”

O noktada üzerimizdeki sınırlamaların ne olacağı umurunda değildi. Tek bilmem gereken devam edebileceğimizdi.

“Anlıyorum,” dedim, “bizi başka kimsenin bilmemesi benim için önemli değil. Seninle olabildiğim sürece, başka hiçbir şey umurunda değil.”

“Emin misin?”

“Günleri birer birer yaşayalım,” diye devam ettim, “ayrıca Sam’in ihtiyaçlarına öncelik vermen gerek, bu böyle olmalı.”

O günden sonra tıpkı Madam de Senonnes gibi sırrımızı çok nadiren açığa vurdum. Bunu yaparsam onu kaybedeceğimden çok korkuyordum. Ama dalıp Aidan’a baktığım anlar oluyordu ve ona olan aşkımın şiddeti gözlerimden okunuyor olmalıydı. Geri kalan zamanlarda herhangi bir sanatçı ile galericisi birbirlerine nasıl davranırsa biz de insan içinde birbirimize öyle davranıyorduk. İlişkimizi sadece yakın arkadaşlarımız biliyordu ve bu şekilde de kaldı. Yaşamlarımızın tasarımına uygun görünen bir model geliştirdik.

Yıllar içinde ilişkimiz ilerleyip Carolyn'ın Aidan'na verdiği duygusal hasar iyileştikçe, benimle, Carolyn ve Sam'le bir aile olarak geçirdiğinden daha fazla zaman geçirmeye başladı. İlişkilerini toparladılar ve artık çok iyi arkadaş olmuş gibi görünüyorlardı. Carolyn onu sık sık, nasihat almak için arardı ve Aidan'ın New York'ta hâlâ bir dairesi olmasına rağmen oraya gittiğinde Carolyn'ın evinde en az kendi evinde geçirdiği kadar zaman geçirmeye çalışıyordu. Sam'le her ay en az bir hafta geçiren, azimli bir babaydı. Yıllarca sürdüğü bu ikili yaşamı kabul ettim. Yokluğu bana hep kendimi özgür, bağımsız hissetme fırsatı verdi. Şaşırtıcı bir biçimde, en iyi işlerimi çoğunlukla Aidan yokken çıkarıyordum.

İlk yıllarda, galerinin baskısı, benim canlılığım ve maceracılığım ya da onun Carolyn'le kavgaları hep birlikte fazla geldiğinde birkaç kısa süreli ayrılığımız oldu. O ayrılmalar kısmen korkuyla ilgiliydi, her ikimiz için de birlikte bulduğumuz şeyin son derece gerçek, ama kırılğan doğasını kabul etme korkusu. Ama Aidansız "olmak" bana zor geliyordu ve sonunda hep yeniden bir araya geliyorduk. O yıllarda, Aidan beni yetişkinliğimin ilk yıllarında yapmış olduğum hatalarımla ilgili samimiyetle konuşmaya teşvik etmişti, ama ben ona geçmişi anlatmak için ya doğru sözcükleri ya da zamanı bulamamıştım. Zaman ilerledikçe, öyküler erişilmez ve yersiz bir hal aldılar, böylece hep gizli kapaklı kalmaya mahkûm oldular.

Yeni daire tutmanın çok akıllıca bir adım olduğu anlaşıldı. Aidan ve ben bizi geçici olarak tekrar birbirimize yaklaştıran, tekrar başa döndüren yeni bir alışkanlığa kapılıverdük. Kendimi aylardır olduğumdan çok daha mutlu hissediyordum. Proje iyi gidiyordu, görünüşe bakılırsa yer yarılmış Kenny içine girmişti ve Aidan'la ben geçmişte birlikte çok iyi olmamızı sağlayan duyguları yeniden ateşliyorduk. Birkaç akşam boyunca oturup Victorine'in yastığını yaptık. Yeni daireye doğru ilerlerken kafalarının üzerinde neonlar yanıp sönerken boyaları soyulmuş kapılarda bekleyen genç kızları görünce Victorine'in yaşamını kafamda daha kolay canlandırabildim. Kendimi *Sahiplik Dizisi*'nin modellerinin yaşamlarında kaybediyor olduğumu fark ettim. Daireye gittiğimde Aidan çıplak Polaroid fotoğraflarımı çekti, sonra fotoğraflar belirmeden onları ışığın sızmasına izin vererek banyo ettik. Sonuçlar rasgele, yarı soyuttu. Victorine'in pornografik fotoğraflarının tersine bunlar bir taraftan dokunaklı ve müstehcenlerdi, diğer taraftan kısa ömürlü, hatta şiirsel kalmayı başarmışlardı.

Londra'nın seks mahallesinin göbeğindeki erotik gecelerin ardından sabah kalkıp tekrar burkamı takacak ve Leicester Meydanı'ndaki turistlerin yanından geçerek Ulusal Galeri'nin arka kapısına varacaktım. Değerleri, Victorine-Louise Meurent adına gerçekleştirdiğim gece etkinlikleriyle daha fazla zıtlık teşkil edemeyecek bir kadının, dördüncü modelimin kimliğini özümsemekteydim şu aralar. Ancak onun da kendimle ilişkilendirmek için heveslendiğim özellikleri vardı.

Listemde bir anne figürü olmak zorundaydı. Anneliğe öz-

gü içgüdülerime karşı beslediğim karmaşık ve çözümlenmemiş hislerimi –bir kadın, bir kız evlat ve neredeyse bir anne olarak– araştırmak istiyordum. Temel korkularımdan biri bu deneyimin tekrarlanmasıydı. Bu Aidan’la aramızda sivrilen bir noktaydı. O, ara sıra tekrar baba olmak istediğini ima ederdi, tamgün babalık yapmaya çok hevesliydi. Benim kendisine bir şans daha vermemi istiyordu. Ama benim hislerim farklıydı. Sanırım hâlâ daha önce olanları kabullenememiştim ve işleri daha da kötüleştirmek istercesine Aidan’a bunun sözünü bile edememiştim.

Karantilli Madonna, hem ruhani hem de sanatsal anlamda anneliğin en çekici portresi ve bir paha biçilmezlik simgesiydi. Meryem durmadan resmedilmiş ve yeniden yorumlanmış olmasına rağmen saflığını ve mükemmelliğini korumuştur. Mitolojik ya da gerçek başka herhangi bir kadından çok daha fazla kez resmedilmişti ve bu örnekte, santimetrekafe başına düşen yağlıboya üzerinden düşünüldüğünde şu an gezegen üzerindeki diğer bütün başyapıtlardan daha değerliydi. Onun esas değerlerini araştırmaya başladığımda çabucak farkına vardım ki bana Meryem hakkında daha fazla şey anlatacak bir danışmana ihtiyacım var. Saflığı simgelemesine rağmen listemdeki kadınların içinde algılanan değerler yelpazesi açısından en karmaşık olanıydı. Gururu bir kenara bırakıp Ava’yı aradım. Bir kadın papazla arkadaş olduğunu biliyordum. Onunla birkaç yıl önce feminizm ve Batı dini hakkında bir kitap üzerinde çalışmıştı. Jennifer Crossland, İngiltere Kilisesi’nin hiyerarşisi içinde görev alan ve başarıyla yükselen ilk diyakozlardan biriydi. Şu anda koca bir piskoposluk bölgesi onun denetimi altındaydı. Kendisi ayrıca daha sıkıcı bazı sanat dergilerinde ara sıra makaleler yazan, çok hevesli, amatör bir sanat tarihçisiydi. Aradığıma çok sevindi ve derhal benimle buluşup bana Meryem’in esas özelliklerini belirlemek için yardım etmeyi önerdi.

Bir çarşamba sabahı erken saatlerde Ulusal Galeri’de dolaşırken ziyaretçileri bayağı şaşırttık: düşünsenize müzede gezinen orta yaşlı, bir kadın papaz ile görünüşte Müslüman bir kadının. Müze görevlileri bile belli bir mesafede durup içeri almadan önce bize dik dik bakmışlardı. Jennifer nadir rastlanan şu kırışksız insanlardan biriydi; mucize kremlere hiç mi hiç ihtiyacı yoktu. Belli ki Tanrı onu iyi olması için yaratmıştı. Tam

tersine, onunla olmak kendimi düşüncede ve eylemde daha önce hissetmediğim kadar kirli hissetmeme neden oldu. Özellikle de son zamanlarda Victorine Meurent adına zihnimi meşgul edenleri düşündüğümde. Galerilerde yavaş yavaş dolaşıp modelimize doğru ilerlerken Jennifer bir elini diğerinin üzerine koydu; sanki kilisenin içinde yürüyormuş gibi kafasını hafifçe eğdi. Bu ağırlığın tam aksine, düşünceleri benim için en önemli konuya hızla erişiverdi. Sakin bir sesle Meryem'in sanatta ve dinde bir arada var olan rolleri üzerine konuştu. Ben ise büyük bir dikkatle dinledim.

"Meryem, bir düzeyde, saflığın ve ideal anneliğin simgesidir," diyerek sözlerini bir sonuca bağladı, "ama aynı zamanda kilisenin cisimleşmiş halidir ve belki de hepsinden ilginç, tek-tanrılı üç din de onu tanımaktadır: kendi dini Musevilik'in yanı sıra Hristiyanlık ve İslam."

"Müslümanlık inanışında bu nasıl oluyor?" Daha önce bu bağlantıyı hiç duymamıştım.

"Kuran Meryem'e koca bir bölüm ayırır," diye doğruladı şevkle.

Galerilerden geçerken Jennifer duvarları süsleyen bir dizi Meryem resmini işaret etti. Yüzyıllar boyu, sarayın kraliçesinden köylü kızına kadar her kılıkta resmedilmişti. Doğruluğu kabul edilmeyen Lekesiz Gebeliği'nden ölümünden sonra Cennet Kraliçesi olarak taçlandırılmasına kadar. Benim seçtiğim resim Meryem'in resmedilişinde bir dönüm noktasıydı. Raphael Madonna'yı gerçekten insanlaştıran ilk ressamlardan biriydi.

Onu görmemizden çok önce, bize ayakta duracak yer bırakmayan turist kalabalığı varlığını fark etmemizi sağladı.

"Bu gerçekten o mu? Ne kadar küçükmüş," dedi genizden konuşan, düzgün saçlı bir kadın.

"Hoşmuş," dedi kadının kopyası olan kızı donuk bir sesle, "ama fiyatı elli milyon dolar, gerçekten bu kadar eder mi?"

Tanrıya şükür, Karanfilli Madonna'yı tüm 'küçük' ihtişamıyla gözlerimizin önüne sererek resmin önünden uzaklaştılar.

Aidan'la geçirdiğim son birkaç gece duygularımın yüzeye çıkmasına neden oldu. Çocuğunu şefkatle tutan bu anneye bakarken gözlerimin yaşlarla dolduğunu fark ettim. Meryem'e

mutlulukla bakmakta olan Jennifer'a bir göz attım. Resim onu fazlasıyla içine çekmişti. Normalde böylesi bir bağlılığa kısı kısı gülebilirdim, ama Raphael'in Meryemi'nde beni durduran bir şey vardı. Onun özgeci sevgisi, bu ufak tuvale eski istiridye kabuklarındaki inciler kadar nadir bir ruhsal parlaklık aşıliyordu. Kalabalığın etkisini ortadan kaldırmak için gözlerimi kapadım ve onu içime çektim. Meryem'e uzun uzun ve yavaş yavaş bakmak için gözlerimi tekrar açtım. Ruhumu olağanüstü bir biçimde etkiliyordu. Raphael neredeyse altı yüzyıl önce onu resmederken Meryem'in nasıl büyüleyici olduğunu anlayabiliyordum.

Bakire, kucağında oynayan çıplak İsa bebekle kalın, altın rengi minderlerin üzerinde oturuyor. Geniş bir yatak odalarında, arkalarındaki grimsi yeşil karyola perdeleri geriye doğru sarılmış, sağ üst köşedeki küçük pencereden güneşli bir manzara görünüyor. Bu on altıncı yüzyıla özgü, derinlik ve boyut yaratmak için kullanılan tipik bir yöntemdi. 'Pembe'lerle ya da bugün daha çok kullandığımız isimleriyle karanfillerle oynuyorlardı.

"Çiçekler evliliği simgeliyorlar," diye açıkladı Jennifer alçak sesle, Meryem İsa'nın yalnızca annesi değil, aynı zamanda eşidir."

Raphael ölümsüz, ama her günkü bir anı yakalamış görünüyordu. Meryem'in duruşu ve tüm dikkatini çocuğunun hareketleri üzerinde toplamış olması özgeci sevgi ve karşılıklı tapınma temalarını yükseltmekteydi.

Karanfilli Madonna son zamanlarda kamuoyunun ve medyanın dikkatlerini üzerine öylesine toplamıştı ki tüm duvarı kaplayan, değeriyle ilgili bir bilgilendirme yazısının tam ortasına yerleştirilmişti. Ama benim aklımda, resmin bana özel bir görüntüsü vardı. Gün boyu üzerine güneş ışığından oklar gönderen, geceleriye yüzeyini karartan oval bir penceresi olan, küçük, beyaz bir odanın duvarında, tek başına duruyordu. Ulusal Galeride Madonna kaçma ihtiyacı içindeymiş gibi görünüyordu. Zihnimde Londra'ya ilk geldiğim zaman tuttuğum tek odalı evde durmadan çizdiğim minik, tek renkli resimler canlandı, kendi duygusal yalnızlığımı yansıtan donuk, koyu tonlar. Sonra onların bu değerli resimle karşılaştırıldıklarında nasıl sönük kaldıklarını fark ettim. Anılarımı güçlkle uzaklaş-

tırdım ve Meryem'in yazgısını çevreleyen dramatik olayları duvardan okumaya başladım. Birkaç yıl öncesine kadar Raphael'in resmi Alnwick Şatosu'nun tozlu koridorlarında çürümeye terk edilmişti. Yıllar boyunca, estetik özelliklerinin özgün olduğu reddedilerek Meryem'in kimliğinden şüphe edildi. Ancak Ulusal Galeriden bir küratör 1991'de resmin sahibi olan Northumberland Dükünü ziyaret edip Madonna'nın gerçek kökenini tespit ettiğinde, Karanfilli Madonna'nın talihi bir gecede değişiverdi. Dük'e eğer bu şatoda bırakılırlarsa, Raphael'in kutsal kadınıyla onun oğlunun fidiye için kaçırılacağı söylenmişti ve artık paha biçilemez olduğu anlaşılan değerleri onları sigortalanamaz kılıyordu. Dolayısıyla tuval, tıpkı ondan önceki Holbein'in resmi gibi, Ulusal Galeriy'e sürekli olarak ödünç verilmişti. Devletin kefaleti ve sağlayacağı güvenli bir barınak sayesinde anne ve çocuk güvende olacaklardı. Devletin tüm yetkisini kullanarak bu işe soyunması küratörün tespitinin doğruluğunu pekiştirdi. Bazıları bu desteğin olumlu bir DNA testinden bile daha iyi olduğunu söyleyecektir. Ayrıca Dük, elindeki başyapıtın değerindeki sürekli yükselmeyi garanti etmek için gerekli damganın bu tasdik olduğunu biliyordu.

Ulusal Galeride bunun dışında yedi Raphael imzalı resim vardı, ama Karanfilli Madonna çabucak merkeze oturdu. Ancak Dük 1995'te aniden ölünce, oğlu elini onun cebine attı ve orada bir delik olduğunu fark etti. Babasıyla galeri arasındaki vaatleri hiçe sayarak, Meryem'i açık piyasada elden çıkarmaya karar verdi. Olağanüstü bir biçimde, Danimarkalı Christina'nın neredeyse yüzyıl önce yaşadığı benzer bir çekişmeye maruz kalmıştı. Sanatsal saygı bir yana, her iki olayda da sonunda sorunla yüzleşmek gerektiğinde, en azından sahipleri tarafından kadınların değerlerinin aslında maddi değerlerinde yattığı fikrine varılmıştı.

Ulusal Galerinin duruma el koymadan önce, Getty'ler elli milyon dolar gönderdiler ve Karanfilli Madonna'ya Kaliforniya'ya yalnızca gidiş bileti alınmış oldu. Öfkelenen Londra, ağzını bozmasa da Meryem'in pasaportuna el koydu. Bunu kamu hazinesiyle aylar süren bir pazarlık izledi ve oldukça tartışmalı bir sürecin sonunda Meryem "kurtarıldı." Ama tam olarak neden kurtardı – ve bunu kimin için yaptı? Ben hızla öğrenirken kim olurlarsa ya da nerede olurlarsa olsun gözler ve ruhlar

Madonna'ya hayran kalacaktı. Onu resmeden başyapıtlar başka herhangi bir sanat eserinden çok daha ötede, imrenilen mallardı. O paha biçilmez sayılıyordu. Her zaman istedikleri şeyler için pazarlığa girişecek kadar parası olan birileri olacaktı – söz konusu olan ister sanat, ister din, ister kadının ta kendisi olsun. Ama hepimiz biliyoruz ki ruhu, hatta izleyiciyle izlenen arasındaki ilişkiyi satın alamazsınız.

Eve gidip uzun bir banyo yaptım. Öğle uykusuna yatmadan önce Victorine'i vücudumdan fırçalayarak çıkardım. Aklimda yeni boş bir tuval yaratmam gerekiyordu. İçini tamamen Meryem'le doldurabileceğim bir tuval. Victorine'in bir uyku dönemine ihtiyacı vardı. Jennifer beni sanatın Meryem'in esas özelliklerini çağdaş izleyicilere tarif etmedeki rolü hakkında bir denemeye yönlendirmişti. Uyandığımda onu okudum. Orta Çağ'da dini imgeler kapalı dini cemiyetler içinde Tanrısal alana açılan birer pencereye dönüştüler, böylece dini katılımın artmasını sağladılar. On üçüncü yüzyıla gelindiğinde, Fransiskanlar gibi manastır bağlantılı yeni mezhepler laik dünyayla daha açık ilişkiler kuruyorlardı. Laik insanlar her gün edilen dualar ya da yapılan sessiz meditasyonlar gibi ibadetin belli yanlarını benimsemeye başladılar ve dini deneyimi canlandırmak, daha değerli kılmak için gereken imgeleri çabucak kabul ettiler. Sanat sıradan insanlara nasıl dua etmeleri gerektiğini öğretebilirdi. Bu imgeler sonunda İncil'deki belli öykülere, özellikle İsa'nın, Meryem'in ve azizlerin yaşamlarıyla ilgili olanlara odaklandı.

Meryem'in değişken konumu, hızla yüzlerce yeniden – yorumlamaya konu olmasına yol açtı. Hazreti İsa'nın annesi olarak; herkesin duygusal kurtuluş için dua edebileceği azizeydi. Ancak on altıncı yüzyıla gelindiğinde, bazı dini liderler Meryem'in İsa'ya gösterilmesi gereken dini bağlılığı gölgede bıraktığından endişe duyuyorlardı. Meryem korkularını haklı çıkarak kült bir rol edindi.

Benim dizimde Meryem saflığı –kadınlığın kesin bir özelliğini– simgeleyecekti. Sahiplikte ise bir ikilik var gibiydi: Meryem bir taraftan paha biçilmezdi, ancak diğer taraftan da herkes onun üzerinde hakkı olduğu, onunla ilgili her istediklerini düşünebilecekleri kanısındaydı. Bu bakış açısıyla simgesel değeri saflık olmaktan çok uzaktaydı. Görsel sanatlar bu putpe-

restlikte önemli rol oynamıştı, en azından o açıdan ortak bir noktayı paylaşıyorduk. Artık her gün hayranlarımdan mektuplar alıyordum ve Katie bana genç kızların beni görebilmek, bir fotoğraf alabilmek, hatta beni imzamı doğrudan tenlerine atmaya ikna etmek umuduyla sürekli galeriye geldiklerini söyledi. Kült bir rol edinmekteydim, ama gerçek kimliğimle ya da vermek istediğim mesajlarla pek ilgisi olmadığı için beni kaygılandıran bir rol... En derin düşüncelerini kendi bedenlerine yazan bu genç kızlar böyle yaparak bir parçalarını özgürleştiriyorlar mıydı ya da tam tersine sadece masumane toyluklarını mı gözler önüne seriyorlardı? Onlar için endişeleniyordum, serbest bırakmış olabileceğim şeylerden de endişe duyuyordum. Bu yeni bir özgürlük değil, artan bir savunmasızlık doğurmuştu.

Sonunda aklıma bir plan geldi. Meryem başarması en zor performans olacaktı ve kocaman bir başarısızlık örneği olması hiç de zor değildi. Satış sözleşmemde koleksiyoncum ile izleyicilerin dini bir ortamda bulunmaları şartını koşmaya karar verdim. Sonra ben Madonna olarak giyinecek ve onun yaşam öyküsünü anlatacaktım. Bakire kültünün yükselişini ve imaj –yaratmanın onun algılanan değeri üzerindeki etkisini, bunun onu ‘saflık’tan nasıl uzaklaştırdığını, nasıl kendisine tapınanların farklı, güçlü arzularının bir karması haline getirdiğini anlatmaya çalışacaktım. En sonunda da üstü kapalı bir şekilde Meryem’in dolar cinsinden güncel estetik değerine değinecektim. Meryem’in Kâranfilli Madonna’da giydiği giysiyi andıran bir şeyler giyecektim: mavi ipek eteğin üzerine bej bir ipek korsaj, sarı saçların üzerinde ince bir tül. Elimde bir demet karanfil ve içindeki *Kutsal Bakire’nin Saatleri* bölümü, Meryem’e adanmış bir dua kitabı olacaktı: *Saatler Kitabı*.

Meryem’de olmasını istediğim, ama yüzleşmeyi başaramadığım önemli bir özellik olduğunu biliyordum – onun basit anelik rolü. Bu, üzerinde çalışmam gerektiğini bildiğim bir şeydi. Ancak istediğim kadar araştırayım, Meryem’in –aslında kendimin– o yanını anlamamanın bir yolunu bulamadım. Görünüşe bakılırsa, kendi yaşamımda bu konunun üzerine kilit vurmuş, anahtarı da kaybetmiştim.

Aidan New York'a gittiğinde kendimi yoksun, hatta başıboş kalmış hissetmiştim. İki gün boyunca hiç çalışmadım. Meryem rolü üzerine yoğunlaşamıyordum. Beni hem şaşırtıyor, hem de zorluyordu. Bir model olarak ondan daha ileriye gitmek benim için çok güçlü. Ayrıca gelecek hakkında, yapmak üzere olduğum şey hakkında endişelenmeme neden oluyordu. Performanslarımı kimler izliyor olacaktı ve onlar hakkında ne düşüneceklerdi? Eninde sonunda bütün bunlar ne anlama gelecekti? İlk dört senaryo neredeyse hazırды, ama hâlâ halletmem gereken üç tane daha vardı. Geceleri Victorine, gündüzleri Meryem birleşimi kadınlığın geniş tayfına erişmemi çoktan sağlamıştı: Madonna'dan fahişeye, fahişeden Madonna'ya.

Kadınlarımın her birinin benim kolaylıkla tepki gösterebileceğim değerleri vardı, ama bana ya da benim fikirlerimi takip eden halka sanatsal sahiplik, kadınların estetik değerleri ya da maddi değerleri hakkında gerçekten ne öğretebilirlerdi? Kesin olan tek bir şey vardı: Kadınlık deneyiminin aşırı uçlarda ve çeşitli olduğu, bizim tek tek parçalarımızın estetik görünüşünden kesinlikle çok daha önemli, daha güçlü ve daha karmaşık olduğumuz gerçeğini bir kez daha doğruluyorlardı.

New York'a gitmeden önce birkaç boş günüm vardı. Billy ve eşi Carrie beni sayfiyedeki evlerine davet etmişlerdi. Kırsal yaşamına karşı olmama rağmen, kendimi bir trende Stroud'a giderken buldum. Belki de bir mola vermek bana iyi gelecekti. Sanatçılar sürü halinde avlanma eğilimindedirler. Bu yüzden herkes oradaydı. Sarah ve Ruth, Billy'nin müteahhit kardeşi Jamie ile Carrie'nin Louise isminde Kaliforniyalı bir arkadaşı

gibi bir önceki gece gelmişlerdi. Aidan'ın galerisinden iki heykeltıraş Saul ve Joachim daha geç bir saatte geleceklerdi. Herkes temiz hava nedeniyle oksijen sarhoşu olmuş görünüyordu. Billy eski bir Land-Rover satın almıştı ve onunla –bir dizi çamurlu tarla ve ahırdan ibaret– malikâneyi gezen konuklarına son zamanlarda edinmiş olduğu bir enerjiyle eşlik ediyordu. Kır havasının onu birazcık çıldırtmış olduğunu görmek beni endişelendirdi. En son bu kadar saf oksijen soluyalı hayli uzun zaman olmuştu sanırım.

Haftasonunu arkadaşlarımı tarafsız bir ağız sıklığıyla gözlemleyerek geçirdim. Billy'nin evine bayıldılar ve ölçsüz bir coşkuyla hep birlikte “temel gereksinimlere dönüş” planları yapıp durdular. Ruth ve Sarah yerel emlakçiler hakkında gevezelik etmeye başladılar; ikisi de o bölgede satılık küçük evler olup olmadığını araştırmaya çok hevesliydi. Louise'in işinin etkinlik planlamakla ilgili olduğu anlaşıldı ve Billy ile Carrie'nin önümüzdeki yaz burada alternatif bir sanat festivaline ev sahipliği yapmaları fikrini ortaya attı. Dürüst olmak gerekirse, hevesleri bana fazlasıyla çocukluğumu hatırlatıyordu. Bu tarihin kendini tekrarlaması gibiydi, ama anne ve babamın neslinin politik ideolojileri olmadan. Ayrıca onlardan farklı olarak, bu toprak parçasının üzerindeki herkesin yığınla parası vardı. Onların zihinlerindeki tozpembe kırsal yaşam, yirmi birinci yüzyılın tasarımcılarının yarattığı, organik besinlerle ve dört tekerlekli araçlarını koyabilecekleri park yerleriyle süslenmiş, geliştirilmiş bir dünyaydı.

Bir trene atlayıp başkente zamanından önce döndüm. Haftasonu en azından Meryem'in ruhuma uyguladığı baskıyı hafifletmek açısından başarılı sayılırdı ve artık kendimi bir sonraki modelimle yüzleşmeye hazır hissediyordum. Bayan Frances Leyland beni New York'ta bekliyordu. En azından duygularımı böylesine etkilemeyeceğinden emindim.

Petra onunla buluşmak üzere benimle geliyordu. Onun elbisesi için değişik tasarımlar bulmaya uğraşıyordu ve bunun nedeninden emin değildi. Fikri bulabilmesi için kendisiyle bizzat tanışmasını önerdim. Bunu yapmamın bir başka nedeni de Petra'yı New York'a davet etmekten memnuniyet duymamdı. Orada Aidan, Sam ve Carolyn'le baş başa kalma olasılığı bana

pek keyif vermiyordu. Bu benim kaldıramayacağım kadar ailevi bir durumdu. Birbirleriyle olan samimiyetleri kendimi zayıf hissetmemeye neden oluyordu ve daha önce birlikte olduğumuz ortamlarda onların bu samimiyeti beni kötü davranışlara sürüklemişti. Carolyn'ın arkadaşlarıyla -ya da aslında Aidan'la- önemsiz farklılıklar yüzünden kavga etmiş, akşam yemeklerine çıkmayı reddetmiş ya da hep birlikte sosyal bir etkinlikte bulunurken sık sık eve tek başıma dönmek için erken ayrılmıştım.

Paris'e vardığımda doğrudan Petra'nın Republic'teki atölyesine gittim. Bana Marie de Senonnes'nin kadife elbisesinin son provasını yapacağımıza dair söz vermişti.

"Kahrolası ince bir dal gibi görünüyorsun," dedim onu görür görmez, aksi bir ifadeyle.

Yapacağımız gezi ve elbiseyi deneme olasılığım beni endişelendiriyordu. Bu, satışın başarısı için çok önemliydi. Petra'nın da gergin olduğunu görebiliyordum. "Yemeği daha sonraya bırakabilirim. Sadece çalışmaya zamanım var," diye cevap verdi soğuk bir sesle.

Görüntüsü beni gerçekten çok şaşırtmıştı. Dört hafta önce Bayeux'ya gittiğimizden bu yana en azından altı-yedi kilo vermişti. Paketimden bir sigara alıp yaktı.

"Bir de sigara içmiyorsun, öyle mi?" diye ekledim iğneleyici bir tavırla.

"Siktir git," dedi ve bir kibrit çıktı.

Birbirimize dik dik baktık, ardından histerik bir kahkaha patlattık. Üç asistanı bizi şaşkın şaşkın izlemeye devam ettiler. Hava derhal hafifledi, düzeldi.

"Konsantrasyonumuzu bozma iznimiz yok," diye uyarıda bulundu Petra, "Bundan sonrası tamamen sıkı çalışma gerektiriyor, soğukkanlılığımızı koruyalım."

Petra'nın çalışma mekânı tasarım stüdyosundan çok bir dans stüdyosu gibiydi: daire şeklinde, parke döşemeli, beyaz bir oda; metal perdeli dar balkonlara açılan, yerden tavana kadar yükselen pencerelerin arasına serpilmiş aynalar. Asistanların yedi kostümün de ilk örneklerini tek tek getirdiler. Petra bir köpek balığı dikkatiyle sessizce çevremizde dönüp dururken üzerime toplu iğnelerle bir şeyler tutturmaya başladılar. Her biri hazırlanmanın başka bir aşamasındaydı. Bunun yorum yapmak için doğru zaman olmadığını anladım. Petra kusursuz bir

Fransızca'yla kesin talimatlar verdi ve asistanlar ustalıkla çalışmaya devam ettiler. Onlara yüreklendirici bir şekilde gülümse-dim. Benimkinin aksine Petra'nın yüzünden hiçbir şey okun-muyordu.

Sonunda asistanlar bana Madam de Senonnes korselerini giydirip bağladılar; ardından elbisenin gümüşü saten alt parça-sını giydirdiler; en sonunda da kırmızı kadife elbisesini kafam-dan geçiriverdiler. Modelimin havasına girdikçe kişiliğimin de-ğiştiğini hissedebiliyordum. Aynalarda yansımamı her açıdan görebiliyordum. Elbise vücudumun hatlarını takip ediyor, kı-rmızı şarap rengindeki kadife üzerime ikinci bir deri gibi oturu-yordu. Kumaş verev kesilmiş, kolların iç kısmından astarın gü-müşü satenini gösterecek şekilde kesikler atılmıştı. Marie'nin özgün giysisinin temsil ettiği erken Rönesans akımını örnek alan ve canlandıran bir tarzı vardı. Ayrıca, kadife kalbimden midemin ortasına kadar kesilmişti. Bu resme yapılan sabotaja, Marie'nin ölümünden sonra kurban gittiği cinayete bir gönder-meydi.

Petra yeni aldığımız sarı dantelleri boynuma ve bilekleri-me geçirdi, sonra Guy'in hediye ettiği kolyeyi ekledi.

"Artık sadece ayakkabılara ve takıların geri kalanına ihti-yacımız var," diye mırıldandı ağzının kenarından sarkan bir toplu iğneyle, "bir de eteklerin yedi milimetre daha kısa olma-sı gerekiyor, değil mi? Sen yürürken ayak bileklerini anlık da olsa görmeliyiz."

Ciddi görünüşünün altında, sonuçtan memnun birinin ol-duğunu biliyordum. Yansımalarımı gözlemlerken bunun nede-nini anlayabildim.

"Biri bana çantamı getirebilir mi lütfen?"

Asistanlardan biri bana çantamı getirdi. Ondan içerdeki paketi çıkarıp Petra'ya vermesini istedim. Orijinal antika şal Amerika'dan gelmişti ve paketin içinde katlanmış duruyordu. Bu kusursuz bir örnekti. Kaşmir, hava kadar hafif, nakışlar re-simdeki kadar zarif ve giriftti. Petra şalı omuzlarıma attı. İler-ledim, boy aynalarından birindeki yansımama dikkatle baka-rak kendi çevremde tam bir daire çizdim. Kostüm işlevini tam anlamıyla yerine getirmekteydi. Bir taraftan geçmişe gönder-meler yapıyor, diğer taraftan tarzdaki çağdaş değişim ve bol ku-maş kullanımı sayesinde Madam de Senonnes'yi ustalıkla ben-

de var ediyordu. Petra'nın aynaya yansıyan yüzünü görebiliyordum, aydınlık yüzünde keyifli bir gülümsemeyle sırtıma bakıyordu. Sonunda bir yorum yapabilecektim.

"Mükemmel," dedim.

Provan'dan sonra hiçbir şüphem ya da endişem kalmamıştı. Gerçek performansım ne kadar iyi giderse gitsin, kostümler fevkalade olacaktı ve bu izleyicileri çok şaşırtacaktı. Her defasında daha başka, daha görkemli ve kendimden daha değerli birine, gerçek bir sanat ikonları dizisine dönüşecektim. Bu kendi başına zaten etkili olacaktı; performansına katkıda bulunabilecek herhangi bir dramatik yaklaşımın nefis bir pastanın üzerine eklenen kremadan ibaret olacağını şimdi anlıyordum.

Katie işini bazen eşsiz bir şekilde yapar. JFK Havaalanı'na medya tarafından fark edilmeden girmeyi başardık. Terminalden geçişimizi garanti altına almak için 11 Eylül'den sonra artırılan güvenlik önlemleri iyi planlanmıştı, basın kol boyu uzakta tutuluyordu. İndikten yarım saat sonra Manhattan'a doğru yola koyulmuştuk. Buz gibi, rüzgârlı hava eksi yirmi derecedeydi ve caddeler bomboştu. Bu fırtına gibi bir gezi olacaktı. Şehirde sadece kırk sekiz saat geçirecektik.

Aidan, bizi Yukarı Batı Yakası'nda, gösterişsiz, büyük bir binadaki dairesinde bekliyordu. Vardığımızda alışılmadık bir neşe içindeydi. Beni Petra'nın daha önce hiç görmemiş olduğu bir samimiyetle kucakladı. O sırada Aidan'ın arkasında duran Petra'yla göz göze geldik; Aidan rahat bir yürüyüşle uzaklaşırken Petra suratını buruşturdu. Aidan elinde bir bira şişesiyle hızlı hızlı konuşmaya başladı. "Burada gittikçe artan bir ilgi var. Dün Jacqueline'le konuştum, bana doğudan şehre uçmakta olan üç koleksiyoncu bulduğunu söyledi."

Kendimi Jacqueline'den bahsettiğini duymazdan gelmeye zorlayarak, "Kimmiş şu Amerikalılar?" diye sordum.

Aidan'ın ifadesi değişti. "İki üç olasılık var, ama şu anda ayrıntıları açıklamaya değmez. Sonunda bunlardan hiçbir şey çıkmayabilir."

"Benimle iş konuşur gibi konuşma, Aid."

Kendini gülerek kanepeye attı ve eliyle beni yanına çağırdı. Petra duş almaya gitmişti. Gidip kucağına oturdum. "Seni özledim," dedi mırıldanarak.

“Konuyu değiştirme. İlgilerini pekiştirmek için ne yapabilirim?”

“Ne gibi?”

“Ne bileyim, onlarla buluşmak filan gibi.”

Aidan saçlarını okşadı.

“Gölün olma. İş hayatı böyle bir şey. Parasını ödemediğın bir şeyi asla alamazsın.”

Parmaklarıyla boynumu okşamaya başladı.

“Seni gerçekten özledim. Proje konusunda daha fazla yardıma ihtiyacın var mı?”

Yastık-kitaptan bahsettiğini biliyordum. Yavaşça kafamı salladım.

“Sanırım Victorine’i hemen hemen hallettim.”

“Gelişime hiç şans tanımıyor musun yani?”

“O performansla ilgili bir iş daha çıkarsa yorgunluk yüzünden daha satışa varamadan elimi ayağımı çekmem gerekecek. Ayrıca konuyu değiştirip duruyorsun. Bana şu olası alıcılardan biraz daha bahset.”

“Bu kadar sabırsız olma. Daha kesin gelişmeler olana kadar seni umutlandırmak istemiyorum.”

Beni öyle sert öptü ki pes etmek zorunda kaldım.

“Bu gece ne yapalım?” diye sordum sonunda.

Önemli bir şey söylemiyormuş gibi görünmeye özen göstererek cevap verdi:

“Carolyn’de akşam yemeğine davetliyiz. Sam seni görmek için can atıyor.”

Karşılık vermedim, ama Aidan beni açık bir kitap gibi okuyabilirdi.

“Esther, birbirinizi birazık daha iyi tanımanızın zamanı geldi. Sırf Sam’in hatırı için.”

“Henüz tek kelime bile etmedim.”

Sesi nazikti, ama beni tatlı sözlerle kandırmak niyetindeydi.

“İyice büyümeye başladı, senin hakkında daha fazla şey bilmek istiyor. Belki tatillerde benimle zaman geçirmek için Londra’ya gelmeye başlayacak.”

Bu gece yapmak istediğim en son şey Aidan’ın eski karısıyla akşam yemeği yemektir. Zaten oğlunun yanındayken de kendimi rahatsız hissediyordum. Kendimi şey gibi hissetmeme neden oluyordu? Annelikten uzak? Hayır hissettiğim bu değıl-

di, kendimi sanki bir şeyi başaramamışım gibi yetersiz hissetmememe neden oluyordu.

“Neden gitmek istemiyorsun?” diye fısıldadı Petra, havlu-ya sarınıp yatağa kıvrılmıştı.

“Sadece Carolyn’in yanında olmaktan hoşlanmıyorum.”

“Onlar boşanalı sekiz yıl oldu, ayrıca Tanrı aşkına kadın lezbiyen. Hiçbir barışma şansları yok, değil mi? Bir de düşünceleri gereken Sam var.”

“Elbette.”

“Bana Sam’i kıskandığını söyleme sakın?”

“Tabii ki hayır.”

Gerçek şu ki Aidan Carolyn ve Sam ile birlikteyken kendimi bir yabancı gibi hissediyordum. Onlara olan bağlılığının doğru olduğunu biliyordum, ama özellikle aramızda bir gerginlik olduğunda buna katlanmak zordu. Aidan’ın onlarla işiyle hiçbir ilgisi olmayan, saf bir ilişkisi vardı. Yatağa sırtüstü uzandım ve gözlerimi kapadım. Kendimi sersem gibi hissediyordum, ruhum bedenimden ayrılmıştı sanki. Uçak yorgunluğu bastırılmıştı.

Carolyn’in şehir merkezinin dışındaki dairesinin salonunda dolanıp birbirleriyle havadan sudan konuşan, üniformalı garsonlar tarafından ikram edilen kokteyllerden içen en az yirmi kişi vardı. Ortalarında duran Carolyn bizi karşılamak için aceleyle yanımıza geldi. Ben uzun, kıvılcı çalan kahverengi lüleli bir peruk takmışım. Üzerimde mor, kadife, kısa bir elbise vardı. Aslında peruğu Bayan Leyland performansım için kullanmak niyetindeydim, ama Petra onu bir havalandırmamı çok istedi, böylece nasıl duracağına dair bir fikir edinebilecekti. Carolyn’nin alagarson sarı saçları, bej tonlarında kıyafetleri, şeftali rengi teni ve ameliyatla çevresindeki kırışıklıkların giderildiği gözleri düşünülüşünde, aramızdaki zıtlığın bundan daha net olamayacağını biliyordum.

“Nasılsın?” dedi içtenlikle.

“İyi, teşekkürler,” diye cevap verdim zorla gülümseyerek ve bana tutulan tepsiden bir içki aldım. Carolyn’in yanında rahat davranmayı öğrenmem gerektiğini biliyordum. Hiçbir zarar vermek niyetinde değildi. Fanatik kıskançlığımın hiçbir te-

meli yoktu, ama bu zihinsel bir tıkanma gibiydi. Aidan'ın hatırı için denemek zorundaydım. Her şeyin yolunda gitmesini o kadar çok istiyordum ki.

Aidan ona sevgiyle sarıldı ve Petra'yla tanıştırdı.

"Hakkınızdaki o kadar çok şey duydum ki," dedi Carolyn.

Petra beni sinirlendirecek biçimde büyülenmiş görünüyordu. Hiç zorlanmadan sohbet etmeye başladılar. Bir anda Sam çıkageldi ve babasının üzerine atladı. Kucaklaştılar. Aidan bu çocuğu canından çok seviyordu. Sam'in ona ihtiyacı olduğu her durumda beni fırlatıp bir kenara atabilirdi. Sam dönüp şaşkın gözlerle beni süzdü, "Merhaba Est," dedi neşeyle, "saçın biraz tuhaf görünüyor."

Bir karşılık vermeye gerek yoktu. Sam çoktan devam etmeye başlamıştı bile.

"Gidip bir DVD izleyebilir miyiz, Baba?"

"Tamam ama birazdan, önce Esther'in tanışmasını istediğim biri var."

Başıyla odanın diğer ucunda bize sırtı dönük birini gösterdi. Bunun üzerine Sam dosdoğru kadına koşmaya başladı.

"Bu Sonia, haydi sizi tanıştırayım."

Sam'in isteği üzerine kadın bizimle tanışmak üzere döndü. Onu gazetelerden tanıdığımı derhal anladım. Unutması güç bir görüntüsü vardı. Kısa, simsiyah saçları vardı; fırtına kurşunisi birtakım giymişti. Buz beyazı gömleğinin altında porselen bir bebek kadar kırılgan görünüyordu. Sanki yere düşürseniz paramparça olacak gibiydi. Bana hep birini hatırlatmıştı, ama kim olduğunu bir türlü çıkaramamıştım.

Sam gidip kolunu kadının beline doladı. Kadın gülümseyerek küçük, soğuk elini uzatıp benimkini hafifçe sıktı,

"Merhaba, ben Sonia Myrce, Atlantik'in diğer tarafındaki hayranlarınızdan biriyim. Sizi New York'ta görmek güzel."

"Sizinle tanıştığuma çok sevindim," dedim, "ama korkarım bu çok kısa bir ziyaret olacak."

"Satışınızı duydum. Sabırsızlanıyoruz."

Aidan'a bakıp gülümsedi.

"Esther bu haftayı Manhattan'da geçirebilse harika olurdu."

"Bu konu üzerine çalışıyorum," dedi Aidan.

Gözleri birbirlerinininkine kilitlendi. Sonia'nın yüzü yusyuvarlaktı, teni solgun ve pürüzsüz, yaşı belirsizdi. Sonra ikisi de

benim anlayamadığım özel bir şakaya güldüler.

“Jacqueline Quinet’in şehre geleceğini duydum,” dedi. “Onunla daha önce tanışmıştım.”

Aidan bana bir bakış attı. Ben de ona soğuk bir bakışla karşılık verdim.

“Esther’in olası alıcılarından birkaçıyla görüşmek üzere gelebilir,” dedi Aidan. Şansı vardı ki Sonia konuyu çabucak değiştirdi.

“Buradayken neler yapmayı planlıyorsun, Esther?” diye sordu yoğun bir ilgiyle.

“Yarın Frick’e gidip bir resme bakmam gerekiyor. Bu projenin bir parçası,” dedim.

“Ne kadar heyecan verici. Hangi iş? Hayıt, hayır, ben tahmin edeceğim. Bayan Leyland mı?”

Kulaklarıma inanamadım.

“Nasıl bildiniz?”

Omuz silkip yan gözlerle, “Ben de onu seçerdim,” dedi.

Gece felaketle son buldu. Çok fazla kokteyl içtim ve eve döndüğümüzde Aidan’ı Jacqueline’in görünüşe bakılırsa gerçekleşecek ziyareti hakkında sorguya çektim.

“Geleceği daha teyit bile edilmedi,” diye cevap verdi sakince.

“Kiminle buluşacak? Benim de şu olası alıcılarla tanıştırmamın bir faydası olabilir mi?”

“Sana bunu daha önce de açıkladım, Esther, parasını ödemediğin bir şeyi asla alamazsın. Sen işin üretim kısmıyla ilgilen, satma kısmıyla ben ilgilenirim. Gerekirse Jacqueline’in yardımını da alarak.”

Gecenin ilerleyen saatlerine kadar bağıra çağıra tartıştık. Beni bu kadar gerginleştiren belki satışın yakınlaşmış olmasıydı. Sadece birkaç hafta kalmıştı. Aidan’ın bana ders vermek için özel olarak bu kadar sert davrandığını düşünüyordum. Sonuçta benim *Sahiplik Dizisi*’ne girişmemi hiç istememişti. Ama bir kez kabul ettikten sonra da ben boğaya kırmızı örtü tutar gibi olmuştum. Daha bu gezide bu işin maddi getirilerine açlık duyduğunu, açık artırma fiyatını olabildiğince –belki de ne pahasına olursa olsun– yukarı çekmekte ne kadar kararlı davrandığını görmeye başlıyordum. Ama iş ilişkilerine burnu-

mu sokmamı doğrudan reddediyordu. Sonunda, bütün tatsızlık bitti. New York şiddetli bir fırtınadan sonra geri çekilen gök gü-rültüsü gibi çevremizde gürlerken, biz hiçbir çözüme bağlan-mamış bir sessizlikle yatakta öylece yattık.

“Dürüst olmam gerekirse,” diye mırıldandım kafa karışık-lığıyla uykuya dalmadan önce, “burada ne olup bittiği gerçek-ten umurumda değil. Burası gelmek istediğim en son yer. Kah-rolası New York’tan nefret ediyorum.”

Ziyaretimin kısa olması ve eve ertesi akşam uçuyor olmam çok rahatlatıcıydı. Frances’le tanışmak için kısa bir gezi yap-mış, sonra da cehennem olup gitmişim işte. Aidan’ın şehrinde kapalı yer korkum nüksetmiş, kendimi tehdit altında hisset-miştim ve Londra’ya dönmek için sabırsızlanıyordum.

Ertesi gün, Frances'i Frick'de ziyaret etmek üzere Petra ile birlikte güçlükle yürüyerek Central Park'dan geçtik. Manhattan'a kar ya mı tı ve şimdi eriyip renksiz bir çamura d n  yordu. G ne li bir gündü ve güneşin kızarmış yüzeyi g l rengi görünüyordu. Dört bir yanımızda sessiz, hafıf dalgın ve merak uyandıracak kadar hareketsiz bir New York uzanıyordu. Hiç konu muyordum, Petra da beni konuşmaya zorlamıyordu. Sanırım gece Aidan'la kavgamızı duymı tı. Dairenin duvarları incecikti.

Frances Leyland sonunda Manhattan'a gelmiş olsa da 1872-1873 arasında –aynı dönemde Manet Paris'de *Olympia*  zerinde çalışıyordu– Londra'da resmedilmı tı, ama o Fransız kuzeninden çok farklı bir biçimde  a da tı. Victorine'in izleyicilerle uzla mayan kar ıla masından farklı olarak Frances bize sırtını dönmüş, bakışlarını görülmeyen bir yere dikmi tir. Bu yüzden gözlerindeki bakışı, ne d   nd   n  değil sadece profilini görebiliyoruz.

Beşinci Cadde trafiğini geçip Henry Clay Frick'in muhteşem malik nesine yaklaşmaya ba ladık. Frick yirminci yüzyıl-da Amerika'nın en başarılı  elik ve demiryolu patronlarından-ı ve servetini bu g cl  sanat koleksiyonunu oluşturmak için kullandı. Koleksiyonun büyüsünün bir kısmı i lerin asılı  şekillerinde yatmaktaydı; malikânenin dolambaçlı koridorları ve dar merdiven boşlukları boyunca tarihi ilişkiden çok estetik bir ilişkiye dayanarak yerle tirilmi lerdi.

Frances, müzeyi mantıklı bir biçimde gezdi inizde girdi iniz son oda olan Doğu Galerisi'nde bulunuyordu. Petra ile bir-

likte pek çok başka başyapıta bakarak sessizce ilerledik; hedefimize gitmekte acele etmemeye çalışıyorduk. Ama bu buluşmanın düşüncesi ikimizin dikkatini de aynı şekilde dağıttığı için düzinelerce başka işe hak ettikleri ilgiyi veremiyorduk. Holbein, Titian, El Greco ve Bellini resimlerinin yanından her birine ancak ikinci defa bakarak geçtik. Sonra Constable, Ruissdael, Corot ve Rembrant ile Velazquez portrelerini gördük. Piero della Francesca'nın Mîne Salonu'na hâkim olan Evangelist Aziz John resminin önünde durup hürmetimizi gösterdik. Bu, Piero'nun Amerika'ya ulaşmayı başarmış tek büyük resmiydi. Ona bakmak, bana kendimi ziyaretimizin amacına hazırlamak için biraz zaman verdi. Frances'in yandaki son salonda, Goya'nın, Turner'ın ve Degas'ın eşliğinde asılı olduğunu biliyordum.

Galeriye girer girmez onu fark ettim.Çevrede bir kişi dışındakimse yoktu. O da bizim resmimizin önünde duruyordu. Yanlarından geçtiğimiz diğer sanat eserlerine aldırmadan, ışığın kendisine çektiği pervaneler gibi Frances'e doğru ilerledik. Biz yaklaşınca resme bakan kadın yüzünü döndü. Bu Sonia'ydı. Çok şaşırmıştım. Üzerinde kot pantolon ile deri bir ceket vardı ve önceki gece Carolyn'in evindeki halinden daha sade görünüyordu, ama hâlâ esrarengiz bir biçimde tanıdık geliyordu. Bizi selamlamak için öne doğru çekingen bir adım attı.

"Ben Weiz'da çalışıyordum," dedi özür dilercesine. "Buradan sadece bir blok ötede. 11'de geleceğinizi söylediğinizi hatırladım."

Bunu bir övgü olarak mı alsam yoksa şüphelensem mi, emin olamadım.

"Şu aralar bir sergi açılışınız var mı?" diye sordu Petra aşırı bir şevkle.

Sonia cevap vermeden önce meraklı gözlerle bana baktı. Rıza gösterdiğimi belli etmek üzere dudaklarımı kıvrıp ifade mi gülümsemeye çevirdim.

"Önümüzdeki üç hafta yok, ama yirmi tane ekran olacak. En azından teknik bir deneme var yani."

Üçümüz de dikkatlerimizi tekrar resme yoğunlaştırdık. Kendimi kontrol ettim. Sanırım Sonia'dan hoşlanıyordum, o yüzden resmi kendisiyle paylaşmayı gerçekten dert etmemeliydim. Sonuçta yanımda Petra'yı da getirmiştım. Bu izlemenin bire bir olması niyetinde hiç değildim. Ayrıca iki kadının da be-

nim estetik anlayışımı paylaştığını dolaylı olarak biliyordum. Varlıkları sadece ziyaretin değerini artırabilirdi. Galeride başka hiç kimse de yoktu. Böylece dikkatimi Frances'e yöneltebilirdim.

Başyapıta layıkıyla bakarken, kırılğan güzelliği beni çok etkiledi. Frances kesinlikle estetik bir deney niteliğinde resmedilmişti. Whistler onu, kırık beyazın incelikle birbirini izleyen tonlarına indirgemişti. Yüzü bile elbisesindeki, duvardaki, çiçeklerdeki, ayağının altındaki hasırdaki renklerin aynılarının basit bir biçimde yeniden karıştırılmasıyla boyanmıştı. Bu, tuval üzerindeki gerçek soyutlamanın ilk karışımlarındandı. Aslında palet öylesine yumuşatılmıştı ki neredeyse tek ton kullanılmıştı. Bayan Leyland elbisesi sayesinde bir azize gibi görünüyordu. Elbişe, papaz cüppesi ya da vaftiz cüppesi gibiydi; yere inen uzun, girift kuyruğuyla altın brokarlar ve işlemeli, küçük, altın rozetlerle süslenmiş basit bir gelinliği bile andırıyordu. Yerdeki hasırın soyut, sepet desenleri sol taraftan natüralist bir biçimde çiçek açmış badem dallarını dengeleyerek çerçevede de tekrarlanmıştı. Bütün bunlar Whistler'ın Japon sanatına duyduğu derin ilgiyi yansıtıyordu. İşin sağ orta tarafında, ressamın amblem olarak kullandığı ve isminin baş harfleri olan JMW'ya dayanan kelebek imzası yer alıyordu.

Petra'nın resme bakmayı bırakıp dikkatle beni incelemekte olduğunu fark ettim. Onun ricası üzerine Carolyn'in partisinde taktığım peruğu yine takmıştım.

"Peruğun fazla kırmızı," diye düşüncesini söyledi. "Resmin genel tonu aslında oldukça pembe. Ton Bayan Leyland'ın kumral saçlarını kusursuz bir biçimde dengeliyor."

Dikkatli gözlerini resme çevirishini hayranlıkla izledim. Konsantrasyonu çok güçlüydü.

"Ama kıyafeti fazlasıyla beyaz yapmışım," diye mırıldandı sonunda, "içlerine bir parça açık pembe katılması lazım. Kumaşları boyatmak zorunda kalacağız."

Ben de resimde yeni gördüğüm bir şeyden çok etkilenmiştim, ama bunun tonlarla bir ilgisi yoktu. Whistler modelinin benzerini çizme zahmetine girmemiş olabilirdi, ama kadının görüntüsünden çok daha derinlerde bir şey yakalamayı başarmıştı. Bu tuvalin de aynı bilgeliği taşıdığını fark ederek Holbein'in Danimarkalı Christinası'nı düşündüm. Whistler da Hol-

bein gibi modelin özünü yakalamıştı. Frances, daha doğrusu tuvalin tüm yüzeyi, başka herhangi bir portrede bu kadar yoğun gördüğümü hatırlayamadığım bir duygu sergiliyordu. Kadın derin bir yalnızlık içinde duruyordu. Modelin neredeyse soyut renk dizilerine indirgenmiş olması, sadece yalnız ve düşünceli halini güçlendirmeye yarıyordu.

“Hayatım üzerine bahse girerim ki bu pozu verdiğinde perişan bir haldeydi,” dediğimi duydum, istemeden fazla hiddet göstermiştim.

Koyu renkli kaşlarını kaldıran Sonia yan gözlerle bana baktı.

“Bayan Leyland zengin olabilirdi, ama haklısın gerçekten mutsuzdu,” diye sözlerimi onayladı.

“Neden?”

“Evliliği çöküyordu.”

“Daha fazla ne biliyorsunuz?”

Sonia bana bakıp alımlı alımlı gülümsedi. Belli ki buraya bunun için gelmişti. Bize Frick'deki en sevdiğimiz resim üzerine bilgi vermeye başladı.

“Bayan Leyland'ın resmini ilk yapan Raphael öncesi resamlardan Gabrielle Dante Rossetti'ydi. Daha sonra kendisi Whistler'ı Leyland ailesiyle tanıştırdı. Eşi Liverpool'un nakliyat devlerinden biriydi. O sırada Whistler'a Bayan Leyland'ın ikinci bir portresini yapma görevi verilmişti, ama Rossetti portreyi gördüğünde resimdeki Bayan Leyland'a hiç benzemediğini iddia etti. Rossetti'nin kendi resminde kadının şahsına özgü karakterini göstermeyi hiç denemeyerek onu Raphael öncesi bir güzellik olarak idolleştirdiğini düşündüğümde, bu bana ironik geliyor.”

“Ben o resmi bilmiyorum,” diyerek araya girdim.

“İsmi Mona Rossa,” diye cevap verdi. “Sanırım birinin özel koleksiyonunda.”

“Peki Bayan Leyland, Whistler'ı ne kadar iyi tanıyordu?” diye sıkıştırdım.

Sonia omuz silkti.

“Bay Leyland, Whistler'ın en önemli hamilerinden biriydi, ama sonra araları bozuldu. Ondan sonra hiçbirinin birbiriyle ilişkisini sürdürdüğünü sanmıyorum.”

Kafamı salladım, ama hepsinin bu olduğuna inanmamış-

tım. Bu resmin yüzeyinin altında hafif hafif dalgalanan alt akıntılar vardı. Kişisel deneyimlerimden yola çıkarak resimdeki incelikli duyarlılığın, ressamla modeli arasında daha derin, daha karmaşık bir şeyler olduğunu ima ettiğini anlamıştım. Yan gözlerle Sonia'ya baktım, ama o çoktan resme geri dönmüştü. Onun varlığının arkasında da gözle görülenin dışında bir şeyler vardı. Beni kontrol etmek, hatta Greg Weiz, Carolyn ya da belki başka biri için kontrol etmek üzere gönderilip gönderilmediğini merak ettim. Satış gerçekleştikten sonra bunu öğrenebilirdim. Hepimiz gerçekten ne arıyorduk? Her şeyden önce Aidan, şimdilik New York çevresindeki alt akıntıları açıklığa kavuşturmaya pek hevesli değildi.

Eve dönüş yolunda, sadece Frances Leyland'ın tuvalinin altındaki dalgaları değil New York'tan ayrılırken arkamda kalan dalgaları düşündüm. Aidan Manhattan'dayken kesinlikle bana ait değilmiş gibi hissediyordum. Onun zaten bir ailesi vardı, geleneklere pek uymasa da küçük tatlı bir aile. Bir eski eş ve bir oğulla birlikte –görünüşe bakılırsa– çoğunluğunu hiç tanımadığım bir grup sadık, eski dost. Bir de kendi ailesi vardı ki onlar benim bilgimin çok dışındaydılar. Düzenli olarak New York'un kuzey banliyösüne gidip gördüğü bir anne ile baba ve her ikisi de doğu kıyısında yaşayan iki erkek kardeş. Sanırım hiçbir zaman onlar hakkında çok fazla soru sormadım, daha önce bunlarla ilgilenmemiştim. Ancak Aidan'ın 'bugün' benimle yaşama nedenlerinin benimkilerden çok farklı olduğunu fark etmeye başlıyordum. O benim gibi geçmişini reddetmeyi seçmemişti. Onu paylaşma ihtiyacını hissetmemişti o kadar.

Bayan Leyland'ın portresinin kucağında duran röprodüksiyonuna baktım. Geriye doğru bir şeye bakıyordu – belki de daha mutlu bir geçmişe... Yoksa kendi özel pişmanlıklarına mı? İki şehirden de eşit uzaklıkta bir jet akımının içinde asılı dururken, dikkatim Bayan Leyland'dan varış yerimize, yuvam Londra'ya kaydı. Kendimi oradayken hayal edebiliyordum, tıpkı kendime dışardan bakıyormuşum gibi. Kendini değerlendirmek için fazla hızlı koşan, kameralardan saklanan, halkla özel dünyalar arasında gidip gelen, kafasını sürekli sanatına takan bir ben görüyordum. Kişiliğimin kamuya mal olmuş kısmı büyüdükçe özel yaşamımı nasıl koruduğumu, geçmişim söz konu-

su olduğunda nasıl bir kapalı kutuya dönüştüğümü ve Ava'yla, Aidan'la hatta bir dereceye kadar Petra'yla bile ilişkimin zorlaşmasına nasıl izin verdiğimi çok açık bir biçimde görebiliyordum.

Ben naif davranmıştım, Aidan da öyle. Kendi aramızda medyayla flört etmiş, ilgilenmeleri için onlara cesaret vermiştik; projem zaman ilerledikçe daha da sansasyonel bir hal alıyordu ve medyanın artık çıldırmış, acımasız gözleri her daim üzerimdeydi. Bu son projeyle onlardan şeytandan korkar gibi korktuğumu fark ettim. İşim benim için gerçekte kim olduğumu saklamanın bir yolu olmuştu. Uydurma kimliklerin ardına saklanarak kendi gerçekliğimle yüzleşmekten kaçınmıştım. Ama birdenbire kendimi medyanın gözünde çırlıçıplak hissetmiştim. Kenny o eskizi sattığından beri hilemi acımasızca ortaya çıkarmalarının an meselesi olduğunu biliyordum.

Aklıma birden Simeon geldi. Bütün bunların karşısında, benim dönüştüğüm kişi hakkında onun ne yapacağını merak ettim. O öleli on beş yıldan fazla olmuştu ve şimdi eve uçarken beni şaşırtacak kadar güçlü bir şekilde onu özlediğimi hissettim. Babam medyanın özel yaşamlarımıza, komünün yaşamına tecavüz etmesinden her zaman nefret etmişti. Ne zaman Ickfield Malikânesi'ne sızmayı deneseler, Simeon yaşadığımız yeri ve bizi sert bir şekilde korumuştur. Malikânenin duvarları ardında şehvet düşkünü davranışlar sergilendiği söylentisinden öykü yapmaya hevesli casus muhabirleri uzaklaştırmak için polisin çağırıldığı zamanlar olmuştu. Gençken medyanın bize olan ilgisi merakımı uyandırmıştı ve onları böylesi büyük bir kararlılıkla bizden uzak tuttuğu için Simeon'u sıkıcı bulduğumu düşünmüştüm.

O öldükten hemen sonra başıma o kadar çok şey geldi ki ölümünün üzüntüsünü doğru dürüst yaşayamamıştım. Omzunun üzerinden pişmanlıkla arkasına bakan Bayan Leyland'ı düşündüm ve benim hissettiğimin de pişmanlık ve babamın yaşamına yeterince saygı göstermediğim için bir dereceye kadar utanç olduğunu fark ettim. Kendime onu özleme ayrıcalığını tanımamıştım, onun yerine doğrudan kendi bağımsız yetişkin yaşamıma dalmış, artık -ister babam ister annem olsun- ebeveynlerin herhangi bir katkısına ihtiyacım olmadığına inanmıştım. Ancak yaşamımın şu noktasında onun öğütlerinin

çok değerli olacağını fark ettim. Kariyerim konusunda ortaya bilgece fikirler atardı, ama Ava gibi haşın davranmıyordum. Bana, Aidan'ın galericim ya da sevgilim olarak yaşamımda yer alıp almaması durumlarında geleceğimle ilgili öğüt verirdi. Keşke yanımsa olsaydı.

Bazen rüyamda kapıma vurduğunu görürdüm. Kapıyı açtığımda Simeon bana, "Esther, niçin beni görmeye gelmedin?" derdi. Her defasında ben cevap veremeden, sözcükler beynime bir mesaj gönderip bilincimin açılmasına neden olurdu. Orada, apaçık bir şekilde, Simeon'u düşündüğümün farkına vardım. Onun değerinin benim için nerede yattığını hiçbir zaman anlayamamıştım ve kendime bunu düşünüp bir sonuca varma izni vermemiştim. Aidan'ın geçen gece Sam'e nasıl baktığını, çocuğuyla arasındaki ilişkiyi her zaman nasıl kesinlikle koruduğunu düşündüm. Şimdi anlıyordum ki çocukluğumdan geriye hiçbir şey kalmamıştı, her nasılsa çocukluğuma dair çoğu anı da yok etmiştim. Hiçbiri benim şu an kim olduğum gerçeğine bağlanmıyordu.

Zihnim yine oraya, gitmesine izin vermeyi reddettiğim tek yere, malikânenen ayrıldığım o yıla, geçmişimle olası geleceğimin birlikte buharlaşıp havaya karıştığı o ana sürüklenmeye başlıyordu. Ben onların yerine yeni bir dünya kurmuştum, keşfetmek, genç ve özgür olmakla ilgili bir dünya. Ama belki de ölümcül bir hata yapmıştım. Belki yaratmayı başarabildiğim tek şey, ayaklarımı basabileceğim sağlam bir zeminin asla olmadığı bir dizi masaldı.

Tekrar Bayan Leyland'a baktım. Whistler onun hakkında ne söylemeye çalışıyordu? Kaçırdığım nokta neydi? Yoksa var olmayan gizli anlamların peşinde miydim? Belki de ortadaki tek şey ressamın resme derin bir melankoli katan romantik imasıydı ya da ben orada olmayan şeyleri, kendi duygusal yalnızlığımı yansıtan şeyleri görüyordum. Yine düşüncelere dalmıştım. Daha fazlasını bilmek istiyordum.

Ertesi hafta konuyu ayrıntılı bir biçimde, ressamın modeliyle ilişkisine dair ipuçlarını arayarak araştırdım. James McNeil Whistler üretken bir mektup yazıcısıydı ve dikkate değer bir biçimde mektuplarından yedi bin kadarı şimdi Glasgow Üniversitesi arşivinde yer alıyordu. Ancak internetten de mektuplara ulaşılabilirdi. Mektupların varlığını keşfettikten bir-

kaç saat sonra, Whistler'ın Frances'a yazdığı bütün mektupları ekranımda görebiliyordum. Whistler'dan Frances'e yazılmış en az bir düzine özel mektup vardı ve mektuplar ressamla model arasında, derinliğinin beni bile şaşırttığı bir yakınlık olduğunu açık seçik gösteriyordu.

Whistler, Frances'in portresine onun Liverpool yakınlarında Speke Malikânesi'ndeki evinde 1871'de başladı ve bunu izleyen iki yıl boyunca üzerinde çalışmaya devam etti. Portre Whistler'ın 1874'teki ilk tek kişilik sergisinde sergilendiği zaman ressam resmin henüz bitmemiş olduğunu beyan etti. O yıllarda, Leylandların evini düzenli olarak ziyaret etmeye başlamıştı. Ayrıca Frances'in Londra, Princes Gate'deki aile evine yalnız yaptığı yolculuklarda, ressam modeli için sadık bir yardımcıya dönüşmüştü. Böyle durumlarda genellikle Bay Leyland'ın canı kuzeydeki iş bağlantıları yüzünden oraya gidemeyecek kadar sıkın olurdu.

Londra'da, ressamla bayan Leyland arasında gizli bir ilişki olduğuna ve birlikte kaçmak için yapmış olabilecekleri planlara dair söylentiler dolaştığından söz eden bölümlere rastladım. Frances bizzat bu söylentilerin temelsiz olduğunu açıkladı. Tuhaf bir biçimde, Whistler da kısa bir süre için Frances'in küçük kız kardeşi Elizabeth'le nişanlı kaldı. Bunun Frances'in yerinde açılan duygusal boşluğu doldurmak için bir girişim olup olmadığını düşündüm. Yoksa gerçeği masala dönüştürmeye çalışma suçunu mu işliyordum? Frances daha sonra kız kardeşinin, "güzel olduğunu, ama ona uygun bir eş olmadığını ve nişanın bozulmasının iyi bir şey olduğunu," söylemişti. Kimin için iyi bir şey, diye düşündüm. Kendisi için mi? Ayrıca bu süre zarfında Whistler'ın yeni modeli Maud Franklin'le bir ilişkiye başladığını öğrendim. Franklin, Bayan Leyland'ın gelemediği zamanlarda onun yerine modellik yapıyordu. Belki Whistler onun da gerçek olduğunu hayal etmişti?

İlişkilerinin doğasının üzerinde sallanan belirsizlikten bağımsız olarak, Whistler'ın mektupları, aralarındakinin en azından bir süreliğine duygusal anlamda büyüleyici bir birliktelik olduğunu gösteriyordu. Mektuplarında, ressamın ilham perisine karşı hissettiği derin ve samimi duygular resmi bir dille ifade ediliyordu, ama başyapıtın kendisinde olduğu gibi, alttan duyulan sesleri duymazlıktan gelmek olmaz. Mektuplarından

birinde bağılılığı daha açık bir şekilde ifade edilemezdi:

“Neredeyse bütün gün boyunca yokluğun bana seni hatırlatıyor!... Princes Gate sensiz öyle ıssız, öyle neşesiz ki kasvetli sessizliğin içinde çalışıp çabalarken beni tamamen terk ettiğin hissinin üstesinden gelemiyorum ve seni korkunç bir şekilde özleyip duruyorum!”

Bence tuvale böylesi büyük bir güç veren o özlem hissiydi. Bayan Leyland sanatsal anlamda Whistler'a ait olabilirdi, ama duygusal olarak onun için hep elde edilemez olmuştu. Tablo tamamlandıktan bir süre sonra Bay Leyland karısına Whistler'la arasındaki bütün bağları koparmasını emretti. Kısa süre sonra evlilikleri boşanmayla sona erdi.

Bu bilgiyi performansında nasıl kullanabilirdim? Bayan Leyland'ın yaşam ve sanat için önem verdiği değerler nelerdi? Frances tuval üzerinde, aslında sanatsal bir deney olarak kalmıştı; ama karmaşık estetik fikirler kadar boyanın insan duygularının derinlikleriyle nasıl iletişime geçebileceğini sorgulayan bir deney. Frances'in sahibi kimdi? Bay Leyland resim için Whistler'a 210 Sterlin ödemişti, ama büyük olasılıkla iş sırasında eşinin kalbini de ressama kaptırmıştı? Bu herhangi bir resme ödemek için fazlasıyla yüklü bir ücretti.

Frances'i *Sahiplik Dizisi*'nin beşinci gününde kullanmaya karar verdim. Onunki esrarengiz bir performans olacaktı, soyut ve yalnız, basit ve kırılğan. Oyunun bir topluluk ortamında sergilenmesi gerekecekti – sadece beni satın alan kişi, onun yakın akrabaları ya da belki çay için evlerinde bulunan bir grup. Gösteri sırasında Frances'in kime karşı duygusal bir bağılılık hissedeceğini merak ediyordum? Belki de kimseye karşı bir şey hissetmeyecekti – bunu zaman gösterecekti.

“Esther, benim.”

Kanepemde, Bayan Leyland hakkında yazılmış yazılardan bir denizin ortasında oturuyordum. Aidan hâlâ Manhattan’daydı, ama hattan ses o kadar net geliyordu ki yan dairede bile olabilirdi.

“Nasıl gidiyor?” diye sordum umursamaz bir sesle.

“Beni neden aramadın?”

“İşe dalmışım. Biliyor musun, bence Whistler Bayan Leyland’a âşık.”

“Haydi Esther, beni aramama nedenin bu değil.”

“Jacqueline orada mı?”

“İsa aşkına.”

“Orada mı?”

“Aslında evet, dün geldi. Ama bu sadece iş Esther, bunu biliyorsun, lanet olsun.”

“Demek öyle.” Kendimi çok, ama çok zayıf hissettim.

“Esther şu anki davranışının çılgınca olduğunu sen de biliyorsun. Halbuki Londra’dayken her şey çok iyi gidiyordu.”

“Bu ben Manhattan’a gelmeden ve olup bitenleri tam olarak anlamamış olduğumu fark etmeden önceydi.”

“Sen bana bu projenin temsilciliğini yapma işini verdin, öyleyse şimdi bunu sürdürmeme neden izin vermiyorsun?”

“Çünkü her nedense bana sahtekârca davrandığını hissediyorum. Bunun ya Jacqueline’le bir ilgisi var ya da projeye. O yüzden artık söyle bana Aidan, hangisi?”

“Şımarık bir çocuk gibi davranıyorsun.”

“Nerede kalıyor?”

“Bu konuda sana hoşgörölü davranmayacağım,” dedi.

“O zaman neden arıyorsun?” diye sordum buz gibi soğuk bir sesle. İncinmişti, ama aynı zamanda tuhaf bir uzaklaşma hissediyordum.

“Sadece düşünmüştüm ki...” dedi titreyen bir sesle.

“Ne?”

Cevap vermedi.

“Devam et,” diye zorladım.

“Bu proje konusunda bana dürüst davranmadın, Esther,” diye cevap verdi sessizce. “Gizli saklı davranan ben değilim, sensin. Ben sadece işimi yapıyorum ve bunu yapmama izin ver- sen iyi olur. Seninle yapabileceğimin en iyisini yapıyorum. Ay- rıntılarını açıklamıyorum, çünkü hiçbir şey netleşmiş değil. Satış gecesinde lanet olası işlerin nasıl gideceğini kim bilir. Başlan- gıçta sana çılgın herifin tekinin en yüksek fiyatı verebileceğini söylemiştim ve bu hâlâ gerçekliğini koruyor. Tek yapabildiğim sana en iyi alıcıyı bulmaya çalışmak ve güvende olmanı sağla- mak. Çünkü ister inan ister inanma, seni seviyorum.”

Yanaklarımın utançtan kızardığını hissettim.

“Artık seninle bir şeyleri berbat etmek istemiyorum, Esther,” diye devam etti, “ama şımarık patlamalarınla da başa çıkamıyorum.”

Bütün vücudumun titremeye başladığını hissettim.

“Pekâlâ,” diye soğukkanlılıkla cevap verdiğimi duydum, oysa gerçek hislerim böyle söylemiyordu, “bir şeye ihtiyacım olursa, Katie’yi galeriden ararım.”

İşitilebilecek şekilde iç geçirdi.

“Tamam.”

İçimde bir şeylerin patladığını hissettim. Güçlölkle nefes alıyordum. Konuşabilecek kadar sakinleştiğimde Petra’yı ara- dım ve ona olanları anlatmaya çalıştım, ama gözyaşlarıma ha- kim olamadım.

“Projeye büyük bir darbe indi çünkü yaşamında ilk kez kendini yaptığın şeyin merkezine koyuyorsun,” diye ısrar etti. “Daha önce yaptığın her şey biraz eğlenceli olmuştu, öyküler yazmak filan. Bu iş yedi başyapıt hakkında bir işmiş gibi görü- nebilir, ama aslında yetişkin bir kadın olan ressam Esther Glass’ın gerçek öyküsü. Bir yetişkin çalışması. Seni dehşete

düşürmesine ve ilişkini zora sokmasına hiç şaşmamak lazım-ki bunun zamanı geldi de geçiyordu.”

“Kesinlikle bunu yapmak niyetinde değildim.”

“Emin misin?” diye sordu meraklı bir ifadeyle.

“Sanırım,” cevabımda kararsızlık vardı.

“Bence kendine yeni bir tutum belirlemelisin,” diye karşılık verdi yumuşak ve nazik bir şekilde. “Bunun nedenini anlayabiliyorum. İşle zevki karıştırmak çok zordur. Eğer bir sonraki evreye birlikte geçecekseniz, o zaman şimdi yaptığınız şey gerekli. İş için daha uygun bir konu seçemezdin: Sahiplik, Tanırım, Esther, bu her şeyi özetlemiyor mu?”

Aidan’ın beni yenemediği takdirde benimle birlik olmaya karar vereceğini düşünmüştüm, bence tam da üstüne basmıştım. Bu proje sanat ya da paradan çok daha fazlasıyla ilgiliydi. Aidan her ne söylerse söylesin, bunun bir irade çatışmasına dönmüş olduğunu biliyordum.

“Seni, seni görmek güzel.”

Guy iyi niyetle ıslıl ıslıldı. Tatlı tatlı güney kokuyordu, keskin, limonlu bir parfüm sürmüştü. Bunu yapmamam gerektiğini biliyordum, ama yardıma ihtiyacım vardı ve Guy kendimi güvende ve iyi hissetmemi sağlıyordu. Karşısındakine gösterdiği özenin babacan bir tarafı vardı. Son zamanlarda yaşamımda özlediğimi fark etmeye başladığım ve yetişkinliğe ilk adım attığım zamanlarda yerini Jeff Richards gibi sevgililerle doldurduğum bir roldü bu. Guy’le bu hataya düşmeyi önleyerek, deneyimli bir dost olarak benim için ne kadar değerli olabileceğini şimdi anlayabiliyordum. Guy, olası medya ilgisi konusundaki uyarımı duyar duymaz boş verdi ve davetimi derhal kabul etti. Onu kullanıyor muydum? Benim için alyansı bu sorunu ortadan kaldırıyor. Bana eşlik etmesinden keyif alıyordum ve bir arkadaşın eşliğine ihtiyacım vardı. Onu gördüğüme ne kadar memnun olduğumu görmek beni şaşırttı. Artık bu projeyi tamamlamamın tek yolunun Aidan’ı ve sorunlarımı düşünmemek olduğunu biliyordum. Guy en azından iyi bir dikkat dağıtıcıydı, mükemmel bir arkadaş olması da cabası. Onu Waterloo Gar’ındaki gümrükten rahat rahat yürüyerek geçerken gördüm ve neşelenmeye başladığımı hissettim.

Yemek Tate Modern’in üst katındaki restoranda veriliyordu. Projede yer alan dünyanın dört bir tarafından on sanatçı davet edilmişti. Arabamız Milenyum Çarkı’nı geçip çırpıntılı Thames’in yanından neredeyse hiç hissettirmeden yavaşça dönerken, Guy projemin nasıl gittiğini sordu.

“Beşi bitti, ikisi kaldı.”

“Peki şimdi sıra kimde?”

“Isabella D’Este.”

“Hmmm, ilk Rönesans kadını. Şöhret sizin ortak noktanız. Bu Paris’e bir gezi daha yapmanı gerektirecek mi?”

Louvre’da Isabella’nın iki ayrı resminin olduğunu biliyordum.

“Korkarım benim seçtiğim portresi Viyana’da,” dedim hayflanarak. “Aaa Titian – elbette, o resim Isabella’nın gençliğine çok benzer,” dedi bilgiç bir ifadeyle, “ama Leonardo’nun elinden çıkan sadece bir taslak olsa da ben asıl resmin o olduğunu savunurdum.”

“Beni Paris’e tekrar getirmek için sanatı bana satmaya çalışmana gerek yok,” diyerek ona şaka yollu takıldım. “Önümüzdeki hafta Petra’da bir provam var. O zaman gidip Da Vinci’yi de göreceğim, söz.”

Kafasını hince salladı.

“Eğer gerçek resmi görmek istiyorsan Esther, yine bana ihtiyacın olacak. Da Vinci’nin resmi halka açık değil, çünkü ışıktan korunması gerekiyor. Bir özel gösterim daha ayarlamam gerekecek.”

“Çabalarını takdir ediyorum,” diyerek kahkaha attım.

“Da Vinci’ninkiler de dahil bütün yollar Paris’e çıkar,” diye karşılık verdi bilmiş bir ifadeyle.

Müzenin turnikeli girişinin dışında dikilen fotoğrafçı sürüsünün yanından ilgisizce geçerken, kolumu Guy’inkine geçiriverdim. Kendimi kameralara neşeyle gülümsemek için zorladım ve fotoğrafçılara Guy’le poz verdim. Sonra bir görevlinin eşliğinde asansöre bindik. Üst kattaki restoranın havasında rekabet vardı. Davetliler ellerinde kokteyllerle dolanıp duruyorlar, Thames’in üzerinden, fonda inzivaya çekilmekte olan şehrin önünde ışıktandırılmış olan St Paul’s’a bakıp alçak sesle yanlarındakilerle konuşuyorlardı. Grup henüz kaynaşmamıştı. Biz bile bile en son gelmiştik ve herkesin bu anı beklediği gözlemlerinden anlaşılıyordu. Odada yan bakışlar birleşmeye başladı, konuşmalar azaldı. Hatta serginin tamamından sorumlu küratör bizi görür görmez ‘hoşgeldiniz’ anlamında elini kaldırdı ve gelip bizi karşılamak için büyük beğeni toplayan İspanyol bir ressamdan izin istedi.

“Gelebildiğinize çok sevindim.”

Jane Smithson Kraliyet Akademisi'nde ders veren, dünya-
ca ünlü bir sanat otoritesi ve önemli uluslararası sergilerin ko-
nuk küratörüydü. Guy'e gülümsedi.

“Sizi burada görmek ne güzel,” dedi, “en son Palais de
Tokyo'nun yeniden açılışında görüşmüştük.”

Guy'in tanıdık topraklarda olduğunu görmek beni rahat-
lattı. Çok geçmeden bu buluşma nedeniyle kapatılmış restora-
nın ortasındaki uzun masaya oturduk. Küratörle Guy'in arasın-
da masanın tam ortasında oturuyordum. Karşımda Alman bir
fotoğraf sanatçısı ve onun Parisli erkek arkadaşı vardı. Tabii ki
ikisi de Guy'i tanıyorlardı.

“Proje nasıl gidiyor? Satış için biletlerimizi aldık,” dedi Al-
man ağır ağır konuşarak.

“Neredeyse hazırım,” diye tedbirli bir cevap verdim.

“Peki proje hafta başından önce tamamlanmış olacak mı?”
diye söze karıştı Jane.

“Hayır, ama yapacağım yedi performansın dikkatlice ha-
zırlanması gerekiyor, kostüm tasarımı filan.”

“Aaa, anlıyorum. Hafta ilerledikçe performanslarınızı fil-
me alıyor olacak mısınız?”

Başımı ‘evet’ anlamında salladım ve bir yudum şarap al-
dım. Jane'in ilgisi bana bir kez daha bu projeye ilk başlama ne-
denimi hatırlattı. Jane benim üzerime yatırım yapmıştı. Eğer
başaramazsam, o da kendi görevini yerine getirememiş olacak-
tı. İşim üzerine yapılan eleştirilerin katılım rakamlarını etkile-
yeceğini biliyordu. Dolayısıyla benim başarısızlığım onun başa-
rısızlığı demekti. Böyle bir durumda parayı kapının önüne at-
mış sayılırdı.

“Yedi film bana ayrılan salonun orta kısmını kapsayacak,”
dedim onu iyi niyetim konusunda temin etmek için, “elbette
açık artırmaya verilen tepkiler ve bir haftalığına “sahiplenil-
me” ödülüyle desteklenerek.”

“Bu durumda performanslar,” deyip düşüncelerini toparla-
mak için duraksadı, “başlamak için kullanacağınız tematik
araçlar olacak.”

“Aynen öyle,” diyerek onayladım, Guy'le göz temasına gir-
mekten azimle kaçınarak. Jane harika biriydi, ama küratör ko-
nuşmaları bende gülme isteği uyandırıyor. Bu sözleri kata-

log kapağında, hatta üç ay içinde galerinin duvarlarında hayal edebiliyordum. Ama o halinden memnun görünüyordu. Kafasını sallayarak onayladı, sonra bir yudum su içti. Bu sırada Alman şu aralar çok revaçta olan canı sıkılmış bir tavır takınmıştı.

“Bu gece Aidan Jeroke nerede?” diye sordu bana, gözlerini anlamlı bir ifadeyle Jane’le neşeli bir sohbet etmekte olan Guy’e çevirerek.

“İş için Manhattan’da,” diye cevap verdim temkinli bir şekilde.

“Ah evet tabii,” dedi. “Jacqueline Quinet’nin olası birkaç müşterisiyle görüşmek için oraya uçtuğunu duymuştum.”

Paniğe kapıldığımı hissettim. Bu herifi sadece ismen tanıyordum. Benim hakkımda bu kadar çok şeyi nereden biliyordu?

“Şu anda beni Greg Weiz temsil ediyor,” diye devam etti. “Onu ziyaretten yeni döndüm. Bana sizden, satışınızdan bahsetti.”

Kendimi oyun dışı hissetmekten nefret ediyordum. Belki de New York’ta takılmaya devam etmeli, Weiz’a bizzat gitmeli, Greg’le tanışmalı ve Aidan’la aramı düzeltmeliydim. Greg Weiz’la eskiden birkaç kez karşılaşmış, ama ne ben ona, ne de o bana fazla dikkat etmiştik. Bu aralar herkes o galeriyle ilgili görünüyordu: Önce Sonia, şimdi bu herif. Benim için ne planlıyorlardı? Aidan’ın büyük planının benim geleceğimle ilgisi olmadığına inanamazdım – en azından mesleki anlamda.

Kimse çok içmedi; İngiliz sanatçıların her zaman bir tür kargaşa ya da kavganın galibini belirleyecek bir olayla sonuçlanan toplantılarından çok farklı olarak konuşmalar sadece iş odaklıydı. Bu, çok daha ciddi ve entelektüelceydi. Bu yüzden de çok daha az eğlenildi. Kahve geldikten kısa süre sonra kalktık ve Guy beni eve bırakıp Charlotte Caddesi Oteli’ndeki odasına yollandı.

Isabella d'Este bana bir iki şey öğretebilirdi. Bu Rönesans kraliçesi benim kadın karmam içinde pek çok yönden bir yabancıydı. Erkekler tarafından erkekler için yapılan resimleri diğerlerinden farklı olarak, Isabella kendi kararlarını büyük ölçüde kendisi veriyordu. O, yalnız başına çok fazla zaman geçiren iyi bir müşteriydi ve politik bir güç simgesi olmasının yanı sıra hem bir hami hem de bir modeldi. Guy şehre geldiğinden beri çabucak geçip giden birkaç gün boyunca onunla ilgili araştırmamı yapmış, onun zengin ve tarihsel dünyası çabucak kafamı meşgul etmeye başlamıştı.

Isabella on altıncı yüzyıl İtalyası'nın ilk leydisi, kendi çağının Jackie Kennedy'siydi ve hâkimiyeti elinde tutmayı severdi. Kralların ve papaların yakın dostu olduğundan büyük ve ani pek çok politik değişikliğe tanıklık etmişti. Bunların içinde Fransızların İtalya'yı istilası, Roma'nın yağmalanması ve İmparator Beşinci Charles'ın taç giyme töreni de vardı. Yunanca ve Latince'den çeviri yapabilen, dünya ve yaşam hakkında çok şey bilen bir entelektüeldi. Machiavelli, Castiglione ve Ariosto dahil bir grup seçkin yazarla ilişkileri vardı. Ayrıca üretken bir mektup yazarıydı. Mektuplarının on iki bini bugün hâlâ Mantua'nın Düklük Sarayı'nda korunmaktaydı.

Isabella'nın da saplantılı bir koleksiyoncu olduğunu öğrenmek beni memnun etti. Sarayındaki Studiola (Stüdyo) ve Grotta (Salon) isimindeki iki özel odayı donatmak için binlerce sanat eseri yaptırmıştı. Stüdyosu hafif kabartmalı duvar süsleriyle dekore edilmişti ve bütün gardıropların kapaklarına kendi armasını hakkettirmişti. Daha sonra bunların yerini Man-

tegna'nın bir dizi alegorik resmi aldı. Grotta için ise hayali şehirler ve saraylara kakma yapan, tahta panolara zarif mahkeme sahneleri kakan Mola kardeşleri görevlendirdi. Isabella her türden başyapıtı bu odada topladı: küçük bronz heykeller, değerli el yazmaları, müzik aletleri ve üzerinde Kolomb'un seferlerini takip ettiği bir yerküre. Yaptırdığı bin altı yüz başyapıtın sadece üçü bugüne kalmıştı.

Küçükken birtakım nesneleri kışın fındık saklayan sınıplar gibi yatakhanedeki yatağımın altına sakladım. Eşyayı elde kalan malların satıldığı yerel pazarlardan bir iki peniye satın alırdım; yüzeyine asitle oyularak çiçek desenleri hakkedilmiş ve kenarları altın rengi yapraklarla süslenmiş, ufak tefek kırıkları olan eski porselen tabaklar; içlerine çiçekler tıktırılmış cam kâğıt ağırlıkları; ellilerin geometrik tasarımlarını taşıyan ipek eşarplar; kırmızı ve yeşil cam boncuklu kolyeler; arkalarında başka insanların mürekkeple italik olarak yazılmış özel mesajları bulunan beyaz kartpostallar. Değersiz eşyam konusunda şiddetli bir biçimde koruyucu davranıyor, onları asla diğer çocuklarla paylaşmak istemiyordum. Sanırım bunun bizim dünyamızın eşitlikçi, paylaşımcı, sevgi dolu felsefesiyle çok ilgisi vardı. Çocukken kendimi büyük fikirler öne sürmek yerine, herhangi bir şey üzerinde hak iddia etmek zorunda hisse derdim. Kendi amblemiyi yarattım. İsmimin her harfini bir uca yerleştirdiğim, ortasında da açık bir göz olan altı sivri uçlu bir yıldız... Yatak başımı, dolaplarımı, kitaplarımın kapaklarının iç kısımlarını, hatta giysilerimden birkaçını bu nişanla işaretlemiştim. Koleksiyonlarımı, elle boyanmış, ortasında amblemiyi taşıyan ayakkabı kutularında sakladım.

Günü birliğine Viyana'ya uçtum. Araştırma için az zamanım kalmıştı ve Titian'ın resmine yapacağım tek bir ziyaretin Isabella'dan almam gereken tüm duyguları bana vermesi gerektiğine inanıyordum. Şimdiden onu aklımda oldukça net bir yere koyabilmişim. Kunsthistorisches Müzesi'nin danışma masasına gittim ve onu nerede bulabileceğimi sordum. Hevesli bir öğrenci beni istemeyerek ikinci kattaki sikke vitrinine gönderdi. Vitrine baktığımda üzerinde Isabella'nın kabartması olan 1505'den kalma enfes bir devlet madalyası gördüm. Her ne kadar kasıtsız olsa da Isabella'yla böyle tanışmak bana şaşırtıcı

biçimde uygun geldi. Sikkenin üzerinde Rönesans'ın ilk leydisinin profilden bir büstü vardı. Herhangi bir roma imparatoru ya da kralının maddi yetkisiyle görkemli bir poz vermişti. Sikkenin gençlik yıllarında yapılmış olması muhtemeldi. Titian tarafından otuz yıl sonra resmedilmiş portre, paranın üzerindeki genç Isabella'yı yeniden yakalama girişimiydi.

Çok fazla şeyin sahibi olabilirdi, ama yaşamında onun da en azından bir süreliğine bir sahibi vardı: Kocas. Isabella altı yaşında Mantua Markisi'yle nişanlanmıştı. Isabella on altısına, Marki yirmi beşine bastığında evlendiler. Marki çirkin, ama dürüst biri – ayrıca etkili bir dövüşçü – olarak nam salmıştı. Bunlar, büyük toprak sahipleri, yabancı istilacılar ve kilise arasında sürüp giden şiddet ve güç mücadeleleri yüzünden yıkılmış bir ülke olan on altıncı yüzyıl İtalya'sında başarı için gereken temel niteliklerdi.

Ancak Isabella hakkında yazılanları okurken, Marki'nin ona gerçekten nasıl sahip olabildiğini hayal edemedim. Isabella fazlasıyla akıllıydı. Söylentiye göre, Marki onun politik müdahalelerini her zaman kendi lehine de olsa sert karşılıyordu. Isabella bir keresinde arabuluculuk yapıp onu hapisten kurtarmayı bile başarmıştı. Marki 1519'da öldüğünde, on dokuz yaşındaki oğulları İkinci Federigo Marki oldu, ama asla yılmayan Isabella kral naibi olarak gerçek gücü elinde tuttu. Bu yüzden, ona sahip olmaya ne kadar çok çalışırlarsa çalışsınlar, Isabella kimsenin hâkimiyet hırsını dizginlemesine asla izin vermedi diyebiliriz sanırım.

Isabella Rönesans'ın önde gelen sanatçılarının portrelerini yaptırmak için onları sistemli bir şekilde takip ederek sanata hep destek oldu. Mantegna, Corregio, Perugino ve Costa onun için çalıştılar, ama Leonardo da Vinci'ye en çok şimdi Louvre' da asılı duran eskizi çizdirebilecek kadar yaklaşabildi.

Altmış yaşına geldiğinde, çağın en büyük Venedikli ressamı Titian onu iki kez resmetti. İlki orta yaşlılık döneminin sonlarında çizilmiş o yaştaki portresiydi; ikincisi ise gençliğinin güzelliğini yeniden canlandırmıştı. Bu ikisinden sadece ikincisi günümüze kaldı. İşte ben eski bir sikke için değil, bu başyapıt için Viyana'ya uçmuştum. Sonunda Titian'ın eserini buldum. Kendisi Isabella'nın resmini 1534 ile 1536 yılları arasında yapmıştı ki bu Holbein'in Danimarkalı Christina'yı resmedişin-

den sadece iki yıl önceydi. Ancak Titian'ın Isabella portresi modelin belinden aşağıda biter; kadının üzerinde kürk ve bol miktarda nakış işli giysi vardır. Petra tasarımlara şimdiden bayılmıştı. Isabella'nın kafası ve vücudu hafif bir açıyla resmedilmişti, bu yüzden bakışları izleyicileri geçip orta uzaklıkta bir yerlere odaklanmıştı. Taze, yumuşak hatları ciddi görünüyordu ve Isabella kendisiyle ilgili düşüncelere dalmış görünüyordu. İhtişamlı ve yabancı görünüyordu, mesafeli ve azimli. Belki de ruhunda Jacqueline Quinet'in hükmedici kişiliğinden bir parça vardı.

Genel olarak, gezinin tam bir hayal kırıklığı olduğunu hissediyordum. Bu soğuk, kibar Avusturya şehri Isabella'nın sıcak kanlı Rönesans karakteriyle ya da en azından benim zihnimde yarattığım Isabella'yla uyuşmaktan çok uzak görünüyordu. Her nasılsa Titian'ın betimlemesi de öyle; ama belki de bu hisler daha önce olduğu gibi yine modelimden çok benimle ilgiliydi. Nedendir bilmem, ama model benimle konuşmamıştı işte.

Londra'ya dönmek ve durumu değerlendirmek için sabırsızlanıyordum. Ancak Guy'in sözleri aklımda dönüp duruyordu: "Leonardo'nun eskizi yüzeysel olabilir, ama yine de esas olan odur." Belki de daha az bilinen yapıt, onun karakterini kavrayabilmeme bu resmi portreden daha büyük bir katkıda bulunabilirdi. Guy son zamanlarda benim için iyi bir dost olmuştu.

Isabella'yı arkamda bırakıp ilerlerken Guy'den bir iyilik daha istemenin zamanı geldiğini itiraf ettim kendime.

"Hemen gel," diye talimat verdi, "ilk önce eve dönme zahmetine hiç katlanma, doğrudan Paris'e uçan bir uçak da yakalayabilirsin."

Öğüdüne kulak verip başka bir uçağa bindim ve Charles de Gaulle'den dosdoğru Louvre'a gittim. Guy beni orada bekliyordu. Kafamdaki Rönesans Kraliçesi görüntüsünü açıklığa kavuşturmak için sabırsızlanıyordum. Guy hiçbir ön bilgi vermeden beni ona götürdü. Resmin önünde durur durmaz bunca yola katlanmaya değer olduğunu anladım. Yarı aydınlatılmış odada onu yavaş yavaş incelemeye başladık.

Bu, Isabella'nın profilden çizilmiş basit bir karakalem eskiziydi; saç ve teni kırmızıyla yoğunlaştırılmış, elbisesi için

pastel sarı kullanılmıştı. Onu büyük bir zevkle izlerken, “baş-yapıt” terimini en temel biçimiyle anladım. Guy, yüzüme yayılan yoğun keyfi görmeden edemedi. Kendini beğenmiş görünmemek için elinden geleni yaptığına emindim.

“Renkler olağanüstü,” diye fısıldadım.

“Sarıнын eklenmesi onu Leonardo’dan kalan tek “pastel” yapıyor,” diye karşılık verdi. “Bu gerçek tek başına resmi eşsiz kılıyor.”

Ona uzun uzun, dikkatle baktım. Beni bu basit eskize bu kadar çeken şey neydi?

Isabella, sanatçının daha sonra *Genevra de Benci*’de ya da *Mona Lisa*’daki daha canlı yaklaşımından farklı olarak, klasik bir pozda gösterilmişti. Isabella gövdesi öne bakar bir şekilde oturur; kafası profil vermek üzere hafif bir eğimle yana dönmüştür, tıpkı Viyana’da gördüğüm sikkenin üzerinde olduğu gibi. Güçlü yüz hatları vardır, kalkık bir burun ve büyük gözler. Ağzı yumuşak ve gösterişsiz bir çizgiyle çizilmiştir. Uzun gür saçları vardır ve eskizde güzel ellerinden birinin diğerinin üzerinde duruşu gösterilir.

“Hamile miydi?” diye sordum.

Guy omuz silkti. “Zamanlama olabileceğini düşündürüyor. Aslında bazı eleştirmenler öyle olduğunu söylüyorlar. *Mona Lisa*’nın modelinin de hamile olabileceğini söylüyorlar. Her iki resimde de yuvarlak yüze ve bedene, bir de kadınlardan hiçbirinin yüzük takmıyor olduğu gerçeğine dikkat çekiyorlar.”

Tarihleri kontrol edecektim. Yüzeyde ne kadar “kuru” gözüürse gözüksün, çizimde bir gerçeklik payı olduğu kesindi. Ayrıca insani bir yanı da vardı. Isabella’nın saçları gür ve ipek-si, teni sıcak görünüyordu. Isabella’nın Leonardo’nun kendisini resmetmesi için yanıp tutuştuğunu zaten biliyordum ve bu deneme bir portre olmaya en çok yaklaştığı zamandı.

“Leonardo’ya dört yıl boyunca rahat vermedi,” diye anlatmaya başladı Guy, “bu resim uğruna çılgına dönmüştü. Bu çizimin deliklerle dolu olduğunu, tuvale aktarmak üzere hazırlanıldığını görüyorsun,” deyip duraksadı. “Leonardo’nun resmi tamamlama niyetinde olduğu açık, ama o hiçbir şeyi asla tamamlamamasıyla meşhurdu.”

“Sanırım *Mona Lisa*’yı doğru gülümsetmekle fazla meşguldü.”

Guy güldü,

“Umarım Isabella bu başyapıt eskizinde Leonardo’nun kendisinden isteneni çoktan yerine getirmiş olduğunu anlayabilmıştır.”

Petra’yı Titian’ın yağlıboyasına dayanan bir kostüm tasarlamakla görevlendirdim; hâlâ oyunumun temelini oluşturan başyapıtın bir bağımsız ruh olarak o olduğunu düşünüyordum. Bunu izleyen birkaç günü kostüm üzerinde çalışan Petra’yla geçirdim. Kestane rengi yün-kaşmir karışımı dar etek ve dar ceketin üzerine Isabella’nın ambleminin tekrarlanmasıyla ortaya çıkan kırmızımsı kahverengi, zengin bir desen işlenmişti. Yakası ve manşetleri kürklü olan bu güzel, sık takım anemon çiçeği şeklindeki yün bir şapkayla tamamlanmıştı. Önümüzdeki kış, bu kıyafetin benzerini giymiş Parisliler’in ellerinde kendilerinininkine uygun paltolar giydirdikleri kanişlerinin tasması, Champs Elysee’de çalım satarak gezindiklerini kolaylıkla hayal edebiliyordum. Dior buna çok sevinecekti.

Son provalar için Lincoln Sterne ve kameramanını davet etmiştim. Artık hepsi hazırды – ama Klimt’in *Judith*’i ben Venedik’e gidip kendisini görene dek son şeklini almayacaktı. Lincoln’ün kostümlerin hepsine kısaca bir göz atmasına izin verdim, tabii ki direniş parçam, Marie Marcoz’un karanlıkta asılı durarak satış günümü bekleyen şatafatlı, kadife elbisesi hariç.

İçlerindeki en keyif verici parça Petra’nın Frances Leyland’ın cüppesinden yola çıkan tasarımıydı. New York’tan, Frick’de bulmuş olduğumuz röprodüksiyon eskizlerinden oluşan bir portföyle, yani elbise için hazırlık niteliğindeki çizimlerle birlikte aynı zamanda ayrılmıştık. Whistler’in kendini bir ressam kadar moda tasarımcısı saydığını ve Frances’in giysisini onun tasarladığı ortaya çıktı. Giysi “çay elbisesi” olarak tanımlanabilirdi. Bu, 1870’lerde Amerika ve İngiltere’de gelişen bir giyim tarzıydı. Dar korselere ve dönemin son derece şekilci modasına daha rahat bir alternatif oluşturuyor, kökleri modernliğe dayanan bir tarihle olan bağı yansıtıyordu.

Seri, Whistler’in yaratma sürecinin haritasını oluşturuyordu. İçinde elbiseyi süsleyen rozetlerin ayrıntılı çizimleri ve elbisenin sayısız farklı modeli vardı. Bazısına ince işçilik gerektiren uzun bir kuyruk eklenmişti; daha çeşitli renkler kullanıl-

mıştı; bunların içinde fildişi rengi, uçuk sarı ve mandalina turuncusu vardı, çiçekler zaman zaman kan kırmızısı olarak resmedilmişti. Eskizler için poz verenin Bayan Leyland olma olasılığı pek yoktu. Modelin kafası ya çizilmemiş ya da yüz hatları olmaksızın kullanılmıştı. Petra elbisenin on sekizinci yüzyılın romantik ressamlarından Fransız Watteau'nın resimleri için tasarlandığını öğrenmişti. Elbise son portrede yalınlaştırılmıştı, ama hâlâ geçmiş zarafet çağından, saraya özgü o tarzdan izler taşıyordu: omuzlardan dökülen upuzun kuyruk, büzgülü manşetler ve boynu saran fırfırlı bir yaka. Görünüşe bakılırsa Whistler eskizlerde birkaç değişik pozunu denemiş, sonunda Frances'i arkadan göstermeye karar vermişti. Böylece izleyicilerle modelin yalnızca özlem dolu profilini sunarken elbisenin kuyruğunu bütün görkemiyle gözler önüne seriyordu. Bazı rozetlerin eskizlerinin üzerine Fransızca talimatlar yazılmıştı. Whistler'ın elbisenin Paris'te yapılmasını planlamış olması Petra'yı çok keyiflendirmişti. Whistler, annesi ve Bayan Leyland arasındaki yazışmalarda elbiseden bahsediliyordu, ama elbisenin kendisi zamana yenik düşmüştü. Petra onu güzel ve aslına sadık bir şekilde yeniden canlandırdı.

Londra'ya döner dönmez, ilham almak için kendimi Leonardo çiziminin elimdeki röprodüksiyona verdim. Bu sırada Mantua'daki resmi arşivlerle bağlantı kurdum ve Isabella'nın 1542'deki ölümünden üç yıl sonra Dukalık Sarayı'ndaki tüm mal varlığının bir listesinin yayınlandığını öğrendim. Bu el yazmasının bir tıpkıbasımı yakınlarda yayınlanmıştı ve nüshaları satışa sunulmuştu. Modellerimin yaşamlarına daha fazla yakınlaşmamı sağlayacak herhangi bir fırsatı asla kaçırmayacağım için bu nüshalardan bir tane sipariş ettim ve İtalyanlardan beklenmedik hızla siparişim üç gün içinde elime geçti. Tezhip edilmiş yazma kırk sekiz sayfa uzunluğundaydı; koyu kahve rengi mürekkeple yazılmıştı ve kenarları altın yapraklarla süslenmiş sahte deriyle ciltlenmişti. İçeride tanıtılan iki yüz otuz altı parça Isabella'nın zevkini gözler önüne seriyordu. Ayrıca gözlerimin onun saplantılı koleksiyonculuğunun gerçek, çılgınca boyutuna açılmasını sağladı. Bu katalogda Mantegna, Giulio Romano, Michelangelo, Corregio ve Perugino gibi büyük ustalara ait eserler de vardı. Isabella'nın bu işe çok fazla para harcadığı kesindi.

Onun performansını ipe çekiyordum, çünkü bu benim en dikkat çekici gösterim olacaktı ve halka açık bir yerde sahnelenmesi gerekiyordu. Onu bir kalabalığın karşısında canlandırma şansım olmasını umut ettim. Ayakta durup envanterin nüshasından bölümler okuyacak, onun maddi değerine işaret etmek için izleyicilere kopyalanmış paralar dağıtacağtım. Sonuçta, Isabella'nın kendi değerini halkının zihnine sokma yolu maddi, entelektüel ve sanatsal mülkiyetten geçiyordu.

Petra, viski yuvarlamaktan şişip kızarmış gözlerini, Dior' un gelecek mevsim için tasarladığı, gözlüğün arkasına gizleyerek ve rüzgârdan titreyerek, "Venedik'e en son gidişimde hava kırk dereceydi," diye inledi. Aklım son Venedik Bienali'ne gidi-verdi. Petra'nın, Peggy Gugenheim'ın vestiyerinde İtalyan heykeltıraşın biriyle fingirdeşmesinden söz açmak üzereyken solgun yüzünü görünce bunun doğru zaman olmadığına karar verdim. Sandal bizi Büyük Kanal'ın sağında solunda sıralanmış eski yüzlü *palazzo*'ların¹ önünden geçirirken, ben de midemin bulandığını açık bir biçimde hissettim. Santa Croce adasında muhteşem bir barok sarayı olan ve suda yüzen bu şehrin modern sanat müzesine ev sahipliği yapan Ca'Pesaro'ya doğru ilerliyorduk. Kasvetli bir şubat günüydü. Venedik ürkütücü, kopkoyu bir sisle örtülmüştü. Kadim villaların ışıkları aşağısındaki gizemli suyun üzerinde hafifçe titreşerek son modelim, ef-sane ve cinayetin güçlü simgesi Judith'le buluşmamız için kursesiz bir atmosfer yaratıyordu.

Venedik'e Paris'ten uçmuştuk. Berbat bir biçimde akşamdan kalma oluşumuzun nedenini düşündüm. Fauburg St Honoré Sokağı'nın dibindeki bir barda, Guy ve Alman'la geç saatlere kadar oturup başka şeylerle birlikte yaklaşmakta olan satışından da söz ettik. Gece ilerledikçe, laf kaçınılmaz olarak dönüp dolaşıp listemdeki son modele geldi.

"Guştav Klimt'in *Judith*'i mi?" diye sordu Alman sahte bir şaşkınlıkla. "Hepimizin korkası gerek."

"Neden?" diye sordu Petra meydan okurcasına. Kolunu

¹ Saraylar. (Ç.N.)

Alman'ın omzuna atmış kıkır kıkır gülüyordu.

“Baştan çıkartıcı bir kadın yüzünün son çöküşünün tuzağına düşmüş bir adam,” diye karşılık verdi, eliyle Guy'i işaret edip parmağını boğazının üzerinden geçirerek.

“Bunların hepsi Klimt'in zihnindeydi,” dedi Guy sertçe, elinde bir bardak votka vardı. “Seks ve ölüm onun saplantılarıyla idi.”

Çok uzun zamandır eğlenmediğim kadar çok eğleniyordum. Paris'te kalmak ilaç gibi gelmiş, Aidan'la olan sorunlarımı aklımın kuytu bir köşesine itmiştim. Ayrıca projemi bilen insanlarla birlikte olmak harikaydı. Bu, gerginliğimi alıyor, bir süre için sorumluluğumu paylaşmış gibi hissetmemi sağlıyordu.

“Judith cinselliğini bir generali devirmek için kullandı,” diye onlara bilgi verdim, “ama Klimt onun söylentiye göre cinsel olmayan niyetlerini cinsel hale getirdi.”

Alman dikkatini bana yoğunlaştırmaya çalıştı, ama votka onu ele geçirmeye başlamıştı. “Yani onun Judith'i, kadınları aşırıya kaçmaya sevkeden şeyin erkekler tarafından kurulmuş fantezisi mi?”

“Kesinlikle.” Guy doğrudan yüzüme baktı ve ağır ağır konuştu. “Erkeklerin kadınların mantıklı bir şekilde cinayet işleyebileceklerini kabul etmeleri fazla dehşet verici. Judith'in buna serbest kalan cinsel tutkular yüzünden sürüklendiğine inanmak daha iyi.”

“Esther'le Judith'in ortak bir noktaları olduğuna inanıyorum,” dedi Alman. Artık açık bir biçimde dili sürçüyordu.

Ben kendimi savunmaya geçmeden Petra benim yerime savaşa açtı. “Esther bazı riskler alabilir,” dedi, “ama düşmanlarının boynunu vurmaz.”

“Hayır,” diye karşılık verdi Alman, gerçek bir inatla. “Demek istediğim ikisinin de Gioconda olduğuydu.”

Guy kahkahasına engel olamadı.

Alman “Ama bu doğru,” deyip bardağından uzun bir yudum aldı. “*Mona Lisa* bir baştan çıkartıcı kadın arketipiydi.”

“Mitlerimin modeli olduğumu kim söylemiş?” diye cevap verdim ona.

* * *

Dalgaların içinden ona doğru yol alırken Judith'in efsanevi kötü davranış tarzını düşündüm. Yedi seçeneğimden beşi gerçek kadınlar olmuştu – Christina, Isabella, Marie, Victorine ve Frances. Diğer ikisi sanatta kadın cinsiyetinin erkekler tarafından yapılan en aşırı uçtaki temsilleriydi: saf Meryem ve en son olarak günahkâr Judith.

Projenin baştan sona tüm öyküyü kapsamasını istiyordum. Klimt bu Eski Ahit öyküsünü yirminci yüzyıla taşımış ve kendi döneminin kültürüne uyacak şekilde yeniden yorumlamıştır. Klimt, yirminci yüzyılın başlangıcında resim yapan, aklını erotizme takmış Avusturyalı bir Ayrılıkçı'ydı. Manzara resimlerine bile kadınsı bir şehvet aşılanmış gibi görünüyordu. Klimt'in temaları Freudcu Viyana'da revaçtaydı. Baştan çıkarıcı kadın kavramı kendine yeni düşüncelere açık bir izleyici bulmuştu, ama resim Viyana toplumunun bazı kesimlerinde öfke uyandırır, özellikle ve anlaşılır bir biçimde, orta sınıf Yahudiler arasında.

Özgün efsane Judith'in öyküsünü anlatır. Kendisi Asur ordusunun kuşatması altındaki bir İsrail şehri olan Bethulia'dan, genç ve dul bir Yahudi'dir. Şehrin bilge yaşlılarının despot lider Holofernes'e teslim olmaya hazırlandıklarını duyduğunda, şehri kendi başına kurtarmaya karar verdi. Tahrik edici, güzel kıyafetler giyip egzotik takılarla süslenerek düşmanın kamp alanına girdi ve kendini ona köle olarak sundu. Birkaç akşam sonra, Judith'le yakınlaşmak için arzuyla yanıp tutuşan Holofernes onu çadırına davet etti. Judith'in teşvikiyle Holofernes 'doğduğu günden beri hiçbir gün içmediği kadar çok şarap içti' ve hiçbir günah işlenemeden, çabucak uykuya daldı. O zaman Judith onun palasını kapıp iki vuruşta kellesini uçurdu. Hemen hizmetçisini çağırdı, kafayı bir çuvala koydu ve onunla birlikte Bethulia'ya döndü. İsraililere kesik başı kuşatma altındaki şehirlerinin mazgallı siperlerinde sergilemelerini emretti. Çok geçmeden Asurlular kaçıp gittiler. Judith Tanrı'dan aldığı emirler doğrultusunda hareket ettiğini ilan etti. Özgün metinde, bırakın cinsel haz almayı, Judith'in bu deneyimden herhangi bir zevk aldığını akla getiren hiçbir şey yoktur.

Klimt, ilki 1901'de, ikincisi ise 1909'da olmak üzere Judith'i iki kez yorumladı. İlk resim de son yorum kadar cinsellik yüklüydü, ama aziz resimlerine ait niteliklere sahip değildi. İlk

resim için o dönemin modellerinden birinin poz verdiği belliydi; bu büyük olasılıkla Klimt'in ilham perisi Anna Bahr-Mildenberg'di. Ressam kendine has bir biçimde resmin içine ince bir altın tabakası gömdü, geleneksel ile çağdaşın kendince bir karışımını üretmek üzere üç boyutlu figüratif resimle yassı düzlemleri bir araya getirdi. Judith boynunda modaya uygun ve pahalı bir altın tasma kolyeyle Holofernes'in kafasını tutuyordu. Neredeyse dalgın bir ifadeyle bakıyordu; yarı açık gözleri ve ağzı bir tür cinsel esrime durumunu gösteriyordu.

Klimt'in ikinci yorumunda Judith'e daha simgesel savaşçı özellikleri yüklenmişti ve resimden Viyana'nın Yahudi burjuvazisini hem öfkeden çılgına çeviren hem de kendisine düşman eden, aşırı bir cinsel enerji sızıyordu. Aslında resim, Klimt'in efsaneleri karıştırdığını ve bu nedenle Judith'i kasıtsız olarak karaladığını varsayanlar tarafından sık sık Salome olarak isimlendiriliyordu. Ancak Klimt kimi neden resmettiğini biliyordu. Onun amacı, kendisinden önceki Whistler ya da Manet gibi kalabalıkları memnun etmek değildi. Bu sanatçının sanatın sanat için olduğuna dair ateşli bir inancı vardı. Judith'le tanışmak için sabırsızlanıyordum.

İçi beyaz deriyle kaplı sandalla sadece birkaç dakika git-tikten sonra Rönesans 'palazzo'sunun dışındaki küçük, ahşap iskeleyle indik. Arnavutkaldırım, sessiz, dar, gök mavisi suyla dolu bir kanalın müzenin geniş girişine kadar bir tarafını sınırladığı bir ara yolda kısa bir mesafe yürüdük. Dışındaki dolambaçlı dar sokakların aksine, kapıların ardında ortasında derin bir su kuyusu bulunan, açık renk taş döşeli geniş bir avlu yer alıyordu. Müzeden içeri adımımızı atar atmaz kocaman bir fua-yeye girdik, sonra yol bizi ilk kattaki ana koleksiyona varan geniş, taş merdivenlere yöneltti. Galeriler beklenmedik biçimde ufak, ortamları son derece sıcaktı. Tavanlarında yer alan, bakımsızlığın çeşitli aşamalarındaki olağanüstü freskler duvarlardaki sanat eserlerinin çoğundan çok daha dikkat çekiciydi.

Judith ve II. Holofernes, röprodüksiyonlarının yapılması açısından Manet'nin Olympia'sı kadar ünlüydü. Resmin ayrıntılarının çeşitli röprodüksiyonları yapılmış ve Klimt'in eseri çikolatadan kadın iç çamaşırına kadar pek çok şeyi satmak için sömürülmüştü. Ancak özensiz bir küratörlük sonucu galerinin ortasındaki bir duvara asılmış olsa bile, yapıtın aslı röprodüksiyon-

yonun asla yansıtamayacağı kadar çok dikkat çekiciydi. Judith görsel bir şölendi. Tıpkı Christina gibi boyut olarak bire bir resmedilmiş, resim özellikle kadının boyunu vurgulamak için bu şekilde yapılandırılmıştı. Kalın, altın çerçeve görüntüyü ikiye bölüyor gibi görünüyordu; bu yüzden, aklına cinayeti koymuş hareketli model uzun adımlarla yürüyerek açık kapıdan çıkarken onu bir an için görür gibi oluyorduk. Göğüsleri açıktaydı, geriye doğru duran koyu renkli saçları parlıyordu, sarımsı derisinde cinsel ilişki sonrasında parlaklığı vardı. Boynundan aşağısını ve bileklerini girift desenli bir elbise ve frapan mücevherler süslüyordu. Ayrıca üzerinde eskiden bağlanmış ama artık serbest kalmış olduğunu gösteren zincirler vardı. Holofernes'in kanlı, cansız kafasını uzun ince parmaklarının arasında sıkıca tutuyordu. Klimt'in tuvalin üzerinde ne kadar ince boya kullandığı göz önüne alındığında, resmin yansıttığı enerji insana özellikle olağanüstü geliyordu. Oysa röprodüksiyonlardaki mücevherimsi nitelikler daha kalın bir boya tabakası bekleme neden olmuştu.

Klimt erkeklerin bir kadının cinsel çekimi karşısında güçsüz kaldıklarını ve gücü eline almış kadınların hesaba katılması gereken birer kuvvet olduklarını anlatmak için bir efsaneden faydalanmıştı. Belki de bu, ileride olacaklar için küçük bir uyarıydı? Sonuçta yıl 1909'du. Bu tarihten kısa zaman sonra, Emmeline Pankhurst kendini Londra Parlamentosu'nun dışındaki demiryoluna zincirleyecek ve Batı'da kadının oy hakkı uğruna savaş verilmeye başlanacaktı.

Judith'in oyununu tamamen teatral bir bakış açısıyla tekrar sahnelemek istiyordum. O, aşırı uçlardaki kadınları en az Marie ya da Victorine kadar iyi temsil ediyordu, hatta grubun en aşırılarından. Gösteri haftam son oyuna kadar geldiğinde, onunki son performansım olacaktı. Judith için olası sözler not ettim, kendi kendime kralı kandırmak için ona kur yapısıyla ve bunu izleyen cinayetle ilgili düşünceler fısıldadım. Fikirler sabitti, ama performans koleksiyoncunun isteğine bağlı olacaktı. Ayrıntıları şansa bırakmak istiyordum. Oyun özel bir gösterim olacak, performansın doğası her kim izliyorsa onun tarafından etkilenecekti; erkek olsun, kadın olsun ve cinsel bir hareketliliği olsun olmasın, bu, bir hafta sonra önemli ve kişisel bir başarının kanıtı olabilir ya da olmayabilirdi. Judith benim fırlatıl-

miş topumdu, tehlikeli, dengesiz ve şehvetli. Onu belli sonuçlara varmak, daha önce geçenleri toparlamak için kullanabilecek ve onunla sahibime sevgi dolu –ya da o kadar sevgi dolu olmayan– bir veda edecektim.

Ingres ve Whistler gibi, Gustav Klimt de modellerinin kostümlerini bizzat tasarlıyordu. Tasarladığı giysiler, dönemin kabbartmalı ve fırfırlı modasını fazla yansıtmıyordu. Daha çok tuvalinin üzerindeki karakterler için simgesel mecazlar içeriyordu. Judith açık bir biçimde seksiydi. Petra ona büyük bir hevesle elbise hazırlıyordu. İki resmin birleşiminden esinlenen, üzerine pembe, yeşil ve turuncu halkalar ve kareler basılmış, altın rengi iplikle oval ve dairesel girift motifler işlenmiş dokuma ipekten bir kumaş tasarlamıştı. Kumaşı Kimono tarzı bir elbise yapmak için kullanmıştı. Ancak elbisenin göz önündeki alçak gönüllülüğü altta yatan gerçekliği örtüyordu. Kimononun önünde çözülebilen, gizli şeritler vardı. Bu şeritler çözüldüğünde alttan, göbeğime inmeden önce sadece göğüs uçlarımı örtecek şekilde kesilmiş, sonra da tekrar dıştaki elbisenin alt kısmına bağlanan ikinci bir elbise çıkıyordu. Bu elbiseyle birlikte, boynumu sımsıkı saran altın kaplama bir gerdanlık takacak, el ve ayak bileklerime sayısız zincir geçirecektim. Klimt'in kadınlarının çoğu kez tabanları görölürdü. O yüzden onların ayakları gibi benimkiler de çıplak olacaktı. Sonuç, savaş alanıyla bir kadının yatak odasının pek olası olmayan, ama abartılı birleşimini bir bütün gibi bir araya getiren bir kıyafetti.

Projenin sonu hayal meyal görünmeye başlamıştı. Açık artırmaya sadece on iki gün kalmıştı ve bu işte görev alan herkesin heyecanı gözle görülebiliyordu. Bense planlama kısmı neredeyse tamamlanmış olduğu için heyecan ve rahatlamayla karışık bir şeyler hissediyordum. Kariyerimde yeni bir sayfa açılmak üzereydi. Kenny Harper konusundaki endişelerim sakinleşmişti. Benimle tekrar temasa geçmemişti, basın da eskizimin açık artırmasını unutmuş görünüyordu. Belki sapkındaydı, ama Kenny'ye minnettarlık duyuyordum. Onun tekrar ortaya çıkması duyularımı tekrar uyandırmıştı. O içime korku saldığından beri kendimi daha sinirli, daha canlı, daha bilinçli hissediyordum. Sinir uçlarım daha sezgisel bir hal almıştı. Kendimi tekrar ortaya çıkmaya hazır hissediyordum. Zaman basın

toplantıları, görüşmeler, giysi provaları ve film çekimiyle hızla akıp gidecekti. Gösterimdeki karakterler belirlenmiş, senaryolar yazılmış, gerekli araç gereç yerli yerine koyulmuştu. Bunları kafamdan uzaklaştırmam ve kendimi satma sanatı üzerine yoğunlaşmam gerekiyordu. Hâlâ yerine oturmamış tek bir kritik etken vardı. Sotheby's'deki sahnenin yanına bile yaklaşmadan önce kostümlü bir prova yapmam ve Aidan'dan bir şekilde özür dilemem gerekiyordu.

Asistanlar Petra'nın çantalarını asansörden dışarıya çıkarıp dairenin içine kadar taşıdılar. Aidan öğle yemeğinden dönüyordu, Katie ile Lincoln de filmciyle birlikte gelmek üzere yola çıkmışlardı. Sarah ile Ruth ve Billy geleceklerdi. Bu gittikçe gerçek bir izleyicilere özel gösterime dönüşüyordu.

Son kavgamızdan beri Aidan'la yalnızca bir kez, sadece ne zaman geleceğini teyit etmek için konuşmuştum. Üzgündüm, ama kendimi geri çekmişim. Aramızdaki sorunların beni boğmasına izin vermeyi göze alamazdım. Satışa yaklaştıkça işime giderek daha çok yoğunlaştım. Onu sevmeme rağmen Petra'nın başından beri haklı olduğunu farketmeye başladım. Bu tek başıma tamamlamam gereken bir projeydi. Önümde sadece bir hafta daha vardı, sonra aramızdaki uyuşmazlıkları halledebilir –tabii bu herhangi bir biçimde mümkün olabilirse– ve yolumuza devam edebilirdik.

Atölyeye girmeden önce herkesin bir gizlilik anlaşması imzalaması şarttı. Satış gerçekleşmeden yirmi dört saat öncesine kadar herhangi bir şey medyaya sızarsa Lincoln'ü dava edeceğimizi kendisine açık açık belirttik. Bugünün kayıtlarının kursesiz olacağından emin olmak için bir ses mühendisi tuttum ve performansları kaydedecek kameralarımı yerleştirttim. “Sahiplik” haftası boyunca asıl performansın berbat olması olasılığına karşı, en azından yedek olarak elimde bunlar olacaktı.

Atölyemi, dairenin ortasında üzerine kocaman, beyaz, kare bir altlık serdiğim bir boşluk oluşacak şekilde temizledik. Onu tüm performanslarımda zemin olarak kullanmak niyetindeydim. NASA için tasarlanmış, yeni, süngerimsi bir liften yapıl-

mıştı ve yuvarlandığında taşınması çok kolay, minik bir rulo haline geliyordu. Yedi kostüm ayrı ayrı işaretlenmiş kutuların içine konulmuştu ve asistanlar, kutuları kendileriyle ilgili röpröduksiyonların altına sırayla serdiler. Kutularının içinde sessizce yatan cinleri filme almam birkaç dakika sürdü. Victorine'in paravanı paketlenip kutuların yanına konulmuştu. Bu, gideceğim yere ayrı bir ambalajla gönderilmesi gereken ve gitmeye hazır olan tek sahne ekipmanıydı.

"Bir sürprizim daha var," dedi Petra, iple bağlanmış, kocaman bir karton kutunun asansörden çıkarılıp içeri taşınmasına yardım ederken. Yardım etmek üzere yanlarına gittim ve kutunun ağırlığı beni çok şaşırttı.

Bana bir makas uzattı ve bir taraftan açıklama yaparken diğer taraftan paketi açmak üzere diz çöktü. "Bu Dior'dan bir armağan."

Ambalaj köpüklerini, içerdeki kocaman, antika deri sandığının kenarını görene dek sıyırdım. Sandığın üzerinde bombeli, yuvarlak, pirinç mıhlar ve önden arkaya uzanan metal şeritler vardı. Sandığın arkasından gelen deri kayışlar üstten dolanıp önde bağlanıyordu.

"Buna Jenny Lind deniyor. Kostümleri saklamak için doğru boyut bu," dedi Petra övünçle. Kenara çekilip ellerini kalçalarına koymuş izliyordu, sonra arka cebinden bir kâğıt parçası çıkarıp bana uzattı. Katlı kâğıdı açıp okudum:

1860'ta yapılan bu sandığa İsveçli soprano Jenny Lind'in ismi verilmiştir. Sesinin duruluğu ve doğal şarkı söyleme tarzı "İsveçli bülbül" lakabını kazanmasını sağlamıştır. Amerika'da ilk sahneye çıkışı 11 Eylül 1850'de New York'taki Castle Garden Tiyatrosu'nda gerçekleşmiştir. Gösteri, eğlence dünyası girişimcilerinden Phineas T. Barnum tarafından düzenlenen, doksan üç duraklı bir turnenin ilk gösterisiydi. Turne çok kısa zamanda İngiltere'de inanılmaz başarılı bir gösteriler zincirine dönüştü ve "Jenny Lind Humması" deyiminin doğmasına sebep oldu.

Dönüp Petra'ya baktım.

"11 Eylül, umarım bu kötüye alamet değildir."

Özür dilercesine omuz silkti,

“Sadece tesadüf, söz veriyorum. Haydi, aç şunu.”

Herkes büyük bir bekleyiş içinde çevremde dikilmekteydi. Kapağı kaldırdım.

Kapağın içine sekiz kakma pano yerleştirilmişti ve yedisinin üzerinde seçtiğim yedi başyapıtın minyatür kopyaları vardı. Sekizinci bölmede ise adım görünüyor, adımın altında ince bir altın varakla yazılmış *Sahiplik Dizisi* sözcükleri yer alıyordu. Sandığın en üstüne değişik boyutlarda yedi küçük bölmesi olan ahşap bir tepsi yerleştirilmişti. Her birinin kendi anahtarı ile kilidi olan birer kapağı vardı ve her bir kapağın üzerine isminin baş harfleri birlikte çalıştığım kişilerin isimlerinin baş harfleriyle içiçe geçmiş olarak yazılmıştı. Bunlar kostümlerin etiketlerinde, açık artırmada Madam de Senonnes olarak dağıtacağım kartvizitlerde ve Isabella performansında giyeceğim kıyafetin kumaşında kullanmak üzere tasarladığım amblemlerdi.

“Her bir bölme, kostümlere ait mücevherlerin saklanabileceği uygun büyüklüklerde yapıldı.” Petra yanıma diz çöktü. “Tepsiyi çekip çıkarsana.”

Dikkatle içine baktım. Kırmızı ambalaj kâğıdına sarılmış üç paket vardı. İlkinı açtım ve içinden Holofernes’in uzun kahverengi saçlı kafasının kauçuk bir kalıbı düşüverdi, gözleri kapalıydı. Öylesine canlı görünüyordu ki korkudan ürperdiğimi fark ettim. Sonra Petra’ya baktım. Fena halde yaramaz bir çocuğa benziyordu.

Sonra ikinci paketi açtım. İçinde sol elimin yüzük parmağına tam olarak oturan, inanılmaz güzellikte, yakut taşlı altın bir yüzük bulunan siyah kadifeden bir mücevher kutusu çıkardım. Yüzüğü çevirip içine Christina ambleminin kazınmış olduğunu gördüm. Bu, Holbein’in resmindeki yüzüğün çok iyi bir benzeriydi.

“Dior yüzüğü kendi bünyesinde yaptırdı,” diye açıkladı yumuşak ve nazik bir sesle.

“Bana ödünç mü veriyorlar?”

“Esther, tabii ki değil. Sen onlar için bir yüzükten çok çok daha değerlisin. Haydi, üçüncüyü aç.”

Son paketin ambalajını da koparıp açtım. Paketin içindeki kutuda gümüş bir anahtar vardı. Petra hediyeye ulaşmayı geciktirmekte çok başarılıydı. Kuşku dolu gözlerle ona baktım.

“Sandığı kullanmak zorunda değilsin,” dedi çabucak konuşarak, “ama onu tam olarak bütün kostümleri taşıman için gereken boyda ısmarladım. İçine her günün kostümünü koyabileceğin kutular yaptırdım. Eğer alacaksan, şimdi kilitlemeyi unutma, tamam mı?”

Bunu yanımda götürmemek söz konusu bile olamazdı. Daha şimdiden sandığı, ben açık artırmaya çıktığımda sahnede dururken görebiliyordum. Marie ve çeyizi – açılmaya hazır.

Petra malzeme listesini eline aldı ve asistanların da yardımıyla büyük bir titizlikle ayrıntıları bir bir, resim resim kontrol etti. Asistanlar her zaman oldukları gibi sessizce, hızlı ve verimli bir şekilde çalıştılar. Ben kostümleri denemeden önce Petra onları görmek istediğinden her birini denetlemesi için tek tek ona gösterdiler. Tekrar gerçek işe odaklandığımızda atmosfer birdenbire yine gerginleşti.

Evening Standard, Sanat Güncesi, 24 Şubat

"Esther Glass'ın yarınki büyük satış gecesi için vitesi yükseltirken, kimin ona bir fiyat biçeceğini görmeyi merakla bekliyoruz. Özel yaşamında sahiplik için yeni bir savaşı başlamış görünüyor - çok fazla övgü alan Fransız küratör Guy Simeon geçen hafta Tate Modern'in düzenlediği akşam yemeğinde kendisine eşlik etti, birkaç gün sonra da onu Louvre'da gezdirirken görüldü. Bu sırada, galericisi ve yakın arkadaşı Aidan Jeroke de Sotheby's'in müşteri temsilcisi Jacqueline Quinet'le New York'da yemek yerken yakalandı. Ardından gecenin geç saatlerine dek süren bir iş görüşmesi -ya da daha fazlası- için Jeroke'nin Yukarı Doğu Yakası'ndaki dairesine gittiler. Esther'i yarın geceki kıran kırana artırmayı kimin götüreceğini ve kimin satıştan daha yüklü bir komisyon alacağını merak ediyoruz."

"Bunu Lincoln mü yayınlattı?"

Omuz silkip sigaramdan bir nefes aldım. Bu gece Aidan'la özel yaşamımız hakkında bir konuşma başlatmamaya özen gösteriyordum. Satışa yirmi dört saatten az zaman kalmıştı. Aidan uçaktan iner inmez provama gelmişti. Bir hafta önceki korkunç telefon konuşmamızdan sonra hiç konuşmamıştık ve onu gördüğümde göğsüm öyle sıkıştı ki nefes almak için uğraşmam gerekti. Ama çevremizde o kadar çok insan vardı ki onun nazik kucaklamasına sanki aramızdaki her şey yolundaymış gibi karşılık vermekten, sonra da provaya devam etmekten başka bir şey gelmedi elimden. Bu duygusal tetikleyiciyi, performansla-

rıma toplayabildiğim kadar çok yoğunluk aşılacak için kullandım. Az sayıdaki izleyicimin tepkisi olumluydu ve şimdi yedi kadının hepsini filme almış bulunuyordum. Petra ve asistanları, tüm son dakika değişikliklerinin tamamlanmasından, kostümlerimin sahne için hazır olmasından memnun bir şekilde nihayet gittiklerinde, saat gece yarısını vurmak üzereydi. Madam de Senonnes'nin elbisesi dışında her şey dikkatlice sandığa kaldırılmış, ertesi sabah Sotheby's'in gelip onları almasını bekliyorlardı.

Aidan'la kanepenin iki uzak ucunda oturur bir halde kalmıştık. Üzerimde sabahlığımın ayaklarımı yukarı almıştım, Aidan'ın getirdiği gazete açık bir şekilde minderlerin arasında duruyordu. Yorgunluktan tükenmiş bir haldeydim, ama sinirlerimin gergin olduğu çok açıktı. Satıştan kırk sekiz saat öncesi ni sadece dinlenerek geçirebilmeyi isterdim. Oysa zaman bitmişti ve içgüdülerimin daha iyi olmasına rağmen kendimi ona meydan okurken buldum.

"Jacqueline'le dairende ne yapıyordun?"

"Guy'le bir ilişki mi yaşıyorsun?"

"Gazetede okuduklarına inanmasını beklediğim son kişi sensin."

İç geçirdi ve gözlerini kapayıp arkasına yaslandı.

"New York'ta öyle gergindin ki."

"Ben mi gergindim? Bana tuhaf davranan sendin."

Doğrulup bana döndü. Gözleri öfkeyle parlıyordu.

"Esther, dudaklarımı oku. Jacqueline Quinet'le aramda hiçbir şey yok. Sadece bende kaldı, o kadar. Neden her şey seninle ilgili olmak zorundaymış gibi davranıyorsun?"

"Benimle ilgili değilse, neyle ilgiliydi? Sadece orada gerçekten ne yaptığınızı bilmek istiyorum."

Aidan ellerimi ellerine aldı. Onları gevşekçe tutmasına izin verdim.

"Bunu satıştan sonra konuşacağız," dedi yalvarırcasına. "Greg'le işim neredeyse bitmek üzere. Seni bu lanet olası çılgınca projeden korumak için elimden gelen her şeyi yaptım."

"Devam et," dedim.

Bir an için durakladı, sonra sessizce konuşmaya devam etti,

"Şöyle söyleyelim: Sanırım bir alıcımız var," dedi gülümsemeşine engel olamayarak, "esaslı bir biçimde araştırılmış biri."

“Satışımı yaptın mı?” diye sordum, sesimin endişeli çıktığını biliyordum.

Aidan sessiz kaldı. Kanepeden kalkıp tepesine dikildim, öfkeden titriyordum,

“Aidan, lanet olsun, neler oluyor?”

Aidan kafasını kaldırıp bana baktı ve gülmeye başladı. Hayrete düşmüştüm.

“Esther, sakın ol. Sadece şöyle söyleyeyim: Seni koleksiyonuna eklemek isteyen bir alıcı buldum. Ama bu bir açık artırma, birileri kolaylıkla ondan daha yüksek fiyat verebilir.”

“Satışıma hile karıştırmamış olsan iyi edersin,” dedim yılan gibi tıslayıp topuklarımın üzerinde dönerek. Kafam karışmış, dengem kaybolmuştu. Ama artık bunu konuşmak için çok geçti. Kendimi kurtarmam, enerjimi yarına saklamam gerekiyordu. Yapılacak tek bir şey kalmıştı.

“Ben yatmaya gidiyorum,” dedim.

Katalog

Parça 143

*Sahiplik Dizisi*¹

Esther Glass'ın

“Güzellik, Politika, Güç, Din, Seks, Estetik, Efsane”
adlı çalışması.

Marie, Christina, Isabella, Meryem,
Victorine, Frances ve Judith'in
işbirliğiyle gerçekleştirilmiş bir sanat eseri.

Kostüm tasarımları Petra Luciana tarafından yapılmıştır.

Satış, *Sahiplik Dizisi*'nin yaratım sürecini
ve dizinin tamamlanmasından sonra sahipliği kapsamaktadır.
İtibar, Arzu, Zenginlik, Boyun Eğdirme, Saflık, Belirsizlik, Tehlike

Koşullar

Alıcı, metinde bundan sonra “sanatçı” olarak geçecek Esther Glass'ın sahipliğini açık artırmadan hemen sonra, bir haftalığına edinmiş olacak ve sanatçıya dizisini tamamlaması için aşağıdaki performans alanlarını sağlayacaktır:

Sanal Gösterim

Halka Açık Gösteri

Dinsel Bir Mekân

Özel Bir Gösterim

¹ Dizi, tamamlanmasının ardından on sekiz aylık bir süre için sergilenmek üzere, Uluslararası Çağdaş Sanatçılar Turnesi'ne ödünç verilecektir.

Aile/Arkadaşlarla Çay
İki Kişilik Akşam Yemeği

Birinci sınıf yolculuk,
sanatçının korunması için gerekli tüm sigortalar,
oturması için uygun, güvenli bir mekân,
standart günlük yaşamsal harcamaların tamamı (yiyecek, vs.)
ve dizinin gelişimi için gereken, yukarıda belirtilmiş yedi ortam
alıcı tarafından sağlanacaktır.

Sanatçı “makul” sayılan bütün taleplere uyacak, ama projenin alanına girmediği hükmünü verdiği tüm istekleri geri çevirme hakkına sahip olacaktır.

Gözlerimi kapayıp modellerimin isimlerini kutsal birer sözcük gibi sırayla fısıldadım, sonra açıp güvenlik görevlisine kafamı sallayarak işaret verdim. Kapıları açtığı sırada, konuşma sesleri yavaş yavaş kesildi ve izleyiciler beni görmek için kapıya doğru döndü. Bakışlarımı kafalarının üzerine sabitledim ve koltuklar arasındaki yoldan aşağıya süzıldüm. İfadem yarım bir gülümseme olarak sabitlenmişti. Bu, saatler süren provalara kesinlikle değerdı; kompozisyonumun çok yerinde olduğunu hissedebiliyordum. Terleyen bedenler çevremdeki ağır havayı içlerine çekip dışarı vermekteydiler – onları buraya tıkıştıranın Jacqueline Quinet olduğuna şüphe yoktu. İlk salının yarısına kadar geldiğimde hızım yavaşladı ve kalabalığa soldan sağa şöyle bir göz attım. Birkaç adımda bir kartvizit dağıtmak için duruyordum; kartların üzerinde italik siyah harflerle basılmış, yedi modelimden birinin kırmızı dolmakalemle yazılmış ismiyle iç içe geçirilmiş imzam ve amblemim vardı. Kartların gelecekte kendi başlarına birer değeri olacağını fark eden insanlar onları hevesle kaptılar.

İkinci kademeye yerleştirilmiş olan basın, ana gösteriyi plazma ekrandan izlemeye mecbur bırakılmıştı. Bunun avantajlı olduğunu, ekranda daha ‘estetik’ göründüğümü biliyordum. Girişten geçip gazetecilerin bulunduğu yan salona girdiğimde, yemek için birbirlerini itip kakan sığırlar gibi anırdıklarını duydum.

“... çağdaş bir *Mona Lisa*.”

Bir kahkaha.

“Hayır...birinci sınıf bir orospu...”

“...daha çok Toulouse-Lautrec’in tele kızlarına benziyor...”

Oyunlarına aşınaydım: oradan buradan edindikleri fikirleri çiziktirirler, ses parçalarını çalarlar, pazarın ilk baskısını yakalamak için haberi dokuzdan önce teslim etmeleri gerekir.

Hızla hareket edip ana müzayede salonuna girdim. Buradaki hava daha ağırbaşlıcaydı; izleyicilerin kendilerini fazla önemseydiği gün gibi açıktı. Ana gösteriyi izlemek için bir bilet bulmak üzere yalvarmanız, hırsızlık yapmanız ya da birinden borç almanız işe yaramazdı; özel biri olmadığınız sürece kapıdan geçemezsiniz. Jacqueline oturma düzenini uzun süre uğraşıp kurmuştu, sanki kendi düğün ziyafeti için masa planlıyormuş gibi “ciddi bir kavga çıkması tehlikesi olmadan içinde bir parça karışıklık olan kusursuz dengeyi” yakalamayı amaçladığını söylemişti. Görünüşe bakılırsa yine dört dörtlük bir iş çıkarmıştı. Avrupalı ve Amerikalı galericiler, camiadaki en sözü geçen küratörlerle tanışıp konuşma fırsatına sahiplerdi. Ayrıca bu kategoride ilk kez, açık artırma için üç Asyalı koleksiyoncu gelmişti. Herkes bu gecenin kendi alanında büyük önemi olduğunu biliyordu: genç İngilizler çağdaş sanat dünyası için açık artırmayı kontrolleri altında tutmak üzere buradaydılar. Sonunda sahneye çıkmıştım. Kendimi ortaya, bekleyen sandığının bir adım sağına yerleştirdim. Sandık çapam gibiydi; sabitleyici ve sağlam. İçinde, geçmişin karanlığından tekrar çıkmaları benim başarımına bağlı olan altı kadının tarihi yatıyordu. Üzerimdeki baskı hissedilebilir düzeydeydi. İzleyiciye bir göz attım. Huzursuzluk mu seziyordum? Sanırım onlar için görebildiklerini anlamak zordu: bu sanat eseri kadın bu gece satılacaktı. Aralarından kim canlı, nefes alan bir et yığını satın alırdı? Karizma, soğukluk ve cinsellik yansıtmaya kararlıydım. Petra işini mükemmel yapmıştı: Kendimi üstü kapalı tarihsel gönderme ile son derece açık çağdaşçüret arasındaki kusursuz denge gibi hissediyordum.

Koltukların arasında ilerlerken saten juponum hışırdamıştı. Şimdi beni aılıkla içine çeken gözleri hissedebiliyordum; önce elbisemi baştan aşağıya hızla süzüyorlardı. Zahmetsizce yere dökülmeden önce belin üstünden kesimli, vücudu saran, şarap rengi, şık kadife elbisemi... Elmas biçimli, ufak gümüşler elbisenin üzerinde yanıp sönen yıldızlar gibi parılıyordu.

İzleyicinin dikkati çabucak üzerimdeki korsaja kaydı. Korsaj, göğüslerimi örtmeyi amaçlayan –ama başaramayan– gösterişsiz, hemen hemen şeffaf kumaşın oldukça altından tehlikeli bir şekilde kesilmişti. Üzerinde, boynumu saran sarı dantelden, üçlü bir elips vardı. Marie Marcoz gibi ben de bir bayram ağacının üzerindeki birinci sınıf süsler gibi parmaklarımı süsleyen on üç zümrüt taşlı, altın kaplama yüzüğe dikkat çekmek için sağ elimde beyaz, keten bir mendil tutuyordum. Boynumdan belime üç altın zincir sarkıyordu. Birinin ucunda bir haç, ikincisinin ucunda Guy'in içine kıvrıp koyduğu mesajıyla birlikte minik parfüm şişesi, üçüncüsünde ise üzerinde bir sürü elmas olan yakut bir başka kolye ucu vardı. Kulaklarımda daha da fazla elmasla pırl pırl parlayan, kan kırmızısı yakut küpeler vardı. Yapay ışıkların altında heyecan verici bir ışıkla parıldıyorlardı. Kalın takma kirpikler ve titrek, sahte bir mavi ışık saçan lensler takmıştım. Hava gittikçe ısınıyordu; umarım dayanabilirim, diye düşündüm. Bir kamera ekibi, ağ örüp düşmemi bekleyen örümcekler gibi sahnenin önüne diz çökmüştü. Onların uzağında, sağ tarafta, kanat kısmının karanlığı içinde Aidan'ın tanıdık figürünü seçtim. Onun varlığı kendimi güçlü hissetmemi sağladı, herkesi yenebilecek kadar güçlü. Dün gece onu eve göndermiş, bugün açık artırmaya onun eşliğinde gelmeyi reddetmiştim. Bunu, en azından şimdilik, kendi başıma yaptığımı bilmeye ihtiyacım vardı. Ama şimdi burada, spotların altında duruyordum ve onun hâlâ burada olduğunu, beni sahnenin yanında bekliyor olduğunu bilmek çok rahatlatıcıydı.

İzleyicilerin dikkati mezarçının tokmağını duyar duymaz o yöne döndü. Açık artırmaya çıkmam Jacqueline'in planladığından tam on dört dakika geç olmuştu. Sotheby's satışının ilk yarısı iyi bir rakam yakalamış, mezarçı işine iyice ısınmaya başlamıştı. Listesine bir göz attı, personelinin yerli yerinde olduğunu, telefon ekibinin hazır olduğunu teyit etti, ardından abartılı bir sesle boğazını temizledi.

“Şimdi 143 numaralı parça için açık artırmaya başlıyoruz. Ressam Esther Glass'ın – affedersiniz *Sahiplik Dizisi*'nin satışı.”

Bunların hepsi tasarlanmış oyundu. Bunun farkında olan izleyiciler güldü. Bir an için basınç supabı açılıverdi.

Mezarçı, “Alıcı Bayan Glass'a bir haftalığına sahip olacak,”

diyerek devam etti, artık daha ciddi bir biçimde, “ayrıntıların tamamı katalogda bulunabilir, ayrıca basında da kapsamlı olarak yer almıştır.”

Salona yine dans eden kelebekler gibi hafif bir gülüş dalgası yayıldı. Sezonun sanat olayının gelişimini kaçırmayı kim göze alabilirdi ki? Mezatçı yan gözle beni süzdü. Ona fani bir gülümsemeyle karşılık verdim. Sonra mezatçı herkesten sessiz olmalarını istedi ve gürültü düzeyi düştü. Sonunda, yüreğim boğazımda güm güm atarken satışımın başlama zamanı gelmişti.

Marie’nin kalın kadife elbisesi böylesi kuvvetli spot ışıklarına pek uygun değildi. Sıcaklık yüzünden bayılacaktım gibi hissediyordum, ama şimdi soğukkanlılığımı kaybetmenin zamanı değildi. Hazırdım ve sahnedeki sandığın yanındaki yerimi almış bekliyordum. İzleyici de hareketsiz duruyordu. Artık tamamen sessizlerdi; koltuklarında bir an için arkalarına yaslanmışlardı.

“Başlangıç fiyatımız 100.000 Sterlin. 120 mi duyuyorum?”

Odanın sol tarafından tek bir kart hafifçe kalktı. Mezatçı kısaca kafasını sallayarak artıranı çabucak tespit etti.

“120’ye çıktı.”

Şişman, orta yaşlı bir İsviçreli olan Carl Ziegermann’ı tanırdım, o yüzden şaşkınlığımı gizlemeye çalıştım. Aidan onun açık artırmaya katılacağını söylememişti. Belki de fiyatın yükselmesi için Jacqueline tarafından oraya yerleştirilmiş bir şakşakçıydı.

Ben olasılığı değerlendirme fırsatını yakalayamadan yeni bir artırma başladı.

“Ortalardan 140.”

Kadını süzdüm, ama bakışlarıma karşılık alamadım. Ciddi bakışları ve ablak bir suratı vardı. Bu biraz daha ilginç bir durumdu – bir hafta boyunca Carl Ziegermann ‘amcanın’ kaprisini çekmektense yabancı bir kadının konduğu olmayı yeğledim. Aklım Christina’nın isimsiz kadın yatırımcısına kaydı. Acaba bu başka birinin zevkine ve parasına sahip bir alıcı mıydı? Mezatçı rakamı daha da yükselttiği sırada dikkatimi tekrar ona çevirdim. Ziegermann artırmaya devam ediyordu. Onu ikna etmenin Aidan olup olmadığını merak ettim. Dün gece onu listesinde kimlerin olduğunu söylemeye ikna etmeye çalışmıştım, ama

önceden söylemenin hiçbir anlamı olmadığını, artık satışı akışına bırakmanın daha iyi olacağını söyleyerek bunu reddetmişti.

“150’ye çıktı.”

Mezatçı gözlerini tekrar kadına dikti.

“160.000 Sterlin mi duyuyorum?”

Kadın aksi bir ifadeyle kafa salladı. Mezatçı kadının verdiği fiyatı teyit etme fırsatını bulamadan Ziegermann kartını tekrar havaya kaldırdı.

“Sağ taraf 170.000 veriyor.”

Kadın hiç beklemeden karşılık verdi.

“Ortadan 180.000.”

Ziegermann sonunda duraksayıp kucağına baktı.

“Ortadan 180.000,” diye tekrar etti mezatçı.

Ziegermann kafasını kaldırıp sakince bana baktı, hafifçe gülümsedi, sonra birbirine sıkı sıkıya yapıştırdığı iki parmağını havaya kaldırdı. Mezatçı el hareketini gördü ve çabucak anons etti.

“200.000 Sterlin’e artırıldı.”

Kadın dostum kendi sırası geldiğinde hiç duraksamadı, sadece kafasını kısa bir hareketle salladı. Kendimi hayal kırıklığına uğramış hissetmeden edemedim. Onun kim olduğunu bilmek istiyordum. Mezatçı çevresine dikkatle bakarak bekledi, sonra izleyicileri azarlıcasına konuştu:

“200.000 Sterlin’deyiz.. Yok mu artıran?”

Üzerlerine ağır bir sessizlik çöktü. Tam Aidan’a bakmak üzereydim ki havadaki gerginlik mezatçının sesiyle kırıldı.

“220.000’e artırıldı.”

Ortaklaşa tutulan nefeslerin bir anda verilmesiyle donuk havaya ıpslak bir akım yayıldı. Son artırmanın kulağında kulaklıkla izleyicilerin arasında oturan bir satış görevlisinden geldiği kesindi.

Mezatçı dikkatini derhal kartını kaldıran Ziegermann’a çevirdi ve dudaklarına küçük bir gülümseme yayılmasına izin verdi.

“240.000 Sterlin,” dedi ve tekrarladı, “240’tayım.”

Karşılık hemen geldi.

“Telefonla 250’ye çıkarıldı.”

Ziegermann’ın gözleri bana sabitlendi, sonra yenilgiyi kabul ederek ağır ağır kafasını salladı. Özellikle tiksindirici müş-

terilerin mali gücünün ona yetmediği durumlarda Victorine'in de aynı rahatlamayı hissedip hissetmediğini merak ettim.

Peki, ama diğer artırmacı kimdi? Aidan'ın adamı o muydu? Ben risk almamla meşhurdum, asla aşırılıklardan kaçmadım ve şimdi huyumu değiştirecek değildim. Sanat için yaşamımı bir tepsiye koymuştum ve beklentimin arttığını hissediyordum. Tüm dikkatimi tekrar mezatçıya yönelttim.

"250.000 Sterlin'deyim," dedi daha ısrarcı bir sesle, "artıran var mı?"

Bu tahmini fiyattı. Eğer artıran yoksa, ikinci parçaya geçmek istiyordu. Tokmağını artırmayı kapamak üzere havaya kaldırdı. O sırada bir başka telefon asistanı neredeyse fark edilmez bir şekilde, izleyicilerin tansiyonunu birazcık daha yükselterek kafasını salladı.

"Şimdi aldığım habere göre 275.000 Sterlin'e çıktım."

Bütün gözler iki satış görevlisinin üzerindeydi. Şu an kimse bana bakmıyordu. Bir an için insan olduğumu gerçekten unutmışlardı. Deneyim işe yaramıştı, zihinlerinde değerli, estetik bir mala dönüşmüştüm, diğerlerinden hiçbir farkım yoktu.

İlk satış görevlisi sinsice ağzındaki mikrofona konuşuyordu. Sonra kısa bir bakış atıp kafasını salladı.

Mezatçı artırmayı devam ettirdi.

"300.000 Sterlin duyuyorum."

Mezatçı bir kez daha diğerine döndüğünde ağdalı bir sesizlik hüküm sürmeye başladı. Bütün gözler onun üzerindeydi. Memurun elinde bir hesap makinesi vardı ve telefondaki kişinin talimatlarını dinlerken hızla rakamları tuşluyordu. Duraksadı, sonra hesap makinesini uzatmadan önce mezatçının kulağına bir şey fısıldadı. Mezatçı hesap makinesindeki rakama baktığında kaşları çok zor seçilebilen bir hareketle çatıldı. Bir sorun mu vardı? İzleyiciler sandalyelerinde yavaş yavaş öne doğru kaydılar. Sonunda mezatçı çabuk, ama anlaşılır ve zaferiyle övünür bir şekilde konuştu.

"Bir milyon dolara artırıldı ki bu 665.000 Sterlin ediyor."

İzleyiciler, kutusundan fırlayan bir yay gibi hep birlikte ayağa fırladılar. Şimdi dikkatlerinin tamamını bir kez daha bana sunuyorlardı.

Bunun ne anlama geldiğini biliyordum. Rakam, beni onları gözlerinde daha üstün bir varlık konumuna yükseltmişti;

dokunulmazdım, adeta bir azizeydim ve o andan itibaren artık onların erişemeyeceği bir noktada olduğumu biliyorlardı. Bana gelince, sonunda dengem tamamen sarsılmıştı.

Bu artırımayla müzayedenin son bulduğu açıktı. Mezatçı çevresine bir kez daha bakındı, sonra gürültüyü bastıracak bir sesle bağırdı,

“Artırmayı 665.000 Sterlin’le resmen kapatıyorum.”

Kimse masaya vuran tokmağın sesini duymadı.

Cep telefonları çalıyor, tiz mesaj sesleri duyuluyordu. Gürültü düzeyi gittikçe yükselmekteydi, ama gösterim henüz bitmemişti. İlk olarak dışarı çıkmam gerekiyordu. Yavaşça dönerek hâlâ sahnenin solunda oyalanmakta olan Aidan’a sonunda bakabildim. Soğukkanlılıkla kolunu kaldırdı ve merdivenlerden inerken bana eşlik etti. Ingres’in şalını güvenlik battaniyesi gibi omuzlarıma sararak beni müzayede salonundan çıkardı. Ben ayrılırken coşkulu bir alkış duyuldu; izleyicilerin içlerini dökmeye ihtiyaçları vardı. Gazeteciler peşimizden çılgınca koşturuyorlardı, polis medyayı uzak tutmaya çalışırken mikrofonlar gözüme sokuluyor, flaşlar art arda patlıyordu.

“Seni kim satın aldı, Esther?”

“Anlaşma nedir?”

“Önümüzdeki hafta nereye gidiyorsun?”

Bir an için BBC’den bir muhabir gördüm ve onun mikrofonuna ve kameramanına döndüm – en iyi parçayı ulusalcılara vermek en iyisiydi.

“Yarından itibaren bir hafta boyunca alıcımın emrindeyim,” dedim, sesim bana ait değil gibiydi. “Yasal olduğu sürece her istediğini yapabilecek,” dedim –gülüşleri duyabiliyordum– “bir de benim rızam olduğu sürece.”

“Alıcı kim, Esther?”

Aidan araya girdi.

“Korkarım müzayede kurumu satışı teyit edene kadar ayrıntıları açıklayamayız, tıpkı diğer satışlarda olduğu gibi.”

“Esther, bir haftalık değerinin bir milyon dolar olması nasıl bir duygu?”

“Sanırım sözcüm olarak Uluslararası Çağdaş Sanatçılar sergisini kullanmam en iyisi,” diye cevap verdim. “Ama önce kendi kendime bir durum değerlendirmesi yapmam gerek.”

Cevabım bir sürü yeni soruya sebep oldu, sorular soğuk havaya doğru savruldu ve lamba ışığının çevresinde toplanan yarasalar gibi daireler çizmeye başladılar.

Aidan, beni bekleyen limuzin'in arkasına oturttu. Tam bir polis memuru kapıyı çarparak kapattığı sırada, son sıradaşım, *Clarion*'dan John Herbert'in bağırdığını duydum,

"Sen buna değmezsin, Esther. Sen lanet olası bir sahte-kârsın."

Bir an için Kenny Harper'ı düşündüm.

Sonra kendimi arabanın arkasında kontrol edemediğim bir şekilde titrerken buldum. Aidan kolunu belime dolamış, saçlarımı öpüyordu.

"Kimdi o?" diye sordum, "kim böylesine çılgınca bir miktar öder ki?"

Aidan'ın ağzı kulaklarına vardı ve beni daha sıkıca sardı.

"Haydi Aid, senin adamın mıydı?"

"Öyle olduğunu zannediyorum, ama o kadar da yukarı çıkmayı planlamıyordu."

Üzerine gitme fırsatını kullanamadan telefonum çalmaya başladı. Petra'nın sesi hattın diğer ucundan hışırdıyordu.

Galeride, ses sisteminin dört bir yandaki boş depolara müzik saçtığı özel bir parti düzenlenmişti. Basın bizden önce gelmişti. Aidan'la büyük bir uğraş verip arabadan indik ve itiş kıkış içeriye girdik. Derhal Petra'yı buldum ve gösterime –orta karar bir şekilde– devam ettik. Galerinin ortasına boylu boyunca kırmızı bir halı serilmişti. Dostlarımız ve meslektaşlarımız alkışlarken biz gösterişli bir edayla halının üzerinden yürüdük. Bu gecenin hatırası olacak kartvizitlerden daha da fazla dağıttım. Davetliler arasında Guy ve eşini, ardından koluna kamera manını takmış Lincoln'ü gördüm.

Galerinin bir duvarı boyunca siyah harflerle *Sahiplik Dizisi* yazıyordu; altında ise pembe neonla aydınlatılmış bir milyon dolar yazısı vardı. Satışa katılmamış olanlar açık artırmayı galerinin dibindeki duvarlardan birine yerleştirilmiş geniş ekrandan izlemişlerdi. Benim de izlemem için satış şu an tekrar gösteriliyordu. Bu gerçeküstü bir deneyimdi. Kendimi izlerken Marie Marcoz'un dikkatle bana baktığını görüyordum. Meza-

rında nasıl hissettiğini düşündüm. İzleyiciler bu kadar beğendiklerinin kim olduğunu hâlâ tam olarak bilmeseler de Marie'nin değerinin herkes tarafından fark edildiğini görmek kendimi haklı hissetmemi sağladı.

Aidan bir telefon görüşmesi yaptı, ardından bana gelip arayanın Jacqueline olduğunu ve rakam bu kadar yükseğe çıktığı için Sotheby's'in ayrıntılarla ilgilenmeden önce satışı teyit etmesi gerektiğini söyledi. Sonucu sabaha kadar duymayacaktık.

"Artık sen de rahatlayabilirsin, endişelenecek bir şey yok, partinin tadını çıkarmaya bak," dedi Aidan bana cesaret vermeye çalışarak. Sonra ofisine girip gözden kayboldu ve yarım saat boyunca telefonla konuştu.

Bundan sonra ne olacağını, olacakların ne kadarını kontrol edebileceğimi bilmiyordum; ama akşamın hızı coşkulu kalmamı sağlıyordu. Petra'yla bir köşeye çekildik ve üzerimi değiştirmeme yardım etti. Peruğu çıkardım, saçımı jöleyle havaya diktim ve elbette Petra'nın bu gece için tasarlamış olduğu, cüretkâr, küçük, siyah bir elbise giydim. Zıtlık uygun bir biçimde şaşırtıcıydı. Maria'nın zamanının şimdiden dolduğunu fark etmek üzücüydü. Petra'nın asistanı kostümü dikkatlice yerine yerleştirdi, biz de partiye dönüp çılgınlar gibi içtik. Bu özgürlüğümün son gecesiydi - en azından bir haftalığına. Yarın bir haftalık sahibim her kimse onun yanına gitmek için yola çıkacaktım.

"Bu durumda, ressam Esther Glass'ın değeri yılda 35 milyon Sterlin ediyor. Günümüz sanat piyasasında bu canlı başyapıt neden bir Picasso resmi değerinde? Hepimiz nefeslerimizi tutmuş bekliyoruz. Şimdi sırada bölgemizin hava durumu var."

Televizyon beni uyandırdı. Kafamı kaldırdığımda Aidan'la birlikte açık artırmadan ayrılışımızın görüntülerini gördüm. Bu gri pazar sabahında, önceki gece, Soho'dan kaçışımızdan çok sonra yaşanmış gibi geliyordu.

"Bunu sevdim: yaşayan bir Picasso," dedim, Aidan televizyonu kapattığında. Elinde iki fincanla yatağın yanında çırlıçp-lak duruyordu.

"Manhattan'a dönüyorsun," dedi kesin bir sesle.

Anlamam biraz zaman aldı, sonra bir anda içim karardı.

"Kim satın almış beni?"

Yatağa oturup bana kahvemi uzattı.

"İsmi Ben Jamieson."

"Senin adamın mıydı?"

"Elbette öyleydi," diye cevap verdi biraz kendini beğenmiş bir ifadeyle.

"Devam et."

"Genelde Greg Weiz aracılığıyla iş yapar, ama görünüşe bakılırsa Jamieson satış salonunun dışında olmaktan zevk alıyor. İş kendi başına, telefonda yapmayı seviyor."

"Neden bu kadar yüksek bir rakam vermiş?"

"Kendini kaptırmış olmalı."

"Ya da tam bir çılgın," diye karşılık verdim, kendimi biraz cık gergin hissetmeye başlayarak.

“Hayır, Est, adam ne istediğini biliyor, o kadar,” dedi Aidan ve öne eğilip alnından öptü. “Buna degeceğini düşündüğü açık.”

Satış fiyatı karşısında büyük bir heyecan duymadan edemiyordum. Bu öylesine büyük bir paraydı ki bir ressam olarak geleceğimi dikkate değer şekilde değiştirecekti. Bana deneyler yapma, hatta durup bir süre durumumu değerlendirme özgürlüğünü verecekti; aslına bakılırsa ne istersem yapabilirdim. Bir ya da birkaç çocuğun geleceği için yatırım yapabilirdim. Bu, sahip olmayı hayal ettiğimden çok daha fazla bir paraydı. Aslında geçtiğimiz birkaç ay boyunca, işlerin parayla ilgili yanı aklımdaki son şey olmuştu. Projenin kendisine ve Kenny Harper’ı yaşamımdan uzak tutmaya öylesine dalmıştım ki maddi getirisi üzerine pek düşünmemiştim bile. Kenny’ye sus payı olarak verdiğim 25,000 Sterlin’in satışından kazandığım paranın yanında bozukluk gibi kaldığını şimdi fark ediyordum.

“Pekâlâ, bana onun hakkında bildiğin her şeyi anlat,” dedim Aidan’a.

Aidan yastıklara yaslandı.

“O ve Greg Weiz iyi dosttur. Adamın tuhaf hiçbir yanı yok. Çağdaş Amerikalı sanatçılara çok meraklı, ayrıca Pollock, Rauschenberg gibi savaş sonrası sanatçıların işlerine sahip büyük bir koleksiyoncu. Bu yakınlarda Warhol’un birkaç işini satın aldığı söyleniyor, ama henüz kimse bunu doğrulayamadı.”

“Benim gibi bir işi neden satın almak istesin?”

“Belki ünlü ve güzel birine sahip olma fikri hoşuna gidiyordur.”

“Saçma.”

Aidan yüzüme alaycı bir ifadeyle baktı.

“Ayrıca İngiliz sahnesine çıkarak portföyünü genişletmekle ilgileniyor sanırım.”

“Bunun için biraz geç kalmış sayılmaz mı?”

“Neden böyle diyorsun?”

“Ortada kelepir niteliğinde hiçbir şey yok, değil mi?”

Boynumu okşamaya başladı.

“Ben Jamieson bir kelepir avcısı değil, Esther. O, Wall Street’in en zengin koleksiyoncularından biri. İlgilendiği tek şey kalite.”

Ani bir hayal kırıklığı yaşadım.

“Neler oluyor? Dört ayak üzerine düştün. O iyi adamlardan biri.”

“Eminim öyledir, ama bir Amerikalı tarafından satın alınacağımdan önceden tahmin edilebilir bir şeydi.”

Aidan duyduklarına inanamaz bir ifadeyle kafasını salladı.

“Maddi gücü seni almaya yetecek pek fazla Avrupalı koleksiyoncu yok.”

“Biliyorum, ama bu esrarengiz bir Asyalı ya da Avrupalı bir koleksiyoncu olabilirdi, hatta bir kadın bile olabilirdi.”

“Ama sanat piyasası böyle işlemiyor.”

“Bazı işler bilinmezler içinde yok olup gidiyor,” diye karşılık verdim ve pikenin altına kayıverdim.

Aidan da karanlıkta bana katılmak üzere kaydı.

“Bu pek sık olmuyor; hele bu fiyata hiç olmuyor.”

“Kimse Dr. Gachet’in nerede olduğunu bilmiyor,” diye homurdandım, açık artırmada satılan tek ve en pahalı Van Gogh tablosuna gönderme yaparak. Tablo şimdi dünyanın bir köşesindeki özel bir koleksiyonda yer almaktaydı. Kimse nerede olduğunu bilmiyordu ya da itiraf etmiyordu. “Sanırım zengin bir Amerikalı erkek tarafından satın alınmam uygun,” diye devam ettim, “Sonuçta performanslarımın hepsi açık pazarda erkekler tarafından alınıp satılan kadınlara dayanıyor. Ben de tıpkı zalvalı Frances gibi Amerika’ya gidiyorum.”

Aidan beni sıkıca tuttu.

“Bu Londra’ya döneceğinden emin olmak istediğim bir başyapıt.”

“New York’ta kalmak gibi bir planım yok,” dedim fısıldayarak. “Orası senin nefret edilesi sırlarla dolu geçmişin.”

“Senden sakladığım hiçbir şey yok, Esther. Carolyn’le aramızdaki her şey tamamen bitmiş durumda, Jacqueline ise senin hayal ürününden başka bir şey değildi.”

“En son oraya gittiğimde kendimi huzursuz hissettim.”

“Stres altındaydın.”

Hâlâ pek emin değildim, ama Aidan’ı daha fazla konuşturmayacağımı da biliyordum.

“Sence bu Ben Jamieson benden ne yapmamı isteyecek?”

Aidan pikeyi aşağıya itip yüzümü okşadı.

“Ona eşlik etmeni, biraz sanat yapmanı, dostlarını etkilemeni.”

“Hepsi bundan ibaret olduğu sürece sorun yok.”

“İstediği ne olursa olsun bunun altından kalkabileceğini biliyorsun. Ayrıca sözleşmede her zaman hayır diyebileceğinin yazılı olduğunu unutma.”

“En ufak bir kaygım yok.”

“İyi.”

“Kıskanıyor musun?” diye sordum yanı şaka yarı ciddi, ama bu sahiplik olayının kişisel olduğunu ve Aidan’ın bu gerçeğe aldırmmak için çok uğraştığını biliyordum.

“Adam pek senin tipin değil,” dedi çabucak, “doğrusu Guy Simeon’u daha çok kıskanıyorum.”

“Dün gece Jeanne’le birlikteydi. Kıskanacak ne var ki?”

Guy açık artırmaya Tanrı’nın özene bézene yarattığı eşiyile katılmıştı. Partiye de gelmişler, geç saatlere kadar kalmışlardı. Guy’in diğer yanıyla tanışmak ilgimi çekmişti. Jeanne kırk yaşlarında, ince bir güzelliğe sahipti. Düzgün, çıkık elmacık kemikleri ve küçük, cilveli yüz hatlarıyla çağdaş bir Audrey Hepburn gibiydi, tek farkı zeytin renkli teniydi. Siyah saçlarını klasik bir biçimde arkadan örmüştü. Koyu krem rengi, sade bir elbise giymişti. Belki de Guy’in çevresindeki kadınlara kur yapmasına alışıkta, belki bunu onun bir parçası olarak kabul etmişti. Sözleriyle değil bana bakış şekliyle, Guy’in daimi eşi olarak konumunu kusursuz bir biçimde netleştirmişti. Birlikliliklerinin açık bir şekilde gözler önüne serilmesi hem basın hem de Aidan’ın hatırı için beni memnun etmişti.

“Ne zaman gideceğim?”

“Bu akşam JFK’ya giden uçakta yerin ayrıldı. Sözleşme gereğı birinci sınıf şartlarda yolculuk edeceksin.”

“Gelip beni uğurlayacak mısın?”

“Gerçekten koleksiyonumun başyapıtının yalnız başına yolculuk etmesine izin verir miyim sanıyorsun?”

Birdenbire kendimi bitkin hissettiğimi fark ettim. Hem açık artırmaya giden süreç, hem de gecenin kendisi çok fazla enerji tüketmeme neden olmuştu.

Aidan bütün sandıklarımın doğrudan hava alanına gönderilmekte olduğunu ve bütün gün dinlenebileceğimi, istersem hiçbir şey yapmayabileceğimi söyleyerek beni rahatlatmıştı.

“Ya sen?”

“Seni gözümün önünden ayırmak niyetinde değilim,” diye söz verdi.

Pazar günkü bütün gazetelerin kapağında benim yüzüm vardı. Satış büyük bir başarı olarak algılanmıştı. Alıcı konusunda ortaya çok fazla fikir atılmıştı, ama henüz hiç kimse onun kim olduğunu ya da benim nereye gideceğimi bilmiyordu. Bulmacanın eksik parçaları, tam planlandığı üzere, önümüzdeki hafta bu konuda haberler çıkmasını sağlayacaktı. Görünüşe bakılırsa Aidan ve ben dün gece Soho'ya giderken izimizi kaybettirmeyi başarmıştık. Bu sabah dışarıda basına ait hiçbir işaret yoktu. Telefonumu telesekretere bağladım. Katie galerideydi; diğer bütün aramalarla da halkla ilişkiler ajansı ilgileniyordu. Bu anlar sadece ikimize aitti. Saat altıda duş aldık ve ben burkamı taktım, Aidan ise güneş gözlüklerini takıp bir parka giydi, kapuşonunu da kafasına geçirdi. Sonra fark edilmeden Çin Mahallesi'ne gidip yemek yedik. Ardından siyah bir Mercedes bizi aldı ve Heathrow'a doğru yola çıktık. Bizi izleyen kimse yoktu.

Arabanın arkasında burka eşarplarımı çıkardım ve kafamı Aidan'ın kucağına koyup uyuklamaya başladım.

"Tamamen tükenmiş durumdayım."

"Uçakta uyuyabilirsiniz, Madam. Birinci sınıf bir yolculuk edeceksiniz, unuttunuz mu?"

Ingres'e yaptığı göndermeye gülümsedim. Aidan endişeyle saçlarımı okşadı ve artan yağmurun ardından dışarıdaki trafiğe baktı. Yüzünde belirli, ama küçük bir gülümseme vardı.

"Ne düşünüyorsun?"

"Tanıştığımız günü hatırlıyorum da."

"Mmm?"

"Bütün işlerin için dn gece sana biçilen fiyatın yaklaşık dörtte birini demiştim."

"Senin için tüm ifade ettiğim bu, değil mi? Bir mal."

"Kesinlikle haklısın."

"Peki yatırıma değdim mi?"

"Beklentilerimi fazlasıyla geride bıraktığını söyleyebilirim."

Söylediklerini düşündüm. şu an için bunları rahatlatıcı buluyordum, şimdiye kadar pek çok açıdan kariyerim gerçekten bizimle ilgili bir şey olmuştu.

"Est," deyip duraksadı.

“Hmm?”

“Sana küçük bir sürprizim var.”

Kafamı kaldırıp merakla Aidan’a baktım.

“Ben de seninle uçacağım,” dedi.

“Yapamazsın.”

Tepkim içgüdüsel oldu. Aidan sinirlenmiş görünüyordu, ama sesindeki kararlılıktan bir şey eksilmedi.

“Memnun olacağını düşünmüştüm. Greg’le sonuca bağlamam gereken birkaç işim daha var. Hem böylece bana ihtiyacın olduğu takdirde yakınında olacağım.”

“Beklenmedik sürprizlerden hoşlanmıyorum. Bana hazırlanmam için zaman vermiyorlar,” dedim en az onunki kadar kararlı bir sesle. “Projenin en azından bu kısmını yalnız başıma yapmam gerekiyor. Bir deney olarak işe yaraması için, anlıyor sun değil mi?”

Aidan’ın sesi kulağa biraz sinirli geliyordu.

“Şöyle düşün. Seni bir haftalığına bir koleksiyoncuya ödünç veriyorum ve teslimatı bizzat yapıyorum. Değeri bu kadar yüksek bir sanat eseri için bu çok da tuhaf bir olgu değil.”

Kendimi birdenbire klostrofobik hissetmeye başladım. Bu lanet olası proje benimdi.

“Galericim olabilirsin Aidan, ama kahrolası sahibim değilsin,” dedim hırılayarak.

Sessizce pencereden dışarıya baktı. O sırada telefonu çalmaya başladı.

“Alo?” Vücudunun gerginleştiğini hissedebiliyordum.

“Ben, tabii. Tebrikler. Dur bir saniye, tam yanımda.” Telefonu bana uzattı. Kalp atışlarım hızlanmaya başladı.

“Merhaba Esther, verdiğim fiyatın yeterince yüksek olması beni çok memnun etti.”

Bir yabancıнын sesini uzaktan, ama bu kadar net ve canlı duymak tuhaftı.

“Sizinle tanışmak için sabırsızlanıyorum,” diye karşılık verdim, “ama New York’a indiğimde ne yapacağım?”

“İndiğinde seni almak üzere bir araba bekliyor olacak. Herhangi bir şey konusunda endişe etmene gerek yok.”

Karşı taraftan gelen sesler bir anda boğuklaştı. Ben aceleci bir sesle başka biriyle konuşuyordu.

“Affedersin Esther, gitmem gerek,” dedi. “İyi yolculuklar,

buraya geldiğinde seninle temasa geçeceğim.”

Cevap verme fırsatım olmadan telefonu kapadı. Telefonun sessizce Aidan’a geri verdim ve dışarıdaki yağmura baktım.

Uçuş boyunca ara ara uyuyor numarası yaptım ve uçak ko-yu griden tehditkâr bir leylak rengine doğru kararan bir gökyü-zünde Batı’ya doğru ilerlerken pencereden dışarıya baktım. Aidan tipik bir biçimde benim ruh halime aldırmadı ve bütün yol-culuğu pazar gününün gazetelerinin kapaklarını bir çırpıda okuyarak geçirdi. Aidan’ı yanımda istemiyor değildim, ancak bu hafta bizimle değil, *Sahiplik Dizisi*’yle ilgiliydi. Hep bilin-meyenin içine adım atışımı hayal etmiştim. Ancak görünüşe bakılırsa Aidan her şeyi öyle bir ayarlamıştı ki ben sadece onun nüfuz alanına, her şeyin kontrolünü elinde tuttuğu bir bölgeye giriyordum.

JFK’ya vardığımızda ortalık basın mensubu kaynıyordu ve bu düşünceleri bir kenara bırakıp birdenbire Aidan’ın koluna tutunduğum için kendimi hoşnut hissettim. Çevremiz, bizi bekleyen arabaya götürmek üzere ayarlanmış fazladan güvenli-lik görevlileriyle sarıldı. Araba bizi havaalanından hızla çıkarıp Manhattan’a doğru gitmeye başladı. Şehrin merkezine doğru ilerlediğimizi fark etmek beni şaşırttı. Sonunda çöple ve karan-lık gölgelerle dolu, pis bir yan sokağa girip yavaşlayıp işyeri gö-rünümlü bir binanın önünde durduk. Chelsea ile West Village arasında bölünmüş, en son modayı izleyen bu toptancı kasap bölgesi beklenmedik ve alışılmadık bir yerdi. Cıvarı bilmiyor-dum ve şehirli bir herifin burada yaşamayı seçmesi beni şaşırt-mıştı. Hafta sonları Hamptons’a kolaylıkla girebilen bir başka Yukarı Doğu Yakası tipi olduğunu düşündüm.

Binalar tanımlaması kolay olmayan endüstriyel binalardı. Ama Londra’da olduğu gibi New York’un dış görünüşünün de çoğunlukla aldatıcı olduğunu biliyordum.

Aidan beni kendine çekti, sesi son derece şefkatliydi. Ben ise ona karşılık vermekte olduğumu fark ettim.

“İyi olacaksın, değil mi?”

“Elbette.”

“İhtiyaç duyarsan beni ara.”

“Aramayacağım.”

Beni uzun uzun öptü.

“Pekâlâ, yine de arayabileceğini biliyorsun.”

“Önümüzdeki pazar havaalanında görüşürüz,” dedim kararlı bir sesle, şoför kapımı açarken.

Yukarıdaki pencerelerden bazılarında kısık ışıklar parlıyordu. Uğuldayan makinelerin alçak sesli mırıltılarını saymazsak, ortalık olağanüstü sessizdi. Ses kulağıma tuhaf bir biçimde tanıdık geliyordu. Ne olduğunu iyice düşündüm ve kaynağını buldum. Ses, cadde boyunca park etmiş –ertesı sabah piyasaya et dağıtmak üzere bekleyen– alçak, yanları açık ve dört tekerli yük arabalarının içinde rölantide çalışan soğutma birimlerinden geliyordu. Burası Londra’daki Smithfield’e benziyordu. Havadaki kurumuş kanın belli belirsiz metalik kokusu bile aynıydı.

Sadece dört katı olan bina Manhattan’a göre alçaktı. Sürücü resepsiyon ziline bastı. Ardından Aidan sandığımı ve çantalarımı bagajdan çıkarmasına yardım etti. Birkaç dakika sonra ön kapı ardına kadar açıldı.

“Ben Jamieson?”

“Haydi içeri gel.”

Aidan’a el salladım ve araba yavaş yavaş uzaklaşırken rahatladığımı hissettim. Geniş, boş bir koridor tek bir ampulle aydınlatılmaktaydı; duvarlarda sıra sıra posta kutuları vardı. Havadan ince bir beziryağı kokusu alınıyordu. Burası bir tür atölye kompleksi idi. Birden daha da tanıdık bir ortamın rahatlığını duydum.

“Ben burada değil. İsmim Joe, onun atölye menajeriyim.”

Konuşurken gözleri arkamdaki bagaj yığınının kaydı. Hafif hayal kırıklığına uğramış, ama aynı zamanda naif hissettim. Bu hippı kılıklı herifin ABD finans piyasasında oynayan bir dolar milyoneri olamayacağını anlamalıydım.

“Burası neresi?”

“Burada toplam yirmi iki sanatçının atölyesi var. Sanat Mağarası olarak da bilinir,” dedi. “Buranın sahibi Ben. Burada çalışmak isteyen öğrencilere yıllık burs verir. Ama siz çatı katında kalacaksınız,” dedi yukarı bakarak. “En tepede. Lütfen, buradan.”

İtirazlarımı duymazdan gelerek çantalarımın bir kısmını aldı ve demir merdivenlere yöneldi. “Üç kat var, sanırım taşımama izin verirseniz iyi edersiniz.”

Dönüp koridorun orta yerinde terk edilmiş duran sandığıma baktım. Joe bakışımı yakaladı.

“Endişe etmeyin. Güvende olacak,” diyerek beni temin etti. “Onu almak için hemen döneceğim.”

Tırmanışımıza başladık. Ayak seslerimiz taş zeminde yankılanıyordu.

“Hepimiz satışınızı kablolu televizyondan izledik. Cidden çok iyiydi.”

Yükseklik korkuma yenilmeye başladığımı görmek tuhaftı.

“Teşekkürler. Nerede kaldığımı kimseye söylendi mi?”

“Hayır, hayır. Medya henüz bilmiyor. Sanırım ikiyle ikiyi toplamaları biraz zamanlarını alacak.” Merdivenlerde durup döndü ve gözlerini ışılatan bir gülümsemeyle bana baktı, “Ben’in bir sanat eseri için bir milyon dolar harcaııp sonra da onu mağarada saklayacağını beklemiyorlardır.”

Jone’un sesinde herhangi bir duygu yoktu. Değeriimi umursamadığı çok belliydi. İlk performanstan önce aklıma toplamak için biraz zamanım olduğunu öğrenmek beni rahatlatmıştı. Siyah tokmaklı bir kapıda kocaman metal bir anahtarı çevirdi. Kapı gıcırdayarak karanlık bir odaya açıldı.

“Bir şeye ihtiyacınız olursa ya da herhangi bir şeyden rahatsız olursanız, beni aramanız yeterli. Oda 11. Gidip sandığı getireyim.”

Joe ışığı yaktı. O hızla merdivenlerden inip gözden kaybolduğu sırada içeriye adımımı attım.

Burası çok büyük bir atölyeydi. Ortada yünden yapılmış, siyah bir halı, onun üzerinde de iki büyük kırmızı kanepe vardı. Zeminin geri kalanı ise cilalanıp pırıl pırıl parlatılmış koyu maundandı. Bir uçtaki yere kadar inen pencerelerde kırmızının aynı tonundan, yarıya kadar açılmış jaluziler vardı; yan tarafta ise krem rengi kalın perdeler asılıydı. Dışarıda kırmızı ve yeşil neon ışıkları yanıp sönüyordu. Ne beklediğimi bilmiyordum, ama şimdi buradayken beklediğimin bu olmadığını anlamıştım. Burnuma ince ince yağlıboya ve balmumu kokuları geliyordu. Birisi buradan yakınlarda taşınmıştı.

Mekândan dışarıya açılan üç kapı vardı. İlkini açıp içeriye baktım. Japon tarzındaki oda ahşap döşeliydi; gömme bir küvet ve bir yanında klozetle lavabonun yer aldığı bir duş tertibatı vardı. İkinci kapının ardında minik, ama güzel bir mutfak,

sonuncusunun ardında ise krem rengi kalın çarşaflar ve gece mavisi yünlü battaniyelerle hazırlanmış kocaman karyolası olan, küçük, beyaz bir oda vardı. Yatağın başındaki sehpa da çiçek açmış kırmızı güllerle dolup taşan bir vazo duruyordu. Ben Jamieson'dan hiçbir iz yoktu ve kesinlikle bu gece gelecekmiş gibi görünmüyordu. Doğu Saati'yle saat şimdiden gecenin onu olmuştı; Londra'da ise sabahın üçüydü. Joe kapıyı çaldı, sandığımı odaya taşıyıp gitti.

Duş yaptıktan sonra yatağa girip ışığı kapattım. Ancak uçuş yorgunluğu son yirmi dört saatin yoğunluğuyla birleşince, gözlerimin ardında şimşek gibi çakan görüntüler belirmeye başladı. Resimleri art arda sıralamaya çalıştım. Her şey öyle iyi gidiyordu ki. Basın, projemden genel olarak övgüyle söz ediyordu; para ise en çılgın hayallerimin bile ötesine geçmişti. Ancak Aidan'ın benimle yaptığı yolculuk bu deneyimi çoktan lekelemişti. Bu kesinlikle –ve en kapsamlı anlamıyla– Sahiplik Dizisi haline geliyordu. Bunun sebebi yorgunluk muydu, yoksa yolculuk sonrası bitkinlik, parti ve uyuşturucunun sebep olduğu tükenmişlik hissi miydi? Berbat durumdaydım. Aidan'ı seviyor muydum? Bunun bir önemi var mıydı? Diziye ne olacaktı? Bana kim ya da ne sahipti? Sonunda uyuma fikrinden vazgeçip atölyeye geri döndüm. Tuhaf bir uğultu duydum ve sesi takip ederek raflı bölmelerden birine vardım. Rafın altına bir nemlendirici cihaz yerleştirilmişti. Görünüşe bakılırsa oraya yeni koyulmuştu. Ben, bana gerçekten değerli bir sanat eseriymişim gibi davranıyordu. Üzerimde uzun siyah bir tişört ve dizlerime kadar çektiğim siyah çoraplarla, aralıklı olarak neonlarla aydınlatılmış negatif bir alan gibi görünen jaluzilerin üzerinden süzülerek geçen gölgemi gördüm.

Sandığımı açtım. İlk bölmelerin üzerine modellerimin yedi röprodüksiyonunu yaymıştım. Hepsini birer birer yavaşça çekip çıkardım ve performans sırama göre yere yerleştirdim. İlk önce Marie, sonra Christina, Isabella, Meryem, Victorine, Frances ve en son olarak Judith. Kendimi derhal daha sakin hissetmeye başladım. Aidan'ın suyu bulandırmasına izin vermemeliydim. Bu hafta projeye ilgili olmak zorundaydı, Aidan önümüzdeki haftaya kadar bekleyebilirdi. Her şey devam etmesini istediğim şekilde başlamıştı. Değeri seçtiğim başyapıtlar kadar yüksek bir mal olmayı başarmıştım ve onlar gibi be-

nim de dış görünüşümün altında gözle görülenden daha fazlası olduğunu hatırlamam gerekiyordu. Sandıktan bir zarf dolu su kâğıt daha çıkardım: performanslarımın senaryoları. Her biri yaklaşık yedi dakika sürecekti. Bazıları sessizdi, diğerlerinde ise müzik ve söz kullanılıyordu, ama daha iyi kalitede bir ses kaydını Londra'da alacaktım. Bantlar, Petra'nın muhteşem kostümleriyle birlikte sandıkta hazır beklemekteydi. Şimdi tek ihtiyacım olan performanslarım için gereken mekânlardı. Ben Jamieson'un bu konuda elinden geleni yapacağını umuyordum. Sonuçta bu şehrin önemli adamlarından biri olduğu belliydi ve gereksinimlerimi yerine getirmek onun için çocuk oyuncağıydı. Gerçekleri düşündükçe moralimin düzeldiğini hissedebiliyordum. Zaten burada bulunma sebebim de buydu: çalışmak.

Alt raflardan birinde bir yığın kâğıt, onların da altında birkaç büyük, ipek minder buldum. Yerin ortasına bağdaş kurup yerleştiğimde kendimi daha çok evdeymişim gibi hissedip bir sigara yaktım. Kağıdın tepesine SANAT ANLAŞMASI yazdım, duraksadım, sonra çizmeye başladım. Bir üretim hattı için çizdiğim şemayla tasarımlar arasında bir çarpı işareti oluşmaya başladı; oklar, rakamlar ve harfler siyah keçeli kalemimden hızla döküldüler; kâğıdın yüzeyi çıkmazlar ve yanlışı başlangıçlar, net çizgiler, planlar ve denklemlerden oluşan bir labirente dönüşene dek çiziktirdiklerim birbirini kovaladı. Sol üst köşeye doğum tarihim yazdı. Çizgiler ileriye dönük ardışık tarihlerin çevresinde birbirlerinden uzaklaşıp tekrar bir noktaya yöneliyorlardı. Her birine insanların ve yerlerin minik çizimleri, tek başına sözcükler ve cümleler eşlik ediyordu. Çizim, sağ alt köşede kendisinden kocaman bir ısırik alınmış bir elma resmiyle sona eriyordu; hemen yanında ise şöyle bir denklem vardı: 665.000 sterlin/ 64 Kg. = Kilosu 10.391 sterlin. Bu denklemde maddi değerimle ağırlığımı arasındaki ilişki yatıyordu.

Düşüncelerimi gözden geçirme işini bitirdiğimde, dışarıdan odaya solgun bir ışık sızılmaktaydı. Karşı duvardaki radyatörler çatırdayarak çalışmaya başladı, onlar ısındıkça borular tıslamaya başladı. Çizimi çalıştığım yerde bırakıp yavaşça ayağa kalktım. Her yanıma uyumuştu. Kanın tekrar dolaşmasını sağlamak için bacaklarımı sallayıp ayaklarımı yere vurdum. Sonra yatağa döndüm ve sonunda uykuya daldım.

Yüksek perdeden bir korna sesi, geri vitese takmış bir yük kamyonundan gelen metalik şangırtilar... Nerede olduğumu anlamam biraz zaman aldı. Ardından New York'un tanıdık sesleri yükselmeye başladı; sirenlerin hiç susmayan sızlaması ve araba kornaları duyuluyordu, fonda ise gayretle uğuldayan bir adanın sürekli, alçak sesli gümbürtüsü vardı. Kalkıp yere saçılmış haldeki kadınlarımın ve çizimimin üzerlerine basarak stüdyonun içinde dolandım ve bir jaluziyi yukarı çektim. Tatsız güneş ışığı binaların arasından sarı ışık mızrakları gönderiyordu. Son et kamyonu da dar sokaktan çıkmak üzereydi; demek ki tüm mal teslimatı boyunca uyumuştum. Yolun ortasındaki bir hava deliğinden buhar yükseliyordu; karton kutular ve sandıklar kaldırım boyunca aralıksız yığılmıştı. Bir tanesinin üzerinden damlayan kan iyice sıkışmış gri karın üzerinde tek bir kırmızı çizgi bıraktı.

Buzdolabı taze meyve suları, yoğurtlar ve meyvelerle doluydu. İştahla bir şeyler yiyip ardından boşuna kahve arayıp durdum. Sandığımı çeke çeke yatak odasına getirdim ve kostümleri tek tek çıkardım; biri hariç hepsini geniş gardıroba astım. İçinde mücevher ve aksesuarların dikkatlice saklandığı sandığı da gardırobun altına zar zor yerleştirdim. Sonra ikinci performansım için hazırlandım. Bugün Danimarkalı Christina'nın örtüsü açılacaktı. Ben'in performansımı ne zaman görmeyi rica edeceğini bilmiyordum, ama kameramla dizüstü bilgisayarımı hazır hale getirdim. Ben başka bir öneride bulunmadığı sürece, stüdyo sanal Christina olmak için diğer yerler kadar iyiydi.

Kalın, siyah kadife elbisesini, yedi adet dantelli peşesini ve dua kitabını yatağa serdim. Kostüm, kırmızı kadın Marie Marcoz olarak gerçekleştirdiğim son performansıma tam bir antidot olacak nitelikteydi. Aradaki zıtlığın şaşırtıcı olmasını istemiştım. Marie kendıyla ilgili her şeyi ele veriyordu; oysa Christina hemen hemen hiçbir şey vermeyecekti. O politikanın ve dile getirilmeyen arzusunun simgesiydi ki bu bence hoşuna giden her şeyi satın alan güçlü bir yatırımcının sahipliğinde geçirilecek bir hafta için uygun bir benzetmeydi. Holbein'in resmi, Christina'nın gerçek iç ve dış güzelliğini sadece arzulanmasını sağlamaya yetecek kadar gösteriyordu, ama bu süreç boyunca Christina kendisini çok az açığa vurmuştu. Röprodüksiyonuma dikkatle baktım. Bu saray ressamına poz verirken Christina'nın aklından neler geçmekteydi? Belki de Holbein, kralını ve hamisini memnun etmek için portreye kendinden eklemeler yapmıştı. Sonuçta, bir saray ressamı olarak, Holbein'e işini yapması -belirlenen amaç doğrultusunda allayıp pullamak zorunda kalmış olabileceği olası bir kraliçenin, değerli bir malın resmini getirmesi- için para ödeniyordu. Holbein'in durumu düşünüldüğünde, Sekizinci Henry'yi hayal kırıklığına uğratmak istemeyeceği anlaşılabilir. Hakkını verelim, Christina'yı açık bir biçimde güzel resmetmemiştir, ama o bakışlarla *Mona Lisa* kadar esrarengiz görünmesini sağlamıştır. Onun neden Henry'nin listesinin ilk sırasında yer aldığı açıktı. Ancak politik tehlikeler yüksekti. Sekizinci Henry'nin kadınlardan istediğini almayı sevdiği iyi bilinse de, Christina Roma kanunları karşısında böylesi kayıtsız davranan bir kral için mantıklı bir seçenek miydi?

Alıcımın beni satın alarak neye bulaştığının farkında olduğumu umuyordum. Hafta şimdiden öngörülemez bir şekilde başlamıştı ve bu noktadan sonra nasıl gelişeceğine dair gerçek temellere dayanan hiçbir fikrim yoktu. Bundan sonra ne yapmam gerektiğini düşünürken yatağa uzanıp telefonumdaki mesajları kontrol ettim. Üç cevapsız arama vardı. Arayanlardan biri Petra'ydı. Onun Paris numarasını aradım. Alman'la birlikteydi ve sesine bakılırsa kafası hâlâ iyiydi.

"Avrupa'yı sarsan bir fırtına yarattın," dedi abartılı bir ifadeyle. "Dior sevinçten kendinden geçmiş durumda."

"Kimse Ingres'ye yapılan göndermeyi fark etti mi?" diye

sordum. Dior'dan ilham kaynaklarımı açıklamamalarını rica etmiştim. Bulmacanın o parçası izleyiciler için sadece iş tamamlanmış olduğunda ve sergilendiğinde yerine oturacaktı.

“Hayır, ama öyle olmasına rağmen,” dedi Petra, “şimdiden elbise sipariş etmek isteyenlerden yüzün üzerinde telefon almışlar. Dior benimle reklam için konuşmaya başladı.”

Petra'nın projenin aldığı tepkiler karşısında büyük heyecan duyduğu açıktı. Sonuçta, burada halka sunulan şey aynı zamanda onun kariyeriydi. Bu proje için aşırı derecede çalışmıştı. O nedenle şimdi karşısına çıkan bütün ödülleri hak ettiğini düşünüyordum.

“Orada işler nasıl gidiyor söyle bakalım? Ben neye benziyor?”

Petra'ya Aidan'ın beni getirişini, koleksiyoncumla hâlâ temasa geçemediğimi anlattım. Anlattıklarımı dikkatle dinledi.

“Cesaretini sakın kaybetme, Est,” dedi ısrarla, “ve Aidan'ın yoluna çıkmasına izin verme. O üzerine düşeni yaptı, işi bağladı, şimdi projeyi gerçekleştirecek olan sensin.”

Telefonu kapattığımda tekrar stüdyoya dönüp çevreme bakınarak şöyle bir dolaştım. Raflardan birinin altına saklanmış bir telefon dışında pek fazla şey gözümünden kaçmamıştı. Ahizeyi kaldırdığımda çevir sesi duymak beni çok şaşırttı. Belki de Ben beni buradan arayacaktı. Kararsızlık hissettim. Oturup beklemeli miydim? Cep telefonumun numarasını bilip bilmediğinden bile emin değildim. Ama kafeine ihtiyacım vardı ve kendimi burada tuhaf bir biçimde huzursuz ve keyifsiz hissetmeye başlamıştım. Bununla birlikte Petra haklıydı. Bu hafta kontrolü elime almalı ve bundan zevk almanın bir yolunu bulmalıydım. Sahte kürküme sarındım, güneş gözlüklerimi taktım. Dışarı çıkmanın, New York'un çevremde vızıldadığını hissetmenin ve civarı incelemenin zamanıdır, diye karar verdim kendi kendime. Jamieson'ın gelme olasılığı karşısında bir not çiziktirdim, onu kapının altından attım ve sokağa çıktım.

Soğuk hava yüzüme yumruk gibi çarptı, kaldırım ayakla rımın altında kaydı. İlk rastladığım restorana dalmaktan başka şansım yoktu. İçerisi sıcak ve kasvetliydi. Havaya kötü kahve ve patates kızartması kokusu sinmişti. Televizyonda bir beysbol maçı gösteriliyordu. Garson kadın gözlerini elindeki defterden ayırmadan siparişimi aldı. Haftalardır ilk kez sokağa kılık

değiştirmeden çıktığımı fark ettim. Arkama yaslanıp *The New York Times*'ın kapağını okudum; ama tek bir sözcüğünü bile anlamadım. Sadece hava durumunu anlayabilmişim: Soğuk rüzgâr, eksi yirmi derece. Sonra son köşe yazısında bir paragraflık bir öykü dikkatimi çekti:

İnsan sanat eseri New York'ta.

İngiliz sanatının kraliçesi Esther Glass Londra'daki açık artırmada gerçekleşen satışının hemen ardından cumartesi günü JFK Havaalanı'na indi. Kendisini bir haftalığına tam tamına bir milyon dolar ödeyerek satın alan kişinin şehrin meşhur koleksiyoncusu Ben Jamieson olduğu söylentileri dolaşıyor.

Öykünün ilk sayfada yer alması beni şaşırtmış, kendimi derhal tehlikede hissetmeme neden olmuştu. Cebimden telefonumu çıkardım: dört mesaj daha vardı. Üçü Aidan'dan, biri Katie'den. Aidan'ın kiler'i sırayla açtım. İlki 'İYİ MİSİN?', ikincisi 'İYİ MİSİN?', üçüncüsü ise 'ALOOO, BU SESSİZLİK NEDEN?'di.

Aidan'la konuşma isteğim hızla sinire dönüştü. İsa aşkına, ayrılalı sadece birkaç saat olmuştu. Cevap vermeden telefonumu kapattım. Ona bu haftayı yalnız çıkarmam gerektiğini daha önce söylemişim. Kafeinin çarpmasını umut ederek kendimi kahveyi içmeye zorladım, hesabı ödedim *The Times*'ı aldım ve kendimi tekrar sokağa attım. Aklımda stüdyodan biraz daha uzaklaşıp keşfe çıkmak, tam olarak nerede bulunduğumu araştırmak vardı; ama bunu yapmamaya karar verdim. Hava o kadar soğuktu ki derimi asit gibi yakıyordu. Ayrıca Ben Jamieson'a –sanal anlamda ya da başka bir anlamda– aitliğimin ilk gününde hiçbir şeyi tehlikeye atmak ya da onu sinirlendirmek istemiyordum.

Not bıraktığım yerde duruyordu. Bunun üzerine bir sigara yaktım ve siyah, pelûş kilimin üzerine sırt üstü uzanıp gözlerimi tavana dikerek içtim. Burası, böylesi sıkışık bir şehir için büyük bir alandı, ama tuhaf bir havası vardı. Düşüncelerim bir türlü yatışmıyordu. Cep telefonumu tekrar açtım, bir elimden diğerine atıp tutmaya başladım. Tam o sırada çalmaya başlayınca ayağa fırladım. Karşı taraftaki Katie'ydi. Londra'dan ay-

rılmadan önce *The Guardian* için cevaplayacağıma söz verdiğim röportaj soruları konusunda canımı sıkmak için aramıştı.

“Uçakta yazdım,” diye yalan söyledim. “Daha sonra e-mail olarak gönderirim. Başka haber var mı?”

“İngiliz basını Ben Jamieson’ın biyografileriyle dolu.”

“Olumsuz bir şey var mı?”

“Hayır, sadece merak içindeler. Kimse, hakkında tam olarak bir şey öğrenebilmiş gibi görünmüyor. Tanrı’ya şükür, kimse nerede kaldığını bilmiyor – en azından şimdilik. Neyse, adam neye benziyor?”

Onu görmediğimi anlattım.

“Endişelenme sakın, büyük olasılıkla milyon Sterlinler’in döndüğü bir artırmanın ortasında filandır,” dedi gülerek, “ortaya çıkar.”

“Beklemek sinir bozucu.”

“Notlarıma bir göz at,” diyerek beni iyi niyetle cesaretlendirdi, “sanata büyük yatırımlar yapan, oldukça sağlam birine benziyor. Kafanda daha net bir fikir oluşmasına yardımcı olabilir.”

Katie’yle konuştuktan sonra kendimi daha iyi hissediyordum. Benim sinirimi ve onunla nasıl başa çıkılacağını iyi biliyordu; Ben konusundaki sakin ve güvenli hali tüm kuşkularımı silip attı. Adamın çok geçmeden ortaya çıkacağına şüphe yoktu; bu konuda endişe duymamın hiçbir anlamı yoktu. Bu nedenle onun dediğini yapıp notları arayıp buldum, artık bir kâğıt deniziyle kuşatılmış bir şekilde yerde duran kadınlarımın yanına yaydım. Ayrıntıları daire içine alarak ve yanlarına yorumlar çiziktirerek yeni sahibim hakkında parçalı bir izlenim ediniyordum. İş basınından on yıldan daha öncesine giden bir düzine yazı vardı. Büyük kârlar elde etmek üzere büyük riskler alan bir şirketin –bu her ne demekse– yöneticisiydi. Dünyalarımız birbirinden çok uzaktı. Ben Jamieson anlaşılması güç biri gibi görünüyordu. Tam olarak kimin için çalıştığını ve işlerinin nereden geldiğini saptamak zordu. Aslında bir makalede esrarengizliğin onun en etkili iş becerilerinden biri olduğu belirtilmişti. Şu anki başarısında büyük payı olan geçmişteki şüpheli iş ilişkilerine üstü kapalı göndermeler yapan diğer yazılar ise daha merhametsizdi. Makalelerden birinde onun en büyük hırsının sadece milyarder müşteriler adına iş yapmak olduğu

söyleniyordu. Bu benim deneyimlerimin ya da anlayışımın çok dışında bir dünyaydı. Bir milyon dolarımın kulağa cep harçlığı gibi gelmesine neden oluyordu. .

Fazla ayrıntıya girmeden yazılara göz gezdirdim. Aradığım karakter analizi, kişiliğe dair bir şeylerdi. Sonunda uzun boylu, koyu renk saçlı bir adamın bir hayır toplantısında ya da iş konferansında çekilmiş, silik bir resmine rastladım. Sonra şimdiye dek gördüklerim arasında en net görüntüyü veren, yarım sayfalık bir portre çıktı karşıma. Sakin yüz hatlarını, sert bakışlı gözlerini, dalgalı, yer yer kırılmış koyu renkli saçlarını inceledim. Üzerinde günlük bir tişört vardı, ellerini dua ediyormuş gibi çenesinin altına koymuştu. Ağzında gülümsemeyi andıran bir titreme göze çarpıyordu. Arkasında Manhattan bir şölen gibi uzanıyordu. O ise hepsini bir çırpıda yiyip bitirebilecek bir kurt gibi görünüyordu. Sonunda Jamieson'un sanat koleksiyonu hakkında biri *Art in America*'da, diğeri *Washington Post*'da olmak üzere birkaç kısa yazı buldum. Aidan'ın söylediği gibi, Jamieson Amerikalı sanatçılara ait ciddi savaş sonrası eserlere sahipti. Sonia Myrche tarafından yapılmış birkaç enstalasyona da sahip olduğunu görmek beni hem şaşırttı hem de memnun etti. Böylece bağlantılar daha da yaklaşılmaya başlıyordu.

Evrak dosyasında sahibimin özel yaşamı hakkında çok az bilgi olması sinir bozucuydu. Bir eşten ya da çocuklardan bahsedilmiyordu. Kırklarının ortasındaydı; aslen Massachusetts, Camdenli olan, Doğu Kıyısı'ndan bir avukatın oğluydu. Sarmaşık Ligi'nde¹ eğitim almıştı. Önünde uzanan görkemli finansal kariyer için kusursuz bir özgeçmiş. Homoseksüel miydi acaba? Biraz daha kâğıt alıp dün geceki şemalarımın sağına koydum. Sayfanın tepesine *Ben Jamieson'ı Tanımak: İlk 10 Gerçek* yazdım. Sonra bir sigara daha yaktım, mindere uzanıp havaya du-man üflerken onu düşündüm.

Sanatçıların hayatta kalabilmek için finansal sahipliğin gerçekleriyle yüzleşmekten başka şansları yoktu. Bu sahip genellikle Ben gibi son derece içeriden, başarılı, yetkili biri olurdu. Biz sanatçılar da bu yolla etkili olmayı umardık. Öğrendiklerime dayanarak Ben'in klasik bir çağdaş Amerikan sanatı hamisi örneği oluşturduğunu söyleyebilirdim. Neden sanata sa-

¹ Yale, Harvard, Princeton, Columbia, Dartmouth, Cornell, the University of Pennsylvania ve Brown'u kapsayan, iyi eğitimi ve sosyal prestijiyile meşhur okullar grubu. (Ç.N.)

hip olmak istiyordu? Yardımseverce bir jest yapmak için mi, yoksa itibarını artırmak için mi? Kültürlü gözükmek için olabilir mi? Ayrıca İngiliz sanat dünyasına neden beni satın alarak dalmaya karar verdi? Belki de satışım bir şöhret gösterisinden biraz daha fazlasını ifade ediyordu? Sonuçta bunu yapmak *The New York Times*'ın birinci sayfasında adının geçmesini sağladı. Belki de fiyatım ona ucuz gelmişti. Ben Jamieson'ın bir milyon doları cep harçlığı gibi görmesi bana inanılmaz geliyordu; ama adam hakkındaki bilgilere bakılırsa  yleydi. Ciddi ve açık bir biçimde varlıklıydı.

Aidan şimdiye dek beni 'üretmeye' yoğunlaşmam için  zg r bırakarak ve işlerimi hemen satmaktansa değerlerini artıarak beni işin finansal kısmından tamamen korumuştu. Ama bu proje beni ticaretin tam göbeğine yerleştirmişti.  ğrenecek ne kalmıştı ki? Gözlerimi kapadım. Uykumun geldiğini hissetmeye başladım. Gözlerimi tekrar açıp çevreme bir kez daha baktım. Burada beni huzursuz eden bir şeyler vardı. Acaba stüdyoda biri mi ölmüştü? Aklımdan böylesi hastalıklı düşüncelerin geçmesi beni şaşırttı. Onları engellemeye çalışarak çevreme bir kez daha dikkatle baktım.

İşte onları o zaman fark ettim: tavanın köşelerine düzgün bir şekilde yerleştirilmiş, doğrudan bana dönük duran minik kamera objektifleri. Bunu neden daha önce fark etmemiştim? Kameralar işimin ana araçlarından biriydi. Büyülenmiş bir şekilde, çalışıp çalışmadıklarını merak ederek tek tek bütün kameralara baktım. Karnımın  zerine doğru yuvarlandım, sonra tekrar yan yattım. Objektiflerden biri miskin miskin hareketimi takip etti. Tekrar eski yerime yuvarlandım, kamera da aynı yönde hareket etti. İzleniyordum. Sinirli bir kakhaha attım ve kafamı ellerimin arasına aldım. Beni izliyordu. Aklım hızla çalışmaya başladı ve kameraların sesleri de kaydedip etmediğini merak ettim.

Sonra bütün bunların ne anlama geldiğini anladım: Ben Jamieson bana çoktan sahip olmuştu; ben gerçek bir sanat eseri gibi çoktan sergilenmeye başlamıştım. Bu düşünce beni alt üst etti. Bununla birlikte kendimi tekrar bir şeylerin merkezinde hissettim. Ancak büyük soru şuydu: neyin merkezinde? Asla izleyici olmadan yaşamdan zevk alabilecek biri olmamıştım. Ama bu galeride kaç izleyici vardı? Bir mi? Yoksa iş yerindeki

bir kadın tamamını mı? İki türlü de kameralara oynamaya başlasam iyi olur, diye düşündüm. Onun –ya da onların– keşfimi fark etmediklerini umuyordum. Gözlerinin üzerimde olduğundan habersiz olduğuma inanmalarına izin vermek en iyisiydi. İşte gerçek eğlence o zaman başlayabilirdi.

Ben Jamieson'dan hiçbir telefon gelmiyordu. Ancak artık kameraları fark ettiğim için aramasını da beklemiyordum. O zaten buradaydı. Henüz 'Sanal Gösterim'i yerine getirmediğim, vaat ettiğim performansları yapmaktansa bütün gün aylakça zaman geçirip sigara içiyor görüldüğüm için büyük olasılıkla küplere biniyordu. Danimarkalı Christina röprodüksiyonunu alıp beyaz performans altlığının ortasına serdim. Sahnem artık stüdyonun merkezine kurulmuş durumdaydı. Bunun performansıma başlayacağıma dair yeterince açık bir işaret olduğunu umuyordum. Sonra banyoya gittim, kamera olup olmadığını kontrol ettim ve en azından burada kamera olmadığını görmek beni rahatlattı. Hazırlanmaya başlamadan önce uzun bir banyo yaptım.

Petra Dior'dan her bir performans için farklı bir makyaj seti hazırlamalarını istemişti. Gidip Christina'nın kesesini açtım. İçinde şeftali tonlarında bir fondöten, çilek rengi bir ruj, yeşil lensler ve kahverengi bir rimel vardı. Tiyatro okulunda her yönden eğitilmiştim; makyaj konusunda kendimi yağlıboya bir natürmorta çevirebilecek kadar ustaydım. Yüzümü Christina'nın soluk, oval yüzüne çevirdim, sonra koyu yeşil lensleri gözlerime takıverdim, şeftali rengine çalan solgun dudaklarını boyadım. Sonra aynada onun yarım gülüşünü yavaş yavaş yüzüme oturttum. Geçtiğimiz üç ay boyunca, makyaj ve yüz ifadelerine kadınlarımın kişiliklerinin diğer özelliklerinden çok daha fazla zaman ayırmıştım. Esas görüntülerini doğru bir biçimde yakalamam zorunluydu.

Halimden hoşnut bir şekilde giyinmeye başladım. Önce kenarlarına zarif dantel kıvrımlarıyla bordür yapılmış kolalı beyaz gömleği, ardından uzun, siyah elbiseyi giydim. Kumral peruğu kafama yerleştirdim, yüzümden aşağıya sarkacak olan ince tül den yedi siyah peçeyi taktım. En son olarak dört yüzüğü parmaklarıma geçirdim, Dior'un armağanı olan yakut taşlı altın yüzüğü de sol elime takıverdim. Sonra Birinci Elizabeth'in

dua kitabını elime alıp sahneye çıkar gibi ağır ağır stüdyoya doğru yürüdüm. Ben giyinirken kararan hava odayı da karartmıştı. Artık odayı neonlardan kesik kesik gelen ışık aydınlatıyordu. Ben'in izlediğini umuyordum, ama performansımı kaçırmayacağından emin olmak için performansı kaydetmek üzere kendi kameramı kurdum. Bütün ışıkları yaktım ve performans altlığının ortasında sessiz ve hareketsiz bir şekilde öylece durdum. Dakikalarca hareketsiz kalabilme yeteneğine sahiptim – RADA'da edindiğim bir başka yararlı beceri. Şimdi sanatı uygulamaya geçiriyordum.

Altmış saniye diye hesapladığım sürenin sonunda, yavaşça eğilerek selam verdim. Sonra gözlerimi tekrar yukarı diktim; sol kolumu belimin üzerinden geçirip bir daire çizerek dönmeye başladım. Yakut taşlı yüzüğü göstererek dua kitabını bir bebeği tutar gibi tuttum. İleri doğru uzattığım çıplak sağ elimi kanatlarını çırpıp bir kelebek gibi hızla salladım. Tam bir daire çizdiğimde kitabı hızla karıştırıp işaretli bir sayfada durdum. Sonra sakın bir sesle okumaya başladım:

“Marie Marcoz, Madam de Senonnes için bir dua.

Ulu Tanrım bizi bütün yürek körlüklerinden; gururdan, boşuna övülmekten, ikiyüzlülükten, kıskançlıktan, nefretten, kötü niyetten ve bütün acımasızlıklardan korusun.”

Kitabı yavaşça kapattım, ilk peçeyi kaldırdım ve bu döngüyü her seferinde projede yer alanlardan birinin ismini söyleyip kitaptan kısa bir af duası okuyarak altı kez daha tekrarladım. Ta ki modellerimden hepsine gönderme yapılana dek. En sonunda son peçeyi kaldırdım ve kameralar Christina'nın yüzünü net bir biçimde gördüler. Tamamen hareketsiz bir biçimde ayakta durduğum sırada onun hafif, ama anlamlı gülümsemesini takındım. Nihayet bir kez daha eğilip selam verip ağır ağır yatak odasına doğru yürüdüm. Kapıyı kapattım, kostümü çıkardım, Christina'nın yüzünü yıkayıp çıkardım ve yatağa girdim.

Rüyamda tavandan yarasa gibi başaşağı sarkıp Maida Vaddisi'ndeki odasında resim yapan on altı yaşındaki Esther Glass'ı izledim. Çırlıçıplaktı, ama kafasında dikenden bir taç vardı. Karnı şişmişti; kocaman, pürüzsüz ve yusuvarlıktı. Bi-

rinin kapıya vurduğu duyuldu. Genç Esther kapıyı açtığında içeri kolunda Kenny Harper'la Christina girdi. İkisi de çılgınca gülüyordu. Sonra, Kenny ergen halime doğru ilerlemeye başladığı sırada Christina yere düştü ve karnını tutarak yanaklarından akan neşe gözyaşlarıyla yuvarlanmaya başladı. Sonra benim kendisini tavandan izlediğimi fark edince beti benzi attı; bir anda tamamen hareketsiz hale geldi. O anda ona doğru düşmeye başladım. Yüzünde sinsice bir gülümseme vardı.

Birden uyanıverdim. Rüya, ben onu hatırlamaya çalışırken eriyip gitti, ancak sabah boyunca parçaları aklıma gelip durdu. Hiç görmemem gereken –hiç göremeyeceğim– bir şeye tanıklık etmişim gibi hissediyordum ve bu yüzden sinirlerim gerilmişti. Kenny'nin gazetelerle tekrar temasa geçip geçmediğini merak ediyordum. O sabah medyada neler çıktığını öğrenmek için Katie'yi aradım; o her şeyin sakın gittiğini söyleyerek endişelerimi gidermeye çalıştı. Belki de endişelerimi tetikleyen dört bir yanımlı sarmış kameralardı. Ben'in beni uyurken izleyip izlemediğini merak ettim.

Bu düşünceleri kafamdan atmaya çalışıp sabahı, önceki gece gerçekleştirdiğim performansın kaydını izleyerek geçirdim. İlahi ve belirsiz görünüyordu. Danimarkalı Christina'ya gerçekten benzemiş olduğumu görmek beni memnun etti. Performansın etkisi de ürperticiydi. Christina kendisiyle birlikte dizimdeki diğer kadınları da dirilterek mezarından çıkmış, konuşuyor gibiydi. Bununla birlikte filme ciddi müdahaleler gerekiyordu. Performans ilginçti, ama çok belirli bir hızla ilerliyordu. Dualardan birkaçını daha hızlı okuyabileceğime karar verdim, böylelikle formum farklı hızlarda hareket ederek alanın tamamını değiştirecekti. Sonra duaları birleştirmek için fon müziğini yeniden düzenleyecek, böylece onların da bir parça soyutlanmalarını sağlayacaktım. Zamanın nasıl geçtiğini anlayamadan tam dört saat geçirmişim. Ama burada zaten bunun için bulunuyordum: *Sahiplik Dizisi*'ni yaratmak için. İş başında olduğumu fark eder etmez kendimi daha mutlu hissettim. Aceleyle gerek yoktu. Tek yapmam gereken Ben'in sıradaki

hamlesini beklemekti. Kaydettiğim gelişmeden hoşnut olduğumu hissettiğimde önce dosyaları, sonra dizüstü bilgisayarımı kapattım. Sonra stüdyodan çıkıp bir şeyler yemek üzere restorana gittim.

Bugün güneş daha çok ısıtıyordu, şehrin ruh hali daha iyi gibiydi. Sokakta mal teslimatı filan yoktu ve ortalık temizlenmişti. Geri döndüğümde ilk gece yaptığım değer şemasını yeniden değerlendirdim, sonra Ben ya da izleyen herhangi başka biri okumak isteyebilir diye –kameranın iyice yaklaşıp şemayı okunabilecek kadar büyütmesini kolaylaştırarak– onu kameralardan birine bakacak şekilde çevirdim. Son Ben üzerine hazırladığım ‘İlk 10 Gerçek’ listem üzerine çalıştım. Ben yeni sıfatlar ekledikçe onun okuyor olma olasılığı beni her şeyden fazla eğlendiriyordu. Çabucak beşinci maddeye geldim. Kalın ve simsiyah büyük harflerle şu cüretkâr sıfatları sıralamıştım: ZENGİN, HAYIRSEVER, İNSANLARA YUKARIDAN BAKAN, GERÇEK

Tam sıradaki sözcüğü düşündüğüm sırada birinin kapıya hafifçe vurduğunu duydum. Joe koridorda hırsız gibi dolanıyordu. Uysalca gülümsedi ve kapının eşiğinde durdu. Geriye çekilip elimle içeri girmesini işaret etmeme rağmen orada öylece kaldı.

“Size Ben’den bir mesaj getirdim.”

Kafamı salladım.

“Bu gece bir partiye katılmanızı istiyor. Şehirde yayınlanmaya başlayacak yeni bir derginin partisine.”

Daha fazla ayrıntı alabilmek için sorular sordum. Ben’in derginin en büyük destekçisi olduğunu ve saat yedide bir sunum yapacağını öğrendim. Sunum sıradaki performansıyla başlayacaktı. Bu kulağa mükemmel geliyordu. Isabella d’Este için kamuoyuna son derece açık, New York’un elit sanat çevresinden izleyicilerle dolu bir gösteri olacaktı. Memnuniyetimi ifade ettim. Gerçekten, bu hafta daha iyi başlayamazdı. Rönesans’ın Jackie O’sunun üzerindeki gizem perdesini kaldırmak için daha uygun bir ortam olamazdı.

Saat şimdiden üçe yaklaşıyordu. Joe’ya partiye gelip gelmeyeceğini sordum. Oraya bana eşlik eden biriyle gitmem iyi olurdu, ama Joe alaycı bir ifadeyle, “Kişisel önemsizlik hissimin bu kadar zahmetsizce pekiştiği durumlardan kaçınmaya

çalışırım. Gitmeden önce bir şeye ihtiyacınız var mı?" dedi.

Göz temasından kaçınmak konusunda tuhaf bir ustalığı vardı. Duraksadım, ama alçakgönüllülüğü çok sevimliydi.

"Belki içecek bir şeyler," dedim.

Doğrudan bana baktı. Gözlerinde şaşkınlık vardı, ama sesi neşeliydi.

"Elbette, saat altı diyelim mi? Caddenin sonunda güzel bir bar var. Arabanızı orada bekleyebiliriz."

Sıradaki kostümümü çoktan çıkarmıştım ve giyinmeye hazırdım. Partiye giymek için rahat bir kıyafetti. Petra iki parçadan oluşan birtakım tasarlamıştı. Kostüm, Titian'ın başyapıtı Isabella d'Este'yi 60'ların Jackie Kennedysi'ne açık bir biçimde gönderme yapan ayrıntılarla yansıtıyordu. Yine önce makyajımı yaptım. Bu kez çok açık renkli bir fondöten kullanıp elmacık kemiklerimi vurgulamak için kırmızımsı kahverengi bir alılık sürdüm. Dudaklarıma koyu kahverengi kalemle çerçeve çizip gözlerime çikolata kahverengisi kalem çektim. Kafama sıkıca oturan, kızılımsı kahverengi, kısa lülelerden oluşan bir peruk taktım. Üzerine de tuhaf görüntülü anemon çiçeği şapkayı kondurdum. Bu işin arkasındaki gerçek dahinin Petra olduğuna karar verdim. Aynanın karşısında çelik gibi sert, görmüş geçirmiş bir ifade üzerine çalıştım. Sonra biraz da soğukkanlılık ekleyip ifademe son şeklini verdim. Bakışlarımı donuklaştırdım.

Hoşnut bir şekilde performans için gereken aksesuarları topladım: boynuma dolayacağım gümüşü bir tilki kürküm – hayvan gönüllü bir kurbanı anımsatıyordu – estetik sahipliğin kabarık listesini barındıran, elimde tutacağım deri kaplı defter. Ayrıca Isabella'nın sikkeleriyle dolu, ufak, bej rengi bir para çantam da vardı. Paraların bir yüzünde benim, diğer yüzünde onun büstü basılıydı; ortak ambleminimiz ise paranın her iki tarafında da yer alıyordu. Para çantasını diğer bileğime takacaktım. Böylece, sikkeler kalabalığın üzerine saçılmak üzere hazır olacaktı. Büyük servetimin küçük birer kırıntısı olan bu sikkeler, izleyicilere gücümün gerçek değerini hatırlatacaktı.

Artık tam anlamıyla hazırdım. Kendi suni kürküme sarındım, stüdyonun ışıklarını kapattım ve Joe'yu bulmak üzere dışarı çıktım.

Gas Light Barı'nda kendimize birer buzlu votka ısmarladık. Burası bizim blokun sonunda, orta halli ama gotik bir bardı. İçerideki hava tam Joe'ya göreymiş; bana ise alkolün etkisiyle bir cesaret geliverdi.

"Ben Jamieson'u ne sıklıkta görüyorsun?" diye sordum gülümseyerek.

"Çok sık değil," dedi Joe sözcüklerini tartarak. Gözlerini bardağına dikmişti. "Atölyelerde üç ayda bir yarım saat kadar süren bir toplantı yapar, genel idari meselelerin üzerinden geçeriz. Sonra Ben çevreye şöyle bir göz atıp kimsenin yeni bir şeyler yapıp yapmadığına bakar."

"Atölyelerden sanat eseri satın alır mı?"

"Tabii, bazen alır," dedi bir an için gözlerini kaldırarak. Ancak ben gözlerine bakar bakmaz bakışlarını tekrar kaçırdı, "ama daha önce gerçek etten kemikten bir şey aldığını hiç duymadım."

"Bu işi karşıdaki et toptancılarına bırakıyor, öyle değil mi?" diye sordum.

"Tabii, ama bildiğim kadarıyla orada satılan insan eti değil."

Rahat bir sessizlik içinde içkilerimizi içtik. Acaba Ben kameraları Joe'ya mı yerleştirtmişti? Belki de daha önce bu yüzden içeri girmek istememişti, filme alınmak istemiyordu. Yine de bu konuyu açmamaya karar verdim.

"Peki Ben ortalıkta yokken ne oluyor?"

"Burayı idare etme işini neredeyse tamamen bana bırakıyor. Yılda bir kez atölyeler için yapılan başvuruların bir listesini ona veririm, o da seçimi yapar."

"Bütün bu hayır işleriyle uğraştığı için çok meşgul olacaktır."

Joe sözlerimdeki iğnelemeyi fark ederek gülümsedi.

"Tabii, çok meşgul. Ben işlerimi çoğunlukla asistanı Sarah'la hallederim. Hesap işlerine o bakar. Bu gece orada olacak," dedi kaşlarını kaldırarak, "oraya vardığında size eşlik edeceğine şüphe yok."

Joe konuşurken siyah bir arabanın caddeye park ettiğini gördüm. Çok geçmeden Joe da arabayı fark edip kafasını salladı.

"Bu sizin arabanız."

Votka ve Joe'nun arkadaşlığı kanımı kaynatmıştı. Gitmeye fazlasıyla hazırdım.

* * *

Yol çok uzun sürmedi. Çok geçmeden araba Soho'nun merkezindeki on katlı bir binanın önünde durdu. Kaldırımda toplanmış bir kalabalığın beklediğini ve iki yanında güvenlik görevlilerinin bulunduğu açık kapıya çıkan dik merdivenlerden zümrüt yeşili, pelüş bir halının indiğini görebiliyordum. New York'un dört bir yanını özel polis kuvvetleri sarmıştı; burada herkes aklını güvenliğe takmıştı. Bu gerçekten ne tür bir korumaydı? İnsanı fotoğraf makinesi flaşlarından korumadığı kesindi. Fotoğrafçılar kendilerine yer açmak için birbirlerini dirsekleyip duruyorlardı. Flaşlar patlarken merdivenlerden yavaş yavaş çıkmaya başladım. Ben tanınan bir varlıktım. Kendilerine bir poz vermem için yalvaran seslerle ismimi haykırıyorlardı. Egemenliği sadece New York magazin basını bu kadar aşırı noktalarda yaşayabiliyordu. Bu konuda 9/11'i bile geçmişlerdi. İçeride gördüğüm meşhur insan sayısı beni çok şaşırttı. Londra'da gideceğiniz yeri bulmak için çok uğraşırsınız, sonra da kaslı bir goril kuşkulu gözlerle kimliğinizi kontrol edip homurdanarak ve ağır ağır hareket ederek içeri girmenize izin verirdi. Ben New York tarzını tercih ettiğime karar verdim.

Fuayede derli toplu bir kalabalık duruyordu. İnsanlar kırmızı muşambadan mini etekler giymiş, yüzleri geyşalar gibi boyanmış iki kız tarafından kaydedilmek üzere sıraya girmişlerdi. Küçük bir masanın arkasında mahcup bir şekilde durup isim kontrolü yapıyor, dergi dağıtıyorlardı. Derginin kapağında yeşil bir tabanca namlusu fotoğrafı vardı. Yanında ise dışarıdaki halıyla aynı renk harflerle SO yazıyordu. Bunun güncel konuları temel alan, sürelî bir yayın olduğu açıktı. Reklama ayrılan bölümleri doldurmak için gereken tirajı yakalamak üzere derginin belli yerlerine elbette ünlülerle ilgili haberler serpiştirilmişti. Sıraya girer girmez beyaz birtakım giymiş, genç, Çinli bir kadın yanıma yaklaştı.

“Esther, Manhattan'a hoş geldin.”

Çekici bir biçimde boyanmış, ama tanınmamak için kılık

değiştirmiş olmama rağmen beni derhal tanıyabilecek kadar keskin gözleri vardı.

“Ben Sarah, Ben’in asistanıyım.”

Sarah ceketimi almak üzere elini uzatınca ceketimi ona verdim. Ceketini hemen geysalardan birine verdi, sonra hayranlık benzeri bir ifadeyle kıyafetime göz attı.

“Harika bir kostüm. Ben henüz gelmedi. Plan şöyle: Önce o çıkacak, seni tanıtacak, ve sen,” bir an duraksadı, “performansını tamamladığında dergiyi yayın dünyasına tanıtacak.”

Performansımı filme almayı düşünüp düşünmediklerini sordum. Gözlerinde bu konuda bilgisi olduğunu düşündüren bir ışıltı gördüm, ama yakalama fırsatım olmadan kaybolup gitti. Demek o da stüdyodaki kameralardan haberdardı. Bu gece de çekim yapılacağını doğruladı.

Sarah beni ana salona götürdü. Burada bizi kırmızı muşamba etekli geysalardan biri elinde içkilerle karşıladı. Bir şampanya kokteyli alıp çevreme göz atmaya başladım. Birileri Sarah’ı şimdiden çağırmış olduğundan bir süreliğine partiyi tek başıma gözlemleyebildim. Burası çok büyük, tavan yüksekliği üç katına çıkarılmış, New York’un sanat çevresiyle dolu bir heykel atölyesiydi. Mekânın Atlantik’in diğer tarafında bugün bile asla rastlayamayacağınız türden bir görkemi vardı. Londra’daki bunun dengi yerlerin fotoğraflarını, doğu uçtaki kumla kaplı caddelerde yer alan devasa ve karanlık depoları, Brick Yolu’nun duman altı pub’larını ve çağdaş İngiliz sanatının alternatif Mekkesi sayılan, Aidan’ın parıldayan beyaz galerisini görmüştüm. Burada dururken hepsi çok daha az etkileyici geldi bana. Belki de bir şeylerin merkezinde filan değildik. New York’ta o kadar çok para vardı ki kokusunun davetlilerin giysilerindeki en ufak liften alabiliyordunuz.

Alana alçıdan üç büyük maket hâkimdi. Kimin işi olduğu ve hangi isimle anıldığı bilinmeyen bu devasa, tanrısal varlıkların her biri başka bir aşamadaydı. İş tanıdım ve kimin atölyesine girmiş olduğumu derhal anladım. Joe bunu bana neden söylememiştii? Jake Keene akademideyken yazdığım özel incelemelerimden birinin konusuydu. Onun yaratıcılık alanında bir performans yapmak üzere olduğumu kavramak benim için zor olmuştu. Kafamı kaldırıp yukarı baktım. Aşağıdaki salonda New York göğünü içeri davet eden uzun, cam pencereleri biribi-

rinden ayıran, yükseltilmiş bir galeri yer almaktaydı. Tavandan bir dizi eski moda sirk aletini andıran göz alıcı kasnaklar ve platformlar sarmaktaydı.

Çevremdekilere öylesine dalmışım ki gözlerimi diğer konuklara çevirmem birkaç dakikamı aldı. İnsanlar düzensiz bir yığın oluşturmışlardı; yükselen konuşma sesleri bulanıklaşan ayrıntılarıyla kulağıma geliyordu. Hepsi nazik insanlardı. Sanatkârane aksesuarlarla renklendirdikleri siyah tonlarındaki kıyafetlerini, şaşırtıcı renklere boyanmış ya da ilginç modellerde kesilmiş saçları tamamlıyordu. Aralarından birkaç yüzü ünlülerin yer aldığı dergilerden tanıyordum: yazarlar, aktörler, sanatçılar. Sonra salonun karşı tarafında Sonia Myrche'yi gördüm. Onunla konuşacaktım, ama hemen değil. Tanıdık görünen orta yaşlı bir adamla derin bir sohbete dalmıştı. Adam siyah giyinmiş, kır saçlarını arkaya taramıştı. Bu Greg Weiz'di. Ellerini arkasında kavuşturmuş, yavaş yavaş sağa sola sallanarak Sonia'yı dikkatle dinlemekteydi. Daha önce birkaç kez karşılaşmıştık ve bu adam hakkında en iyi bildiğim şeylerden biri asla yerinde duramadığıydı. Kuvvetli bacakları üzerinde sanki bir şeyleri tartıyormuşçasına sürekli ileri geri sallanırdı ki mesleğinin estetik olan her şeye değer biçmek olduğu düşünülürse, sanırım bir şeyleri tarttığını söyleyebilirdiniz. Aklım Aidan'a gitti. O bir şeyler üzerine iyice yoğunlaştığı zamanlarda parmaklarını masasına hafifçe vurarak kendini ele verirdi. Diğer zamanlarda hep sakin ve dikkatli davranırdı. O an onu özlediğimi fark ettim. Bunun nedeni daha çok onun da bu şehirde bir yerlerde, ama benden uzakta oluşuydu.

Yavaş yavaş çevreme bakındım ve birkaç metre sağımda sırtı bana dönük duran, mükemmel bir saç tuvaletine sahip bir sarışını kestiğimi fark ettim. Tam o anda düşüncelerimin öznesini görüverdim. Aidan ellerinde birer içki ona yaklaşmaktaydı. Kadın tabii ki Carolyn'di. Burada olacağını tahmin etmeliydim. Aidan ona kokteyli uzatırken onları izledim. Kafaları samimi bir hareketle birbirine yaklaştı. Aralarında öylesine bir yakınlık vardı ki, bir an tuhaf bir kıskançlık duydum. Tam o sırada bir ses dikkatimi dağıttı.

“Esther, sonunda seninle tanışmak ne kadar güzel.”

Arkama döndüğümde Ben Jamieson'la karşılaştım. He-

men yanında görünüşe göre yüzünde her zaman sabit bir gülümsemeyle dolaşan Sarah duruyordu. JFK'ya indiğimden beri bu anı bekliyordum, ama şimdi savunmasız yakalanıvermiştim. Beklediğimden daha uzun boylu ve yapılıydı. Fotoğraflar insanı genellikle olduğundan daha iri gösterirdi, ama Ben için ters etki göstermişlerdi. Elimi sıkması için yavaşça havaya kaldırdım. Elimi tutup gerekenden bir saniye daha fazla sıktı. Dikkat etmem gerektiğini biliyordum.

"Elbisen çok hoşuma gitti," dedi memnun bir ifadeyle, "tam bir başkan karısı gibi görünüyorsun."

Bana yerinde bir gönderme yaparak asılıyordu, ya müzayedede katalogundaki Isabella'dan bahsediyordu ya da bu performans için giyindiğim sırada beni izlediğini ima ediyordu, yahut birisi bu konuda ona bilgi vermişti. Şehirde yaptığı en son anlaşmadan tutun da, benim, yani şu an sahip olduğu sanatçının giydiği kostüme kadar her şey üzerine brifing istiyor olmalıydı. Beni giyinirken izlemiş olabileceğini düşünmek çok tuhaftı ve bu gücün boyutlarını fark etmek beni rahatsız etmişti.

"Umarım uygun bulmuşsunuzdur," dedim soğuk bir sesle, "sonuçta gördüğünüz şeye sahipsiniz."

Ben'in yüzüne yayılan gülümseme kusursuz, beyaz dişlerini gözler önüne serdi.

"Atölyeye yerleştin mi? Rahatsın, değil mi?"

"Evet, teşekkür ederim."

"Harika. Sıradaki performansını izlemek için sabırsızlanıyorum."

"Siz hazır olduğunuzda ben de hazırım."

"Çok iyi. Ben konuşmamı yaptıktan sonra biraz daha konuşacağız. Ha bu arada Sonia Myrche ile tanışmışsınız."

Dönüp Sonia'ya baktım. O ve Greg hâlâ derin bir sohbet etmekteydiler.

"Sonia'nın seninle SO için bir röportaj yapabileceğini düşündüm. İkinizin de sanata olan düşkünlüğünü biliyorum. Sonia bir şeyler yazmaktan zevk duyacağını söyledi."

Sarah hafifçe yaramaz bir çocuk annesiymiş gibi bana sevecenlikle gülümsedi ve Ben'i sahneye götürdü. Dönüp tekrar Aidan'a baktım. Kalabalığın arasından beni izliyordu. Ona Christina'ya özgü yarım bir gülümsemeyle karşılık verdim. Bunu bir davet olarak algıladı. Ben ise kalabalığın içinden bana

doğru zarafetle yürüyüşünü izlerken duyduğum arzuyla irkil-
dim. Yanağıma hafif bir öpücük kondurup elimi eline aldı.

“Telefonlarıma neden cevap vermiyorsun?”

“Sana söyledim. Bu haftayı tek başıma atlatmak istiyorum.”

Aklımdan Carolyn’le ne işi olduğunu sormak geçti, ama bunun çocukça olacağını fark edip sessiz kaldım.

“Seni seviyorum Est. Muhteşem görünüyorsun.”

Cevap vermedim.

“Ben’le işler nasıl gidiyor?” dedi ısrarla.

“Onunla daha yeni tanıştım, beş dakika önce,” dedim homurdanarak, “ama dairenin her yanına kamera yerleştirmiş beni izliyor.”

Aidan gülüp elimi daha sıkıca tuttu.

“Yani bu Victorine’in yastık-kitabını geliştirmene yardım etmek için gizlice içeri girsem beni görecektir anlamına mı geliyor?”

Kendime rağmen neşelendiğimi hissediyordum.

“Artık yastık-kitap filan yok, Aidan. Ben kendimi özümsemeye çalışıyorum.”

Bir alkış dalgası konuşmamızı yarıda kesti. Ben kürsüye çıkmıştı. Gösteri sırası ondaydı. Sahnede tıpkı benim gibi doğal ortamındaymış gibi davranabildiğini görebiliyordum. Konuşma hızı mükemmel, nüktedanlığı zekiceydi ve kendisini izleyen kalabalığı hararetle güldürmeyi başarabiliyordu. Yaptığı yardımlarla çoğunun geçinmesini sağlayan büyük olasılıkla oydu. Sonuçta burası Cumhuriyetçiler’in vergi cenneti Amerika’ydı. İzlerken Aidan elini hafifçe belime koydu. Kendimi geri çekmedim. Ben, konuşmanın davetlilere hoşgeldiniz bölümünü tamamlamıştı ve konuşma bana dönmeye başlıyordu.

“Böylece daha önce hiç yapmamış olduğum bir şey yaptım,” dedi bana bakıp gülümseyerek, “Yaşayan, nefes alan bir baş yapıt satın aldım. Eminim çoğunuz ressam Esther Glass’ın işini görmüşsünüzdür ya da en azından performanslarını gazetelerden okumuşsunuzdur. İnsanlar bana onun için neden böylesine yüksek bir miktar ödediğini soruyorlar. Tek söyleyebileceğim onun günümüzde iş üreten sanatçıların en önemlilerinden biri olduğuna inandığımdır.

Birazdan Esther yedi oyundan oluşan *Sahiplik Dizisi* is-

mindeki son projesinin üçüncüsünü canlandıracak. Projenin tamamı, Mayıs ayında, dünya turunun hemen öncesine kadar sergileneceği Tate Modern Londra tarafından büyük bir sabırsızlıkla bekleniyor. Ama önce, koleksiyonculuk kariyerim boyunca satın aldığım en iyi parçayı izleme zevkini benimle paylaşın.”

Işıklar azaltıldı. Sonra ekran titreyen bir ışıkla hayata geldi ve tekrar oradaydık. Bütün oyun beş dakikadan kısa zamanda bitti. Marie Marcoz’u sahnede izledim ve onun dramını neredeyse aynen yansıtan performansım karşısında kalp atışlarım hızlandı. Işıklar tekrar açıldığında, buradaki canlı konukların alkışlarıyla ekrandaki alkışların örtüştüğünü fark ettim. Bunu bir işaret olarak alıp yavaş yavaş sahneye doğru yürümeye başladım, sakın bir şekilde sahneye adımımı attım, hareketsiz bir biçimde durdum ve alkışların dinmesini bekledim. Zihnimi sıradaki modelime odaklanmaya zorladım. Isabella d’Este ideallerini gerçeklere dönüştürecek servete, güce ve nüfuza sahip, azimli bir entelektüel, müzisyen ve politikacıydı. Yaptırdığı işlerin her birine kendi amblemini ve simgelerini koyarak onlara kendi damgasını vurmakta kararlıydı. O çağın Jackie Kennedysiydi. Bu gece burada olsaydı performansıma tapardı. Kendime gerçekleri hatırlattım. Hükmedilenden çok hükmeden bir kadından görkemli bir görüntü sergilemeyi planlıyordum.

Bir an hiç kımıldamadan yerimde durdum, sonra yavaş yavaş, izleyicilerin içindeki tanıdık yüzleri seçip onları selamlayarak, sanki dostlarıma rastlamışım gibi el sallayıp parmağımla işaret ederek çevreme göz gezdirmeye başladım. Şimdi Isabella’yı İtalya’nın saraylarında kendi gösterisini sunarken hayal edebiliyordum. Herkesi tanıyor, kalabalığın içinden kimi çalıştıracağını, kimin işine yarayacağını, o sırada istediği şeyi ona vermesi için kime para ödemeye degeceğini biliyor olurdu. Oyunum çabucak izleyiciden rahat kıkırdamalar yükselmesine neden oldu. Oyuna katılmaktan onlar da keyif alıyorlardı. Ardından koleksiyon defterimi açıp okumaya başladım: “Mantegna, Corregio, Perugino... Onların resimlerine, mobilyalarına ve başka eserlerine sahibim.”

İşitilebilir bir şekilde iç çekip gözlerimi göğe çevirdim, gü-lümsedim ve kitabı sertçe kapattım.

“Kendime engel olamıyorum,” diye itiraf ettim neşeli bir şekilde, konuşmamdaki lirik İtalyan aksanı ayırt edilebiliyor-du, “büyük bir estetik başarıya örnek teşkil eden bir iş gördü-ğümde kendimi ona sahip olmak zorunda hissedirim. Nesneler hepimizden daha uzun yaşarlar, onlar nefes almamızı, evrilme-mizi sağlayan entelektüel sermayedirler. Sanat olmazsa miras bırakacak bir kültür de olmaz. Ben gücünü topraktan ve para-dan alan bir kadını ve belli bir yaratıcı hakimiyet kurabili-rim.”

Eğilip kitabı sahneye koydum, sonra çantamı havaya kal-dırıp salladım. İçindeki sikkeler şingırdadı. Fermuarını açtım, izleyiciye baktım ve elime bir avuç para aldım ve her seferinde “Bir tane alın” diyerek tek tek izleyicilere attım.

Herkes sikkeleri yakalamaya uğraşıyordu ve insanlar pa-raların bir yüzünde Isabella d’Este’nin bir yüzünde benim res-mim olduğunu fark ettiklerinde kahkahalar yükselmeye başla-dı. Birileri Rönesans kraliçesini tanımış olmalıydı. Çanta boşa-lınca onu yavaşça sallayıp omuz silktim. Sonra hafifçe eğilip sahneyi hafif bir alkışa bıraktım. İzleyiciler çabucak kendi ara-larındaki konuşmalara döndüler, performansım gerçeküstü ara-oyunların en kısası olup bitmişti. Beni izlemekten keyif almış görünmelerine rağmen bu önemli bir gösteri olmaktan çok uzaktaydı. Burada dikkatlerinin merkezi olamayacağım kadar çok zengin ve ünlü insan vardı. ‘Ya al ya da bırak’ tavırları tu-haf bir biçimde içimi rahatlatmıştı. Burası Londra değildi ve belli bir elit çevre içinde sıradan biriydim. Bununla birlikte il-gili davetlilerin çevremi sarması fazla zaman almadı. Satışım ses getirmişe benziyordu. Aidan bana eşlik etmeye çalıştı, ama çok geçmeden bir sohbetten diğerinin içine çekilir olmuşum, ta ki herkes adrenalinin ve alkolün etkisiyle hareketlenip koca bir kalabalığa dönüşene kadar. Fark edilir biçimde canlanmaya başladığımı hissediyordum. Aidan belirsiz bir noktada akıntıya kapılıp gitmişti. Ben de insan denizinde yok olmuştu.

Sohbetten sohbe atlıyordum. Şubat ayı New York’un sa-nat takviminde yoğun bir dönemdi. Pek çok yemek ve açılış teklifini zevkle kabul ettim, hatta birkaç önemli röportaj teklifi aldım, ama yazgımı kendim yazdığım da söylenemezdi. Katie’

nin yokluğu hissediliyordu. Genellikle işin medya kısmını hal-letmek üzere etrafta olurdu. Elbette bu hafta boyunca kimin nerede neyi nasıl yaptığı tamamen Ben'e bağlıydı. Kuralları bilinmeyen bir oyunu oynamak zordu.

Bu arada, artık suya dönmemin zamanıydı. Ama belki bir içki daha içebilirdim. Elinde tepsiyle süzülen muşambalı geyşalardan birinden bir içki aldım. Sonia Myrche yanıma geldiğinde tanımadığım pembe bir sıvıyı yudumlamaktaydım.

"Ben'i seni satın almaya ikna etmek Greg ve Aidan için çok büyük bir başarı, oldukça iyi bir vuruş," dedi şevkle. Satışımın iç yüzünü daha kimler biliyor acaba diye düşündüm.

"Ben senin SO için benimle röportaj yapıp yapamayacağını sordu," diye karşılık verdim konuyu değiştirerek.

"Çok isterim. Yarın öğleden sonra sana uygun mu?" dedi, "Eğer işin yoksa beni ara. Şehir merkezinin dışında, Greg Weiz'ın galerisinde gelecek sergim için çalışıyor olacağım. Birlikte bir İngiliz çayı içeriz. Bu, şu aralar New York'da çok revaçta."

"Kahve içmeyi tercih ederim."

"Tamam, nereye gideceğimizi biliyorum," dedi saatine bakarak, "Şimdi Greg'le akşam yemeği yemem gerek. Tabii eğer onu bulabilirsem. Senin planın nedir?"

Omuz silktim.

"Efendimin bana sıradaki hamlemleri bildirmesini bekliyorum. Benden bir isteği yoksa sanırım stüdyoya gidip uyuyacağım."

"Bana Sanat Atölyesinde kaldığını söyleme."

Ona kaldığım yeri anlattığımda bir keyif çılgılığı attı.

Sonia bana kartını verip izin istedi. Aidan'ı aramaya karar verdim, ama bunu yapma fırsatını bulamadan Sarah'a rastladım. Yüzündeki sırıtma hâlâ yok olmamıştı, ama biraz mahcup görünüyordu. İçimden ona doğru eğilip bir tokat savurarak yüzündeki ifadeyi yok etmek geldi. Londra'daki geçmiş parti anıları gözümün önüne geldi. Bu tam da bir ara sanatımın değerinden çok benden bahsedilmesine, gazetelere manşet olmama neden olan türden bir davranıştı.

"Ben özürlerini gönderdi. Acil bir iş için ofise dönmesi gerekti. Seni yemeğe çıkarmayı umuyordu. Benden seni arayacağını söylememi istedi."

Kendimi küçük düşmüş hissettim. Para karşılığı metreslik yapmak böyle bir şey miydi? Bu haftayı tamamlamam gereken iş olarak görmeliydim. Kendimi uysal bir ifadeyle gülümsemeye zorladım.

“Ah, biliyor musun, ben de yorgunluktan ölüyordum,” diye yalan söyledim, “sence biri bana mantomu getirebilir mi?”

“Tabii,” dedi tatlı bir sesle, “araban dışarıda bekliyor.”

Gitmeden önce Aidah’a veda etmeye karar verdim. Ancak ne onu ne de Carolyn’i bulabildim.

Stüdyoya berbat bir ruh haliyle döndüğümde Aidan’ın yeni bir mesaj göndermiş olduğunu gördüm:

“Neredesin?”

Mesaja aldırmamaya karar verdim. Çok geç kalmıştı. Üzerimdekileri çoktan çıkarmış, siyah tişörtümü ve çoraplarımı tekrar üzerime geçirmiştim. Ama peruk hâlâ kafamdaydı ve odanın ortasındaki mindere oturup çubuklarla suşi yerken tuhaf bir biçimde teatral görünüyordum. Televizyondaki gece kuşağı programlarına bakıyormuş gibi yapıp sakın bir ifadeyle kameralara oynamaya başladım. İzlesin bakalım, diye düşündüm. Yemeğimi tek başıma yiyeşimi izlesin.

İlk On listemi açıp beşinci sıfatı ekledim: GÜVENİLMEZ. Sonra defteri kameraya çevirdim. Buna ne tepki vereceğini merak ettim.

İçtiğim onça kokteyl yüzünden kendimi hâlâ sersem hissediyordum. Çiğ balığın tadı da midermi bulandırmaya başlamıştı. Geceyi burada noktalamaya karar verdim. Tam banyoya yürüdüğüm sırada stüdyonun telefonu çalmaya başladı. Karanlıkta ahizeyi kaldırdım.

Arayanın Ben olduğu kesindi.

“Merhaba Esther, umarım seni uyandırmadım.”

“Hayır, yatağa girmek üzereydim.”

“Ortalıktan o şekilde kaybolduğum için üzgünüm. Güvenilmez davranmaktan nefret ederim. İlgilenmem gereken beklenmedik bir iş çıkıverdi.”

Sesi partidekinden biraz daha zayıf geliyordu kulağa. Yorgun olmalıydı. Ancak İlk On listemdeki son sıfata yaptığı göndermenin kasıtlı olduğu açıktı. Ani bir suçluluk duydum.

“Performansı beğendin mi?”

Alkol çenemi düşürmüştü. Onun ne hissettiğini bilmek istiyordum. Beklenenden daha büyük bir etki yaratmayı başaramadığımı düşündüğüm için endişeliydim. Dürüst olmam gerekirse, kalabalıktan daha sıcak bir tepki almayı umuyordum.

“Şey,” deyip duraksadı, “en azından ilginç buldum.”

“Bu dizinin gösterilerinden sadece biri,” dediğimi fark ettim endişeli bir sesle.

“Anlıyorum,” dedi. Cevabı ölçülü ve nazikti. “Sanırım tamamı oynanmadan kavrayamayacağımız bir oyundan sahneler izliyoruz.”

Ben haklıydı ve durumu anlamış olması beni rahatlatmıştı. Kimseyi hayal kırıklığına uğratmayı ya da projenin yanlış yorumlanması istemezdim.

“Yarın buralarda olmayacağım,” diye devam etti, “ama akşam seninle şehir merkezinde buluşacağım. St. Mark Kilisesi’nin papazını senin Meditasyon performansının salı akşamları düzenledikleri etkinliklerden biri olarak gösterilmesine izin vermesi için ikna ettim. Senden önce şiir okuyacak bir kaç şair var.”

“Saat kaçta?”

Ben’in bir sayfa çevirdiğini duydum. Ajandasına bakıyor olmalıydı. Gerçekten ofisine dönmüştü. Demek ki kameralar kendi bilgisayarına bağlanmış durumdaydı.

“Joe’dan sana eşlik etmesini istedim. O tüm ayrıntıları biliyor. Performans için saat sekize rezervasyon yaptırıldı.”

Duyduklarım ilgimi çekmeye başlamıştı. Aidan iyi iş çıkarmıştı. Adam ihtiyaçlarımı kesinlikle anlamıştı. Meryem’i kilisede oynama fikri biraz tartışmalı olsa da baş döndürücüydü.

“Kulağa mükemmel geliyor.”

“Pekâlâ Esther, başka herhangi bir şeye ihtiyacın var mı?” Çabucak düşündüm.

“Yarın biraz sergi gezmem sorun olur mu?”

“Keyfine bak, şu aralar Whitney’deki çağdaş sergiye bir göz atabilirsin. Ne düşündüğünü bilmek isterim.”

Moralimin düzeldiğini hissedebiliyordum. Ben ertesi sabah saat ondan itibaren hizmetimde olacak bir araba ayarlayacağını söyledi. Bir yanımda tek başıma gitmek istiyordu, ama o şekilde kendimi güvende hissetmeyeceğimi biliyordum. Bana veda etti ve telefonu kapattı. Enerjimin yerine geldiğini fark et-

tim. Stüdyoya erken ve yalnız döndüğüm için biraz hayal kırıklığı yaşamıştım. Ancak aklım hızla sıradaki performansıma odaklanmaya başlamıştı bile. Gecenin geç saatlerinde yapılan telefon konuşmalarının erotik bir yanı vardı, özellikle de gerçek bir yabancıyla yapıldığında. Soyunmak için banyoya girmek üzereyken aklıma bir şey geldi.

Yarınki performans saflıkla ilgili olacaktı. Düşünce ve davranış anlamında temiz geçecek bir güne hazırlanmak için önce kendimi temizlemem gerekiyordu. Ben'in kameraları bu gece kapatıp ofisten ayrılıp ayrılmadığını merak ettim. Yoksa ceketini giyip ayrılmadan önce beni masasının ardından bir süre daha mı izleyecekti? Yavaşça stüdyonun boş alanına doğru ilerleyip odanın ortasında sessizce durdum. Neonlar titrek kırmızı ve yeşil ışıklarla yanıp sönerken bir an bekledim, sonra ağır ağır, ama emin adımlarla tişörtümü kafamdan geçirip çıkardım. Sonra tek seferde çoraplarımdan kurtuldum. Sonra Isabella'nın kıyafetinin altına giymiş olduğum siyah korseyle tangayı da çıkardım. Bir süre çırılçıplak ayakta durup neonların titrek bir ışıkla bedenimin üzerinde parlamasına izin verdim. Sonra kollarımdan birini kafamın üzerine doğru uzattım, peruğu çıkarıp yere fırlattım. Peruğun altındaki saçlarım arkaya doğru taranmıştı. Kafam bu yarı karanlık mekânda bir heykelinki gibi, tenim ise kaymaktaşı kadar beyaz görünüyor olmalıydı. Bir kaç dakika boyunca hareket etmeden durdum, ardından önceki gece Christina olarak yapmış olduğum gibi yavaşça kendi çevremde bir daire çizdim. Ağır adımlarla banyoya yürüdüm ve kapıyı kapattım. Şimdi parasını tam olarak neye harcamış olduğunu görebilir, diye düşündüm.

Ben ne düşündüğümü bilmek istediğini söylemişti. Whitney'de dolaşırken içgüdüsel olarak bulamayacağım bir şeyi aramakta olduğumu fark ettim. İşler Londra çıkışlı olduğu için doğrudan ve kışkırtıcı olmaya yaklaşıyorlardı bile. Düşünsel anlamda güçlü olabilirlerdi, ama yaratıcılıktan yoksunlardı. Bu serginin izleyeni heyecanlandırması gerek, diye düşündüm dikkatimi toplamakta zorlanarak. Serginin ortak teması yolculuk etmekte. Çağdaş Amerikalı ve İngiliz sanatçılar arasındaki temel fark alanla ilgili olabilir miydi? Minicik adamızın net bir biçimde belirlenmiş sınırları vardı ve sanatçının işi bu sınırların dışına çıkmaktı sanki. Burada ise her zaman pınlı pırtını toparlayıp gidebileceğin, başka bir yerde yaşama yeniden başlayabileceğin düşüncesi vardı. Aslına bakılırsa Amerika'da yolculuk edip durabilirsin, diye düşündüm. Her yıl yeni bir eyalette yerleşmek elli yıldan fazla zaman alırdı, hem de ülkeyi hiç terk etmeden ya da daha önce bulunduğun herhangi bir yere dönmeden. Belki de bunun sanattaki sınırlar üzerinde bir etkisi vardı.

İngiltere'de seçenekler, daha çok ya siyah ya da beyazdı. Benim için ise tek bir seçenek vardı: Londra. İngiltere'nin kırsalını kendimle tamamen ilgisiz ilan edip reddettim. Kırsal bölgeden kaçışımdan sonra kendimi hiç geri dönmek zorunda hissetmemiştim. Başkentte kalmak için güçlü ve kesin bir yükümlülük de duyuyordum. Ama son zamanlarda Paris'i ziyaret etmekten, Venedik ve Viyana'ya gitmekten büyük keyif almıştım. Arka cebimde başka bir yere bir uçak bileti olduğunda, hep hapishaneden çıkış kartını çekmişim gibi hissederdim.

Turbo motorların gürültüsü benim için kendi dışıma yapılan hızlı bir yolculuk anlamına geliyor, üzerimde kafa yapan herhangi bir uyuşturucu kadar doyurucu bir etki yapıyordu. Tekrar İngiliz topraklarına bırakıldığımda, günlük endişelerimden kurtulmuş oluyordum. Belki de Amerika'da insan her zaman yolculuk edebileceğini, ama asla uzaklaşamayacağını hissediyordu.

Şimdiden öğle vaktini yapmıştım. Aklım başka alanlara kayıp duruyordu. Bu, serginin ümitlerimi boşa çıkardığının kesin bir işaretiydi. Ben'in şoförünün beni almasını sağladım. Whitney'den tekrar sokakta olmanın rahatlığıyla, buz gibi havayı dişlerimin arasından içime çekerek ayrıldım. Erken kalkmıştım ve kafam bir önceki gece içtiğim kokteyller yüzünden hâlâ sersemdi. Arabayı Queens'e geçici olarak yerleştirilmiş MOMA'ya yönlendirdim. Tepkimi biraz yumuşatacak birkaç gerçek başyapıt görme ihtiyacı duymuştum. Müzeye doğru ilerlerken aklım önceki geceden kalanların üzerinden şöyle bir geçti: partinin çarpıcılığı, sonsuz sayıda gülümseyen yüz, Sonia ve son olarak gece yaptığım striptiz. Hepsinin filme alındığına şüphe yoktu. Hayalimde Ben'in gece yarısına kadar çalışırken beni izlediğini canlandırdım. Davranışım kendimi biraz gergin hissetmeme neden olmuştu. Yaptığımı aptalca bir şey olduğunu biliyordum, ancak bir yanımda -isyankâr yanımda- bu heyecandan zevk almasını engelleyemiyordum.

MOMA bir dizi modern depoya yerleştirilmişti. Geçici mekânında bile ziyaret etmeyi tercih edeceğim birkaç koleksiyon vardı. Çok geçmeden kendimi Gilbert ve George'un Doğu Londra şehir manzaralarının önünde buldum. Memleketimi görünce heyecanlandığımı fark edip kendime şaşırdım. Sonra Frida Kahlo'nun takım elbise giymiş, kısacık saçlı bir resmine rastladım. Resmi Diego Riviera'dan boşandıktan hemen sonra yapmıştı. Kestiği lüleler fare kuyrukları gibi yere saçılmıştı. Şimdi Sonia'yı daha önce nerede gördüğümü biliyordum. Frida'ya olan benzerliği irkilticiydi. Latinler'e özgü ten rengi, androjen bedeni, minyonluğu, ufak beyaz elleri ve üzerindeki takım. Belki Sonia da benimle aynı oyunu oynamakla meşguldü ve aslında kahramanı gibi görünmeyi başarmıştı. Fikir beni çok heyecanlandırdı, ikimizin arkadaş olabileceğine artık emindim. Öğleden sonra onu görmek için sabırsızlanıyordum.

Dükkânın birinden kartpostal alırken tezgâhta duran öğrencinin gerçek kimliğini hafifçe saklayan kürklü şapkama ve yüksek yakama rağmen beni tanımasından beklenmedik bir memnuniyet duydum. Bu durum garip bir biçimde kişilik duygumu pekiştirdi, kendimi daha önemli hissetmeme neden oldu. Şöföre şehir merkezine dönmesini söyledim ve Beşinci Cadde’de durmasını istedim. Yürümeye ihtiyacım vardı. O sırada telefonum çalmaya başladı. Arayan Sonia’ydı. Batı Yakası’nda bir kafede buluşmaya karar verdik.

Havayı soğuk nefesleriyle dolduran yayaların vızıltısının ortasında meçhul bir şekilde Times Meydanı’ndan ve Rockerfeller Merkezi’nin önünde parmak uçlarının üzerinde dönüşler yapan patencilerin yanından geçerek şehir merkezinin dışına doğru yürüdüm. Verilen adrese erken vardım. Burası küçük, zarif bir Yahudi kafesiydi. İçerisi kırmızı örtülü masalarla ve açlığı kışkırtan sığır pastırması ve çavdar kokularıyla doluydu. Bir sandviç ısmarlayıp yedim, sonra arkama yaslanıp sert, acı bir kahve içtim. Sonia geç kalmıştı.

Bir durum değerlendirmesi yapmaya çalıştım. Performanslarımdan ne kadar keyif alırsam alayım, onlardan dün gece telefonda Ben’e söz verdiğim gibi bütünlük taşıyan bir proje çıkarabilecek miydim? Aklıma Ava geldi. Onunla müzayededen bu yana konuşmamıştım, ama çözmekte zorlandığım bir sorunum olduğunda sıklıkla aklıma gelirdi zaten. Açık artırmanın sonucu üzerine ne düşüneceğini merak ettim. Yaratmış olduğum bütün yarım kalmış işleri birbirine nasıl bağlardı acaba? Bunu yapmasını istemiyordum, ama onun değerlendirmesi önemliydi. Ava son projem konusunda ne kadar agnostik davranmış olursa olsun, en derin anlamları çıkarabilecek tek kişinin de o olduğunu ironik bir biçimde biliyordum. Bu olmak zorundaydı. Müşteriler bunu bekliyorlardı. Ben ve Aidan bunu bekliyordu. Medya ise başarısız olmam durumunda bayram edecekti. Ama Ava’dan yardım isteyemezdim. Gereksinimlerimin farkına varıp çözümünü söylemeye hazırlandığı sırada –ki çözüm çoktan hazırlanmış, her şey zihninde açıklığa kavuşmuş olurdu– yüzüne yerleşecek olan o “ben sana söylemiştim” sırtısını görmeye dayanamazdım.

Çantamdan Gilbert ve George kartını bulup çıkardım ve arkasına “*Bu şehir manzarası yüzünden ev hasreti çekiyorum.*”

Umarım iyisindir. Burada her şey yolunda. Pazar dönüyorum. Ex."

Başımı kaldırıp tekrar yukarı baktığımda Sonia'nın bana sırtıtmakta olduğunu fark ettim ve kendimi derhal canlanmış hissettim. Bunu hayal etmemiştim; o gerçekten Frida Kahlo'nun yeniden vücut bulmuş haliydi.

Mantosunu çıkarma zahmetine girmedi. Sadece oturup sandalyesini yaklaştırdı. Gözlerini doğrudan masanın karşı tarafına dikti.

"Evdekilere mi yazıyorsun?"

"Evet," dedim gülümseyerek, "anneme."

Sonia'nın lafı dolandırmayan bir tarzı olduğunu fark ettim. Neden ona tam anlamıyla güvenemiyordum?

"İkiniz yakın mısınızdır?"

Çantasından bir kayıt cihazı çıkarıp masanın üzerine koydu.

"Aaa, ilk sorun bu muydu?" diye sordum şaşırmış gibi davranarak.

Gülümseyip aleti çalıştırdı. Gözleri hâlâ üzerimdeydi.

"Bir keresinde bir gazeteciye fikirlerle büyüdüğümü söylemiştim," dedim ağır ağır konuşarak. "Asıl söylemem gereken annemin fikirleriyle büyümüş olduğumdu."

Sonia hâlâ mantosunun düğmelerini çözme zahmetine girmemişti.

"Bu kötü bir şey miydi?"

Bir garson yaklaştı. Sonia çabucak kahve ısmarladı, röportaja dönme konusunda çok hevesliydi.

"Hayır, her zaman değil," diye cevapladım. Önceden belirlediğim sınırlar içinde kalmaya kararlıyım. Fazla konuşup sonradan pişman olmak kolaydı. Yıllar bana bunu öğretmişti. "Sadece geleneklere uymuyordu. Aslında annemin şu anki mesleğimi seçmemdeki payı çok büyük."

"Nasıl?"

"Bir şeyleri protesto etmediğimiz zamanlarda resimlere bakıyorduk."

"Neyle uğraşıyordu?"

"Akademisyendi, hâlâ da öyle olduğunu söylemeliyim."

"Alanı nedir?"

"Siyaset Bilimi. Kendisi ateşli bir feministtir."

"Yayınlanmış çalışmaları var mı?"

Kafamı “evet” anlamında sallayarak ona Ava’nın beni doğurduktan sadece birkaç yıl sonra yazmış olduğu *Kadınları Yetiştirmek* adlı kitabı sayesinde nasıl hızla üne kavuştuğunu anlattım. Ickfield Malikânesi’ndeki yaşamı kısaca anlattım. Sonia ise dikkatle dinledi.

“Peki ya baban?”

Ava ile Simeon’un aralarındaki ilişkinin işlevsel olmayan doğasını ya da Simeon’un bana karşı bir babalık sorumluluğu duymayışına asla değinmezdim.

“Ben on altı yaşındayken öldü.”

“Üzgünüm. O da bir yazar mıydı?”

“Hayır, o da bir tür akademisyendi.”

“Onu özlüyor musun?”

Sonia yüzeyin altına ulaşmak için çok uğraşıyordu. Buna bağlı olarak savunma duvarlarım bir anda yükseldi.

“Elbette, ama zaman her yarayı iyileştiriyor.”

O sırada Sonia’nın kahvesi geldi, ama aldırmadı bile. Turuncumsu benekler kahverengi gözlerine renk katıyordu.

“Ava’yı sıkça görür müsün?”

Kafamı salladım. Demek annemin adını zaten biliyordu – gösterdiğinden çok daha fazlasını biliyordu. Bu beni şaşırtmadı, ama kısa bir süreliğine susmama neden oldu. İşim burasıyla ve şimdiyle ilgiliydi. Konuşulan ise Ava’nın zamanıydı. Ancak Sonia’dan hoşlanabileceğimi düşündüğüm için kendimi ona fazla kapatmak istemedim.

“Peki sanatın hakkındaki düşünceleri ne?”

Pencereden, kaldırım kenarındaki oluklardan gri çamur sıçratan sarı taksilere baktım.

Alaycı bir edayla güldüm.

“Benim satılmış olduğumu düşünüyor.”

“Sanırım senin kendini satma fikrini küçümsüyor.”

“Bu onun geleneksel feminist görüşlerine pek uymuyor.”

“Üstelik alıcın da bir erkek.”

“Ben hakkında ne düşünüyorsun?”

Önceki gece yaptığım striptizi düşündüm. Aklımdan ne geçiyordu? Böyle önceden tasarlanmamış davranışlar sergilemekten vazgeçtiğimi sanıyordum. Bu davranışlar her zaman aleyhime olmuştu. Bu, dizinin tam olarak paylaşmadığım bir özelliği idi.

“Bunu tamamen bir reklam olarak mı görüyor? Bana bir gün bile ayırmadı.”

Anlamlı bir şekilde güldü.

“Ben de tarihteki pek çok koleksiyoncunun tipik özelliğini doğrulayacak şekilde davranmıyor mu? Satın alma bir değer beyanıdır. Sana bakarak pek fazla zaman harcamayacaktır. Tıpkı diğer bütün başyapıtlara yaptığı gibi, kendisi için bir halkla ilişkiler fırsatı doğduğunda seni herkese göstermek üzere dün geceki gibi sergileyecek, sonra da geri kalan zamanlarda tozlanmaya bırakacaktır.”

“Evli mi?” İlgilenmiyormuş gibi yapmak için kendimi çok zorladım.

“Tanrı aşına-hayır,” diye cevap verdi kendini onun yerine koyabiliyormuşçasına. “Kadınları sever. New York sosyetesinden birkaç kadınla ilişkisi olmuştur, ama uslanmak istiyormuş gibi görünmüyor. Bir hayırseverle bir hazcının tuhaf bir karışımıdır.”

“Ne anlamda?”

“Uçuk şeyler yapmayı sever,” dedi, “bir sanatçının tüm koleksiyonunu satın almak gibi. Görünüşe bakılırsa sanata ve insanlara sahip olmaktan zevk duyuyor. Sarah ile tanıştın mı? Onun üzerinde yürüdüğü yer için bile gerçekten para ödüyor örneğin.”

“Ama onunla yatmıyor?”

Sonia omuz silkti.

“Ondan hoşlanıyor musun?” Onunla rolleri değişivermiştik. Sonuçta Ben onun tek patronuydu. Ben’in kişisel durumuyla gerçekten ilgilenmiyor görünse de enerjik bir biçimde kafasını salladı.

“Ondan hoşlanmaya karşı koyamıyorum. Esprili, zeki, bilgili biri hakkında bilgi sahibi olmadığı çok az şey var. Ama ona yaklaşmak imkânsızdır.”

“Hiç gerçekten birlikte zaman geçirdiniz mi?”

“Sanırım hayır. Orada bir saat, burada yarım saat geçiren biridir. Sanırım gidebildiği hafta sonları dinlenmek üzere Hamptons’a gidiyor.”

Ben’in Greg’e ne kadar yakın olduğunu sordum. Cevabı netti.

“Gerçekten yakınlar.”

“Hangisi şoför koltuğunda oturuyor?”

Şansımı zorlamadığımı umuyordum. Ancak görünüşe bakılırsa Sonia bana bilgi vermekten son derece memnundu.

“İşleri bağlayan Greg Weiz’dır ve Ben’e en iyi şekilde danışmanlık yapar. Ama Ben’in de seçici bir gözü olduğunu düşünüyorum. Değerine inanmadığı bir işi asla satın almayacağına eminim. Yatırım, yaptığı alımların önemli bir kısmının sebebi olsa da da sırf yatırım olsun diye alım yaptığını düşünmüyorum gerçekten.”

“Peki ya vergi indirimleri?”

“Tabii ki etkisi var, Amerikalı bütün koleksiyoncular yıl sonunu düşünürler.”

“O zaman sence Greg onu beni almaya niye ikna etti?”

“Senin iyi bir yatırım olduğunu düşündüğüne eminim.”

Cesaret verici bir biçimde gülümsedi, ama sesinde sinirlerimi bozan bir bilgiçlik vardı. Gözlerinde daha önce fark ettiğim turuncu benekler çabucak geri çekilmişti. Sonia’nın bana bildiği her şeyi anlatmadığından emindim.

Ona Weiz’daki son sergisini sordum. Kayıt cihazını kapattı. Serginin ismi söylediğine göre *Gölgeler Diyarı*’ydı ve içinde her biri gerçek zamanın ötesindeki anları gösteren yirmi ekranın meydana getirdiği bir dizi vardı. Görüntüye girip çıkan birtakım figürler olumsuz tınlamalar oluşturuyorlardı. İşin özündeki fikir aklın kendi kendine nasıl oyunlar oynadığı ve buna ek olarak hatırlama sistemimizin genellikle nasıl hatalı olduğunun altını çizdiyordu.

“Görmek için sabırsızlanıyorum. Umarım hafta bitmeden görme fırsatım olur,” dedim. Fikirlerini açık bir biçimde ifade etme yeteneğini kıskanmıştım.

Sonia şaşırmış görünüyordu.

“Kesinlikle göreceksin, Greg bu sabah bana galeride yarın gece “Özel Gösterim”in olacağını söyledi.”

Şehir merkezine dönerken düşüncelerim Sonia ile Ava arasında gidip gelmeye başlamıştı. Röportaj iyi geçmişti, ama aynı zamanda huzurumu da kaçırmıştı. Sonia kendimi yaşamım hakkında ya da en azından New York’ta geçirdiğim zaman hakkında yeterince bilgilendirilmiyormuşum gibi hissetmeme neden olmuştu. Onun Greg Weiz tarafından temsil edildiğini, bu

nedenle galeride olup biten birtakım işleri bilmesinin olası olduğunu anlamıştım; ama benim durumumda gerekenden ya da etik olandan çok daha fazlasını biliyor gibiydi.

Açık artırmadan önceki haftadan beri Ava ile telefon konuşmalarımız, röportajlar, uçaklar, Aidan ya da Petra'yla geçirdiğim zamanlar arasında sıkışmış bir dizi ses değişikliğinden öteye gitmemişti. Son dönem başarıımı başarısızlık olarak gördüğünü biliyordum ve düşüncelerini Lincoln'le paylaştığından da emindim. Kendilerinden şaşmaz bir biçimde destek beklediğim bütün insanların arasında en önemli gözlemcimin annem olduğunu düşünüyordum. Çok fazla şey söylemezdi, ama görüşlerini dolaysız ve anlaşılması kolay kılan sözcüklerin arasındaki boşlukların ağırlığıydı. Kafamın bugün onunla meşgul olması sinir bozucuydu, ama sanırım bu kaçınılmazdı, çünkü sıradaki performansım kusuruz ana sevgisinin esas ikonuyla ilgiliydi.

Joe, planlandığı gibi, St. Mark Kilisesi'ne giderken bana eşlik etti. Arabada tek kelime etmedim; yaklaşmakta olan performansıma odaklanıyordum. Ancak sinirlerim iyice hassaslaşmıştı. Bunun bu hafta gerçekleştirdiğim performanslar içinde en önemlisi olduğunu, bir sınav niteliğini taşıdığını fark ettim. Şimdiden kilisenin bahçesinden kaldırıma kadar yılan gibi bir sıra uzanıyordu. Kostümümün üzerine uzun, siyah bir pelerin giymiş, kapüşonunu takmıştım. Kimse varlığımızı anlayamadan Joe beni yandaki bir kapıdan içeri soktu. İçeri girdiğimizde ise John isminde, genç ve eşcinselliği hemen belli olan stajyer papaz bize yer gösterdi.

"Burası New York şehir merkezinin en eski kilisesi," diye anlatmaya başladı övünerek, "burada gösteri sanatlarının sergilenmesi uzun zamandır sürdürülen bir gelenek – özellikle şiir okumaları. W.H. Auden da buradan geçti. Beat şairlerinin hepsi 60'larda burada şiir okudular.

Görünüşe bakılırsa iyi insanların eşliğindeydim ve Ben örnek teşkil edecek bir mekân seçmişti.

Bomboş kilise mumlarla aydınlatılmış, tütsü kokusu havayı ağırlaştırmıştı.

"Bu standart bir şiir okuma gecesi," diye devam etti John neşeli bir ifadeyle, "Bay Jamieson'ın ricası üzerine programa

son dakikada sizi de ekledik. *The Village Voice* bugünkü sayısında sizin gösterinizden bahsetmiş. O yüzden şimdi dışarıda sokağın sonuna kadar uzayan bir kuyruk var.”

“Normal şartlarda etkinliklerinize kaç kişi katılıyor?” diye sordum, gerginliğim iyiden iyiye artmaya başlamıştı.

“Normalde yaklaşık otuz kişi bekleriz, bu gece ise kilise dolu olacak,” dedi, “ancak medyanın varlığı beni biraz endişelendiriyor. Görünüşe bakılırsa biraz önce birkaç televizyon ekibi gelmiş. St. Mark’ın onları içeri almama gibi bir politikası vardır.”

“Böyle bir kargaşaya neden olduğum için üzgünüm,” dedim. Kendi güvenliğim konusunda endişelenmeye başlıyordum. Performansım için de biraz kaygılıydım. Neyse ki yanımda Joe vardı. Kilisenin ortasında duran sıralar kaldırılmıştı. Artık boş olan bu alana beyaz performans altlığımı serdim, iki kameramın kurulmasına yardım ettim. Sonra yanlardaki sıralardan birinde oturan Joe’nun yanına iliştim. Onun çoğunlukla sessiz bir insan olduğunu öğrenmem uzun sürmemişti. Böylece kendi düşüncelerime rahatlıkla dalabildim.

Kilise dolmaya başladı. Pelerinimin kukuletasını indirmedim ve kafamı öne eğdim. Fark edilmemeyi umuyordum. Çok geçmeden her yer dolmuştu. Papaz ilk gösteriyi takdim etti: Çizimleri, şiirleri ve ilgili metinleri Amerika’daki pek çok yazın gazetesi ve dergisinde çıkmış iki genç yazar. Benim kafam ise performansıyla meşguldü, o yüzden aralarında pingpong topu gibi sektirdikleri düzyazı şeklinde yazılmış şiirlerine pek yoğunlaşamadım.

Okumaları bittiğinde izleyici kibarca alkışladı, ama çoğunun buraya neden geldiğini ben de onlar kadar iyi biliyordum. Performansımı görmek için sabırsızlanıyorlardı. Hiçbiri benim aralarında olduğumu fark etmedi, diye düşündüm. Kilise daha derin bir sessizliğe gömülürken John kısa bir giriş konuşması yaptı. Manhattan’ın göbeğinde olduğumuza inanmak gerçekten zordu.

Yavaşça ayağa kalkıp performans alanının ortasına kadar yürüdüm ve beklemeye devam ettim. Bir dakika kadar hiç hareket etmeden durdum, ardından siyah pelerinimi açıp yere bıraktım. Pelerinin altında, vücudu sıkıca saran bej korsesinden belimin inceliğini vurgulayacak biçimde kesilmiş, mavi ipek-

ten, uzun, kabarık eteğine kadar Raphael'in Karanfilli Madonnası'nın yeniden dünyaya gelmiş hali gibiydim. Beyaz, incecik bir tül alnımı örtüyordu ve kafamda sarı saçlardan örülü bir peruk vardı. Yüzümü şeftalinin en yumuşak tonlarına boyamış, azizelere yakışır bir gülümseme takınmışım. Bir elimde ipekten küçük bir karanfil demeti, diğerinde ise seçmiş olduğum kitabı, *Saatler Kitabı*'nı tutuyordum.

Sessizce durup gözlerimi kapadım ve Meryem'in ana özelliklerini içselleştirmeye çalıştım. Ruhumun derinliklerinde güçlü bir bilinç kaymasının gerçekleştiğini hissettim. Sıradan bir kadındım ve kendimle kadınlığın bu katışıksız, özgeci imgesi ya da Meryem'in benim ahlaki duruşumu pek de yansıtmayan bakirelik özellikleri arasında bir ilişki kuramayışına karşın, Madonna acı verici bir biçimde çok derinlerde bir yerdeki özel bir noktaya basmayı başarıyordu. Kendi fani dünyam içinde ben de tıpkı onun gibi çok farklı türden bir kült statü edinmişim ve son zamanlarda özel yaşamım sanatım aracılığıyla iletmeye çalıştığım mesajlardan çok daha fazla incelenir olmuştu. Meryem'in durumunda olduğu gibi, asıl anlatmak istediklerim halkımın duygusal gereksinimlerini ve merakını doyurmak için yeniden uyarlanıyordu. Kilisenin bu gece bu kadar dolu olmasının nedeninin bu olduğunu biliyordum. İzleyici beklerken bu ana konulara odaklandım, sonra meditasyonuma başladım.

Fısıltıdan sadece bir oktav yukarıdan konuştum, ama sesi mi alana cemaatin kolaylıkla duyabileceği şekilde yaydım.

"İsmim Meryem. Saf etten kemikten ibaretim. Bakireyim, Madonna'yım, Tanrı'nın Annesi, İsa'nın Gelini'yim. Köklerim kadim tanrıçalarımın yaşamlarına iniyor. Bilinmesi gereken her şeyi biliyorum. Ancak başkaları beni olduğumdan fazla büyüttüler."

İzleyicilerin huzursuzlandıklarını fark edip duraksadım, ancak ortamın sessiz olduğunu görüp devam ettim.

"Bunlar yazılı şeyler. Ben tertemiz bir düşünceyim. Doğum olağanüstü olaylar eşliğinde gerçekleşti. Fani annem ve babam beni sinagoga verdiler. Henüz altı aylıkken yedi adım attım. Birinci yaşgünüm için tüm İsrail halkının katıldığı bir parti verildi. Üç yaşıma geldiğimde sinagogun merdivenlerinde dans ettim ve melekler bana cennet taamı getirdiler. On iki

yaşıma bastığımda hahambaşı Zaharias, *İsrail*'in bütün dul erkeklerini topladı ve Tanrı beni Yusuf'la evlendirdi. Bunu izleyen bir yıl boyunca bakireliğimi korudum. Sonra melek Cebrail göründü ve bana Tanrı'nın oğlunu taşıdığımı bildirdi."

Artık cemaatten bir homurtu yükselmekte olduğundan emindim, ama aldırmadan açıklamama devam ettim.

"Öykümün geri kalanı Tanrı'nın oğlum İsa'nın bedeninde yaşam bulmasından ibaret. Öldüğümde bedenim ve ruhum göğe yükseldi. Artık Kutsal Üçlü'nün yanında kalacaktım. Etten kemikten bir insanken ölümsüzleştirilmiştim."

Bütün gözler üzerimdeydi. Mum ışığında titreyen tasarlınmış bir azizelik imgesiydim ben. Sonra biri yavaş yavaş el çırpmaya başladı, kilisede yankılanan kötücül bir sestiydi bu.

"Pek çok insan ellerinde tespihler Meryem'i selamlayarak kurtuluş, bağışlanma, sevgi, öğüt ve destek için bana dua eder."

Alkış sesi yükselmeye başladı, bunun üzerine ben de sesi mi yükselttim.

"Benim için tapınaklar inşa ederler ve oraları ziyaret ettiğimi söylerler. İnsanlığa saf, anaç bir sevgi duyuyorum. Ben Tanrı'nın vasiyetini yerine getiriyorum. Ölümlü bir elçi olarak doğmuştum, sonra ölümsüzleştirildim."

Birinin "Yazıklar olsun!" diye bağırıldığını duyunca afalladım, sonra bir başkası "Karalama bunlar!" diye bağırıldı. Diğerleri de katılınca kilisede bana yönelik sövgülerle dolu bir yaygara koptu. Kafamı eğdim ve hakaretlerini yağdırmalarına izin verdim. Bir yanımda utanç duyuyordu, ancak analitik olan diğer yanımda gösterimi bu şekilde saptırmalarını oldukça ilginç buldum. Devam edip etmemeyi düşündüm, sonra biri bana bedensel saldırıda bulunmadıkça gösterimi sürdürmem ve sona erdirmem gerektiğine karar verdim. Kafamı kaldırıp cesurca yüzlerine baktım ve sesimi daha da yükselttim.

"Beni nasıl görüyorsunuz? Bir kız olarak mı, bir gelin olarak mı, bir anne olarak mı? Yoksa basit bir genç kız mıyım? Bir köylü, bir saraylı, bir kraliçe ya da bir azize miyim? Ne olmamı istersiniz? Seçiminizi yapın, talebinizi bildirin. Ben parşömen üzerindeki suluboya, alçı üzerindeki fresk, tuval üzerindeki yağlıboyayım. Oyulmuş ahşap üzerindeki boya, taştan, çamurdan ya da bronzdan bir heykelim. Hem haberciyim, hem de ha-

berim. Bir ikonum ve bir kültüm.” Gürültü son sözlerimi bastırmıştı. Kafamı eğip birkaç dakika bekledim ve sövgülerin iyice artmasına izin verdim, ta ki omzumda bir el hissedene kadar. Kafamı kaldırdığımda Ben Jamieson’ın gri gözleriyle karşı karşıya geldim.

“Sanırım gitsek iyi olacak,” dedi sert bir sesle ve izleyiciler ağır ağır el çırparak beni kiliseden uğurlarken bana yol açtı. Dışarıdaki sessizlik mideme bir yumruk gibi indi ve birdenbire öfkelerini tüm gücüyle hissettim. Demir parmaklıklara yaslandım ve kenardaki oluğa kustum. Ben elini sırtıma koyup kusmam bitene kadar şefkatle okşadı. Sonra bana bir mendil uzattı, ben de yüzümü sildim.

“Seni eve götürsem iyi olur sanırım,” dedi, “Tanrı aşkına Esther, kendini ifade etmeyi kesinlikle iyi biliyorsun.”

Kafamı kaldırıp yaşlı gözlerle ona baktım. Yüzü kocaman, sakın bir gülümsemeyle aydınlanmıştı. Performansımın başarısızlığı Ben Jamieson’ı herhangi bir şekilde rahatsız etmemişti. Kocaman bir rahatlama dalgası hissettim ve kendimi ona sırtırken buldum.

“İşlerini ilk gördüğüm zamanı hatırlıyorum,” dedi Ben sakın bir sesle, siyah limuzininin arka koltuğunda şehre inerken. “Yıl 1992 idi. Sen ‘estheris’i yeni bitirmiştin. Amerika’da onun gibi bir şey daha önce hiç yapılmamıştı. Bir anlamda sarsıcıydı, ama bizi kendine çekmeyi başarmıştı.”

Sözleri beni kendime getirdi, ilginin hızla arttığını fark ettim. “Ertesi yıl gözden geçirilip yenilenmiş hali BBC’de gösterildiğinde İngiltere’de çok daha büyük bir başarı yakaladı,” diye itiraf ettim.

“Bu seni ailelerin sanatçısı yapmadı mı?”

“Diğer şeylerin yanı sıra, evet.”

“Ne gibi? Şu politikacıyla olan çatışman gibi şeylerin mi?” Ben’e bakınca kıskırtıcı bir gülümsemeyle karşı karşıya geldim.

Demek Sonia gibi Ben de araştırmasını çoktan yapmıştı. Meslek yaşamımla ilgili su yüzüne çıkmamış birkaç şey kalmıştı. Medya bu konuları her zaman deşip dururdu.

“Kişinin halk karşısındaki kimliğini oluşturmada sanasyonel olayların estetik başarılarından çok daha etkili olması ne tuhaf,” dedim, gülümsemesine gülümseyerek karşılık verirken.

“Elbette. Açık artırma da bunu tamamen başka bir düzeye taşıyor,” dedi. “Olay nasıl sonlanmıştı?”

Öyküyü bildiğinden emindim, ama birinci ağızdan duymak istiyordu. Bu ayrıcalığa sahip olduğunu düşündüm. Sonuçta bunun için para ödüyordu.

“Her şey bahsettiğin devlet bakanına çok izlenen bir televizyon kanalında açık bir biçimde saldırmamla başladı aslında,” dedim. “Korkarım ona lanet olası bir otuzbirci olduğunu söyledim. Program ana haber bülteniydi ve BBC’de canlı yayınlanıyordu. Tabii ki bütün gazetelere manşet oldu.”

“Sonra?”

“Benimle Muhafazakâr Parti arasında medyanın olaydan haftalar sonra bile naklettiği bir söz dalaşı başladı. Olay, kariyerimi neredeyse mahveden bir davayla sonlandı.”

Ben’in öyküyü dinlemekten keyif aldığı açıktı. “Bu olaydan kazancın ne oldu?”

“İşlerimin değeri tavan yaptı ve çok daha büyük taleplerle karışlaştım.”

Araba yoluna devam ederken ona bilgi vermeye devam ettim. Politikada barış rüzgârlarının estiği bir dönemdi ve hükûmete yaptığım sözlü saldırı yeni bir çağın doğuşunun müjdecisi olarak değerlendirilmişti. Şimdi muhalefetteki işçi partisinin genç seçmenleri kendi yanına çekmek için beni baş destekçilerinden biri gibi kullandığına şüphe yok. Bu esnada sanatım daha fazla kişisel protesto içermeye başlamıştı. Günlük yaşamımın en özel zihinsel ve bedensel ayrıntılarını ve 90’ların başında İngiltere’de ‘büyümüş olmanın’ verdiği endişemi gözler önüne seriyordum. Daha sonra psikiyatrimla yaptığım güya samimi konuşmalardan oluşan *Terapi Dizisi*’ni yaptım. Özellikle babamın komündeki benzer uygulamaları sonucunda analizin etkisini incelemek için yeterince deneyim sahibi olmuştum. Bu proje bana daha geniş bir hayran kitlesi olarak geri döndü. Hatta bazıları tarafından kuşağımın en önemli kadın temsilcisi ilan edilmiştim. Delikanlılık oyununu kendi oyununa getirmeyi öğrenerek yeni bir kitleyi feminist davayla tanıştırdığım söylenmişti.

“Delikanlılık oyunu mu?” Görünüşe bakılırsa Ben’in kafası karışmıştı.

“İngiltere’de birtakım yeni erkek dergilerinin desteklediği, yeni erkek egemen kültür hareketi. Dürüst olmam gerekir-

se, karşılaştığım sorun ilk işlerimde çok fazla karışık benzetmeye yer vermiş olmamdı,” dedikten sonra daha ciddi bir sesle devam etmeden önce duraksadım, “Çoğunlukla başımdan büyük işlere kalkışırım. Kendimi, içine aklıma gelen her yeni fikri doldurabileceğim boş bir kap gibi hissediyordum. Kendimle ilgili bu kadar mahrem şeyleri ifşa etmemin beni nasıl etkileyebileceğini hiçbir zaman durup düşünmedim, yaptıklarım her ne kadar öyküleştirilmiş şeyler olsa da. Yola çıktuktan bir süre sonra neyin gerçek neyin uydurma olduğunu artık hatırlayamıyordum sanırım. Sanat gerçek yaşamımın yönetimini her nasılsa ele geçirdi.”

“Sanırım bu bir kaçış aracı olarak uyuşturucu ya da alkol den baskın çıkıyor.” Ben’in sözleri beni can evimden vurmuştu. Kesinlikle haklıydı. Sanat benim için hep bir kaçış aracı, şimdiye dek kendi yaşamımdaki gerçek sorunlarla uğraşmamam için başarılı bir yol olmuştu.

“Eskiden öyleydi, ancak son zamanlarda her nasıl olduysa o işe yaramaz oldu,” diye cevap verdim dürüstçe.

“Toyluk denen o harika şeyi kaybettin de ondan,” dedi Ben sevecen bir gülümsemeyle. “Tepkilerle nasıl başa çıkacaksın?”

Bu iyi ve cevap vermesi güç bir soruydu.

“Başarı hem acı hem tatlı bir haptır,” diye cevap verdim sonunda, “düşünüyorum da benim durumumda genellikle tatlı oldu. Ben başarıdan zevk alıyorum. Aidan ise olabilecek en iyi danışman.”

Kafasını sallayarak onayladı. İneceğim yere yaklaşmakta olduğumuzu görebiliyordum. “Onun Greg’le yaptığı planlar konusunda ne düşünüyorsun? Sanırım bunun ileride Aidan’ın birlikte yapacağınız işlere oldukça büyük bir etkisi olacak.”

“Aidan benim daha çok iş ortağım. Sanatım söz konusu olduğunda oldukça özerkim. Onun anlaşmaları benim verimimi etkilememeli.”

Ben ateşli bir şekilde kafa sallayarak sözlerimi onayladı. “Aidan bana her zaman işlerinin tamamen senden çıktığını söyledi.”

“Beni satın aldığın sırada Greg Weiz seninle birlikte miydi?”

Gözlerinde rekabetçi bir hazzın pırıltısını gördüğüme eminim.

“Bilakis, o ve Aidan verdiğim fiyatın senin değerini fazlasıyla şişirdiğini düşünüyorlar. Ancak bir denkleştirme sürecine

girmiş durumdayız. Bu işe seninle uzun vadede çalışmak için girdiğimi biliyorlar.”

Denkleştirme süreci derken neyi kastediyordu? Aidan benim rızam olmadan geleceğimle ilgili sözler vermeye mi başlamıştı?

“Ah Esther, özür dilerim, kabalık ettim,” dedi ruh halimdeki değişimi derhal fark ederek. “Senden bir malmışsın gibi bahsetmek istemedim. Sadece genel olarak sanat dünyası da tıpkı diğerleri gibi bir iş kolu. Ancak zevk veren uçta yer alıyor tabii ki. Söz konusu sanat eseri bir insan olunca işler biraz değişiyor. Görgüsüz davrandığım için beni affet.”

Bu deneyimin benim için bir öğrenme eğrisi olacağını başından beri biliyordum. Zamanla, beklediğimden daha büyük, daha zor bir iş olduğu belli oluyordu, hepsi bu. Araba dönüşte sağa çekti, Ben atlayıp dışarı çıktı ve benim tarafıma gelip kapımı açtı. “Esther, reformcu Hristiyan kitlesini sarstığın için tebrikler. Sana iyi uykular diliyorum.”

Birdenbire akşamki performansımdan utandım. Sonuçta her şey bir maskaralığa dönmüştü. Dizim için düzeltebileceğim herhangi bir şey olup olmadığını düşündüm. Belki müziği yenileyebilir, gösterimi izleyicilerimin okuyabilecekleri, gülüp geçmeyecekleri bir mesaj barındıran bir öyküye çevirebilirdim. “Bu gece için çok üzgünüm,” dedim titreyen bir sesle.

Ben bana bakıp kaşlarını çatı. “Neden üzgünsün ki? Böyle bir tepki beklemiyor muydun?”

Cevap vermedim. Performanslarımı planlamaya öyle dalmıştım ki bazılarının bu seferki gibi halk önünde oynanacağını tamamen unutmuştum.

“Ne bekleyeceğimden hiçbir zaman emin olamıyorum, ama bu alışkın olduğumdan biraz daha sert bir tepkiydi,” diye itirafta bulundum.

Ben gülüp sağ elimi eline aldı. “O zaman New York’un Yeniden Doğan Hristiyanları’yla daha önce hiç karşılaşmadın,” dedi kıkır kıkır gülererek, “seni onlara karşı çıkma cesaretini gösterdiğin için kutluyorum, onlar esir almazlar.”

Kendini bu işin dışında tutma yönündeki tavrı beni çok rahatlatmıştı. Ben’in oldukça soğukkanlı, karmaşık bir karakter olduğu yavaş yavaş meydana çıkıyordu.

“İyi geceler Esther,” diye devam etti kararlı bir sesle. “Şimdi gidip biraz uyu, önünde büyük bir gün daha var.”

“Lanet olsun, ne oldu?”

Telefondaki Aidan’dı. Israrcı bir şekilde, art arda altı kez çaldırmıştı. Ben de en sonunda açtım.

“Böyle bir tepki beklemiyordum,” dedim.

“Ama kesinlikle aldın. Bütün medya senden bahsediyor. Hatta öykün NBC’de sabah haberlerindeydi.”

“Lanet olsun.”

Aidan güldü.

“Tabi bu şekilde de değerlendirilebilir. Yine de bundan sonra ne olacağını görmek ilginç olacak.”

Camdan caddeye baktım.

“Burada kaldığımı henüz kimse bilmiyor, değil mi?”

“Hayır bebeğim,” dedi Aidan, “Bu sabah Ben’le konuştum. Çevrede dolaşan meraklı gözler var mı diye atölyede turlayan iki güvenlik görevlisi daha tutmuş.”

“Weiz’e geliyor musun?”

“Elbette,” dedi, “Özel gösterimini kaçırır mıyım hiç.”

“Neler olup bittiğini bilmem gerekiyor,” dedim yavaşça, “Ben, Greg’le yapılacak daha büyük bir antlaşmadan bahsetti.” Aidan’ın bu konudan bihaber olduğu çok açıktı. Konuşma daha fazla uzamadı.

“Yoğun bir dönemdeyiz,” dedi, “Bu gece performansından sonra konuşalım.”

Artık işin en can alıcı noktasına yaklaşıyorduk... Bu proje Aidan için kişisel bir meydan okuma olarak başladı, bunun farkındaydım. Hiçbir zaman projeyi tek başıma üslenmemi istemişti ve şimdi başından sonuna kadar projenin sonuçlarını

hep kontrolü altında tutmuş olduğunu fark ediyordum. Bunu ne pahasına yaptığını düşündüm.

Victorin'e yoğunlaşmaya çabalayarak Weiz'e gittim. Zamanlama uygundu, Victorine listemdeki ana modeldi. Sanat piyasası hakkında bilgiliydi ve bu piyasadaki değerinin de farkındaydı. Greg ortalıkta olmamasına rağmen sergi planlayıcısı Carla'ya belli talimatlar vermişti. Hevesli belki de biraz nevroitik bir New York'lu olan Carla çevremde ufak bir balık gibi dolanıp duruyordu. Performans için kıpkırmızı bir şezlong kiralamıştı. Şezlong pelûşla kaplıydı ve Londra'da *Boyalı Çıplaklar Dizisi* için kullandığımdan daha güzeldi. Japon paravan direk olarak JFK havaalanından galeriye gönderilmişti. Sistemli çalışmalarından etkilenmiştim doğrusu. Aidan'la ve New York'lu arkadaşlarıyla ilişkilerimin çok olmamakla birlikte birtakım avantajları olduğu kesindi.

Sonia cömert davranıp akşam için galerideki üç odadan ikisini bana bırakmış, kendi filmlerini kaldırmıştı. İlk başta paravanı paketinden çıkardık. Tahrik edici derecede erotik görünüyordu. Kırmızı meşe ve huş ağaçlarından yapılmış dört panoya bölünmüştü. Arkası tamamen Japonlar'a özgü pirinç kâğıdıyla kaplanmıştı; kâğıdın üzerine yarı soyut, heyecan verici figürler akrilikle boyanmış, şekil ve desenlerden oluşan nakışlarla süslenmişti. Paravan yaklaşık iki metre boyunda, iki buçuk metre enindeydi. Gelenlerin beni izleyebilmesi için üzerine on tane gözetleme deliği gizlenmişti.

Victorine filme alınması en zor performans olacaktı. Üç kamerayı yukarı, izleyicinin bakış açısını verebilmek için bir tanesini ekranın arkasına, bir diğerini de performansımı gerçekleştirirken net bir görüntü sağlayabilmek amacıyla ekranın ön tarafına yerleştirdim. Son halini alabilmesi için çekilenlerin üstünde stüdyoda saatlerce çalışılması gerekecekti.

Joe, galeriye giderken bana eşlik etmeyi öneren bir not bırakmıştı stüdyoya. Galeriye gitmek üzere çıkmama daha yarım saat vardı ve ben şimdiden hazırlanmış yatakta oturuyordum. Guy'i aradım.

"Victorine seni düşünmeme sebep oldu," dedim dürüstçe, "ve sana teşekkür etmek istedim," diyerek devam ettim, "hem

bilgini paylaşmakta, hem de arkadaşlığımızda bu kadar verici olduğun için.”

Guy sevecen bir şekilde güldü, sanırım dediklerimden dolayı biraz utanmıştı.

“Nasılsın, Esther” diye sordu, “her şey yolunda mı?”

Duraksadım, dertlerimi ona aktarmalı mıyım diye düşündüm. Ama kendime hâkim olamadım ve New York’ta karşılaş-tığım zorlukları ona açık açık anlattım.

“Victorine’i düşün, onun nelere maruz kaldığını” diye vur-guladı, “ve unutma ki sen özgür bir bireysin. Bütün bu dene-yimlerden bir sanatçı olarak çıkaracakların senin elinde.”

Guy’in dediklerinin üzerimde hep endişe giderici bir etki-si vardı. Ona tekrar teşekkür ettim. Tam telefonu kapatacak-ben beni durdurdu.

“Esther, bir şey daha var.” Sesi ciddi geliyordu.

“Ne oldu?”

“Konu Aidan”

“Ne olmuş Aidan’a?”

“Sanırım seni çok seviyor,” diye cevapladı sadece.

Oturdum ve Victorine röprodüksiyonumu son bir kez ça-lıştım. Acaba Guy, Aidan konusunda haklı mıydı? Gerçekten bana olan aşkı sanatıma olan aşkından önce mi geliyordu? Victorine’e baktım ve düşüncelerini okudum, gözlerinde yazı-lydı hepsi, “Beni becerebilirsin, ama benimle oyun oynaya-mazsın.” Acaba yıllardır çevreme yansıttığım tavır bu muydu? Eğer böyleyse, Victorine gibi kalkanlarımı kaldırmakta çok temkinli davranıyorum demekti bu. Victorine hem bedensel hem de zihinsel olarak suiistimal edilmişti, hem de binlerce kez. Bize bu yollardan daha önce geçtiğini ve bunu daha önce de yaptığını, aynı yollardan yine geçeceğini ve bunu tekrar ya-pacağını, ama yüzeyde görünenden farklı, daha yeni bir şey görmeyeceğinizi söylüyordu. Ne bir gizem ne de sürprizler var. Dışarıdan bu şekilde görünmediğimi, Aidan’ın bende hâlâ daha fazlasını görüyor olmasını umdum.

Özenle giyindim, Victorine’in yeniden hayata gelmiş yaşlı hali gibi görünüyordum. Yüksek yakalı beyaz gömlek üzerine 19. yüzyıl stili eski püskü siyah etek ve ceket, siyah deri eldi-venler giydim, elime de bir baston aldım. Bu kesinlikle Petra’

nın Dior'u podyum için ikna edemeyeceği türden bir kıyafetti. Kafamda zor duran, gevşek topuzlu gri bir peruk taktım. Geçen on yılların yüzümde bıraktığı izleri ve fiziksel çökmüşlüğümlü vurgulayan bir makyaj yaptım. Kırmızı ruj sürdüm, gözlerime sürme çektim ve göz alıcı halka küpeler taktım. Kılığım Joe'yu gözle görülür biçimde şaşırttı. Beni giyinirken izlemiş olabileceğini düşünüyor, onun kamera objektiflerinin arkasındaki Ben'in "gözleri" olduğuna inanıyordum. Performansımda kimi temsil ettiğimi söylemem için beni sıkıştırdı, ama cevap vermedi. Ben'in ayrıntıları öğrenmek için onun telefonunu bekleyip beklemediğini düşündüm.

Victorine Meurent'nın yaşamının sonundan başlayarak geriye, Manet'nin Olympia'sındaki gibi güçlü olduğu zamanlara kadar gidiyordum. Tam da resimlerdeki değerinin göğe yükseldiği bir dönemde, zamanın Victorine'in canlılığını nasıl yok ettiğini göstermek istiyordum.

Galeriye vardığımızda kendimi sakinleştirici yutmuş gibi hissediyordum. Joe'nun sessiz arkadaşlığı beni rahatlatmıştı. Bu rahatlık duygusu belki duygularını bu kadar gizleyen bir insan olmasından ve bana tamamen normalmişim gibi davranmasından kaynaklanıyordu. Birçok insan dış görünüşümün altında bir şeyler bulmaya çalışırdı. Böylece hakkımda başkalarınınkinden daha derinlerdeki ayrıntılar içeren, benzersiz fikirler edinebilme fırsatını da yakalamış olacaktı. Bu nedenle 'Esther Glass'ı' ya da onun gibi belli belirsiz ünlüleri tanımak insanlara üzerine ödül puanları eklenen kartlardan birine sahiplermiş hissini yaşıtıyordu. Ünlü kişi, her şeyden önce, değeri suni olarak yükseltilmiş nakit para gibiydi; yakın zamanda Kenny Harper'ın tekrar ortaya çıkışı bana bunları yeniden hatırlatmıştı. Joe'nun gidip bize anlatacak değerli bir öyküsü olan bir çöpçü bulabileceğini içgüdüsel olarak biliyordum. Diğer taraftan, Greg beni santim santim incelerken ellerini istemsizce ovuşturup duruyordu. Arada bir gözlerinde dolar işaretleri belirip kayboluyor gibiydi.

"Aramızda olman bizim için bir şeref," dedi terlemiş elini uzatarak.

"O şeref bana ait," diye mırıldandım, krema kadar yumuşak aktris sesimle.

Performansın akşam yedide yapılması planlanmıştı. Greg bana duvara dayanmış tuvallele dolu küçük bir oda gösterdi. Carla odayı benim için bir soyunma odasına dönüştürmeye çabalamıştı; küçük bir masa, bir ayna, bir sandalye ve kapının arkasına çakılmış birkaç askılık çengel. Oda galeriyi izleyen güvenlik kameralarıyla donatılmıştı. Performansımın üzerinden geçerken, bir yandan da dışarıdaki alanı gözlüyordum. Olağan şüpheliler görünmeye başlarken, Victorine'e yoğunlaşmak daha da zorlaşıyordu.

İlk gelen Sonia idi. Her zamanki gibi gri birtakım giymişti, ama bu sefer üzerinde turuncu çiçeklerle süslenmiş şaşırtıcı derecede pembe bir bluz vardı. Doğrudan Joe'ya yöneldi ve kucaklaşırken aralarında kalan alan gittikçe daraldı. En sonunda birbirlerine rahatça sarıldılar. Ardından Ben ve Sarah göründü. Her zamankinden daha rahat giyinmiş olan Ben, kot pantolon ve deri ceketin içinde orta yaşlı bir Hollywood yıldızı gibi görünüyordu, yakışıklı ama başroller için biraz olgun. Sarah onu klasik krem rengi takımıyla izledi. Ben ve Greg'in gruptan ayrılıp Greg'in ofisine doğru gittiklerini gördüm. Daha sonra Aidan ortaya çıktı, tam arkasında da Carolyn. Sonia, şaşırtıcı bir şekilde, kollarını açıp hızla Carolyn'a doğru yürüdü. Bir kolu Carolyn'ın omzunda, Aidan'a doğru eğilip havayı öptü ve üçü neşeli bir konuşmaya daldılar. Joe rahat bir edayla ağır ağır gruba doğru yürüdü ve onlara katıldı. Aralarında mükemmel bir rahatlık vardı. Sonra nedenini anladım. Bunlar, Aidan'ın eski çevresinin baş kişileriydiler. Bahse girerim ki onlar Aidan'ın New York'taki en eski günlerinden beri yakınında olan insanlardı. Şimdiye kadar onları benimle paylaşmak istememişti.

Başkaları da gelmeye başladı, yaşlısından gencine çeşit çeşit insan barındıran bir kalabalık, sırtlarında pahalı takımlar, olmazsa olmaz siyah giysili insanlarla omuz omza duran yaratıcı tipler. Aralarında tanıdık yüzler vardı, belki salı günkü SO partisinden. Bu Greg'in şanslıydı. Tekrar ortaya çıkışını ve insan grupları arasına hevesle dalışını, insanları sıcak bir şekilde karşılayışını, sonra konuşmalar ilerleyince insanların onun sırtını sıvazlayışını, onlardan ayrılıp başka insanlara katılışını ve her şeyin yeniden başlayışını izledim. Bu arada Ben, Aidan'a yaklaştı. Ben'in elinin Aidan'ın sırtına uzanışını ve hafifçe vuruşunu ilgiyle izledim. Sonra iki adam içtenlikle el sıkıştılar.

Görüntü baştan sona çok tanıdıktı. Bu arka odadan bile oradaki beklenti havasını sezebiliyordum. Bu özel gösterim sadece küçük bir gruba, toplamda otuz kadar insana açıktı. Greg medyanın katılıp katılamayacağını sorduğunda sadece *Vanity Fair*'i içeri almayı kararlaştırmıştık. Fotoğrafçıları grubun geri kalanı gibi birinci sınıf ünlülerdendi, şimdi kalabalığın arasında dolaşıp, onların sohbet edip şampanya içerken fotoğraflarını çekiyordu.

Weiz birbirine bağlı üç bölümden oluşur. Konuklar ilk başta 'arka galeri'ye doğru yönlendirilmişlerdi. Performansım, paravanın ve şezlongun yerleştirildiği 'orta galeri' de yapılacaktı. 6.55'te Greg ve Carla'nın herkesi Sonia'nın paravanlarının bulunduğu ön bölüme alışlarını izledim. Buradan, bir seferde onar kişilik gruplar halinde performansımı izlemek için arka bölüme davet edileceklerdi.

Yedi dakikalık gösterimi üç defa yineleyecektim ki herkes kendi özel gösterimini izleyebilse. Önceden planlandığı gibi, Carla şimdi yastık-kitabı insanların kaynaştığı alanın ortasına, "LÜTFEN DOKUNUN" yazılı tabelanın hemen yanına, kırmızı bir yastığın üzerinde koyup kitabı rasgele bir yerinden açtı. Performanstan sonra izleyiciler buraya tekrar getirilecekti.

Herkesin çok yakında beklediğini bildiğimden, orta bölümdeki yerime görünmeden geçebilmek için hızlı hareket etmem gerekti. Paravanın arkasında, şezlongun önünde, o anda siyah kadife bir örtüyle kaplı alandaki yerimi aldım. Carla kapıdan baktı, kafamı 'tamam' anlamında salladım. Performansım için hazırladığım müziği açıp ışıkları kapattı. Benim durduğum nokta kırmızı spotla aydınlandı.

Sergideki Resimler (Pictures at an Exhibition) başlıklı piyano süiti 1874'te, Manet Olympia'yı yaptıktan tam bir yıl sonra Mussorgsky tarafından bestelenmişti. Bu eser, yakın arkadaşı Rus sanatçı Victor Hartmann'ın ölümüne duyduğu tepkinin sonucu doğmuştu. Parça "Gezinti" ile başlar ve müziğin içinde dört defa tekrarlanarak eserin bütünlüğünü sağlar. "Gezinti", izleyicilerin resimler arası hareketlerini ve bir diğerine geçmeden önce bazılarında duraksamalarını temsil eden on büyük bölümü de birbirine bağlar. Bu eser Victorine Meurent performansına uygun bir fon müziği oluşturacaktı.

Müziğin açılış notaları hazır olduğumu gösterdi. İlk on izleyici sessizce alandaki yerlerini alırlarken ben kafam eğik bir halde müziği dinliyordum. Paravanın kenarında, üstü delik, yanında 'bağışları lütfen buraya atınız' yazılı siyah bir kutu bulunuyordu. Her birinin bozuk para atışını ya da kâğıt para sokuştururken çıkan sesi duyabiliyordum. Kapı kapandığında artık hazır olduklarını biliyordum, gözler gözetleme deliklerinden aklıkla bana bakıyorlardı.

Ben elinde bir cin şişesi tutan yaşlı bir kadındım, iki büküm, her an düşecekmiş gibi yürüyen, bastonuyla yere vurup kendi kendine konuşan bir kadın. Önümde, döşemenin üzerinde içinde birkaç frank bulunan bir bere duruyordu. Berenin çevresinde ayaklarımı sürüyerek müzikle uyumlu bir şekilde yürüdüm. Bu fakirliğin ve hastalıklı halin gülünç bir gösterisiydi.

Durdum, bastonu yerde yuvarlanacak biçimde elimden bıraktım. Sonra ağır ağır duruşumu değiştirmeye başladım, ilk başta bacaklarımı, ardından sırtımı ve omuzlarımı dikleştirdim. Son olarak paravana bakmak üzere kafamı kaldırdım, sanki varlığını - varlıklarını yeni fark etmişim gibi. Bakışlarım sabit, gri peruğumu çıkarıp kenara attım. Altında bakır rengi, arkadan bağlı başka bir peruk vardı. Bereyi aldım ve içindeki bozuklukları cebime koydum. Ve sonra nevroitik bir halde hızlı hızlı dolanmaya başladım. İlk önce süs aynasını aldım, makyajı sildim, tekrar kalem çektim, biraz da rimel sürdüm. Sonra başımı bir Japon şalıyla örtüp, yerden küçük siyah bir valiz aldım ve ileri geri endişeyle yürümeye başladım.

Aniden yatağa oturdum, kendime gelmiş gibi yapıp valizi bıraktım ve elime bir gitar aldım, rahatsız edici bir şekilde çalmaya başladım. Sadece birkaç nota arkadan gelen klasik müzikle üstüste biniyordu. Sonra yatağın altına yattım ve siyah örtüyü çekerek, üzerine beyaz pamuklu çarşaf ve yastıklar yığılmış olan kırmızı şezlongu ortaya çıkardım. Orada öylece durup kafamı cevirdim ve Manet'nin tablosundaki Victorine'i taklit ederek sıkılmış bir ifadeyle izledim. Sonra kıyafetlerimi çıkarmaya başladım.

Çırılçıplak kaldığımda, valizi açtım ve içinden bir çiçek çıkardım. Kulağımın arkasına yerleştirdim, parmaklarıma yüzükler, bir de altın bilezik geçirdim. Son olarak boğazımın etra-

fına siyah dantel bir kurdele dolayıp fiyonk yaptım. Daha sonra şalım beyaz çarşafın üzerine serip Olympia'nın pozunda üzerine uzandım, sol elimi kalçamın üzerine koydum. En son olarak da sol terliğimin ayağımdan kayıp düşmesine izin verdim.

Artık müzik hafiflemişti. Fısıldayarak konuşmaya başladım.

"Adım Victorine Louise Meurent. Ben bir sanatçayım, müzisyenim, modelim ve bir orospuyum. Paris'te, Pigalle'de yaşıyorum. Yıl 1872. Verebileceğin parayı ve ne arzu ettiğini söyle. Fotoğraf mı? Resim mi? Müzik mi? Gitar çalabiliyorum," azami etkiyi yaratabilmek için bir süre sustum, "ya da belki de sadece beni becermek istersin?"

Haftalar boyunca ayna karşısında çalıştığım Victorine bakışını takınmıştım bunları söylerken. Tıpkı onunki gibi tamamiyle utanmazca ve edepsizce cüretkâr bir bakış. Tonlamam değişti ve sözcükler ağzımdan daha kaba çıkmaya başladılar.

"Monsieur Manet, bana bakmayı ve çıplak resmetmeyi seviyordu. İlham perim derdi bana. Ama galeri onun başyapıtlarını kabul etmeyi reddetti. Kabul gördüklerinde ise artık çok geç olmuştu, Manet çoktan mezara girmişti. Resimdeki suretimin fiyat artışını izlemek için müzayede salonundaydım. Manet'nin yapıtları elmaştan bile daha çok para etti."

Şeytanca güldüm.

"Düşünsenize! Öldüğüm zaman cesedim Pigalle sokaklarında çürümeye terk edilmişken insanlar resimdeki çıplak tenimi için müzelerde sıraya giriyorlardı. Etimi gözleriyle ne kadar süzerlerse süzsünler, kafamın içindeki düşünceler sadece bana ait."

Bir süre sonra, planlandığı gibi, ortamdaki bütün ışıklar söndü ve müzik durdu. Seyirciler üçüncü galeriye alındılar ve arkalarından kapı kapatıldı. Işıklar tekrar yakıldı. Yataktan kalktım, aynayı aldım ve kıyafetimi giyinmeye başladım, tekrar başlamak üzere.

"Beni şaşırtmayı biliyorsun," dedi Ben yüzünde anlamlı bir gülümsemeyle.

Bu arada Ben'i izleyen Greg, biraz sinsî, ama belli ki oldukça memnun gözüküyordu.

“Geçen gece St Mark’daki gibi tepkiler almadığım için çok mutluyum,” diye itiraf ettim.

“Burada sadece dostların arasındasın,” diyerek güldü. “Şimdi, akşam yemeğine gelmek ister misin?”

Kafam daha şimdiden Aidan’la yapacağım konuşmaya yoğunlaşmıştı. Davetini reddetsem alınır mı diye düşündüm.

“Biliyor musun,” dedim karasızca, “tükenmiş durumda-ym, teklifini reddetmem sorun olmaz değil mi?”

Neyse ki Ben hiç alınmamış gibi görünüyordu. “Tabii ki hayır,” diyerek içimi rahatlattı. “En önemlisi senin performansların için dinlenmiş olman, özellikle yarınki çok önemli. Çay partisinden sonra uzun bir yolculuğa çıkacağız. Öncesinde biraz uyusan iyi olur.”

Nereye gideceğimizi söylemeyeceği izlenimini aldım. Tek bildiğim, nereye gidersek gidelim, Klimt’in Judith’i ile olan ‘Özel Yemek’ performansım New York’un dışında yapılacaktı.

Aslında mazeretim doğrudu. Victorine’i sahneleyişimden sonra kendimi tükenmiş hissediyordum. Dün geceki performansıma gelen saldırgan tepkilerin etkisi hâlâ sürüyordu. Neyse ki bu akşam çok başarılı geçmişti. Yastık – kitabımın sayfaları baştan sona karıştırılmış ve Ben özel olarak gelip kitabı saklayıp saklayamayacağını sormuştu. Kitabın işin asal parçalarından biri olduğuna dair söz verdim. Bu akşam kariyerimin en üst noktasındaymışım gibi hissediyordum. Beni nasıl sarstığını henüz fark etmeye başladığım Sotheby’s’in aksine, kendini sanata adanmış bu insanlar grubu beni aralarına kabul ettiklerini söylüyorlardı. Ama hâlâ Aidan’la halletmem gereken sorunlar vardı ve onunla konuşmadan kendimi rahatlamış hissetmeyecektim. Aidan çoktan gitmişti. Carolyn’i Joe ve Sonia ile bırakmıştı. Evine gitmek üzere araba çağırttım.

Aidan, Charles Eames modeli puflu koltuğunda kravatını gevşetmiş, elinde birasıyla arkasına yaslanmış oturuyordu.

“Ben ve Greg’e tam olarak ne söz verdin?” diye sordum, konuya doğrudan girerek.

“Bu geceki performansın akıl almazdı,” diye karşılık verdi.

“Konuyu değiştirme, Aidan, neler olup bittiğini bilmek istiyorum.”

Aidan köşeye sıkıştırılmayı sevmezdi. Ayağa kalktı ve yürümeye başladı.

Açık artırmanın öncesinde, ben ve Greg, bazı şartları Ben ile konuşmuştuk. Ben'in açık artırmada herkesi saf dışı bırakacağı olasıydı, ve üç yüz elli binin seni bağlamak için yeterli olabileceğini söyledi. Buna karşılık biz de yeni işler için ona öncelik vereceğimize dair söz verdik.

"Özel fiyatlarla mı?"

O sırada telefonu çalmaya başladı. Elini cebine atıp çıkardı ve ekranına baktı, bir düşündü ve kapatmaya karar verdi.

"Esther, daha hiçbir şey son halini almadı. Seninle ayrıntıları bu yüzden konuşmadık."

"Sanırım bu çılgın anlaşmanız senin Greg'le olan pazarlığınızı zorlaştırmıştır - Greg'in Ben üzerindeki etkisi daha fazla," diye tahminde bulundum.

Aidan camdan dışarı baktı ve yavaşça konuştu.

"Bir bakıma haklısın. Bu kadar ileri gitmesini beklemiyorduk ve bu gelecekte nasıl iş yapacağımızı etkiliyor. Tabii ki şu anda o daha güçlü ve karşılığında Greg'den satın aldığı işlerde daha iyi indirimler istiyor, sadece senden bahsetmiyorum, bu diğer sanatçılar için de geçerli. Hatırlamalısın ki Ben Jamieson Gerg'in hep en iyi müşterisi olmuştur, hatta onlar bir bakıma ortaklar. Piyasayı hareketlendirmek için beraber çalışıyorlar, bu yüzden onlarla daha adil bir anlaşma yapabilmemiz için benim daha akıllıca oynamam gerekiyor."

Arkasına gelip durdum.

"Gerçekte ödenemeyecek kadar yüksek bir ederim yok mu benim?"

Bana döndü, nazik, ama kesin bir tonlamayla konuştu.

"Ben kesinlikle senin tarafındayım, Esther, benim ellerimde güvendesin. Ama sanatçılarımın uluslararası arenayı silip süpürmeye kararlıyım. Sadece iyi olmak yeterli değil. Bütün işlerinin bir kuşağı etki altına almasını istiyorum. Bu benim Londra'da oturup da Almanya ve Amerika'ya birkaç parça iş satarak idare etmemle gerçekleşecek bir şey değil."

"Ama eğer satışım, üçünüzün galeri ve diğer sanatçıların çıkarlarını da içeren daha geniş kapsamlı anlaşmanız için bir zemin oluşturuyorsa, benim açık artırmadaki satış fiyatımı farklı sebeplerle yüksekti," dedim. Sanırım artık olan biteni kavramaya başlamıştım.

"Ben'in sana verdiği fiyat senin piyasadaki değerini artırdı. Bundan hoşnut olmalısın."

“Evet, ama bu, Ben’in gelecekteki alımlarında işlerimi ona düşük fiyattan satacağız demek oluyor. Tabii bu diğer işlerimin satışını zorlaştıracak, çünkü göreceli olarak onlar pahalı gözükcek.”

“Tam da bu yüzden pazarlık yaparken dikkatli olmalıyız ve benim bu hafta burada oluşumun nedeni de bu. Çok nazik bir durum, ama üstesinden geleceğiz.”

“Bu anlaşmayı yapmadan önce bana, Ben’in, işimin devamlı sahibi olmasını isteyip istemediğimi sormadığın için üzuldüm,” dedim yenik bir şekilde.

Sanat tarihindeki kadınlar üzerine, nasıl satıldıkları ve nasıl mal haline geldikleri üzerine yaptığım onca araştırmadan sonra, ancak şimdi, konu sadece, gerçekten ben olduğumda, sanat ve paranın bedelini ve sahip olan olmanın gücünü anlamaya başlamıştım.

Aidan ise belirgin bir biçimde sinirlenmiş gözüküyordu. “Çoğunluk tarafından kabul görmüş sanatçıların sadece bir tane esas müşterisi olur,” dedi. Gelecek bir patlamayı duyabiliyordum sesinde. “Bu fikir neden bu kadar iğrendiriyor seni?”

Cevap vermedim.

“Daha hiçbir şey anlamaya bağlanmadı,” dedi gönlümü almaya çalışarak, “Pazar Londra’ya geri döndüğümüzde, Carolyn’ın ekibinin sözleşmeyle işi bittiğinde üzerinden birlikte geçeriz.”

“Carolyn mı?” Sonunda bütün parçalar yerine oturuyordu. “Carolyn’ın hukuk şirketi mi ilgileniyor pazarlıklarla?”

Bunu daha yeni fark etmiş olmama şaşırdı. “Tabii ki. O bu-
raların en iyisi.”

“Kişisel bağlantısı olan işlerle ilgilenmesi kesinlikle yasa-
dışı değil mi?”

“Asıl işi üzerine alan diğer ortaklardan biri. Carolyn sadece göz kulak oluyor.”

“Ne kadar eli açık bir davranış. Gerçek bir aile dayanışması.”

Aidan ağzını açtı, bir şey söylemeden tekrar kapattı.

“Ne?”

“Off, Esther. Yok bir şey.”

Sol elimi tuttu. Victorine’in yüzüğü hâlâ orta parmağымda duruyordu. Parmağımı ince parmaklarının arasına alıp okşadı.

New York'a gelirken *Sahiplik Dizisi*'ne, yani performanslarımaya yoğunlaşmak istiyordum. Ancak şimdi bu işin çok daha geniş anlamları kapsadığını ve her şeyin birbirine bağlı olduğunu görüyordum.

"Haydi Aidan, her şeyi anlat bana," dedim daha sakın bir sesle.

Aidan ellerini havaya kaldırdı. "Gel otur," dedi, "sana hangi noktada olduğumuzu anlatmaya çalışacağım."

Ben kanepeye oturdum, Aidan da koltuğuna döndü. Öne eğilip bana bilgi vermeye başladı.

"Greg'le Philadelphia'da bir vakıf kurmak istiyoruz, İngiliz Sanatı'nın Amerika'daki Mekkesi olacak bir yer," diye sakın bir sesle anlatmaya başladı, "ve sermayeye ihtiyacımız var. Açık artırmadan gelen parayı vakfın gelişimi için kısmi bir yatırım olarak kullanmak istiyoruz. Elbette seni de eli boş bırakmayacağız, ancak senin satıştan alacağın payı % 15'e düşürmeyi öneriyoruz. Böylece, Sotheby's'in komisyonunu düşükten sonra sana net olarak 100.000 Sterlin vermiş olacağız. Sana ödeme yapmak yerine kurmakta olduğumuz yeni şirketten pay vereceğiz ve sen önümüzdeki beş yıl boyunca belli sayıda iş üreteceğini taahhüt edeceksin. Ben Jamieson daha da uzun süreli bir yatırım için hevesli, ama önce kendisine gelecekteki işlerin için öncelik tanıyacağımıza ve indirimli fiyat vereceğimize dair söz almak istiyor."

Endişesini saklamak için çok uğraşan Aidan'ı izliyordum; kendisiyle işbirliği yapmamı deli gibi istiyordu ve ona yardım eli uzatıp uzatmayacağım konusunda ciddi şüphe duyuyordu. Eski alışkanlıklarına geri dönen parmaklarıyla kanepenin koluna gergin bir biçimde, hafifçe vuruyordu. Sahip olamayacağını düşündüğü bir şeye karşı duyduğu büyük arzu yüzünden içinde kopan fırtınayı sadece bu şekilde dışa vuruyordu.

"Kulağa öyle geliyor ki benim için daha çok Amerika odaklı bir gelecek çiziyorsun."

"Evet, diğer etken de bu, Esther," dedi Aidan nazıkçe. Ellerimi ellerine aldı. Onun güzel, ciddi yüzüne baktım; bunların hiçbirini kötü niyetle yapmadığını görebiliyordum. Yaratmış olduğum şeyi en iyi biçimde değerlendirmeye çalışıyordu. Sanatım hiçbir zaman sadece kendimle ilgili olmamıştı, ama yine de kötü bir şeylerin olacağını seziyordum.

“Seninle bu konuda konuşmak için Londra’ya dönmeyi beklemek istedim,” diye devam etti, “çünkü bu ikimizin geleceğini de öyle önemli bir biçimde etkileyecek, ama sanırım şimdi her şeyi etraflıca konuşmamız gerek.”

Sessizce bekledim.

“Esther, seninle evlenmek istiyorum. İkimizin New York’a taşınmasını ve bu vakfı kurmayı istiyorum. Önümüzün açık, geleceğimizin sevgi dolu ve belli olmasını istiyorum. Hepsinden önemlisi de birlikte, en sevdiğimiz şeyi yapıyor olmamızı ve Sam’le daha fazla zaman geçirmeyi istiyorum.”

Üzerime kara bulutların çöktüğünü hissettim.

“Bunu yapamam,” dedim. “Üzgünüm Aidan, ama Londra’dan asla ayrılmam.”

Aidan tam anlamıyla şaşkın gözlerle bana baktı, sonra kafasını ellerinin arasına koyup derince iç geçirdi. Bir açıklama yapmak niyetinde değildim. Sessizce ayağa kalktım ve daireyi terk ettim.

Sokağa çıktığımda arka arkaya birkaç kez tanıdık vınlamalar ve tıkırtılar duydum. Sonra bir ses net duyulabilir bir biçimde haykırdı:

“Zındık orospu!”

Diğerleri koro halinde,

“Esther evine dön! Esther evine dön! Esther evine dön!” dediler bağırarak.

Kaldırımda bir grup protestocunun arasında birkaç çapucu toplanmıştı. Havaya kaldırdıkları pankartlarda yüzümün fotoğrafları vardı ve üzerlerine kırmızı haçlar çizilmişti. Pankartlardan birine büyük kırmızı harflerle “Kâfir İngiliz Orosusu” yazılmıştı. Lanet olsun, diye düşündüm, bu yakalanmak için hiç de uygun bir zaman değildi. Onları iterek ilerledim ve beni bekleyen arabaya atladım. Şoföre hızla şehir merkezine gitmesini söyledim. Beni takip etmeyeceklerini umuyordum. Tam anlamıyla dehşete düşmüştüm. Neyse ki peşimde beni kovalayan kimse görünmüyordu.

Joe kapıda bekliyordu, kapıyı aceleyle açtı ve beni içeri çekti. Koridorda iki güvenlik görevlisi aylakça dolaşıyordu. Birkaç dakika önce protestolarla ilgili bir telefon almışlardı; atölyenin çevresinde gizlice dolanan kimse olmadığı konusunda bana güvence verdiler. Ayrıca bundan sonra 24 saat nöbet tuta-

caklarına söz verdiler.

Dosdoğru yatağa gittim ve karanlıkta Aidan'ı aradım. Telefona cevap vermesi biraz zaman aldı. Cevap verdiğinde sesi keyifsiz geliyordu. Ona olanları anlattım ve konuşmamıza verdiğim tepki için üzgün olduğumu, ama her şeyi bir kez daha düşünmek için zamana ihtiyacım olduğunu söyledim.

"Pazar günü uçakta olacağız," dedi sakın bir sesle. "O zaman ve eve, Soho'ya, vardığımızda konuşabiliriz. Gelecekte bu kadar korkma Esther, her şey gerçekten iyi olacak."

Telefonu kapattıktan sonra karanlıkta uzanıp New York'un birbirlerine seslenen sirenlerini biri bizim sokağa girip burada duracağı beklentisiyle dinledim. Endişeliydim. Aidan omuzlarıma ciddi bir sorumluluk yüklüyor, beni çok fazla konuda söz vermeye zorluyordu. Söylediklerinin ne kadar değerli olduğunu anlayabiliyordum. Teklifi ve geleceğe dair planları da pek çok yönden kusursuzdu. Belki de Amerika'da birkaç yıl geçirmek bize iyi gelecek, Aidan'ı evinde görmemi sağlayacak ve beni sonunda onun dünyasının bir parçası yapacaktı. İkimizin birlikte gerçekten kök salma zamanının geldiğini söylemekte haklıydı. Ancak sorun şu ki bırakın İngiltere'yi, Londra'yı geride bırakabileceğimi sanmıyordum. Burası benim evim, köklerimin olduğu yerdı ve psikolojik olarak yüreğimde burası yatıyordu.

Son bir kaç yılda Hollanda Parkı Caddesi'nde pop starların yaşadıkları evlerden Chelsea ve Belgravia'daki mirasyedi malikânelerine kadar her yerde ağırlandım. Ancak arabam Ben Jamieson'ın Manhattan'daki evinin kapısında durduğunda, Londra'daki hiçbir özel mülkün bununla kıyaslanamayacağını anladım. On dokuzuncu yüzyıl tarzındaki bu evin dışındaki tuğlalar, sıva ve diğer her şey düzenli olarak elle cilalanıyormuş gibi parılıyordu. Sekiz kat yüksekliğindeydi ve Central Park'ın doğusundaki en cazip sokaklardan birine inşa edilmişti. Genişliği yan yana duran iki kocaman evin genişliği kadardı.

Koca kapıları bir uşak açtı ve beni eliyle içeriye davet etti. Evin geleneksel cephesi, son derece çağdaş ve modaya uygun, sadece resepsiyonu eksik bir otel fuayesine benzeyen güzel, kocaman giriş salonuyla taban tabana zıttı. Salonun ortasından boşlukta asılıymış gibi görünen cam merdiven zarif bir biçimde dönerek ilk kata çıkıyordu. Her iki yandaki göz kamaştırıcı, yüksek, beyaz duvarlarda –biri de Kooning'e, diğeri Rothko'ya ait– kocaman soyut resimler asılıydı, ancak onlar bile boşluğa egemen olamamışlardı. Tam tavanın ortasından, hani parıltılı bir avize görmeyi bekleyeceğiniz yerden, koreografik bir biçimde düzenlenmiş, yarısaydam düzlemlerden oluşan devâsâ bir mobil dans edercesine sallanarak sarkıyordu. Merdivenlerin solunda en az altı metrelik, ördek yumurtası mavisi, pürüzsüz bir dikilitaş yükseliyordu. Bu, alanı doldurmak için yapılan en iddialı denemeydi, ama o bile küçük kalmıştı. Heykel Jake Keene tarafından yapılmıştı. Salı gecesi verilen dergi partisine ev sahipliği yapmasına şaşmamalı, diye düşündüm.

Uşak beni üst kata çıkardı ve birinci kattaki kütüphaneye götürdü. Görünüşe göre ilk gelen bendim. Yerden tavana yükselen dört çift pencereden bakıldığında Central Park'ın karşı tarafındaki etkileyici manzara ayaklar altındaydı. Alacakaranlıkta yumuşak ve titrek bir şekilde parıltıyan ışıklar görünüyordu. Saat daha akşamüstü dörttü, ama hava şimdiden karar-maktaydı. Duvarlardaki raflara astrolojiden biyogenetike, sanattan teknolojiye sıra sıra kitap dizilmişti. Sırtlarına bir göz atıp çok azını ayırt edebildim. Ben onları okuyor muydu, yoksa kitaplar sadece dekorun bir parçası mıydı, merak ettim. Sonra şöminenin üzerine yerleştirilmiş aynada kendimi gördüm. Bu beni çok şaşırttı.

Petra'nın Whistler'dan esinlenerek hazırladığı giysi, solgun ve soyut görünmemi sağlıyordu. Yarısaydam pudra tenimi bir hayaletinki gibi soluklaştırmıştı; dudaklarım sedefli bir rujla parıltıyordu. Olduğumdan daha genç ve masum görünüyordum. Daha kıskırtıcı bir karaktere bürünmüştüm. Beyaz şifon elbise dik yakalı ve verev kesimliydı. Gösterişsiz bir şekilde dizlerimin altına kadar iniyordu. Eteğin kuyruk kısmı gittikçe inceliyor, katlanmış melek kanatları gibi yere değiyordu. Bu kez sanatsal göndermelerin fazla donuk olup olmadığını, Ben için bile anlaşılmaz olup olamayacağını düşündüm. Petra'nın New York'a yaptığımız son yolculuktan sonra tekrar boyadığı uzun, kumral peruğu takmıştım. Rengi artık kırmızının gülü çağrıştıran tonlarını mükemmel bir biçimde tamamlıyordu. Frances'in dizimdeki rolünü ve Victorine olarak yaptığım son performansımın doğasıyla arasındaki farkı düşündüm. Modernizm doğduğunda sanat Cennet Bahçesi'nden kovulmuş ve Victorine de seve seve onu izlemişti. O masumiyetin tam karşıtıydı; bir ayağını çoktan geleceğe atmış, onun çirkin olduğunu biliyor, ama getirdiği her şeye boyun eğiyordu. Tam tersine, Frances'in gözü hâlâ geçmişte kalmış durumdaydı ve her an onu kaybedebilecek gibiydi. O, Whistler'ın zihninin doğallık, sadelik ve gerçeğe meşgul olduğunu gösteriyordu. O öğleden sonra Manhattan'da her iki bakış açısına da yakınlık hissettim. Bir önceki gece aklımı karmakarışık etmişti. Aidan'ın geleceğine adım atmak istiyordum, ama bir yanımda bana engel oluyordu; gözümün biri hâlâ geçmişe bakıyordu.

Biri kapıya hafifçe vurdu. Dönüp baktığımda içeri girenin

Ben olduğunu gördüm. Tüvit bir ceket ve kot pantolon giymişti. Alışılmadık bir biçimde neşeli görünüyordu. Petra'nın burjuvalara her zaman bayıldığını söylediği geçiverdi aklımdan. Hiç konuşmadı, ama karşımda öylece durup beni baştan aşağıya süzdü. Dudaklarında hafif bir gülümseme, gözlerinde sıcak bir parıltı okunuyordu ya da bunların tümü ateşin yansımasındandı. Sonunda elini uzatıp elimi eline aldı. Eli sıcak ve yumuşaktı.

"Yirmili yaşlarımda Frick'den bir sokak ötede oturdum," dedi sessizce, "her cumartesi bir saatliğine oraya gider ve tek bir resim seçip onun derinlemesine incelerdim. Sanırım en sevdiğim Frances Leyland'dı. Whistler kendine son derece cazip bir ilham perisi seçmiş."

Elimi elinden çekmedim.

"Bugünkü performansın istediğin üzerine akşamüstü çayından önce, salonda yapılacak," diye devam etti sıcak bir sesle, "diğer konuklar saat dört buçukta davet edildiler. Ama öncelikle sana göstermek istediğim bir şey var."

Belirgin coşkusunun yeni aldığı bir şeyle ilgili olduğunu tahmin ettiğim için haklı olarak, "Ne satın aldın?" diye sordum.

"Esther, senin yüzünden çılgınca para harcamaya başladım," dedi üzülmüş numarası yaparak, sonra içgüdüsel olarak elini elimden çekti ve her iki kolunu yukarıya kaldırdı, "bana çok önemli bir başka işi satın almam konusunda ilham verdin."

Beni çabucak kütüphaneden çıkardı ve uzun, beyaz bir koridordan geçişip açık bir kapıdan kırmızımsı kahverengi duvarları olan karanlık bir ofise soktu. İçeride kocaman mauv bir masa vardı. Arkasında yeni resim asılı duruyordu: Gözlerim ona adeta zamklandı kaldı. Aklıma ilk gelen resmin orijinal olup olmadığıydı. Gidip bizzat kontrol ettim. Ben Jamieson kopyalarla uğraşmaz, bir şeyin sadece aslını alırdı. Resim çok tanıdıktı. Karşısında durmuş hayranlıkla ona bakarken onun ikizi gibi giyinmiş olduğumu fark edip kendimi çok tuhaf hissettirdim.

"Hayalet görmüşe benziyorsun," dedi Ben, aşırı hoşnut bir sesle.

Bu doğruydı. Soğuk soğuk terliyordum. Cevap vermem olanaksızdı. Gözlerimi dikip önce yüzüne, kumral saçlarına, altın işlemeli fildişi elbisesine, içine sessizce gül yerleştirdiği sepete doladığı güzel ellerine bakmaya devam ettim.

“Onu tanıyor musun?” Sesi alçak, ama hoşnutluk doluydu.

Gözlerimi resimden alıp ona baktım. Ben hafifçe bronzlaşmıştı; doğrusu bu New York’ta şubat ayının ortasında oldukça büyük bir başarıydı. Sadece ciddi miktarda parası olanlar yılın bu zamanında böylesi kendinden emin bir refah havası estirebilirlerdi. Yavaşça kafamı salladım, ama konuşmadım. Bu, di-zi için inceleyip de görme fırsatını bulamadığım tek resimdi; çünkü gerçekten nadide bir eser, özel bir koleksiyonun parçası olarak kalan bir başyapıttı. Sonia Myrche bana ondan bahsetmemiş olsaydı, röprodüksiyonuna bile rastlamayabilirdim. Aslında son New York yolculuğumdan sonra resmi deliler gibi aramıştım.

Hiçbir şey söylememe gerek yoktu. Bu noktada, Ben yaptığı şeyi onaylamadığımı açık bir biçimde anladı.

“Ona sahip olmak zorundaydım Esther,” dedi kendini savunurcasına, “Sen geçicisin. Bunu ise satın aldığım ilk canlı eseri hatırlamak için yaşam boyu elimde tutabilirim.”

“Onu almayı nasıl başardın?”

“Seni almayı nasıl başardıysam aşağı yukarı o şekilde,” dedi Ben gözlerinin parıldamasına engel olamayarak, “onlara geri çeviremeyecekleri bir teklifte bulundum.”

“Ama neden? Sen on dokuzuncu yüzyıla ait eserleri toplamazsın ki.”

“Katalogdaki yazıyı okur okumaz Frances’e gönderme yaptığını anladım,” bana gülümsediği kadar kendi kendine de gülümsedi, “senin ilham kaynağı olarak Rossetti’nin işini değil Whistler’inkini kullanacağını bilmiyordum tabii.”

“Emin misin?” Aklıma Sonia ile Frick’deki karşılaşmamız gelmişti. Ben’i bu resme yönlendiren tabii ki oydu.

“Pekâlâ, belki biraz ipucu almışımıdır,” diye itiraf etti sırtarak, “ama o versiyonu ele geçirme olasılığım yoktu. Halka açık koleksiyonlarda sergilenen başyapıtları sadece Getty alabilir,” dedi. “Siz İngilizler Karanfilli Madonna konusundaki son tartışmalar nedeniyle bunu daha iyi bilirsiniz.”

Ben’den hiçbir şey kaçmıyordu. Aklım bir anlığına Guy’e, onun sanat tarihinin gerçeklerine duyduğu doymak bilmez iştahına, kendini tamamen estetiğe adanmışlığına gitti. Onun aksine, Ben’i sadece bilmenin değil sahip olmanın gücü tatmin ediyordu.

“Neden koleksiyonculuk yapıyorsun?” diye sormadan edemedim birdenbire.

Önümüzde duran resme dikkatle baktı.

“Bu çok kişisel bir bağımlılık. Sanırım bunun benim sığınağım olduğunu söyleyebiliriz. Şansım var ki alışkanlığımı besleyecek kadar para kazandım.”

“Peki, ama neden sahip olman gerekiyor? Neden ona müze duvarlarında bakmak senin için yeterli olmuyor?”

Bana cevap vermeden önce bir süre durup Rosetti’nin işine baktı. “Sanat benim ailem gibi. Kendimi güvende hissetmemi sağlıyor.”

Sözleri kulağa içten geliyordu.

“Bunun benim durumum için geçerli olmadığı kesin,” diyerek karşılık verdim.

Gözlerini resimden aldı ve beni tepeden tırnağa incelemesine ağır ağır süzdü. “İşin özünü satın alma fırsatına nasıl karşı koyabilirdim ki?”

“Oyun oynamaktan da hoşlanır mısınız?”

Sahte bir incinme ifadesi takındı, ama gözleri hâlâ keyifle dans ediyordu. “Seni satın almak oyun değildi Esther. Seni satın aldım çünkü fikir çok özgündü. Ayrıca seni sahnede gördüğümde, şey, mükemmeldin. Ingres’in kadınlarına her zaman gizli bir tutku duymuşumdur. Böylece elinde olmadan beni iki yerimden vurdun. Buna benzer bir fırsat her zaman doğmaz.”

“Benim için o kadar çok para ödedin ki ismin New York Times’ın kapığında çıktı.”

“Bu beklenmedik bir sonuçtu.”

Sözleri beni şaşırttı. “İsminin duyulmasını isteyen sen değil miydin?”

“Hayır,” dedi, anlaşılan bunun düşüncesi bile onu gerçekten rahatsız etmişti, “müşterilerimin bana sır saklama konusunda duydukları güven tamdır.”

“Senin ‘müşterilerin’ gerçekten kimler?”

Sorularımın onu benden uzaklaştırdığını görebiliyordum. Bir adım geri atıp Bayan Leyland’a baktı.

“Özel yatırımcılar,” diye cevap verdi sakın bir sesle, “ciddi paralarla alışveriş yapan yatırımcılar. Ayrıca dürüst olmam gerekirse Esther, seni satın aldığım gün komisyondan sana ödediğimden daha fazla para kazandım. Çabuk davranmak zorun-

daydım. Değerini biliyordum. O parayı artırmayı kapatmak için koydum. O sıralar ilgilenmem gereken daha önemli bir iş vardı. Yani fiyat konusunda çok fazla endişelenmeme gerek yoktu.”

Sözleri mideme bıçak gibi saplandı. Benim kitabımda bir milyon dolar bir milyon dolardı. Kimin cebinden çıkarsa çıksın ona bozuk para muamelesi yapılamazdı. Biraz önce işlediği kabahatin farkında değilmiş gibi görünen Ben, Rosetti'nin şahane resmine bakarak gülümsüyordu. Tüm hata yapma haklarını tüketmiş bir oyuncu gibiydi. Aidan'ın bir gün onun gibi olmayı umut edip etmediğini, başarılı olduğumu görme arzusunun benzer bir maddi güç kazanma isteğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını merak ettim. Böyle olmadığını umuyor, ama emin olamıyordum. Başarıya karşı duyulan böylesi soğukkanlı, hesaplı bir arzuyu aşırı buluyordum. Ben, gardını asla indirmezdi.

Kapıda birinin varlığını hissettim ve dönüp baktığımda uşağın oralarda dolanmakta olduğunu gördüm.

“Konuklar kütüphaneye yönlendiriliyor, Efendim.”

Ben elini hafifçe sırtıma koydu. Kendimi yana çektim. Verdiğim tepkiyi ya anlayamadı ya da anlamazdan gelmeyi seçti ve neşe dolu bir sesle konuştu benimle,

“Senin eşsiz Şahane Bayan Frances Leyland yorumunu görmek için sabırsızlanıyorum,” dedi, “sanırım vakit tamam. Haydi gidelim.”

Beni odadan çıkardı. Dönüp arkama bakmadan edemedim. Frances Leyland'ın Portresi Mona Rossa yarı karanlık odanın duvarında asılı duruyordu. Zaman içinde donan model, çevresinde baş gösteren dramın farkında değildi. Daima sessiz, sakindi ve sonsuza dek kusursuz çiçeklerini yetiştirmeye odaklanmıştı.

Ben'le birlikte koridora çıktık ve performansımı sergileyeceğim kocaman salona yürüdük. Frances'in Whistler'a onun Lindsay Caddesi, Chelsea'deki evinde defalarca modellik yaptığını göz önüne alarak bu odanın uygun olduğunu düşünmüştüm. Kendimi hiçe sayılmış hissetmişim. O resmin röprodüksiyonunu tahlil etmek için saatler harcamıştım. Whistler'ın son çizdiği Frances portresiyle çok yakın bir ilişki içindeydi, zaten

o portrenin meydana gelmesinin ana nedeni olmuştı. Frances Leyland gerçekten beni izleyip peşimden Ben'in evine kadar gelmiş gibi hissediyordum. Ben ressam ve onun aracı olarak burada bulunurken o asıl sanat eseriymi.

Beyaz, kocaman bir piyano odanın bir ucunda pırıldıyordu. Odanın ortasına koyu kahverengi deri kanepeler yerleştirilmişti. Koltuklar, altın kaplama çerçeveli, muazzam bir aynanın altında kükreyen şömineye dönüktü. Diğer uçta ise Jackson Pollock'ın ilk dönem işlerinden çok büyük bir tuval asılıydı. Odadaki tek resim de oydu. En azından o insana nefes alma şansı veriyordu.

Işıkların kısılmasını istedim. Joe günün erken saatlerinde buraya gelip kameralarımı kurmuştu. İkimiz birtakım olmaya başlamıştık. Kendimi hiç bu kadar hazır hissetmemiştim. Gidip kameraları çalıştırdım, sonra kafamı öne eğip yüzümü ateşe çevirdim ve öylece durdum. Ben'in davet ettiği arkadaşları tek sıra halinde odaya girerlerken onlara sırtım dönüktü. Durup bana baktıklarının, beni iyice görebilmek için kendilerine yer aradıklarının farkındaydım. Sırtıma bakan bir grup tanıdık yüz yüzünden performansımı geciktirmemeye kararlıydım. Zaten çoğuna şu an zerre kadar güven duymuyordum. Greg'in, Aidan'ın, Carolyn'in, belki Sonia'nın orada olduklarından şüphem yoktu. Hepsi de psikolojik ya da mali anlamda bana kısımen sahip olduklarını sanıyorlardı. Ama bunun canımı sıkmasına izin vermeyecektim. Şimdi değil. Petra ve Guy'in söyledikleri kulaklarımda çınlıyordu: Sanatım hepsinden daha önemliydi. Filme aldığım bundan arta kalan kısımdı. Onu, bu hafta bittikten çok sonraları da izleyebilecektim. Gerek şimdi, gerekse Frances'in resimlerini yaptığı dönemde izleyiciyle izlenen arasındaki ilişkinin sözcüklerin anlatamayacağı kadar karmaşık olmasına rağmen, benden yüz otuz yıl önce yaşamış Whistler gibi ben de estetik üzerine yoğunlaşmak zorundaydım.

Kafamı yavaşça ve belli bir açıyla kaldırıp omzumun üzerinden arkaya doğru, orta uzaklıkta bir noktaya baktım. Frances de ressama aynı poz vermişti. Kalbim göğsümde ağırlaşıverdi. Kendimi kırılğan, hassas ve desteksiz hissettim. O anda tuhaf bir şekilde Frances'in ruhuyla temasa geçmişim sanki. Önümde birleştirdiğim ellerimi şimdi arkamda kavuşturdum. Tıpkı Frances'in onlarca yıl önce yapmış olduğu gibi. Bunu

yaptığım sırada bedenimin hafifçe sallanmasına izin verdim. Bu kasıtlı bir hareketti. Biraz dengesiz ve dayanılmaz biçimde hafif görünmek istiyordum. Uçurumun kenarındaymışım gibi. Belli belirsiz bir şekilde sağa sola sallandım. Oda sessizdi, ama nefes alış verişlerin yumuşak sesi ile sarkaçlı duvar saatinin tik takları duyuluyordu.

Bu noktada performans yeni ve beklenmedik bir hal aldı. Frances'i, onun mutsuz evliliğini, Whistler'la yaşadığı muğlak dostluğu, belirsiz geleceğini düşünürken gözlerimin yaşlarla dolduğunu hissettim. Yanağımdan tek bir damla indi, onu bir başkası izledi, sonra bir tane daha. Artık yaşlar gözlerimden hızla akıyordu. Ben sessizce ağlarken omuzlarımı sarsılıyordu. Diğerleri için de ağlıyordum, Özellikle Victorine, Christina, Marie için ve şimdi hepsinin ortasında hissettiğim korku yüzünden kendim için de ağlıyordum. Gelecekte, kararlar vermekten korkuyordum. Geçmişten ve onun üzerimdeki hükmünden yorulmuş-tum. Kenny'den, medyadan, içimi okumalarından nasıl korktuğumu düşündüm. Bir de tüm bunların üstesinden gelemeyip de Aidan'ı kaybetme korkumu düşündüm. Ateş çok sıcaktı. Makyajımın ateşin sıcaklığıyla yumuşadığını hissedebiliyordum. Sonra bilincimi kaybettiğimi fark ettim ve yere yığıldım.

Uzay ve zamanda yolculuk edip Manhattan'dan uzaklaştım ve İngiltere'ye gittim, ama Londra'ya değil. Onun yerine yol beni Ickfield Malikânesi'ne getirmişti. Komünün üzerinde süzülüyor, ufak kulelerine bakıp güzel, şatafatlı bahçelerine ani dalışlar yapıyordum. Ava'nın çayırda bir şezlongda oturduğunu görebiliyordum. Yanında ise Simeon çimenlere yatmış, güneş gözlerine gelmesin diye yüksekte tuttuğu kitabı yüksek sesle okuyordu. Aşağıya uçup çıplak ayaklarımla çiyle kaplı çimenlere indim. Annemin arkasında durup dinledim. Çok küçüktüm, ayaklarım küçük çocuk ayaklarıydı. Simeon Ava'ya şiir okuyordu. Ava ise gözlerini kapatmış, yüzünü güneşin tatlı ışınlarına çevirmişti.

"Esther nerede?" diye sordu Ava, babamın dizesini birdenbire yarıda keserek. Solgun gri gözlerinde kaygıyla sağa sola baktı. Çok genç görünüyordu, koyu kahverengi saçları omuzlarından aşağıya iniyordu. Teni kusursuz, dudakları dolgun ve kıpkırmızıydı. Gerçekten de çok güzeldi.

“Buradayım,” dedim kulağına fısıldayarak.

Dönüp sesimin geldiği yöne baktı, ama doğrudan bana bakıp beni görmedi ve kafasını yeniden malikâneye çevirdi.

“Esther? Esther neredesin?” diye seslendi.

“Buradayım,” dedim yeniden.

Şimdi şezlongdan kalktı ve ciddi bir ifadeyle içimden geçip eve doğru uzaklaştı. Ava’nın gözden kayboluşunu izledikten sonra dönüp Simeon’a baktım. Yerdeki kilimin üzerine uzanmış, gözlerini kapatmıştı.

“Esther, Esther, uyan.”

Aidan’ın sesindeki ısrarı duyabiliyordum. Gözlerimi açtım. Deri kanepelerden birinde yatıyordum ve Aidan kafamı kollarına almış hafif hafif sallıyordu. Çevrem bana meraklı gözlerle bakan yüzlerle sarılmıştı. Tanımadığım kumral saçlı bir kadın bana bir bardak su uzattı. O sırada biri doktor çağırımlarının gerekip gerekmediğini soruyordu. Kadının yüzü yavaş yavaş belirdi. “Ben doktorum,” dediğini duydum kendinden emin bir sesle.

Yavaşça doğrulup kafamı salladım. Zihnim açılmaya başlıyordu. Suyu içtim ve beynime giden kan akışını artırmak için öne eğildim.

“İyi olacağından emin misin?”

“Kesinlikle iyiyim,” diyerek Aidan’ı temin ettim. Üzerinde paltosu ve eldivenleriyle Ben’in ön kapısında duruyordu. Morali son derece bozuk görünüyordu.

“Keşke gitmen gerekmeseydi.”

“Aidan bunu yapmak için sabırsızlanıyorum. Zaten hafta da bitmek üzere. Sadece iki gün sonra eve dönüş yolunda olacağız.”

Yüzüne hüzünlü bir gülümseme yayıldı,

“Seni sevdiğimi unutma Esther,” dedi mırıldanarak. Duygusal anlamda dopdolu bir öğleden sonra olmuştu. Aidan da en az benim kadar etkilenmiş görünüyordu.

Onu öptüm, o da yanağıma okşadı.

“JFK’da görüşürüz,” dedim emin bir sesle onu uğurlarken. “Şimdi git ve çifte anlaşımanı bitir. Ayrıca şunu unutma ki minik harflerle yazılmış her şeyi okumadan Greg’in verdiği hiçbir şeyi imzalamayacağım.”

Uysalca gülümsedi.

“Hoşçakal.”

Uşak kapıyı arkasından kapattığında omuzlarımdan bir yükün kalktığını hissettim. Evden en son ayrılan Aidan’dı. Sırada Ben ve ben vardık. Araba bizi havaalanına götürmek üzere bekliyordu. Görünüşe bakılırsa yolculuğumuz onun özel jetini kullanmamızı gerektiriyordu.

En sevdiğiniz koku?

Beziryağı (ketentohumu yağı).

En sevdiğiniz sözcük?

Evet.

Çıkmayı en çok istediğiniz yolculuk?

Bulutların üzerinde herhangi bir yere olabilir.

En mutlu olduğunuz zaman ve yeri?

17 Haziran 1991, Londra, Saint Martin's College Diploma

Töreni

En çok kullandığınız tabir?

Bugün bitiririm.

Sizi en çok rahatsız eden özelliğiniz?

Dinlememek.

Başkalarında sizi en çok rahatsız eden özellik?

Duymamak.

Ne sıklıkta seks yaparsınız?

Siktir oradan, sana ne.

Sahip olduğunuz en değerli şey?

Bedenim.

Geceleyin sizi ne ayakta tutar?

Yasadışı maddeler.

Yanınızdan ayırmadığınız eşyalar?

Video kamera.

Nasıl ölmek isterdiniz?

Bedenen.

Nasıl hatırlanmak isterdiniz?

Estetikle ilgili olarak.

Dört saat önce Manhattan'da bir kanepeye yığılıp kalmıştım. Şimdi, bir Boeing 727 jet uçağında gecenin karanlığı içinde seyrederken Katie'ye söz verdiğim üzere bu baş belası anketi doldurmaya çalışıyordum. Şunu anlamaya başlamıştım ki Ben'in toplama huyu sanat dünyasının dışında da devam ediyordu – bana bunun uçaklarından “biri” olduğunu söylemişti. Havalanır havalanmaz izin isteyip beni lüks, halı kaplı bölümde bırakarak ‘çalışma kabini’ne geçmişti. Bunun birinci sınıf uçuştan aşağı kalır yanı yoktu. Son derece konforlu, sırtüstü yatan bir koltukta geriye doğru yaslanmış şampanyamı yudumluyordum. Frances'in bayılma gösterisinden sonra biraz başım dönüyordu, ama onun dışında iyiydim. Kendimden geçince neredeyse temizlenmişim; baygınlık nöbetinden çıktığımda, sanki çok uzun ve derin bir uykudan uyanmışçasına yenilenmişim.

Sonia'nın Carolyn'le ilişkisinin gizemi onları karşımdaki kanepede el ele otururken gördüğümde buğulu gözlerimin önünde kendiliğinden çözülüyordu. Şimdi neden Sonia'nın bu kadar ilgisini çektiğimi anlıyordum. Carolyn benimle ilgili olarak anlayabileceği her şeyi anlamaya son derece istekli ve meraklı olmalıydı – ve bunu sevgilisi ve aynı zamanda benim New York City'deki estetik karşılığı olan kişinin sağlaması kaçınılmazdı. Carolyn'in Sonia'yla olduğunu düşünmek beni rahatlatırdı. Sonia'yla arkadaş oluyorduk ve belki de bu, Carolyn ve Sam'in etrafındayken kendimi daha rahat hissetmemi sağlayacaktı. Belki derin bir nefes alıp Aidan'ın planını kabul etmeliydim. Londra'yı bir geride bırakabilseydim. Tuhaftır, hislerimdeki bu değişiklik bir şekilde Frances'le ilgiliydi. Onun yalnızlığı bugün bana çok dokunmuştu. Uzun ve sevgisiz bir evliliğin kurbanıydı o. Şunu biliyordum ki, Aidan'la olan ilişkim özünde bunun tam tersiydi. Herhangi bir şekilde hissettiğim yalnızlık tamamen bana aitti.

“Havada yemek yemek” üzere olduğumuzu söyledi Ben, acilen ilgilenmesi gereken küçük bir iş görüşmesini tamamladıktan sonra. Aşağıya, kararmış Birleşik Devletler'e baktım. Batıya doğru ilerliyorduk. Ben, beni elde kalan bozukluklarla satın aldığını söylerken şaka yapmıyordu. Ama bunu daha fazla sorgulamayacaktım. Nereye gittiğimiz hakkında hâlâ hiçbir

fikrim yoktu. Bunu akşam yemeğinde söyleyeceğine söz verdi. Görünüşe göre yolculuk beş saat sürecekti. Şimdi anlamaya başlıyordum ki Ben işiyle evliydi; sanat, boş zamanında kendi maddi gücüyle kendine sağladığı lükstü. Göründüğünde, dizüstü bilgisayarımın kapağını hızla kapadım. Cevaplanacak dört soru daha vardı, ama belki de böyle postalardım, Katie'yi daha fazla bekletemezdim. Benim adıma yaratıcılığını kullanması gerekecekti.

Yanımdaki koltuğa oturdu ve bacaklarını önündeki ayak sehpasına uzattı. Alışılmadık şekilde rahatlamış görünüyordu.

“Ne yazıyordun?”

Anlattım. Beni cevapları görmeye ikna etti.

“Demek uçmayı seviyorsun?”

Ne demek istiyorsun dermiş gibi suratına baktım.

“Demek istediğim – böyle, bulutların üzerinde.”

“Ben iki yer arasındaki mesafeyi seviyorum, herhangi bir yerde ya da bir diğerinde olmayı değil.”

“Peki ya yüksek yerler?”

Lafın nereye varacağını anlamaya başlamıştım.

“Nasıl, dağ gibi mi?”

“Tam üstüne bastın,” hafifçe öne eğildi ve bana doğru döndü. Bir anlamda mükemmeldi – böylesinden hoşlananlar için. Aidan çok daha ilginç bir şekilde göze çarpardı. Onda birazcık yırtıcı bir hava vardı ki insanı kararsız bırakırdı. Buna karşılık Ben sadece ve açıkça yakışıklıydı, onu tasvir etmek için uygun bir sıfat düşünemiyordum.

“Nereye gidiyoruz, Ben?”

“Aspen'e, elbette. Şubat'ta Birleşik Devletler'de başka nereye gidilir ki? Daha yeni orada bir kulübe satın aldım.”

“Dağlarda mı?”

“Hayır, Hayden Zirvesi diye bir yerde. Ama pencerelerinden yan tarafındaki dört dağa bakabiliriz. Çok güzel. Geniş manzara, muhteşem kar, bol açık alan ve temiz hava. Ve, daha da heyecan verici olan, kulübeye bir bölüm eklettim, sanat eserlerini koymak için – sonunda koleksiyonum için sürekliliği olan kalıcı bir yer ediniyorum.

“Evde sanat eseri var mı?”

“Hayır, korkarım henüz yok. Sabah mimarla son çizimlerin üzerinden geçmek için bir toplantı yapacağız ve öğleden sonra

da kayak dersim var. *Sahiplik Dizisi*'ne nerede son vermek istediğimi görmek hoşuna gider diye düşünmüştüm.

Daha işin yarısında olduğum göze alınırsa bu fikre alışmam bir hayli zor olmuştu. Genelde parçaları satışa sunulmadan önce bitirirdim.

"Kayak yapar mısın?"

"Nasıl desem? Yetiştirilme tarzımın bir parçası değil."

Ben hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

"Denemek ister misin?"

Daha kötüsünü düşünemezdim.

"Korkuyorum," dedim kendimi bile şaşırtan bir dürüstlikle.

"Başlangıç için eminim seni acemi öğrenci tepelerine götüreceğimizi bulabiliriz. Bahse girerim buna bayılacaksın," diye dil döktü.

Kayak okuldaki çevremi küçümsediği bir eğlenceydi. Züppelerin yaptığı türden bir şeydi – orada pofuduk bir paltonun içinde uçurumdan aşağı bakıyor olma fikri beni dehşete düşürüyordu. Ama olumlu bir şekilde başımı salladım ve gülmüsedim. Ne olursa olsun Ben'in isteklerine uymaya kararlıydım.

Sessizce oturup batıya doğru yolculuğumuza devam ederken Ben'in cevap vermekten kaçınma huyunu düşündüm; insan ilişkilerinin eksikliği, jet uçakları, sanat, ev gibi maddi şeylere odaklanması. Neden hiç kimsenin kendisine yaklaşmasına izin vermiyordu? Birkaç yakın arkadaşı var gibi görünüyordu, ama yine de kendini kolaylıkla açacak türde birine benzemiyordu. Ama bu yolculukta onu biraz daha tanımaya kararlıydım.

"Sen nasıl cevaplar verirdin?"

Gözleri kapalı, geriye doğru yaslanmış oturuyordu. Şimdi bana bakıyordu, şaşırdığı açıkça görülüyordu.

"Anketi diyorum. Cevaplamaya ne dersin?"

Kaçma şansı olmadığını biliyordu. Ve Ben'le ilgili öğrendiğim bir şey varsa o da kendisine meydan okunduğunda bunu geri çevirmeyeceğiydi.

"Soruları bana aktar. Eve vardığımızda cevaplarımı okuyabilirsin," dedi.

Uçak batıya doğru yol alırken, Ben ankete dalmış soruları cevaplamaya çalışıyordu. Hayattaki her şey gibi, bu işi de son derece ciddiye almıştı. Kısa bir süre sonra uykuya daldım. Yere

indiğimizde doğuda vakit geceyarısını geçmişti, Colorado saatiyle saat sabahın beşiydi. Karanlıkta, iki yanında köknar ağaçlarının yükseldiği sessiz, dar bir yolda arabayla ilerledikten sonra gecenin içinden yükselen bir malikâneye vardık. Ortada bir ev vardı: bir dizi modern, içeriden aydınlatmalı, birbirine cam kaplı geçitlerle bağlanan, bahçe içinde altıgen cam bloklar. Ben nazikçe beni içeri aldı. Gözlerimi zor açıyordum.

Yüksek bir platformun üzerine yerleştirilmiş bir yatağın bulunduğu odaya götürüldüm. Yer bej rengi süet halıyla kaplıydı ve üzerinde rasgele konmuş kalın pelüş minderler vardı. Pencereerde perde yoktu, tahminimce etkileyici bir manzara sunuyordu. Şimdilik bütün görebildiğim dağ zirvelerinin yükselen ayın ışığı altında aydınlanan beyaz tepeleriydi.

Uçurumdan aşağıya bakarken, kendimi öyle küçük hissettim ki. Tabii bir de korkudan ödüm patladı. Burası Ben'e acemi öğrenci tepesi gibi gelebilirdi, ancak benim için kayak üzerine üniversite eğitimi almak gibiydi ve sınıfımı geçmek için sadece iki saatim vardı. Doğrusunu söylemem gerekirse, şu an ileriye doğru tek bir adım atıp atamayacağımı bile kestiremiyordum. Beni aceleyle buraya getirip bırakmış, bir tür aşırı hız dersi almak üzere, uzman kayakçı tepelerine doğru ilerlemişti. Kendimi gözlerimi açıp çevreme bakınmaya zorlayabilirsem, önümde muhteşem bir manzaranın uzandığını göreceğimi biliyordum. Yok eğer kendi yöntemime başvurmaya karar veririm, derhal en yakın kayakçı kahvesine gidip orada Ben'in dönmesini bekleyecektim. Bana kayak öğretmesi için uçuk pembe bir kayak takımı giyeri, hareket edebilen bir Barbie bebek tutulmuştu ve tam şu anda, eldivenli elini bana uzatırken neşeyle gülümsüyordu.

Her şey bittiğinde, sosyetenin kış tatili sanatına dair ilk dersimi başarıyla tamamlamanın rahatlığıyla oturup bir kahve içtim. Daha önce hiç gerçek bir panik atak geçirmemiştim ve kayak yokuşunun kenarı başlamak için en iyi yer sayılmazdı. Neyse ki hocanın aynı zamanda profesyonel bir masöz ve rahatlatma terapisti olduğu ortaya çıkmıştı. Sonunda beni yeterince sakinleştirmeyi başardı ve yokuşun sonuna kadar santim santim sürükledi. İtiraf etmeliyim ki bu, kendimi çok zinde ve neşeli hissetmemi sağlamıştı.

İşin zevkli kısmı telesijeyle tekrar dağın tepesine çıkmaktı. Dört bir yanım, bulutsuz, masmavi bir göğün altında parlayan beyaz bir tuvalle sarmalanmıştı. Dağların büyüklüğü, karın enginliği beni çok etkilemişti. Hava sert ve soğuktu, ama güneş şaşırtıcı bir biçimde yüzümü ısıtıyordu. Dışarıda oturup kahvem i yudumladım ve manzarayı çektim içime. Bunun içimi mi yoksa tam tersine dışımı mı temizliyor olduğunu çözemedim, ama her iki şekilde de ruhumda kuvvetli bir bahar temizliği gerçekleşiyordu. Londra'ya ve New York'a ait bütün düşünceler uçup gitmiş, zihnim sadece bu nefis manzarayla dolmuştu. Ardından sanki planlanmış gibi Ben görüntüye giriverdi.

Neşeyle gülümsedim. "Bu yaşadığım en korkunç, zor ancak bir o kadar da inanılmaz şeylerden biriydi."

İnanılmaz şekilde memnun olmuş görünüyordu. Belki de Ben Jamieson'un gerçek yüzünü birazcık görebiliyorum, diye düşündüm, her şeyi çok çok iyi yapmak isteyen ve erdemi ile cömertliğinden başka birilerinin de faydalandığını gördüğünde aşırı bir kişisel başarı hissiyle dolan biri. Bu, aslında çekici olan idareci özelliğinin bir yönüydü. Bir önceki gece New York'ta söylediklerini düşündüm, benim için ödediği para ona özgü bir hâkimiyet kurma biçimiydi. Belki de yaptığı gerçekten buydu. Belki de takdir ettiği insanlar üzerinde etkili olmaktan gerçekten hoşlanıyordu ve buna sahip olabilecek kadar zengindi.

Tekrar telesijeje binip aşağıdaki harikulade manzaranın üzerinde alçalmaya başlayan ikinci güneşinin son ışıklarıyla ısınarak dağdan indik. Altımızdaki vadide bir göl parıltıyor, buzun katılaştırdığı çayırılar arasından bir ırmak döne döne ilerliyordu.

Hektarlar boyunca uzanan malikâne toprakları üzerinde eve doğru ilerlerken, Ben çocuksu bir coşkuyla yazları nasıl balık tuttuğundan ve uzun keşif yürüyüşlerine çıktığından bahsetti. Doğa onu daha gerçek kılıyordu. Yerden ısıtma sistemiyle kusursuzca ısıtıldığı halde, her odada modern şömine ızgaralarının ardında harlı ateşler yanan, muhteşem cam eve vardık. Kardan yansıyan ışık, odalara zarafet katan açık renkli mobilyaların üzerine sakın bir parıltı düşürüyordu. Cennet böyle bir yer olmalıydı. Buraya bayılmıştım. Yaşamımda ilk kez kendimi dışarıdaki boşluğun görkeminden haz alırken buldum.

Son performansımı hazırlamak için köşeme çekildim, an-

cak birkaç saatlik boş zamanım vardı, o yüzden önce bir duş aldım, benim için konulmuş kalın, pelûş havlulara sarılıp sarmalandım ve kocaman süet minderlerin üzerine devrildim. Hava yavaş yavaş kararırken huzurlu bir biçimde manzarayı seyrettim, ateş ızgaranın ardında çatırdıyordu. Yaşamımda daha önce böylesi doğaüstü bir yerde bulunmamıştım. Burası Manhattan' daki et paketlenme bölgesinden ya da Londra'nın Doğu Ucu' ndan kesinlikle çok uzaktı. Buradaki karın üzerinde leke bırakan tek şey vahşi hayvanların ve kuşların ayak izleriydi. Her yer tam anlamıyla sessizdi, toprak öylesine geniş bir alanda uzanıyordu ki sesler daha birkaç metreden fazla yolculuk etme fırsatını yakalayamadan sonsuzluk onları yutuyordu. Fiziksel olarak bitkin olduğumu hissettim, Ancak bu zihinsel yorgunluktan öyle farklıydı ki. Çok çok daha iyiydi.

“Uyan Esther,” dedi Ben fısıldayarak.

Ağır ağır kendime geldim. Bir süredir sıcacık, yumuşacık bir uykuya dalmış olmalıydım. Oda tamamen karanlıktı ve çevreyi görmemi sağlayan tek şey karın yarattığı parlaklıktı. Sönmeye yüz tutan ateş turuncu kora dönmüştü. Ben yanıma çömelmiş, bana doğru eğilmişti.

Gözlerimi açtığımda fısıldayarak konuştu.

“Bir süredir seni izliyorum.”

Kafamı kaldırıp gözlerimi yüzüne diktim.

“Ne gördün?”

“Daha sıklıkla böyle görünmesi gereken birini gördüm.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Tüm o endişe çizgileri yüzünü terk etmişti. Bütün maskelerden kurtulmuştun. Frances, Victorine, Marie, hepsi gitmişti. Gerçek Esther’i birazcık olsun görebildim.”

Doğrudum ve gözlerimi kırıştırdım. Nefesini yanağımda hissedebiliyordum. Ben öne eğilip çekingen bir hareketle yanağımlı öptü. Geri çekilmediğimi görünce dudakları ağızma doğru hareket etti. Dudakları sıcak, hafifçe tuzlu ve güzellerdi.

Sonra geri çekildi. “Özür dilerim,” deyip duraksadı, ardından yutkundu, “yapılacak tek şey buymuş gibi göründü.”

Karşılık vermedim.

“‘Sahip olma’ anlayışım bu değil, özellikle de söz konusu sen olduğunda, Esther. Sen çok, ama çok değerlisin.”

Ayağa kalktı ve çıkmak üzere birkaç adım attı, kapıya vardığında dönüp sessizce sordu, “Performansını sahneleyemeyecek kadar yorgun musun? Eğer öyleyse, bunu anlayabilirim.”

“Ne? Judith’i kaçırarak mısın? Mümkün değil.”

Rahatlamış görünüyordu.

“Pekâlâ, ne zaman hazır olursan.”

Kapı arkasından hafifçe bir tıkırtıyla kapandı.

Ben, Judith oyunu için gereken sahneyi hakkıyla kurdurmuş, diye düşünür düşünmez kendime şaşıtm. Bu adamı istemiyordum, ondan hoşlandığımdan bile emin değildim. Ancak bana sarılmasına verdiğim karşılık bedensel teması ne kadar özlediğimi fark etmemi sağladı. Aidan’la Soho’da en son birlikte oluşumuzun üzerinden sadece bir hafta geçmişti, ama bana aradan yıllar geçmiş gibi geliyordu. Onu özlemiştim, onun dokunuşunu. Birdenbire başka hiç kimsenin onun yerini tutamayacağını fark ettim, ama belki de önümüzde çok engel vardı, belki de kendi içimde asla bu ilişkiyi yürütecek kadar dengeli olamayacaktım.

Sadece bir gün sonra ikimiz Londra’ya, eve uçuyor olacaktık; tekrar birlikte ve New York’tan, onun ortamından uzaklarda olacaktık. Şu Weiz anlaşması meselesini tekrar konuşabilir-dik; her şey yoluna girecekti, bunu görebiliyordum ve Londra’da kalabildiğimiz sürece elbette onunla evlenecektim. Sonuçta, sorun sadece para kaynaklı filan değildi. Eğer müzayededen kazanılan nakit paranın bir bölümünü bir sonraki projem için kullanmam konusunda anlaşma sağlanması da herhalde iyi olacaktı. Belki de Ben’in ilk hamim olması hoşuma giderdi. Tabii seksi bu ilişkinin dışında tuttuğumuz sürece. Hem galeri-cimle hem de hamimle yatıyor olmak işleri gerçekten çıkmaza sokabilirdi.

Ben’in felaketi savuşturmasıyla rahatlamış olarak, kendimi minderlerin arasından kaldırıverdim ve hazırlanmaya karar verdim. Eğer önümdeki yirmi dört saat boyunca ayağımı denk alabilirsem, her şeyin hallolması hâlâ mümkündü. Sonra aklıma onun da şu anketi doldurmuş olduğu geldi. Merak içinde dizüstü bilgisayarımı çıkarıp açtım.

En sevdiğiniz koku?

Karın üzerindeki her dem taze ağaçların kokusu.

En sevdiğiniz sözcük?

Juliet.

Çıkmayı en çok istediğiniz yolculuk?

Bu yolculuk.

En mutlu olduğunuz zaman ve yeri?

On yaşımdan önceki her an her yer.

En çok kullandığınız tabir?

Hatta kalın.

Sizi en çok rahatsız eden özelliğiniz?

Âşık olamamak.

Başkalarında sizi en çok rahatsız eden özellik?

Benden önce paramı görmeleri.

Ne sıklıkta seks yaparsınız?

Her tahrik oluşumda.

Sahip olduğunuz en değerli şey?

Annemin alyansı.

Geceleyin sizi ne ayakta tutar?

Müşteriler.

Yanınızdan ayırmadığınız eşyalar?

Cep telefonu, cüzdan, fotoğraflar.

Nasıl ölmek isterdiniz?

89 yaşımda, sağlıklıyken bir çığda ölmek isterdim.

Nasıl hatırlanmak isterdiniz?

Cömertliğimle.

Bunlar bana sahip olduğunu düşündüğüm adamın sözleri olamazdı. Merak etmeye başlamıştım. Çocukken başına gelen neydi ve Juliet kimdi acaba?

Çevremi dikkatle inceledim. En azından burada filme alınmadığımdan oldukça emindim. Kumaşı muslin kılıfından özenle çıkardım ve yatağa serdim. Üzerine pembe, yeşil ve turuncu halkalar nakşedilmiş, altın bir iple kenar işlemeleri yapılmış, uzun, Kimono tarzı bu elbise, küçük bir parçadan ibaret olan, açık "iç elbiseyi" gizliyordu. Kostümü üzerime geçirip dışındaki ipleri bağladım ve bu halimle bir iffet abidesi gibi görünmekten memnuniyet duydum. Kendi saçımın üzerine uzun, koyu renkli, kıvrıkcık peruğu geçirdim. Dior, tenime müs-

tehcen bir parlaklık veren, sırf bana özel bir fondöten hazırlamıştı. Onu yüzüme, boynuma ve göğsüme sürdüm. Sonra siyah kalemi alıp tam sol gözümün altına bir ben kondurdum; kaşlarımı koyulaştırdım ve dudaklarımı tuhaf bir yanık turuncuya boyadım. Ardından uzun, kırmızı, pençemsi tırnaklarımı taktım. Altın kaplama boyunluğu boynuma, sayısız boncuklu bileziği de kollarıma geçirdim. Takıların ağırlığı kendimi çelik zırh taşıyormuşum gibi hissetmeme neden oluyordu; adeta savaşa hazırlanıyordum. Açık artırmadan birkaç dakika önce Petra beni bir kenara çekmişti.

“Judith için gereken aksesuarlar,” demişti aceleyle, “daha dün geldi, o yüzden hepsini sarıp sarmalayıp sandığın dibine yerleştirdim. Oldukça ağırlar. Sakın onları unutma ve dikkatli ol, Judith cinayet işleyebilen biri.”

Sandığı New York'ta bırakmış, sadece bu ilgi çekici aksesuarları yanımda getirmiştim. Uzun, ağır paketi açtım. İçinden çıkanları tam olarak tahmin edememiş olsam da şaşırmadım. Deri bir kılıfın içinden minyatür bir pala çıktı. Paslanmaz çelikten, son derece keskin, kıvrık ağızyla büyüleyici bir nesneydi. Judith'in ismiyle iç içe geçmiş amblemim palanın ahşap kabzasına enfes bir işçilikle kazınmıştı. Petra'nın bunu nereden aldığını kesinlikle bilmiyordum. Palayı tutma provaları yaptım, onu sağa sola savururken kendimi aynada izledim. Durgun havayı hafif, ama tatmin edici bir ıslıkla yarıp geçiyordu. Aletin gerçekten tehlikeli oluşu bana biraz heyecan veriyordu doğrusu. Ben'i bu gece bununla korkutarak biraz eğlenebilirdim. Kullanmakta olduğu güçten bir an olsun şüphe ettiğini görmek hiç fena olmazdı.

Kınla birlikte paketten ince, deri bir kemer çıkmıştı. Kimonomun iç kısmında kemeri içinden geçirebileceğim aralıklar olduğunu fark ettim ve üzerime giymeyi denedim. Bıçak rahatlıkla bir kıvrım yapıp bacağımanın şekline uygun biçimde yerine oturuverdi. Onu orada bırakmaktan hiçbir zarar gelmeyeceğine karar verdim. Performans için yapmış olduğum planı bir kez daha gözden geçirdim ve oyunun içinde bıçağın eklenmesine çok uygun bir sahne olduğunu fark ettim.

Palayla birlikte paketlenmiş küçük bir cam şişe olduğunu gördüm. İçinde çok açık renkli, bulanık bir sıvı, hemen yanında da katlanmış küçük bir kâğıt parçası vardı. Kâğıdı açıp okudum.

Unutma Est, ister bir kadının portresini yapsın, isterse bir orman resmi, Klimt'in eserlerinde sapkın bir erotizm vardır. Bu performansın tadını hakkıyla çıkar.

P xx

Şimdiye dek gördüğüm en muhteşem manzarayla çevrili olmam bir yana, biraz önce koleksiyoncum tarafından öpülmüş olduğumu düşünürsek, Petra'nın notunun olanlara bu kadar uyuyor olması sinirlerimi bozdu. Kesin olan tek bir şey vardı ki o da baştan çıkarıcı kadını oynamamın tam zamanıydı. Ayrıca bu son performansımdı. Ben'in son sözleri geldi aklıma, gerçek beni birazcık da olsa görebilmişti demek. Ama bunun bu projeyle bir ilgisi yoktu ve hiçbir şey sandığı gibi değildi. O, *Sahiplik Dizisi*'ni satın almıştı ve o dizide ben Esther Glass değildim. Sadece sanatçı ve sanat eseri idim. Bu gece son temayı görecekti: Bir mit olarak kadın.

Peki ya şişedeki sıvı ne olacaktı? Kâğıdın diğer yüzünü çevirdim. Petra tam alt sol köşeye minik harflerle iki sözcük yerleştirmişti: **ÖZEL K!** bunların anlamını kavramam zaman aldı. Ancak kavrar kavramaz Petra'nın saçmaladığını anladım. Belki de bu kez şaka konusunda aşırıya kaçmıştı. Onu aramak için cep telefonumu elime aldım, sonra fark ettim ki telefonum çekmiyor. Dış dünyayla ilişkim tamamıyla kesilmişti. Petra'yı Ben'in telefon sisteminden arayıp onunla sanrı yapıcı ilaçlar üzerine konuşmazdım.

Şişenin içinde ne olduğunu biliyordum. Özel K, genellikle hayvanları sakinleştirmeleri için veterinerlere satılan yasal bir uyuşturucu maddeydi. İnsanlar tarafından kullanıldığında ise en sık rastlanan etkileri aşırı heyecan ve kuvvetli sanrılardı. Fazlası saldırgan davranışlara, bellek yitimine sebep olabilirdi. Aşırı dozda alındığında ise insanı komaya bile sokabilirdi. Son zamanlarda 'tecavüz randevuları' ile akla gelir olmuştu. Hatırlamaya çalıştım. İlacın etki göstermesi on ila yirmi dakika sürüyor, çoğunlukla üç saatten daha kısa süre sonra etkisini kaybediyordu. Bütün uyuşturucu maddeler gibi, kırk sekiz saat içinde varlığı vücutta tespit edilebiliyordu. Alkolle karıştırıldığında etkileri kuvvetleniyordu.

Bütün bunları nereden mi biliyordum? Doğu Sarayı'nda

geçirdiğimiz zamanlarda, Petra ile birlikte revaçta olan her şeyi denemiş, neyse ki sıra beyaza geldiğinde önümüze bir sınır çekmeyi başarabildik. “Azıcık K çok yol alır” derdik, özellikle de en sevdiğimiz parti uyuşturucusu olan kokainle birlikte alındığında.

Şişeyi elimde evirip çevirip durdum. Petra’nın niyeti neydi? Judith’i, onun Holofernes’e durmadan içki içirerek onu önce heyecanlandırıp sonra nasıl uyuttuğunu düşündüm. Sonra da adamı öldürmüştü. Peki ben ne kadar ileri gitmeye hazırdım? Ben’e baştan çıkarıcı bu kadının tüm maharetlerini göstermek istiyor muydum? Tehlikeyi hep sevmiştim, ama sanırım bu biraz fazla tehlikeliydi?

Ben bir oyuncuydu. Kontrolü elinde tutmayı seviyordu. Beni nasıl öptüğünü düşündüm. Bu ondan beklenmedik bir hareketti. Yoksa değil miydi? Belki de bunu kasten, beni şaşırtmak için yapmıştı. Bu rakibini kontrol altına almanın, onun sınırlarını bozmanın klasik bir yöntemiymi. Geçen gece söylediği gibi, o sadece hesaplı riskler alırdı. O profesyonel bir oyuncuydu. Rossetti’yi satın alışını, bir rakibi –bu olayda Greg Weiz’i– saf dışı bırakmak için uğruma ödediği inanılmaz miktardaki parayı düşündüm. Sahiplenmeye yaklaşımı iticiydi. Bunun, Getty’lerin tüm servetlerini *Karanfilli Madonna*’ya dökmelelerinden hiçbir farkı yoktu. Her iki durumda da sanatın değeri ona sahip olmanın sağladığı güçten kaynaklanıyordu. Beni satın almasının nedenlerinden biri de kaslarını şişirip güç gösterisi yapmaktı.

Aynada kendime baktım. Ona oyun nasıl oynanır gösterecektim. Birdenbire bu gece onu alt etmeye, beklediğinden daha fazlasını vermeye karar vermiştim. Sanat tarihi boyunca erkekler hep avantajlı durumda olmuş, birileri ya da kendileri için resmettikleri tuvallerinin arkasında ve üzerinde yer alan kadınları hep yönetmişlerdi. Galerici ise onları hisse senedi gibi pazarlıklara konu edebilecek yetkiye sahip olduklarını zannetmişlerdi. Onda derin bir iz bırakmanın bir yolunu bulmalıydım. Ona, tıpkı seçtiğim bütün modeller gibi, benim sandığımdan daha öngörülemez biri olduğumu gösterecektim. Onu biraz korkutacaktım, sadece Judith olarak tabii.

Aynadaki yansıma baktım. Kostümüm olağanüstüydü. Klimt’in eserine gerçekten de benziyordum. Elbisenin dışına

giydiğim kısmını çözüp kimonoyu bir parça açma provası yaptım. Sonuç son derece erotikti ve kendimi güçlü hissetmemi sağladı. Sonra sol göğsümün altında minik bir iç cep keşfettim. Şişeyi alıp cebe sığdırmayı denedim. Elbette cuk diye oturdu. Petra dört dörtlük bir tasarımcıydı. Şişeyi koyduğum yerde bırakıp yansımama bakarak elbisenin dış parçasının iplerini bağladım. Onu yanımda taşımanın hiçbir zararı yoktu. Sonuçta yasal bir maddeydi.

Odadan çıkarken duyulan tek ses çıplak tene sürtünen ipeğin hafif iniltisiydi. Çıplak ayaklarım cilalı ahşap zeminin üzerinde sessizce hareket etti. Ben salondaki derin, beyaz bir deri kanepeye kıvrılıp Time okuyormuş gibi yaparak beni bekliyordu. Kafasını kaldırıp bakar bakmaz yüz ifadesi değişti.

“Bir dön bakalım. Sana daha da hayran olmama izin ver,” dedi.

Kendi etrafımda yavaşça döndüm ve Japon selamı verir gibi hafifçe eğildim.

“Bu Klimt’in bir eseri mi?” diye sordu alçak sesle.

Kafamı sallayarak onayladım. “Judith General Holofernes’i baştan çıkaran bir İncil kahramanıydı, ardından şehrinin kurtarmak için onun kellesini uçurdu.” Ellerimde birer çanta vardı. İlerleyip ilkinin ona uzattım. “İşte sana işbirliği yapma fırsatı,” dedim, “beni filme almak sana düşüyor.”

Yüzünde hoş bir şaşkınlık ifadesi belirdi. Parmakları hızla çantanın kayışlarını çözdü ve kamerayı çıkardı. Aletin mekanik özelliklerine dalıp onu nasıl kullanacağını çözmeye çalışırken onu izledim. Diğer çantayı yere koydum. İçinde taşınabilir stüdyo ışıklarım ve Holofernes’in kafası vardı.

“Ne yapacaksın?”

Güldüm. “Sana kalmış.”

Şaşkın gözlerle yüzüme baktı.

“Performansın kontrolü senin elinde,” diye açıkladım.

Durum çok hoşuna gitmiş gibi görünüyordu. Beni filme almaya başladı, lenslerle görüntüyü yakınlaştırıp uzaklaştırıyor, kamera yeni oyuncağıymış gibi onunla oynuyordu.

“Bana ne yapacağımı söyle.”

Kafasını kaldırıp savunmasız gözlerle bana baktı, ama kendini çabucak toparladı. “Öyküyü anlat,” diye emretti soğuk kanlılıkla.

Ondan bana daha büyük bir yer açması için kanepeyi geriye çekmesini istedim. Sonra iki spot lambasını kurmama yardım etti. Böylece Judith'i parlak, teatral bir odağa dönüştürdük. Oyuna başladığım anda Ben çevremde dolanarak beni filme almaya başladı.

"İsmim Judith," diye başladım. "Tanrı'ya ve halkıma olan sevgim korkunç bir şey yapmama neden oldu. Büyüleyici bir kıyafet giyip gizlice evden kaçtım. Generali dişil oyunlarıyla cezbetmek niyetindeydim," deyip durdum ve doğrudan kameraya bakarak kışkırtıcı bir şekilde gülümsedim. Ben'in kameranın arkasından sırttığını görebiliyordum. Oyundan zevk almıyormuş gibi görünüyordu, bunun üzerine devam ettim.

"Holofernes'in ordugâhına gidip kendimi ona köle olarak sundum. Askerler ne istediğimi biliyorlardı ya da en azından bildiklerini sanıyorlardı. Onun çadırına götürüldüm. General beni görür görmez büyüledi."

Yeniden durup gözlerimi Ben'e diktim. Bakışlarını gizledi ve kamerayı bana doğrultup ses çıkarmadan dudaklarıyla "Devam et," dedi.

"General aç ve susuzdu," Ben'in önünde çömeldim ve daha da alçak sesle konuşmaya başladım, "ben de oturup daha fazla şarap içmesi için onu cesaretlendirdim. Yeterince içtiğinde biraz daha verdim. Sonunda şişeyi bitirdiğinde bir şişe daha göndermelerini istedim. İlk önce istemedi, ama boyun eğmesini sağlayacak yöntemlerim vardı."

Tekrar ayağa kalkıp ona sırtımı döndüğümde, Ben kendinden memnun bir şekilde sırtıtmaktaydı. Sırtım ona dönükken ağır ağır elbisemin önündeki bağları çözdüm ve tamamen açılmasına izin verdim. Böylece altındaki son derece dekolte kesimli elbiseyi açığa çıkarmış oluyordum. Salınarak tekrar kameraya döndüğümde elbisenin altındaki kılıcın görünmemesine dikkat ettim. Kameranın titrediğini gördüm. Sahibimde yeni bir gerginlik seziyordum. Öne eğilip ona ve kameranın lensine iyice yaklaştım. Onun karnıma, çıplak tenime yakın çekim yaptığını görebiliyordum. Öyküme devam ettim.

"Bekledim. Holofernes epey sarhoş olmuş, arzuları kabarmıştı, ama bana dokunmasına izin vermedim. Onu biraz daha içmeye ikna ettim, ta ki uyuya kalana dek. Sonra kılıcımı çıkardım." Bu sözlerle birlikte palayı kınından çıkarıp Ben'in yüzü-

ne doğrulttum. Kamera gözle görülür biçimde titremeye başladı. Geriye bir adım attım ve palayı sağa sola savururken kesik kesik gülmeye başladım. “Ve iki hızlı darbeyle kellesini uçurdum.”

Ben filme almaya devam ediyordu, ama artık beni biraz endişeli bir ifadeyle kameranın üzerinden izliyordu. Ona doğru hamle ettim, o hızla yana çekildiği sırada palanın elimden yere düşmesine izin verdim. Sonra kafa maketini kutusundan çıkarıp sol elimle tutarak çılgın gibi ona doğru salladım, “Sonra da onun artık hiçbir şeye sahip olmayan bir sahip olduğunun kanıtı olarak kellesini halkıma götürdüm.”

Judith’in resimdeki pozunu aldım ve onun çılgın, erotik gülümsemesini takınıp gözlerimi Ben’e diktim.

Kafa elimde ileri geri sallanırken aramızda bir sessizlik hüküm sürmeye başladı. Sonra Ben gülmeye başladı. Ben de iyice eğilip selam verdim ve elbisemin iplerini bağlamaya başladım.

“Kes,” dedi kamerayı kapatıp kanepeye çökerek, “şu lanet şeyi de ortadan kaldır,” dedi kafayı işaret edip gülerek, “Mide bulandırıcı.”

Kafayı kutusuna bıraktım.

“Şimdi, şu bıçağı bana uzat Esther. Bu konuda sana güvenmiyorum.”

Palayı yerden alıp ağzı ona bakacak şekilde uzattım. Ellerini havaya kaldırdı. Diğer tarafını çevirdim. Ben palayı eline alıp dikkatlice inceledi, sonra masanın üzerine koydu.

“Sen deli kadının tekisin,” dedi kafasını sağa sola sallayarak. Gözleri neşeyle parlıyordu. “Aç mısın?”

“Hem de nasıl,” dedim.

Akşam yemeği uzun, dar bir yemek odasında veriliyordu. Yerden duvarın ortasına kadar odanın her yanı Orta Batı’dan bir mısır tarlasının elle yapılmış, son derece gerçekçi bir resmiyle kaplıydı. Ekinlerin arasından kocaman, meraklı gözlerle bakan köy çocuklarının buruşuk yüzleri insanın aklına kazınıyordu. Bu stili tanıyordum. Ressam New York’tayken Whitney’e gidip gezdiğim sergide işlerini gördüğüm çağdaş bir Amerikalıydı. Ben’in seçimine şaşırmıştım. İş son derece acemice yapılmıştı ve burada uygunsuz duruyordu. Belki de kış yüzünden

böyle görünüyordu. Dışarıdaki ölü toprakları kaplayan kara baktım. Biz de onun içindeki bir lahitte gibiydik.

Tam karşımdaki duvarda kapalı duran büyük bir plazma ekran vardı. Orada ne tür sanat filmleri biriktirdiğini merak ettim. Belki de Sanat Atölyesinden ya da benim buradaki yatak odamdan canlı yayın yapıyordu. Belki bu gözetlemecilik hiçbir sınır tanımıyordu. Ben'in yönlendirmesi üzerine masanın başına oturdum, kendisi de diğer uca oturdu. Buzların üzerinde duran deniz ürünlerinden oluşan bir dağ özenle aramıza yerleştirilmişti: ıstakoz, istiridye, kerevit, karides.

"Böylesi bir suçun öyküsünü anlatırken aldığın zevk beni korkuttu," dedi Ben, kabukları açıp içlerindeki eti çıkarırken çatır çutur sesler çıkaran, pençemsi tırnaklarını izleyerek. "Tarihte pek de yüce bir rol oynamış bu kahramanla kendi aranda bir paralellik görmediğini umuyorum."

Ben'i eğlendirebildiğime memnundum. "Belki görüyordur," diye cevap verdim, ama eğer öyleyse, sıradaki sorular 'o zaman general kim?' ve 'sonunda kimin kellesi uçacak?' olmalıydı şüphesiz.

"Bu durumda olası generallerin kimler?"

Yemek üzere olduğum istiridyeyi tabağıma bıraktım.

"Bir düşünelim, elbette..." duraksadım, "Aidan var."

Ben cesaretlendirici bir ifadeyle kafasını sallayarak "tabii Greg de olabilir," dedi. Sonra tekrar kafasını sallayarak -bu kez daha kuvvetli bir şekilde- "Belki de asıl general Joe'dur," diye ekledi.

Ben yüzünde bir acıma ifadesiyle kafasını sağa sola salladı.

"Tabii bir de her zaman... sen varsın," dedim.

Gelen darbeyi yememek için vücudunu geri çekiyormuş gibi yaptı.

"Ben asla böyle bir şey yapmazdım. Kendimi New York'ta birbirlerine düşmanlık besleyen generallerin arasındaki büyük koruyucun olarak takdim ediyorum."

"Tek söyleyebileceğim senin tarafından böylesi değerli adedildiğim ve bu haftayı sana ait olarak geçirdiğim için kendimi ayrıcalıklı hissettiğim."

Şarap bardağını bana kaldırdı,

"O ayrıcalık bana ait Esther."

Yemekten sonra tekrar oturma odasına çekildik. Tehlikeli bir biçimde parıldayan pala hâlâ masanın üzerinde duruyordu.

“Yatmadan önce bir şeyler içmek ister misin?” diye sordu Ben. Buradan sonra nereye varacağından pek emin olamasam da akşamın henüz bitmiyor olması beni mutlu etmişti. Koca bir bardak viski aldım. O da kendine ayrısından koydu. Sonra bu gece için kâhyaya izin vereceğini söyledi.

Aklım fazla mesaiye geçmişti. Sanırım Ben’in beni baştan çıkarmaya çalışmasını istiyordum. Onun dengesini yitirmesini sağlamak, projenin başladığı noktaya döndüğünü görmek istiyordum. İlk performans sanal bir gösterim olmuştu. Christina dokunulmazdı. Judith ise bir süreliğine erişebileceği bir noktadaydı. Ancak Ben yemekte neredeyse hiç şarap içmemişti. Şişenin tamamını hemen hemen ben içip bitirmiştım. Bunu yapıp yapmamam gerektiğini düşündüm. Elimi elbisemin içine daldırıp küçük şişeyi dışarı çıkardım. Sanatım için her zaman risk almıştım. Ama bu seferki fazla riskli bir durum muydu? Ve bunu gerçekten sanatım adına mı yapmak istiyordum?

Bilmediğim tek şey güvenlik kameralarının beni izleyip izlemediğiydi. Küçük şişeyi görülebilir bir şekilde elimde tuttum ve tıpasını çekip çıkardım. Sonra ayağa kalkıp masayı çektim ve kamerayı kutusuna yerleştirmekle meşgulumuşum gibi görünmeye özen gösterdim. O sırada Ben’in bardağına şişedeki sıvıdan sadece birkaç damla damlattım gizlice.

Kameralar çalışıyor olsa bile bu yaptığımı yakalayamayacaklarından emindim. Dönüp kanepeye oturdum ve viskimden koca bir yudum aldım. Ben’e zarar verecek bir şey yapmadığımı düşünerek kendimi rahatlattım, ama ilaç içice rahatlamasını sağlayacak ve sabah küçük çapta bir bellek yitimi yaşamasını neden olacaktı.

Büyük beyaz kanepeye oturdum ve kısık ışıkların aydınlattığı odadan dışarıdaki manzarayı izledim. Kar ay ışığında parlıyordu. Sessizlik zaman kadar derindi. Ben çok geçmeden geri döndü ve kanepenin diğer ucuna oturdu. Altıma almış olduğum bacaklarımı aramızdaki boşluğa uzattım. Ayaklarım hâlâ çıplaktı. Ben’in ayak parmaklarına kaçamak bir bakış attığını, sonra yakalanmışçasına bakışlarını hemen başka yöne çevirdiğini gördüm. Pencereden dışarıdaki kara baktı. Viskisinden bir yudum aldı, sonra biraz daha içti. Çok geçmeden ikimiz de içkilerimizi bitirmiştik.

“Burada olman çok hoşuma gitti Esther,” dedi sonunda. Dili hafifçe dolanıyordu. Sonra hararetle esnedi. Elini uzatıp ayaklarımdan birini okşamaya başladı.

“Özellikle de bu geceden büyük zevk aldım.”

Doğrudan gözlerimin içine baktı. Bakışlarına karşılık verdim.

“O elbise inanılmaz,” dedi.

Ona yaklaştım. “Başyapıtına daha yakından bakmak ister misin?” diye sordum.

Tek kelime etmeden, parmaklarını ayağımdan vücudum boyunca yukarıya doğru hızla hareket ettirdi ve elbisemin önündeki iplere ulaştı. Sonra acele etmeden ipleri tek tek çözdü. Elleri titriyordu. Nefesi dikkat çekecek şekilde hızlanmıştı. Elbisenin dıştaki parçasını geriye doğru itip parmağını göğüslerimin arasında, karnımda ve göbeğimde gezdirdi. Gardı sonunda düşmüştü.

Bu aşamayı uzatmak, ilacın etkisini iyice göstermesini sağlamak için kendimi geriye çektim. Akşam işte o zaman gerçekten ilginç bir hal alacaktı. Yüzümü onunkine yaklaştırdım. “Ankete verdiğin yanıtları okudum,” dedim. “Juliet kimdi?”

Sözlerim bütün havayı değiştiriverdi. Ben benden uzaklaştı, kanepenin diğer ucuna çekildi ve gözlerini benden alıp pencereden dışarıdaki kara bakmaya başladı. Bir süre sessizce durdu.

“Juliet,” dedi, sözcükler ağzından inanılmaz yumuşak bir sesle çıkmıştı, “Juliet benim annemdi,” dedi sonunda.

“Ona ne oldu?” diye sordum yumuşak ve nazik bir şekilde.

“Öldürüldü,” diye cevap verdi soğukkanlılıkla, “Boston’daki bir sokak soygununda vuruldu. Ben on yaşındaydım.”

Elini alıp tekrar ayaklarımdan üzerine koydum.

“Ne iş yapıyordun?” diye sordum.

Bana döndü. Gözlerinin bulanıklaştığını görmek beni korkuttu, sözcükleri gittikçe anlaşılmaz bir hal alıyordu.

“Ressamdı. Yağlıboyayla soyut resimler yapardı.”

Onu kendime doğru çektim, direnmedi. Kafasını göğsüme yasladım. Yanağından aşağıya inen yaşları hissedebildiğime emindim. Göğsüm boyunca akıp karnıma kadar indiler. Beni köprücük kemiğimden çok hafifçe öpmeye başladığı sırada saçlarını okşuyordum. Sonra nefesinin yavaşladığını duydum, benimkine yasladığı kafasının ağırlaştığını hissettim. İlacın etki-

si beklediğimden biraz daha anı ve aşırı olmuştu. Ama çok rahatlamıştım. Kendimi istemediğim bir köşeye sıkıştırmak üzere olduğumu düşünmeye başlamıştım. Oyunumun son bulması için daha iyi bir zaman olamazdı. Ama Ben, onun trajedisi beni üzmüştü. Bu artık bir oyun olmaktan çıkmıştı. Bir an için bile olsa sorununun kalbine inebilmişim.

Nabzını hissettim, yavaşlamıştı; ağzı açılmış horlamaya başlamıştı. İyi görünüyordu, sadece derin bir uykuya dalmıştı. Onu kımıldatmayı başarıp yatırdım, yakasını çözdim, kemerini açtım ve gömleğini pantolonunun içinden çıkardım. Sonra bardağını alıp suyla çalkaladım; karaftaki viskinin yarısını boşalttım. Bardağı yarısına kadar tekrar doldurup masaya, tam onun önüne koydum. Ben bu esnada kımıldamadı bile.

İçinde Holofernes'in kafasının bulunduğu kutudan son oyuncağımı çıkardım: oyun kartı büyüklüğünde, dikdörtgen bir çıkartma. Ben'i yan çevirdim ve çıkartmayı özenle sırtının kavisine yerleştirdim. Sonra dairesel hareketlerle yavaş yavaş ovalamaya başladım. Birkaç dakika sonra üstteki plastik tabakayı çekip aldım ve kalıcı siyah mürekkeple hazırlanmış amblemimi çıplak bedeninde bıraktım. Sonra tekrar diğer tarafa çevirip gömleğini aşağıya çektim.

En son olarak elbisemin iplerini çözüp çıkardım, yanındaki kanepeye serdim. Bıçağı, kamerayı ve kesik kafa maketini alıp yatmaya gittim.

Geç kalktım. Dün gece neler yaptığımı hatırlar hatırlamaz yatakta doğrulup dimdik oturdum. Dehşete kapılmışım. Bu tam eski Esther Glass'in yapacağı türden bir maskaralıktı. Son yıllarda davranışlarımı kontrol etmek için çok uğraşmışım. Büyüdüğümü, hareketlerim ve sanatım konusunda daha fazla sorumluluk alabilmeye başladığımı sanıyordum. Ancak dün gece tekrar eski davranış modelime kayıvermişim. Utanç içindeyim ve kendime çok kızgındım. Tabii bir de çok endişeli... Ya ilaç onu doğrudan diğer tarafa gönderdiyse? Çabucak kalkıp parmak uçlarıma basarak oturma odasına gittim ve kapıyı yavaşça iterek açtım. Oda bomboştı; viski bardağı, elbisem ve Ben, hepsi gitmişti.

Evin içinde dolanmaya başladım. Her yer sessiz ve sakin-di. Etrafta kâhya dahil olmak üzere kimseler yoktu. Sonra bir motor sesi duydum ve dışarıya göz attığımda bir arabanın durduğunu gördüm. İçinden Ben'in çıktığını görmek beni ilk başta çok rahatlatmıştı, ama sonra peşinden koyu renkli takım elbiseler giymiş, son derece ciddi görünümlü iki adamın geldiğini gördüm. Panikten midem burkuldu. Resmi görünümlü adamlardı, herhalde polislerdi ve beni almaya gelmişlerdi. Koşarak odama döndüm – bu bir oyun muydu yoksa gerçek miydi? Bu kez çok fazla ileri gitmiş olabileceğimi, hatta gerçekten çok ileri gitmiş olduğumu fark ettim.

Yatağıma oturdum ve beklemeye başladım, ama gelen giden yoktu. Sonunda duş alıp giyindim. Eğer normal davranırsam benden daha az şüphe edileceğini umuyordum. Sonra çantalarımı toplayı biraz daha bekledim.

Çok geçmeden biri kapıya hafifçe vurdu. Kalbim sıkışıyor-
du. "Girin," dedim.

Kapı yavaşça açıldı ve Ben göründü. Elinde tuttuğu elbi-
sem gevşek bir biçimde sarkıyordu. Onu utana sıkıla bana
uzattı. Düşünceli görünüyordu ve beti benzi atmıştı. Elbiseyi
elinden alıp içeri girmesini işaret ettim. Rahatsız bir biçimde
yatağın ucuna tünedi.

"Esther," dedi.

Sahte bir masumiyet ifadesi takınıp gülümseyerek söyle-
yeceklerini duymayı bekledim.

"Dün gece bana neler olduğunu bilmiyorum. Uygunsuz bir
şey yaptıysam özür dilerim. Bu biraz tuhaf, ama hiçbir şey ha-
tırlamıyorum. Sabah uyandığımda sen gitmiştin, ama," artık
ellerimde güvende olan elbiseyi işaret ederek, "elbisen..." dedi.

Bir anda inanılmaz derecede rahatladım. Neler olduğunu
anlamamıştı. "Eğlenceli bir geceydi," diyerek sözünü kestim
çabucak, "çok iyi vakit geçirdim, Judith etkisini göstermiş ol-
malı."

Şaşkın gözlerle bana baktı. "En azından ölümümle sonlan-
mamış."

"İlgisi bile yok," diye belirsiz bir cevap verdim. Ne düşün-
düğünü merak ediyordum. Sonunda gerçekten savunmasız
kaldığını görebilmişim. Ancak tahminimce dövmeyi henüz
fark etmemişti. "Bu sabah neredeydin?" O adamların kim oldu-
ğunu hâlâ öğrenmek istiyordum.

"Mimarlar geldi," diye karşılık verdi, görünüşe bakılırsa
konunun değişmesi onu rahatlatmıştı, "planlara son şeklini
verdik. Korkarım artık Manhattan'a dönme vakti geldi."

"Bunları satın alamayacağına oldukça emin olduğum için
hatıra olarak saklamak isteyebileceğini düşündüm," dedim
araba uçuş pistine doğru ilerlerken. Ben'e yedi tane kart ver-
dim: bunlar yedi başyapıtımın röprodüksiyonlarıydı. Kâğıtları
karıştırarak her birine birkaç kez baktı, sonra üzüntüyle bana
baktı,

"Harikalar," dedi, "ama aralarında en önemli yüz yok. Se-
nin tek resmin yok."

Uçak kalkar kalkmaz Ben çalışma odasına girip gözden
kayboldu ve New York'a gidene kadar çalıştı. Rahatlamaya ça-

lıştım, ama kendimi çok huzursuz hissediyordum. Lincoln'ün bu projenin başında İkarus ve alevler hakkında söylediklerini düşündüm. Kuyruk tüylerim ucundan tütsülenmişti; son performansımdan –hem kendi adıma hem de Ben adına– ciddi yara almadan sıyrılabilirdim için gerçekten şanslıydım. Ya komaya filan girseydi? İşte o zaman yaşamımın geri kalanını demir parmaklıklar ardında geçirirdim. Yaptığım şey gerçekten aptalcaydı. Bu tür oyunlar için fazla yaşlı olduğumu fark ettim. Sanatımı güdülerimle icra ederdim, sırf tepkinin ne olacağını görmek için bir şeyler yapar, sonuçları umursamazdım. Şimdi ise değişiyordum. Sonuç artık beni çok daha fazla ilgilendiriyordu.

Ben'in annesinin ölümüyle ilgili açıkladıklarını düşündüm ve bana bunları anlattığını hatırlayıp hatırlamadığını merak ettim. Artık ondaki sanat tutkusunun nedenini anlayabiliyordum. Bu Ben için annesinin yaratıcı ruhuna yakın kalabilmenin, onun anısını canlı tutmanın bir yoluydu. Ama işler çığırından çıkmıştı. Bir ilişki kurmak yerine sanat koleksiyonu kuruyordu. Çok yazık.

Uçak inmeden önce Ben tekrar ortaya çıktı ve yanımdaki koltuğa oturdu. Onunla annesi hakkında konuşmak istiyordum, ama bunun için artık çok geç olduğunu görebiliyordum. Dün gece bu fırsatı elimden kaçırmıştım. Ben çoktan kabuğuna çekilmişti bile.

"Joe'yu aradım," dedi, "seni atölyede bekliyor olacak."

Kendimi biraz yenilgiye uğramış hissettim. Bu Manhattan'daki son gecemdi ve anlaşılan Ben kaçıp bu gece beni yalnız bırakmak niyetindeydi. Onu gerçekten korkutmuş olmalıydım. Elimi eline alıp sıkıca tuttu, "Burada olman benim için büyük bir şerefti Esther. Bu haftadan sonra yaratacaklarını görmek için sabırsızlanıyorum."

"Londra'daki açılış gösterisine gelecek misin?"

Yüzüne koca bir gülümseme yayıldı.

"Böyle bir şeyi asla kaçırmam."

"Peki ya anlaşmanın geri kalanı?"

"Hmmm, bu Greg'le konuşmam gereken bir şey. Sanırım önümüzdeki haftalarda sizin ekipten birileriyle buluşacağım. Belki birkaç başka sanatçıyı da bir süre atölyede takılmaya ikna ederim."

"Yine güvenlik kameraları olacak mı, olmayacak mı?"

Ben ciddi görünmeye çalıştım. “Bunu anlayabileceğine şüphem yok. Onları sadece aşırı derecede değerli işlere saklıyorum.”

Bizi havaalanında iki araba bekliyordu. Ben, beni açık bir biçimde babacan bir sevgiyle kucakladı ve bir anda yok oluverdi. Şehre yalnız başıma giderken kendimi hayal kırıklığına uğramış hissediyordum. Son birkaç günü şöyle bir düşündüm. Ben daha önce tanışmış olduğum kimseye benzemiyordu. Aşırı rahatlık, güç ve duyarlılığın karışımı olağanüstüydü. Ancak bir noktadan bakıldığında, birbirimizden belki de o kadar farklı değildik. Onun da sırları, yıkık dökük bir geçmişi, genellikle kimseyle paylaşmadığı öyküleri vardı. Önceki gece hatırlayabildiğimden daha ileriye gittiğimize inandığından emindim. Yine de kartlarını aşırı derecede kapalı oynuyordu. Sonia bu konuda haklıydı. Öpücüğünü, ayaklarıma dokunan ellerini düşündüğümde kendimi hoşnut hissetmekten alıkoyamıyordum. Onu hem estetiksel hem de cinsel anlamda büyülemiştim; bunun karşılığında o da hem bir kadın hem de bir sanatçı olarak beni kışkırtmıştı. Elimde değildi. Dürüst olmam gerekirse her ikisi de benim için önemliydi. Bununla birlikte, Ben’in her zaman bir bilmece olarak kalacağını, ona asla ulaşamayacağını görebiliyordum. Yine de tanınması çok yararlı biriydi. Belki de Aidan haklıydı. Belki de Ben kusursuz bir hamiydi.

Aidan’la konuşmam, ona kendisini ne kadar çok sevdiğimi, meğer ne kadar da haklı olduğunu söylem gerekiyordu. Bu projeyle ilgili bütün endişelerimi ona kusmuş, olası bir başarısızlık karşısında duyduğum korkuyu öfke ve güvensizlik olarak ona yansıtmıştım. Ancak endişelerimin fazlasıyla iyi bildiğim çok farklı bir kaynağı daha vardı ve günler geçtikçe onları görmezden gelme yeteneğimi gittikçe kaybediyordum. Aidan’la doğru dürüst bir konuşma yapmamın, bir şeyleri düzeltmek için çok geç kalıp kalmadığımı öğrenmemin zamanı gelmişti.

* * *

Araba sağa çektiğinde, Joe yüzünde bir gülümsemeyle stüdyonun kapısını açtı. Sanki beni bekliyor, yolumu gözlüyordu. Çantamı bagajdan çıkardı ve merdivenlerden çıkarmama

yardım etti. Daireye vardığımızda bir an için bana döndü. Gözlerinde meraklı bir bekleyişin izini gördüm. İlerledim, anahtarını döndürdüm, kapıyı iterek açtım ve hiç beklenmedik, göz kamaştırıcı bir manzarayla karşılaştım. Stüdyonun her yanında kış zambakları vardı. Devasa vazoların içinde heykelleri andıran yüzlerce kocaman, beyaz çiçek... Kuvvetli kokularını her yana saçıyorlardı.

Joe bana bir zarf uzattı. "Bunları bu öğleden sonra getirdiler," dedi omuzu silkerek, "bana bir şey sorma."

Zarfı yırtarak açar açmaz Aidan'ın el yazısını tanıdım.

Umarım yolculuğun başarılı olmuştur. Manhattan'da seni özerledim. Birkaç gün daha kalmam gerektiği için üzgünüm. Anlaşmaya neredeyse varıldı. Uygun olduğunda beni ara. Buradan da olur, Londra'dan da. Seni delice seven, A.

Mideme sancılar girdi. Joe'ya bakamıyordum.

"Her şey yolunda mı?"

Cevap olarak bir şeyler mırıldandım ve çantalarımı taşımayardım ettiği için Joe'ya teşekkür ettim ve gitmek üzere sırtını döndüğünde aşırı derece rahatladım.

Kısa süre içinde öyle çok duygu değışikliği yaşamıştım ki, pusula kendimi soğuk hissetmeme, hayal kırıklığı duymama sebep oldu. Belki de yanılıyordum, belki de Aidan için iş benden çok daha önemliydi. Ben'in karşısına çıkması da şans eseri olmuştu belki. Gururum kırılmıştı. Yıllardır hissetmediğim bir iyimserlikle, Aidan'a gerçek iç dünyamı gösterme kararından bir anda vazgeçtim. Peki, ama nasıl oluyor da bir yığın çiçeğin beni eve yalnız göndermesini telafi edeceğini zannedebiliyordu? Birkaç gece önceki konuşmamızdan sonra planları üzerine en kısa zamanda konuşmamızın benim için ne kadar önemli olduğunu anladığını sanmıştım. Her şey bir kenara, Heathrow'un kargaşasıyla onun desteği olmadan baş etmek zorunda kalacaktım. Düşündükçe kendimi daha çok yüzüstü bırakılmış hissediyordum. Anlaşma öyle mi; pekâlâ, dürüst olmam gerekirse, diye düşündüm birden, gidip lanet olası anlaşmasını kovalayabilirdi. Artık onun yaşamının bir parçası olmak istemiyordum. Birdenbire bundan kesinlikle emin oldum. Stüd-

yoda volta atmaya başladım. Öncelikle şu kahrolası çiçeklerden kurtulmalıyım. Kokuları midemi bulandırıyor. Stüdyonun geniş pencerelerinden birini açtım ve soğuk havayı içime çektim.

Zambakları birer birer pencereden atmaya başladım. Bez bebekler gibi döne döne düşüp yavaşça kaldırıma çarptılar. Sokak bomboştu ve hareketin insanın içini boşaltan bir etkisi vardı. Sonra tiz bir takırtı duyduğumu sandım. Dikkatle dinledim, bir tane daha duydum, sonra bir dizi tıkırtı daha ve patlayan flaşlar. Onları gördüm. Binanın hafif solundaki bir deponun karanlık girişinde birbirlerine sokulmuş bir sürü figür. Stüdyonun içine doğru pike yapıp küfrederek pencereyi çarptım. Sonunda beni bulmuşlardı. Ben de onlara Aidan'a duyduğum büyük öfkeyi harikulade bir gösteriyle sunmuştum. Gün içinde çiçeklerin gelişini izlediklerine şüphe yoktu, çiçekleri teslim eden adamdan gönderenin bilgilerini çoktan öğrenmişlerdi. Bilgi ucuzdu. Yaptıklarımın medya için tasarlanmış olduğunu düşüneceklerdi.

Pencerenin altında, yerde sürünmeye başladım. Nefesimi dengelemeye çalıştım, soluklarım çok hızlanmıştı. Sürünerek odanın karşı tarafına gittim ve dikkat çekmeden yatak odasına giriverdim. Tanrı'ya şükür pencereler kapalıydı. Beni buradan sadece Joe ve Ben görebilirdi, tabii eğer izliyorsa. Kapıyı çarptım ve ışığı açmak üzere ayağa kalktım. Sonra doğrudan kamera lenslerinden birine konuştum. Kameralarda ses sisteminin olup olmadığını kısa süre içinde öğrenecektim.

"Joe ya da Ben, lütfen biriniz gelip beni alsın. Dışarıda bir medya çetesi var. Kapıyı dört kez çalarsan seni içeri alacağım."

Çok geçmeden biri kapıya dört kez hafifçe vurdu. Rahatlamış bir şekilde, sürünerek ilerledim ve stüdyonun kapısını açtım. Joe sessizce içeri girdi ve kapıyı arkasından sıkıca kapattı.

"Çok üzgünüm," dedi altüst olmuş bir halde, "sabahtan beri nöbet tutuyoruz, ama tek bir kişinin bile geldiğini görmedik."

"Sorun değil," diye karşılık verdim durumu kabullenmiş bir ifadeyle, "benimle birlikte geldiler herhalde."

Keşfedilmekten kaçmak neredeyse olanaksızdı. Bunu Londra'daki günlük yaşamımdan fazlasıyla iyi biliyordum. Yine de daha dikkatli olmalıyım. Bir anlık dikkatsizlik sonucu zaafılarım bir kez daha açığa çıkmıştı.

“Arkada bir yangın merdiveni var, o taraftan gidebileceğimizden eminim,” dedi Joe. “Ben’le konuştum. Benden evine kadar sana eşlik etmemi istedi. Bir araba çağırdım, bizi sokağın sonunda bekliyor olacak.”

Kafamı kuvvetle salladım. Medyayla karşı karşıya gelmenin kesinlikle zamanı değildi. Onlara bir gece için yeterince tiyatroyu oynamıştım.

Önce iç kısımdaki merdivenlerden bir kat yukarı çıktık, sonra yangın çıkışına vardık. Binanın dışından geçen, tıpkı açıkta duran bir omurga gibi görünen, sarmal, metal merdivenlerden inmeye başladık. Döne döne hızla aşağıya inerken ayaklarımızın patirtisini duyabiliyorduk. Dar sokak et pazarından arta kalanlarla doluydu. Joe elimi tuttu ve buzun üzerinde ara sıra kayarak çöplerin içinden koşarak geçtik. Sokağın sonunda motoru sessizce mırıldayan, ışıkları sönük, siyah bir araba duruyordu. Biz arka koltuğa atlar atlamaz, araba artık caddeyi aydınlatan farlarıyla sessizce uzaklaşmaya başladı. Soluk soluğa arabanın arka camından dışarıya baktım. Sokak hâlâ sessizdi. Görünüşe bakılırsa peşimizden gelen kimse yoktu.

Joe beni Ben’e bıraktı. Tekrar burada olmaktan hoşnutum. Hamimi son bir kez görme fırsatını yakalayabilirdim belki, ama kâhya beni doğrudan birkaç odadan ibaret bir daireye götürdü ve yiyecek bir şeyler hazırlamasını isteyip istemediğimi sordu. Teklifi geri çevirip yatağa girdim. Ben Jamieson çoktan ellerimin arasından kayıp bilmecelele dolu dünyasına dönmüştü.

Ertesi sabah beni havaalanına götürmek üzere bir araba geldi. Gitmeden önce koridorda sessizce ilerleyip Ben’in çalışma odasına gittim. Kapıya hafifçe vurdum, ama cevap veren olmadı. Gizlice içeri süzölüp Rosetti’nin muhteşem Frances Leyland portresine son bir kez baktım. Fısıldayarak veda edip gitmek üzere kapıya döndüm. Frances için üzüldüm. Şimdi New York’ta gerçekten kısılp kalmış olduğunu açık bir biçimde anlayabiliyordum. Şükürler olsun ki benim Avrupa’ya bir dönüş biletim vardı. Artık eve dönme vaktiydi.

Bugün Programı, BBC Radyo Dört.

“Size bu kadar yüksek bir fiyat verileceğini düşünüyor muydunuz?”

“Hayır, bu benim için tam anlamıyla sürpriz oldu.”

Sesim uykusuzluktan iyice kalınlaşmıştı.

“Peki sizce Ben Jamieson parasının karşılığını aldı mı?”

Duraksadım,

“Sanırım ben diziyi tamamladığımda bu konudaki fikri oluşmuş olur.”

Sunucu kıkırdadı, “Size nasıl davrandı? Sizi koleksiyonunun geri kalanına yaptığı gibi bir köşeye kaldırmadı herhalde.”

“Aslında bunu bir süre için yaptı, ama hafta sonu beni bir Colorado gezisine çıkararak telafi etti.”

“Yani halka açık bir biçimde sergilenmediniz?”

“Birkaç özel gösteri oldu.”

Sunucu bilmiş bir ses tonuna geçti, “Sizce insanın kendisini ni açık artırmayla satması gerçekten gerçekten ilginç bir fikir mi? Yoksa bu sadece reklam amaçlı bir gösteri miydi?”

Döner dönmez neden böyle bir şeye maruz kalmaya razı olduğumdan artık emin değildim. “Her zaman işlerimde kendime gönderme yaptığımı söylerim, ama bu benden de fazlasını ifade ediyor. Kendimi fikirlerim için bir araç olarak görüyorum, boş bir tuval gibi. Benim sanatım yeniden bakmakla ilgili. Yüzde doksan dokuz, ilk edinilen izlenim bütününe sadece minik bir kısmıdır.”

“Bu hafta medyanın projenizin değeri kadar Aidan Jeroke

ile ilişkinizin son durumuyla da ilgilendiğini söylemeliyim. Bizim için bu konuyu aydınlatılabilir misiniz? Sonuçta siz ikiniz sanat dünyasının parıldayan çiftisiniz. Yollarınızın ayrılması yönündeki herhangi bir gelişme bulvar gazeteleri kadar yüksek tirajlı gazetelere de manşet olacaktır.”

Bana programdan önce verilen metinde böyle bir soru yoktu. Sesimin sinirli çıkmaması için çok uğraştım, ancak bir oktav çıktığını biliyordum.

“Açıkça söylemem gerekirse bu sizi hiç ilgilendirmez. Kendisi New York’ta ayrı bir sanat projesiyle uğraşmakta.”

“Esther Glass, korkarım süremiz doldu. Bize katıldığınız için teşekkürler. Londra’ya hoşgeldiniz.”

“Lanet olası metinde böyle bir şey yoktu.”

Taksinın arka koltuğunda oturmuş telefonda Katie’yle konuşuyordum.

Duraksadı.

“Gazeteleri gördün mü?”

Hepsi kucağımda duruyordu ve her birinin ön sayfasına bakmıştım. Geçen gece Heathrow’daki medya sirkine varış anımın fotoğraflarını çekmişlerdi. Simsiyah giyinmiş, güneş gözlüğü takmıştım; sıkıca kapamış olduğum dudaklarım koyu kırmızı bir çizgi gibi görünüyordu. Uçakta uyumakla fazla zaman harcamıştım. *The Times* ve *The Telegraph* bulvar gazeteleriyle bir olup benim resmimin yanına, işleri daha da kötüleştirecek şekilde, daha küçük, ikinci bir fotoğraf koymuştu: karın üzerinde yalnız bir şekilde yatan şiirsel bir demet zambak. Gazetelerin hepsine benzer duygu yüklü manşetler atılmıştı. Esther’in Aidan Jeroke ile olan ilişkisine sembolik bir mezar taşı. Katie anlayışlı davranıp hiç soru sormamıştı – en azından şimdi. Ben de herhangi bir açıklama yapmaya yanaşmadım.

“Elinde *The Clarion* var mı?” diye sordu çekingen bir şekilde.

Ön sayfada *Sanatçı Fahişesi Yurda Döndü* yazıyordu.

“Evet, John Herbert’ın benim tarafımda olması böylece sona eriyor. İçlerinde en kötüsü bu.”

“Hayır, ben içerideki haberdan bahsediyorum,” dedi sinirli sinirli.

Gazeteyi açar açmaz midem bulanmaya başladı. Üçüncü

sayfaya Kenny Harper'dan satın aldığım üç eskizin kopyaları sırayla basılmıştı. Altlarında şöyle yazıyordu:

"Artık Esther Glass kendini sattığına göre, biz de size onun sanatından bir parçaya sahip olma fırsatını veriyoruz. The Clarion, sanatçının ilk dönemlerine ait bu üç başyapıtın(!) kaliteli kopyalarını resimlere uygun başlıklar bulan bir şanslı okuyucusuna hediye edecektir. Akla ilk gelen isimlerden biri 'mavi dönem'."

Duygusal anlarda böylesi karmaşık bir dönem yaşarken her zaman yaptığım gibi olacak kötü şeyleri ertelemek üzere kendimi işe verdim. Dışarıda kamp kurup objektiflerini pence-relerime sabitlemiş dünyaya kapılarımı kapattım. Açılışa kadar medya ile ilgili ya da medyadan bir sözcük daha duymak istemiyordum. Bu kadarı da fazlaydı, bu yüzden onları dışarıda bırakmaya karar vermiştim. Görünüşe bakılırsa onları kendi oyunlarıyla alt edebileceğimi sanmakla yanılmıştım. Aidan haklıydı, sanatımın haber olma değeri yükseldikçe, onlar kana daha da çok susuyorlardı ve şu anda onların ana bağışçısı olmak için yeterli içsel kaynağa sahip değildim. Kenny'nin onlara eskizlerimin kopyalarını satmasına şaşırmamış olsam da bu durum beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Onu durdurmamın hiçbir yolu yoktu, dava etmeyi deneyebilirdim, ama ne anlamı vardı ki? Eskizler artık herkesin gözü önündeydi. En azından asılları bendeydi. Gazetecilerin Aidan-Esther ilişkisinin öyküsünden ne zaman sıkılacaklarını ve onun yerine eskizlerin bağlamını araştırıp gençlik yıllarımı ne zaman deşmeye başlayacaklarını merak ediyordum. Bunların gerçekleşmesi an meselesiydi, biliyordum.

Mart'ın ikinci haftasına girmiştik. Tate Modern'deki sergi Mayıs sonunda açılıyordu. Malzemeleri bir şekilde sokmak için o zamana ihtiyacım vardı. Bana gerekebilecek her türlü içeriğe sahiptim; yedi modelim üzerine yaptığım araştırmalar, kostümler, senaryolar ve performanslarımın filmleri. Ancak bu elemanları *Sahiplik Dizisi*'nden edindiğim kişisel deneyimlerle dokuma işi daha önce hiç üstlenmemiş olduğum bir ölçekteydi. Pekışmiş bir dizi üretmek istiyordum - hem görsel anlamda

dikkat çekici hem de tema olarak net bir dizi. Kişisel satışımın gösteri için güçlü bir temel oluşturmasında kararlıyım. İşi yedi kadınının öykülerinin ardına saklamak fazla kolay kaçmak olurdu. Aradaki ilişkiyi netleştirmenin bir yolunu bulmak zorundaydım.

İşe filmlerin hepsini iBook'uma yüklemekle başladım. Ardından kurguya başladım. Bu, yavaş ilerleyen, son derece zahmetli bir işti, ama işi bitirmem için gereken yalnızlık hassas durumum için çok uygundu. Karakterlerin monitörde tekrar ortaya çıkışlarını izlemek büyüleyiciydi. Kendimi performanslarım karşısında şimdiden tarafsız hissediyor, her birini sırayla tekrar gözden geçirirken kostümlerin ardındakinin ben olduğunu neredeyse unutuyordum. Sadece Ben değil, sırayla bütün kadınlar bana gerçekten sahip olmuşlardı ve bu çektiğim filmlerde açık bir biçimde görülüyordu.

Marie'nin müzayededeki gösterisi en duygu yüklü olanlarıydı. Cinselliğinden emin görünüyordu, ancak sürekli tetikteymiş gibi bir hali de vardı; kişisel değerinden emin olamıyordu. Christina adeta bir hayalet gibiydi, ama kamerayla en yoğun ve anlamlı etkileşime geçen de oydu. Belki de bunun nedeni diziyi bir bütün olarak temsil eden dualarıydı. En kontrollü görünen, üstelik en çok eğlenen, izleyicilere oynamaktan en çok keyif alan Isabella'ydı. Tam tersine Victorine kendi şehvet dolu dünyasına kapanmış görünüyordu. Çıkışı olmayan bu acınası, lanetli yerde yalnız başına ve öfkeliydi. En garip performans Meryem'inkiydi. Zor ve tehlikeliydi. Kişiliği belirsiz ve kavraması güç görünüyordu. Ama ben ondaki bu belirsizliği seviyordum. Sonuçta insanlar yüzyıllar boyunca onun dünyası hakkında okuyacaklarını okumuşlardı. Niyetim onunla ilgili bir saptama yapmaya çalışmak değildi. Bayan Leyland'a gelince, onun performansı ilahiydi. Bazen güzel ve duygusal anlamda çok kuvvetli, bazen de romantik ve ümitsizdi. Ben sallanırken kameralar çekmeye devam ediyordu, ardından yere düşüşümü izledim. Sanki gösterinin bu şekilde bitmesi tasarlanmıştı. Her izleyişimde mideme sancılar giriyordu.

Judith'i her izleyişimde felaketten kıl payı kurtulduğumu anlıyordum. Performans son derece yoğun duygularla yüklü ve tam anlamıyla çılgınca görünüyordu. Küstah olsa da, yaklaşık on yıl önce politikacının tekiyle karşı karşıya gelişim kadar da

profesyonelceydi. Nedeni, bu seferkinin kısmen izleyicinin gözünden çekilmiş olmasıydı belki de. Ben kamerayla çılgınca deneyler yapmıştı, yüzümü, kıyafetimi, palayı ve Holofernes'in kellesini bir yakından gösteriyor bir uzaklaştırıyor, böylece ortamdaki deliliği iyiden iyiye artırıyor. Judith gerçekten duygulu görünüyordu. Gözleri bakmalarını istediğimden daha da deli bakıyordu. Vücudundan güçlkle dizginleyebildiği bir cinsel enerji sızıyordu. Fark ettim ki bu performans sırasında daha önce olup bitenlerin tüm etkileri damarlarımda akıyordu. Neredeyse bir felaketle sonuçlanmış olmasına şaşmamak lazımdı. O anda tamamen sanatım tarafından ele geçirilmiş bir kadındım ben.

Filmlerin çok çarpıcı bir sonuç vereceğini şimdiden görebiliyordum. Her biri asıl başyapıtın hareketsiz bir görüntüsüyle açılacak, sonra resim yavaş yavaş kararıp sesli performansına geçilecekti, sonra görüntü tekrar kararacak ve kadınlardan her birinin yüzüne yakın çekim yapılarak son bulacaktı. Hepsinin büyük birer başyapıt olmasının ardında bir neden vardı. İzleyicinin yüzüne sert bir yumruk gibi inmemek için kendilerini tutuyorlardı, ama eksik olan bir eleman vardı, yapıştırıcı. Projenin merkezinde yaşayan bir ruhun olması gerekiyordu – ben ve benim izleyiciyle ilişkim. İşte sıkıntım bu noktada baş gösteriyordu. Zihnim farklı çizgileri takip etmekle meşguldü; geçmişimin çizgilerini, silmeye çabalayarak yıllarımı harcadığım, zihnime kazınmış anılar. Bütün bunları bir araya getirmek için kullanmam gereken kendi kimliğim olmuştu, ama sorun şu ki bu kez uydurma bir ben işimi görmezdi. Ne yapıp edip işimin merkezine yerleştirmek için gerçek Esther Glass'ı bulmak zorundaydım.

Ertesi hafta beni sadece Petra ile Katie aradılar. Petra Alman'la bozuşmuş, eski keyifsiz günlerine dönmüştü. İlişkileri neden asla uzun sürmüyordu? Belki de çok geçmeden ben de aynı soruyu kendime soruyor olacaktım. Sergi açılmadan önce birlikte sıcak bir yerlere gidip kısa bir tatil yapmaya karar verdim. Medya bir kez daha canımıza okumadan önce biraz ara vermek, güneşi yüzümüzde hissetmek, yavaşlamak iyi olacaktı. Açık artırmadan bu yana Petra da hızla tasarım dünyasının ilgi odağı haline gelmişti ve henüz kostümlerin geri kalanlarını görmemişlerdi bile. Sergi açıldıktan sonra Petra moda dün-

yasında başarıya giden yolda ciddi bir sıçrama daha yapacaktı.

Katie Aidan'ı aramam için nazik bir şekilde dil döktü. Onun gittikçe endişelendiğini söyledi, ama ben ayak diremeyi sürdürdüm. Kontrolün nispeten elimde olduğunu ve işimi özümsemiş olduğumu hissetmeye başlamıştım. Dikkatimi bulandırabilecek herhangi bir şeyin olmasına izin verecek durumda değildim. Aidan New York'tan dönmüştü, ama bana yaptığı tekli fi tekrar tartışabilmemiz için benim önce gelecekten ne beklediğimi bulmam gerekiyordu. New York'tan ayrılmadan önceki gece çocuk gibi davrandığımı biliyordum, ama Aidan'ın çok fazla şey istediğini ya da bu kadarının benim için çok fazla olduğunu düşünüyordum. Diziyi bitirene kadar bu endişeleri görmezden gelmeye karar vermiştim. Ancak sonra Ben'den elle yazılmış bir mektup aldım ve huzurum yeniden bozulmaya başladı.

Sevgili Esther,

Nasıl olduğunu, benden kurtulmanın sana iyi gelip gelmediğini merak ediyorum. Kendisine böyle büyük bir hayranlık beslediğim, kendi içinde son derece güçlü kişisel ve sanatsal bir bütünlük barındıran birine dürüst davrandığımı bile bile geceleri rahat uyumam olanaksız bir hal aldı. Bu nedenle sana bir itirafta bulunmak ve senden bir şey rica etmek için kendimi bu mektubu yazmak zorunda hissettim.

Önce itiraf: Korkarım seni bütün yol boyunca -pekâlâ en azından Aspen'e kadar- izliyordum. Kameralar sadece sahnede ya da atölyede yaptıklarını değil, her hareketini takip ediyordu. Şimdi o kayıtları tekrar izleyip o anları yeniden yaşayabiliyorum. Atölyede bana Christina'yı sunduğun anı, yaşayan, nefes alan başyapıtım Esther Glass'ın maskesiz görüntüsünü cömertçe sunduğun o anı. Victorine gibi muhtaç, Meryem kadar saf, Isabella kadar güçlü görüntülerini, New York müzelerinde bir izleyici olarak başka sanatçıların işlerine dalmış hallerini ya da şehir merkezinin dışında bir kafede Sonia ile kahve içişini izleyebiliyorum. Ancak istediğim, yakalamayı hayal ettiğim görüntüler çoktan zamana yenik düşmüş görünüyor.

Judith'i aklımdan çıkaramıyorum, o gece bana neler yap-

tığını ya da benim ona neler yaptığımı merak etmeden duramıyorum. Üzerimde imzanı, damganı buldum, ama sanırım onu oraya nasıl koyduğunu asla öğrenemeyeceğim. Sahibine imzasını atan bir başyapıt – masalın sonlarına doğru gerçekleşen ani bir değişiklik. Güzel tenini, Judith' in elbisesini çıkardığında karnındaki gümüşü çizgileri hatırlıyorum. Bir çocuk doğurmuş olduğunu bana neden söylemedin? Gerçek Esther Glass hakkında bilmediğim başka neler var? Ve birbirini izleyen bu anılar gerçekleşir gerçekleşmez neden uçup gittiler, merak ediyorum.

Bu, seni rol yaparken kendi merceğinden izlediğim ve kendi merceğimi ayarlamadığım tek seferdi. O gün senin en muhteşem, en büyüleyici ve en dehşet verici halini gördüm. Sıcak, pürüzsüz, çıplak ayaklarına dokunduğumu hatırlıyorum. İşte şimdi ricam geliyor: Lütfen, sevgili Esther, bundan fazlası gerçekleşti mi yoksa bu imgeler aklımdan geçen fanteziler miydi sadece?

Şimdi işlerine neden *Sahiplik Dizisi* dediğini ve sana sahip olma ayrıcalığı karşılığında neden böyle bir bedel ödemek zorunda kaldığımı anlıyorum. Sonunda sahip olunanın kendim olacağını hiç mi hiç beklemiyordum.

Son olarak sana teşekkür etmek istiyorum. Seninle geçirdiğim bir hafta bana paha biçilmez bir ders verdi, sanatın asla gerçek yaşamın yerini alamayacağını öğrendim. Hepimiz kendi ruhumuzu beslemek için başka insanların ruhlarına bağlanma ihtiyacı içindeyiz.

Sevgilerimle,
Hamin ve dostun Ben

Not: Listeni hiç tamamlamadın. Dizinin sonunda ortaya hangi beş sıfatın çıkacağını merak ediyorum.

Mektubu buruşturup çöp tenekesine attım. Yanaklarım alev alev yanıyor, kalbim göğsümün içinde kör olası bir hızla çarpıyordu. Düşünmeden cep telefonumu alıp Ben'in numarasını tuşladım. Londra'da saat sabah yediydi, bu New York için sabahın ikisi anlamına geliyordu, ama bu umurumda bile değildi.

Uzun uzun çaldıktan sonra Ben telefonu açtı, uyku sersesemiydi.

“Derimdeki izlere bakıp nasıl böyle şeyler ima etmeye kalkışırın?” diye bağırdım. “Hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun, geçmişim hakkında hiçbir şey bilmiyorsun ve bu seni hiç ilgilendirmez.”

Ben belli ki çok şaşırmıştı. Beni yatıştırmaya çalıştı, ama onu dinleyemeyecek kadar sinirliydim. Onun yerine, telefonu kapatmadan önce ona bir sürü küfür savurdum ve ‘acı içinde yatağıma kıvrıldım. Yüzümü yastığıma bastırıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Sonra elimi karnıma koyup çok eski günlerden, uzun zaman önce bağlantımı kestiğim geçmişimden kalma neredeyse görünmez izleri hissetmek için parmaklarımı üzerinde dolaştırdım. Hakkımda görünenden fazlasını bulmak için sürekli uğraşan Aidan bile birbirimizi çırlıçplak soyarak geçirdiğimiz onca yıl boyunca çizgileri fark etmemişti. Artık o kadar silikleşmişlerdi ki ben bile orada olmalarının nedenini unutmasam da, onları neredeyse unutmuştum.

Ben nasıl fark etmişti? Son performansımı bir kez düşündüm, elbisemi onun önünde, spot ışıklarının altında nasıl çıkardığımı gözümün önüne getirdim. O birkaç saniye boyunca Ben vücudumun yakın çekim görüntüsünü filme almıştı. Bir efsanenin yaşamını sergilediğimi sanırken yaşamımın en büyük sırrını istemeden gözlerinin önüne sermiştim.

Yattığım yerde kendimi sakinleştirmeye, düşünmeye çalıştım. Bu sırrı medyadan büyük bir gayretle saklamıştım. Ava’nın ve Petra’nın, tabii bir de Aidan’ın bile bundan haberi yoktu. Tek odalı o dairede bu yüzden bir yıl saklanmıştım ve kimse izimi bulmasın diye ismimi Emmeline yapmıştım. Ben çocuğumun içimde büyümesine izin verirken, dışarıdaki dünya Esther’in belki ruhsal bir çöküntü yaşadığını, belki yas tuttuğunu, belki de huysuz bir dönemden geçtiğini düşünmüş olmalıydı. Ava ondan ısrarla uzak durmamın ardında yatanın ne olduğunu düşünmüştü acaba? Kendi kendime yarattığım bu hapishane ortamında geçirdiğim onca ay boyunca düşündüğüm onca şey geçti aklımdan.

Bu sırrı tanıdığım herkesten saklamış, Maida Vadisi’nden edindiğim arkadaşlarımla bile isteye ilişkiyi kesmiştim. Bunun nedeni kısmen bu gerçekle yaşamaya dayanabilmem tek yolunun onu tamamen unutmak olduğunu bilmemdi. Gerçek? Gerçeğin fazlasına dayanamıyordum. Temsil? Sanat ve usta-

lık? Giyinmek? Öyküler uydurmak? Başka biri olmak? Dikkatsizce risk almak? Bütün bu hareketler gerçekte kim olduğumu ilan edip gerçekten yapmış olduğum şeyle yaşamaktan çok daha kolaydı.

Telefon yine çalmaya başladı. Arayan Ben'di, açtım.

"Esther, çok üzgünüm, hiçbir fikrim yoktu."

Patlamam yüzünden pişman hissediyordum, ama bu Ben'in hatası değildi.

"Özür dilemesi gereken benim," diye karşılık verdim güçsüz bir sesle, "Korkarım mektubun beni çok sarstı. Yerini kimsenin bilmediği bir yaraya bastın, geçmişin kimsenin parçası olmadığı bir sayfasını açtın. Bunun bu şekilde kalmasını istiyorum, lütfen."

Ben bana söz verip telefonu kapattığında buruşturduğum mektubu düzeltiltim ve kendimi yazdıklarını bir kez daha okumaya zorladım. Görünüşe bakılırsa Ben ve ben aynı duygusal felcin iki ayrı ucunda yer almıştık. Mektubunun son satırlarında bana bir uyarıda bulunuyordu. Belki de bunu tam zamanında yapmıştı. Tıpkı onun gibi, çok uzun yıllar boyu sanatımın arkasına saklanmış olduğumu ben de anlamıştım. Hepsinden önemlisi, geçmişin kontrolünü elime almalı ve onun bana ait olduğunu kabul etmeliydim.

Sahiplik Dizisi'ni yaparken aklımda sadece bir kişi vardı. Maida Vadisi'nde geçirdiğim günlerin üzerinden on altı yıl geçmişti. Tam on altı yılına tanıklık etmemiş olduğum bir yaşam... Yaşıyor ve nefes alıyor, onu getirmiş olduğum dünyada hayatını sürdürüyordu. Bu diziyi adamaya kararlı olduğum devrimin kızlarının arasında çok özel biri vardı: Benim kızım. Artık geleceği hakkında kendi kararlarını alacak yaşıyordu, bu yüzden gelecekte benimle olası bir ilişki kurmaya da karar verebilirdi. Belki beni bulmak istediğine karar verecek ve umarım bulabilecekti. Ancak Londra'dan ayrılırsam bu onun için daha zor olacaktı. Kendimi ulaşılabilir bir yerde, onun bulunduğu yerin yakınlarında bulunmak zorunda hissediyordum. Bildiğim kadarıyla onu evlat edinen aile hâlâ başkentte yaşamaktaydı.

Ben'in mektubu kalbimdeki zincirleri kırmamı sağladı. Sakinleşir sakinleşmez bir taksiye atlayıp galeriye gittim. İki haftadan daha uzun bir zamandır dairemden çıkmadığımı fark ettim. Midem bulanmaya başladı, ayaklarımın üzerinde doğru dürüst duramıyordum. Aidan masasında çalışmaktaydı. Odasına sessizce yaklaştım. Kafasını kaldırıp yukarı baktığında, yüzünde New York'tayken damarlarında akan neşe ve enerjiden eser kalmamış olduğunu gördüm. Manhattan'ın kuru ve soğuk havasının teninde yarattığı çizgiler yavaş yavaş yok oluyordu.

Ona doğru yürürken beni süzdü ve hüzünlü gözlerle gülümsedi.

Kapıyı arkamdan yavaşça kapatıp jaluziyi indirdim. Sonra sessizce ona doğru ilerleyip kucağına oturdum. Belime sarılıp saçlarımı kokladı.

"N'aber Est?" dedi mırıldanarak, "seni çok özledim."

Ben karşılık veremedim telefonu çalmaya başladı. Birkaç dakika telefonu duymazdan geldi, ama gürültü ısrarla devam ediyordu. Çalan Katie'nin hattıydı. Aidan telefonu iç geçirerek açtı, karşı tarafı çok kısa bir süreliğine dinleyip ahizeyi bana uzattı.

"Esther, rahatsız ettiğim için gerçekten çok üzgünüm," dedi Katie, "ama arayan John Cressfield. İkinci hatta bekliyor. Acilmiş."

Ava'nın zamanlaması gerçekten mükemmeldi. John'un sesi soğuk ve titrekti.

"Ava ciddi biçimde hasta Esther. Benim Fransa'daki evimdeyiz. Üzgünüm, ama sanırım buraya gelmelisin - hem de hemen."

John “ciddi biçimde” sözünü kullanmısaydı, hemen harekete geçmeyecektim. Ancak zaten ebeveynlerimden birini kaybetmişim ve diğerini de kaybetme olasılığım karşısında beklenmedik bir endişe duydum. Nedeni türbülans mı tasa mı bilemesem de kusacağımı zannettim. Uçak gökyüzünde adeta cig dansı yapmıştı. Berrak, masmavi bir gündü, ama rüzgâr alışılmadık bir biçimde sert esiyordu. Güneybatı Fransa’nın üzerinde hızla savruluyorduk. Güneş, geniş yataklarda akan ırmakları gümüşe çevirmiş, üzerlerine soluk renkli evlerin serpiştirildiği alçak tepeler altımızda perspektifi çarpıtılmış, çağdaş bir Dürer resmi gibi uzanıyordu.

Bergerac’ın tek salonlu havaalanında yarım bir sigara içtim, sonra tuvalete gidip kustum. Sendeleyerek kızgın sığağa çıktığımda John’un eski bir Renault’nun yanında oyalandığını gördüm. Yanında genç, saman sarısı saçlı bir çocuk vardı. Çocuk üzerinden düşen rengi atmış bir kot pantolongiyiyordu. Al al olmuş yanaklarından John’un çakır keyif olduğu anlaşılıyordu. Öğle vaktinin üzerinden sadece birkaç saat geçmişti. Midedeki burkulma iyice derinleşti. John bana tüm ağırlığıyla sarılırken, marangoz Jacques olarak tanıtılan delikanlı da çantamı aldı. Bugün Burgundy¹ günlerinden biriydi besbelli. Tenine baharat gibi işlemiş kokuyu nefesinden de alabiliyordum.

“O nasıl?”

Telefonda Ava’nın rahatsızlığıyla ilgili yaptığı açıklama kafa karıştırıcıydı; kalp şikâyetlerinden, bir çöküntüden filan bahsetmişti. Ava hastaneden eve dönmüştü. Sanırım en iyisi

¹ Fransa’da tarihi bir bölgeye ve bu bölgede üretilen kırmızı şaraba verilen isim. (Ç.N.)

onu kendi gözlerimle görmem olacaktı.

Arabaya binip zorlu yolculuğa başladık. Gideceği yere varmak için çabalayan paslı demir yığınının içinde tangur tungur ilerleyerek tam bir buçuk saat geçirecektik. Çetin yokuşları birinci vitesle tırmanarak, doksan derecelik virajlardan savrularak, dimdik yokuşlardan sallana sallana inerek geçecek bir buçuk saat. Mide bulantım intikam almak üzere geri döndü, ama onu arka koltukta bulduğum sıcağın yapış yapış olmuş şekerleme ambalajının içinde tutmayı başardım. New York'tan döndüğümde beri Dior'un Christina'ya armağan ettiği yüzüğü takıyordum, ama şimdi onu parmağımdan kanırtarak çıkarmak zorunda kalmıştım. Ellerim uçuş sırasında şişmişti. Ben de kesinlikle hastalanıyordum.

Kimse fazla konuşmasa da ben Jacques'ın John için raflı bir kütüphane yapması için tutulduğu sonucuna varmıştım. Komün günlerinden bir 'yoldaş' bu yakınlarda ta Londra'dan bir kamyon dolusu süreli yayın ve dergi getirmişti. Sonunda anayoldan bir tali yola saptık, oradan da engebeli bir patikaya girdik. Artık çam ağaçlarının gölgesinde kıvrılarak ilerliyorduk. Araba aksıra tıksıra bir açıklığa daldı ve nihayet sapada, eski, taş bir evin önünde durdu. Evin kapatılmış, uzun ve dar balkonuna ve yerden bir kat yukarıdaki sağlam meşe kapısına merdivenle çıkılıyordu.

John önden hantal hantal tırmanmaya başladı, ben de uysal bir biçimde onu izledim. Marangoz çantamı yukarıya çıkarıp bize veda etti ve arabaya atlayıp gitti. Onun geri geri uzaklaşışını izlerken artık tam anlamıyla buraya çakılıp kalmış olduğumu fark ettim. Tek taşıma aracı, altımızdaki bahçede arteritli, kırma bir köpek gibi yatan eski püskü, paslı bisikletti. John kapıya ağırlığını vererek sertçe itti ve kapı gıcırdayarak açıldı. İçerisi karanlık, serin, beyaz kireçle badana edilmiş duvarları ve içi boş, mağaramsı bir şöminesi olan bir odadan ibaretti. Sulu gözlerle bakan Ava talaş kokulu odada bir divana uzanmış, bacaklarına bir kilim örtülmüştü. Onu sıkıca kucaklarken gözlerimin yaşlarla dolduğunu fark ettim. Saçlarımı okşayarak mırıldandı,

“Tatlım, gelmen ne kadar iyi oldu.”

Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı.

Ava gözle görülür biçimde zayıf düşmüştü. Bütün akşam divandan kalkmadı, ancak rahatsızlığının boyutu ya da ayrıntı-ları konusunda kesin bir şey söyleyemiyordu. Görünüşe göre ‘kalp atışlarında düzensizlik’ vardı, ama bunun tıbbi isminden emin değildi. Bir süredir kalp ritmini düzenlemek üzere ilaç alıyordu. Bana kalırsa Ava ve John, doktorların koymuş olduk-ları teşhisi anlamakta zorlanıyorlardı. Bunun nedeni de ciddi bir kafa karışıklığına yol açan dil engeliydi. Ava hasta olduğ-u nu kabul etmiyordu. Onun adına korkuyor, işin aslının ölümcül bir hastalık olmadığını umuyordum.

Gece, karartma perdesi gibi erkenden üzerimize indi, sı-caklık düşüverdi. Panjurlardan içeri sızan güneş ışığı olmadan, ev soğuk ve ruhsuz görünüyordu. Titrediğimi fark ettim, ama ateş yakacak odun yoktu.

Sonunda John mutfğa girip biraz gürültü çıkardıktan sonra biraz börek, bayat Fransız ekmeği, kamember peyniri ve domatesle, tabii bir de yeni bir şişe kırmızı şarapla geri döndü. Ava aç olmadığını söyledi, ben de kendimi hâlâ kötü hissediyordum, dolayısıyla John yemekleri ve şarabı iştahla mideye indirirken biz de onu izledik.

“Gerçek teşhis nedir?”

John ne diyeceğini bilemez bir ifadeyle baktı bana. Ava, ağır ağır odanın karşı tarafına doğru yürüyüp merdivenlerden çıkarak yatmaya gitmiş, yardım etme önerimizi katı bir şekilde geri çevirmişti. John sorum üzerine şişeye daha sık uzanmaya başladı. Onun da inkâr aşamasında olduğu izlenimine kapılı-yordum. Yatmaya giderken sabah marangozu beni hastaneye götürmeye ikna etmeye kararlıyđım. Gidip Ava’nın danışma-nıyla bizzat görüşecek, neler olduğunu ondan öğrenecektim. Hiç ilaç almıyor olması beni endişelendirmişti. Birdenbire Ava’nın yaşlı, aciz ve tam anlamıyla ölüme terk edilmiş bir halde olduğunu fark ettim. Ona yardım etmek için elimden gelen her şeyi yapacaktım.

Testere sesiyle uyanıp apar topar yataktan kalktım ve aşı-ğuya indim. Jacques salonda işe dalmıştı. Bana safça gülümse-di ve önündeki tahta parçasını eğelemeye devam etti. Oldukça büyük bir proje üzerinde çalışıyordu: Odanın tamamı rafla dol-

durulacaktı ve Jacques maharetini özenle ortaya koymaktaydı. Güneş açık pencerelerden içeri akıyordu. Kafamı dışarı uzatıp çevredeki tarlalara göz attım. Orman dört bir yanımızı sarıyordu; en yakın çayırılık kış yağmurlarının etkisiyle hâlâ yeşil yeşildi. Daha önce ne sessizliği ne de havadaki tatlı çam ve yabani çiçek kokusunu fark etmiştim. Burası adeta peri masallarından çıkma bir yerdi. Gözle görünen güzellikle, çevrede gezinen bir canavarın görünmez tehdidi gibi elle tutulamayan bir şeylerin muhteşem bir karışımıydı sanki. Herhangi bir yerden kilometrelerce uzaktaydık.

İlkel mutfakta, solgun görünümlü bir yapraktan bitki çayı demledim. Buzdolabında çok az yiyecek vardı, ama raflar kırmızı şarap doluydu; bir tabakta da bir kaç kalıp peynir vardı. Kendime bir fincan çay aldım ve dönüp divanın ucuna tündedim. Öğrenciyken öğretilen Fransızca'dan fazlasını bilmiyordum. Guy'le konuşurken onu bile kullanmam gerekmemiştir.

*"Je veux aller à l'hôpital,"*¹ dedim kötü bir telaffuzla.

Jacques egelemeyi bırakıp endişeyle bana baktı.

*"Vous êtes malade, mademoiselle?"*²

Ateşli bir biçimde kafamı sallayıp üst katı işaret ettim.

*"Ma mère, Ava, je voudrais voir le médecin."*³

Beni kuşku dolu gözlerle süzmeye devam etti. Bir süre daha derdimi anlatmaya çabaladım durdum, ama Jacques tuhaf bir biçimde hâlâ söylediklerimi anlamıyormuş gibi görünüyor. Tam sabrım taşmak üzereydi ki sade yeşil gözleri aydınlanmaya başladı.

Bana bir an için Guy'i hatırlatan bir edayla birkaç kez üst üste omuz silkti, sonra şaşkınlık verici berraklıkta bir İngilizce'yle konuştu:

"Annenizin hasta olduğunu bilmiyordum. Ben buraya geldiğimden beri iyi görünüyor. Burada ne bir doktor ne de bir opital gördüm."

Şaşıрма sırası bana gelmişti. Ne kadardır bu evde çalıştığına sordum ona.

"Üç haftadır," diye cevap verdi endişelerimi gidermeye ça-

Yarım yamalak Fransızca konuşmada söylenenler:

¹ - Hastaneye gideceğim.

² - Hasta mısınız matmazel?

³ - Annem Ava için doktorla görüşeceğim. (Y.N.)

lışarak, “aslında, bu süre zarfında çok da iyi idi kendisi.”

Bir an bile hasta görünmemiş miydi yani? Çayımдан bir yudum alıp her şeyi bir kez daha düşündüm. Bu dramatik durumun ortaya yavaş yavaş çıkışını gerçekten kaçırmış olabilir miydi? John ile Ava’nın arabaları olmadığını düşününce bunun nasıl olabileceğini kesinlikle anlamadığıma karar verdim.

“Journaux’da¹ fotoğraflarınızı gördüm,” dedi, yüzünde ma- sum bir sırıtmayla beni daldığım derin düşüncelerden çıkara- rak. Küçük bir sehpanın üzerinde duran bir yığın gazeteyle dergiyi işaret etti, telefon defteri de düzgün bir biçimde en üs- te yerleştirilmişti. Tümünü çekip aldım: yığının içinde bol mik- tarda gazete kupürü vardı. Ava burada bile güncel yaşamla ba- ğını koparmamıştı. Son haber sadece iki gün öncesinin *Paris Match*’ına aitti. Geçen ay boyunca Londra’dayken tasarladığım gibi basını kararlı bir biçimde yok saymıştım. Ama şimdi bütün öyküler bir yığın halinde önümde duruyordu. Tıpkı bir başka- sının günlüğünü okur gibi üzerinde ismim yazan bir sayfayı açıp her bir sözcüğü okumaktan alıkoyamadım. Gazete yığını- nı elime alıp sabah güneşine çıktım, balkonda oturup hepsini bir bir okudum. En az elli kupür vardı. Değerimin nasıl algılan- dığına, satışımın değerine işaret eden fikirleri seçip her birini kırmızı kalemle özenle işaretlemişti. Böylesi derinlemesine bir inceleme, bana New York’tayken Ben hakkında yaptığım oku- maları hatırlattı. Huzursuzluk duydum. Benim durumuma ge- lince, itibarımı mahvetmek için ciddi bir kararlılık gösteren ni- teliksiz yazarların saçmalıkları beni bile dehşete düşürmüştü.

Dönüşümü takip eden ilk haftalarda aşk hayatım üzerine yoğunlaşmışlar, Aidan, Guy ve Ben’le yaşadığım ilişkilere yer vermişlerdi. Cinsel sapkınlıklarım olduğunu iddia etmişler, ah- laka aykırı ve açgözlü davranarak sözde üçlü bir ilişki sürdür- mekte olduğum için hakkımda söylenmedik söz bırakmamış- lardı. Yazılar, para karşılığı çalışan bir orospu, çağdaş bir *Olym- pia* olduğumu demeye getiriyordu. Victorine olarak sergiledi- ğim özel gösteriden alınan görüntüleri, korkunç davranışları- mın birer örneği olarak yayınlamışlardı. Resimler kâğıt üzerin- de, gizlice ele geçirilmiş belgeler gibi görünüyordu. Sanki biri-

¹ Gazeteler, dergiler. (Y.N.)

nin yatak odasının penceresinden içeriyi çekmişlerdi. Nasıl ele geçirmişlerdi bunları? *Vanity Fair* her ne pahasına olursa olsun bunların filmini satın alırdı, bunu hayal etmek bile istemiyordum.

Sonra basın Aidan'la aramdaki kişisel ve meslekî ilişkinin çöküşünü tahlil etmeye soyunmuştu. Satışımın hileli olduğunu, perde arkasında daha büyük çaplı pazarlıkların döndüğünü, bunun halkın gözünü boyamak için yapılan paravan bir anlaşma olduğunu söyleyen haberlerin ardı arkası kesilmiyordu. Satışı "Esthergate Skandalı" diye isimlendiren bir yazı bile vardı aralarında.

Bu öyküler içeriden biri tarafından kurgulanıyor olmalıydı, açık bir şekilde ayağımı kaydırmaya niyetli olan biri. Bu her kimse, basın onu amacında başarılı olduğuna temin etmek için elinden geleni ardına koymamıştı. Ama bu kimdi ve bunu neden yapıyordu? Böylesi hakaretleri gerçekten hak ediyor muydum? Midem tekrar bulanmaya başladı. Bu şiddetli saldırı karşısında direnebileceğimden emin değildim. Başından beri, sanatın kendimi ortaya sürmeme gerçekten değdiğini düşünmüştüm. Onlar ise bunu ucuz bir reklam oyunu olarak görüyorlar, Ben böyle olmadığını kamuoyuna anlatmak için ne kadar gayret gösterirse göstereyim satışımın sahte bir olaydan başka bir şey olmadığına inanıyorlardı. Ben'in *Washington Post*'a resmi bir açıklamada bulunması bile onları ikna etmeye yetmemişti. Bu açıklamada, bana sahip olduğu hafta boyunca bir ilişki yaşadığımızı da yalanlıyordu.

En sonunda, *The Clarion*'dan kesilmiş küçük bir kupüre rastladım. Bu Ava'nın iki kez daire içine aldığı tek haberdi.

Esther Glass hep kendini ortaya koyma meraklısı olmuş olabilir, ama The Clarion, basının özel yaşamına izinsiz girmesine her zaman o kadar da hevesli olmadığını gözler önüne seriyor. Ressamın geçen hafta sattığımız müstehcen çizimlerini hatırlıyor musunuz? İşte o çizimleri henüz genç bir kızken yapmış. Ne dahi bir çocuk! Çok geçmeden hippilere ait komün evinden Londra'da bir odaya taşınıp ismini Emmeline Glass yapmış. Saklamaya çalıştığı şey neydi? Söylentiye göre kendisi bir bebek bekliyordu ve be-

beğin babasının bunu bilmesini istemiyordu. İyi, ama babaların da hakları vardır. Bu durumda çocuğun babası ne-ler olup bittiğini bilmek istiyor. Haydi Esther, ağzındaki baklayı ne zaman çıkaracaksın?”

Gazeteyi yere fırlattım, hiddetle eve dalıp Ava'nın odasına çıktım. Ava hâlâ uyuyordu. Yan yatmış, ufak ve savunmasız görünüyordu. Panjurları gürültüyle açtım. Önce tek gözünü fal taşı gibi açtı; diğeri çabucak onu izledi. Gün ışığında oldukça hoş bir bronzlukta olduğunu, gözlerinin akının berrak ve sağlıklı görüldüğünü fark ettim.

“Jacques'den beni hastaneye götürmesini isteyecektim. Doktorunu görmek için,” dedim.

Ava'nın yüzüne sinsî bir ifade yerleşiverdi. Yatakta doğruldu ve çarşafını tedirgin ellerle düzeltti.

“Ama,” dedim sesimi yükseltmemek için büyük çaba göstererek. Aslında onu yakalayıp sertçe sarsmak geçiyordu içimden. “Jacques bana senin bir an için bile hasta olmadığın bilgisini verdi. Hastaneye hiç gitmediğini, kalp rahatsızlığın filan olmadığını öğrendim.”

Gerçekleri inkâr etmek için hiçbir çaba göstermedi. Öfke-me boyun eğmiş görünüyordu, ama konuşmaya da yanaştığı yoktu. Sırtını yastığa verip beni öylece izledi.

“Pekâlâ benim bu lanet olası yerde ne işim var öyleyse? Sergimin açılmasına sadece üç hafta varken sen beni bu Kerbe-la gibi yere, bu derme çatma kulübeye sürüklemek için doğru zaman olduğuna karar veriyorsun. Buna gerçekten inanamıyorum.”

“Esther, gel otur şuraya.”

“Çok kızgınım,” dedim hırçın bir ergen gibi haykırarak. Böyle davranmama nasıl neden olabiliyordu? Ayaklarımı sertçe yere vurarak odadan çıktım ve alt kata geri döndüm.

“Beni havaalanına götürmeni istiyorum,” dedim Jacques'e.

Kafasını testeresinden kaldırıp özür dileyen gözlerle bana baktı.

“Araba bozuk,” dedi, “Sadece benim moto var.”

Soğuk terler dökmeye başlamıştım. Banyoya gidip tekrar kustum.

Nereye gittiğimi bilmiyordum, ama bir kez yola çıktıktan sonra duramadım. Önce çamurla kaplı bir hatta ilerlemeye başladım, sonra ruhsuz çam ormanının içinden geçen, iyice eskimiş patikada yürümeye devam ettim. Orman, altındaki kurak toprakları boğan, onu kurutan, ışıktan mahrum bırakan bir şemsiyeye benziyordu. Çam ağaçlarının arasında gezindim, sonunda da ufak meşe ağaçlarıyla kaplı, dalgalı tepelerin karşısından çıktım. Meşe kökleri, toprağın her yanına saçılmış kireçtaşı parçalarının arasında uzanan yaşlı elleri andırıyordu. Derecikler kayaların arasında kendilerine yol bulmaya uğraşıyorlardı; çok değil, bir aya kalmaz yatakları kupkuru kalacaktı. Hiç düşünmeden sadece yürüdüm. Soluk alışma, ayaklarımın engebeli arazide ilerleyişine yoğunlaşıp manzaraya aldırmadan sadece sessizliği çektim içime.

İki, belki de üç saat sonra, ufuk çizgisinde küçük bir kilisenin sivri uçlu kulesi belirdi. Ona doğru yürümeye karar verdim. Ancak mesafe tahmin ettiğimden çok daha uzak olduğundan, minik köyün eteklerindeki evlere ulaştığımda aradan en az bir saat daha geçmişti. Artık bacaklarım ağırlaşmış, ağzım kurumuştur. Aslı olduğu kazıktan gevşek bir diş gibi sallanan tahta tabelaya elle "*Monde Ancien*"¹ yazılmıştı. Tek-katlı, mütevazı bir grup evi geçip yürümeye devam ettim ve yolda hiç kimseye rastlamadım. Bir kaç köpek bana miskin miskin havladı; arka ayaklarıyla sırtlarını kaşıyıp tekrar tembel tembel uyuklamaya döndüler. Sonunda kiliseye vardım. Tıpkı evler gibi, kilise de beyaz kireç taşından yapılmıştı. Berrak, masmavi göğe uzanan daracık, güzel mi güzel bir kulesi vardı.

Kapı açıldı; içeri girdim. İçerideki hava tütsü kokuyordu. Siyah renkli, buz gibi bir sıraya oturdum ve gözlerimin derin, hareketsiz karanlığa alışmasını bekledim. En son gittiğim Manhattandan St Mark Kilisesi'nin tam aksine burası ufacık bir şapel. Yıldızlı süslemeler ve Meryem Ana'nın ikonları göz kamaştırıyordu. Onun varlığı beni bir anda rahatlatıverdi; bu tıpkı eski bir dostla karşılaşmak gibiydi. Sunakta, kollarında bebek İsa'yı sallayan Meryem heykelinin fazlaca boyanmış yüzüne azizlere özgü bir nur inmişti. Örgülü saçlarının üzerine altın bir taç konmuş, üzerine mavi ve pembe bir kaftan giydirilmişti.

¹ Eski dünya. (Y.N.)

Meryem'i tam karşıma alana dek sıraların arasında ilerledim, sonra gözlerimi yüzüne dikip uzun uzun baktım. Bakirenin oyuncak bebeklerinkini andıran açık yeşil gözleri beni görmezlikten geldi. Onun ilgisine bu kadar mı layık değildim gerçekten? Ön sıranın hemen yanında duran minik bir vaftiz kurnasına parmağımı batırdım. Su buz gibi soğuktu. Gözlerimi tekrar Meryem'e çevirip suyun parmaklarımin arasından akmasına izin verdim; sonra parmağımı dilime değdirdim. Suyun tadı hafif bayat ve yavandı.

Sunağın üzerindeki yuvarlak vitray kalın ve koyu renkliydi; kürsüye belli belirsiz bir ışık veren kırmızı, yeşil ve mavi cam parçalarından oluşuyordu. Sıraların yanlarında, sınırlı da olsa belli bir alanı aydınlatan mumlar vardı. Elimi cebime daldırıp bozuk para aradım ve sadece birkaç sent bulabildim. Onlarla bir mumu değiş tokuş ettim. Zaten yanmakta olan bir mumun fitiline dokunmak üzereydim ki bunu kimin için yaptığımdan emin olmadığımı fark ettim. Aklımdan yedi kadını geçti birer birer, ama beynim hepsini sırayla reddetti. Ardından gözümün önüne Aidan'ın, Ben'in ve nihayet Ava'nın yüzü geldi, onları da uzaklaştırdım. Sonra, yıllardan sonra ilk kez kendime Jasmine May Glass'ı hatırlama izni verdim.

Benim kim olduğumu biliyor muydu acaba? Biliyorsa, hakkımda ne düşünüyordu? O da diğer bütün genç kızlar gibi güzel, taze derisine en derin duygularının resmini çizmekle mi meşguldü? Böyle yaparken kendini savunmasız kılıyor muydu peki? Ergenlik çağındaki erkeklerin, belki de daha kötücül avcılarının aç bakışlarına kurban gidiyor muydu? Rüyalarını süslüyor muydu onların? Tehlikeye atılmaktaki gözü karalığımla ona kötü örnek olup tehlikeli sulara mı itmiştim onu?

Kamuoyunun *Boyalı Çıplak*'a gösterdiği tepkiyi son derece korkunç bulmamın nedeni tabii ki oydu. Onun yüzünden yaratıcılığım sekteye uğramıştı ve o Kenny'ye, o güne, o çizimlere öylesine içinden çıkılmaz bağlarla bağlıydı ki bunların tekrar su yüzüne çıkması beni büyük bir dehşete düşürmüştü, bu aşırı tepkiyi vermeme neden olmuştu.

Onunla iletişim kurup ona, büyük olasılıkla, erkek arkadaşlarıyla, seksle, ataerkillikle tanışmasından edineceği fikrin tam aksine çok daha büyük bir değeri olduğunu anlatmak istiyordum. Onunla doğrudan konuşamazdım, ama belki işlerimi

görse, sanatım kendi değerine dair bir şeyleri fark etmesine yardımcı olabilirdi. Bu çok dolaylı bir yoldu, ama başka çarem de yoktu. Daha yeni on altı yaşına girmişti. Beni bulmayı seçecek kadar büyümüştü artık, tabii eğer arzu ettiği bu ise. Evlatlık verme belgelerini imzaladığım an onun üzerindeki haklarımdan vazgeçmiştim, ama bana ne zaman ihtiyaç duyarsa onun yanında olacağımı bilmesini istiyordum. Bu nedenle ortaya çıkıp beni araması için onu yüreklendirecek bir şey yapmak zorundaydım. Kızımın soyut, namevcut varlığı benliğime bir sel misali akıp kıpkırmızı, sıcak bir lav gibi bütün boşluklara dolarken titreyen elimle mumu yaktım. Onun capcanlı, pır pır varlığı beni ısıtıyor, bana güç veriyordu.

Kafamı kaldırıp çocuğunu sallayan Meryem heykeline bir kez daha baktım. Jasmine kim bilir neredeydi şimdi? Nasıl göründüğünü ya da kendisine artık nasıl hitap edildiğini bile bilmiyordum. Belki de ailesi hastane koğuşundan çıkar çıkmaz ismini değiştirmişti. Birdenbire boğucu bir keder çöktü üzerime. Tanrı aşkına ne yapmıştım ben? Onu nasıl verebilmişim başkalarına, nasıl? Sunağın önünde diz çöküp ellerimi kavuşturdum. Meryem'e baktım. İnsanlar onu her zaman görmek istedikleri şekilde görmüşlerdi. Meryem'in özünü alıp kendi duygusal gereksinimlerini karşılamak için kullanmışlardı. Şimdi benim de affedilmeye ihtiyacım vardı. Gözlerimi kapatıp günahlarımı affetmesi için ona dua ettim.

Bebegin bileğindeki etikete “Bebek Glass” yazmıştı hemşire mavi tükenmez kalemle. Sonra onun yeni doğmuş tenine nazıkçe doladı isim etiketini.

“İsmi Jasmine,” diye fısıldadım. Hemşire sevecenlikle kafasını sallayıp elimi hafifçe okşadı.

Hamileliğimin son altı haftasında, odamı, ufak tefek balkonumun kapısından içeri dalan bembeyaz, minik yaseminlerin keskin kokusu doldurmuştu. Ev arkadaşlarım Ahmed, Clara ve George karnım büyüdükçe ve çocuğum rahmimde aerobik yapmayı öğrendikçe benden desteklerini hiç esirgememişlerdi. Kendim zaten çocuk sayılırdım, ama bedenim içgüdüsel olarak ne yapması gerektiğini biliyordu. Gençliğin verdiği bütün sağlık ve doğal yetenek sayesinde içimdeki bebeğimle birlikte bir çiçek gibi açmıştım.

Jasmine, yazın başlarında, göğün yıldızlarla kaplı olduğu bir gecenin ortasında geldi. O gün Mayıs’ın ilk günüydü. İçimden olağanüstü bir rahatlıkla çıkıvermiş; kendini açan bedenim onu ilahi bir armağan gibi dünyaya sunmuştu. Kendisini hastanenin ek binasında sabırsızlıkla ve ümitle bekleyen anne babasına verilmeye hazır, kusursuz ve dingin, parlak ve taptaze bir armağan. Pürüzsüz, oval bir yüzü, güçlü el ve ayakları ve ıslak olması dışında tıpatıp Kenny’nin saçlarına benzeyen saçları vardı. Meyankökünü andıran, kalın telli saçlar. Gözlerini bana ve dünyaya sımsıkı kapatmıştı; ellerini göğsüne yapıştırdığı sıkı birer yumruk haline getirmişti. Ellerini ayaklarını hızla sağa sola sallayıp homurdanmaya başladı. Sonra, daha doğa-

lı birkaç dakika olmuştu ki vücudumun üst kısmına tırmanıp beslenmek için mememi aramaya başladı. İşte o anda onu benden almalarını istemiştim.

Şapelin dışına çıktığımda bir çeşme gördüm ve gidip kana kana su içtim. Kendimi güçsüz hissediyordum ve bu sabah kustuğumdan beri hiçbir şey yememiştim. Ormanda yürümeye başladığımda hava iyiden iyiye kararmıştı. Kurttan kaçan Kırmızı Başlıklı Kız gibi akıl dışı bir korku duydum. Adımlarım hızlanmaya başladı, sonra kendimi sağa sola savrularak koşar ve ayaklarımı yere çılginca vurur bir halde buldum. Geri döndüğümde hava zifiri karanlıktı. Gündüzün anormal sıcaklığı sönmüş, yerini acı bir ayaza bırakmıştı. Daha mayıs ayındaydık; ancak hava dönmekte olduğundan sıcaklık birden değişiveriyordu.

Ava tek bir fenerin ışığında balkonda duruyordu. Lacivert, kalın bir şala sarınmıştı. Harap görünüyordu. Onun yanına varmak için adımlarımı hızlandırdım; o da sessizce kollarını açtı bana. Aklıma birdenbire Simeon'un cenazesinden sonraki sabah geldi. İşte tekrar başlangıç noktasına dönmüştük. Ona gönlüsüzce sarıldım. Kendimi altüst olmuş, tükenmiş hissediyordum. Görünüşe bakılırsa bir şeyler yemek için çok geç olmuştu, ama bana zorla bir kâse çorba içirdi. John hâlâ ortalıkta yoktu, ben de nerede olduğunu hiç sormadım. Jacques da günlük işini bitirip ayrılmıştı. Yemeğim biter bitmez yatmaya gittim.

Jasmine'in güzel kokusu burnumda, uykuya dalmışım.

* * *

Uyandığımda kendimi hâlâ berbat hissediyordum. Üstüne üstlük moralman çökmüş bir haldeydim. Koşmaktan kol ve ba-

caklarım tutulmuştu. Aşağıya indiğimde Ava'nın kahve yapmakta olduğunu gördüm. Ama kahve kokusu kendimi daha kötü hissetmememe neden oldu, o kadar. Bir bardak bitki özü içmeyi kabul edip bir dilim bayat ekmek üzerine çilek reçeli sürüp yedim, sonra bir dilim daha. Kendimize geldiğimizi hissettiğimizde balkonda sessizce oturup ormanı seyretmeye başladık.

"Söyledikleri doğru mu?"

Fincanımın üzerinden Ava'ya baktım.

"Ben'le aramda hiçbir şey olmadı," dedim ruhsuz bir sesle.

"Onu kastetmiyorum."

Omuz silktim. Ne istediğini biliyordum, ama ağzımdan hâlâ tek kelime çıkmıyordu.

Ava üzgün görünüyordu.

"Ne yapacaksın?"

Gözlerimi çayıra dikip hayal gücümün yeniden ormanın karanlık, dolambaçlı patikalarında gezinmesine izin verdim. Bana bebeğimden kurtulmam gerektiğini söylediği gün Ava ile aramızdaki duygusal yakınlık sona ermişti. Beni bu kadar yanlış okuyabildiği için onu hâlâ affetmemiştim. Elbette bunun üzerinden çok uzun zaman geçmişti, ama beni bebeğimden ayırmaya teşvik ettiği için onu suçlamadan edemiyordum. Bağımsızlığımı kendi elime almam gerektiği konusunda her zaman çok kararlı olmuştu, ben de onu tamamen ve sıkıca almıştım iki elimin arasına. Kullandığı yöntemin aramızdaki bağların kopmasına neden olacağını hiç düşünmemişti.

"Senin için her şeyin en iyisini istedim hep."

Düşüncelerimi okuma konusunda eşsiz bir hüneri vardı.

"Belki bunun bedeli fazla ağır oldu," dedim.

Ava cevap vermedi.

"Deneyinin başarısız olduğunu hissediyorsan üzgünüm."

Gerçekten şaşkın görünüyordu. "Deney mi?"

"Biz sizin denekleriniz, devriminizin çocukları değil miyiz?"

Üzüntüyle gülümsedi. "Büyük olasılıkla kendinle ilgili saplantılarına da biz sebep olmuşuzdur."

Boğaz kaslarımın kasıldığını hissettim. Yetiştirilişimi hâlâ ortak bir sorumluluk olarak görüyordu. "Ava, işlerim yalnızca toplumun saplantılarını yansıtıyor, benim değil. Görmüyor musun?"

Kafasını anlamlı anlamlı salladı. “Ben de senin gibi pek çok şeyi görüyorum, Esther. Ama tek göremediğim kendi kı-zım.”

Her zaman aşırı duygusal olmuştu.

“Bütün bunlardan bahsetmek için neden bu anı seçtin?” diye sordum.

Doğrudan gözlerimin içine bakıp beni olduğum yere adeta mıhlayıverdi. “Çünkü Esther, senin için korkuyorum ve yardım etmek istiyorum.”

Bunun üzerine bir kahkaha patlattım. “Kendi ayaklarımın üzerinde durmam gerektiğini sanıyordum.”

“Sana öğretmeye çalıştığım buydu. Ancak bu, milyonlarca kimliğin ardına saklanıp erkeklere hem cinsel hem de maddi anlamda bu kadar bağımlı bir hale gelmeni daha da ironik kılıyor üstüne üstlük.”

Cevap vermeme fırsat kalmadan bir motosiklet sesi yükseldi: Marangoz bizi birbirimizden kurtarmıştı. En azından o an için.

Burada cep telefonum bile çekmiyordu, evde de telefon yoktu. Jacques’a beni öğle yemeğinden sonra köye götürmesi için yalvardım. Böylece havaalanını arayıp eve dönüş için bir uçuş ayarlayabilecektim. Annemle işbirliği içinde olup olmadığını bilmiyordum, ama bu kez de yanında yedek kask olmadığını söyleyip özür dileyerek beni geri çevirdi. Ertesi gün bir kask daha getireceğine söz verdi. Önümde, dayanmam gereken bir yirmi dört saat daha vardı. Dışarıda kavurucu bir sıcak vardı, ama kendimi hâlâ hasta hissediyordum. Büyük olasılıkla bir önceki gün üşütmüştüm. O yüzden tekrar yatmaya gittim. Bu, en azından, annemle yapılması olası bir başka konuşmadan kaçmanın bir yoluuydu.

Uyandığımda Ava da, Jacques’ın motosikleti de gitmişti.

“Anneniz pazara gitmek için motoru aldı,” dedi Jacques sırtarak.

Neden motoru alıp kendi başıma gitmeyi akıl edememiş-tim ki? Gazete kupürlerini tekrar okuyarak biraz zaman geçirdim. Medyaya dersini vermem şarttı. Ne ben ne de benim kadınlarım böylesi bayağı şehvet simgeleri olarak gösterilerek karalanmamalıydık. Hepimiz bundan çok daha değerliydik. Bu

diziyle ilgili sorunu çözenin bir yolunu bulmak zorundaydım. Hem hepsi, hem de kendim ve Jasmine için.

Ava patlayana kadar doldurmuş olduğu sepetlerle döndüğünde, hava yine kararmaktaydı. John hâlâ ortaya çıkmamıştı, ben de inatla nereye gittiğini hâlâ sormamıştım. Umurumda değildi. Ava, takındığı sahte neşeyle, öfke dolu sessizliğini görmezden geliyor, aşırı derecede iyi bir Fransızca'yla Jacques'a pazardan, harika ürünlerden ve düşük fiyatlardan bahsediyordu. Onu akşam yemeğine kalmaya ikna etmeye çalıştı, ama Jacques çok geçmeden mazeretlerini sıralayıp bizi bir kez daha başbaşa bırakarak büyük bir gürültüyle gözden kayboldu.

Ava gerçekten kasabaya inip kuşkonmaz, ördek kavurması, yabancı çilek ve çok kıyak bir yöresel şarap almıştı. Masaya uçuk mavi bir örtü serip mum yaktı. Hiçbir kaçış olmadığını gayet iyi anlasam da yüzüm hâlâ beş karıştı. John'un 'bizi yalnız bırakmak için' birkaç günlüğüne Cahors'da bir arkadaşında kalmaya gittiğini söyledi. Bunu duyar duymaz yüzümü buruşturdum. Ertesi sabah buradan ayrılmaya kararlıydım, bunun için köye kadar yürümem ve yerlinin birinden yardım istemem gerekse bile.

Yemeğin ortasında, tam da beklediğim gibi, Ava birdenbire çatalını bıçağını masaya koydu. Aynı konuya dönmeden yemeği bitiremeyeceğimizi biliyordum. Ancak özür dileyen bir sesle konuşmaya başlaması beni çok şaşırttı.

"Özür dilerim Esther," dedi yumuşak ve nazik bir sesle, "sana daha önce fazla sert davrandım."

"Dağılmış durumda filan değilim," diye soğuk bir karşılık verdim.

"Kendine vermen gerekenden çok daha az değer verdiğini düşünüyorum sadece. Yaptığın işler seni değersiz gösteriyor."

"Nasıl?" Ne demek istediğini anlamamıştım.

"Başka kimliklerin içine saklanıyorsun ve onlar her zaman senin gerçekte olduğundan daha az değerli oluyor."

En azından bu noktada düştüğü yanlış düzeltibilirdim. "Ama bu seferkiler başyapıtlardı, Ava. Tanrı aşkına, nasıl olur da benden daha az değerli olabilirler?"

"Ben paradan bahsetmiyorum. Onlar ölü oldukları için senden daha değersizler Esther, anlamıyor musun?"

Sustum. Sorunun özüne inmiştik: Estetiğin asıl üzerinde-

ki değeri. Hangisi daha değerliydi? Neye inandığımı biliyordum. En azından bildiğimi sanıyordum.

“Sanatının değerini niçin kendi yaşamının değerinin üzerinde bir yere koyuyorsun? Bu bir kaçış tekniği mi sadece?”

İşte yine başlamıştı. Hakkımda kurnazca tahminlerde bulunuyor, aklımın işleyiş tarzına iyice yaklaşıyordu. Gerçekten yaklaşıyordu yaklaşmasına, sadece bağlantıları tersten kuruyordu.

“Neden kaçıyorum?”

“Kendi içine bakmaktan Esther. Kim olduğuna ve ne istediğine bakmaktan.”

“Bu önemli değil.”

Ava dikkatli gözlerle beni süzdü. Gerçekten üzgün görünüyordu.

“Sen her şeyden önemlisin. Kim olduğunu, yaşamdan ne istediğini bilmediğin sürece başkalarına örnek olamazsın. Sadece geçmişe bakarsan, temsil ettiğin tüm kadınların değerini de satılığa çıkarmış olursun. Geleceğe nasıl baktığını göstermek zorundasın, şu an yaşayan ve senden sonra yaşayacak olan bütün kadınların iyiliği için.”

Projenin başlangıcını düşündüm. Çocuklara, beni izleyen kız evlatlara, kendi kızıma, kendi kişisel devrimimi, sanatın değerini, kadınlığın değerini öğretmek istediğimi söylediğimi hatırladım. Ava’nın haklı olduğunu kabul etmekten nefret ediyordum. Ama denklemimin ikinci kısmıyla uğraşmakta olduğumu biliyordum. Sanatın, başyapıtların içlerindeki gerçek kadınların değerlerini anlıyordum. Hepsi benim için özel birer kahramandı artık ve geçici de olsa yeniden hayata geldikleri zamanlarda gerçek değerlerine dair bir şeyleri gözler önüne sermenin bir yolunu bulmuştum. Peki ya benim değerim? Diğer kadınların gelecekleri? İşte bu noktada belirsizlikler artıyordu, bu doğruydı. Yapmış olduğum şey konusunda kendimi asla affetmemiştim. Onun yerine, kim olduğumu çok az önemsedim, kendimi içinde yeniden tanımladığım yeni kostümler yarattım, kendi derinliklerime dalmaktan kaçındım. Ava’nın *The Clarion*’daki yazı konusunda ne düşündüğünü merak ediyordum. Bilip bilmediğini merak ediyordum.

“Orta yolu bulabilmemiz için bu şekilde olmak zorundaydı Esther. Sen onun içinde yaşayacak kadar şanslısın, ama bu ar-

tık gerçek eşitliğin var olduğu anlamına gelmiyor. hâlâ uçurum kenarındasın.”

Whistler’ın çizdiği, omzunun üzerinden arkasına bakan Bayan Leyland aklımdan geçiverdi. “Sanatım feminizmle ilgili değil. O zeminlerden sadece bir tanesi.”

“Ama Esther, kendine ister feminist de ister deme, sen bir kadınsın. Sen de bir sonraki kadınla aynı değer ve sahiplik sorunlarıyla boğuşuyorsun. Eğer boğuşmuyor olsaydın, o zaman böylesi cüret ve yürek gerektiren bir projeye soyunmazdın.”

Övgüsü beni şaşırtmıştı. “Cüret gerektiren mi?”

Çok uzun zamandır gördüğümü hatırlamadığım derin bir sevgiyle sessizce bana baktı. “Yaptığın şeyle öyle gurur duyuyorum ki. Ama onların, medyanın, yaşamındaki erkeklerin bunu mahvetmesine izin verme. İşe yaramasını sağla, bunu bizi bir adım ileri götürecek bir şeye dönüştür.”

“Anlamadığım, bu süreçte beni neden mahvetmeye çalıştıkları. Tek yapmak istediğim konunun özüne ulaşmak.”

Bir kahkaha attı. “Kendi soruna kendin cevap verdin. Sen parmaklıkların üzerine çıktın. Onlar da salt para hırslarıyla seni mahvetmeye çalışacaklar. Sen onların, medyanın ve galericilerinin, çok üzerinde bir değere sahipsin. Bunun bir kısmını senden geri almak istiyorlar. Asıl aptalca olan ise en sonunda, senin çöküşün karşısında dövünecek olanların onlar olması.”

“Bundan sonra ne yapacağımı bilmiyorum,” dedim.

“Öncelikle biraz uyusan iyi olacak bence,” diye karşılık verdi Ava. “Haydi, çık yukarı.”

Haklıydı. Öyle yorgundum ki. İçimdeki bulantı her nasılsa bütün gücümü tüketiyordu. Ancak aramızdaki gerginlik fazlasıyla yatışmıştı. Böyle konuşmak çok güzeldi, bunu başarmak yıllarımızı almış olsa da. Bu sadece bir başlangıçtı belki, ama en azından başlamıştık işte. Bununla birlikte, şimdi uyumak zorundaydım. Başka bir seçeneğim yoktu.

Ava sevecenlikle gülümsedi. “Haydi, gidip yat,” dedi ısrarla, “Seni anlıyorum.”

Ben öğürerek safra çıkarırken Ava enleme soğuk bir bez koydu. “Kaç haftalık?” diye sordu.

Kafamı kaldırıp soru soran gözlerle yüzüne baktım.

“Ben de aynı senin gibiydim,” diye konuşmaya devam etti, “sabah, öğle, akşam.”

Sözleriyle birlikte her şey korkunç bir açıklığa kavuşmaya başladı ve damağımın bir yerlerinde yıllardır gömülü duran hissin tanıdık anısı bir anda canlanıverdi. İşte şimdi yine oradaydı. Ava'nın sözlerinin doğruluğu birdenbire yüzüme vurdu.

"Hamileliğim hakkındaki yazıyı okudun mu?" dedim.

Cevap vermedi.

"Eski hamileliğimi kastediyorum, on altı yaşımıdakini."

Ava kolunu belime doladı, bense kafamı kaldırıp gözlerini içine baktım. Konuşmadı, gözleri yaşla dolmaya, omuzları hafif hafif titremeye başladı.

Yatakta kalmaktan başka yapılacak bir şey yoktu. İçimde en ufak bir hareket etme isteği yoktu. İçimde can bulmaya uğraşan yeni ceninin tam anlamıyla beni ele geçirdiğini hissediyordum. Ava günde altı kez elinde hafif yiyeceklerle çıkageliyor, beni yemeğe ikna etmeye çalışıyordu. Yemek fikri her seferinde çok cazip gelse de sıra denemeye geldi mi perişan oluyordum. Kollarım ve bacaklarım iliklerine kadar ağrıyordu.

Hafta ilerledikçe, Ava'ya Jasmine'i, onu aldırırmamaktaki kararlılığımı ve onu başkalarına verdikten sonra nasıl bir bunalmı mahkûm olduğumu anlatmaya başladım. Düşüncelerim yavaş yavaş açığa çıktıkça, Ava tek bir hüküm ya da yorumda bulunmadan, bana ait olduğunu neredeyse unutmış olduğum bu öyküyü anlatmanın kendime özgü bir yolunu bulmama izin vererek, büyük bir ciddiyetle dinledi beni.

Bu şekilde altı gün geçirdik. Yedinci gün içimde tuhaf bir tortuyla ve bir karar alma gücüyle gözlerimi açtım. Jasmine'e bir mektup yazacaktım. Onun yanında olduğumu bilmesini sağlamak zorundaydım, tabii eğer beni isterse. Her geçen gün, onu şevkle düşünmek kolaylaşıyordu. Bunun nedeni, bir dereceye kadar, Ava ile konuşmamın Jasmine'in aklımda daha somut bir hal almasını sağlaması, bir dereceye kadar da şimdiki hamileliğimin eskisine dair anılarımı berrak bir biçimde hatırlamama sebep olmasıydı. Jasmine'in bana ihtiyacı olup olmadığını öğrenene kadar geleceğimle ilgili herhangi bir karar vermezdim.

Odamdaki küçük masaya oturdum ve önce sessizce uzanan çayıra, sonra ormana baktım. Gün şekillendikçe güneş ışınları keskinleşiyordu. Ava, ellerinde çırılar, sabah yürüyü-

şünden dönmekteydi. Yaşlı ve yorgun görüntüsüyle çevresindeki manzaradan ayrılıyordu. Birbirimize karşı yeniden güven duyabilmemiz için yeterince zamanımız olacak mı, diye düşündüm. İlişkimizde üçüncü bir evreye geçebilecek miydik? Benim çocuklarım, yani onun torunları söz konusu olduğunda karşılıklı anlayış, ortak bir dikkat ve ilgi üzerine kurulu bir evreye.

Kalemimi elime aldım.

Sevgili Jasmine,

Bu yazılması çok güç bir mektup, ama okumasının daha güç olacağına şüphem yok. İsmim Esther ve ben senin gerçek annenim. Evlatlık verilmen ya da gerçek anne babanın kimler olduğuyla ilgili ne bildiğini bilmiyorum, bu konuda bir şey bilmek isteyip istemediğini de bilmiyorum. Ancak artık on altı yaşına bastığın için kendimi seninle iletişim kurmaya, seni sevdiğimi söylemeye mecbur hissettim. Kendini yalnız hissedersen ya da seni sen yapan geçmiş hakkında daha fazla şey öğrenmek istersen, senin için hep burada olacağımı bilmeni isterim.

Belki de benimle tanışmak istemeyeceksin. Belki de zaten iyisin; kendi dünyanda, annen ve babanla, onların senin için yarattıkları yaşamında mutlusun ve orada benim yerim yok. Eğer öyleyse, bunu anlayabilir, gereksinimlerini yerine getirdiklerini kabul etmekten mutluluk duyarım.

Sen doğduğunda ben babasını yeni kaybetmiş, on altı yaşında, yapayalnız bir genç kızdım. Beklenmedik koşullar kafamı aşırı derecede karıştırmıştı. Gerçek baban benim ilk erkek arkadaşım. Çılgın bakışları ve kabına sığmayan bir ruhu olan, yakışıklı, cesur bir genç adamdı. Onu elimde tutamadım. Hamile olduğumu öğrendiğimde yaşamımdan çoktan çıkıp gitmişti.

Ama lütfen şuna inan ki o genç yaşında seni karnımda taşımayı çok ama çok sevdim ve gitmeni hiç istemedim. Sadece başka bir çözüm düşünemedim. Dünyaya geldiğin ilk andan itibaren her gün seni düşündüm ve yaşamın, mutluluğun, kimlik bilincin üzerine düşündüm durdum.

Kendini hazır hissettiğinde (tabii eğer hissedersen) beni ara ya da bana yaz lütfen.

Tüm sevgimle,

Esther.

Öğle vakti alt kata indim ve kanepeye kıvrılıp çalışmakta olan Jacques'ı izledim. Bizim isteklerimize koşmaktan arta kalan zamanlarda çalışarak işi neredeyse bitirme noktasına gelmişti. Kusursuz ellerinde nazikçe tuttuğu çaputla ahşaba yağ sürdürdü. Çalışırken huzurlu görünüyordu. Onu izlerken bunun nedenini anladım. Hareketlerinde basitlik vardı, en ufak şeyden, ahşabın üzerindeki damarların en ince ayrıntısından, sade ama kusursuz tasarımındaki dengeden zevk alıyordu. Bu ustası olduğu bir zanaattı ve ruhunu doyuruyordu.

Jacques öğle yemeği için elindeki işi bırakınca, düşünceleirim bir kez daha altüst oldu. Londra'ya dönmem şarttı. Serginin açılmasına sadece on beş gün kalmıştı ve daha *Sahiplik Dizisi*'ni tamamlayacaktım. Ama öncelikle acilen görmem gereken biri vardı. Paris'e son bir yolculuk yapmanın zamanıydı.

O, diğer bütün kadın resimlerinden daha ünlü. İşte tam da bu yüzden onu dizime koymadım. *Mona Lisa* izleyicisi hakkında tahmin edilebilir çok fazla şey var gibi geliyordu bana. Ancak ne kadar çabalarsam çabalayayım, *Sahiplik Dizisi* süresince bütün fırça darbeleri beni onun yüzüne götürdü. Her defasında, seçtiğim modeller dönüp dolaşıp bir yerden Leonardo da Vinci'nin büyük başyapıtına bağlanıyordu sanki. Onun neden sanat tarihinin temel taşlarından biri sayıldığını, neden bu kadar paha biçilmez, bu kadar ünlü, bu kadar saygın olduğunu daha önce hiç anlamamıştım. Şimdiye dek, onun itibarını, tıpkı kendiminkine yaptığım gibi, büyütülmüş, medya tarafından şişirilmiş addedip durdum.

Seçtiğim portrelerin tümü, açık bir biçimde, kadınlığa dair birer özelliği vurguluyordu. Oysa şimdi *Mona Lisa*'nın dizimde vermek istediğim bütün özellikleri zahmetsizce özetlediğini görebiliyordum: güzellik, politika, cinsellik, güç, saflık, estetik ve mit. Hepsi onun derinliği ölçülemez ifadesinde yansıtılıyordu. Tabii bakış açınıza bağlı olarak. Bence onun başarısının anahtarı, benimse bugünkü başarısızlığımın sebebi buydu. Sanatın gerçek değerinin tuvalin üzerine çizilen modellerle bir ilgisi yoktu. Aslanan izleyicide yarattıkları etkiydi. Her şey ressamdan ve resmi yapılandan ibaret değildi. En önemli etken bu ikisinin arasında yatan nesnel gözdü. Şimdi anlıyordum, gerçek başyapıtlar izleyiciye kendi hakkında gerçek bir içgörü kazandırıyor.

Tanrı bilir *Mona Lisa* Leonardo'ya poz verirken aklından aslında neler geçiyordu. *Mona Lisa* kesinlikle iki yönlü bir ay-

neydi. Ona baktığınızda kendinize de bakmış oluyordunuz. Ava benimle kendi kimlik bilincim konusunda sıkı bir mücadeleye girişmişti. John'un Fransa'daki evinde, içimde bir başka insanın ıstırap verici oluşumuna karşı kendimi savunmak için kıvrılıp yattığım yedi gün yedi gece boyunca, Leonardo'nun başyapıtı aklıma gelip durdu. Ne kadar çabalarsam çabaLAYAYIM, onu aklımdan çıkaramıyordum. O verici ve güçlü, sakın ve kendinden emin, bilge ve ölümsüzdü. Neler yaşadığımı anlıyor ve beni şaşmaz bir biçimde kendi derinliklerime bakmaya yönlendiriyordu. Ve aradığım cevapları sonunda işte orada bulmaya başladım.

Birlikte Leonardo'nun Isabella d'Este'nin resim taslağına baktığımız gün Guy'in söylediği bilgece sözler geldi aklıma. İçgüdüsel olarak, Isabella'nın resmi çizildiği sırada hamile olup olmadığını sormuştum. Gördüğümle aramda benzerlik kurma dürtüm kendi gizli tarihimi ele verecekti az daha. Guy bunu fark etmemiş göründü ve bazı sanat tarihçilerinin onun da *Mona Lisa*'nın da hamile olduğunu düşündüklerini vurguladı.

"Yuvarlak yüzlerine ve vücutlarına bak," demişti, "hiçbiri-nin yüzük takmıyor oluşuna da dikkat et."

İronik bir şekilde, *Mona Lisa*'nın gerçek özelliklerini özümsemeye zaman ayırmamız olanaksızdı. Bu kez Louvre'a gidip onun önünde durduğumda, resmin önü fotoğraf makinelerini havaya kaldırıp onun yüzünde sayısız flaş patlatan turistlerle doluydu. Çevresindeki hava elektrik yüklüydü. Herkes bir ikonun huzurunda olduğunun farkındaydı. Ama kimse onu gerçekten görmüyordu – hepsi objektiflerinden ünlü bir başyapıtı bakmakla fazlasıyla meşguldü. Tüm o basın gösterimlerini, müzayedeyi, takipçilerim, gölgelerim haline gelen kameraları bir kez daha aklımdan geçirdim ve oracıkta, kurşun geçirmez camekânın ardında kapana kısılmış *Mona Lisa*'ya yakınlık duydum.

Sakin bir kararlılıkla, yavaş yavaş kalabalığın önüne geçtim ve resmin tam önünde durmayı başardım. İnsanlar objektiflerini düzgün bir açıda tutabilmek için beni itip kaktılar, ama ben yerimden oynamayı reddettim. *Mona Lisa* beni derhal fark etmiş görünüyor, ona bakan bütün diğer gözleri görmezden geliyordu. Anaç bir bilgeliği temsil ettiği ve içsel bir sıcaklık yaydığı kesindi ki bu, insana onun hapsedilmiş olduğunu hatırla-

tıyordu. Beni anlamlı gözlerle süzdü, görünüşe bakılırsa bir sır paylaştığımızın farkındaydı. İşte o anda, dolaylı yoldan da olsa dizimin bir parçası haline geldi. Birkaç dakika sonra onu arkamda bırakıp tek bir resme daha göz ucuyla bile bakmadan müzenin harikulade koridorlarından geçtim. Paris'in gün ışığına çıktım ve içime derin bir nefes çektim.

Mona Lisa'yı son sergide nasıl kullanacağıma karar vermekte oldukça zorlanıyordum; ama kesin olan tek şey vardı ki o da onun sergimin bir parçası olacaktı. Çünkü sonunda bana sahip olan o olmuştu. Şimdi onun etkisinin nasıl da kapsayıcı olduğunu anlayabiliyordum. Sanki sadece Louvre'daki sürekli adresinde değil, her yerdeydi. Hatta ondan bir parça alıp bir anlamda benimsemiş bütün kadınlarımın portrelerinde bile görebiliyordum onu. Onu yansıtan sadece kadın yüzleri de değildi; o hem erkek hem dişiydi; aslında onun ruhu dünyadaki tüm köylerin, kasabaların, şehirlerin sakinlerinin yüzlerinden okunuyordu. Onun karmaşık insanî değerlerinde hepimizinkilere yatıyordu.

Mona Lisa reklam kampanyalarında diğer herhangi bir resimden sayısız kez daha fazla kullanılmıştı ve ben dizim için gerekli olan "yapıştırıcı"yı tam da o alanda keşfetmiştim. İnsanı fark ettirmeden etkileyen türden reklamcılık tehlikelidir ve en azından açıktan açığa yapıldığında yasaklanır. Ama söz konusu bir sanat sergisiydi ve bildiğim kadarıyla hiçbir yasa bir görüntüyü bir saniyeliğine duvara yansıtamayacağımı söylemiyordu. Böylece ne yapacağıma karar vermiş oldum. Bana Tate Modern'de verilmiş, koltuklarımı kabartacak büyüklükteki odaya projeyi kurmaya başladım. Yedi kadınımın filmlerinin arasındaki belli noktalara *Mona Lisa*'nın yanıp sönen negatif bir görüntüsünü yansıtmak üzere projektör yerleştirdim. Görüntü öyle hızlı bir biçimde görünüp yok oluyordu ki insanın zihni onun varlığına tepki gösterecek ya da onu kaydedecek fırsatı yakalayana kadar o çoktan gözden kaybolmuş oluyordu.

Her filmin ilk karesinde performansında taklit ettiğim başyapıtın resmi vardı. Ardından ekran kararıyor, performans oynamaya başlıyordu. Ekranların aralarına izleyicinin görmesi için kadınlarımın özel eşyalarını koymuştum. Vitrin mankenlerine giydirilmiş kostümleri, çeşit çeşit, rengârenk aksesuarları ve her birinin önünde kendi açık kitapları. Ayrıca her

bir başyapıtın sanat tarihi kitaplarınıninkinden değil de benim bakış açımdan anlatılan kısa ve öz bir tarihini yazmıştım. Böylelikle halk artık Christina'nın uzun ve yalnız sonunu okuyabilecek, Marie'nin mütevazı köklerini, son anda gerçekleşmeyen evliliğini, tavan arasındaki bıçaklı saldırıyı öğrenecekti. Yaşlı ve yalnız Victorine'i, estetik değerinin nasıl hızla arttığını görecekti, yine de ikonlaştırılmış Meryem'in gerçek değerlerini merak edeceklerdi. Sonra paranın Isabella'nın dünyasındaki gücünü ve Bayan Frances Leyland'ın salonunda aşkın bedeli ve estetiğin ederi üzerine düşüneceklerdi. En sonunda da Judith mitinin bir parçası olan iki yanı da keskin palayı gözden geçireceklerdi.

Serinin sonunda kapağı ardına kadar açılmış, içindekiler açıkça ortaya konulmuş sandığım duracaktı. İçinde tek kalan yaldızlı, kakma amblemlerim ve boş kutulardı. Galerinin ortasına koymak üzere camdan bir odalık tasarlamıştım. Odalığın kristal gibi kesilmiş yan kısımları, hem filmlerin yüzeye bir anlığına vurup kaybolan karelerini hem de ışığı ve yandan geçen izleyicilerin görüntülerini yansıtıyordu. Yüzeylere, kendi adını kurduğum mali denklemlerimi, yani değerimi asitle oymuştum: 665.000 sterlin/ 64 Kg.= Kilosu 10,391 sterlin. İşte bu bendim: koca bir cam parçası, soyadıyla yapılmış bir sözcük oyunu.¹ Hem sergiye gelen izleyicilerin hem de yedi kadınının yansımalarıyla doldurulmayı bekleyen boş bir kap. Oynamakta olan filmler yüzeyime vurup rengârenk parıltılar yaratırken gönderdikleri ışık prizmaları içimden adeta yankılanarak geçiyordu. Kendi kişisel kimliğime gelince, bu kendimi çırlıçıplak soyup izleyicimin ayaklarının dibine son atışım olacaktı. Bana olan inançlarını boşa çıkarmaz, hayranlarımdan hiçbirini hayal kırıklığına uğratmazdım umarım. Ancak yaşamımda ilk kez temsille gerçeği karıştırmanın zamanı olmadığını biliyordum. Söyleyeceklerim sadece benim ağzımdan çıkmalıydı.

¹ Glass: Cam. (Ç.N.)

Londra'ya vardığımda Aidan'ın çoktan New York'a dönmüş olması beni hayal kırıklığına uğrattı. Sadece birkaç gün kalacağını, hem Sam'i görmek istediğini hem de Ben ve Greg'le konuşup ben kendimi karar vermeye hazır hissedene kadar anlaşmayı askıya alacağını söyleyen bir mesaj bırakmıştı. Billy'den de bir mesaj vardı. Ulusal Galeri'ye gidip kendisiyle görüşmemi istiyordu. Billy'nin akıllı bir karış havadaydı. Belirli bir şey istemediği sürece asla sizinle iletişime geçmezdi. Telefon etme nedeninin Aidan olduğuna dair kesin bir his doğdu içime.

Haklı da çıktım.

“Her şeyi yanlış anlamışsın, biliyor musun?”

Billy'nin tuvalinde üzerinde tüy ve siyah kadifeden katmanlar olan, foto-gerçekçi yağlıboya bir resim vardı. Tavşan postları şapka asacağına değildi artık. Onların yerinde yeni bir Barbour mont asılıydı. Görünüşe bakılırsa gerçek bir toprak ağası olmuştu.

“Benimle bunun hakkında mı konuşmak istedin?” dedim karşılık olarak.

Billy kendine iş çıkarıp terebentine batırdığı fırçaları temizlemeye başladı. Onu atölyenin diğer ucundan izliyordum. Dışarıdaki trafiğin vızıltısını duyabiliyordum. Bu onun Ulusal Galeri'deki son haftasıydı.

“Burayı özleyeceğim,” dedi, sessiz ve düşünceliydi, “Ustaların arasında çalışmaya oldukça alışmıştım. Ne zaman bir şeyi çözmem gerekse, müzeye girip doğrudan kaynağına bakardım. Siktir, çok eğlenceli günlerdi.”

Tahta bir sandalyeye oturup sözünü bitirmesini bekledim. Sonunda fırçaları düzenli bir şekilde sehпасının üzerine dizdi ve bir tabure çekip karşıma oturdu. Ellerimi ellerine aldı. Derisi şaşırtıcı bir biçimde sertti.

“Esther, her şeyi yanlış anlamışsın.”

Sözcüklerindeki yoğun içtenlik beni çok şaşırttı. Bu sahneyi –büyük olasılıkla yanında Aidan’la birlikte– kaç kez prova etmişti acaba.

“Devam et,” dedim temkinli bir sesle.

“Aidan sadece işini yapıyordu. Senin için en iyi olanı yapmaya çalışıyor. Orada olmanın ne kadar zor olduğunu anlamaya çalışmıyorsun bence. O kendi işinde bir dahi, bunu biliyorsun.”

Konuyu tabii ki doğru tahmin etmiştim. Aidan ve Billy her zaman kardeş gibi olmuşlardı ve tıpkı Aidan gibi Billy de tam bir oyuncuydu. Yeni projesine yatırımda bulunmam elbette Billy’nin de işine geliyordu. Ancak bunların hiçbirinin bir önemi yoktu artık. Aidan’ın benim sanat işlerimi yürütmesinden memnundum, yeter ki şu an için kafamı bunlara yormayıp asıl önemli olan şeyler üzerine yoğunlaşabileyim. Ama bunu Billy’ye söyleyecek değildim, bu sadece Aidan’la konuşabileceğim bir şeydi.

“Biliyor musun, Petra beni Paris’te, satıştan önce uyarmıştı. Paranın aramızdaki dengeyi bozacağını söylemişti. Belki de kısmen bu yüzden sizi bu sınava tabi tuttum. Bizi uçurumun kenarına itmek istedim; sonucun bu kadar sert olacağını her ne kadar tahmin edememiş olsam da, buna ihtiyaç duymadım, bunu *istedim*.”

“Belki de Petra seni ve Aidan’ı kıskanıyordur?” Billy’nin sesi sertleşiyordu.

Alaycı bir ifade takındım.

“Şaka etmiyorum Esther,” dedi heyecanla, “Petra her zaman senin sahip olduğun şeyleri istemiştir. Eminim ki istediklerinin büyük bir bölümünü de Aidan oluşturunuyordu.”

Billy’ye inanmıyordum. En azından inanmak istemiyordum. Bir zaafımı bulup beni tökezletmeye mi çalışıyor acaba, diye düşündüm kendi kendime. Sonuçta, Aidan’ın planına dahil olmamaya karar verdiğim anda, bundan galerideki bütün sanatçıların etkileneceğini ikimiz de biliyorduk.

“Bir süre önce bana hepimizin değişime nasıl gereksinim duyduğumuz konusunda söylediklerini hatırlıyor musun?”

Billy ellerimi bırakıp parmaklarını saçlarında gezdirdi.

“Ben değişimden bahsediyordum, lanet olası Kıyamet’in kopmasından değil.”

“Belki benim saf olduğumu düşünüyorsun,” diye devam ettim, “büyük olasılıkla öyle de davrandım. Ama ben ülkülerle yetiştirildim ve uzun süredir ilk kez bunlar benim için bir şeyler ifade etmeye başlıyor. Artık bir galericinin malı olmak istemiyorum – en azından meslekî anlamda. Bana Aidan’ın muhteşem olduğunu söylemene gerek yok. Bunu biliyorum. Ancak sanat dünyasının işleyiş yöntemi şu an kesinlikle bana göre değil. Benim yeni bir yol izlemem gerek. Tercihen arkamda medya desteği olmadan.”

Billy tekrar ellerimi tutup bu kez iyice sıktı.

“Bu onu öldürür, Est. Seni sevdiğini biliyorsun. Onu bıraksan ne yapacağını bilemez.”

“Onu bırakmaktan bahseden kim?” diye sordum.

Bir an için Billy’nin aklı tamamen karıştı, sonra sırtışını gizlemek istercesine eliyle ağzını kapattı.

“Nasıl yani, bana onu siktir etmeyeceğini mi söylüyorsun?”

“Sürekli küfür etmek zorunda mısınız?”

“Anamı satayım, evet,” dedi gülerek, beni kendine çekip sıkıca sarıldı. “İsa aşkına, Esther, Aidan’ın ödü bokuna karıştı.”

Bir an için kendimi geri çekip konuştum:

“Bekle bir dakika Billy, bunu henüz onunla konuşmadım. Belki de Aidan yeni şartlarımı duyunca benimle olmak isteyecek.”

Şu noktada gelecekte ne beklediğimi biliyordum. Eğer her şeyi istediğim gibi yoluna koyabilirsem, Aidan’la evlenecek ve yuvamızı Londra’da kuracaktık. Jasmine ile tanışmak, onu tercihen bebek doğmadan bizim dünyamızın bir parçası yapmak istiyordum. Bir de mali gücümüz el verirse, New York’ta bir daire alıp her ayın üçüncü ya da dördüncü haftasını Sam ile geçiririz diye düşünüyordum. Belki o da Londra’ya gelirdi, hatta gelip bizimle yaşayabilir, Carolyn ve Sonia izin verirse okula burada gidebilirdi. Londra’daki iki evimizi satıp gerçek bir ev

satın alırdık, içinde Sam, Jasmine ve yoldaki ortak kardeşleri için birer oda, benim için de ufak, iyi ışık alan bir atölyesi olan bir ev. Tekrar resim yapmaya başlayacağım bir yer.

İşte yeni hayallerim bunlardı, ancak yaşamım boyunca ilk kez somut hayaller kuruyordum, tabii eğer böyle bir şey mümkünse. Ancak önümde iki engel vardı. İlki Aidan'ın görünüşe bakılırsa bulunmak istediği yer orası olduğu için New York'ta oluşuydu; ikincisi ise Jasmine idi. Mektubu göndereli bir hafta olmuştu ve ondan hiç ses çıkmamıştı. Sabırlı olmam gerektiğini biliyordum, daha her şeyin başındaydık, ama şimdiden içime o eski kasvet tekrar yerleşiyordu. Londra'daki serginin açılışına sadece altı gün kalmıştı ve ben *Sahiplik Dizisi*'ni yerleştirmekle deli gibi meşguldüm. Normalde iş diğer bütün kaygılarına baskın çıkardı, ama bu farklıydı. Jasmine, her zaman olduğu gibi, yüreğimin en hassas noktasına basıyordu.

Lincoln Stern DVD'yi sakıngan bir öğrenci ifadesiyle uzattı bana.

“Umarım canıma okumamışsındır, Linc,” diye gözünü korkuttum, ama gülümsediğimi görebiliyordu.

Omuz silkip sırttı.

“Elimizden geleni yaptık, o kadar.”

“Kendim izledikten sonra sana yeterince iyi olup olmadığını bildiririm.”

Petra dönmüştü. Birlikte pembe süet kanepede oturup belgeseli izleyeceğimiz bir akşam planlamıştık. Gelmesiyle göz yaşlarına boğulması bir oldu. Ona kendi acılarımdan bahsetmenin bu saatten sonra hiçbir faydası yoktu. Görünüşe bakılırsa, o kendi dertleriyle oldukça meşguldü zaten.

“Buna degeceğini hiç düşünmemiştim.”

Bana acılı gözlerle baktı.

“Sadece dürüst davranıyorum.”

Hafifçe gülümsedi, sonra tekrar ağlamaya başladı. Tuzlu sudan gözyaşları.

“Haydi, Ava ile Lincoln’ün bir olup kariyerimi mahvetme çabalarını izleyelim. Bu keyfini yerine getirecektir.”

Belgesel, beş-altı yaşlarımda çekilmiş bir kamera görüntüsüyle başlıyordu. Üzerimde İspanyol paçalı bir kot pantolon, kolsuz, çiçekli bir tişörtle bir ağaçtan sallanıyordum. Saçlarım upuzun, kahverengi ve dalgalıydı. Görünüşümden kız çocuğu mu oğlan çocuğu mu olduğumu anlamak güçtü. Arka planda, Jagger’ın dumanlı sesinden dinlediğimiz *Wild Horses* yavaş ya-

vaş duyulmaz hale gelirken Lincoln'ün sesi belirdi: "Esther Glass, annesi, ünlü feminist yazar Ava Glass tarafından Oxfordshire'daki Ickfield Malikânesi'nde büyütüldü. Ickfield, 1960'ların sonunda ilk kurulan ve varlığını en uzun süre koruyabilen komünlerden biri olmuştu."

İnleyerek kafamı yastıklara gömdüm. Petra ise tam da tahmin ettiğim gibi tiz kahkahalar atmaya başladı. Film, çocukluğuma sihirli bir hava katmaya gayret ederek ilerledi. Ava şehre fotoğraflarla birlikte inmişti. Çocukluk ve ergenlik dönemim boyunca çekilmiş bana, bize ve çetenin geri kalanına ait fotoğraflar. Ara sıra Ava'nın o dönemde ya da geçen kış yapay şöminenin yanı başındaki koltuğunda oturup verdiği röportajlar gösteriliyordu. Çocukluğumun bir kez daha oynayan filmini izlemenin tuhaf bir biçimde içimdeki şefkat duygusunu beslediğini fark ettim. Ava son derece sevecen ve övgü dolu bir dille konuşuyordu. Eski çekimlerde kesinlikle çok güzel görünüyordu. Onun hakkında unutmuş olduğum şeyleri hatırlamaya başladım; sabahları beni uyandırdığında saçlarımı kulaklarımın arkasına atışını, okul yolunda aklımıza esip de uydurduğumuz kafiyeli, gülünç şarkıları düşündüm. Filmde Ava, özgürlüğe karşı duyduğum ateşli aşktan, ikiyüzlülüğe duyduğum nefretten, yaşamın özünü yorulmak bilmeden arayışından ve sanata karşı duyduğum doymak bilmeyen iştahından bahsediyordu. Bu değerlerin çok erken yaştan beri nasıl doğal bir parçam olduklarını anlatıyordu. Sözcükleri güçlü, sevgi, gurur ve övgü doluydu. Dinledikçe, tanımadığım birinin oluşmakta olan portresini görür gibi oldum.

Gerçekten onun beni yansıttığı gibi miydim? Eğer öyle ise, böylesi büyük bir şevkle anlattığı o özgüveni yolun neresinde yitirmiştim? Kamuoyunun gözünden bakıldığında, özgüvenim büyük olasılıkla hâlâ oradaydı; ama o arada Jasmine dünyaya gelmiş ve benim 'benlik' anlayışımı sorgulamama neden olmuştu. Gerçekten temsil değil de gerçeklik miydi tüm bu yaraları fark ettirmeden açan, idealizmimi röntgende görünmeyen, bu yüzden asla iyileşme şansını yakalayamayan, kıl inceliğinde bir çatlak gibi içten içe yaralayan? Birden aklıma eskiden oynadığımız tüm o hayali oyunlar geldi ve fark ettim ki çocukluğum en azından bir süreliğine çok, ama çok mutlu geçmişti.

Aidan'ın sesi yorgun geliyordu. New York'tan biraz önce dönmüştü.

"Buluşabilir miyiz?" dedim yalvarırcasına.

"Elbette Esther, nerede?"

"Soho'daki dairede, bu gece," diye cevap verdim.

Bir kez daha burkama sarındım ve Bow'dan yola koyuldum. Mektubu göndereli on gün olmuş, Jasmine'den hâlâ hiçbir haber alamamıştım. Mektubun uzunca bir işleminden geçeceğine şüphe yoktu: önce evlatlık kurumunun eline geçecek, sonra kurum onu aileye iletecekti; belki de anne babası mektubun ona ulaşmasını engellemişlerdi. Öyle olsa bile kendimi çok mutsuz hissediyordum.

Zili çaldım, Aidan otomatige bastı. Kimliğimi gizlemek için giydiklerimi çıkardım, sonra birlikte sessizce yatağa uzandık. Aidan bana dokunmaya çalışmadı, ellerini başının üzerinde kavuşturmuştu. Zayıflamış görünüyordu.

"Sana teşekkür etmeye ve özür dilemeye geldim," diyerek başladım konuşmaya.

Aidan karşılık vermedi; onun yerine derin bir iç geçirip gözlerini kapadı.

"Aidan, o kadar uzun zaman o kadar çok şey sakladım ki senden."

Gözlerini tekrar açıp meraklı gözlerle bana baktı. "Başka biri mi var?"

Üzüntüyle kafamı salladım. "Hayır Aidan, başka kimse yok; hiçbir zaman da olmadı." Duraksadım. Başlamak gerçek-

ten zordu. “İlk olarak, ortada gerçek bir ben var,” dedim sessizce, “ve o kişinin beraberinde gelen koca bir tarih, senden önceki benin öyküsü.”

Gece ilerlerken Aidan’a Jasmine’i anlatmaya çalıştım. Bu çok ama çok zordu, çünkü anlatacak çok şey var gibi görünse de bir parçam onun öyküsünün çoktan ellerimden kayıp gitmiş olduğunu biliyordu. Sadece öyküsünü anlatmam için gereken birkaç parçacık vardı elimde kalan. Sonunda bitirdiğimi hissettiğimde, Soho’nun ucuz Çin yemeği, gay eğlenceleri ve yasadışı seks dolu bir geceyi daha geride bırakıp sessizleşmeye başladığını fark ettim. Jaluzilerin arasından içeriye ışık süzölmeye başladığında aklıma başka bir gece geliverdi. Uzun yıllar önce, Beak Caddesi’nin köşesindeki evde yatarken Aidan’ın yakın geçmişinin acısını benimle paylaştığı, bana kendi yaralarını gösterdiği o gece. Ona ve kendime inanıp güvenimi yeniden kazanmam için neden bir on yıl daha geçmesi gerekmişti?

“Peki şimdi ne yapmamı istiyorsun Esther? Onu bulmana yardım edebilir miyim?” diye sordu, ben sonunda anlatacaklarımı bitirdiğimde.

“Seninle birlikte Amerika’ya taşınma planları yapmadan önce onun iyi olduğunu, bana ihtiyacı olmadığını bilmek zorundayım,” dedim.

“Bunu anlıyorum ve sana yardım etmek için elimden geleni yapacağım. Ben, sen nerede olursan ol, desteğini artırmak konusunda son derece hevesli,” diyerek cevap verdi, “ancak ben tüm dikkatimi hâlâ vakıf planına vermekteyim.”

Hâlâ yatakta oturuyorduk, ama şimdi Aidan arkama geçmiş, bacaklarını vücuduma dolamıştı. Sırtımın ağırlığını göğsüne vermiştim.

Bir süre sessiz kaldım. Sonra, “Ayrıca senin çocuğumuza tamzamanlı, devamlı bir baba olmanı istiyorum,” diye ekledim.

“Bir bebek daha mı istiyorsun? Buna hazır olduğundan emin misin?” diye karşılık verdi sakın bir sesle.

“Bu soruyu sormamız için çok geç.”

Aidan’ın vücudunun gerildiğini hissettim.

“Sen hamile misin?”

“Kesinlikle.” Dönüp Aidan’ın güzel gözlerine baktım ve yaşlarla dolu olduklarını gördüm. “Neden iyi haberi verdiğim

herkes ağlıyor?” diye sordum, sonra benim de duygularımı kontrol altında tutamadığımı fark ettim.

En sonunda, ikimiz de biraz daha konuşabilecek kadar sakinleştüğümüzde Aidan’a hayallerimi anlattım. Her şeyi tam tamına gerçekleştirmeyi başaramasak bile bir yolunu bulup onları gerçeğe dönüştüreceğimize dair söz verdi bana. Kabul etmiydik ki bazı kararlar tamamen bizim kontrolümüz dışında verilecekti.

“Ne giyeceksin?”

“Sansasyon yaratacak bir şeyle çıkmak istiyorum dışarıya?”

“Dışarıya mı?”

“Merak etme, yakında anlayacaksın.”

“Yeni bir şey tasarlamamı mı istiyorsun?”

“Nasıl yani, sadece beş gün kala mı?”

“Senin için tüm yolları deneyeceğimi biliyorsun.”

“Hayır, gerek yok Petra, Marie kıyafetimi giymem gerek. Her şeyin başlangıcı o.”

Jasmin'den hiçbir haber çıkmadı, hiç.

Aidan'la birlikte arabadan inip Tate Modern'in kocaman giriş kapısının önüne önemli konuklar için serilmiş kırmızı halının üzerinde ilerlerken, çevrede toplanmış kalabalığın tezahüratını duyabiliyorduk. Durup önce sola sonra sağa poz verdim. Medya habere açlık çekiyordu; dışarıda toplanmış davetsiz kalabalık korkunç derecede gürültü yapmaktaydı. Yanılmıyorsam benim ismimi haykırıyorlardı.

Madam de Senoşnes ile döndüğüm için memnundum. Bu anın tadını hem basınla hem de halkla birlikte çıkarmaya kararlıydım. Bu, çok uzun bir süre için son buluşmamız olabilirdi. Marie'nin kılığına büründüğümde kendimi tuhaf bir biçimde çok rahat hissediyordum, tabii artık dikişler biraz sıkıyor, göğüslerim onları Petra'nın ustalikle tasarladığı korsaja güçlükle sığdırdığım en son seferden bu yana iyice büyüdükle-

den daha da cüretkâr bir görüntü sergiliyorlardı. Ingres'nin muhteşem antika şalına daha önce olduğumdan çok daha fazla minnettardım. Bedenimi bir tılsım gibi sarmış, içerideki her şeyin güvende hissetmesini sağlamıştı.

Davetliler geniş salonda dolanıp durmaktaydılar. Sanatçıların gelip de kendi özel açılışlarını yapmadan kimsenin sergi salonuna girmesine izin verilmiyordu. Bekleyenlerin arasından geçtik. Aidan bir elini sırtımın bitimine koymuştu ve bu elin titrediğini hissedebiliyordum. Yürüyen merdivenle *Uluslararası Çağdaş Sanatçılar*'a ayrılmış ikinci kata çıktık. Burada en son bulunduğum zamanı düşündüm; o zaman yanımda Guy vardı. Alan, Tate Modern'in genel müdürü ve sergiyi düzenlemede görev almış altı konuk küratöre ayrılmıştı. Çapulcu kalabalık içeri girip de işleri büyük bir dikkatle inceleyen bu konukların rahatını bozmadan, sergiyi geziyorlardı.

Yönetici geldiğimi fark edip kendisinden beklenmedik bir sıcaklıkla gülümsedi. Hızla yanıma gelip elimi tuttu. "Esther, sizi örnek teşkil edecek diziniz için kutlamalıyım," dedi kararlı bir sesle.

Sabah buraya Jane ve Petra ile birlikte gelmiş, diziye son rötuşları yapmıştık. Ancak şimdi ona profesyonellerle birlikte bakarken, memnuniyetle fark ettim ki *Sahiplik Dizisi* aradan geçen birkaç saat içinde kıvama gelmiş, kendi halini almıştı. Tam o sırada zihnimde *Mona Lisa*'nın yüzü yanıp söndü.

İnsanlar gelmeye başladılar. Ava'yı içeriye kolunda Lincoln'le girerken gördüm. Tıpkı eskiden olduğu gibi, teninin pembeleşip parlamasını, gözlerinin ıslık ıslık bakmasını sağlayan bir heyecan saçıyordu çevresine.

Bana sarılırken endişeyle sordu, "Her şey gerçekten yolunda gitti mi?"

Kafamı "evet" anlamında salladım.

Lincoln'ün yüzü heyecandan pembeleşmişti, "Tatlım, ışığı göreceğini biliyordum."

Hep birlikte dönüp kapıya bakan kalabalık dikkatimi dağıttı. Önemli biri gelmiş olmalıydı. Doğaötesi bir şiirin etkileyiciliği ve güzelliğiyle içeriye süzülen elbette Petra idi. Kıyafetini tasarlarken tek bir noktayı bile gözden kaçırmamıştı. Bir bakıma istiridye kabuğunun içine benzeyen kıyafetinin içinde

tıpkı bir inci gibi büyüleyici görünüyordu. Gelişi büyük bir alkışla karşılandı. Yeni edindiği şöhretini son kreasyonlarından birini taşırcasına rahatlıkla taşıyordu üstünde. Onun şöhreti asla başına dert olmazdı. Benim tersime, Petra meşhur olmak için doğmuştu.

Ardından içeriye Ben girdi. Olduğundan daha ufak tefek, daha uysal görünüyordu. Beni görür görmez yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı; yanıma gelip bana sarılarak neşemi yerine getirdi. Öğleden sonra buluşmuş, oturup geleceğimle ilgili konuşmuştuk. Oyunu hangi kartlarla oynadığımı biliyordu. Görüşmemizin sonunda ikimizi de memnun edecek belli sözler verildi. O sırada yanında kumral bir kadın olduğunu fark ettim. Badem biçiminde bir yüzü, akıllı bakan yeşil gözleri vardı. Ona Isabella d'Este'ye benzeyen bir şey vardı.

"Sana Penny'yi tanıştırmak isterim," dedi Ben.

Kadın Ben'e taparcasına bakarak gülümsedi. Ben ona kolunu dolayıp sıkıca tuttu.

Ardından Guy ve Jeanne geldiler, hem de New York ekibiyle aynı anda: Carolyn, Sonia, Sam ve Greg'in içeri girmesi beni çok şaşırttı. Aidan onların geleceğini benden saklamıştı. Önce hangisini karşılayacağımı bilemedim. Asıl istediğim Guy'le konuşmaktı, ama nasıl olduysa onu kalabalığın içinde kaybettim. Onun yerine kendimi Manhattan ekibi tarafından kuşatılmış buldum. Varlıklarının beni bu kadar rahatlattığını hissetmek doğrusu hayret vericiydi.

"Seni geri istiyoruz," dedi Sonia valvarırcasına.

"Çocuklar ne zaman temelli geleceksiniz?" diye ekledi Carolyn gülerek, ardından Sam beni iyice hayrete düşürerek gelip bana sarıldı.

"Sen ve babam evlenecek misiniz?" diye soruverdi aniden. Herkes beklentili gözlerle bana baktı.

"Pekâlâ, eğer evlenirsek, söz, ilk sana haber vereceğim."

Beni kendine doğru çekip kulağıma fısıldadı:

"Bana bebekten bahsetti. Bu bizim sırrımız. Anneme bile söylemedim."

Küratörüm Jane'in yaklaştığını görebiliyordum. Sam'in elini tuttum ve gözlerimle Aidan'ı aradım. Aidan beni gördü ve çabucak yanımıza geldi.

"Konuşmanı yapmaya hazır mısınız?" diye sordu Jane.

Kafamı 'evet' anlamında salladım ve bir yanımda Aidan bir yanımda Sam ile, Jane'in peşinden küçük, mikrofonlu bir kürsüye doğru yürüdüm. Hareketlendiğimizi gören kalabalık söyleyeceklerimi dinlemek üzere toplanmaya başladı. Önce, Tate Modern'in müdürü ayağa kalktı ve sergiyle ilgili genel birkaç şey söyledi. Sonra benim de bir şeyler söylemek istediğimi ekleyerek mikrofonu bana uzattı. Yavaşça ayağa kalktığımda, bunun kariyerimin şimdiye kadar yapacağım en zor performansı olacağını biliyordum.

Gözlerimi izleyicilerin üzerinde gezdirdim, gülümsedim, sonra konuşmaya başladım.

"*Sahiplik Dizisi* benim için kişisel bir yolculuk oldu," dedim, istemeyerek de olsa yumuşak bir sesle. "Bundan önce, bütün eserlerim uydurma kadın karakterlerin kimliklerinin ardına saklanmamı sağladılar; benim uydurduğum, haklarında öyküler anlattığım, oynamaktan büyük keyif aldığım kadınlar. Bunları *Boyalı Çıplak* izledi. O dizi beni yeni bir yöne götürdü, çünkü onda kendimi bulmuştum; bedenimdeki yazılar sadece kendi kişisel düşüncelerimi yansıtıyordu. Ancak bu aynı zamanda, beklemediğim bir şekilde beni bir ilgi odağı haline getirdi. *Sahiplik Dizisi* o deneyimime bir tepki olarak doğdu. Benim yüzeyimin ve bu işte kullandığım başyapıtların yüzeylerinin altında, hepimizin paylaştığı temel değerleri temsil eden, gerçek kadınların yaşamları yatmakta, ki bu değerler, kamuoyu ve basın tarafından kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmış ya da yanlış yorumlanagelmıştır."

Durdum. Görünüşe bakılırsa, izleyiciler pür dikkat beni dinliyordu; en azından şimdilik. Ağzımın kuruduğunu hissettim. Aidan'la göz göze geldim, bana yüreklendirici bir ifadeyle gülümsedi.

"Resimlerinin altındaki gerçek kimlikleri bulmayı umuyordum, ama bu projeyi yapmamın çok kişisel bir nedeni daha vardı. Bu kargaşanın içinde kendi kimliğimi de aramakta olduğumu fark etmem uzun sürmedi. Bir şekilde, başka kadınların yaşamlarına bakarak kendimle ilgili birtakım gerçekleri de keşfedebileceğimi düşündüm. Hem bir kadın hem de bir sanatçı olarak, uzun yıllarımı gerçekle kurguyu birbirine karıştırmakla geçirdim ve yolun bir noktasına geldiğimde, sanırım gerçekte kim olduğumu bilemez hale geldim. Dürüst olmam

gerekirse, bu kayıp, çok uzun bir süre boyunca, bana bir kurtuluş, bir rahatlama gibi geldi. Ancak son zamanlarda, kendimi dikkatsizce ne kadar çok tehlikeye attığımı fark etmeye başladım. Bunun nedeni, büyük olasılıkla, kendimi hiçbir zaman gerçekten önemsememiş olmamdı.”

Salonda kimse konuşmuyordu. İnsanların itiraf dinlemeye nasıl da bayıldıklarını düşündüm. Aidan gözlerini benimkilere kilitledi.

“Şimdi de özel yaşamımızla ilgili gerçeklere gelelim.” Bunu söyleyip gülümsedim, izleyici de aynı şekilde karşılık verdi. Dostlarımın arasında olduğumu hissettim.

“Bu, yakın gelecekte üreteceğim son dizi. Galerici Aidan Jeroke ile bir bebek bekliyoruz. Zamanımı anneliğe adamayı planlıyorum ve bu deneyimin tadını, kameraların meraklı objektiflerinden uzakta çıkarmama izin verileceğini umuyorum.”

Odada birtakım mırıltılar başlayınca elimi bir kez daha havaya kaldırdım.

“En son ve en önemli olarak ise şunu söylemek istiyorum,” dedim, gırtlığım kasılıp kalacakmış gibi oldu. “Bu sergiyi ailemin genç bir ferdine adamak istiyorum. İsmi Jasmine. *Sahiplik Dizisi* sadece onun için ve onun kuşağının bütün kadınları için hazırlandı. Umarım, bu iş aracılığıyla, benim anlamam için tam otuz iki yılıma mal olan bir şeyi öğrenecekler. Kişinin kendi kendine sahip olmasının, güçlü, cesur ve bağımsız olmasının önemini öğrenecekler. Aynı zamanda, her kim olurlarsa olsunlar ya da geçmişleri onları hangi noktaya getirmiş olursa olsun, kendilerini seven ve sayan kadınlar olmaları gerektiğini öğrenecekler.”

Dikkatim izleyicilerden yükselen keskin bir sesle, ağır ağır ama düzenli aralıklarla, sertçe birbirine çırpan bir çift elin sesiyle dağıldı. Çevreme bakıp sesin kaynağını gördüm. Ses, arkalarda duran genç bir kadından geliyordu. Uzun boylu, uzun kıvrıkcık saçlıydı; ilahi güzellikte, oval bir yüzü vardı. İzleyiciler de dönüp gözlerini ona diktiler.

Diğer insanlar da onunla birlikte alkışlamaya başladıkları sırada, kürsüden indim ve bana yol açan kalabalığın arasından ona doğru ilerledim. Yaklaştıkça yüzünü daha net görüyordum. Görüntüsü yanındaki duvara yansıtılmış Danimarkalı Christina’ya benziyordu. Belki anlaşılmaz bakışları ya da şeftali

renkli alt dudadıydı ona benzeyen. Belki de gençliklerinin neden olduğu hassaslıkları, geleceğın getirebilecekleri karşısında duydukları korkuydu ikisinde ortak olan. Biraz daha yaklaştığında gözlerinin rengini görebildim; gri mi mavi mi olduğu tam olarak ayırt edilemeyen bir fonun üzerinde yeşil çizgiler vardı. Önünde durduğumda, o gözleri benimkilere dikti. Holbein'ın başyapıtı sağında duruyordu; sanatla yaşam yan yanaydı işte ve hangisinin daha büyük bir yaratıcılık olduğunu derhal anladım. Hangisinin benim kendi hayalimde yapıldığını da anladım.

Elini elime aldım ve kendi elimi, hatta annemin elini tutuyormuşum gibi hissettim. Ne de olsa bu el de aynı etten yapılmıştı. Ona dokunduğumda, kendimi tamamlanmış hissettim. Yüzüne uzun uzun, dikkatlice baktım ve genç kadın dudaklarını titretip belli belirsiz gülümsedi. Bunca yıldır neyi aradığımı sonunda bulmuş olduğumdan o anda emin oldum; sonunda sadece bana ait, karlı canlı, nefes alıp veren başyapıtımla o anda karşı karşıya gelmiştim.

Yazarın Notu

Esther Glass'ın yolculuğu tamamen kurgu olsa da, kitapta sözü edilen tablolar gerçek sanat yapıtlarıdır. Portreleri yapılan kadınların öyküleri, gerçeklere dayandırıldı; ne var ki yer yer kurgu da o gerçeklerin arasına sızdı. Bu kurguların somut bir örneği, Rossetti'nin Bayan Leyland'ı model aldığı *Mona Rossa* adlı harikulade tablosunun Ben Jamieson'a sözüm ona satılması olayıdır. Victorine Meurent'ın fotoğrafları hakkında pek çok söylenti vardır. Ne yazık ki, araştırmalarım sırasında bu fotoğraflara rastlayamadım: Guy'in fotoğrafları bulduğundan söz eden bölüm, sadece "keşke olsaydı" denilebilecek bir dilek. Ama Petra'nın internette bulunduğu Ingres-stili şal, ben romanı yazarken gerçekten satılıktı. Keşke benim bütçem de, Esther gibi onu almaya elverseydi.

Tablolar

Hans Holbein, *Danimarkalı Christina*, 1538, Ulusal Galeri - Londra.

Edouard Manet, *Olympia*, 1863, Orsay Müzesi, Paris.

Jean Auguste Dominique Ingres, *Madame de Senonnes*, 1814-16, Güzel Sanatlar Müzesi, Nantes.

Raphael (Rafaello Sanzio), *Karanfilli Madonna*, 1506-09, Ulusal Galeri, Londra.

James Abbot McNeill Whistler, *Ten Rengi ve Pembenin Senfonisi: Bayan Frances Leyland'ın Portresi*, 1872-73, Frick Koleksiyonu, New York.

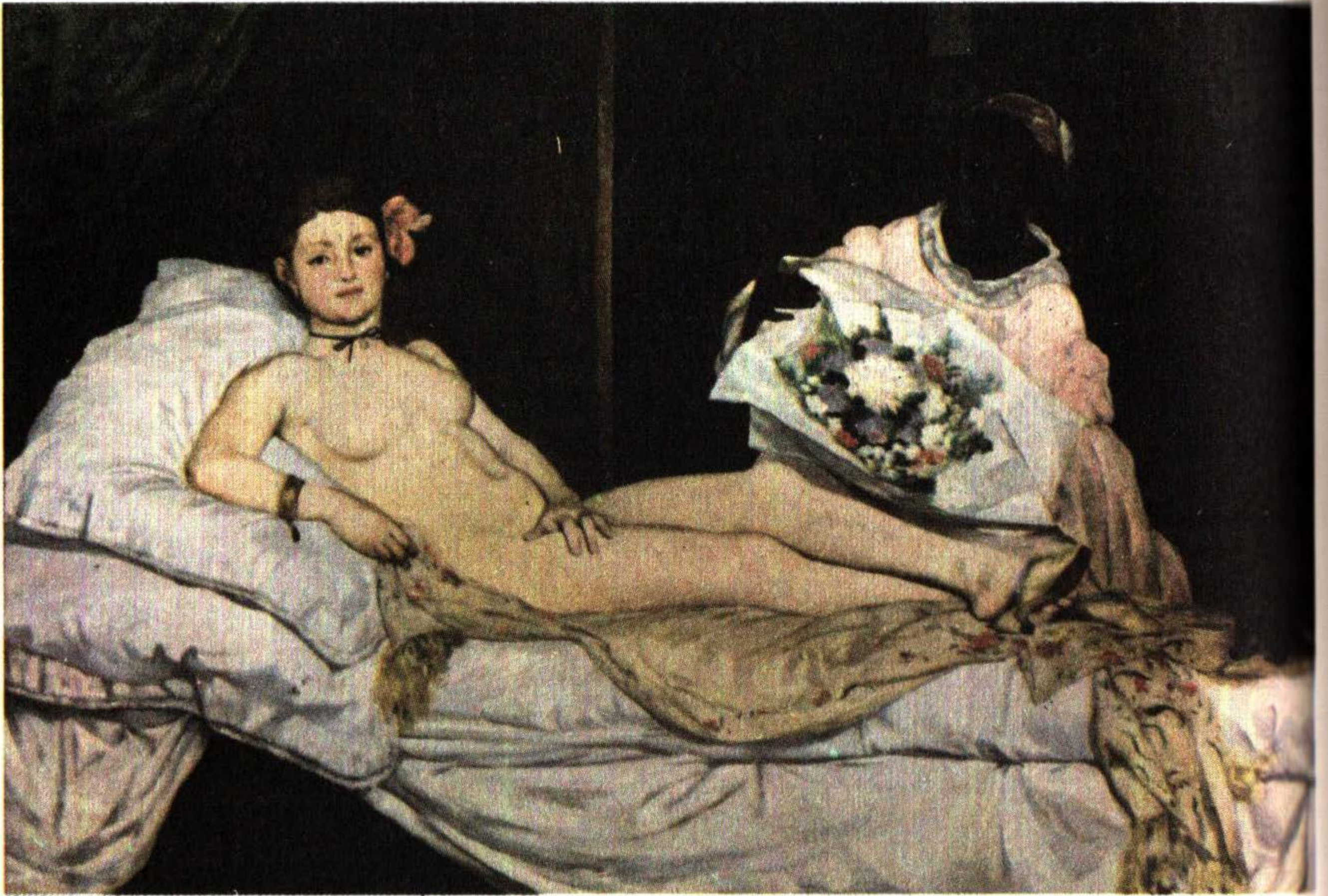
Leonardo da Vinci, *Isabella d'Este*, 1499-1500, Louvre Müzesi, Paris.

Gustav Klimt, *Judith ve Holoferne II*, 1909, Modern Sanatlar Müzesi, Venedik.

Leonardo da Vinci, *Mona Lisa*, 1503-06, Louvre Müzesi, Paris.

HANS HOLBEIN, *Danimarkalı Christina*

EDOUARD MANET, *Olympia*

JEAN AUGUSTE DOMINIQUE INGRES, *Madame de Senonnes*

RAPHAEL (RAFAELLO SANZIO), *Karanfilli Madonna*

JAMES ABBOT MCNEILL WHISTLER,
*Ten Rengi ve Pembenin Senfonisi: Bayan Frances
Leyland'ın Portresi*

LEONARDO DA VINCI, *Isabella d'Este*

GUSTAV KLIMT, *Judith ve Holoferne II*

LEONARDO DA VINCI, *Mona Lisa*

MIRANDA GLOVER

BAŞYAPIT

ROMAN

Başyapıt, Esther Glass adlı bir kadın ressamın olağandışı öyküsünü anlatıyor. Esther Glass, ünlü müzayede evi Sotheby's'de düzenlenen bir müzayedede kendini "canlı bir başyapıt" olarak satışa çıkarır. Genç ressam, tuval yerine bedenini kullanacak; "başyapıt"ı en yüksek bedeli ödeyerek satın alan kişi için, bir hafta boyunca, Leonardo da Vinci, Raphael, Holbein, Ingres, Whistler, Manet ve Klimt'in resim tarihine damgasını vurmuş tablolarındaki yedi ünlü kadını canlandıracaktır. Bu çağdaş sanat serüveniyle tabloların bulunduğu müze ve sanat galerilerine sürüklenen Esther Glass, "başyapıt"ı satıldıktan sonra günümüz sanat dünyasının açmazlarıyla yüz yüze gelecek, bu olay tüm yaşamını altüst edecektir.

Günümüz İngiliz edebiyatının önde gelen yazarlarından **Miranda Glover**'ın bu kışkırtıcı yaklaşımı, sanatın çağımızdaki değerlerini sorgulamakla kalmıyor, sanatçının iç dünyasını da gözüpek bir anlatımla sergiliyor.

ISBN 978-975-07-0883-1

9 789750 708831
<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR
22,50 YTL